

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

17

**JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA**

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
ПРИ ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН

СОЧИНЕНИЯ

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА

NKP:n KARJALAN ALUEKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN
INSTITUUTTI — NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTIN FILIAALI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännestä
venäjänkielisestä painoksesta*

KARJALAN ASNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
PETROSKOI — 1957

V. I. L E N I N

17
O S A

Joulukuu 1910 — huhtikuu 1912

ESIPUHE

Seitsemästoista osa sisältää V. I. Leninin teokset, jotka on kirjoitettu vuoden 1910 joulukuun ja vuoden 1912 huhtikuun välisenä aikana.

Osan pääsisällön muodostavat teokset, joissa kuvastuu puolueen puolesta, vallankumouksen luopioita — likvidaattoreita ja heidän apureitaan — vastaan käyty taistelu.

Kirjoituksissa „Asiaintilasta puolueessa”, „Lakkauttajamme (Hra Potresovista ja V. Bazarovista)”, „Vallan sosiaalisesta rakenteesta, tulevaisuuden näköaloista ja likvidaattoruudesta”, „Puolueen kumoojat „tarujen kumoojien” osassa”, „Legalistin keskustelu likvidaattoruuden vastustajan kanssa”, „Liberaalisen työväenpuolueen manifesti” ja „Stolypinilaisen „työväen”-puolueen leiristä” V. I. Lenin tuo ilmi likvidaattoruuden aatteelliset juuret ja olemuksen sekä paljastaa sen, miten likvidaattorit olivat systemaattisesti hajottaneet johtavien puolue-elinten toimintaa.

Artikkelissa „Sovittelijain eli hyveellisten uudesta puolue-ryhmästä” osoitetaan sovittelijain periaatteettomat horjahdetut likvidaattoruuden puoleen.

Artikkeleissa „Kadetit ja lokakuulaiset”, „Alkupaljastuksia kadettipuolueen ja ministerien neuvotteluista”, „Poliittiset puolueet kolmannen Duuman viisivuotiskaudella”, „Kadettien ja progressistien liittoutuma ja sen merkitys” Lenin osoittaa vastavallankumouksellisen liberalismiin puolueen — kadettien puolueen — luokkaolemuksen.

IV Valtakunnanduuman vaaleille on omistettu kirjoitukset „Vaalikamppailusta ja vaaliohjelmasta”, „IV Valtakunnanduuman vaalikamppailu”, „Vaalikamppailun periaatekysymyksiä”.

Huomattava sija osassa on asiakirjoilla, jotka valaisevat Prahan puoluekonferenssin merkitystä, konferenssin, joka karkotti menshevikit puolueesta ja muodosti bolshevikki-puolueen itsenäiseksi järjestöksi. Näitä asiakirjoja ovat artikkeli „Puoluekriisi selviämässä”, „Päätöslauselmaehdotus likvidaattoruudesta ja likvidaattorien ryhmästä”, Prahan konferenssin päätöslauselmat, „Selostus Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle VSDTP:n Yleisvenäläisestä konferenssista”, kirjanen „„Vorwärts'in” anonyymi ja asiointi VSDTP:ssä”, „Kirje Kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteerille Huysmansille”.

Osassa on V. I. Leninin tunnettu kirjoitus „Eräistä marxilaisuuden historiallisen kehityksen erikoisuuksista”. Ensimmäisen kerran on Teoksiin otettu kaksi VSDTP:n Keskuskomitean Venäjän-kollegiolle osoitettua kirjettä (1910—1911), joissa V. I. Lenin osoittaa likvidaattorien, otzovistien, vperjodilaisten, trotskilaisten hajottavan puolue-työtä ja asettaa tehtäväksi tiivistää puolueen voimat taisteluun puolueen ennallistamisesta. Ensimmäisen kerran on Teoksiin otettu kirjoitus „Häpeänpunasta Juudas Trotskin kasvoilla”; vuoden 1911 kesäkuussa pidettyä KK:n jäsenten neuvottelukokousta koskeva aineisto: „Kirje ulkomailla oleskelevien VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokoukselle”, „KK:n kolmen bolshevikkijäsenen selostus KK:n yhdeksän jäsenen yksityisluontoiselle neuvottelukokoukselle. Konsepti (jäsenitys)”. „Konstituointia koskeva päätöslauselmaehdotus”; artikkelit: „II Duuman sosialidemokraattisesta ryhmästä”, „Liberaalisen porvariston asiamieskuntaa”; ulkomaisten bolshevikkiryhmien neuvottelukokouksen asiakirjat: „Asiointilaa puolueessa koskevan selostuksen johdosta tehty päätöslauselmaehdotus”, „Päätöslauselma konferenssin koollekutsumista valmisteleavasta Venäjän organisaatiokomissiosta”; Prahan konferenssia koskevat asiakirjat: päätöslauselmaehdotukset konferenssin konstituimisesta, nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä, sosialidemokraattien tehtävistä taisteltaessa nälänhätää vastaan; „VSDTP:n vaaliohjelma”, kirje „„Zvezda” lehden toimitukselle” ja artikkeli „Kortit pöydälle”.

KIRJE VSDTP:n KESKUSKOMITEAN VENÄJÄN-KOLLEGIOLLE¹

Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen ulkomaisessa elämässä on aivan viime aikoina ollut tapahtumia, jotka todistavat ilmeisesti sitä, että puolueen „yhdistämiskriisi” lähenee ratkaisuaan. Sen vuoksi katson velvollisuudekseni tiedottaa teille, mutta vain informaatio-tarkoituksessa, mikä merkitys on viime tapahtumilla, minkälaisen pitäisi (koko asiainkulusta päätellen) olla tulevan ratkaisun ja minkälainen on ortodoksaalisten bolshevikkien asenne.

„Golosin”² 23. numerossa, artikkelissa „Mihin on päädytty?” Martov virnailee täysistunnolle³ — sille, että Keskuskomitean Venäjän-kollegio ei ole vuoden mittaan kertaakaan kokoontunut ja että päätösten toteuttamiseksi elämässä ei ole tehty mitään. Hän tietenkään „unohtaa” lisätä, että juuri herrojen Potresovien likvidaattoriryhmä on hajottanut Venäjällä olevan Keskuskomitean: tunnettu tosiasia on Mihailin, Romanin ja Jurin⁴ kieltäytyminen ja heidän ilmoituksensa, että KK:n olemassaolo sinänsä on vahingollista. KK on Venäjällä hajotettu. Martov on riemuissaan tämän johdosta. Että myös vperjodilaiset⁵ ovat riemuissaan, siitä ei kannata puhuakaan („Vperjod” kokoelman 1. numerossa tämä riemu jo tuntuu). Riemuitessaan Martov on liikaa kiirehtinyt lörpöttelemään. Hän huutaa hurmaantuneena „legaalisuus tappaa heidät (bolshevikit eli „puolalais-bolshevistisen liiton)””. Tällä hän tarkoittaa sitä, että likvidaattorien toimeenpaneman KK:n *hajottamisen ansiosta* ei ole *legaalista* puoluekantaista ulospääsyä muodostuneesta tilanteesta. Ja likvidaattoreille ei tietenkään ole mikään sen mieluisempaa kuin puolueen ulospääsemätön tilanne.

Mutta Martov on ollut liian kiireissään. Bolsheveikeilla on vielä käytettävissään ekstralegaalinen keino, jonka täysistunto on erikoisesti ottanut huomioon ja joka julkaistiin (täysistunnon nimissä) Pää-äänenkannattajan⁶ 11. numerossa. Tänä keinona on vaatimus varojen palauttamisesta, koska golosilaiset ja vperjodilaiset ovat ilmeisesti jättäneet täyttämättä ehdot, joina olivat puolueyhmiön hajallelaskeminen ja taistelu likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan. Sillä juuri näillä tarkoin määritellyillä *ehdoilla* bolshevikit luovuttivat omaisuutensa KK:aan.

Ja niinpä joulukuun 5 p:nä 1910 (uutta lukua) bolshevikit, jotka allekirjoittivat ehdot täysistunnossa⁷, esittivät vaatimuksen varojen palauttamisesta. Lainmukaisesti tämä vaatimus *johtaa täysistunnon koollekutsumiseen*. Täysistunnon päätöksessä sanotaan, että jollei 3:n kuukauden kuluessa vaatimuksen esittämispäivästä lukien „onnistuta” (kirjaimellisesti!) kutsutaan koolle täysistuntoa, niin kutsutaan koolle KK:n 5:stä jäsenestä muodostettava komissio: kolme kansallista, 1 bolshevikki ja 1 menshevikki.

Golosilaiset paljastivat tällöin heti itsensä. Golosilainen Igor⁸, KKUB:n⁹ jäsen, oivaltaen venäläisten likvidaattorien politiikan, jätti ilmoituksen, että hän vastustaa täysistuntoa. Hän on muka komission kannalla. Golosilaiset ovat täten ilmeisesti ajaneet karille legalisuuden, sillä täysistunto voidaan kutsua koolle jo ennen kolmen kuukauden umpeenkulumistakin. Vaatimuksen esittämisen jälkeen ei voida edes asettaa kysymystä komissiosta.

Puolueen kavaltajia, herroja Potresovia ja kumpp. uskolisesti palvelevan likvidaattori Igorin laskelma on varsin yksinkertainen: täysistunto on suvereeninen ja sen koollekutsuminen siis antaa mahdollisuuden päästä koko puoluekriisistä. Komissio sen sijaan ei ole suvereeninen, sillä ei ole mitään oikeuksia, paitsi vaatimusilmoituksen käsittely-oikeutta (tuon vaatimuksen käsittelee kolme saksalaista). Siis hajotettuaan Venäjällä olevan KK:n likvidaattorit (ja heidän ulkomaiset lakeijansa — golosilaiset) pyrkivät nyt hajottamaan minkä KK:n hyvänsä. Onnistuuko tämä toinen hajotusaie, sen saamme vielä nähdä. KKUB:n puolalaiset äänestävät täysistuntoa. Kaikki riippuu nyt latvialaisista ja bundilaisista, joilta ei ole vielä vastausta. KKUB:ssa oleva edustajamme on esittänyt ja lähettänyt

jyrkän protestin Igoria vastaan (kopio Igorin ilmoituksesta sekä tästä protestista seuraa mukana).

Kysymys on asettunut selvästi. Taistelu täysistunnon puolesta on taistelua legaalisuuden, puolueen puolesta. Golosilaisten taistelu täysistuntoa vastaan on taistelua puoluehenkistä kriisistäpääsyä vastaan, legaalisuutta vastaan.

Plehanov ja hänen ystävänsä ¹⁰, joille olemme tiedotta-
neet joka askelesta, ovat täysistunnon välttämättömyydestä
täysin samaa mieltä kanssamme. Hekin kannattavat täys-
istuntoa; suunnitelma yhteisestä esiintymisestämme siinä
mielessä on nyt parhaillaan pohdittavana, ja lähiaikoina
joko esitämme julkilausuman yhdessä plehanovilaisten
kanssa tai tulee Pää-äänenkannattajassa olemaan tästä
kysymyksestä artikkeli.

Edelleen marraskuun 26 p:nä (uutta lukua) 1910 Trotski
vei niin kutsutussa Wienin puolueklubissa (ulkomailla oles-
kelevien trotskilaisten — Trotskin pelinappuloiden — kerho)
läpi päätöslauselman, jonka hän on julkaissut erillisenä
vedoksena. Liitän sen mukaan.

Siinä julistetaan avoimesti sota „Rabotshaja Gazetalle” ¹¹,
bolshevikkien ja plehanovilaisten äänenkannattajalle.
Perustelut eivät ole uusia. Ilmoitus, että nykyään ei ole
„periaatteellista pohjaa” taistelulle golosilaisia ja vperjodi-
laisia vastaan, on koomillisuuden ja ulkokultaisuuden
huippu. Kaikille on tunnettua, että golosilaiset ja vperjodi-
laiset eivät ole aikoneetkaan laskea hajalle ryhmiään, että
golosilaiset käytännössä tukevat täydellisesti likvidaatto-
reita, Potresovia ja kumpp. ja että vperjodilaiset ovat
järjestäneet (tietynlaisilla varoilla) ulkomailla ryhmäkunta-
laskoulun ¹², jossa opetetaan machilaisuutta, opetetaan
sitä, että otzovismi on — „laillinen suuntavivahde” (kirjai-
mellisesti heidän ohjelmastaan) j.n.e. y.m.s.

Trotskin kehoitus „yksimieliseen” puoluetoimintaan golo-
silaisten ja vperjodilaisten kanssa on inhottavaa teesken-
telyä ja sanahelinää. Kaikki tietävät, että täysistunnon
jälkeen golosilaiset ja vperjodilaiset ovat koko vuoden
(Trotskin salaisesti tukiessa) toimineet „yksimielisesti”
puoluetta vastaan. Todellisuudessa vain bolshevikit ja ple-
hanovilaiset ovat koko vuoden tehneet yksimielisesti
puoluettyötä niin Pää-äänenkannattajassa kuin myöskin

„Rabotshaja Gazetassa”, niin Kööpenhaminassa¹³ kuin myöskin legaalaisessa venäläisessä lehdistössä.

Mutta joskaan Trotskin edesottamukset bolshevikkien ja plehanovilaisten liittoa vastaan eivät ole uusia, niin uusi on hänen päätöslauselmansa loppulausunto: Wienin klubi (t.s. Trotski) on järjestänyt „puolueen yleisen rahaston VSDTP:n konferenssin valmistelua ja koollekutsumista varten”.

Tuo se on uutta. Tuo on suoranaista hajaannukseen lähentämistä. Se on suoranaista puolueen legaalisuuden rikkomista ja alkua Trotskin seikkailulle, jossa hän on taittava niskansa. Ymmärrettävää on, että tuo on hajaannusta. Trotskin askelta, Trotskin „rahastoa” kannattavat vain golosilaiset ja vperjodilaiset. Bolshevikkien ja plehanovilaisten osallistumisesta ei voi olla puhuttakaan. Zürichissä olevat likvidaattorit (golosilaiset) ovat jo kannattaneet Trotskia — sen kyllä ymmärtää. Varsin mahdollista ja todennäköistä on, että vperjodilaisten „tietyt” „rahastot” avautuvat Trotskia varten. Siitä hänen hankkeensa seikkailuunne, käsitättehän, vain voimistuu.

Selvää on, että tuo hanke rikkoo puolueen legaalisuutta, sillä KK:sta ei puhuta sanaakaan. Vain KK voi kutsua koolle konferenssin. Enemmänkin, Trotski, joka elokuussa 1910 karkotti luotaan „Pravdassa”¹⁴ olleen KK:n edustajan, menetti siten itse kaiken legaalisuuden tehden „Pravdasta”, KK:n edustajan tukemasta äänenkannattajasta, puhtaasti ryhmäkuntalaisen äänenkannattajan.

Siis asia on hahmottunut, tilanne selvinnyt. Vperjodilaiset ovat koonneet „tiettyjä” „varoja” puolueenvastaista taistelua ja „laillisen suuntavivahteen” (otzovismin) puolustamista varten. „Pravdan” viimeisessä numerossa (ja Zürichissä pidetyssä esitelmätilaisuudessa) Trotski kiemalle täyttä päätä vperjodilaisten kanssa. Venäjällä olevat likvidaattorit ovat hajottaneet Venäjällä olevan KK:n. Ulkomailla olevat likvidaattorit aikovat hajottaa ulkomaisen täysistunnon, s.o. yleensä KK:n. Käyttäen hyväkseen tätä „legaalisuuden hävittämistä” Trotski ryhtyy puuhaamaan organisatorista hajaannusta perustaen „oman” rahastonsa „omaa” konferenssiaan varten.

Osat on jaettu. Golosilaiset puolustavat Potresovia ja kumpp., kuten „laillista suuntavivahdetta”. Vperjodilaiset puolustavat otzovismia, kuten „laillista suuntavivahdetta”.

Trotsky tahtoo „populäärisesti” puolustaa sekä niitä että näitä ja kutsua koolle oman konferenssinsa (ehkä vperjodilaisten rahoilla). Kolmen liitto (Potresov + Trotsky + Maksimov) kahden (bolshevikit + plehanovilaiset) liittoa vastaan. Joukkojen ryhmitys on päättynyt. Taistelu on alkanut.

Ymmärrätte, miksi sanon Trotskyin askelta seikkailuksi. Se on seikkailua missä mielessä tahansa.

Se on seikkailua aatteellisessa mielessä. Trotsky kokoaa kaikki marxilaisuuden viholliset liittäen yhteen Potresovin ja Maksimovin, jotka vihaavat „leniniläis-plehanovilaista” (kuten heillä on tapana sanoa) liittoa. Trotsky yhdistää kaikki ne, joille aatteellinen hajaannus on kallista ja mieluista; kaikki, jotka eivät piittaa marxilaisuuden puolustamisesta; kaikki ne poroporvarit, jotka eivät ymmärrä, mistä taistellaan eivätkä halua oppia, ajatella, löytää erimielisyyksien aatteellisia juuria. Nykyisenä hajaannuksen, rikkinäisyyden ja horjunnan kautena Trotsky saattaa helposti osoittautua „hetken sankariksi”, koota ympärilleen kaiken mädän. Mutta tämän yrityksen epäonnistuminen tulee olemaan sitä valtavampi, mitä avoimimmin se tehdään.

Se on seikkailua puoluepolitiikan mielessä. Kaikki merkit viittaavat nykyään siihen, että sosialidemokraattisen puolueen reaalin yhdistyminen on mahdollista vain sillä pohjalla, että kieltäydytään vilpittömästi ja lopullisesti likvidaattoruudesta ja otzovismista. Selvää on, että Potresov (ja golosilaiset) ja vperjodilaiset eivät ole luopuneet kummastakaan. Trotsky liittää heidät yhteen pettäen veijarimaisesti itseään, pettäen puoluetta, pettäen proletariaattia. Itse asiassa Trotsky ei saa aikaan mitään muuta, paitsi Potresovin ja Maksimovin puoluevastaisten ryhmien lujittumista. Tämän seikkailun epäonnistuminen on kiertämätöntä.

Ja vihdoin se on organisatorista seikkailua. Trotskyin „rahaston” pohjalla ilman KK:aa pidettävä konferenssi merkitsee hajaannusta. Aloitteenteko jääköönkin siis Trotskyille. Langetkoonkin siis vastuu siitä hänelle.

Puolueen nykytilanteen olemus sisältyy tyhjentävästi 3 tunnukseen:

1) On lujitettava ja kaikin tavoin tuettava plehanovilaisten ja bolshevikien liittoa ja yhtymistä marxilaisuuden puolustamiseksi, aatteellisen taantumuksen torjumiseksi ja taistelun käymiseksi likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan.

2) On taisteltava täysistunnon puolesta — legaalisenä ulospääsynä puoluekriisistä.

3) On taisteltava hajaannukseen johtavaa ja periaattee-tonta Trotskin seikkailua vastaan, Trotskin, joka yhdistää Potresovin ja Maksimovin sosialidemokratiaa vastaan.

*Kirjoitettu joulukuun
puolivuorokaudessa 1910*

*Julkaistu ensi kerran v. 1941
aikakauslehdessä „Proletarskaja
Revoljutsija” № 1*

*Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen
mukaan*

ASIAINTILASTA PUOLUEESSA

Ulkomainen sosialidemokraattinen lehdistö on jälleen työntänyt etualalle puoluekriisiämme koskevan kysymyksen aiheuttaen laajoissa puoluepiireissä kovaa suukopua, neuvottomuutta ja epäröintiä. Puolueen Pää-äänenkannattajan on sen tähden valaistava perinpohjaisesti tätä kysymystä. „Golosin” 23. numerossa ollut Martovin artikkeli ja Trotskin esiintyminen, jonka muotona oli erillisenä lehtisenä julkaistu „Wienin klubin” „päätöslauselma” vuoden 1910 marraskuun 26 pltä, asettavat kriisikysymyksen lukijan eteen vääristellen kokonaan asian olemuksen.

Martovin artikkelin ja Trotskin päätöslauselman takana on myös tiettyjä käytännöllisiä *toimenpiteitä* — sellaisia toimenpiteitä, jotka on suunnattu puoluetta vastaan. Martovin artikkeli on vain kirjallinen muoto, johon puolueemme *KK:n hajottamiseen tähtäävä golosilaisten aloittama kampanja* on verhottu. Trotskin päätöslauselma, jossa paikallisjärjestöjä kehoitetaan valmistelemaan „puolueen yleistä konferenssia” ilman ja vastoin Keskuskomiteaa, ilmaisee sitä samaa, mikä on golosilaisten päämääränä: *likvidaattorien vihaamien keskuselinten hävittäminen ja samalla myös puolueen hävittäminen järjestönä*. Näitä golosilaisten ja Trotskin puoluevastaisia edesottamuksia ei ole ainoastaan saatettava selville vesille, vaan niitä vastaan on myös *taisteltava*. Tovereiden, joille puolue ja sen ennallistamisen asia ovat kalliita, on mitä päättäväisimmällä tavalla esiinnyttävä kaikkia niitä vastaan, jotka pelkkien ryhmäkuntalais- ja kerholaisnäkökohtien ja -etujen vuoksi pyrkivät hajottamaan *puolueen*.

Martovin artikkeli „Mihin on päädytty?” on huonosti peiteltyä täysistunnon päätösten pilkkaamista ja likvidaattorimaista riemua puolueen epäonnistumisten johdosta. „*Kertaakaan ei ole onnistuttu kutsumaan koolle lukemääräisesti pientä Keskuskomitean kollegiota Venäjällä*” — näin kirjoittaa Martov ja kirjoittaa kursiivilla, aivan kuin läkähtymäisillään siitä mielihyvystä, minkä moisen tosiasian ilmoittaminen tuottaa kaikille likvidaattoreille.

Valitettavasti Martov on oikeassa. Venäjällä olevan KK:n ei ole onnistunut kokoontua. Suotta kuitenkin Martov aikoo kiertää sen kysymyksen, *kuka* hajotti KK:n Venäjällä. Sen koollekutsumista estämässä oli poliisihaittojen lisäksi eräs ei poliisi-, vaan *poliittinen* haitta. Sinä oli tunnettu Mihailin, Romanin ja Jurin kieltäytyminen tulemasta KK:n istuntoon *vaikkapa* vain kooptoisista varten; sinä oli noiden samojen henkilöiden ilmoitus, että he „katsovat KK:n olemassaolon sinänsä vahingolliseksi”.

Ei voida kiistää sitä, että se on *KK:n hajottamista*, kun kieltäydytään tulemasta edes yhteen istuntoon kooptoisista varten, kun kieltäydytään tulemasta sellaisten henkilöiden kutsusta, jotka toimivat lukemattomien poliisihaittojen keskellä. Ei voida kiistää sitä, että tuon poliittisen teon, jota samalla on *periaatteellisesti* perusteltu, ovat tehneet henkilöt, jotka kuuluvat „Golosin” „huomattavimpien” venäläisten avustajien ryhmään (16:n¹⁵ kirje „Golosin” 19.—20. numerossa), jotka kuuluvat hra Potresovin ja kumpp. *legaalisiin* likvidaattoriryhmiin. Kaikki nuo ovat tosiasioita. *Riippumattomien legalistien, sosialidemokraattien vihollisten, ryhmä — juuri se on hajottanut KK:n Venäjällä.*

Kun Axelrod väittää („Golosin” 23. numerossa), että likvidaattori-„nimitystä” käytetään muka „eroa tekemättä”, kun hän menee puheissaan jopa sellaiseen järjettömyyteen, että me muka saatamme sanoa likvidaattoreiksi ihmisiä, jotka ovat väsyneet tai murtuneet taistelussa toimeentulonsa puolesta, kun hän, puhuessaan moista pikkulapsen hölynpölyä, *siivouttaa vaieten* nimenomaan likvidaattorien sen ryhmän ja ne ryhmät, jotka puolueen Pää-äänenkannatajassa on *nimeltään* mainittu, niin moisten verukkeiden vilpillisyyttä on tarpeetonta todistellakaan. Kun Martov ja muut golosilaiset muka „kinaavat” „Golosissa” Venäjällä

olevia likvidaattoreja vastaan, julistaen heidän menettelynsä „kevytmielisyydeksi” (!!), „taivuttaen” heitä vielä odottamaan (Martov Levitskistä 23. numerossa), ja *samanaikaisesti toimivat* yltä päätä yhdessä heidän kanssaan, muodostavat käsi kädessä heidän kanssaan erikoisen *ryhmäkunnan* ulkomailla taistellakseen puoluetta vastaan ja tukeakseen puolueen vihollisia, herroja Potresoveja, niin siinä on meillä vain eräs poliittisen teeskentelyn monista ilmauksista. Kukaan poliitikkaa ymmärtävä henkilö ei sano, että hra Miljukov muka vakavissaan kamppailee vehiläisiä¹⁶ vastaan, kun hän „kinastelee” heidän kanssaan, julistaa heidät „kevytmielisiksi” ja samanaikaisesti *toimii* poliittisesti käsi kädessä heidän kanssaan. Jok’ikinen myöntää, että hra Miljukov todistaa siten oman ulkokultaisuutensa eikä suinkaan kumoa sitä tosiasiaa, että hän on politiikassa solidaarinen vehiläisten kanssa. Kukaan poliitikkaa ymmärtävä henkilö ei sano, että hra Stolypin ja hänen hallituksensa muka vakavissaan kamppailee mustaa sotniaa vastaan, kun hän „kinastelee” sen kanssa („Rossijassa”¹⁷), syyttää sitä „kevytmielisyydestä”, mutta *toimii* samanaikaisesti käsi kädessä sen kanssa. Jok’ikinen myöntää, että hra Stolypin ja tsaarihallitus todistavat siten vain oman ulkokultaisuutensa eivätkä suinkaan kiistä sitä tosiasiaa, että ne ovat politiikassa solidaarisia Purishkevitskien kanssa.

Mutta joskin „Golosin” poliittinen ulkokultaisuus pitäisi jok’ikiselle olla selvä, niin Martovin *vihjaus*, että „legaalisuus tappaa” muka puolueen viralliset edustajat, *ei voi olla selvä* 999 lukijalle 1000:sta, sillä tuo vihjaus on tarkoituksellisesti hämärä.

Jotta *kaikki* ymmärtäisivät, missä on erimielisyyksien ydin, Pää-äänenkannattajan velvollisuutena on hälventää puolueasioita koskeva hämäryys.

Martov tarkoittaa sitä, että *paitsi* KK:n päätöstä, ei ole *mitään* puoluekantaista legaalista ulospääsyä kriisistä. Kun siis venäläisten likvidaattorien onnistui hajottaa KK Venäjällä (ja jos *ulkomaisten likvidaattorien onnistuu estää* KK:n koollekutsuminen *edes ulkomailla*), niin tilanne muodostuu legaalisesti ulospääsemättömäksi. Ja Martov riemuitsee jo ennakolta: KK on näet lopullisesti hajotettu, legaalista ulospääsyä *ei ole*, likvidaattorit ovat muka voitaneet pelin.

Martov on ollut liian hätäinen. Se, mikä hra Potresovilla ja muilla puolueen vihollisilla *on mielessä*, se on luiskahtanut ennen aikojaan Martovin *kieleltä*.

Niin, Martov on oikeassa! Ainoan ulospääsyn puoluekriisistä voi löytää Keskuskomitea. Näin ollen, jollei poliisi- ja yllämainittujen poliittisten haittojen vuoksi onnistuta kutsumaan KK:aa koolle Venäjällä, niin se on saatava kokoon ulkomailla. Se on *ainoa* keino päästä lähemmäksi ulospääsyä kriisistä. Ja eräs puoluevirtauksista, jotka KK:n viimeisessä täysistunnossa tekivät sopimuksen ryhmäpuitteiden ulkopuolisesta yhteisestä puolue toiminnasta,— bolshevikit ottivat askelen jouduttaakseen ainoaa ulospääsyä puoluekriisistä. Bolshevistisen virtauksen edustajat luovuttivat bolshevikkiryhmän omaisuuden puolueen käyttöön *ehdolla*, että samanaikaisesti heidän, bolshevikkien, ryhmäkeskuksen hävittämisen kanssa hävitetään myös menshevikien (golosilaisten) ja otzovistien („vperjodilaisten”) ryhmäkeskukset. Tätä *ehto ei ole täytetty*. Eikä siinä kaikki. Golosilaisten ryhmän johtava äänenkannattaja „Golos Sotsial-Demokrata” on ryhtynyt tarkoituksellisesti suosimaan ja suojelemaan niitä puolueen sisäisiä vihollisia, joita vastaan KK:n täysistunto yksimielisesti velvoitti meitä taistelemaan mitä päättäväisimmin, koska ne ovat porvarillisia ja puolueelle vihamielisiä poikkeamisia sosialidemokratiasta. Koska sopimusta, joka solmittiin täysistunnossa kaikkien puoluevirtausten ja -ryhmien välillä, on täten ilmeisesti rikottu ja koska erään sopimuspuolen politiikka on näin ilmeisesti puoluevastaista,— bolshevikit ovat katsoneet tarpeelliseksi vaatia palautettavaksi ne varat, jotka he luovuttivat ehdollisesti puolueelle vuosi sitten. Joulukuun 5 p:nä 1910 he jättivät tästä vastaavan ilmoituksen Keskuskomitean Ulkomaiselle byroolle. Ovatko bolshevikit menettelleet tässä tapauksessa oikein vai väärin, sen on ratkaiseva täysistunnon edeltäkäs määräämä instanssi. Asian ydin on siinä, että *nyt*, siitä hetkestä alkaen, kun bolshevistisen virtauksen edustajat esittivät vaatimuksensa, ei KK:n täysistunnon koollekutsuminen ulkomailla ole välttämätöntä enää yksinomaan vain ulospääsyn hakemiseksi puolueen sisäisestä kriisistä: se on *välttämätöntä* kaikille virtauksille ja ryhmille, jotka tammikuun 6 p:nä 1910 solmivat sopimuksen, *niiden oman sitoumuksen mukaisesti* — *niiden itsensä yksimielisesti hyväksymän*

*päätöslauselman * mukaisesti.* KK:n täysistunnon koollekutsuminen ei ole muodostunut ainoastaan *puoluevälttämättömyydeksi*, vaan siitä on tullut *juridinen velvollisuus*. Huomaamme jälleen, *että muuta legaalista ulospääsyä tilanteesta — paitsi täysistunnon koollekutsumista — ei voi olla...*

Ja juuri tässä golosilaisten politiikka on kerralla paljastunut.

KK:n selvän ja tarkan päätöksen mukaisesti ei KKUB:lle luulisi bolshevikkien vaatimuksen johdosta jäävän muuta neuvoksi kuin täysistunnon koollekutsuminen, ja vasta sitten, jos koollekutsumisyrietykset jäisivät tuloksettomiksi kolmen kuukauden kuluessa, pitäisi turvautua toiseen KK:n määräämään kysymyksenratkaisutapaan. Mutta golosilaiset ovat ottaneet toisen suunnan.

Joulukuun 12 p:n golosilainen Igorev, KKUB:n jäsen, jätti kirjallisen ilmoituksen, jossa hän sanoo *vastustavansa täysistunnon koollekutsumista* ja suostuvansa vain komissioon!

Selvää on, missä tässä on asian ydin: täysistunto on suvereeninen ja kerran kokoonnuttuaan *saattaa löytää legaalisen ulospääsyn* kriisistä, mahdottomasta asiaintilasta Venäjällä. Komissio sen sijaan *ei ole suvereeninen*, sillä ei ole mitään oikeuksia (paitsi varoja koskevan bolshevikkien vaatimuksen käsittelyoikeutta) *eikä se voi löytää mitään legaalista ulospääsyä* kriisistä.

Kävi niinkuin sananlaskussa sanotaan: joka toiselle kuoppaa kaivaa, se itse siihen lankeaa!

Martov oli tuskin ehtinyt osoittaa kohteliaasti puolueelle sen muka legaalisuuden mielessä ulospääsemättömän tilanteen „kuopan”, jossa likvidaattorit niin mielellään tahtoisivat nähdä virallisen puolueen, kun *tuossa kuopassa osoitautui olevan golosilainen Igorev!*

* Asia on siten, että täysistunnossa solmittiin, tunnustettiin puolue*laiksi*, *legaalisuuden* lähteeksi puolueelle, sopimus KK:n ja bolshevittisen virtauksen tiettyjen edustajien välillä bolshevikkien omaisuuden *ehdollisesta* luovuttamisesta puolueelle. Tämä sopimus julkaistiin Pää-äänenkannattajassa (№ 11), siinä julkaistiin myös koko se proseduuri, joka tämän sopimuksen yhteydessä ennakoivasti määriteltiin täysistunnossa. Tärkeimpänä seikkana, joka on ennakoivasti otettu huomioon siltä varalta, että bolshevikkien taholta tehdään ilmoitus yhdistymisen *ehtojen rikkomisesta* golosilaisten ja vperjodilaisten taholta, on *täysistunnon koollekutsuminen* (ulkomailla). „Jollei syystä tai toisesta onnistuta”, sanotaan täysistunnon päätöslauselmassa, joka on julkaistu Pää-äänenkannattajan 11. numerossa, „järjestämään täysistuntoa 3:n kuukauden sisällä siitä hetkestä lukien, jolloin bolshevittisen virtauksen edustajat esittävät vaatimusilmoituksensa, niin kutsutaan koolle” erikoinen komissio.

Venäläiset likvidaattorit hajottivat Venäjällä olevan KK:n. Nyt ulkomailla olevat likvidaattorit ovat estämässä myös ulkomaisen KK:n koollekutsumista. Likvidaattorit riemuitsevat odottaen mitä suurinta iloa (Stolypinille ja likvidaattoreille): ei *mitään* KK:aa. Se se olisi siunauksellista herroille Potresoveille ja „vperjodilaisten” ryhmälle!

Emme pysähdy tässä tarkastelemaan golosilaisen Igorevin verukkeita emmekä siihen, miten KKUB:n bolshevikki-jäsen ne kumooa vastailmoituksessaan *. Huomautamme vain, että golosilainen Igorev oli siinä määrin ennakoiva, että ilmoitti suoraan vastustavansa täysistuntoa siinäkin tapauksessa, *vaikka* se kutsuttaisiin koolle *yleisten sääntöjen mukaisesti* (siihen vaaditaan KKUB:n yksimielisyyttä) eikä vaatimusilmoitusta koskevan erikoispäätöksen perusteella. Golosilainen Igorev pitää täysistunnon koollekutsumista „hankalana” j.n.e. Ymmärtäähän sen: onhan likvidaattoreista jo legaalisen puolueemme olemassaolo sinänsä liian „hankalaa”. Täysistunnosta tulisi etupäässä emigranttien täysistunto — sellainen on golosilaisen Igorevin toinen „perustelu”. Mutta se ei estä golosilaisia tukemasta kaikin voimin Trotskin *aito emigranttista* suunnitelmaa „puolueen yleisen” konferenssin koollekutsumiseksi ilman ja vastoin Keskuskomiteaa...

Joka tapauksessa golosilaiset ovat päättäneet hajottaa *minkä hyönsä* Keskuskomitean!

Meidän on edelleen kiinnitettävä puolueen jäsenten huomio yleisluontoisempaan kysymykseen — asiaintilaan VSDTP:ssa. Kuten jokainen vallankumouksellinen puolue, meidän puolueemme voi olla olemassa ja kehittyä vain ehdolla, että vallankumouksellisilla on edes minimaalinen *halu* auttaa toisiaan *yhteisessä* työssä.

Jolleivät puolueen säännöt ja päätökset (puolueen „legaalisuus”) ole olemassa tämän yhteisen työn *helpottamista* varten, vaan *koukkuilua* varten, joka tekee mahdolliseksi *jarruttaa* sitä tärkeimpien puoluekollegioiden sisältä käsin, niin puolue toiminta muuttuu sopimattomaksi komediaksi. Missä muussa puolueessa tahansa KK:n koollekutsumisvaikeudet synnyttäisivät heti kymmeniä muotoja ja teitä poliisihaittojen voittamiseksi ja yhä uusien toiminta-

* Pää-äänenkannattajan toimitukselle lähettämässään kirjeessä viimeksi mainittu toveri pyytää meitä, että auttaisimme häntä saattamaan puolueen tietoon sen, että golosilaiset pyrkivät ajamaan täysistunnon karille.

tapojen löytämiseksi. Meillä sen sijaan puolueen *sisällä* ryhmäkuntalaiset palvelevat: kuka herroja Potresoveja, kuka suoranaisia otzovisteja ja puolueen *ulkopuolella olevia* puolianarkisteja. Sellaisilla kuin golosilainen Igorev, „legaalisuus” muuttuu keinoksi, jolla vahingoitetaan puoluetta *sisältäkäsin*, jarrutetaan toimintaa, autetaan herroja Potresoveja hävittämään puoluetta*. Moinen tilanne on mahdoton. Ja tässä eivät auta „hyvää tarkoittavat päätöslauselmat”, joille tuo samainen Martov oikeutetusti nauraa. Jotta asiaa voitaisiin auttaa, on ennen kaikkea *ymmärrettävä* asia. On ymmärrettävä, minkä vuoksi on typerää, sopimatonta, naurettavaa sepitellä hyvää tarkoittavia päätöslauselmia yhteistyöstä sellaisten herrojen kanssa kuin ovat Potresovit ja kumpp. Kun puolue tajuaa sen, että tässä on kaksi keskenään sovittamatonta politiikkaa, että tässä on kysymys sosialidemokratismista ja liberalismista, niin silloin puolue löytää pian ulospääsyn. Silloin me saatamme luoda „legaalisuuden”, joka *ei ole* sitä varten, että likvidaattorit tekisivät *siitä* kompastuskiven puolueelle.

Täytyy tunnustaa, että hra Potresovia ja hänen ystäviään samoin kuin golosilaista Igorevia ja hänen ystäviään tulee *kiittää* siitä, että he auttavat menestyksellisesti puoluetta *ymmärtämään* tämän.

Trotskin esiintyminen, joka *ulkonaisesti* ei ole missään yhteydessä siihen pilkkaan, jota Martov tekee puolueen epäonnistumisista, eikä KK:aan kohdistuneeseen golosilaisen hajotustyöhön, on itse asiassa erottamattomassa yhteydessä, „etuisuus”-yhteydessä kumpaankin. Puolueessa monet eivät vielä ymmärrä sitä, missä tuo yhteys on. Wienin päätöslauselma vuoden 1910 marraskuun 26 pltä auttane heitä kaiketikin ymmärtämään asian ytimen.

Päätöslauselmassa on kolme osaa: 1) sodanjulistus „Rabotshaja Gazetalle” (kehotetaan „*vastustamaan päätäväisesti*” sitä, kuten „uutta ryhmäkuntalais- ja kerholaisyrittystä”, Trotskin sanontaa käyttäen); 2) polemiikkia bolshevikkien ja plehanovilaisten „liiton” linjaa vastaan; 3) ilmoitus, että „Wienin klubin (t.s. Trotskin ja hänen

* Ja kun Martov tekee pilkkaa puolueen virallisista laittokista sanomalla: „legaalisuus tappaa ne”, niin hän on *oikeassa sikäli*, mikäli toiminnan tuloksellisuuden „tappavat” näiden laitosten *sellaiset* „legaaliset” (s.o. puoluesääntöjen läi täysistunnon päätöksen perusteella luodut) muodot, jotka *antavat* Mihailille, Romanille, Jurille, golosilaisille (Igorevin kautta) j.n.e. mahdollisuuden jarruttaa toimintaa.

kerhonsa) kokous päättää: perustaa koko puoluetta käsittävän rahaston VSDTP:n konferenssin valmistelemista ja koollekutsumista varten”.

Ensimmäiseen osaan emme puutu ollenkaan. Trotski on aivan oikeassa sanoessaan, että „Rabotshaja Gazeta” on „yksityisyrittäjä” ja että sitä „ei ole valtuutettu puhumaan koko puolueen nimessä”.

Turhaan Trotski kuitenkin unohtaa, ettei häntäkään eikä hänen „Pravdaansa” myöskään ole siihen valtuutettu. Suotta hän sivuuttaa vaieten — sanoessaan täysistunnon tunnustaneen „Pravdan” työn hyödylliseksi — sen tosiasian, että täysistunto nimitti KK:n edustajan „Pravdan” toimitukseen. Sitä, että tästä vaietaan, samalla kun muistutetaan „Pravdaa” koskevasta täysistunnon päätöksestä, ei voida sanoa muuksi kuin *työläisten pettämiseksi*. Ja tämä Trotskin petos on sitäkin pahempaa, koska Trotski elokuussa 1910 karkotti „Pravdasta” KK:n edustajan. Tämän tapauksen jälkeen, KK:n ja „Pravdan” välisen yhteyden katkeamisen jälkeen Trotskin lehti ei ole mikään muu kuin „yksityisyrittäjä”, joka sitä paitsi ei ole kyennyt täyttämään sitoumuksiaan. Siihen asti, kunnes KK uudelleen kokoontuu, ei ole muuta „Pravdan” ja KK:n suhteiden tuomaria, kuin KK:n edustaja, jonka täysistunto on nimitänyt ja joka on tunnustanut Trotskin käyttäytymisen puoluevastaiseksi.

Juuri tämä seuraa siitä Trotskin parahiksi herättämästä kysymyksestä, kuka „on valtuutettu puhumaan koko puolueen nimessä”.

Enemmänkin. Mikäli (ja niin kauan kuin) riippumattomat legalisti-likvidaatit hajottavat Venäjällä olevaa KK:aa, mikäli (ja niin kauan kuin) golosilaiset hajottavat ulkomailla olevaa KK:aa, sikäli *Pää-äänenkannattaja jää ainoaksi laitokseksi*, joka on valtuutettu „puhumaan koko puolueen nimessä”.

Ja siksi pä sanommekin *koko puolueen nimessä*, että Trotski harjoittaa puoluevastaista politiikkaa; — että hän horjuttaa puolueen *legaalisuutta*, lähtee *seikkailun ja hajaannuksen* tielle, kun hän päätöslauselmassaan, mainitsematta sanallakaan KK:sta (aivan kuin hän olisi jo sopinut golosilaisten kanssa siitä, että KK hajotetaan!), ilmoittaa *yksinomaan ulkomaisen* ryhmän nimissä „rahaston järjestämisestä VSDTP:n konferenssin koollekutsumista

varten". Jos likvidaattorien yritykset KK:n hajottamiseksi onnistuisivat, niin me, ainoana laitoksena, joka on valtuutettu puhumaan koko puolueen nimessä, ilmoittaisimme viivyttelämättä, ettemme osallistu *mitenkään* „rahastoon” emmekä Trotskin hankkeeseen ja katsomme *koko puoluetta* käsittäväksi vain sellaisen konferenssin, jonka kutsuu koolle *Pää-äänenkannattaja* eikä Trotskin kerho*.

Mutta siihen asti, kunnes tapahtumat ovat lopullisesti ratkaisseet kysymyksen KK:n hajottamisesta, on olemassa toiveita täysin *legaalisesta* puoluekantaisesta lopputuloksesta.

Kehottaen puolueen jäseniä taistelemaan päättäväisesti tämän puoluekantaisen legaalisen lopputuloksen puolesta ryhdymme selvittämään sen erimielisyyden „periaatteellisia perusteita”, jonka golosilaiset ja Trotski kiiruhtavat saattamaan hajaannukseen asti — edelliset hajottamalla KK:aa ja jälkimmäinen — sivuuttamalla KK:n ja „järjestämällä rahaston” sitä varten, että Trotskin kerho voisi kutsua koolle „VSDTP:n konferenssin” (leikki pois!).

Trotski kirjoittaa päätöslauselmassaan, että taistelulla, jota „leniniläiset ja plehanovilaiset” käyvät (asettamalla täten *henkilöllisyydet* bolshevismiin ja puoluekantaisen menševismiin *virtausten* tilalle Trotski tahtoo ilmaista halveksimistensa, mutta ilmaiseekin vain oman ymmärtämättömyytensä), että tuolla taistelulla „ei ole nykyään mitään periaatteellista perustaa”.

Niinpä Pää-äänenkannattaja kehottaakin koko Venäjän sosialidemokraatteja ottamaan selvää noista periaatteellisista perustoista: askarrelkaamme nimenomaan tämän kiinnostavan kysymyksen parissa sen aikaa, kun käydään „epäkiintoisaa” kamppailua täysistunnon koollekutsumisesta!

Kopioimme tähän täydellisinä ne motiivit, joiden perusteella Trotski julistaa, että Pää-äänenkannattajan taistelulta puuttuu kaikkea periaatteellista perustaa:

...„*Kaikkiin* (kursivointi Trotskin) puoluevirtauksiin on juurtunut lujaan se vakaumus, että on ennallistettava illegaalinen järjestö, yhdistettävä legaalinen ja illegaalinen toiminta, noudatettava johdonmukaista sosialidemokraattista taktiikkaa, ja nämä tärkeimmät toiminnanohjeet hahmoteltiin viime täysistunnossa *yksimielisesti*.

* Että puolueen KK:n koollekutsuma, koko puoluetta käsittävä, mahdollisimman *pikainen* konferenssi on *tuiki tarpeellinen*, siitä ei voi olla kiistaa.

Tällä haavaa, vuoden kuluttua täysistunnosta, ei ole vaikeaa näiden totuuksien julistaminen, vaan niiden toteuttaminen käytännössä. Tienä siihen on puolueen kaikkien osien: „golosilaisten”, „plehanovilaisten”, „leniniläisten”, „vperjodilaisten”, puolueyhmiin kuulumattomien yksimielinen yhteistoiminta, sillä henkisesti puolue on jo päässyt lapsenkengistä, ja sen kaikkien jäsenten on aika tiedota itsensä ja toimia *vallankumouksellisina sosialidemokraatteina*, puolueensa patriootteina, ilman vastaisia ryhmänimityksiä. Ja tämän yhteistyön on tapahduttava koko puoluetta käsittävässä puitteissa eikä ryhmäkuntalehtien ympärillä”.

Tässä näyte siitä, miten hyviä sanoja haaskataan sanahelinään ja siten peitetään mitä suurinta valhetta, mitä suurinta petosta niin niitä itseään kohtaan, jotka fraaseista hurmaantuvat, kuin myöskin koko puoluetta kohtaan.

Sillä sehän on suoranainen ja huutava *valhe*, että *kaikkiin* puoluevirtauksiin olisi muka juurtunut lujaan se vakaumus, että illegaalinen järjestö on ennallistettava. Jok’ikinen „Golosin” numero osoittaa, että golosilaiset pitävät hra Potresovin ja kumpp. ryhmää *puoluevirtauksena* ja että he eivät ainoastaan „pidä” sitä sellaisena, vaan myös osallistuvat *systemaattisesti* sen „työhön”. Eikö ole naurettavaa, eikö ole häpeällistä olla nyt, vuoden kuluttua täysistunnosta, piilosilla, pettää itseään ja pettää työläisiä, rajoittua sanaverukkeisiin, kun kysymyksessä on „*toteuttaminen käytännössä*” eivätkä fraasit?

Niinkö vai eikö niin? Pitääkö Trotski hra Potresovia ja kumppaneita, jotka on selvästi mainittu Pää-äänenkannattajassa, „puoluevirtauksena” vai eikö pidä? Tämä kysymys on nimenomaan kysymys täysistunnon päätöksien „toteuttamisesta käytännössä”, ja *siitä on jo vuosi*, kun Pää-äänenkannattaja asetti selvästi, jyrkästi, määritellysti tämän kysymyksen, asetti sen niin, etteivät mitkään verukkeet ole mahdollisia!

Trotski yrittää taaskin selviytyä vaitiololla tai fraasilla, sillä hänen *täytyy salata* lukijoilta sekä puolueelta *totuus*, nimittäin se, että hra Potresovin, 16:n y.m. ryhmät ovat aivan riippumattomia puolueesta, täysin eristyneitä ryhmäkuntia, eivätkä ne ainoastaan ole ennallistamatta illegaalista järjestöä, vaan estävät sen ennallistamista, ja *mitään* sosialidemokraattista taktiikkaa ne eivät toteuta. Trotskin täytyy salata puolueelta se totuus, että golosilaiset sinänsä ovat ulkomainen ryhmäkunta, joka on yhtä eristynyt puolueesta ja palvelee käytännössä venäläisiä likvidaattoreja.

Entä „vperjodilaiset”? Trotski tietää mainiosti, että hekin ovat täysistunnon *jälkeen* lujittaneet ja kehittäneet omaa erikoista ryhmäänsä, jolla on puolueesta riippumattomia varoja ja oma ryhmäkuntalaiskoulunsa, jossa ei suinkaan opeteta „johdonmukaista sosialidemokraattista taktiikkaa”, vaan sitä, että „otzovismi on laillinen suunta-vivahte” ja jossa opetetaan otzovistisia mielipiteitä III Duuman merkityksestä, mielipiteitä, jotka on ilmaistu „Vperjodin” ryhmäkuntalaisohjelmassa.

Tästä kiistattomasta totuudesta Trotski on vaiti sen vuoksi, että hänen politiikkansa *reaaliset* tarkoitusperät eivät kestä totuutta. Mutta nuo reaaliset tarkoitusperät selvenevät yhä enemmän ja muuttuvat ilmeisiksi vähemmänkin kaukonäköisille puoluemiehille. Noina reaalisina tarkoitusperinä on *Potresovien ja vperjodilaisten puoluevastainen liitto*, jota Trotski tukee ja järjestele. Se, että golosilaiset ovat hyväksyneet Trotskin päätöslauselman (sen tapaisen kuin Wienissä tehty), „Pravdan” kiemmailu vperjodilaisten kanssa, „Pravdan” sepustelut siitä, että Venäjällä muka paikanpäällä toimivat vain vperjodilaiset ja trotskilaiset, vperjodilaisten ryhmäkuntalaiskoulun mainostaminen „Pravdassa”, tämän koulun suoranainen tukeminen Trotskin taholta — kaikki nämä ovat tosiasioita, joita ei voida kauan pitää salassa. Naskalia et piilota pussiin.

Trotskin politiikan sisältönä on „Pravdan” „yksimielinen toiminta” herrojen Potresovien ja vperjodilaisten ryhmäkuntien kanssa. Osajako tässä liitossa on selvä: herrat Potresovit jatkavat puolueesta riippumattomina legalistintyötään, sosialidemokratian hajottamista, „golosilaiset” muodostavat tämän ryhmäkunnan ulkomaisen osaston ja Trotski ottaa tehtäväkseen olla asianajajana, joka vakuutelee naiiville yleisölle, että „*kaikkiin* puoluevirtauksiin on juurtunut lujaan” „johdonmukainen sosialidemokraattinen taktiikka”. Vperjodilaiset saavat samanlaisen asianajajan, joka puolustaa heidän ryhmäkuntalaiskoulunsa vapautta ja verhoaa ulkokultaisin banaalein fraasein heidän politiikkaansa. Tämä liitto on tietenkin tukeva Trotskin „rahastoa” ja hänen koollekutsumaansa puoluevastaista konferenssia, sillä siinä niin herrat Potresovit kuin vperjodilaisetkin saavat sen, mitä he tarvitsevat: vapauden ryhmäkunnilleen,

siunauksen niille, verhon niiden toiminnalle, asianajaja-puolustuksen sille työläisten edessä.

Ja juuri „periaatteellisten perustojen” kannalta me emme voi olla tunnustamatta tuota liittoa *seikkailupolitiikaksi* sanan tarkimmassa merkityksessä. Trotski *ei rohkene* sanoa, että hän pitää Potresovia ja otzovisteja todellisina marxilaisina, sosialidemokratismen periaatteellisuuden todellisina puolustajina. Seikkailijan aseman olemus onkin juuri siinä, että hänen täytyy luovia alituisesti. Sillä jokainen näkee ja tietää, että *kaikilla* herroilla Potresoveilla ja otzovisteilla on *oma* linjansa (socialidemokratianvas-tainen linjansa), jota he *ajavat*, kun taas „Golosin” ja „Vperjodin” diplomaatit eivät ole minään muuna kuin verhona.

Pohjimmaisena syynä siihen, miksi uusi liitto on *tuomittu* epäonnistumaan, vaikka sen menestys poroporvarillisten aineiden keskuudessa olisi kuinka suuri tahansa ja vaikka Trotski saisi vperjodilaisten ja potresovilaisten „tulolähteiden” avulla kasaan minkälaisia „rahastoja” tahansa, on se, että tuo liitto on *periaatteeton*. Marxilaisuuden teoria, koko maailmankäsityksemme, koko puolueohjelmamme ja taktiikkamme „*periaatteelliset perustat*” eivät ole nykyään sattumalta, vaan kiertämättömästi työntyneet eräälle ensi tilalle koko puolue-elämässä. Ei ole ollut sattumanvaraista, vaan kiertämätöntä se, että vallankumouksen epäonnistumisen jälkeen *kaikissa* yhteiskuntaluokissa, mitä laajimpien kansanjoukkojen keskuudessa on herännyt mielenkiinto koko maailmankäsityksen syvimpiä perustoja kohtaan aina uskonnon ja filosofian kysymyksiä myöten, aina *koko* marxilaisen oppimme *periaatteita* myöten. Joukot, jotka vallankumous veti kärkevään taktiikkakysymystaisteluun, eivät ole pyrkineet sattumalta, vaan välttämättömyyden pakosta *yleisteoreettiseen* tietouteen kaudella, jolloin puutuu avoimia esiintymisiä. *Marxilaisuuden perustoja* on jälleen selitettävä näille joukoille, marxilaisuuden teorian puolustaminen on taaskin vuorossa. Kun Trotski julistaa puoluekantaisten menshevikkien ja bolshevikkien lähentymisen „poliittisesti sisällyksettömäksi” ja „epävakaaksi”, niin se osoittaa vain hänen syvää tietämättömyyttään, se kuvastaa vain hänen omaa täydellistä sisällyksettömyyttään. Bolshevikkien taistelussa „vperjodilaisten” epäsocialidemokraattisia aatteita vastaan, puoluekantaisten men-

shevikkien taistelussa herroja Potresoveja ja golosilaisia vastaan ovat päässeet voitolle juuri marxilaisuuden periaatteelliset perustat. Juuri tämä marxilaisuuden *periaatteellisia perustoja* koskevan kysymyksen pohjalla tapahtunut lähentyminen onkin ollut puoluemies-menshevikkien ja bolshevikkien todella yksimielisen toiminnan *reaalisena perustana* koko vuoden ajan täysistunnon jälkeen. Se on tosiasia eikä pelkkiä sanoja, lupauksia, „hyvää tarkoittavia päätöslauselmia”. Ja olkoot menshevismien ja bolshevismien entiset ja tulevat erimielisyydet millaisia tahansa (vain seikkailijat saattavat houkutelaa joukkoa *lupailemalla* erimielisyyksien häviämistä, niiden „likvidoimista” sen tai tämän päätöslauselman avulla), tätä historiallista tosiasiaa ei voida tehdä olemattomaksi. Vain tärkeimpien puolue-ryhmien *oma* sisäinen kehittyminen, vain *niiden oma* aatteellinen evoluutio voi antaa takeen puolue-ryhmien tosiasiallisesta hävittämisestä niiden lähestymisen tietä, kokeilemalla niitä yhteisessä työssä. Ja se alkoi täysistunnon jälkeen. Potresovin, vperjodilaisten ja Trotskin yksimielistä toimintaa *emme ole vielä* nähneet, olemme nähneet vain kerholaisdiplomatiaa, sanoilla leikkittelyä, kieroilusolidarisuutta. Puoluekantaisten menshevikkien ja bolshevikkien yksimielisen toiminnan on puolue vuoden kuluessa saanut nähdä, ja jokainen, joka osaa pitää arvossa *marxilaisuutta*, jokainen, jolle sosialidemokratismien „periaatteelliset perustat” ovat kalliita, ei hetkeäkään epäile sitä, että yhdeksän kymmenesosaa *kummankin* ryhmän työläisistä tulee olemaan *tämän* lähentymisen kannalla.

Trotskin, Potresovin ja vperjodilaisten liitto on seikkailupolitiikkaa nimenomaan „periaatteellisten perustojen” kannalta katsoen. Sitä se on myöskin *puolueen poliittisten* tehtävien kannalta katsoen. Nämä tehtävät on täysistunto tosiaankin osoittanut *yksimielisesti*, mutta ne eivät lainkaan sisälly siihen banaaliin fraasiin: legaalisen ja illegaalisen toiminnan yhdistäminen („yhdistävähän” kadetitkin legaalisen „Retshin”¹⁸ ja illegaalisen „kadettilaisen” KK:n), jonka Trotski valitsee varta vasten tehdäkseen herrojen Potresovien ja vperjodilaisten mieliksi, joilla ei ole mitään tyhjiä fraaseja ja banaaliuksia vastaan.

„Porvarillisen vastavallankumouksen kaudella sosialidemokraattisen liikkeen historiallinen tilanne” — sanotaan täysistunnon päätöslauselmassa — „synnyttää kiertämättömästi, ilmauksena proletariaattiin

kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta, toisaalta illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen kieltämistä, sen osuuden ja merkityksen väheksymistä, vallankumouksellisen sosialidemokratian ohjelmallisten ja taktillisten tehtävien ja tunnusten tyypistämisen yrityksiä j.n.e.; toisaalta sosialidemokratian duuma-toiminnan ja legaalisten mahdollisuuksien käyttämisen kieltämistä, sitä, ettei ymmärretä kummankaan tärkeyttä eikä osata soveltaa vallankumouksellista sosialidemokraattista taktiikkaa nykyhetken omalaatuisiin historiallisiin oloihin j.n.e.”.

Vuoden kokemuksen jälkeen ei voida olla antamatta suoraa vastausta kysymykseen, joka koskee näiden ohjeiden *reaalista* merkitystä. Ei pidä unohtaa, että täysistunnossa *kaikki* kansalliset (joihin yhtyi Trotskikin, joka alati yhtyy *jokaiseen* tämän tai tuon hetken enemmistöön) esittivät kirjallisesti, että „päätöslauselmassa mainittua virtausta, jota vastaan on välttämättä taisteltava, pitäisi *oikeastaan* nimittää likvidaattoruudeksi”.

Täysistunnon jälkeinen vuoden kokemus on käytännössä osoittanut tuon proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen *olennoituvan* nimenomaan Potresovin ryhmissä, nimenomaan vperjodilaisten ryhmäkunnassa. Tuon ilmeisen tosiasian *kiertäminen* onkin seikkailupolitiikkaa, sillä kukaan ei tähän mennessä ole rohjennut sanoa suoraan, että Potresoveilla ja kumpp. *ei ole* likvidaattoruslinjaa ja että otzovismin tunnustaminen „lailliseksi suuntavivahdeeksi” *vastaa* puolueen linjaa. Täysistunnon jälkeistä vuotta emme ole eläneet turhaan. Meille on karttunut enemmän kokemusta. Ilmauksen silloin merkille pannuista tendensseistä olemme nähneet *käytännössä*. Olemme nähneet *ryhmäkunnat*, joissa nämä tendenssit ovat olennoituneet. Eikä vähänkään laajempia työläiskerroksia voida nyt enää pettää *puhumalla* näiden *puoluevastaisten* ryhmäkuntien muka „puoluehenkisestä” „yksimielisestä toiminnasta”.

Ja vihdoin kolmanneksi Trotskin politiikka on seikkailupolitiikka *organisatorisessa* mielessä, sillä se, kuten jo mainitsimme, repii hajalle puolueen legaalisuutta ja järjestelemällä yhden ulkomaisen ryhmän nimissä (tai *kahden* puoluevastaisen ryhmäkunnan, golosilaisten ja vperjodilaisten liiton nimissä) konferenssia lähtee suoranaisesti hajaannuksen tielle. Valtuutettuina puhumaan koko puolueen nimissä velvollisuutemme on puolustaa puolueen legaalisuutta loppuun saakka. Mutta me emme lainkaan tahdo, että „legaalisuus”-muotojen vuoksi puolueen jäseniltä jäisi näkemättä asian *ydin*. Päinvastoin, me kiinni-

tämme sosialidemokraattien *päähuomion* juuri asian *ytimeen*, jona on golosilaisten ja vperjodilaisten *liitto*, mikä suojaa herrojen Potresovien likvidaattoritoinnin täyttä vapautta ja otzovistien puolueenhajotustyötä.

Kehotammekin siis kaikkia sosialidemokraatteja ryhtymään päättäväiseen taisteluun puolueen legaalisuuden puolesta, taisteluun puoluevastaista liittoa vastaan marxilaisuuden periaatteellisten perustojen puolesta ja sosialidemokratismiin puhdistamiseksi liberalismista ja anarkismista.

P. S.* Yllä olevan artikkelin julkaiseminen erillisenä vedoksena (mikä tehtiin toimituskunnan enemmistön — bolshevikki-virtauksen kahden edustajan ja puolalaisen järjestön edustajan — äänestyksen perusteella) aiheutti toimituskunnan kahden muun jäsenen — golosilaisten — vastalauseen, joka on julkaistu erillisenä lehtisenä. Tässä lehtisessä sen kirjoittajat eivät kosketele olennaisesti artikkelin: „*Asiaintilasta puolueessa*” sisältöä, vaan syyttävät toimituskunnan enemmistöä: 1) heidän, kahden toimituskumppanin, muodollisten oikeuksien loukkaamisesta, 2) „poliisihenkisen ilmoituksen” tekemisestä. Katsoimme oikeimmaksi siirtää koko kiistan Keskuskomiteaan, koska sitä ei käydä periaatteista ja taktiikasta, vaan organisatorisen torailun ja henkilökohtaisten hyökkäilyjen mielessä. Luulemme, että kaikki *puoluetoverit*, odottamatta KK:n päätöstä tästä kysymyksestä, kykenevät antamaan oikean arvon toimituskunnan kahden jäsenen Martovin ja Danin „väittäely”-metodeille.

Julkaistu joulukuun 23 tai 24 p:nä 1910 (tammikuun 5 tai 6 p:nä 1911) erillisenä vedoksena „Sotsial-Demokrat” lehden 19. numerosta

Julkaistaan vedoksen tekstistä, jota on verrattu „Sotsial-Demokratin” 19.—20. numeron Lisälehdessä tekstiin

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

ERÄISTÄ MARXILAIKUUDEN HISTORIALLISEN KEHITYKSEN ERIKOISUUKSISTA ¹⁹

Meidän oppimme — sanoi Engels itsestään ja kuuluisasta ystävästään — ei ole dogmi, vaan toimintaohje. Tässä klassillisessa määritelmässä on erinomaisen voimakkaasti ja selvästi korostettu marxilaisuuden sitä puolta, joka hyvin usein jätetään huomioon ottamatta. Mutta jättäessämme sen huomioon ottamatta, teemme marxilaisuudesta yksipuolisen, vaivaisen ja kuolleen, otamme siitä pois sen elävän hengen ja horjutamme sen pohjimmaisista teoreettisista perustoja — dialektiikkaa, oppia kaikinpuolisesta ja ristiriitoja täynnä olevasta historiallisesta kehityksestä; horjutamme sen yhteyttä aikakauden määrättyihin käytännöllisiin tehtäviin, jotka voivat muuttua historian jokaisessa uudessa käänteessä.

Nimenomaan meidän aikanamme niiden keskuudessa, joita kiinnostaa marxilaisuuden kohtalo Venäjällä, tavataan erittäin usein henkilöitä, jotka jättävät siinä huomioon ottamatta juuri tämän puolen. Ja kuitenkin jokaiselle on selvää, että Venäjällä on viime vuosina ollut sellaisia äkkimurroksia, jotka ovat tavattoman nopeasti ja tavattoman jyrkästi muuttaneet tilanteen, yhteiskunnallis-poliittisen tilanteen, joka mitä lähimmin ja välittömimmin määrää toimintaehdot ja siis myöskin toimintatehtävät. En tietenkään puhu yleisistä ja perustehtävistä, jotka eivät muutu historian käänteissä, sikäli kuin luokkien välinen perussuhde ei muutu. On aivan selvää, että tämä Venäjän taloudellisen (eikä vain taloudellisen) kehityksen yleinen suunta samoin kuin Venäjän yhteiskunnan eri luokkien välinen perussuhdekaan ei ole muuttunut sanokaamme viimeisten kuuden vuoden aikana.

Mutta lähimmän ja välittömimmän toiminnan tehtävät muuttuivat tänä aikana sangen jyrkästi, niinkuin muuttui konkreettinen yhteiskunnallis-poliittinen tilannekin, *eivätkä siis* myöskään marxilaisuudessa, joka on elävä oppi, sen *eri puolet voineet olla* tulematta etutilalle.

Selittääksemme tätä ajatusta luokaamme katsaus siihen, minkälainen muutos on tapahtunut konkreettisesti yhteiskunnallis-poliittisessa tilanteessa viimeisten kuuden vuoden aikana. Näemme heti kaksi kolmivuotiskautta, joihin tämä ajanjakso jakaantuu: ensimmäinen kolmivuotiskausi, joka päättyi lähimain kesällä vuonna 1907; toinen päättyi kesällä vuonna 1910. Ensimmäiselle kolmivuotiskaudelle oli luonteenomaista, puhtaasti teoreettiselta kannalta, Venäjän valtiojärjestelmän peruspiirteiden nopea muuttuminen, ja tämä muuttuminen tapahtui lisäksi sangen epätasaisesti, puoleen ja toiseen suuntautuvien heilahdusten väli oli hyvin suuri. Näiden „päällysrakennuksessa” tapahtuneiden muutosten yhteiskunnallis-taloudellisena perustana oli Venäjän yhteiskunnan *kaikkien* luokkien niin avoin ja vaikutukseltaan valtava joukkoluontoinen esiintyminen *mitä erilaisimmilla* aloilla (Duumassa, Duuman ulkopuolisessa toiminnassa, lehdistössä, liitoissa, kokouksissa j.n.e.), ettei selaista usein tavata historiassa.

Sitä vastoin toiselle kolmivuotiskaudelle oli luonteenomaista — toistamme, että tällä kerralla rajoitumme puhtaasti teoreettiseen „sosiologiseen” näkökantaan — niin hidas kehitys, että se on verrattavissa miltei pysähdystilaan. Valtiojärjestelmässä ei tapahtunut minkäänlaisia vähänkään huomattavia muutoksia. Ei tapahtunut minkäänlaisia tai miltei minkäänlaisia avoimia ja monipuolisia *luokkien* esiintymisiä useimmilla niillä „areenoilla”, joilla edellisen kauden aikana näitä esiintymisiä tapahtui.

Kumpikin ajanjakso on siinä suhteessa yhtäläinen, että niin ensimmäisen kuin toisenkin kauden aikana Venäjän kehitys pysyi entisenä, kapitalistisena kehityksenä. Tällaisen taloudellisen kehityksen ja useiden feodaalisten, keskiaikaisten laitosten olemassaolon välinen ristiriitaisuus ei tullut syrjäytetyksi, vaan pysyi myöskin ennallaan, kun se ei tullut tasoitetuksi, vaan pikemminkin kärjistyi eräänlaisen osittaisen porvarillisen sisällön tunkeutuessa joihinkin eri laitoksiin.

Nämä kaudet eroavat toisistaan siinä, että ensimmäisen kauden aikana historiallisen toiminnan näyttämöllä oli etualalla kysymys, minkälaisiksi nimenomaan muodostuvat edellä mainittujen nopeiden ja epätasaisten muutosten tulokset. Näiden muutosten sisältö ei voinut olla olematta porvarillinen Venäjän kehityksen kapitalistisen luonteen vuoksi, mutta porvariston ja porvariston välillä on ero. Keski- ja suurporvaristo, joka on enemmän tai vähemmän maltillisen liberalismiin kannalla, pelkäsi luokka-asemansa vuoksi jyrkkiä muutoksia ja pyrki aikaansaamaan vanhojen laitosten huomattavien jätteiden säilymisen niin agraarijärjestelmässä kuin poliittisessa „päälysrakennuksessa-kin”. Maaseudun pikkuporvaristo, kietoutuessaan „kättensä työllä” elävään talonpoikaistoon, ei voinut olla pyrkimättä *toisenlaatuisiin* porvarillisiin uudistuksiin, jotka olisivat jättäneet paljon vähemmän tilaa kaikenlaiselle vanhalle keskiaikaisuudelle. Palkkatyöläiset, mikäli he tietoisesti suhtautuivat heitä ympäröiviin tapahtumiin, eivät voineet olla ottamatta määrättyä kantaa tähän kahden eri tendenssin väliseen yhteentörmäykseen kummankin tendenssin jäädessä porvarillisen järjestelmän puitteisiin, mutta he määräsivät sille ihan erilaiset muodot, ihan erilaisen kehitysnopeuden ja sen edistyksellisen vaikutuksen erilaisen kantavuuden.

Siis kulunut kolmivuotiskausi nosti välttämättömyyden pakosta eikä sattumalta etualalle marxilaisuudessa ne kysymykset, joita on tapana sanoa taktiikkakysymyksiksi. Ei ole mitään sen virheellisempää kuin sellainen mielipide, että muka väittelyt ja erimielisyydet näistä kysymyksistä olivat „intelligenttien” kiistoja, olivat „taistelua vaikutuksen saamiseksi kypsymättömään proletariaattiin”, ilmaisivat „intelligenssin sopeutumista proletariaattiin”, kuten kaikenlaiset vehiläiset luulevat. Päinvastoin juuri sen vuoksi, että tämä luokka on kypsynyt, se ei voinut jäädä välinpitämättömäksi Venäjän koko porvarillisen kehityksen kahden erilaisen tendenssin väliseen yhteentörmäykseen nähden, ja tämän luokan ideologit eivät voineet olla antamatta teoreettisia määritelmiä, jotka vastasivat (joko välittömästi tahi välillisesti, suoraan tahi epäsuoraan ilmaisten) näitä erilaisia tendenssejä.

Toisena kolmivuotiskautena Venäjän porvarillisen kehityksen kahden eri tendenssin välinen yhteentörmäys *ei* ollut

päiväjärjestyksessä, sillä „biisoni” oli pannut *kummankin* tendenssin lujaan puristukseen, lyönyt takaisin, pakottanut sulkeutumaan kuoreensa ja joksikin ajaksi vaikenemaan. Keskiaikaiset biisonit eivät täyttäneet yksinomaan näyttämön etualaa, vaan myöskin porvarillisen yhteiskunnan mitä laajimpien kerrosten sydämet vehiläisellä mielialalla sekä masentuneisuuden ja luopumuksen hengellä. Ei vanhan uudestimuodostumiseen tähtäävän kahden menetelmän yhteentörmäys, vaan uskon kadottaminen millaisiin tahansa uudistuksiin, „nöyryyden” ja „katumuksen” henki, viehättyminen yhteiskuntavastaisiin oppeihin, mystillisyyden tuleminen muotiin y.m.s.— siinä se, mikä osoittautui jääneen pinnalle.

Ja tämä hämmästyttävän jyrkkä vaihdos ei ollut sattuma eikä pelkän „ulkoisen” painostuksen tulos. Edellinen ajanjakso ravisteli niin syvästi väestökerroksia, jotka miespolvia, vuosisatoja olivat olleet syrjässä niille vieraista poliittisista kysymyksistä, että „kaikkien arvojen uudestaan arviointi”, uusi työskentely perusongelmien ratkaisemiseksi, uusi mielenkiinto teoriaan, aakkosiin, opiskeluun alkeistiedoista asti heräsi luonnollisesti ja kiertämättömästi. Pitkäaikaisesta unesta yhtäkkiä herätetyt ja heti mitä tärkeimpien ongelmien eteen joutuneet miljoonaiset joukot eivät voineet kauan pysyä tällä tasolla, eivät voineet suoriutua ilman taukoa, palaamatta alkeellisiin kysymyksiin, ilman uutta koulutusta, joka auttaisi „sulattamaan” ennenkuulumattoman rikkaat opetukset ja antaisi verrattomasti laajemmille joukoille mahdollisuuden lähteä taas eteenpäin, nyt jo paljon päättävämmiin, paljon tietoisemmin, paljon varmemmin, paljon määrätietoisemmin.

Historiallisen kehityksen dialektiikka osoittautui sellaiseksi, että ensimmäisenä kautena oli päiväjärjestyksessä välittömien uudistusten toteuttaminen maan kaikilla elämän aloilla, mutta toisena kokemuksen tutkiminen, sen omaksuminen laajempien joukkojen keskuudessa, sen tunkeutuminen, jos niin voitaneen sanoa, maaperän pohjakerroksiin, eri luokkien takapajuisten kerrosten keskuuteen.

Juuri siksi, että marxilaisuus ei ole kuollut dogmi, jokin lopullinen, valmis, muuttumaton oppi, vaan elävä toimintaohje, juuri sen vuoksi se ei voinut olla heijastamattä itsessään yhteiskunnallisen elämän ehtojen hämmästyttävää jyrkkää muuttumista. Tämän muuttumisen heijastuksena

oli syvä masennus, hajaannus, kaikenlainen horjunta, sanalla sanoen, marxilaisuuden mitä vakavin *sisäinen* kriisi. Päättävän vastaiskun antaminen tuollaiselle masennukselle, päättävä ja sitkeä taistelu marxilaisuuden *perustojen* puolesta tuli jälleen päiväjärjestykseen. Niiden luokkien tavattoman laajat joukot, jotka tehtäviään määritellesään eivät voi sivuuttaa marxilaisuutta, omaksuivat edellisenä kautena marxilaisuuden äärettömän yksipuolisesti, vaivaisesti, pänttäämällä päähänsä joitain „tunnuslauseita”, joitain vastauksia taktillisiin kysymyksiin *käsittämättä* näiden vastausten marxilaisia kriteerejä. „Kaikkien arvojen uudestaan arviointi” yhteiskunnallisen elämän eri aloilla johti marxilaisuuden abstraktisimpien ja yleisimpien filosofisten perustojen „tarkistamiseen”. Erilaisina idealistisina vivahteina esiintyvän porvarillisen filosofian vaikutus tuli esille machilaisena kulkutautina marxilaisten keskuudessa. Ulkoaoittujen, mutta käsittämättömiksi jääneiden harkitsemattomien „tunnuslauseiden” toistaminen johti tyhjän fraasin laajaan leviämiseen, mikä itseasiassa oli aivan epämarxilaista, pikkuporvarillista virtausta, sen tapaista kuin avoin eli häpeilevä „otzovismi” tai otzovismin pitäminen marxilaisuuden „laillisena suuntavivahteenä”.

Toisaalta vehiläisyyden henki, luopumuksen henki, mikä oli vallannut porvariston mitä laajimmat kerrokset, tunkeutui myöskin siihen virtaukseen, joka pyrkii sovittamaan marxilaisen teorian ja käytännön „maltillisuuden ja täsmällisyyden” uomaan. Tässä on jäänyt marxilaisuudesta jäljelle vain kielenkäyttö, joka on ympäröity liberaalisen hengen läpitunkemillä järkeilyillä „hierarkiasta” ja „hegemoniasta” y.m.s.

Tämän kirjoituksen tehtäviin ei voi tietenkään kuulua näiden järkeilyjen tarkastelu. Riittää, kun viitataan niihin, jotta voitaisiin valaista sitä, mitä edellä on sanottu marxilaisuuden poteman kriisin syvyydestä ja sen yhteydestä kysymyksessä olevan kauden yhteiskunnallis-taloudelliseen tilanteeseen. Niistä kysymyksistä, joita tämä kriisi on nostanut esille, ei voida vetäytyä sivuun. Ei ole mitään sen vahingollisempaa ja periaatteettomampaa kuin yritys päästä niistä eroon sanahelinällä. Mikään ei ole sen tärkeämpää kuin *kaikkien* marxilaisten, jotka ovat käsittäneet kriisin syvyyden ja välttämättömyyden taistella sitä vas-

taan, kaikkien näiden marxilaisten yhdistäminen suojelemaan marxilaisuuden teoreettisia perustoja ja sen perusväittämiä, joita vääristellään mitä vastakkaisimmilta tahoilta levittämällä porvariston vaikutusta erilaisiin marxilaisuuden „mukanakulkijoihin”.

Edellinen kolmivuotiskausi nostatti osallistumaan tietoisesti yhteiskunnalliseen elämään sellaisia laajoja kerroksia, jotka useinkin vasta nyt ensi kerran alkavat todella tutustua marxilaisuuteen. Porvarillinen lehdistö synnyttää tässä suhteessa sekaannusta paljon enemmän kuin aikaisemmin ja levittää sitä laajemmin. Tällaisissa olosuhteissa on rappiotila marxilaisuudessa erittäin vaarallinen. Sen tähden tämän nykyisen rappiotilan kiertämättömyyttä koskevien syiden käsittäminen ja yhtyminen johdonmukaiseen taisteluun sitä vastaan on sanan suoranaissimmassa ja tarkimmassa mielessä marxilaisten ajankohtainen tehtävä.

„Zvezda” № 2, joulukuun 23 pnä 1910
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

HÄPEÄNPUNASTA JUUDAS TROTSKIN KASVOILLA

Täysistunnossa Juudas Trotski pani parastaan likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan. Vannoi ja vakuutti jumalan nimessä olevansa puoluekantainen. Sai apua.

Täysistunnon jälkeen Keskuskomitea heikkeni, vperjodilaiset voimistuivat — hankkivat rahaa. Voimistuivat myös likvidaattorit, jotka Stolypinin nähden syljeskelivät „Nasha Zarjassa”²⁰ illegaalisen puolueen silmille.

Juudas karkotti „Pravdasta” KK:n edustajan ja alkoi kirjoitella „Vorwärts’iin”²¹ likvidaattorimaisia artikkeleja. Vastoin täysistunnon nimittämän kouluvaliokunnan tekemää suoranaista päätöstä, missä kaikkia puolueen luennoitsijoita kiellettiin menemästä vperjodilaisten ryhmäkuntalaiskouluun, Juudas Trotski matkusti sinne ja käsitteli konferenssin suunnitelmaa vperjodilaisten kanssa. Tuon suunnitelman on Vperjod-ryhmä nyt julkaissut lentolehtisessä.

Ja samainen Juudas lyö rintoihinsa ja huutaa puoluekantaisuudestaan vakuutellen, ettei hän suinkaan madellut vperjodilaisten ja likvidaattorien edessä.

Sellaista on häpeänpuna Juudas Trotskin kasvoilla.

Kirjottettu vuoden 1911 alussa

*Julkaistu ensi kerran tammikuun
21 p:nä 1932 „Pravda” lehdessä № 21*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VENÄLÄISEN TERRORISTIN KARRIEERI

Tällaisella alaotsikolla varusti eserräpuolueen edustaja hra Rubanovitsh Karaulovin kuolemalle omistamansa artikkelin ranskalaisessa sosialistilehdessä „L'Humanité”²². Karrieeri on todellakin opettavainen.

Vuoden 1881 maaliskuun 1 päivän jälkeen Karaulov saapui Pariisiin ja ehdotti Narodnaja voljan päämiehelle, että tämä antaisi hänen toimekseen järjestön ennallistamisen. „Vestnik Narodnoi Voli”²³ julkaisun toimittaja Tihomirov, josta sittemmin tuli luopio, antoi hänelle valtuudet. Karaulov palasi Venäjälle yhdessä Lopatinin, Suhomlinin y.m. kanssa. Vuonna 1884 hänet vangitaan Kieivissä ja tuomitaan oikeudessa 4 vuodeksi pakkotyövankeuteen, samaan aikaan kun hänen kollegansa tuomitaan kuolemaan tai elinkautiseen pakkotyövankeuteen.

Millä tämä „oudoksuttava — hra Rubanovitshin sanontaa käyttäen — suopeus” on selitettävissä. Kerrotaan — sanoo hra Rubanovitsh, — että sotaoikeuden puheenjohtaja oli yllättynyt Karaulovin ja traagillisesti kuolleen poikansa yhdennäköisyydestä. Mutta „tällä oudoksuttavalla suopeudella on muitakin selityksiä” — lisää hra Rubanovitsh, kuitenkin sanomatta, millaisia nuo muut selitykset ovat*.

Sen sijaan Karaulovin myöhäisempi „karrieeri” ei herätä mitään epäilyksiä. Vuonna 1905 hän esiintyi siinä määrin avoimesti vallankumouksellisia vastaan, että valitsijat eivät valinneet häntä I eikä II Duumaan. „Jos edessäni on kaksi leiriä”, sanoi Karaulov eräässä joukkokokouksessa („Birzhevyje Vedomosti”²⁴ lehden tiedon mukaan), „joista

* Kysymys on nähtävästi niistä julkilausutuista epäilyksistä, että Karaulov olisi antanut „avomellisiä todistuksia”.

toisessa ovat hallituksen joukot ja toisessa vallankumoukselliset surullisenkuuluisine proletariaatin diktatuuritunnuksineen, niin lähdän epäröimättä edellisten mukana jälkimmäisiä vastaan". Ei ole ihmeellistä, että Witte puuhasi tällaiselle miehelle takaisin oikeuksia. Ei ole ihmeellistä, että Karaulov nousi III Duumassa eräälle ensimmäisistä paikoista halpamaisimpien, vastavallankumouksellisimpien kadettien keskuudessa huulillaan ainainen ulkokultainen fraasi.

Ihmeellistä on se, että löytyy ihmisiä, jotka saattavat pitää itseään myötämielisinä demokratialle ja jotka nyt Karaulovin kuoleman jälkeen kunnioittavat häntä „demokraattina”, „taistelijana” j.n.e.

Ihmeellistä on se, että eserräpuolueen edustaja hra Rubanovitsh saattaa kirjoittaa Ranskan sosialistien äänenkannattajassa: „maltillisten leiriin siirtyneelle entiselle eserrälle voidaan antaa paljon anteeksi siitä hyvästä, että hän osasi koskettaa parhaita kieliä” (kysymys on siitä Duuman istunnosta, jossa oikeistolaiset sanoivat Karaulovia pakko-työvangiksi ja tämä vastasi olevansa ylpeä siitä).

Se, että luopiolle „annetaan” efektiivisen *fraasin* vuoksi „anteeksi” hänen karrierinsa, on eserrien hengen mukaista. Luopioita on kaikissa vallankumouksellisissa puolueissa, kaikissa maissa, ja niiden joukossa on aina efektiivestareita. Mutta sellaista, että vallankumoukselliset, „vallankumouksellisten” puolueiden edustajat, sanoisivat julkisesti: luopiolle „voidaan antaa paljon anteeksi” sattuvan huudahduksen vuoksi — sellaista ei satu usein. Sellainen vaatii sitä, että näennäisesti „vallankumouksellisessa” puolueessa olisi tavattoman suuri prosenttiluku *pommi-liberaaleja*. Sellainen vaatii sitä, että nämä pommiavainneet jääneet liberaalit saisivat tyyssijan „vallankumouksellisissa” puolueissa, jotka eivät lainkaan välitä puolustaa käytännössä vallankumouksellisia periaatteita, vallankumouksellisia velvoituksia, vallankumouksellista kunnian- ja velvollisuudentuntoa.

On olemassa toinenkin, syvällisempi opetus, joka tästä „venäläisen terroristin karrierista” juontuu. Se on opetus luokkataistelusta, se havainnollistaa sitä, että vain vallankumoukselliset *luokat* voivat nykyään Venäjällä olla edes jossain määrin vakaumuksellisten vallankumouspuolueiden tukena. Ei yksin Karaulov, vaan *massamäärin* porvarillista

sivistyneistöä, joka joku aika sitten oli demokraattista ja jopa vallankumouksellistakin, on nyt kääntänyt *selkänsä* demokratialle ja vallankumoukselle. Se ei ole sattuma, vaan kiertämätön seuraus Venäjän porvariston luokkatietoisuuden kehityksestä, porvariston, joka on *kokemuksesta* tullut huomaamaan, miten lähellä on se hetki, jolloin monarkian „leiri” ja vallankumouksen leiri asettuvat toisiaan vastaan,—joka on kokemuksesta tullut huomaamaan, *minkä* valinnan se, porvaristo, joutuu tällöin tekemään.

Ken haluaa ottaa oppia Venäjän vallankumouksen suurista opetuksista, hänen tulee ymmärtää, että vain proletariaatin luokkatietoisuuden kehittyminen, vain *tuon* luokan järjestäytyminen, vain sen puolueen puhdistaminen pikku-porvarillisista „mukanakulkijoista”, näille ominaisesta periaatteettomuudesta, horjunnasta ja heikkoudesta *voi* johtaa jälleen ja varmasti johtaakin jälleen kansan voittoihin Romanovien monarkiasta.

„Sotsial-Demokrat” № 19—20,
tammikuun 13 (26) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

L. N. TOLSTOI JA HÄNEN AIKAKAUTENSA

Aikakausi, johon L. Tolstoi kuuluu ja joka on mainion selvästi kuvastunut niin hänen nerokkaissa kaunokirjallisisissa teoksissaan kuin myös hänen opissaan, on vuoden 1861 jälkeinen kausi, joka jatkuu vuoteen 1905 saakka. Tosin Tolstoin kirjallinen toiminta alkoi aikaisemmin ja päättyi myöhemmin tämän kauden alkua ja loppua, mutta taiteilijana ja ajattelijana L. Tolstoi saavutti täydellisyytensä nimenomaan tänä ajanjaksona, jonka välikausiluonne synnytti niin Tolstoin teosten kuin myös „tolstoilaisuuden” kaikki erikoispiirteet.

„Anna Kareninassa” L. Tolstoi ilmaisi K. Levinin suun kautta tavattoman selvästi sen, mikä oli tällä puolivuosisadalla Venäjän historian taitekohtana.

„...Keskustelut vuodentulosta, työväen pestauksesta y.m.s., joita Levin tiesi kyllä pidettävän jonain varsin alhaisena, ...Levinistä tuntuivat nyt ainoilta tärkeiltä. „Se ei kenties ollut tärkeää maaorjuuden aikana eikä myöskään sellaisessa maassa kuin Englanti on, koska kummassakin tapauksessa olosuhteet olivat varmasti vakaantuneet. Mutta meillä nykyään, kun kaikki entinen on käännetty nurin ja uudet olosuhteet ovat vasta muodostumassa, on kysymys siitä, millaisiksi ne muodostuvat, ainoa tärkeä kysymys koko Venäjällä”,— ajatteli Levin” (Teokset, X nidos, s. 137).

„Nykyään meillä on kaikki entinen käännetty nurin ja kaikki on vasta muodostumassa”,— vaikeaa on kuvitella sattuvampaa vuosien 1861—1905 välisen ajanjakson luonnehtimista. Sen, mikä „on käännetty nurin”, jokainen venäläinen tietää hyvin tai ainakin kyllin hyvin. Sinä on maaorjuus ja koko sen aikainen „vanha järjestelmä”. Se, mikä on „vasta muodostumassa”, on väestön mitä laajimmille kerroksille aivan tuntematonta, vierasta, käsittämä-

töntä. Tolstoille tämä „vasta muodostumassa” oleva porvarillinen järjestelmä hämmöttää epäselvänä Englannin kaltaisena pelättimenä. Nimenomaan pelättimenä, sillä kaiken sellaisen, että hän yrittäisi ottaa selvää tuon samaisen „Englannin” yhteiskunnallisen järjestelmän peruspiirteistä, tuon järjestelmän yhteydestä pääoman herruuteen, rahan merkitykseen, vaihdon syntymiseen ja kehittymiseen, Tolstoi torjuu niin sanoaksemme periaatteessa. Samoin kuin narodnikit, hän ei halua nähdä, hän sulkee silmänsä, kääntää selkensä sellaiselle ajatukselle, että Venäjällä „on muodostumassa” porvarillinen eikä mikään muu järjestelmä.

Se on oikein, että vuosien 1861—1905 välisenä aikana (ja meidänkin aikanamme) Venäjän koko yhteiskunnallispoliittisen toiminnan lähimpien tehtävien kannalta katsoen oli tärkeimpänä ellei „ainoana tärkeänä” kysymyksenä se, „millaiseksi muodostuu” tuo järjestelmä, porvarillinen järjestelmä, joka esiintyy mitä moninaisimmissa muodoissa „Englannissa”, Saksassa, Amerikassa, Ranskassa j.n.e. Mutta Tolstoille tällainen määrätty, konkreettisen historiallinen kysymyksen asettelu on jotain aivan vierasta. Hän ajattelee abstraktisesti, hän hyväksyy vain sellaisen näkökannan, joka edellyttää siveellisyyden „ikuisia” perusteita, uskonnon ikuisia totuuksia tajuamatta sitä, että tuo näkökanta on vain vanhan („nurin käännetyn”) järjestelmän, maaorjuusjärjestelmän, Idän kansojen elämänjärjestyksen ideologista heijastumista.

Teoksessaan „Lutsern” (kirjoitettu v. 1857) L. Tolstoi julistaa, että „sivilisaation” tunnustaminen hyveeksi on „kuviteltua tietoa”, joka „hävittää vaistomaiset, siunaukselliset alkukantaiset hyveen tarpeet ihmisolemuksesta”. „Meillä on yksi, vain yksi ainoa erehtymätön ohjaaja”, huudahtaa Tolstoi, „Maailman Henki, joka elää meissä” (Teokset, II, 125).

„Aikamme orjuudessa” (kirjoitettu v. 1900) Tolstoi, vedoten toistamiseen entistä innokkaammin tuohon Maailman Henkeen, julistaa poliittisen taloustieteen „luulotieteeksi” sen vuoksi, että se ottaa „malliksi” „pienen, mitä poikkeuksellisimmassa asemassa olevan Englannin” sen sijaan, että ottaisi malliksi „koko maailman ihmisten aseman koko historian ajalta”. Millainen tuo „koko maailma” on, se selviää meille artikkelista „Edistys ja sivistyksen

määrittely" (1862). „Historioitsijoiden" mielipiteen, että edistys olisi „ihmiskunnan yleinen laki", Tolstoi kumoo viittaamalla „koko niin sanottuun Itään" (IV, 162). „Ei ole olemassa ihmiskunnan yleistä kehityslakia", sanoo Tolstoi, „todistuksena siitä ovat meillä Idän paikallaanpolkevat kansat".

Reaaliselta historialliselta sisällöltään tolstoillaisuus onkin juuri itämaisen järjestelmän, aasialaisen järjestelmän ideologiaa. Siitä johtuu niin asketismi kuin myös se, ettei pahalle saa tehdä vastarintaa, samoin kuin syvä pessimismin tuntu ja se vakaumus, että „kaikki on tyhjyyttä, kaikki on aineellista tyhjyyttä" („Elämän tarkoituksesta", s. 52) ja usko „Henkeen", „kaiken alkuun", johon nähden ihminen on vain „työmies", joka „on asetettu sielunsa-pelastamistyöhön" j.n.e. Tolstoi pysyy uskollisena tälle ideologialleen niin „Kreutzer-sonaatissa", kun hän sanoo: „naisen emansipaatio ei tapahdu kursseilla eikä parlamentissa, vaan sänkykamarissa", kuin myöskin v. 1862 kirjoittamassaan artikkelissa, jossa sanotaan, että yliopistot valmistavat vain „ärtyneitä, sairaita liberaaleja", joita „kansaa ei lainkaan tarvitse", „jotka on tarkoituksettomasti reväisty irti entisestä ympäristöstään" ja jotka „eivät löydä itselleen paikkaa elämässä" j.n.e. (IV, 136—137).

Pessimismi, vastarinnattomuus, „Henkeen" vetoaminen on ideologiaa, jollaista kiertämättömästi syntyy sellaisena kautena, jolloin koko vanha järjestelmä on „käännetty nurin" ja jolloin joukko, joka on tämän vanhan järjestelmän kasvattama ja on imenyt itseensä jo äidin maidossa tuon järjestelmän perusteet, tottumukset, perinteet, uskomukset, ei näe eikä voikaan nähdä, *millainen on* „muodostumassa oleva" uusi järjestelmä, *mitkä* yhteiskunnalliset voimat ja nimenomaan millä tavoin sitä „muodostavat", *mitkä* yhteiskunnalliset voimat *pystyvät* tuomaan vapautuksen lukemattomista, erikoisen tuntuista „murros"-kausille ominaisista onnettomuuksista.

Vuodet 1862—1904 olivat juuri tällaista murroskautta Venäjällä, kun vanha oli jo kaikkien nähden peruuttamattomasti luhistunut ja uusi vasta muodostumassa, jota paitsi tätä uutta luovat yhteiskunnalliset voimat näyttivät ensi kerran itsensä toiminnassa, laajassa yleiskansallisessa mitassa ja mitä erilaisimmilla aloilla tapahtuvassa avoimessa joukkotoiminnassa vasta vuonna 1905. Vuonna 1905

Venäjällä olleita tapahtumia seurasivat samanlaatuiset tapahtumat sen samaisen „Idän” useissa valtioissa, jonka „paikallaanpolkemiseen” Tolstoi viittasi vuonna 1862. Vuosi 1905 oli „Idän” paikallaanpolkemisen lopun alkua. Nimenomaan siitä syystä tämä vuosi toi mukanaan historiallisen lopun tolstoilaisuudelle, lopun sille kaudelle, joka saattoi ja jonka piti synnyttää Tolstoin oppi — ei jonain yksilöllisenä, ei oikkuna eikä omalaatuisuuden tavoitteluna, vaan niiden elämänolojen ideologiana, joissa miljoonat ja miljoonat ihmiset todellakin elivät tietyn ajan kuluessa.

Tolstoin oppi on ehdottomasti utopinen ja sisällöltään taantumuksellinen tuon sanan tarkimmassa ja syvällisimmässä mielessä. Mutta tämä ei suinkaan merkitse sitä, että tuo oppi ei ollut sosialistista eikä sitä, että siinä ei ollut kritiikin aineksia, jotka saattoivat tarjota arvokasta aineistoa edistyksellisten luokkien valistamista varten.

On olemassa sosialismia ja sosialismia. Kaikissa kapitalistisen tuotantotavan maissa on olemassa sosialismia, joka ilmentää porvariston tilalle astuvan luokan ideologiaa, ja on sosialismia, joka vastaa niiden luokkien ideologiaa, joiden tilalle astuu porvaristo. Esimerkiksi feodaalinen sosialismi on viimeksi mainittua sosialismia ja *sellaisen* sosialismin luonteesta Marx antoi arvion jo yli 60 vuotta sitten rinnan muiden sosialismilajien arvioinnin kanssa²⁵.

Edelleen. Kritiikin ainekset ovat L. Tolstoin utopistiselle opille yhtä ominaisia kuin monille muillekin utopistisille järjestelmille. Mutta ei pidä unohtaa Marxin sitä syvämielteistä huomautusta, että kritiikin aineiden merkitys utopistisessa sosialismissa „on kääntäen verrannollinen historialliseen kehitykseen”. Mitä voimakkaampaa on kehitys, sitä määrätietoisemmaksi muuttuu luonteeltaan niiden yhteiskunnallisten voimien toiminta, jotka „muodostavat” uutta Venäjää ja tuovat pelastuksen nykyisistä sosiaalisista onnettomuuksista, sitä pikemmin kriittillis-utopinen sosialismi „menettää kaiken käytännöllisen merkityksensä ja kaiken teoreettisen oikeutuksen”.

Neljännes vuosisata sitten Tolstoin opissa olleet kritiikin ainekset saattoivat toisinaan tuottaa käytännössä hyötyä eräille väestökerroksille tolstoilaisuuden taantumuksellisista ja utopistisista piirteistä *huolimatta*. Mutta viimeisen, sanokaamme, vuosikymmenen aikana se ei ole voinut olla niin, koska historiallinen kehitys on viime vuosisadan

80-luvulta ja sen loppuun asti harpannut aimo askelen eteenpäin. Mutta meidän päivinäimme, sen *jälkeen*, kun useat yllä mainitut tapahtumat ovat tehneet lopun „Idän” paikallaanpolkemisesta, meidän päivinäimme, jolloin „vehiläisten” tietoisesti taantumukselliset, ahtaasti-luokkakantaisessa ja omanvoitonpyynteisesti-luokkakantaisessa mielessä taantumukselliset aatteet ovat levinneet niin tavattomasti liberaalisen porvariston keskuuteen,— jolloin nuo aatteet ovat saastuttaneet jopa osan niistäkin, jotka ovat miltei marxilaisia, synnyttäen „likvidaattoruus” virtauksen,— meidän päivinäimme jokainen yritys, jonka tarkoituksena on idealisoida Tolstoin oppia, puolustaa tai lieventää sen „vastarinnattomuutta”, sen vetoamista „Henkeen”, sen kehotuksia „moraaliseen itseparannukseen”, sen doktriinia „omastatunnosta” ja kaikkikäsitävästä „rakkaudesta”, sen askeettisuus- ja kvietismisaarnailua j.n.e., tuottaa mitä välittömintä ja mitä syvintä vahinkoa.

„Zvezda” № 6, tammikuun 22 pnä 1911
Allekirjoitus: V. I I j n

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

MARXILAISUUS JA „NASHA ZARJA“²⁶

„Zvezdan” 4. numerossa olleessa lehtikatsauksessa huomautettiin täysin oikeutetusti, että likvidaattoruus ja sen yhteydessä hegemoniakysymyksen arvioiminen kiinnostaa nykyään marxilaisia piirejä ja että tätä tärkeää kysymystä koskevan polemiikin pitää, ollakseen tuloksellista, olla periaatteellista „eikä „Nasha Zarjan” henkilökohtaista ja ilkeämielistä polemiikkia”.

Ollen täysin samaa mieltä tästä sivuutan täydellä vaitiollolla tuon aikakausjulkaisun sellaiset tempaukset kuin että selvän saa vain siitä, *kenestä* eikä *mistä* on kysymys („Nasha Zarja” № 11—12, s. 47). Otan „Nasha Zarja” julkaisun ilman muuta *vuoden ajalta* — se onkin sopivinta tämän äänenkannattajan vuosijuhlan vuoksi — ja koetan tarkastella, *mistä* siinä on kysymys.

„Nasha Zarjan” ensimmäinen numero ilmestyi tammi-kuussa 1910. Jo toisessa, helmikuun numerossa hra Potresov julisti, että „*jonninjoutavuuksien*” joukkoon kuuluu myös machilaisten ja marxilaisten kiista sekä likvidaattoruuskysymys. „Sillä voiko, kysyn lukijalta”, kirjoitti hra Potresov, „olla sellaista, että vuonna 1909 olisi olemassa, ei sairaalloisen mielikuvituksen fantomina, vaan reaalisena todellisuutena, likvidoimisvirtaus, virtaus, joka likvidoi sen, mikä ei enää ole likvidoitavissa, mitä ei itse asiassa ole enää olemassa järjestöllisenä kokonaisuutena?” (s. 61).

Tällä epäonnistuneella yrityksellään kiertää kysymys hra Potresov vahvasti parhaiten ja herostraattimaisessa rohkeudessaan yllättävästi sen katsantokannan, jonka hän oli aikonut kumota. Nimittäin tammi- ja helmikuussa 1910

hra Potresov ei voinut olla tietämättä, että hänen vastustajansa eivät hyväksy hänen tekemäänsä tositalanteen arviota. Siis mahdotonta on yrittää kuitata asia sillä, että muka „ei ole”, „että tyhjästä on paha nyhjäistä”. Kysymys ei ole siitä, vastaako käytännössä nollassa yksi kymmenesosa tai kahdeskymmenesosa taikka sadasosa taikka joku muu murtoluku. Kysymys on siitä, *onko olemassa virtaus*, joka pitää tätä murtolukua tarpeettomana. Kysymys on siitä, onko olemassa periaatteellista erimielisyyttä murtoluvun merkityksestä, suhtaantumisesta siihen, sen suurentamisesta j.n.e. Vastatessaan itse asiassa *juuri tähän* kysymykseen sanomalla „ei”, „nolla”, „nolla on nolla” hra Potresov toi täysin ilmi sen likvidaattoruusvirtauksen, jonka hän kiistää olemattomaksi. Hänen tempauksensa on vain pelkkää „ilkeyttä” („Zvezdan” 4. numerossa olleen lehtikatsauksen sattuvaa sanontaa käyttäen), vain suoruuden, publisistisen selvyuden puutetta. Mutta juuri siksi, ettei kysymys ole henkilöistä, vaan virtauksesta, Pietaria auttamaan on tullut Moskova. Siteeraten myötämielisesti hra Potresovia Moskovan „Vozrozhdenije”²⁷ kirjoitti 5. numerossaan maaliskuun 30 p:nä 1910: „Mitään likvidoitavaa ei ole ja omasta puolestamme lisäämme, että unelma tuon hierarkian ennallistamisesta entisessä” j.n.e. „muodossaan on suorastaan vahingollista, taantumuksellista utopiaa” (s. 51).

On aivan ilmeistä, ettei kysymys ole suinkaan entisestä *muodosta*, vaan entisestä *olemuksesta*. Aivan ilmeistä niin ikään on se, että „likvidoimis”-kysymys on erottamattomassa yhteydessä „ennallistamis”-kysymykseen. Hra Potresoviin verraten „Vozrozhdenije” on ottanut pienen askelen eteenpäin ilmaisemalla *tuon saman* ajatuksen hieman selvemmin, avomielisemmin, rehellisemmin. Tässä ei ole kysymys henkilöistä, tässä on kysymys virtauksesta. Henkilöt saattavat erottua ellei suorutensa, niin kieroutensa ansiosta, virtaukset sen sijaan käyvät ilmi mitä erilaisimmin tavoin, lajein, muodoin.

Niinpä esimerkiksi hra Bazarov oli joskus bolshevikki ja pitäneehän ehkä edelleenkin itseään sellaisena — meidän aikamme sattuu jos jonkinlaisia omituisuuksia. Mutta „Nasha Zarjan” huhtikuun vihkossa hän kumosi hra Potresovin niin onnistuneesti, niin onnellisesti (Potresoville onnellisesti), että julisti „paljonpuhutun hegemoniakysymyksen” kirjaimellisesti „erääksi pahimmaksi ja joutavimmaksi

väärinkäsitykseksi” (s. 87). Huomatkaa: hra Bazarov sanoo tätä kysymystä „paljonpuhutuksi”, t.s. sellaiseksi, joka jo on herätetty, joka vuoden 1910 huhtikuussa jo tunnetaan! Panemme merkille tämän tosiseikan — se on äärettömän tärkeä. Huomautamme, että hra Bazarovin sanat, että muka „hegemoniasta ei jää jälkeäkään” (s. 88), jos kaupungin ja maaseudun pikkuporvaristo „on mielialaltaan kyllin radikaalista vastustamaan poliittisia etuoikeuksia” j.n.e., „mutta räikeän natsionalistisen hengen läpätunkemaa” — merkitsevät sitä, ettei lainkaan ymmärretä hegemonia-aatetta ja kieltäydytään siitä. „Hegemonin” tehtävänä on nimenomaan taistella „natsionalismia” vastaan, nimenomaan poistaa se „mielialoista”, joita Bazarov on edellyttänyt. Tämän tehtävän menestyksellisyyttä ei mitata viipymättömillä, välittömillä, tämän päivän tuloksilla. On aikoja, jolloin tulokset natsionalismin vastustamisesta, suohengen vastustamisesta, likvidaattoruuden vastustamisesta — likvidaattoruuden, joka sivumennen sanoen on samanlaista porvariston vaikutuksen ilmenemistä proletariaatissa kuin natsionalismikin, jonka valtaan osa työläisistä toisinaan joutuu,— on aikoja, jolloin nämä tulokset tuntuvat vasta vuosien kuluttua, toisinaan vasta monien vuosien kuluttua. On sellaistaikin, että vuosikausia hiljalleen kytee kipinä, jonka pikkuporvaristo katsoo, ilmoittaa, julistaa olemattomaksi, likvidoiduksi, sammuneeksi j.n.e., mutta joka todellisuudessa kytee, antaa vastaiskun masentuneisuuden ja luopumuksen hengelle, ilmaisee itsensä pitkän ajanjakson kuluttua. Opportunismi tarrautuu aina ja kaikkialla maailmassa hetkeen, ajankohtaan, nykypäivään kykenemättä ymmärtämään „eilis-” ja „huomispäivän” välistä yhteyttä. Marxilaisuus *vaatii* tämän yhteyden selvää tietoamista, ei sanallista, vaan asiallista tietoamista. Siitä syystä marxilaisuus on sovittamattomassa ristiriidassa yleensä likvidaattoruusvirtauksen kanssa ja muun muassa hegemonian kieltämisen kanssa.

Pietarin jälkeen — Moskova. Menshevikki hra Potresovin jälkeen — entinen bolshevikki hra Bazarov. Bazarovin jälkeen — hra V. Levitski, suorasukaisempi, rehellisempi vastustaja kuin hra Potresov. „Nasha Zarjan” heinäkuun vihkossa hra V. Levitski kirjoittaa: „Jos entinen (tietoisten työläisten yhteenliittymisen muoto) oli hegemonina yleiskansallisessa taistelussa poliittisen vapauden puolesta, niin

tuleva on oleva historialliseen liikkeeseensä lähtevien joukkojen *luokka-* (kursivointi hra Levitskin) puolue". (S. 103.)

Herrojen Levitskien, Potresovien, Bazarovien, koko „Vozrozhdenijen”, koko „Nasha Zarjan” ja koko „Delo Zhiznin” kaikkien kirjoitusten *henki* on tavattoman onnistuneesti ilmaistu tässä yhdessä lauseessa, keskitetty siihen. V. Levitskiltä otettua lainausta voitaisiin täydentää, kehittää, selittää sadoilla lainauksilla, vaihtaa se niihin. Se on yhtä „klassillinen” lause, kuin Bernsteinin kuuluisa „liike on kaikki kaikessa, lopullinen päämäärä ei ole mitään” tai Prokopovitshin (vuoden 1899 „Credosta” *): työläisille — taloudellinen, liberaaleille — poliittinen taistelu.

Hra Levitski on teoreettisesti väärässä, kun hän *asettaa* hegemonian *vastakohdaksi* luokkapuolueelle. Yksistään tämä vastakkainasettelu riittää, jotta voitaisiin sanoa: ei marxilaisuus, vaan liberalismi muodostaa sen puolueen, jota „Nasha Zarja” *todellisuudessa* seuraa. Kaikkialla maailmassa vain liberalismiin teoreetikot (muistakaapa vaikka Sombartia ja Brentanoa) käsittävät työväen *luokkapuolueen* siten, kuin sen „käsittää” Levitski. Marxilaisuuden kannalta katsoen luokka, joka kieltää hegemoniaa, tai ei sitä ymmärrä, ei ole luokka tai ei ole vielä luokka, vaan *ammattikunta* tai eri ammattikuntien summa.

Mutta ollessaan uskoton marxilaisuudelle hra Levitski on kyllin uskollinen „Nasha Zarjalle”, *toisin sanoen* likvidaat-toruuksvirtaukselle. Hän sanoi pyhän totuuden *tämän* virtauksen olemuksesta. Ennen (tämän suuntauksen kannattajia varten) oli olemassa „hegemonia”, tulevaisuudessa sitä ei tule olemaan eikä pidä ollakaan; entä nykyään? Nykyään on olemassa vain se *muodoton* iskostuma, jonka muodostaa „Nasha Zarjan”, „Vozrozhdenijen” ja „Delo Zhiznin” kirjoittelijoiden ja lukijaystäväin piiri ja joka *tätä nykyä*, vuonna 1911, saarnaa parast’aikaa, että on välttämätöntä, ehdotonta, hyödyllistä, lainmukaista *siirtyä entisestää* hegemoniasta *tulevaan* brentanolaiseen luokka- (yhtä hyvin voitaisiin sanoa: struvelaiseen tai izgojevilaiseen luokka-) puolueeseen. Että muodottomuus on eräs likvidaat-toruuden periaatteista, sen sanoivat suoraan likvidaat-toruuden vastustajat jo vuonna 1908, *vuotta ennen* „Nasha Zarjan” perustamista. Kun hra Majeovski²⁸ joulu-

* — uskontunnustus, ohjelma, maailmankatsomuksen esitys. *Toim.*

kuussa 1910 kysyy, mitä on likvidaattoruus, niin kääntyköön hän sen vastauksen puoleen, joka annettiin virallisesti täsmälleen kaksi vuotta sitten. Tuo vastaus antaa hänelle mitä tarkimman ja täydellisimmän luonnekuvan „Nasha Zarjasta”, joka ilmaantuu maailmaan vuotta myöhemmin tuota vastausta. Kuinka tuo on ollut mahdollista? Se on ollut mahdollista siksi, etteivät kysymyksessä ole olleet eivätkä ole henkilöt, vaan virtaus, joka hahmottui vuonna 1907 (ks. vaikkapa vuoden 1907 kevään tapahtumien käsittelyvän, itse hra Tsherevaninin kirjoittaman kirjansäntöä²⁹), ilmeni selvästi vuonna 1908, tuli vastustajansa taholta arvioiduksi vuoden 1908 lopussa ja perusti vuonna 1910 oman julkisen äänenkannattajansa sekä elimensä.

Kun sanotaan: ennen oli hegemonia, *mutta* tulevaisuudessa pitää olla „luokkapuolue”, niin siten osoitetaan havainnollisesti likvidaattoruuden yhteys hegemoniasta luopumiseen, tuon virtauksen eroaminen marxilaisuudesta. Marxilaisuus sanoo: koska ennen oli „hegemonia”, niin siis alojen, ammattien, ammattikuntien summasta on muodostunut luokka, sillä nimenomaan hegemonia-aatteen tietäminen, nimenomaan sen toteuttaminen elämässä omalla toiminnallaan muuttaa ammattikuntien summan luokaksi. Ja kun kerran on kasvettu „luokaksi”, niin mitkään ulkoiset olosuhteet, mitkään vaikeudet, mikään kokonaisen muuttaminen murtoluvuksi, mikään vehiläisten riemuitseminen, mikään opportunistien pelkuruus ei pysty tukahduttamaan tuota itua. Vaikka sitä ei „näkyisikään” pinnalla (hrat Potresovit eivät sitä näe tai eivät ole näkevinään, *koska* eivät halua nähdä), on se kuitenkin elossa, se elää, se säilyttää nykyisyydessäkin „entisyyden”, se vie entisyyden tulevaisuuteen. Koska hegemonia oli olemassa ennen, niin siksi pä marxilaiset *ovat velvollisia* kaikista ja kaikenlaisista luopureista huolimatta puolustamaan hegemonia-aatetta sekä nykyään että tulevaisuudessa,— tuo aatteellinen tehtävä vastaa täydellisesti niitä aineellisia ehtoja, jotka muodostivat ammattikunnista luokan ja edelleenkin muovaavat, laajentavat, lujittavat luokkaa, lujittavat sen vastarintaa kaikkia „porvariston vaikutuksen ilmauksia” vastaan.

Aikakauslehti „Nasha Zarja” on koko vuoden mittaan ollutkin juuri proletariaattiin kohdistuvan porvariston

vaikutuksen keskittymä. Likvidaattoruutta ei ole olemassa ainoastaan virtauksena niiden ihmisten keskuudessa, jotka haluavat olla kyseisen luokan kannattajia. Se edustaa sinänsä vain eräänä purosena sitä laajamittaista, useammalle luokalle yhteistä „taaksepäin”-virtausta, joka on ollut ominaista koko kolmivuotiskaudelle 1908—1910 ja on oleva ehkä ominaista vielä muutamille vuosille. Tässä artikkelissa minun on täytynyt rajoittua luonnehtimaan tuota purosta „Nasha Zarjan” 2.—7. numeroista otettujen sitaatien perusteella. Seuraavissa artikkeleissa aion kajota tämän julkaisun 10., 11. ja 12. numeroon ja niin ikään perustella seikkaperäisemmin sitä ajatusta, että likvidaattoruspuronen on vain osana vehiläisyysvirrassa.

Kirjottettu tammikuussa 1911

*Julkaistu ensi kerran
huhtikuun 22 p:nä 1911
aikakauslehdessä „Sooremennaja
Zhizn” № 3 (Baku)
Allekirjoitus: V. I. Lenin*

*Julkaistaan aikakauslehden
tekstin mukaan*

LAKKAUTTAJAMME

(HRA POTRESOVISTA JA V. BAZAROVISTA)⁹⁰

On olemassa sellaisia kirjallisia esiintymisiä, joiden koko merkitys on niiden herostraattisessa luonteessa. Jokin kirjallinen tusinatuote, esim. sen tapainen kuin on Ed. Bernsteinin tunnettu „Edellytyksiä”, saa huomattavan poliittisen merkityksen, muuttuu marxilaisuuden sisäisen virtauksen manifestiksi, virtauksen, joka luopuu marxilaisuudesta kautta koko linjan. Samanlainen huomattava merkitys herostraattisen luonteensa puolesta on epäilemättä „Nasha Zarjan” viime vuoden helmikuun numerossa julkaistulla jonninjoutavuuksia käsittelevällä hra Potresovin artikkelilla ja „Nasha Zarjan” huhtikuun vihkossa julkaistulla V. Bazarovin vastauksella. Näiden artikkelien koskettelemat kysymykset eivät tietysti ole läheskään yhtä syvällisiä, laajakantoisia ja merkitykseltään yhtä kansainvälisiä kuin ne kysymykset, jotka Bernstein on herättänyt (oikeamminkin: esittänyt porvaristoa seuraten), mutta meille venäläisille, vuosien 1908—9—10—? kaudella, nämä kysymykset ovat tavattoman, kardinaalisen tärkeitä. Sen tähden hra Potresovin ja V. Bazarovin artikkelit *eivät ole* vanhentuneet, ja niistä on välttämättä, ehdottomasti puhuttava.

I

Tekaistujen, koreiden, vaivoin kyhättyjen sanasten harrastelija hra Potresov omistaa artikkelinsa „yhteiskunnallis-poliittisten suuntiemme nykyiselle draamalle”. Itse asiassa hän ei ole osoittanut eikä ole voinutkaan osoittaa kerrassaan mitään dramaattista siinä liberalismiin, narodnikkilaisuuden ja marxilaisuuden vallankumouksenjälkeisessä kehityksessä, josta hän on ottanut kirjoittaakseen. Sen

sijaan koomillista on hra Potresovin järkeilyissä vaikka kuinka paljon.

„Aatteellisena virtauksena”, kirjoittaa hra Potresov, „juuri liberalismi on sinänsä osoitus mitä syvällisimmästä rappeutumisesta ja mitä suurimmasta avuttomuudesta. Viit- taamme vaikkapa siihen yhä syvenevään juopaan, joka on syntynyt käytännöllisen liberalismin ja teorisoiivan libera- lismien välille”,—Miljukovin „Retshin” „empirismin” ja vehiläisten teorioiden välille.

— Älkäähän toki, armollinen herra! Yhä syvenevä juopa on syntynyt sen välille, mitä te ja kaltaisenne puoliliberaalit puhuitte ja ajattelitte kadeteista vuosina 1905—1906—1907 ja mikä teidän on ollut pakko tunnustaa, sotkien ja puhuen itse itseänne vastaan, vuosina 1909—1910. Ristiriita libe- raalisten käytännönmiesten „empirismin” ja herrojen à la * Struve teorioiden välillä tuntui kyllin selvästi jo ennen vuotta 1905: palauttakaapa mieleenne, miten silloinen „Osvobozhdenije”³¹ erehtyi kirjaimellisesti jokaisessa „teorisoimis”-yrityksessään. Kun te *nyt* alatte käsittää, että liberalismi „on osoittautunut” ikään kuin „rikki revityksi” (tämä on taaskin sanametku, tyhjä fraasi, sillä vehiläiset eivät ole suinkaan rikkoneet välejään „Retshiin” eikä päin- vastoinakaan, vaan he ovat olleet, ovat ja tulevat olemaan sulassa sovussa keskenään), „hedelmättömäksi”, „ilmassa roikkuvaksi”, että se on vain „epävakaisin” (sic! **) „por- varillisen demokratian osa”, „mukiinmenevä äänestyslippu- jen antaja” y.m.s.—niin huutonne liberalismin „draa- masta” ovat merkinä vain illuusioidenne tragikoomillisesta romahduksesta. Porvarillisen demokratian epävakaisimmaksi osaksi liberalismi ei suinkaan „osoittautunut”-nyt vasta, 1908—1910 kolmivuotiskautena, vaan nimenomaan sitä edeltäneenä kolmivuotiskautena. „Epävakaisimpia” ovat ne kvasi-sosialistit, jotka tarjoavat yleisölle sinappia illallisen jälkeen. „Ilmassa rokkuva” liberalismi, „hedelmätön” „äänestyslippujen antaja” j.n.e. oli hra Potresovin analysoi- massa kysymyksessä tunnusomaista edelliselle kolmivuotis- kaudelle. *Siihen aikaan* liberalismien luonteen tunnustami- nen sellaiseksi oli poliittinen päiväntehtävä, joukkojen varoittaminen ei ollut ainoastaan sosialistien, vaan joh- donmukaisten demokraattienkin päivänpolttava tehtävä.

* — sen tapausten kuin. *Toim.*

** — sillä tavalla *Toim.*

ЦѢНА 30 КОП.

МЫСЛЬ

ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ
ФИЛОСОФСКИЙ и ОБЩЕСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛЪ.№ 2.
Я Н В Я Р Ъ.
1911.

СОДЕРЖАНИЕ:

Г. ПЛЕХАНОВЪ. Смѣшеніе представлений (окончаніе).—
 Н. Р—КОВЪ. Современная русская аграрная политика
 и виды на будущее (экон.).—В. ИЛЬИНЪ. О статистикѣ
 стачекъ въ Россіи (гл. II).—Г. Ц—ЧЪ. Къ вопросу объ
 иностранныхъ капиталахъ въ Россіи.—В. ИЛЬИНЪ.
 Наши упряднителѣ (о г. Патрессовѣ и В. Базаровѣ).
 НА ТЕМЫ ДНЯ:—ГР. Законъ о лишеніи отъѣзда торгово-
 промышленныхъ служащихъ. —ПОЛЕМИЧЕСКІЯ ЗА-
 МѢТКИ: Р.—1) «Вѣжи о Толстомъ». 2) Благодушный
 либераль. 3) Советъ г. Клейнботзу.—ИНОСТРАННОЕ
 ОБОЗРѢНІЕ: Х. Д. РАППОПОРТЬ. Дѣйствительность
 и мечты. П. ОРЛОВСКИЙ. Литературные наброски.—
 ОБЩЕСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЖИЗНЬ.—БИ-
 БЛОГРАФИЯ.—НЕКРОЛОГЪ: П. Зингеръ.

МОСКВА.

Kansilehti tammikuussa 1911 ilmestyneen aikakauslehti
 „Myslin” 2. numerosta, jossa julkaistiin: V. I. Leninin
 teoksen „Venäjän lakkotilastoa” II luku ja artikkelin
 „Lakkauttajamme (Hra Potresovista ja V. Bazarovista)” alku

Pienennetty

Vuoden 1906 maaliskuussa, eikä vuoden 1910 helmikuussa, oli tärkeää varoittaa siitä, että kadettien liberalismi roikkuu ilmassa, että se on hedelmätön, että objektiiviset olot tekevät „mukiinmenevistä äänestyslippujen antajista” mitättömyyden, komedian, että kadettien voitot ovat epävakaita mutkia herrojen Shipovien tai Gutshkovien „vakaan” perustuslaillisuuden (lue: näennäisen perustuslaillisuuden) ja sen taistelun välillä, jota käyvät demokratian puolesta ne ainekset, jotka *eivät* roiku ilmassa *eivätkä* rajoitu äänestyslippujen ihailevaan katselemiseen. Muistelkaapa, arvoisa herra, kuka sanoi tämän totuuden liberaaleista aikanaan, vuoden 1906 maaliskuussa ^{32?}

Nykyisen kolmivuotiskauden (1908—1910) tunnusomaisena, omalaatuisena piirteenä ei suinkaan ole „ilmassa roikkuvan” j.n.e. liberalismin „hedelmättömyys”. Päinvastoin. Liberaalien luokkavoimattomuus, demokraattienpelko, poliittinen raihnaisuus ei ole mitenkään muuttunut, mutta kohokohtansa tuo voimattomuus saavutti silloin, kun oli mahdollisuuksia voimanilmaukseen, kun oli olemassa edellytyksiä, jotka antoivat liberaaleille täyden ylivoiman edes tietyllä toiminta-areenalla. Silloin kun kadeteilla oli enemmistö esimerkiksi I Duumassa, silloin he olivat tilaisuudessa käyttämään tätä enemmistöä joko palvellakseen demokraatteja tai jarruttaakseen demokraattien asiaa, joko auttaakseen demokraatteja (vaikkapa pienessäkin asiassa, sanokaamme paikallisten maakomiteain järjestämisessä) tai antaakseen demokraateille iskuja takaapäin. Ja juuri tälle kaudelle oli *luonteenomaista*, että kadetit „roikkuivat ilmassa”, että „mukiinmenevä äänestyslippujen antaja” osoittautui tulevalle lokakuulaisten Duumalle tarkoitettujen evästyksien sepittelijäksi eikä miksikään muuksi.

Seuraavana kolmivuotiskautena, pysyessään sinä, minä he ovat ja ovat aina olleet, kadetit „roikkuvat ilmassa” *vähemmän* kuin aikaisemmin. Te, hra Potresov, muistutatte peräti sitä kansaneepoksen sankaria, joka hihkaisi toivomuksensa ja mielipiteensä julki hieman myöhästyneenä. Vuoden 1909 vehiläiset „roikkuvat ilmassa” *vähemmän* kuin vuoden 1906 Muromtsev, sillä vehiläiset tuottavat *tuntuva* hyötyä, tekevät *asiallisia* palveluksia sellaiselle luokalle, joka Venäjän kansantaloudessa on suurena voimana, nimittäin maanomistajille ja kapitalisteille. Vehiläiset ovat näiden kunnioitettavien miesten apuna kokoamassa

aseita aatteellis-poliittista taistelua varten demokratiaa ja sosialismia vastaan: tuo on sellainen teko, jota *ei voida* tehdä tyhjäksi minkäänlaisilla Duuman hajottamisilla eikä yleensä minkäänlaisilla poliittisilla rauhattomuuksilla, joita suoritetaan kyseisellä yhteiskunnallis-taloudellisella pohjalla. Niin kauan kuin on olemassa tilanherra-maanomistajien ja kapitalistien luokka, niin kauan tulee olemaan heidän publisistikäskyläisiään: Izgojeveja, Strujeja, Frankeja ja kumpp. Sitä vastoin Muromtsevien ja I Duuman kadettien „asia” saatettiin yleensä „tehdä tyhjäksi” (sillä asiaahan heillä ei ollut, oli vain sanoja, jotka turmelivat kansaa eivätkä palvelleet kansaa) hajottamalla Duuma.

Kolmannessa Duumassa kadetit ovat sama puolue, samanlaista on sen ideologia, samanlaista sen politiikka ja kokoonpanoltaankin se on huomattavalta osaltaan samanlainen kuin ensimmäisessä Duumassa. Ja juuri siksi kolmannessa Duumassa kadetit „roikkuvat ilmassa” paljon vähemmän kuin ensimmäisessä. Ettekö tätä ymmärrä, armollinen hra Potresov? Suotta olette ryhtynyt järkeilemään „yhteiskunnallis-poliittisten suuntiemme nykyisestä draamasta”! Ja sanonpa salaisuutena senkin teille, että kadettien poliittinen toiminta ei vastaisuudessakaan ja luultavasti varsin pitkään aikaan tule jäämään „hedelmättömäksi” — eikä suinkaan ainoastaan vehiläisten taantumuksellisen „suurhedelmällisyyden” ansiosta, vaan myös sen ansiosta, että niin kauan kuin on olemassa demokratian poliittisia ruutanoita, niin kauan on myös liberalismien hauilla elämistä. Niin kauan kuin sosialismissa on moista epävakaisuutta ja demokratiassa moista raihnautta, jota kuvastavat varsin havainnollisesti tyypit à la Potresov, niin kauan on liberalismien „empiirikoilla” aina riittävä taitoa noiden ruutanoiden pyyntiin. Älkää olko huolissanne, kadetit: niin kauan kuin Potresovit ovat elossa, teille kyllä riittää elämistä!

II

Sitäkin kauempana selviltä vesiltä on hra Potresov puhuessaan narodnikkilaisuudesta. Kadetteja hän sanoo „entiseksi demokraateiksi” ja jopa „entiseksi liberaaleiksi”. Talonpoikaistosta hän sanoo: „poliittiseen elämään astuesaan talonpoikaisto” (hra Potresovin mielestä se ei vielä

ole astunut tuohon elämään) „aloittaisi aivan uuden luvun historiassa — aloittaisi talonpoikaisen demokratian historian — ja vetäisi siten ristin entisen, intelligenttisen, narodnikkilaisen yli”.

Siis kadetit ovat entisiä ja talonpojat tulevia demokraatteja. Entä missä ovat nykyiset? Vai eikö demokraatteja, laajoja demokraattisia aineksia ollut vuosien 1905—1907 Venäjällä? eikö niitä ole vuosien 1908—1910 Venäjällä? Nykyisyyden on Potresov kätkenyt kaikenlaisilla kysymyksen olemusta „kiertelevillä” ja välttelevillä fraaseilla, sillä epäilemättömän nykyisyyden suora ja mutkaton tunnustaminen löisi korvalle herrojen Potresovien koko likvidaattoruusfilosofiaa. Tuo nykyisin täysin eittämättömän historiallisen tosiasian suora ja mutkaton tunnustaminen on siinä, että kadetit *eivät* ole Venäjällä *koskaan* edustaneet vähänkään laajempia demokraattisia aineksia eivätkä koskaan harjoittaneet demokraattista politiikkaa, jota vastoin talonpoikaisto — se samainen „monimiljoonainen talonpoikaisto”, josta myös hra Potresov puhuu,— on edustanut ja edustaa noita porvarillisia demokraatteja (porvarillisten demokraattien kaikkine rajoittuneisuuksineen). Hra Potresov karttaa tätä *peruskysymystä* pelastaakseen nimenomaan likvidaattoruusfilosofian. Pelastamatta jää!

Yrittäessään kiertää talonpoikaisdemokraattien entisyyden ja nykyisyyden hra Potresov joutuu jälleen pälkäseän, kun hän puhuu varmana tulevaisuudesta. Jälleen myöhässä, armollinen herra! Te itse puhutte „marraskuun 9 päivän lain mahdollisista seuraamuksista”,— sen menestyksen mahdollisuuden (tietysti puhtaasti abstraktisen) myönnätte siis itse. Ja tällä tavoin menestyttäessä „*uusi* luku historiassa” voisi tulla ei ainoastaan *talonpoikaisdemokraattien* historian, vaan myös *talonpoikaisagraarien* historian luvuksi.

Talonpoikaistalouden ja siis myös talonpoikaisen maanomistuksen ja talonpoikaispolitiikan kehitys Venäjällä ei voi tapahtua muutoin kuin kapitalistisesti. Narodnikkilainen agraariohjelma ei olemukseltaan, esim. tunnetun 104:n³³ ohjelman muodossa (I ja II Duuma), ole ristiriidassa tuon kapitalistisen kehityksen kanssa, vaan päinvastoin merkitsee edellytysten luomista mitä laajaperäisimmälle ja nopeimmalle kapitalistiselle kehitykselle. Sitä vastoin nykyinen agraariohjelma merkitsee mitä hitainta, rajoittuneinta,

maaorjuuden jätteiden eriten raskauttamaa kapitalistista kehitystä. Objektiiiset historiallis-taloudelliset olot eivät ole vielä ratkaisseet sitä, kumpi näistä ohjelmista on loppukädessä määräävä uuden Venäjän porvarillisten agraarisuhteiden muodon.

Tällaisia ovat ne yksinkertaiset tosiasiat, joita likvidaat-toruuden edustajat joutuvat sotkemaan.

„Kaikissa muutoksissa”, kirjoittaa hra Potresov intelligenttidemokratian, narodnikkilaisen demokratian muutoksista, „on muuttumattomaksi jäänyt seuraava: pohjimmaltaan talonpoikaiseen intelligentti-ideologiaan ei konkreettinen talonpoikaisto ole tähän mennessä (!) tehnyt omaa korjaustaan”.

Tuo on aito vehiläinen ja läpeensä valheellinen fraasi. V. 1905 historian avoimella näyttämöllä olivat mitä „konkreettisimmat” ja tavallisimmat talonpoikaismassat, jotka tekivät *koko joukon* „korjauksia” narodnikkien ja narodnikkilaispuolueiden „intelligentti-ideologiaan”. Narodnikit eivät ole *ymmärtäneet* kaikkia näitä korjauksia, mutta talonpoikaisto kyllä *teki* niitä. Vuosina 1906 ja 1907 mitä „konkreettisin” talonpoikaisto loi työryhmät ja 104:n lakiehdotuksen tehden siten *joukon korjauksia*, jotka on osittain huomioitu jopa narodnikkienkin taholla. Yleisesti tunnustettua on esim., että „konkreettinen” talonpoikaisto ilmaisi *isäntämies*pyrkimyksensä ja hyväksyi „yhteisön” tilalle henkilökohtaisen ja osuustoiminnallisen maanomistuksen.

Puhdistaessaan liberalismia demokratiasta ja muuttaessaan sitä järjestelmällisesti rahasäkin rengiksi vehiläiset täyttävät historiallisen tehtävänsä oikein, kun he julistavat vuosien 1905—1907 liikkeen intelligenttiliikkeeksi ja vakuuttavat, ettei konkreettinen talonpoikaisto ole tehnyt korjaustaan intelligentti-ideologiaan. Likvidaat-toruuden tragikomedia onkin siinä, ettei se ole huomannut väitteidensä muuttuneen pelkäksi vehiläisten aatteiden kertailmiseksi.

III

Tuo muuttuminen käy sitäkin näkyvämmäksi, kun hra Potresov siirtyy järkeilemään marxilaisuudesta. Intelligenssi, kirjoittaa hän, „on olemuksellaan... puoluekerhojensa järjestämisellä saattanut varjoon proletariaatin”. Ette voi kiistää sitä tosiasiaa, että porvaristo on levittänyt

tätä aatetta mitä laajimmassa mitassa, sekä „Vehin” että koko liberaalisen lehdistön kautta, ja se on käyttänyt tuota aatetta proletariaattia vastaan. Siinä samassa artikkelissa, jossa Axelrod esitti tuon aatteen, hän kirjoitti „historia-veitikasta”, joka saattaa antaa porvarillisille demokraateille johtajan marxilaisuuden koulukunnasta. Sitä kuoppaa, jonka Axelrod uhkasi kohteliaasti kaivaa bolsheveikeille, historiaveitikka käytti hyväksi sijoittamalla tuohon kuoppaan Axelrodin itsensä!

Jos käännytte objektiivisten historiallisten tosiasioiden puoleen, niin *kaikki* ne, vuosien 1905—1907 koko kausi, jopa II Duuman vaalitkin (kun ei esimerkiksi oteta huomattavinta, vaan tavallisin tosiasia) *ovat peruuttamattomasti todistaneet*, ettei „puoluekerhojen järjestäminen” ole „saattanut varjoon” proletaaria, vaan *on välittömästi muuttanut* proletariaatin *laajojen joukkojen* puolueen ja ammattiyhdistyksen järjestämiseksi.

Mutta siirtykäämme pääasiaan, hra Potresovin herostraattisen esiintymisen „yttimeen”. Hän väittää, että marxilainen ajattelu „huumaa itseään joutavuuksien hashishilla” — taistelu machilaisuutta ja taistelu likvidaattoruutta vastaan — „väitellessään kaikesta, mistä tahansa, mutta ei vain siitä, mikä on sellaisen yhteiskunnallis-poliittisen suuntauksen hermo kuin on marxilainen suuntaus, mutta ei vain taloudellisista kysymyksistä eikä politiikan kysymyksistä”. Miten paljon noita kysymyksiä onkaan, huudattaa hra Potresov. „Kuinka käy Venäjän taloudellinen kehitys, minkälaisia voimien siirtoja se suorittaa taantumuksen hiljaisuudessa, mitä tapahtuu maaseudulla ja kaupungissa, mitä muutoksia tämä kehitys tuo Venäjän työväenluokan sosiaaliseen kokoonpanoon y.m. y.m.? Missä ovat vastaukset tai vastauksen alkua näihin kysymyksiin, missä on venäläisen marxilaisuuden taloudellinen koulukunta?”

Vastauksen tai ainakin alun vastaukseen on antanut se sama „hierarkia”, jonka olemassaolon hra Potresov ilkimielisesti ja ulkokultaisesti kieltää. Venäjän valtiojärjestelmän kehitys viimeisten kolmen vuosisadan aikana todistaa meille, että se on muuttanut luokkaluonnettaan eräeseen määrättyyn suuntaan. XVII vuosisadan monarkia bojaariduumineen ei muistuta XVIII vuosisadan virkamies- ja aatelismonarkiaa. XIX vuosisadan alkupuoliskon monarkia ei ollut sitä, mitä oli vuosien 1861—1904 monarkia.

Vuosina 1908—1910 hahmottui selvästi uusi vaihe, joka merkitsee *jälleen yhtä askelta* siihen samaan suuntaan, jota voitaneen sanoa porvarilliseen monarkiaan tähtääväksi suunnaksi. Tähän askeleeseen liittyy läheisesti myös III Duuma ja nykyinen agrariipolitiikkamme. Uusi vaihe ei näin ollen ole sattuma, vaan omalaatuinen porras maan kapitalistisessa kehityksessä. Ratkaisematta entisiä ongelmia, kykenemättä niitä ratkaisemaan ja siis *poistamatta niitä* tämä uusi vaihe vaatii soveltamaan uusia menetelmiä entisten ongelmien entisen ratkaisun valmistelussa. Siinä on tämän ikävän, harmaan ja raskaan, mutta väistämättömäksi osoittautuneen, vaiheen omalaatuisuus. Sen taloudellisten ja poliittisten erikoisuuksien tällaisesta omalaatuisuudesta johtuu marxilaisuuden sisäisten aatteellisten ryhmittymien omalaatuisuus. Ne, jotka tunnustavat uusien menetelmien käytön entisten ongelmien entisen ratkaisun valmistelussa, lähestyvät toisiaan perustanaan kyseisen kauden yhteinen asia, yhteinen tehtävä, vaikka heitä edelleenkin on erottamassa se kysymys, miten edellisellä kaudella olisi sinä tai tänä ajankohtana pitänyt soveltaa entistä ratkaisua tai edistää sitä. Ne, jotka kiistävät (tai eivät ymmärrä) uusien menetelmien käyttöä valmistelussa tai sitä, että edessämme ovat entiset ongelmat, että olemme menossa niiden entistä ratkaisua kohti, ne luopuvat *todellisuudessa* marxilaisuuden kannasta, ne osoittautuvat *todellisuudessa* liberaalien (kuten Potresov, Levitski j.n.e.) tai idealistien ja syndikalistien (kuten V. Bazarov y.m.) vankeiksi.

Vieraiden ihmisten ja vieraiden aatteiden vankeina niin Potresov kuin Bazarovkin hengenheimolaisineen sotkeentuvat väistämättömästi ja joutuvat mitä koomillisimpaan, mitä kieroimpaan asemaan. Hra Potresov huutaa rintoihinsa lyöden: „*missä on se alku ja millainen on se vastaus?*”. Martov, tietäen yhtä hyvin tuon vastauksen, yrittää vakuuttaa yleisölle, että tuo vastaus muka hyväksyy „porvariston vallassa olemisen”: liberaalien tavanomainen tapa käyttää hyväksi vastustajan väliaikaista pakollista vaitiota! Samalla meiltä kysytään loukkaantuneen näköisinä: mitä on likvidaattoruus? Niin, armolliset herrat, juuri tuo tapa, kun ihmiset, jotka „kokonaisuuteen” kuulumista tavoitellen ja käyttäen hyväksi sen heikentymistä, vakuuttavat yleisölle, ettei „vastausta” ole (vaikka nimenomaan

„kokonaisuus” on „vastauksen” antanut), on jo eräs likvidaattoruuden (ellei luopuruuden) tavoista.

Likvidaattoruus on „sairaalloisen mielikuvituksen fantomi”, kirjoittaa hra Potresov, sillä ei voida likvidoida sitä, „mikä ei enää ole likvidoitavissa, mitä järjestyneenä kokonaisuutena ei todellisuudessa ole enää olemassa”.

Minulla ei ole tilaisuutta esittää lukijalle täydellisesti mielipidettäni noista riveistä; voidakseni esittää sen likipitaisesti, kysyn lukijalta: miksi sanotaan henkilöä, jolta lähimmät hengenheimolaiset ja kollegat vastaanottavat heille edullisia „kokonaisuuden” (nimenomaan „kokonaisuudeksi” ymmärrettyjä) ehdotuksia ja joka seuraavana päivänä julistaa painetussa sanassa: „kokonaisuutta” ei ole olemassa?

Siinä kaikki tästä pykälästä.

Herää periaatteellinen kysymys: voiko mielipide entisten ongelmien entisen ratkaisun välttämättömyydestä muuttua „kokonaisuuden” hajoamis- — jopa, jos haluatte, häviämisen- — *asteesta* riippuen? Jokainen ymmärtää, ettei voi. Kun objektiiviset olot, nykyisen aikakauden taloudelliset ja poliittiset peruspiirteet vaativat entistä ratkaisua, niin mitä voimakkaampaa on hajoaminen, mitä vähemmän on jäljellä „kokonaisuudesta”, sitä enemmän on huolehdittava, sitä palavammin on publisistin puhuttava „kokonaisuuden” välttämättömyydestä. Kuten jo mainitsimme, uudet valmistelumenetelmät tunnustettakoon, mutta kenen on niitä sovellettava käytännössä? Tietysti „kokonaisuuden”. Selvää on, että niille, jotka ovat ymmärtäneet nykyisen kauden merkityksen ja sen tärkeimmät poliittiset erikoisuudet, publisistin tehtävät ovat aivan päinvastaisia kuin herrojen Potresovien *koko* linja. Ei voi olla puhettakaan siitä, että jonkun mieleen juolahtaisi vakavissaan kieltää ylläesittämäni „vastauksen” (kyseisen ajankohdan talouselämää ja politiikkaa koskevaan kysymykseen) yhteys antilikvidaattoruuteen.

Siirtykäämme kysymyksen yleisperiaatteellisesta asettelusta konkreettiseen historialliseen asetteluun. Vuosien 1908—1910 aikana hahmottui täydellisesti se marxilainen virtaus, joka julistaa vanhan ratkaisun välttämättömyyttä ja ajaa vastaavaa linjaa. Hahmottunut on toinenkin virtaus, joka on *kaikkien näiden kolmen vuoden aikana* toiminut „entisen ratkaisun” hyväksymistä ja kokonaisuuden

entisten perusmuotojen luomista vastaan. Tämän tosiasian kiistäminen on naurettavaa. Hahmottunut on myös kolmas virtaus, joka kaikkien näiden kolmen vuoden aikana ei ole ymmärtänyt uusia valmistelumuita, III Duuman sisältä päin tapahtuvan toiminnan merkitystä j.n.e. Tällaiset henkilöt ovat entisen ratkaisun hyväksymisestä tehneet ulko-opitun, mutta käsittämättömäksi jääneen fraasin, jota toistellaan tottumuksesta, mutta ei *sovelleta* tietoisesti eikä harkitusti muuttuneeseen tilanteeseen (muuttuneeseen jo yksin duumatoiminnan alalla, mutta ei tietenkään vain tällä alalla).

Likvidaattoruuden yhteys pieneläjäin yleiseen „väsymys”-mielialaan on ilmeistä. „Väsyneet” (varsinkin toimettomuudesta väsyneet) eivät huolehdi siitä, että antaisivat itselleen tarkan vastauksen nykyisen ajankohdan taloudellista ja poliittista tilannearviota koskevaan kysymykseen: kukaan heistä ei hyväksy arviota, joka on edellä esitetty ja yleisesti hyväksytty viralliseksi, kokonaisuuden nimissä annetuksi arvioksi, mutta he kaikki pelkäävät jopa ajatellakin sellaista, että asettaisivat vastapainoksi *oman* tarkan arvionsa, vaikkapa likvidaattoruusmielisen „Nasha Zarjan”, „Zhiznin”³⁴ y.m.s. avustajien arvion. „Väsyneet” jankkaavat: entistä ei ole olemassa, entinen on elinkyvytön, kuollut j.n.e. y.m.s., mutta he eivät aio vaivata itseään antaakseen vastauksen, puhtaasti poliittisen, tarkasti muotoillun vastauksen ehdottomaan (jokaiselle rehelliselle publisistille ehdottomaan) kysymykseen: mitä nimenomaan tarvitaan vanhan asemesta, pitäisikö ennallistaa „jo likvidoituna se, mikä ei kuulu (muka) likvidoitavaksi” (Potresovin mukaan), sellaista vaivaa he eivät tahdo nähdä. Kolme vuotta he ovat sätineet entistä, parjanneet sitä varsinkin sellaisilta korokkeilta, jonne entisen puoltajilta on pääsy kielletty, ja nyt Izgojevien * kanssa hellästi syleillen he huudahtelevat: kuinka tyhjäänpäiväistä, kuinka kummallista onkaan likvidaattoruudesta juttuaminen!

Tällaisten „väsyneiden”, herrojen Potresovien ja kumpp., suhteen ei voida kerrata tunnettuja säkeitä: „he eivät pettäneet, he ristiänsä kantaessaan väsyivät; ja henget vihan sekä murheen heidät puolitiessä jättivät”³⁶.

* Ks. hänen artikkeliaan vehiläis-Potresovista, „*Russkaja Mys*”³⁶, 1910. Moista syleilyistä hra Potresov ei koskaan saa itseään puhtaaksi.

Moiset „väsyneet”, jotka nousevat publisistin puhujalavalle ja sieltä puolustelevat entisestä „väsymistään” ja haluttomuuttaan kehittää vanhaa, ovat juuri niitä ihmisiä, jotka eivät ole ainoastaan „väsyneet”, vaan myöskin petäneet.

IV

„Jonninjoutavuuksien” joukkoon on hra Potresov sijoittanut myös materialistien, marxilaisten, filosofisen taistelun machilaisia, t.s. idealisteja vastaan. „Tuo filosofoimisbakkanaali” (— „ystäväni, Arkadi Nikolajevitsh, älä puhu kauniisti!”) kuohuttaa syvästi hra Potresovia, ja mainiten tällöin Plehanovin ja minut materialistien puolelta hän luonnehtii meidät „eilisiksi poliitikoiksi”. Nauroin tuolle sanonnalle pitkän aikaa. Tosiaankin, siinä kerskutaan niin selvästi ja niin huvittavasti, että jänöjussillemme sietäisi antaa palanen karhun korvaa. Plehanov j.n.e. ovat „eilisiä poliitikkoja”! *Tämän päivän* poliitikkoja ovat nähtävästi Potresov ja hänen „aikapoikansa”. Herttaista ja avomielistä.

Silloin kun Arkadi Nikolajevitsh sattuu poikkeuksellisesti sanomaan sanasen koukkuilematta ja irvailematta, hän lyö itse itseään mitä parhaimmalla tavalla. Arkadi Nikolajevitsh, pinnistäkäpä vähän, koettakaa *ajatella*: te kiellätte, että likvidaattoruus olisi *poliittinen* suuntaus, joka *ei* erota menshevismiä bolshevismista, vaan Potresovin ja kumpp. Plehanovista ja bolshevikeista *yhdessä otettuna*. Ja samalla kun te tämän kiellätte, te sanotte Plehanovia ja allekirjoittanutta „eilisiksi poliitikoiksi”. Katsokaas, kuinka taitamaton te olette: eilisiksi poliitikoiksi minua ja Plehanovia *yhdessä* voidaan sanoa *juuri* siinä mielessä, että eilinen järjestö eilisen (*perusteiltaan* eilisen) liikkeen muotona on meille välttämätön myös tänään. Minua ja Plehanovia ovat erottaneet ja erottavat edelleenkin jyrkästi ne kysymykset, millaisia askeleita *tuon* eilisen järjestön pitäisi tiettyinä ajankohtana ottaa *tuon* eilisen liikkeen perustalla, mutta meitä lähentää taistelu niitä ihmisiä vastaan, jotka *tänään* kiistävät nimenomaan eilisen liikkeen *perustat* (niihin kuuluu myös hegemoniakysymys, johon heti siirryn), nimenomaan eilisen järjestön *perustat*.

No, Arkadi Nikolajevitsh, ettekö vieläkään ymmärrä, mitä on likvidaattoruus? Luuletteko yhä vieläkin, että minua ja Plehanovia on lähentänyt jokin machiavellistinen suunnitelma tai ikkimielinen halu *ottaa* likvidaattoruuden „voittamisen” *tilalle* „taistelu kahdella rintamalla”?

Mutta palatkaamme „filosofoimisbakkanaaliin”.

„Me tiedämme”, kirjoittaa hra Potresov, „miten syvän jäljen uursi aikanaan Saksan sosialidemokratian tietoisuuteen Engelsin taistelu Dühringiä vastaan ja miten abstraktisimmiltakin tuntuvilla teeseillä oli todellisuudessa elävä konkreettinen merkitys Saksan työväenluokan liikkeelle”... Abstraktisimmillakin teeseillä oli elävä konkreettinen merkitys! Jälleen fraasi eikä mitään muuta kuin fraasi. Koettakaapa selittää, jos „te tiedätte”, mikä „elävä konkreettinen merkitys” oli sillä Engelsin *teesillä*, että Dühringin filosofiset mietelmät ajasta ja paikasta ovat virheellisiä! Siinäpä se vikanne onkin, että te olette kuin koulupoika *oppinut* ulkoa: „Engelsin väittely Dühringiä vastaan oli suurimerkityksellinen”, mutta ette ole *ajatellut*, mitä se merkitsee, ja siitä syystä toistatte ulkoaoppimaanne virheellisessä, rujan virheellisessä muodossa. Ei voida sanoa, että „abstraktisimmillakin teeseillä (Dühringiä vastaan tähdätyillä Engelsin teeseillä) oli todellisuudessa elävä konkreettinen merkitys Saksan työväenluokan liikkeelle”. Engelsin abstraktisimmillakin teeseillä oli se merkitys, että ne selittivät työväenluokan ideologeille, miksi materialismista positivismiin ja idealismiin poikkeaminen on virheellistä. Siis jos te olisitte antanut tällaisen, t.s.: filosofisessa suhteessa jossain määrin tarkan, esityksen Engelsin katsomuksista sen sijaan, että puhuitte heliseviä, mutta sisällyksettömiä fraaseja „syvästä jäljestä”, „abstraktisimpienkin teesien elävästä konkreettisesta merkityksestä”, niin olisitte huomannut heti, että Engelsin ja Dühringin väliseen kiistaan vetoaminen suuntautuu teitä itseänne *vastaan*.

....„Me tiedämme”, jatkaa hra Potresov, „mikä osa venäläisen marxilaisuuden muovautumisen historiassa on taistelulla subjektiivista sosiologiaa vastaan”...

Entä mikä osa on Lavrovin ja Mihailovskin positiivisilla ja idealistisilla opeilla subjektiivisen sosiologian virheissä? Arkadi Nikolajevitsh, tähän ammutte joka laukauksella yli maalin. Kun tehdään historiallisia vertailuja, niin on ero-

tettava ja osoitettava tarkasti se, mitä yhtäläisyyttä on eri tapahtumissa, sillä muutoin historiallinen vertailu on sanojen heittelemistä tuuleen. Kun otetaan esittämämme historiallinen vertaus, niin täytyy kysyä: oliko *venäläisen* marxilaisuuden „muovautuminen” mahdollista ilman sitä filosofisen materialismin perustojen ja niiden merkityksen, selvittelyä, jonka Beltov³⁷ suoritti kumotakseen Lavrovin ja Mihailovskin? Tähän kysymykseen voi olla vain ykstä vastaus, ja tuo vastaus — kun historiallisesta vertailusta tehdään machilaiden kanssa käytyyn kiistaan soveltuva johtopäätös — puhuu hra Potresovia *vastaan*.

...„Mutta juuri siksi, että tiedämme tuon kaiken” (no tietysti! näimme juuri, mitä se merkitsee, kun hra Potresov kirjoittaa: „tiedämme tuon kaiken”), „me haluammekin, että meitä kiinnostavan filosofisen kiistan ja marxilaisen yhteiskunnallis-poliittisen virtauksen, sen tehtävien ja vaatimusten välillä saataisiin vihdoinkin aikaan elävä reaalinen yhteys. Mutta toistaiseksi”... — seuraa viittaus Kautskyn kirjeeseen, siihen, että machilaisuus on Privatsache (yksityisasia), että siitä kiistelemine on „fata Morgana” j.n.e.

Kautskyn vetoaminen on näyte poroporvarillisesta ajatustavasta. Kysymys ei ole siinä, että Kautsky on „periaatteeton”, kuten hra Potresov viisastelee (viisastelee izgojevilaisittain), vaan siinä, että Kautsky *ei tiedä*, miten on asianlaita venäläisen machilaisuuden suhteen, eikä pyri esiintymäänkään sen tuntijana. Kirjeessään Kautsky tunnustaa Plehanovin marxilaisuudentuntijaksi ja ilmaisee vakaumuksenaan, että idealismi ja marxilaisuus ovat sovitamattomassa ristiriidassa keskenään, sekä sen mielipiteen, ettei machilaisuus ole idealismia (tai: ettei kaikki machilaisuus ole idealismia). Epäilemätöntä on se, että viimeisessä kohdassa, varsinkin venäläisen machilaisuuden suhteen, Kautsky *erehtyy*. Hänen erehdyksensä on täysin anteeksiannettavaa, sillä hän *ei ole tutkinut* machilaisuutta kokonaisuudessaan ja yksityiskirjeensä hän kirjoitti ilmeisenä tarkoituksenaan varoittaa erimielisyyksien paisuttamisesta. Kun *venäläinen* marxilainen kirjoittaja vetoaa tällaisissa oloissa Kautskyn, niin se on ilmaus aito poroporvarillisesta ajattelun velttoudesta ja pelkuruudesta taistelussa. Vuonna 1908, jolloin Kautsky kirjoitti kirjeensä, hän *saattoi uskoa*, että machilaisuus voidaan tietyissä mielessä „sovitaa” *materialismin* kanssa, mutta vuosien 1909—1910

Venäjällä on Kautskyyn vetoaminen tässä kysymyksessä samaa kuin *ryhtyä* sovittamaan keskenään venäläisiä machilaisia ja materialisteja. Ryhtyisiköhän hra Potresov tai joku muu sellaiseen vakavissaan?

Kautsky ei ole periaatteeton, mutta Potresov ja kumpp., jotka haluavat julistaa machilaisuuden „yksityisasiaksi”, ovat *mallinäyte* nykyisessä venäläisessä marxilaisuudessa ilmenevästä *periaatteettomuudesta*. Kautsky oli täysin vilpittön eikä tippaakaan periaatteeton, kun hän venäläisiä machilaisia lukematta kehotti vuonna 1908 *heitä* pyrkimään sovintoon Plehanovin, marxilaisuuden tuntijan ja materialistin, kanssa, sillä Kautsky on aina esiintynyt, samoin kuin hän esiintyy mainitussa kirjeessään materialismin puolesta idealismia vastaan. Sitä vastoin hra Potresoveilla ja kumpp., jotka kätkeytyvät Kautskyn selän taakse vuosina 1909—1910, ei ole *hivenen vertaakaan* vilpittömyyttä eikä *tippaakaan* kunnioitusta periaatteellisuutta kohtaan.

Te, hra Potresov, ette huomaa elävää reaalista yhteyttä filosofisen kiistan ja marxilaisen virtauksen välillä? Sallikaa siis minun, eilisen poliitikon, viitata mitä kunnioittavimmin vaikkapa seuraaviin seikkoihin ja näkökohtiin: 1) Kiista siitä, mitä on filosofinen materialismi, miksi siitä poikkeaminen on virheellistä, vaarallista ja taantumuksellista, on *aina* ollut „elävässä reaalisessa yhteydessä” „marxilaiseen yhteiskunnallis-poliittiseen virtaukseen” — muussa tapauksessa tuo viimeksi mainittu ei olisi marxilainen, ei yhteiskunnallis-poliittinen eikä virtaus. Tuon yhteyden „reaalisuuden” voivat kiistää vain rajoittuneet reformismin tai anarkismin „reaalipoliitikot”. 2) Marxilaisuuden aatteellisen sisällön rikkauden ja monipuolisuuden vuoksi ei ole mitään ihmeteltävää siinä, että Venäjällä, samoin kuin muissakin maissa, historian eri kaudet työntävät erikoisesti etualalle milloin minkin puolen marxilaisuudesta. Saksassa ennen vuotta 1848 työnty erikoisesti etualalle marxilaisuuden filosofinen muovautuminen, vuonna 1848 — marxilaisuuden poliittiset aatteet, 50- ja 60-luvulla Marxin taloudellinen oppi. Venäjällä ennen vallankumousta työnty erikoisesti etualalle Marxin taloudellisen opin soveltaminen todellisuutemme, vallankumouksen aikana marxilainen politiikka, vallankumouksen jälkeen marxilainen filosofia. Tämä ei merkitse sitä, että marxilaisuuden jonkin puolen jättäminen huomion ulko-

puolelle olisi milloin tahansa sallittavaa; tämä merkitsee vain sitä, että johonkin puoleen kohdistuvan *kiinnostuksen vallitsevaisuus* ei ole riippuvainen subjektiivisista tahtomuksista, vaan historiallisten ehtojen kokonaisuudesta.

3) Yhteiskunnallisen ja poliittisen taantumuksen aika, valankumouksen antoisten opetusten „sulattamisen” aika ei ole sattumalta sitä aikaa, jolloin eräälle etutiloista työntyvät jokaisen *elävän* suuntauksen tärkeimmät teoreettiset ja muun muassa filosofiset kysymykset.

4) Venäläisen ajattelun edistyksellisissä virtauksissa ei ole sellaista filosofista suurtraditiota, jollainen ranskalaisilla liittyy XVIII vuosisadan ensyklopedisteihin ja saksalaisilla Kantista Hegeliin ja Feuerbachiin ulottuvan klassillisen filosofian kauteen. Sen vuoksi nimenomaan Venäjän edistykselliselle luokalle on ollut välttämätöntä filosofinen „seulonta”, eikä siinä ole mitään kummallista, jos tuo myöhäinen „seulonta” alkoi sen jälkeen, kun tuo edistyksellinen luokka oli täysin kypsytynyt itsenäistä historiallista osaansa varten äskeisten suurtapahtumien aikana.

5) Tuota filosofista „seulontaa” oli valmisteltu kauan myös maailman muissa maissa sikäli, mikäli esim. uusi fysiikka oli asettanut joukon uusia kysymyksiä, joista dialektisen materialismin oli „selviydyttävä”. Siinä suhteessa „meidän” (Potresovin sanonnan mukaisesti) filosofisella kiistallamme ei ole ainoastaan tietty, t.s. Venäjää koskeva, merkitys. Eurooppa oli antanut aineistoa filosofisen ajattelun „tuorestamista” varten, ja jälkeen jäänyt Venäjä tarttui vuosien 1908—1910 pakollisen tyventökauden aikana erittäin „ahneesti” tähän aineistoon.

6) Belousov sanoi äskettäin III Duumaa jumaliseksi Duumaksi. Siinä suhteessa hän äkkäsi oikein III Duuman luokkaluonteen erikoisuuden ja naulasi oikeudenmukaisesti häpeäpaaluun kadettien tekopyhyyden.

Koko taantumuksemme yleensä ja muun muassa liberaalinen (vehiläinen, kadettilainen) taantumus ei ole sattumalta, vaan *välttämättömyyden* pakosta „tarrautunut” uskuntoon. Patukka ja piiska eivät yksin riitä; patukkahan on kuitenkin puoleksi katkaistu. *Vehiläiset* auttavat edistyksellistä porvaristoa uusimman aatteellisen patukan, henkisen patukan hankkimisessa. Idealismien eräänä muunnoksena machilaisuus on *objektiivisesti* taantumuksen ase, taantumuksen johdatin. Taistelu machilaisuutta vastaan „alhaalla” ei sen vuoksi ole satunnaista, vaan väistämätöntä

sellaisena historiallisena kautena (1908—1910), jolloin „ylhäällä” emme havaitse ainoastaan lokakuulaisten ja Purishkevitchien „jumalista Duumaa”, vaan myös jumalisiä kadetteja, jumalisen liberaalisen porvariston.

Hra Potresov „teki varauksen”, että „jumalanrakennukseen” hän „ei nyt kajoa”. Juuri tuo erottaakin periaatteetoman ja poroporvarillisen publisisti Potresovin Kautskysta. Kautsky *ei ollut* edes *tietoinen enempää* machilaisten jumalanrakennuksesta kuin jumalisista vehiläisistäkään, ja siksi hän *saattoi* sanoa, ettei kaikenlainen machilaisuus ole idealismia. Potresov tietää sen ja teeskentelee „*kajoamatta*” pääasiaan (pääasiaan sille, jonka katsomukset ovat *ahtaasti* „publisistisia”). Julistaessaan taistelun machilaisuutta vastaan „yksityisasiaksi” hra Potresov ja hänen kannattajansa muuttuvat „yhteiskunnallis-poliittisessa” mielessä vehiläisten *apureiksi*.

V

Siirtyessämme hra Potresovista Bazaroviin meidän täytyy ennen kaikkea huomauttaa, että väittäessämme edellistä vastaan filosofista kiistaa koskevassa kysymyksessä olemme samalla vastanneet myös jälkimmäiselle. Lisäksi sanottakoon vain, että V. Bazarovin suvaitsevaisuus hra Potresovia kohtaan ja hänen pyrkimyksensä löytää Potresovilta „totuuden hitunen” on täysin ymmärrettävää, sillä hra Potresov (kuten kaikki likvidaattorit), eristäytyessään sanoissa ja muodollisesti machilaisuudesta, antaa sille *itse asiassa* perään kaikkein oleellisimmassa. Virtauksena ja „toimintaohjelman” omaavana ryhmänä machilaisuus ei rohkenekaan vaatia mitään muuta kuin sitä, että sen eroaminen marxilaisuudesta tunnustetaan „yksityisasiaksi”! Sen vuoksi ei ole satunnaista, että Potresov ja Bazarov kiemäilevät toisilleen. Likvidaattorien kirjallisuusmiesten ryhmä ja machilaisten kirjallisuusmiesten ryhmä *ovat todella yksimielisiä* siitä, että nykyisenä hajaannuskautenamme on varjeltava „hajaannusvapautta” marxilaisuuden kannattajilta, marxilaisuuden teoreettisten perustojen puolustajilta. Ja tuo yksimielisyys *ei rajoitu* filosofian kysymyksiin, kuten osoittaa *jopa* V. Bazarovinkin artikkeli.

Sanon: jopa, sillä juuri Bazarovin erikoisuutena on aina ollut harkitumpi suhtaantuminen politiikan vakaviin kysy-

myksiin. Tästä on mainittava, jotta voitaisiin antaa oikea arvio tämän henkilön tavattomille horjahteluille eikä vain tähdentää Herostratoksen seppeleitä tavoittelemaan lähteneen kirjallisuusmiehen entistä hyödyllistä toimintaa.

Herostraattinen on esimerkiksi seuraava Bazarovin julkilausuma: „Meidän päiviemme eräänä suurimpana ja jonninjoutavimpana väärinkäsityksenä pidän paljonpuhuttua „hegemonia“-kysymystä”. Ikään kuin jokin sallimus vainoaisi keskuudestamme lähtöisin olevia machilaisia: toiset varjelevat „hajaannusvapautta” julistaen otzovismin lailliseksi suuntavivahteeksi ja toiset, jotka ymmärtävät otzovismin typeryyden ja vahingollisuuden, ojentavat politiikassa kätensä likvidaattoreille. Juuri likvidaattorit käyvät niin „Nasha Zarjassa” ja „Zhiznissä” kuin „Yhteiskunnallisessa liikkeessäkin”³⁸ sekä välitöntä että välillistä sotaa hegemonia-aatetta vastaan. Valitettavasti meidän on todettava, että Bazarov on siirtynyt heidän leiriinsä.

Minkälaisia ovat olennaisesti hänen todisteensa? Viisi vuotta sitten hegemonia oli tosiasia. „Täysin ymmärrettävistä syistä tämä hegemonia ei nykyään ole ainoastaan hävinnyt, vaan myös muuttunut täydelliseksi vastakohtakseen”. Todiste: „meidän päivinämme on marxilaisuuden potkimisesta tullut välttämätön ehto populäärisyydelle yhteiskunnan demokraattisissa piireissä”. Esimerkkinä Tshukovski.

Luet etkä usko omia silmiäsi: Bazarov, joka on tahtonut olla marxilainen, on muuttumassa entiseksi ihmiseksi, joka osaa tarttua herrojen Potresovien käsikynkkään.

Te ette pelkää jumalaa, V. A. Bazarov. Tshukovskit ja muut liberaalit samoin kuin monen monet trudovikkidemokraatit ovat aina ja varsinkin vuodesta 1906 „potkineet” marxilaisuutta, mutta eikö „hegemonia” ollut „tosiasia” vuonna 1906? Pistäkää päanne ulos liberaalisen kirjallisuusmiehen murjusta, silmäilkää vaikka III Duuman talonpoikaisedustajain suhdetta työläisedustajiin. Jo pelkästään se, että vertaillaan kiistattomia tosiasioita heidän poliittisesta käyttäytymisestään kolmen vuoden ajalta, jopa pelkästään heidän siirtymiskaavojensa ja kadettien kaavojen vertaileminen, puhumattakaan tänä aikana Duumassa tehtyjen poliittisten julkilauselmien ja laajojen väestöjoukkojen elämänehtojen vertailemisesta — todistaa mitä kumoamattomimmin, että hegemonia on nykyisinkin

tosiasia. Työväenluokan hegemonia on työväenluokan (ja sen edustajien) poliittista vaikutusta muihin väestöaineksiin siinä mielessä, että niiden demokratismia (kun on olemassa demokratismia) puhdistetaan epädemokraattisista sekoitteista, että arvostellaan kaikenlaisen porvarillisen demokratismin rajoittuneisuutta ja lyhytnäköisyyttä, että taistellaan „kadettilaisuutta” (jos sellaiseksi sanotaan liberaalien puheiden ja politiikan aatteellisesti turmelemaa sisältöä) vastaan j.n.e. j.n.e. Nykyajallemme ei ole mikään sen luonteenomaisempaa kuin se, että Bazarov on saattanut kirjoittaa moisia mahdottomia asioita ja että häntä on siitä hyvästä taputtanut armollisesti olalle ryhmä sanomalehtimiehiä, jotka niin ikään pitävät itseään työläisten ystävinä ja marxilaisuuden kannattajina!

„Kerrassaan mahdotonta on etukäteen sanoa, minkälaiseksi muodostuu asiointila lähenevän nousun hetken mennessä”, vakuuttelee Bazarov likvidaattorien aikakauslehden lukijoille. „Jos kansanjoukkojen henkiset kasvot kaupungissa ja maaseudulla tulevat olemaan likimain samat kuin 5 vuotta sitten, niin marxilaisuuden hegemoniasta tulee jälleen tosiasia... Mutta ei ole kerrassaan mitään mahdotonta sellaisessa olettamuksessa, että kansanjoukkojen kasvot muuttuvat oleellisesti. Olettakaamme esimerkiksi, että Venäjän maaseudun ja kaupunkien pikkuporvaristo on mielialaltaan kyllin radikaalista vastustamaan vallassaolevien luokkien poliittisia etuoikeuksia, kyllin yksimielistä ja aktiivista, mutta räikeän natsionalistisen hengen läpitunkemaa. Koska marxilaiset eivät voi suostua minkäänlaisiin kompromisseihin natsionalismin tai antisemitismin kanssa, niin mainituissa oloissa ei nähtävästi tulla edes mainitsemaan hegemoniasta”.

Tuo ei ole ainoastaan väärin, vaan hirveän järjetöntä. Jos etuoikeuksien vihaaminen on tietyissä kerroksissa yhtynyt natsionalismiin, niin eikö hegemonin tehtävänä ole selittää, että moinen yhteys haittaa etuoikeuksien poistamista? Voiko taistelu etuoikeuksia vastaan olla *liittymättä* taisteluun, jota natsionalismista kärsivät pikkuporvarit käyvät natsionalismista hyötyviä pikkuporvareita vastaan? Kaikenlaisen pikkuporvariston kaikenlaisessa taistelussa kaikenlaisia etuoikeuksia vastaan on *aina* jälkiä pikkuporvarillisesta rajoittuneisuudesta, puolinaisuudesta, ja „hegemonin” tehtävänä on taistella noita ominaisuuksia vastaan. Bazarov järkeilee kadettilaisesti, vehiläisesti. Oikeammin: Bazarov on siirtynyt Potresovien ja kumpp. leiriin, jotka ovat jo kauan aikaa järkeilleet siten.

Mitä ei ole pinnalla, sitä ei yleensä ole olemassa. Se, mitä Tshukovskit ja Potresovit eivät näe, ei ole reaalista. Kas sellaisia ovat Bazarovin järkeilyn perusteet, joilla lyödään marxilaisuutta vasten kasvoja. Marxilaisuus opettaa meille, että niin kauan kuin kapitalismi on olemassa, pikkuporvariston joukot joutuvat kärsimään epädemokraattisista etuoikeuksista (*puhtaan* kapitalismin vallitessa nuo etuoikeudet „eivät ole ehdottomia” teoreettisesti, mutta tuon kapitalismin *puhdistuminen* on jatkuva sen perikatoon saakka), ne joutuvat kärsimään taloudellisesta sorrosta. Sen vuoksi niin kauan kuin kapitalismi on olemassa, „hegemonin” *ikuisena* tehtävänä on tehdä selkoa niiden etuoikeuksien ja tuon sorron alkulähteestä, osoittaa niiden luokkajuuret, olla esikuvana taistelussa niitä vastaan, paljastaa liberaalisten taistelumetodien valheellisuus j.n.e. j.n.e.

Siten ajattelevat marxilaiset. Sellaisia ovat heidän mielestään „hegemonin” tehtävät siinä leirissä, jonka elämänehdot eivät salli suhtauduttavan rauhallisesti etuoikeuksiin, siis ei ainoastaan proletaarien, vaan myös puoliproletaarien ja pikkuporvariston joukkojen leirissä. Mutta Tshukovskit luulevat, että koska tuo leiri on työnnetty taka-alalle, pantu puristukseen ja ajettu maanalaisuuteen, niin „hegemoniakin on hävinnyt” ja „hegemoniakysymys muuttunut mitä jonninjoutavimmaksi väärinkäsitykseksi”.

Nähdessäni näitä häpeällisiä juttuja latelevan Bazarovin kulkemassa käsikoukkuja Potresovien, Levitskien ja kumpp. kanssa, jotka vakuuttelevat työväenluokalle, ettei sille ole tarpeen hegemonia, *vaan* luokkapuolue, ja nähdessäni toisaalta Plehanovin, joka on nostanut „melun” (kuten veraton Potresov halveksivasti sanoo), kun on vaan ollut vähäisiäkin oireita vakavista horjahduksista hegemoniakysymyksessä, niin sanon itselleni: bolshevikit olisivatkin juuri sellaisia yltiöpäisiä ryhmäkuntalaiskirjaimen puoltajia, jollaisiksi viholliset ovat heitä kuvanneet, jos he tällaisessa tilanteessa olisivat hetkisenkään horjuneet, jos he hetkisenkään epäilisivät sitä, että he ovat velvollisia, velvollisia bolshevismien kaikkien perinteiden, sen opin ja sen politiikan koko hengen vuoksi ojentamaan kätensä Plehanoville ja osoittamaan hänelle kaikkea toverillista myötätuntoa. Meitä ovat olleet erottamassa ja erottavat kysymykset siitä, miten „hegemonien” olisi pitänyt kulloinkin

toimia, mutta me olemme tovereita hajaannuksen aikana, taistelussa niitä vastaan, joille hegemoniakysymys on „mitä jonninjoutavin väärinkäsitys”. Sitä vastoin Potresovit, Bazarovit y.m. ovat meille vieraita, yhtä vieraita kuin Tshukovskitkin.

Ottakoot tämän huomioon ne hyvänahkaiset miehet, joiden mielestä sellainen politiikka, että lähestytään Plehanovia, on ahdasmielistä „ryhmäkuntalaisuus”-politiikkaa ja jotka haluavat „avartaa” sen sovinnoksi Potresovien, Bazarovien y.m. kanssa eivätkä millään halua ymmärtää, miksi me katsomme moisen „sovinnollisuuden” joko toivotomaksi typeryydeksi tai mitättömäksi juonitteluksi.

„Mysl” №№ 2 ja 3,
tammi- ja helmikuu 1911
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan
„Mysl” aikakauslehden
tekstin mukaan

KADETIT „KAHDESTA LEIRISTÄ“ JA „JÄRKEVÄSTÄ KOMPROMISSISTA“

Vastaus, jonka „Retsh” antoi ministeristön puoliviralliselle äänenkannattajalle IV Duuman vaali-„tunnusta” ja nykyistä poliittista ryhmittymistä koskevassa kysymyksessä, on sinänsä mielenkiintoinen ja merkillepantava ilmiö.

„Retsh” on „Russkije Vedomostin”³⁹ kanssa samaa mieltä siitä, että „IV Duuman vaalit tapahtuvat vain kahden leirin, progressistien ja oikeistolaisten välillä”. „Joudutaan äänestämään, ei puolueiden eikä yksityisten ehdokkaiden puolesta, vaan Venäjän perustuslaillisen järjestelmän lujittamisen puolesta tai sitä vastaan”. (Tuo sana: „lujittaminen”! on tavattoman herttainen.) „Tämän tunnuksen poliittisena ajatuksena... on sen eittämättömän tosiasian objektiivinen tunnustaminen, että hallituksen suunta on jälleen yhdistänyt koko opposition, niin sen, joka on kadeteista vasemmalla, kuin myös sen, joka on heistä oikealla”. Kadeteista tulee „tämän poliittisessa mielessä erilaatuisen ryhmän keskus”, jota paitsi kuuluessaan siihen kadetit „luopuvat entisestä ohjelmastaan ja taktiikastaan yhtä vähän, kuin sosialidemokraatit luopuivat ohjelmastaan ja taktiikastaan kuuluessaan lokakuun edellisiin liittoihin” (pääkirjoitus tammikuun 21 pltä).

„Hyvät herrat, voimme me vastata kaikille puolivirallisille ja virallisille äänenkannattajille, meitä ei ole yhdistänyt kukaan muu kuin te itse... Mitä pitemmälle nykyään Venäjällä mennään, sitä enemmän poliittiset virtaukset yhdistyvät kahdeksi isoksi, perustuslain kannattajien ja vastustajien leiriksi... Tehtävämme on nyt sama, jälleen sama, kuin ennen lokakuun 17 päivää”... (sama).

Näitä mielipiteitä arvostettaessa on IV Duuman vaalio-
loja koskeva kysymys erotettava siitä kysymyksestä, joka

koskee käsittelynälaisten muutosten („tunnuksen” ja ryhmittymien) yhteiskunnallis-poliittista merkitystä. Vaaliolot yleensä ja varsinkin maaseudulla pakottavat varmaan „opposition” käyttämään epämääräistä puolueetonta termiä: „progressistit”⁴⁰ vieläkin laajemmassa mitassa kuin aikaisemmin. Siihen johtaa väistämättä jopa sellaistenkin puolueiden kuin kadettien puolueen legalisointikielto, jonka oudoksuminen ministeristön puolivirallisen äänenkannattajan taholta on tietenkin pelkkää teeskentelyä. Kuten kadetit itse, vieläpä siinä samaisessa pääkirjoituksessa, tunnustavat, suurissa kaupungeissa tullaan asettamaan erikseen „vasemmistolaisempien”, „*Russkije Vedomostin*” sanontaa käyttäen, „ryhmien” ehdokkaita. Jo tästä näkyy, ettei kannata puhua *kahdesta* leiristä.

Edelleen, nykyisten vaalilakien erilliseksi erottaman työväenkuurian olemassaolosta „*Retsch*” on tahtonut vaieta kokonaan. Ja vihdoin maaseudulla toimitettavista (talonpoikaiston) vaaleista on sanottava, että siellä tullaan epäilemättä karttamaan jo yksin „progressistit”-sanaakin, eivätkä „poliittisessa mielessä erilaatuisten” eli poliittisesti epämääräisten ryhmien *reaaliseksi* „keskukseksi” tule varmaankaan kadetit.

Mitä siis tarkoittaa *kahdesta* leiristä juttuaminen? Sitä, että nykyisestä poliittisesta tilanteesta puhuessaan kadetit suvaitsevat rajoittaa näköpiirinsä käsittämään *vain* ne ainekset, jotka muodostavat III Duuman enemmistön. Vain näiden ainesten edustaman mitättömän väestönosan suostuvatkin herrat kadetit tunnustamaan poliittisiksi „leireiksi”. Tässä kesäkuun 3 päivän järjestelmän pikku nurkkauksessa on tähänastisena *pääasiallisena* jakona ollut: oikeistolaiset, lokakuulaiset, kadetit. (Kuten tunnetaan, III Duuman olemuksen on loppukädessä määrännyt tähän asti kaksi enemmistöä: oikeistolais-lokakuulainen ja lokakuulais-kadettilainen.) Nyt („*Russkije Vedomostin*” ennustuksen mukaan, minkä kanssa „*Retsch*” on samaa mieltä) *nämä kolme* ainesta tulevat jakaantumaan kahdeksi „leiriksi”: oikeistolaiset ja progressistit.

Myönnämme kylläkin, etteivät nämä liberaalien ennustukset perustu pelkästään liberaalisiin toivomuksiin, vaan myös objektiivisiin tosiasioihin: muutoksiin Venäjän porvariston poliittisessä asemassa ja poliittisissa mielialoissa.

Sallimatonta olisi kuitenkin sen unohtaminen, että *kahdesta* leiristä saatetaan puhua vain silloin, kun oma näköpiiri rajoitetaan III Duuman enemmistöön. Sallimatonta on sen unohtaminen, että kaikkien näiden juttujen *reaalinen* merkitys rajoittuu siihen, että pyritään lähentämään, sulauttamaan, yhdistämään lokakuulaisten ja kadettien „leirit” progressistien „leiriksi” (tietenkin vaieten olettaen, että suurempi tai pienempi osa lokakuulaisten leiriä siirtyy oikeistoleiriin). Kun kadetit sanovat: „meidät” yhdistettiin, „meidän” tehtävämme on jälleen sama j.n.e., niin nuo sanat: „me”, „meidät”, „meidän” tarkoittavat *reaalisesti* lokakuulaisia ja kadetteja eikä ketään muita.

Minkä pohjalla „heidät” on sitten yhdistetty? mikä on „heidän” tehtävänsä? mikä on „heidän” tunnuksensa IV Duuman vaaleissa? „Perustuslain lujittaminen”, vastaavat „*Russkije Vedomosti*” ja „*Retsh*”. Tuo vastaus on vain näennäisesti määrätty, mutta itse asiassa se ei määrää kerrassaan mitään päätyen viittaamaan täysin merkityksettömästi johonkin epämääräiseen lokakuulaisten ja kadettien „keskivälillä” olevaan. Sillä niin Miljukov kuin Gutshkovkin ovat samaa mieltä siitä, että „meillä, jumalan kiitos, on perustuslaki”, mutta yhtymistään he eivät haaveissaan perusta sen „lujittamiseen”, mikä „meillä” on, vaan siihen, mitä meillä ei ole. Haaveilua ja lisäksi aika tiedotonta haaveilua on niin ikään se, että Miljukov ja Gutshkov, tämän päivän kadetit ja lokakuulaiset, huomispäivän „progressistit”, saattaisivat yhtyä toivotun perustuslain sisällön määrittelemisen pohjalla. He eivät pääsisi yksimielisyyteen enempää perustuslakia ilmentävistä oikeudellisista määrittelmistä kuin myöskään sen määrittelemisestä, minkälaisien reaalisten luokkien minkälaisia reaalisia etuja tuon perustuslain pitäisi tyydyttää ja suojata. Sen vuoksi tuon ylimalkaisen tunnuksen *todellinen* merkitys onkin vain siinä, että „*kielteisen* tehtävän: yhteistä viholista vastaan käytävän taistelun” („*Retshin*” sanonta samasta pääkirjoituksesta) lähentäminä lokakuulaiset ja kadetit eivät voi määritellä myönteisiä tehtäviään eivätkä voi löytää leiriensä piiristä niitä voimia, jotka kykenisivät liikauttamaan kuolleesta pisteestä.

Tuo tunnustus, että piste on todellakin muodostunut kuolleeksi, että siitä pitäisi liikauttaa, pitäisi liikauttaa niin lokakuulaisten kuin kadettienkin, että siitä liikautettuina

niin toiset kuin toisetkin ovat sinänsä kerrassaan voimatonta — kävi erikoisen selvästi ilmi eräästä „järkevän kompromissin” yksityistä seikkaa koskevasta „*Retshin*” päätelmästä.

„*Retshin*” pääkirjoituksessa tammikuun 20 pltä luumme: „Ja joskin Pietarin viemäriulaitosta koskevien duumakiistojen aikana kiistan epäterve perussyö jäi jonkin verran varjoon, jos jopa keskuksellekin (t.s. lokakuulaisille) osoitautui mahdolliseksi yhtyä siihen järkevään kompromissiin, jonka kansanvapausryhmä oli ehdottanut ja kaupungin itsehallinto hyväksynyt,— niin P. A. Stolypinin sekaantuminen asiaan riisti karkeasti pois peitteen (entä tahtoisteko te, herrat kadetit, että kipeät kysymykset jäisivät peiton alle?) ja paljasti valtiovallan ja itsehallinnon välisen *poliittisen* taistelun yhäti saman entisen pohjan, joka on kaikkia jo ajat sitten kyllästyttänyt”.

Liberaalinen porvaristo sellaisen aivan viattoman henkilöllisyyden hahmossa, joka haaveilee „järkevästä kompromisseista” asiallisella, ei-poliittisella pohjalla, ja „epäperustuslaillisten” vanhojen perusteiden edustajat peitteitä pois riistävinä ja luokkapohjaa paljastavina poliittisina kasvattajina! Järkevä kompromissi on siinä, huokailee liberaali, että tyydyttäisiin siihen, josta kadetit, lokakuulaiset ja pääoman puolueettomat kihot (Pietarin kaupungin itsehallinto) ovat yhtä mieltä. Siinä, että antaisimme teille myötä, ei ole mitään järkevää, vastaa hallitus; järkevää on vain se, että te annatte meille myötä.

Pieni kysymys Pietarin terveydellisten olojen parantamisesta, osien ja valtuuksien jakamisesta itsehallinnon ja itsevaltiuden kesken antoi aiheen niiden totuuskien selittämiseksi, joiden merkitys ei ole vähäinen. Mikä tosiaankin on „järkevämpää”, koko porvaristonko toivomukset, haaveet ja vaatimukset vaiko, sanokaamme, vaikkapa Yhdistyneen aateliston neuvoston⁴¹ valta?

„*Retshille*”, kuten koko kadettipuolueelle, on kompromissin „järkevyyden” kriteerinä se, että tuon kompromissin ovat hyväksyneet liikemiehet, johtomiehet, kihot, lokakuulaiset itse, Pietarin kaupungin itsehallinnon jehut itse. Mutta *reaalinen* todellisuus — vaikka sitä kuinka kaunisteltaisiin verhoamalla sentapaisilla fraaseilla kuin: „meillä, jumalan kiitos, on perustuslaki” — ajaa aika karkeasti karille nuo kompromissit ja verhoamiset.

Yhteenveto: te olette yhdistäneet meidät, sanoo „Retsh” ministeristön puoliviralliselle äänenkannattajalle.— Kenet „meidät”? — Osoittautuu, että lokakuulaiset ja kadetit.— Minkä pohjalla yhdistäneet? — Yhteisen tehtävän: perustuslain lujittamisen pohjalla.— Entä mitä on ymmärrettävä perustuslailla ja sen lujittamisella? — Järkevää kompromissia lokakuulaisten ja kadettien välillä.— Mikä on moisten kompromissien järkevyyden kriteeri? — Se, että Pietarin duumamiesten kaltaiset Venäjän „kolupajevilaisen” kapitalismin halpahintaisimmat edustajat ovat ne hyväksyneet.— Entä mikä on näiden järkevien kompromissien käytännöllinen tulos? — Se, että P. A. Stolypin tai Valtakunnan-neuvosto tai Tolmatshov⁴² t.m.s. t.m.s. „ajavat karkeasti karille” nuo kompromissit... Oh, käytännön poliitikot!...

...Entä eiköhän IV Duuman vaaleissa tule olemaan kolmaskin leiri, jolle on luonteenomaista tietoisuus siitä, miten järjetöntä, naurettavaa, naiivia on kadettien „järkevän kompromissin” politiikka? Mitäs te, „Retshin” ja „Russkije Vedomostin” herrat, siitä arvellette?

„Zvezda” № 8,
helmikuun 5 pnä 1911
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

VIISIKYMMENTÄ VUOTTA MAAORJUUDEN KUKISTUMISESTA

Helmikuun 19 pnä 1911 tulee kuluneeksi 50 vuotta maaorjuuden kukistumisesta Venäjällä. Kaikkialla valmistaudutaan juhlimaan tätä merkkipäivää. Tsaarihallitus on ryhtynyt kaikkiin toimenpiteisiin; jotta kirkoissa ja kouluissa, kasarmeissa ja julkisissa luentotilaisuuksissa saarnattaisiin vain mustasotnialaisia käsityksiä niin sanotusta talonpoikien „vapauttamisesta”. Pietarista lähetetään kiireellisesti ympäri Venäjää sellaisia kiertokirjeitä, etteivät mitkään laitokset tilaisi kansan keskuuteen levitettäväksi minkäänlaisia muita kuin „Kansallisklubin”, t.s. III Duuman erään taantumuksellisimman puolueen, julkaisemia kirjoja ja kirjasia. Uuraat kuvernöörit ovat monin paikoin menneet niinkin pitkälle, että laskevat hajalle talonpoikais-„reformin” merkkipäivän viettoa varten muodostettuja juhla-komiteoita (esimerkiksi zemstvojen komiteoita), mikäli ne on perustettu poliisi-„johdosta” riippumatta, — laskevat hajalle, koska ne eivät ole kyllin valmiita juhlimaan siten, kuin mustan sotnian hallitus vaatii.

Hallitus on huolissaan. Se huomaa, että niin murjottu, peloteltu, tiedoton ja kehittymätön kuin joku työläinen tai talonpoika lieneekin, niin silti yksistään sen muistaminen, että puoli vuosisataa sitten maaorjuus julistettiin lakkauteksi, ei voi olla liikuttamatta ja kuohuttamatta tilanomistajain herras-Duuman painamaa kansaa, joka saa enemmän kuin ennen kärsiä maaorjuuttajatanomistajien ja heidän poliisinsa ja virkamiestensä mielivallan, väkivallantekojen ja sorron vuoksi.

Vuoden 1789 vallankumous Ranskassa ja vuoden 1848 vallankumoukset useimmissa muissa maissa hävittivät

viimeiset maaorjuuden jätteet Länsi-Euroopan valtioista. Venäjän kansa, joka oli satoja vuosia ollut tilanherrojen orjuudessa, ei kyennyt vuonna 1861 nousemaan laajaperäiseen, avoimeen ja tietoiseen taisteluun vapauden puolesta. Sen ajan talonpoikaiskapinat olivat yksityisiä, hajanaisia, vaistonvaraisia „mellakoita”, ja ne helposti tukahdutettiin. Maaorjuutta ei lakkauttanut kapinaan noussut kansa, vaan hallitus, joka hävittyään Krimin sodan näki maaorjuusjärjestelmän säilyttämisen täysin mahdottomaksi.

Venäjällä tilanherrat itse, itsevaltiaan tsaarin tilanherrahallitus ja sen virkamiehet „vapauttivat” talonpojat. Ja nämä „vapauttajat” hoitivat asian *siten*, että talonpojat pääsivät „vapauteen” putipuhutuksi ryövättyinä, pääsivät tilanherrojen orjuudesta samojen tilanherrojen ja heidän käskyläistensä velkaorjuuteen.

Jalosukuiset herrat tilanomistajat „vapauttivat” Venäjän talonpojat *siten*, että *enemmän kuin viidesosa* talonpoikien maasta leikattiin tilanherroille. Talonpoikain omista, hielään ja verellään kustuttamista maista talonpojat olivat velvollisia suorittamaan *lunastusmaksun*, t.s. *pakkoveroa* eillisille orjanomistajille. Talonpojat maksoivat tätä pakkoveroa satoja miljoonia ruplia maaorjuuttajille joutuen yhä huononevaan häviötilaan. Tilanherrat eivät ainoastaan ryöstäneet omakseen talonpoikien maita, he eivät ainoastaan antaneet talonpojille huonointa, väliin kerrassaan kelvotonta maata, vaan myös melkein aina virittivät ansoja, t.s. lohkoivat maan *siten*, ettei talonpojille jäänyt joko laidunmaita tai niittyjä tai metsää tai juottopaikkaa. Varsinais-Venäjän *useimmissa* lääneissä talonpojat pysyivät tilanherrojen entisessä ulospääsemättömässä velkaorjuudessa maaorjuuden lakkauttamisen jälkeenkin. Talonpojat pysyivät vapauttamisen jälkeenkin „alhaiso”-säätynä, veroa maksavina juhtina, roskaväkenä, jonka tilanherrain asettamat päällysmiehet tekivät ilkeyksiensä kohteeksi, jolta he kiskoivat veroa ja jota he ruoskivat raipoilla, mukiloivat ja pitivät pilkkanaan.

Missään maassa maailmassa talonpoikaisto ei ole joutunut „vapauttamisen” jälkeen sellaiseen taloudelliseen häviötilaan, sellaiseen kurjuuteen eikä kokenut sellaista nöyryytystä ja ilkivaltaisuutta kuin Venäjällä.

Mutta maaorjuuden kukistuminen ravisti koko kansaa, herätti sen vuosisataisesta unesta, opetti sen etsimään

ulos pääsyä, käymään taistelua täydellisen vapauden puolesta.

Maaorjuuden kukistumisen jälkeen Venäjällä yhä nopeammin kehittyivät kaupungit, kasvoi tehtaita ja tuotantolaitoksia, rakennettiin rautateitä. Maaorjuudellisen Venäjän tilalle astui kapitalistinen Venäjä. Paikallaan asuvan, poljetun, kotikyläänsä kiinni kasvaneen, pappeja uskovan ja „esivaltaa” pelkäävän maaorjatalonpojan tilalle nousi talonpoikien uusi sukupolvi, joka oli ollut muilla paikkakunnilla ansiotöissä, käynyt kaupungeissa ja oppinut yhtä ja toista kulkurielämän ja palkkatyön karvaasta kokemuksesta. Suurkaupungeissa, tehtaissa ja tuotantolaitoksissa on työläisten lukumäärä yhä kasvanut. Työläiset ovat vähitellen alkaneet muodostaa liittoja käydäkseen yhteistä taistelua kapitalisteja ja hallitusta vastaan. Käydessään tätä taistelua Venäjän työväenluokka on auttanut miljoonia talonpoikia nousemaan, suoristautumaan, luopumaan maaorjien tavoista.

Vuonna 1861 talonpojat kykenivät vain „mellakoimaan”. Venäjän vallankumoukselliset, jotka olivat sankarillisesti yrittäneet nostaa kansaa taisteluun, pysyivät vuoden 1861 jälkeen vuosikymmeniä yksinäisinä ja tuhoutuivat itsevaltiuden iskujen alla. Vuoteen 1905 mennessä monien vuosien lakkotaisteluissa, monivuotisessa propaganda-, agitaatio- ja organisaatiotyössä, jota sosialidemokraattinen puolue oli suorittanut, Venäjän työväenluokka vahvistui ja kasvoi. Ja se johdatti koko kansan, johdatti miljoonat talonpojat *vallankumoukseen*.

Vuoden 1905 vallankumous iski murtuman tsaristiseen itsevaltiuteen. Kirotnun maaorjuuden painamien talonpoikien laumasta tuo vallankumous teki ensi kerran Venäjällä kansan, joka alkoi käsittää oikeutensa, alkoi tuntea voimansa. Vuoden 1905 vallankumous osoitti ensi kerran tsarilahitukselle, Venäjän tilanherroille, Venäjän porvaristolle, että miljoonat ja kymmenet miljoonat ovat muuttumassa *kansalaisiksi*, muuttumassa *taistelijoiksi* eivätkä salli kohdella itseään kuin juhtia, kuin roskaväkeä. Ja joukkojen todellista vapautumista sorrosta ja mielivallasta ei ole missään eikä koskaan maailmassa saavutettu muutoin kuin noiden joukkojen itsenäisellä, sankarillisella ja tietoisella taistelulla.

Vuoden 1905 vallankumous iski vain murtuman itsevaltiuteen, mutta ei hävittänyt sitä. Nyt itsevaltiutus kostaa kansalle. Tilanherrain Duuma sortaa ja painaa yhä kovemmin. Tyytymättömyys ja suuttumus kasvaa jälleen kaikkialla. Ensimmäistä askelta seuraa toinen. Taistelun alkua seuraa jatko. Vuoden 1905 vallankumousta seuraa uusi, toinen vallankumous. Siitä muistuttaa ja siihen kutsuu maaorjuuden kukistumisen merkkipäivä.

Meille on tarpeen „toinen helmikuun 19.”, uikuttavat liberaalit. Se on vale. Niin puhuvat vain porvaripelkurit. Vuoden 1905 jälkeen „helmikuun 19.” toistuminen on mahdotonta. Ei voida „vapauttaa ylhäältä käsin” kansaa, joka on oppinut (ja parhaillaan *oppii* — oppii tilanherrain, III Duuman kokemuksesta) taistelemaan alhaalta käsin. Ei voida vapauttaa „ylhäältä käsin” kansaa, jonka johdossa on edes kerran esiintynyt vallankumouksellinen proletariaatti.

Mustasotnialaiset ymmärtävät tämän ja pelkäävät siitä syystä vuoden 1861 merkkipäivää. „Vuosi 61”, kirjoitti tsaarin mustan sotnian varma vahtikoira Menshikov sanomalehdessä „Novoje Vremja”, „vuosi 61 *ei kyennyt estämään vuotta yhdeksänsataa viisi*”.

Mustasotnialainen Duuma ja tsaarihallituksen raivokkuus vihollistensa vainoamisessa ei ehkäise, vaan jouduttaa uutta vallankumousta. Vuosien 1908—1910 kovat kokemukset opettavat kansaa uuteen taisteluun. Työläisten kesäisten lakkojen (vuonna 1910) jälkeen ovat alkaneet ylioppilaiden talviajan lakot. Uusi taistelu voimistuu, ehkä hitaammin kuin tahtoisimme, mutta varmasti, kiertämättömästi voimistuu.

Vallankumouksellinen sosialidemokratia, puhdistautuen epäuskoisista, jotka ovat kääntäneet selkänsä vallankumoukselle ja työväenluokan illegaaliselle puolueelle, kokoaa rivejään ja yhdistyy tulevia suuria taisteluja varten.

PAUL SINGER

KUOLLOT TAMMIKUUN 18 (31) p:nä 1911

Kuluvan vuoden helmikuun 5 p:nä Saksan sosialidemokratia saattoi hautaan erään vanhimmista johtajistaan, Paul Singerin. Berliinin koko työläisväestö — monta sataa tuhatta — osallistui puolueen kehotuksesta hautajaissaattueeseen, saapui kunnioittamaan hänen muistoaan, miehen, joka oli uhrannut kaikki voimansa, koko elämänsä työväenluokan vapautuksen asialle. Kolmimiljoonainen Berliini ei ollut koskaan aikaisemmin nähnyt sellaista väenpaljoutta: ainakin miljoona ihmistä osallistui hautajaissaattueeseen tai seurasi sitä. Kukaan tämän maailman mahtimiehistä ei ole milloinkaan saanut osakseen sellaisia hautajaisia. Jonkun kuninkaan tai sisäisten ja ulkoisten vihollisten lyömisellä kuuluisuutta hankkineen kenraalin maallista tomua hautaansaattaessa voidaan käskää kymmenet tuhannet sotilaat rivistäytymään katujen varsille, mutta valtavan kaupungin väestöä ei voida nostaa liikkeelle, jollei miljoonaisen työväen joukon sydämissä ole palavaa kiintymystä omaan johtajaansa, tuon joukon omaan *vallankumoukselliseen* taisteluun hallituksen ja porvariston sortokomentoa vastaan.

Paul Singer itse kuului porvaristoon, oli lähtöisin kauppiasperheestä ja varsin pitkän ajan rikas tehtaailija. Poliittisen toimintansa alussa hän kuului porvarillisiin demokraatteihin. Mutta erotukseksi porvarillisten demokraattien ja liberaalien valtaosasta, jotka unohtivat varsin pian vapaudenrakkautensa pelästyen työväenliikkeen menestyksiä, Singer oli tulisielulinen, vilpiton, loppuun saakka johdonmukainen ja peloton demokraatti. Porvarillisten demokraattien horjahtelut, pelkuruus, petturuus eivät

temmanneet häntä mukaansa, vaan herättivät hänessä vastustushalua, saivat hänet yhä lujemmin vakuuttumaan siitä, että vain vallankumouksellisen työväenluokan puolue pystyy saattamaan päätökseen suuren vapaustaistelun.

Viime vuosisadan 60-luvulla, jolloin Saksan liberaalinen porvaristo käänsi pelkurimaisesti selkensä Saksassa voimistuvalle vallankumoukselle hieroen kauppoja tilanherrojen hallituksen kanssa ja tyytyen keisarin kaikkivaltaan, Singer kääntyi päättäväisesti sosialismin puoleen. Vuonna 1870, jolloin koko porvaristo oli huumautunut Ranskasta saatujen voittojen johdosta ja laajat väestöjoukot antoivat halpamaisen, ihmisvihaa uhkuvan „liberaalisen” natsionalismi- ja shovinismipropagandan vietellä itseään, Singer allekirjoitti vastalauseen, jossa vastustettiin Elsass-Lothringenin riistämistä Ranskalta. Vuonna 1878, jolloin porvaristo auttoi taantumuksellista, tilanherrojen („junkkerien”, kuten saksalaiset sanovat) ministeriä Bismarckia viemään läpi poikkeuslain sosialisteja vastaan, laskemaan hajalle työväenyhdistykset, lakkauttamaan työväenlehdet ja vainoamaan tuhansin keinoin tietoista proletariaattia,— Singer yhtyi lopullisesti sosialidemokraattiseen puolueeseen.

Siitä lähtien Singerin elämänhistoria oli erottamattomasti sidottu Saksan sosialidemokraattisen työväenpuolueen historiaan. Hän omistautui antaumuksellisesti vallankumouksellisen rakennustyön vaikealle asialle. Hän antoi puolueelle kaikki voimansa, koko omaisuutensa, koko harvinaisen järjestelykykynsä, kaikki käytännönmiehen- ja johtajanlahjansa. Singer oli niitä harvoja — voidaan sanoa: niitä poikkeuksellisen harvoja porvaristosta lähteneitä miehiä, joita liberalismiin pitkä historia, kavallusten, pelkuruuden, hallituksen-kanssa-sopimisten ja porvarillisille politikoitsijoille ominaisen mielistelyn historia ei herpaannuta eikä turmele, vaan *karaisee* ja tekee *vallankumouksellisiksi* luita ja ytimiä myöten. Harvoin on *tuollaisia* porvaristosta lähteneitä ja sosialismiin yhtyneitä henkilöitä, ja *vain* tällaisiin harvoihin, monien vuosien taisteluissa koeteltuihin henkilöihin voi proletariaatti luottaa, jos se tahtoo takoa itselleen työväenpuolueen, joka pystyy kukistamaan nykyisen porvarillisen orjuuden. Singer oli Saksan työväenpuolueen riveissä esiintyvän opportunistin säälimätön vihollinen ja pysyi elämänsä loppuun saakka horjumattoman uskollisena

tyrkälle, vallankumouksellis-sosialidemokraattiselle poliitikalle.

Singer ei ollut teoreetikko, ei sanomalehtimies eikä loistava puhuja. Ennen kaikkea ja eniten hän käytännönmiehenä oli *illegaalisen* puolueen järjestäjä poikkeuslain aikana, kaupungin (Berliinin) valtuuston jäsen ja parlamentaarikko tuon lain kumoamisen jälkeen. Ja tämä käytännönmies, jonka aika meni enimmältä osaltaan arkiiseen pikkutyöhön, teknilliseen parlamentti- ja kaikkeen muuhun „homma”-työhön, oli suuri siksi, ettei hän tehnyt pikkuseikkoja epäjumalakseen eikä lakannut vastustamasta hyvin tavanomaista ja hyvin halpamaista pyrkimystä kieläytyä kiivaasta ja periaatteellisesta taistelusta muka tämän „homma”- eli „myönteisen” työn nimessä. Päinvastoin, Singer, joka omisti koko elämänsä tälle työlle, oli aina, kun heräsi kysymys työväenluokan vallankumouksellisen puolueen perusluonteesta ja lopullisista tavoitteista, blokeista (liitoista) porvariston kanssa, myönnytyksistä monarkismille j.n.e.,—oli aina kaikkia opportunistin ilmauksia vastustavien lujimpien ja päättäväisimpien taistelijoiden kärjessä. Sosialistivastaisen poikkeuslain aikana Singer taisteli yhdessä Engelsin, Liebknechtin ja Bebelin kanssa kahdella rintamalla: sekä „nuoria”, puolianarkisteja vastaan, jotka kiistivät parlamenttitaistelun, että maltillisia „millä hinnalla tahansa legalisteja” vastaan. Sitten Singer taisteli yhtä päättäväisesti revisionisteja vastaan.

Hän ansaitsi porvaristolta osakseen vihan, joka seurasi häntä hautaan saakka. Singerin porvarilliset vihamiehet (saksalaiset liberaalit ja meidän kadettimme) viittaavat vahingoniloisina siihen, että Singerin kuolema vei hautaan erään viimeisistä Saksan sosialidemokratian „sankari”-kauden edustajista, s.o. sen kauden, jolloin johtomiesten keskuudessa usko vallankumoukseen ja periaatteellisesti vallankumouksellisen politiikan puoltaminen oli niin voimakasta, vevää ja välitöntä. Singerin tilalle — sanovat nuo liberaalit — astuvat maltilliset, säntilliset „revisionisti”-johtajat, vähäisten vaatimusten ja pienen laskelmomisen kannattajat. Sanomattakin on selvää, että työväenpuolueen kasvu vetää useinkin monia opportunisteja sen riveihin. Sanomattakin on selvää, että porvaristosta lähteneet tuovat nykyisin proletariaattiin paljoa useammin omaa arkuuttaan, ajattelun rajoittuneisuutta tai mieltymystä

sanahelinään kuin vallankumouksellisten vakaumusten lujuuutta. Mutta älkööt riemuitko viholliset ennen aikoja! Niin Saksassa kuin muissakin maissa työväenjoukot yhdistyvät yhä tiiviimmin *vallankumousarmeijaksi*, ja tämä armeija on näyttävä voimansa lähitulevaisuudessa, sillä vallankumous voimistuu niin Saksassa kuin muissakin maissa.

Vanhat vallankumoukselliset johtajat kuolevat, mutta vallankumouksellisen proletariaatin nuori armeija kasvaa ja voimistuu.

„Rabotshaja Gazeta” № 3,
helmikuun 8 (21) pnä 1911

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan”
tekstin mukaan

PIKAPIIRTOJA

MENSHIKOV, GROMOBOI, IZGOJEV ⁴⁸

Kuusikymmentä kuusi moskovalaista teollisuusmiestä ⁴⁴, jotka erään moskovalaisen lehden laskujen mukaan edustavat puolen miljardin ruplan pääomaa, ovat esiintymisellään antaneet aihetta useihin erittäin arvokkaisiin ja kuvaaviin kirjoituksiin kaikenlaisissa sanomalehdissä. Paitsi sitä, että nuo kirjoitukset valaisevat tavattoman kirkkaasti nykyhetken poliittista tilannetta, ne antavat mielenkiintoista aineistoa moniin perustavaa laatua oleviin ja periaatteellisiin kysymyksiin, jotka koskevat Venäjän koko kehitystä XX vuosisadalla.

Niinpä hra Menshikov esittää „Novoje Vremjassa” oikeistopuolueiden ja hallituksen näkökannan:

„Kuinka nuo kaikki Rjabushinskit, Morozovit ynnä muut eivät ymmärrä, että siinä tapauksessa, jos kumous tapahtuu, he kaikki joutuvat hirteen tai parhaassa tapauksessa puille paljaille?” „Tuon jyrkkäsanaisten lauseen” hra Menshikov on omien puheidensa mukaan lainannut („Novoje Vremja” № 12549) „erään varsin vallankumoushenkisen korkeakoulun ylioppilaan kirjeestä”. Ja sitten omasta puolestaan kirjoittaja lisää: „Vuoden 1905 uhkaavasta varoituksesta huolimatta Venäjän yläluokat, kauppiaskunta mukaanluettuna, ovat tavattoman huonosti selvillä lähestyvistä romahduksesta”. „Niin, hrat Rjabushinskit, Morozovit ynnä muut heidän kaltaisensa! Huolimatta vallankumouksen kanssa keimailemisestanne ja kaikista liberalismitodistuksistanne, joita te kiiruhdatte ansaitsemaan, juuri te joudutte kaatumaan valmisteilla olevan kumouksen ensimmäisinä uhreina. Teidät hirtetään ensimmäisinä — ei suinkaan mistään rikoksesta, vaan siitä, mikä teistä tuntuu

hyveeltä — yksinkertaisesti sen puolen miljardin omistamisesta, jolla te niin pöyhkeilette”. „Liberaalinen porvaristo, siinä luvussa keskiaatelisto, virkamiehistö ja kauppiaskunta, kulkee huolettomana vallankumouksen kuilun partaalle kaikkine tittleineen, arvoineen ja pääomineen”. „Jos liberaaliset kapinaan yllyttäjät loppujen lopuksi jaksavat odottaa, kunnes heidät kiskotaan hirteen, niin muistakoot he sen, kuinka helläkätinen oli heitä kohtaan entinen valtiovalta, kuinka varteentottavaisesti se heitä kuunteli, kuinka se vaali heitä ja kuinka vähän se asetti vaatimuksia heidän tyhjien kallojensa suhteen. Verratkoot he juuri sinä heille kohtalokkaana hetkenä radikaalisen järjestyksen hyviä töitä entiseen, patriarkaaliseen järjestykseen”.

Siten kirjoittaa hallituksen epävirallinen äänenkannattaja helmikuun 17 p:nä, samana päivänä, jolloin virallinen äänenkannattaja „Rossija” teki kaikkensa todistaakseen „Golos Moskvyn”⁴⁵ avustamana, että 66:n „edesottamusta” „ei voida pitää Moskovon kauppiaskunnan mielenilmauksena”. „Aateliskokous on järjestö”, kirjoittaa „Rossija”, „mutta 66 kauppiasta, jotka itse puolestaan ovat sanoneet esiintyneensä yksityishenkilöinä, eivät ole järjestö”.

Hankalaa on, kun on kaksi äänenkannattajaa! Toinen lyö toista korvalle. Toinen todistelee, ettei 66:n „edesottamusta” saa katsoa edes Moskovankaan kauppiaskunnan mielenilmaukseksi. Toinen taas todistelee, että „edesottamuksella” on paljoo laajempi merkitys, koska se ei ole ainoastaan Moskovon kauppiaskunnan eikä yksistään kauppiaskunnankaan, vaan yleensä koko Venäjän *liberaalisen porvariston* mielenilmaus. Hra Menshikov ottaa „entisen valtiovallan” nimissä varoittaakseen tätä liberaalista porvaristoa: emmekös me sitten sinun parastasi aja?

Euroopassa ei liene ainoatakaan maata, jossa XIX vuosisadan kuluessa ei olisi satoja kertoja kaikunut tuo liberaalille porvaristolle osoitettu „vanhan valtiovallan” ja myös aateliston ja taantumuksellisen aikakauskirjallisuuden kehotus, „älkää yllyttäkö”-kehotus... Mutta nuo kehotukset eivät ole milloinkaan auttaneet, vaikk’ei „liberaalinen porvaristo” *ole halunnutkaan* „yllyttää”, vaan on päinvastoin taistellut „yllyttäjiä” vastaan yhtä tarmokkaasti ja vilpittömästi kuin 66 kauppiasta tuomitsee lakot. Niin tuomitsemiset kuin kehotuskin ovat voimattomia, koska kysymyksessä ovat yhteiskunnan kaikki elämänehdot, jotka

pakottavat luokan tai toisen tuntemaan tilanteen sietämättömyyden ja puhumaan siitä. Pelotellessaan liberaalista porvaristoa vallankumouksella ja moitiskellessaan sitä kevytmielisyydestä hra Menshikov ilmaisee oikein hallituksen ja aateliston edut ja katsantokannan. Moitiskellessaan hallitusta ja tuomitessaan „lakkolaiset” 66 kauppiasta ilmaisee oikein liberaalisen porvariston edut ja katsantokannan. Mutta toistensa moitiskeleminen on vain seikka, joka todistaa kumoamattomasti „koneistossa” olevan huomattavia „puutteellisuuksia”, todistaa sitä, että vaikka „vanha valtiovalta” kuinka tahtoo tyydyttää porvariston, ottaa askelen sen puoleen, luoda sille varsin vaikutusvaltaisen aseman Duumassa ja vaikka porvaristo tahtoo mitä palavimmin ja vilpittömimmin järjestyä, elää sovussa, sopia, mukautua, niin „mukautumisesta” ei silti tule mitään! Juuri siinä on asian ydin, juuri siinä sen juoni, jota vastoin molemminpuoliset moitiskelut ovat vain koristeita.

Hra Gromoboi antaa „Golos Moskvy” lehdessä tarpeellisen varoituksen „hallitukselle” (№ 38 helmikuun 17 pltä, artikkeli „Tarpeellinen varoitus”). „Mitkään „lujan” vallan ilmaukset”, kirjoittaa hän, „mitkään tahdon impulssit eivät suo synnyinmaallemme rauhaa, ennen kuin ne käyvät käsi kädessä liiaksi pitkistyneiden reformien kanssa”. (Hra Gromoboi ei kirjoita kovinkaan taitavasti, mutta hänen sanojensa ajatus on kyllin selvä.) „Ja pitkistyneestä kriisistä johtunutta sekasortoa ei voida ilmoittaa „force majeure’iksi” vekselien maksamatta jättämistä varten”. (Sopimaton vertaus, hra lokakuulaisten kauppamiesten publisisti: ensiksikään vekseleitähän ei ole allekirjoitettu; ja toiseksi, vaikka ne olisikin allekirjoitettu, niin missä on se kauppatuomioistuin, jonka puoleen voisitte kääntyä, ja ketkä ovat niitä ulosottomiehiä y.m., jotka voivat suorittaa ulosoton? Mieltikääpä asiaa, hra Gromoboi, niin huomaatte, ettei ainoastaan lokakuulaisten, vaan kadettienkin puolue on politiikassa katteettomien vekselien puolue.) „Siinä tapauksessa se on vain paheneva... ylioppilaslevottomuuksien jälkeen seuraa paljon muutakin, josta jo on kokemusta. Jos ohjaatte laivan takaisin, niin saatte nähdä kuljetun matkan”. „Heikkoihin perustuvat laskelmat menivät pommiin, samoin voi käydä myös voimakkaisiin perustuille laskelmille. Esivallalle ei jää mitään esitettävää.

Sen laskelmat rauhoittumisesta saattavat hälvetä kuin savu, olkoot vaalit millaiset tahansa". (Hra Gromoboi tarkoittaa IV Duuman vaaleja.) „Jos niiden kallioiden yli, missä on kiirinyt vain vallan usvaa, alkavat kulkea oppositiokaravaanit, jos maltilliset ainekset luotaan sysännyt esivalta jää yksinäiseksi, niin vaaleista on tuleva sille katkera tappio, ja koko järjestystä on horjuttava se, ettei tuo järjestys ole oikeuksiin perustuvaa järjestystä”.

Menshikov moittii porvaristoa siitä, että se „yllyttää” „vallankumousta”, ja porvaristo moittii Menshikoveja siitä, että nämä „johtavat kohti sekasorron pahenemista”. „Vanha, mutta ikuisesti uusi historia”.

Luopio Izgojev koettaa kadettien „Retshissä” tehdä samasta aiheesta muutamia sosiologisia yhteenvetoja älymättä, miten varomatonta on kadettien yleensä ja varsinkin luopioiden käydä käsiksi sellaiseen tehtävään. Artikkelissa „Vertailua” (helmikuun 14 pttä) hän vertailee yhdistyneen aateliston kokousta ja 66 moskovalaisen kauppiaan esiintymistä. „Yhdistynyt aatelisto”, kirjoittaa hän, „on pudonnut Purishkevitshin tasolle, moskovalaiset teollisuusmiehet ovat alkaneet puhua valtakunnallista kieltä”. Ennen, jatkaa hra Izgojev, „aatelisto teki kansalle arvokkaita kulttuuri-palveluksia”, mutta „kulttuurityötä teki vain vähemmistö, jota enemmistö vainosi”. „Mutta sellainenhan on yleensä historian laki, että edistyksellisesti toimii vain kyseisen luokan vähemmistö”.

Kerrassaan mainiota: „sellainenhan on yleensä historian laki”. Noin kirjoittaa kadettien „Retsh” hra Izgojevin sanoin. Mutta tarkastellessamme asiaa lähemmin, saamme kummastukseemme tietää, ettei „historian yleisten lakien” vaikutus ulotu feodaalisen aateliston eikä liberaalisen porvariston ulkopuolelle. Tosiaankin. Muistakaammepa „Vehi” julkaisua, jossa kirjoitteli samainen hra Izgojev ja jota vastaan huomattavimmat kadetit polemisoivat siten, että kajosivat sivuseikkoihin eivätkä puuttuneet siihen, mikä oli tärkeintä, perustavinta, oleellisinta. Oleellisinta, josta kaikki kadetit ovat yhtä mieltä ja jonka hrat Miljukovit ja kumpp. ovat sanoneet tuhansia kertoja, on „Vehissä” se, että Venäjän muut luokat, paitsi taantumuksellista aatelista ja liberaalista porvaristoa, ovat ilmaisseet itsensä (tämän vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä) oman vähemmistönsä toiminnoissa, vähemmistön, joka on ollut

altis saamaan „häkää päähänsä”, viehättynyt „intelligentti-johtajiin” eikä ole kyennyt kohoamaan „valtakunnallisen” näkökannan tasalle. „On lopultakin rohjettava tunnustaa”, kirjoitti hra Izgojev „Vehissä”, „että edustajien valtava enemmistö Valtakunnanduumissamme, lukuunottamatta noin kolmea-neljäkymmentä kadettia ja lokakuulaista, ei ole osoittanut omaavansa sellaisia tietoja, jollaisilla voitaisiin ryhtyä johtamaan ja uudistamaan Venäjää”. Tällä tarkoitetaan, kuten jokainen ymmärtää, talonpoikaisedustajia, trudovikkeja ja työläisedustajia.

Siis „yleensä historian laki” on se, että „edistyksellisesti toimii vain kyseisen luokan vähemmistö”. Kun toimii porvariston vähemmistö, niin se on edistyksellistä vähemmistöä, jonka puolustuksena on „historian yleinen laki”. „Moraalista auktoriteettia nauttii koko luokka, jos vähemmistö vain saa toimintamahdollisuuden”, opettaa hra Izgojev meitä. Mutta kun toimii työläisten tai talonpoikien vähemmistö, niin se ei suinkaan vastaa „historian lakia”, se ei suinkaan ole „kyseisen luokan edistyksellistä vähemmistöä”, tuolla vähemmistöllä ei suinkaan ole „moraalista auktoriteettia” puhua „koko” luokan nimessä,— ei sinne päinkään, sehän on vähemmistöä, jonka pään ovat panneet pyörälle „intelligenttihaihittelijat” ja joka on valtionvastaista, historianvastaista, pohjaa vailla j.n.e., niin kuin „Vehissä” on kirjoitettu.

Kadettien yleensä ja muun muassa vehiläisten on uskallettua lähteä tekemään yhteenvetoja, sillä heidän jokainen yhteenvetoyrityksensä paljastaa pakostakin kadettien ja Menshikovien järkeilyjen sisällön mitä täydellisimmän yhtäpitävyyden.

„Rossija” ja „Zemshtshina”⁴⁶ järkeilevät: 66 kauppiasta, se ei suinkaan ole mikään luokkaa edustava vähemmistö, se ei ole osoittanut omaavansa tietoja eikä kykyä „johtaa ja uudistaa Venäjää” eivätkä ne ole lainkaan edes kauppiaita, ovatpahan vain harhaanjohdettuja „intelligentejä” j.n.e. y.m.s.

Izgojevit ja Miljukovit järkeilevät: trudovikit ja työläisedustajat, sanokaamme vaikkapa, Valtakunnanduumissamme ovat vähemmistöä, joka ei suinkaan edusta luokkiaan (t.s. yhdeksää kymmenesosaa väestöstä), jonka pään ovat panneet pyörälle „intelligenttihaihittelijat” ja joka ei

ole osoittanut omaavansa tietoja eikä kykyä „johtaa ja uudistaa Venäjää” j.n.e. y.m.s.

Mistä johtuu tuo toisaalta „Rossijan” ja „Zemshtshinan” ja toisaalta „Retshin” ja „Russkije Vedomostin” järkeilyjen sisällön mitä täydellisin yhtäpitävyys? Siitä, että niiden edustamien luokkien kaikesta erilaisuudesta huolimatta molemmat äänenkannattajaryhmät edustavat luokkia, jotka eivät *enää* kykene mihinkään oleelliseen, itsenäiseen, luovaan, ratkaisevaan *edistykselliseen* historialliseen toimintaan. Siitä, ettei ainoastaan edellinen, vaan jälkimmäinenkin äänenkannattajaryhmä, eivät ainoastaan taantumukselliset, vaan liberaalitkin edustavat luokkia, jotka *pelkäävät* toisten laajempien väestökerrosten, -ryhmien ja -joukkojen, toisten — lukuisampien — luokkien historiallista omatoimisuutta.

„Marxilaisista” eronneena luopurina hra Izgojev näkee tässä varmaankin huutavan ristiriidan: toisaalta tunnustetaan Venäjän kapitalistinen kehitys ja siis myös tämän kehityksen immanenttinen tendenssi porvariston mahdollisimman täydelliseen ja mahdollisimman aitoon herruuteen niin talouden kuin politiikankin piirissä, mutta toisaalta liberaalinen porvaristo julistetaan *jo* kykenemättömäksi itsenäiseen, luovaan, historialliseen toimintaan!

Tämä „ristiriita” on elävän elämän ristiriita eikä väärästä ajattelusta johtuva ristiriita. Porvariston herruuden väistämättömyys ei lainkaan merkitse sitä, että liberaalinen porvaristo *kykenee* sellaisiin historiallisen omatoimisuuden ilmauksiin, jotka vapauttaisivat sen Purishkevitchien „vankeudesta”. Ensinnäkään historian tie ei lainkaan ole niin mutkaton ja sileä, että jokainen historiallisesti kypsä uudistus merkitsisi *samalla*, että nimenomaan se luokka, jolle tuo uudistus on ensi sijassa edullinen, on riittävän kypsä ja voimakas toimeenpanemaan sen. Toiseksi, liberaalisen porvariston lisäksi on olemassa toinenkin porvaristo, esimerkiksi talonpoikaisto kokonaisuudessaan, joukkona otettuna, ei ole mitään muuta kuin demokraattista porvaristoa. Kolmanneksi, Euroopan historia osoittaa meille, että on ollut yhteiskunnalliselta sisällöltään porvarillisia uudistuksia, joita toimeenpanneet ainekset eivät lainkaan ole olleet porvaristoa. Neljänneksi, Venäjän historia viimeisen puolen vuosisadan ajalta osoittaa meille samaa...

Kun liberalismien ideologit ja johtomiehet alkavat ajatella siihen tapaan kuin vehiläiset, Karaulovit, Maklakovit, Miljukovit, *niin se merkitsee*, että useat historialliset ehdot ovat synnyttäneet koko liberaalisessa porvaristossa selaista „taaksepäin pyrkimystä”, sellaista eteenpäin menon pelkoa, että tuo liike on käyvä sen ohi, sen yli, sen pelosta huolimatta. Ja sellainen torailu kuin se, että Gromoboi syyttää Menshikovia ja Menshikov Gromoboita * „seksorron pahentamisesta” on vain merkinä siitä, että kaikki alkavat tuntea tämän historiallisen eteenpäinmenon...

„Nykyinen yhteiskunta”, kirjoittaa hra Izgojev samassa artikkelissaan, „joka pohjimmaltaan rakentuu henkilökohtaisen omistuksen periaatteelle, on luokkayhteiskunta eikä toistaiseksi voikaan olla muunlainen. Kaatuvan luokan paikan pyrkii aina valtaamaan toinen luokka”.

Jopahan on viisas,— ajattelee hra Miljukov lukiessaan „Retshistään” moisia tiradeja.— On se sentään mukavaa, että meillä on sellainen kadetti, joka 25 vuotiaana oli sosialidemokraatti, mutta 35:n vanhana „viisastui” ja katui hairahduksiaan.

Varomatonta hommaahan se teille, hra Izgojev, on tuo yleistyksen tekeminen. Nykyinen yhteiskunta on luokkayhteiskunta, mainiota. Entä voiko luokkayhteiskunnassa olla luokkien ulkopuolella olevaa puoluetta? Arvannette varmaankin, että ei voi olla. Miksi siis menettelette niin sopimattomasti, että pauhaatte „luokkayhteiskunnasta” sellaisen puolueen äänenkannattajassa, joka juuri pitääkin ylpeytensä ja ansionsaan sitä, (mutta niiden mielestä, jotka myöntävät nykyisen yhteiskunnan luokkayhteiskunnaksi muutenkin eikä vain sanoissa ja pakinajaarittelua käydäkseen,— ilmaisee ulkokultaisuutensa ja lyhytnäköisyytensä *siten*,—) — että julistautuu luokkien ulkopuolella olevaksi puolueeksi?

Kun te käännätte kasvonne yhdistyneen aateliston ja Moskovan liberaalisen kauppiaskunnan puoleen, niin silloin te huudatte, että nykyinen yhteiskunta on luokkayhteiskunta. Mutta kun te joudutte, kun epämiellyttävät (oh, kuinka kauhean epämiellyttävät!) tapahtumat pakottavat teidät edes tuokioksi kääntämään kasvonne talonpoikaiston tai työläisten puoleen, silloin te alat moukaroida ahdas-

* Liberaaliset kauppiat aatelisia ja aatelliset liberaalisia kauppiaita.

henkistä, kuollutta, luutunutta, moraalitonta, materialistista, jumalatonta, epätieteellistä luokkataistelun „doktriinia”. Oi, hra Izgojev, teidän olisi parasta pysyä erossa sosiologisista yleistyksistä. Ой, не ходи, Грицю, та на вечерніцю! (Ukrainalaisesta kansanlaulusta: Oi, älä mene, Gritsju, illanistujaisiin! Suom.)

„...Kaatuvan luokan paikan pyrkii aina valtaamaan toinen luokka”...

Ei aina, hra Izgojev. On sellaistaakin, että molemmat luokat, niin kaatuva kuin „pyrkiväkin”, ovat jo melko mätiä — toinen tietysti enemmän, toinen vähemmän, mutta silti molemmat melko mätiä. On sellaistaakin, että tuntiesseen tuon mädännäisyytensä eteenpäin „pyrkivä” luokka *pelkää* astua askelen eteenpäin, ja jos astuukin, niin kii-rehtii samassa ehdottomasti astumaan kaksi askelta taaksepäin. On sellaistaakin liberaalista porvaristoa (niin on ollut esimerkiksi Saksassa ja varsinkin Preussissa), joka pelkää „vallata” kaatuvan luokan „paikan” ja tekee *kaikkensa* „jakaakseen paikan” eli oikeamminkin saadakseen paikan vaikkapa palvelusväen huoneessa, muttei suinkaan *vallatakseen* „kaatuvan” paikan eikä suinkaan kaatuvan „kaatamiseksi”. Sellaistakin on, hra Izgojev.

Niinä historiallisina kausina, jolloin noin käy, liberaalit saattavat aiheuttaa (ja aiheuttavatkin) mitä suurinta vahinkoa koko yhteiskunnalliselle kehitykselle, jos heidän onnistuu esittää itsensä demokraateiksi, sillä ero edellisten ja jälkimmäisten, liberaalien ja demokraattien, välillä on juuri siinä, että edelliset pelkäävät „paikan valtaamista”, jota vastoin jälkimmäiset eivät sitä pelkää. Niin edelliset kuin jälkimmäisetkin ovat historiallisesti kypsän porvarillisen uudistuksen toteuttajia, mutta edelliset pelkäävät sen toteuttamista ja jarruttavat sitä pelollaan, jälkimmäiset, joilla useinkin on hyvin paljon harhakuvia porvarillisen uudistuksen jälkiseurauksista, antavat sen toteuttamiselle kaikki voimansa ja koko sielunsa.

Näiden sosiologisten yleispäätelmien havainnollistamiseksi rohkenen tuoda erään esimerkin liberaalista, joka ei pyri „valtaamaan” kaatuvan luokan „paikkaa”, vaan pelkää tätä „valtaamista” ja siitä syystä pettää (saman tekevää, tietoisesti vaiko tiedottomasti) mitä pahimmin väestöä sanomalla itseään „demokraatiksi”. Tuo liberaali on

III Duuman jäsen tilanherra A. J. Berezovski I, kadetti, joka agraarikysymyksestä keskusteltaessa (1908) piti Duumassa seuraavan puheen, jonka puolueen johtomies hra Miljukov hyväksyi sanomalla puhetta „mainioksi”. Rohkenemme luulla, ettei tuon puheen mieleenjohtattaminen ole tarpeetonta näin vaalien lähestyessä.

„...,Olen syvästi vakuuttunut siitä”, sanoi hra Berezovski 27 pnä lokakuuta 1908 puolustaessaan Valtakunnanduumaan maalakiehdotusta, „että tämä ehdotus on paljon hyödyllisempi myös maanomistajille, ja tämän sanon, hyvät herrat, koska tunnen maanviljelyn, olen itse harjoittanut sitä koko ikäni ja omistan maata... Pakollista luovutusta ei pidä ottaa irrallisena tosiasiana eikä kiihtyä sen vuoksi ja sanoa sitä väkivallaksi, vaan on katsottava, mitä seuraa tuosta esityksestä, jonka tekivät lakiehdotuksessaan esimerkiksi I Valtakunnanduuman 42 jäsentä. Siinä vain tunnustetaan välttämättömäksi luovuttaa ensi vuorossa ne maat, joita maanomistajat itse eivät käytä, joita viljellään talonpoikien inventaarein ja vihdoin ne, jotka annetaan vuokralle. Sitten kansanvapauden puolue on kannattanut sellaisten paikallisten komissioiden muodostamista, joiden on tiettyä, ehkä vuosia kestäväenä toiminta-aikanaan saatava selville, mitkä maat kuuluvat ja mitkä eivät kuulu luovutettaviksi ja paljonko tarvitaan maata talonpoikien tyydyttämiseksi. Nämä komissiot muodostettaisiin sillä tavalla, että niissä olisi puoliksi talonpoikia ja puoliksi ei-talonpoikia, ja minusta tuntuu, että tällaisissa tavallisissa konkreettisissa paikallisissa oloissa selviäisi kunnolla sekä luovutettavaksi soveliaan maan määrä että talonpojille tuiki tarpeellisen maan määrä, ja talonpojat vihdoin itse vakuuttuisivat siitä, missä määrin heidän oikeudenmukaiset vaatimuksensa voidaan tyydyttää ja missä määrin vääriä ja perusteettomia ovat useinkin heidän halunsa saada paljon maata. Sitten tuo aineisto palautettaisiin Duumaan, joka muokkaisi sen, edelleen tuo aineisto toimitettaisiin Valtakunnanpuolelle ja vihdoin joutuisi korkeimman vahvistettavaksi. Tällainen on itse asiassa se järjestys, jota hallitus jostain syystä pelästyi laskien hajalle Duuman ja johtaen meidät nykyiseen tilanteeseen. Tämän suunnitelmallisen työn tuloksena olisi epäilemättä ollut väestön tosi tarpeiden tyydyttäminen, siihen liittyvä rauhoittuminen ja niiden kulttuuritalouksien säilyttäminen, joita kansanvapauden puolue ei ole koskaan

tahtonut hävittää ilman äärimmäistä pakkoa". (Pikakirjoituspöytäkirjat, s. 398.)

Kun hra Izgojev, joka kuuluu samaan puolueeseen kuin Berezovskikin, kirjoittaa artikkelissaan „Vertailua”: „Venäjä on demokraattinen maa eikä se voi sietää mitään harvainvaltaa, ei uutta eikä vanhaa”, niin moisten puheiden ydinajatus on meille nyt kyllin selvä. Venäjä ei suinkaan ole demokraattinen maa eikä koskaan eikä missään tapauksessa voi muuttua demokraattiseksi maaksi niin kauan kuin vähänkin laajemmat väestöpiirit pitävät demokraattisena sellaista puoluetta kuin on kadettipuolue. Tämä on karvas totuus, mikä on kansalle tuhat kertaa tarpeellisempi kuin se imelä valhe, jota puhuvat puolinaisen, selkärangattoman, periaatteettoman liberaalisen harvainvallan edustajat, herrat kadetit. Sitä tarpeellisempaa on muistuttaa tästä karvaasta totuudesta, mitä useammin päiväjärjestykseen tulee sellaisia „kiistoja”, joillaisia ovat Menshikovien kiistat 66:n ja Gromoboin kanssa.

„Zvezda” № 11,
helmikuun 26 pnä 1911
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

KESKUSKOMITEAN VENÄJÄN-KOLLEGIOLLE

Venäjällä olevan Keskuskomitean mahdollisen ja luultavan koollekutsumisen vuoksi katsomme velvollisuudeksemme esittää mielipiteemme eräistä tärkeistä kysymyksistä, jotka koskevat sitä asemaa, mikä meillä puolueelle vastuussa olevina henkilöinä on.

1. Vuoden 1910 tammikuun täysistunnossa me teimme bolshevistisen virtauksen vastuunalaisina edustajina KK:n kanssa sopimuksen, joka julkaistiin Pää-äänenkannattajan 11. numerossa. Kolmen toimihenkilön, joilla oli valtuudet Meshkovskilta ⁴⁷, tekemä ilmoituksemme on muodollisesti tuon sopimuksen purkamista, minkä on aiheuttanut se, että golosilaiset ja vperjodilaiset *eivät ole täyttäneet* tuon sopimuksen tarkoin määriteltyjä ehtoja. On sinänsä ymmärrettävää, että olemme valmiit peruuttamaan tuon ilmoituksen, jonka olimme pakotettuja tekemään KK:n tosiasiallisen olemattomuuden ja ulkomailla alkaneen hajaannuksen johdosta, tai olemme valmiit suostumaan sopimuksen tarkistukseen, jos Keskuskomitean onnistuu kokoontua ja palauttaa mainittujen puolueyhmiön rikkoma puoluetoiminta ja puoluelinja ennalleen.

2. Täysistunto on selvästi määritellyt tuon puoluelinjan ja turhaan golosilaiset, Trotski ja kumpp. yrittävät sitä sotkea. Tuona linjana on sekä likvidaattoruuden että otzovismmin tunnustaminen *porvarilliseksi* teoriaksi, joka vaikuttaa turmiollisesti proletariaattiin. Nämä molemmat virtaukset ovat täysistunnon jälkeen ja sen päätöksiä rikkoen kehittyneet ja muovautuneet toisaalta potresovilaisten ja golosilaisten ja toisaalta vperjodilaisten puoluevas-
taisiksi ryhmäkunniksi. Täysistunnon viitoittamalle puolue-

kantaiselle tielle ovat menshevikeistä lähteneet vain niin sanotut puoluemiehet eli plehanovilaiset, t.s. ne, jotka ovat käyneet ja käyvät *päättäväisesti* taistelua potresovilaisia ja golosilaisia vastaan.

3. Sen tähden me, bolshevistisen virtauksen edustajat, esitämme jyrkän vastalauseemme niiden hyökkäysten johdosta, joita *golosilaiset* ovat tehneet *Innokentia*⁴⁸ vastaan syystä, että hän vuoden 1910 kesällä kieltäytyi hyväksymästä kooptoitumiseen soveliaiksi ehdokkaiksi niitä menshevikkejä, jotka ovat pysyneet golosilaisina tai eivät ole teoillaan todistaneet kylliksi puoluekantaisuuttaan. Mene tellessään siten *Innokenti* — bolshevismmin erään meikäläisistä eriyvän suuntavivahteen huomatuin edustaja — teki oikein, ja meillä on *kirjallisia* todisteita siitä, että juuri erikoisen suuntavivahteen edustajana hän on P.S.D:hen* kuuluvien todistajien läsnäollessa osoittanut mainitulla tavalla *kaikkia* bolshevikkeja yhdistävät puoluekantaisuusperiaatteet.

4. Golosilaisten yritys tarjota ulkomailta käsin ja hajotustoimintaa harjoittavan ulkomaisen ryhmäkunnan nimissä „omia” ehdokkaitaan KK:aan kooptoitavaksi on purevaa ivaa. Joskin täysistunnossa saattoi olla henkilöitä, jotka uskoivat vilpittömästi menshevikkien lupauksiin taistella likvidaattoreja vastaan, niin nyt vuoden kuluttua on jo kyllin selvää, ettei tässä kysymyksessä voida luottaa golosilaisiin. Vastustamme jyrkästi likvidaattorien ulkomaisen ryhmäkunnan ehdokkaiden asettamista äänestykseen ja vaadimme suoritettavaksi kyselyn *Venäjällä toimivien plehanovilaisten keskuudessa*, jotka *epäilemättä* voivat asettaa ehdokkaiksi puoluemies-menshevikkejä.

5. Nykyään eivät ainoastaan bolshevikit ja puolalaiset (Pää-äänenkannattajassa), vaan myöskin plehanovilaiset (ks. Pariisin plehanovilaisten päätöslauselmaa) ovat täydellisesti myöntäneet golosilaisten, vperjodilaisten ja Trotskin lähteneen hajaannuksen tielle. Toteamme, että *ensimmäisen* ratkaisevan askelen hajaannusta kohti — ilmoitus konferenssin koollekutsumisesta ja sitä varten muodostettavasta „rahastosta” sivuuttaen KK:n — astui Trotski 27. XI. 1910; oma ilmoituksemme (5. XII. 1910) oli pakon vaatima vastaus siihen. Vperjodilaisten koulu on

* — Puolan sosialidemokratiaan. *Toim.*

tullut tämän hajaannuksen erääksi keskuksiksi: Trotski on ollut siinä osallisena *vastoin* puolueen kouluvaliokunnan suoranaista päätöstä. Golosilaiset ovat syyttäneet meitä *painetussa sanassa* tuon koulun „desorganisoimisesta”. Pitäen velvollisuutenamme ulkomaisten puoluevastaisten ryhmäkuntien *desorganisoimista* me vaadimme muodostettavaksi *tutkimuskomission* ottamaan selvää tämän koulun „rahastoista” ja *tuesta, jota sille ovat antaneet Trotski ja golosilaiset*. Huutamalla pakkotoimenpiteistä, joista täysistunnossa tehtiin täydellinen loppu, golosilaiset eivät ainoastaan harjoita kiristystä, vaan lisäksi *verhoavat* tuolla huutamisellaan täysistunnon päätöksen *rikkojille* antamansa *moraalisen* (eikä yksin moraalisen) tuen.

6. Plehanovilainen Olgin⁴⁹ toi ilmi sellaisen tosiasian, että Dan on suoraan selittänyt golosilaisten haluavan KK:n siirtämistä Venäjälle sen todennäköisen (tai varman) palon vuoksi. Puolueoikeuden on sanottava sanansa tästä. Ken on seurannut golosilaisten politiikkaa vuoden kuluessa, hän ei epäile sitä, että golosilaiset ovat *todenteolla* olleet hajottamassa ja jarruttamassa KK:aa. Lontoon golosilais ehdokkaat eivät ainoastaan ole elossa, vaan tekevät *poliittista* työtä *puoluevastaisessa* hengessä *niin työväenliitoissa kuin myös lehdistössä*. Jäämällä pois KK:n kokouksesta he vahvistivat oman likvidaattoruutensa. Velvollisuutemme on sen vuoksi varoittaa KK:aan kuuluvia venäläisiä tovereita, jotka toimivat tavattoman vaikeissa oloissa (sillä poliisi tuntee heidät *kaikki*), että heitä uhkaa puolueessa sisäinenkin vihollinen. Ei voida tulla toimeen ilman ulkomailta sijaitsevaa, edes jonkinlaista tukiasemaa, ellei riskeerata sillä, että *yksi* palo voi antaa vapaat kädet hajotustoimintaa harjoittaville potresovilaisille. Ulkomaille ei saa jättää Keskuskomitean Ulkomaista byroota, jonka *nykyinen* politiikka on vperjodilaisten, golosilaisten ja Trotskin *auttamista*. Ei saa luottaa suullisiin lupauksiin tai päätöslauselmien „allekirjoittamiseen”: jos tahdotaan olla *reaalipoliitikkoja* ja viehättymättä pelkkiin muodollisuuksiin, niin on tarkkailtava *aatteellis-poliittisia virtauksia*, joita kasvaa esiin työväenliikkeestä ja siihen kohdistuvista vastavallankumouksellisista vaikutuksista.

Nämä virtaukset ovat vuodesta 1908 kasvaneet ja varttuneet lähentäen plehanovilaisia bolshevikkeihin ja luoden hajaannuksen kannattajien ja suojelijoiden, golosilaisten,

vperjodilaisten ja Trotskin, liittoutuman. Puolueemme lähitulevaisuuden on väistämättömästi määräävä nimenomaan tällä linjalla käytävä taistelu (siltä ei saa sulkea silmiä),— tämä taistelu ei johdu eri henkilöiden ja ryhmien tahdosta, vaan aikakauden objektiivisista oloista, jotka on mainittu täysistunnon päätöslauselmassa.

Bolshevistisen virtauksen edustajat, jotka vuoden 1910 tammikuussa solmivat sopimuksen KK:n kanssa (kolme ja neljännen, Meshkovskin, valtuuttamina)⁵⁰.

Kirjoitettu helmikuussa 1911

*Julkaistu ensi kerran v. 1931
XVIII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

MERKKIPÄIVÄN JOHDOSTA

Niin sanotun talonpoikaisreformin viisikymmenvuotispäivä herättää monia mielenkiintoisia kysymyksiä. Niistä saatamme tässä kosketella vain muutamia taloudellisia ja historiallisia kysymyksiä jättäen toiseen kertaan aiheet, jotka sanan suppeammassa merkityksessä ovat publisistisia.

Kun 10—15 vuotta sitten narodnikkien ja marxilaisten väliset väittelyt saatiin ensi kerran laajan yleisön tietoon, tuossa väittelyssä nousi usean kerran eräälle ensi tilalle erimielisyyttä niin sanotun talonpoikaisreformin arvostamisesta. Narodnikkilaisuuden teoreetikot — esim. tunnettu hra V. V. tai Nikolai — on — käsittivät vuoden 1861 talonpoikaisreformin perusteet joksikin, joka erosi periaatteellisesti kapitalismista ja oli periaatteellisesti sen vastainen. He puhuivat siitä, että Helmikuun 19 päivän asetus laillisti „tuottajan varustamisen tuotantovälineillä” ja antoi sanktion „kansantuotannolle” *erotukseksi* kapitalistisesta. Helmikuun 19 päivän asetus nähtiin Venäjän *ei*-kapitalistisen kehityksen takeeksi.

Tämän teorian vastapainoksi marxilaiset asettivat jo silloin periaatteellisesti eriävän mielipiteen. Helmikuun 19 päivän asetus on eräs *välitapahtuma* maaorjuudellisen (eli feodaalisen) tuotantotavan vaihtumisessa porvarilliseksi (kapitalistiseksi). Tämän mielipiteen mukaisesti Asetuksessa *ei ole* mitään muita historiallis-taloudellisia aineksia. „Tuottajan varustaminen tuotantovälineillä” on sisällyksetön koreileva fraasi, joka hämää sen yksinkertaisen tosiasian, että talonpojat, maatalouden pientuottajat, muuttuivat tuottajista, jotka olivat olleet tekemisissä etupäässä luontaistalouden kanssa, tavarantuottajiksi.

Kuinka voimakkaasti tai heikosti oli tällöin kehittynyt juuri tavarantuotanto sen kauden Venäjän eri paikkakuntien talonpoikaistaloudessa,— se on eri kysymys. Mutta epäilemätöntä on, että „vapautettava” talonpoika astui nimenomaan tavarantuotannon eikä minkään muun oloihin. Maaorjuudellisen työn *tilalle tullut* * „vapaa työ” ei näin ollen merkinnyt mitään muuta kuin palkkatyöläisen tai itsenäisen pientuottajan vapaata työtä tavarantuotannon oloissa, t.s. porvarillisten yhteiskunnallis-taloudellisten suhteiden vallitessa. Reformin tätä luonnetta tähdentää vieläkin selvemmin *maanlunastusmaksu*, sillä se antaa sysäyksen rahataloudelle, t.s. lisää talonpojan riippuvaisuutta markkinoista.

Sitä, että talonpojat vapautettiin maineen, narodnikit pitivät *ei*-kapitalistisena periaatteena, „alkuna” sille, jota he sanoivat „kansantuotannoksi”. Talonpoikien vapauttamista ilman maata he pitivät kapitalistisena periaatteena. Narodnikit (varsinkin hra Nikolai —on) perustelivat tätä kantaansa *Marxin opilla* viitaten siihen, että kapitalistisen tuotantotavan perusehtona on työntekijän vapauttaminen tuotantovälineistä. Omalaatuinen ilmiö: jo 80-luvulta alkaen (ellei aikaisemminkin) marxilaisuus oli Länsi-Euroopan edistyksellisten yhteiskunnallisten oppien piirissä sikäli kiistaton ja tosiasiallisesti vallitseva voima, että Venäjällä marxilaisvastaiset teoriat eivät voineet pitkän aikaa esiintyä avoimesti marxilaisuutta vastaan. Nuo teoriat ovat sofitsoineet, väärentäneet (useinkin tiedottomasti) marxilaisuutta, nuo teoriat ovat ikään kuin asettuneet itse marxilaisuuden maaperälle ja „Marxin mukaan” yrittäneet kumota Marxin teorian soveltamisen Venäjään nähden! Hra Nikolai —onin narodnikkilainen teoria tavoitelti „marxilaisen” teorian nimeä (vuosina 1880—1890), ja sittemmin herrojen Struven, Tugan-Baranovskin ja kumpp. liberaalis-porvarillinen teoria alkoi „*miltei*” täydellisestä Marxin tunnustamisesta, kehittäen katsomuksiaan ja soveltaen liberalismiaan marxilaisuuden „kriittillisen edelleenkehittämisen” varjolla. Joudumme luultavasti useamminkin kuin kerran koskettelemaan tätä omalaatuista piirrettä venäläisten yhteiskunnallisten teoriain kehityksessä alkaen

* Alempana tulemme huomaamaan, että sikäli kun tuollaista *vaihutumista* on *todella* läpähtynyt, tuo vaihtuminen on ollut paljoa mutkallisempaa kuin ensi näkemältä voisi tuntua.

XIX vuosisadan lopulta (ja aina nykyiseen opportunistiin — likvidaattoruuteen asti, joka tarrautuu marxilaiseen *terminologiaan* verhotakseen marxilaisvastaista sisältöä).

Tällä haavaa meitä kiinnostaa „suuren reformin” narodnikkilainen arvio. Peräti virheellinen on se mielipide, että pyrkimys tehdä talonpojista maattomia v. 1861 oli kapitalistinen pyrkimys, jota vastoin heidän varustaminen maalla oli kapitalisminvastainen, sosialistinen pyrkimys (parhaat narodnikit pitivät „kansantuotanto” termiä *sensuurihaitoista* aiheutuneena sosialismin peitenimenä). Tuollaisen mielipiteen vikana on huutava epähistoriallisuus, *maaorjuuden* ottaminen Marxin „valmiin” kaavan soveltamisen pohjaksi („kaavan”, joka on sovellettavissa vain korkealle kehittyneeseen tavarantuotantoon). Todellisuudessa talonpoikien tekeminen maattomiksi v. 1861 ei useimmissa tapauksissa merkinnyt vapaan työläisen luomista kapitalistiselle tuotannolle, vaan „kartanon”, tilanherran saman maan *velkaorjuuteen saatetun* (t.s. tosiasiallisesti puolimaaorjan tai jopa miltei maaorjan asemassa olevan) *vuokraajan* luomista. Todellisuudessa vuoden 1861 „maosuudet” eivät useimmissa tapauksissa merkinneet vapaan, itsenäisen maanviljelijän luomista, vaan sitä, että *kiinnitetiin maahan* velkaorjuuteen saatettu vuokraaja, joka todellisuudessa oli pakotettu suorittamaan entisenlaisia veropäivätöitä siinä muodossa, että hän muokkasi tilanherran maat omilla työvälaineillään maksuksi syöttö- ja laidunmaista, niityistä, tuiki tarpeellisesta peltomaasta y.m.s.

Mikäli talonpoika todella eikä vain nimellisesti vapautui maaorjuudellisista suhteista (niiden olemus: „työllämaksukorko”, t.s. maata saanut talonpoika tekee työtä tilanherralle), sikäli hän astui porvarillisten yhteiskunnallisten suhteiden ilmapiiriin. Mutta tämä *todellinen* vapautuminen maaorjuudellisista suhteista tapahtui paljon mutkikkaammin kuin narodnikit luulivat. Maattomiksi-tekemisen kannattajien ja „maalla-varustamisen” kannattajien välinen taistelu oli *silloin* useinkin vain kahden *maaorjuuttajaleirin* taistelun ilmausta, kiistaa siitä, onko tilanherralle edullisempää pitää vuokraajana (eli „työllämaksaja”-talonpoikana) täysin maatonta *vai* „maosuuden” saanutta, t.s. sellaista, joka on paikkaan kiinnitetty ja sidottu maatilakuun, mikä ei elätä ja panee etsimään „ansiotöitä” (= menemään tilanherran velkaorjuuteen).

Ja toisaalta on epäilemätöntä, että mitä enemmän talonpojat olisivat saaneet maata vapautettaessa, mitä huokeammalla he olisivat saaneet maata, sitä nopeampaa, laajaperäisempää, vapaampaa olisi ollut kapitalismin kehitys Venäjällä, sitä pikemmin olisivat kadonneet maa- ja velkaorjuudellisten suhteiden jätteet, sitä laajemmat olisivat sisämarkkinat, sitä turvatumpi olisi kaupunkien, teollisuuden ja kaupan kehitys.

Narodnikkien virhe oli siinä, että he ottivat kysymyksen utopistisesti, abstraktisesti, irrallisena konkreettisista historiallisista oloista. „Maaosuuden” he julistivat itsenäisen pienviljelyn perustaksi: *mikäli* tuo piti paikkansa, sikäli „maata saanut” talonpoika muuttui tavarantuottajaksi ja joutui porvarillisiin olosuhteisiin. *Itse asiassa* „maaosuus” oli liian usein niin pieni, niin raskautettu ylettömällä maksuilla, mitattu niin epäedullisesti talonpojalle ja niin „edullisesti” tilanherralle, että „maaosuuden saanut” talonpoika väistämättömästi joutui ulospäsemättömään velkaorjuuteen, jäi todellisuudessa maaorjuuden oloihin ja teki samaa veropäivätyötä (työllämaksuvuokran y.m.s. muodossa).

Näin ollen narodnikkilaisuuteen oli kätkeytynyt kaksinaisen tendenssi, jota marxilaiset luonnehtivatkin jo silloin, puhuessaan liberaalis-narodnikkilaisista katsomuksista liberaalis-narodnikkilaisesta arviosta j.n.e. Mikäli narodnikit kaunistelivat vuoden 1861 reformia, unohtaen sen, että todellisuudessa „maan antaminen” merkitsi useimmissa tapauksissa tilanherratalouksien turvaamista halvoilla ja paikkaan sidotuilla työntekijöillä, halvalla velkaorjuudenalaisella työllä, sikäli he luisuivat (sitä useinkin tajuumatta) liberalismiin näkökannalle, liberaalisen porvarin tai jopa liberaalisen tilanherrankin näkökannalle; — sikäli heistä tuli objektiivisesti sen tyyppisen kapitalistisen kehityksen puoltajia, joka on eniten tilanherrain traditioiden raskauttama, lujimmin sidottu maaorjuudelliseen menneisyyteen, hitaammin ja vaikeimmin vapautuu siitä.

Mikäli narodnikit, luisumatta vuoden 1861 reformin ihannoimiseen, vaativat palavasti ja vilpittömästi minimaalisia maksuja ja maksimaalisia, *kaikkinaisten* rajoitusten ulkopuolella olevia „maaosuuksia”, että talonpoika olisi mahdollisimman itsenäinen kulttuurisessa, oikeudellisessa ja muussa suhteessa, sikäli he olivat porvarillisia

demokraatteja. Heidän ainoana vajavaisuutenaan oli se, ettei heidän demokratisminsa ollut läheskään aina johdonmukaista ja jyrkkää, jota paitsi sen porvarillinen olemus on jäänyt heiltä käsittämättä. Ohimennen mainittakoon, että meillä nytkin vielä mitä „vasemmistolaisimmat” sosialinarodnikit ymmärtävät usein sanan „porvarillinen” mainitunlaisissa yhteyksissä joksikin... „politiikan” tapaiseksi, vaikka itse asiassa termi porvarillinen demokratia on marxilaisuuden kannalta katsoen ainoa tarkka tieteellinen olennaisuus.

Tämä kaksinainen, liberaalinen ja demokraattinen, tendenssi *hahmottui* narodnikkilaisuudessa täysin selvästi jo vuoden 1861 reformin aikana. Emme voi tässä pysähtyä analysoimaan seikkaperäisemmin noita tendenssejä ja muun muassa utopistisen sosialismin yhteyttä toiseen niistä, vaan rajoitumme pelkästään viittaamaan, sanokaamme, toisaalta Kavelinin ja toisaalta Tshernyshevskin aatteellispoliittisten suuntien eroavaisuuteen.

Kun silmäilee yleisesti Venäjän koko valtiojärjestelmän muutosta v. 1861, niin täytyy tunnustaa, että tuo muutos oli askel tiellä, joka johtaa feodaalisen monarkian muuttomiseen porvarilliseksi monarkiaksi. Tämä ei pidä paikkaansa yksinomaan taloudelliselta, vaan myöskin poliittiselta kannalta katsoen. Riittää kun muistaa oikeuslaitoksen, hallinnon, paikallisen itsehallinnon alalla olleiden reformien ynnä muiden, vuoden 1861 talonpoikaisreformin jälkeisten reformien luonteen, tullakseen vakuuttuneeksi tämän väitteen oikeellisuudesta. Voidaan kiistellä siitä, oliko tuo „askel” pitkä vai lyhyt, nopea vai hidas, mutta *suunta*, johon tuo *askel* otettiin, on niin selvä ja siinä määrin kaikkien myöhäisempien tapahtumien selventämä, että tuskinpa siitä voidaan olla eri mieltä. Ja tuon *suunnan* tähdentäminen on sitäkin tarpeellisempaa, mitä useammin joutuu kuulemaan nykyään sellaisia ajattelemattomia päätelmiä, että Venäjällä vasta muka melkeinpä viime vuosina otetaan „askeleita” porvarilliseen monarkiaan johtavalla tiellä.

Kahdesta mainitusta narodnikkilaisuuden tendenssistä ei-tilanherra-, ei-virkamies- ja ei-porvaripiirien tietoisuuteen ja omatoimisuuteen nojautuva demokraattinen tendenssi oli vuonna 1861 äärettömän heikko. Sen tähden porvarilliseen monarkiaan johtavalla tiellä ei päästykään lyhintä

„askelta” pitemmälle. Mutta tuo heikko tendenssi oli ole-massa jo silloin. Se ilmeni myös sittemmin, milloin voimak-kaammin, milloin heikommin, niin yhteiskunnallisten aat-teiden piirissä kuin myös yhteiskunnallisen liikkeen piirissä *koko* reforminjälkeisellä kaudella. Tuo tendenssi on voimis-tunut tämän aikakauden joka vuosikymmenellä, sillä sitä on pitänyt vireillä maan taloudellisessa kehityksessä otettu jokainen askel ja siis myös sosiaaliset, oikeudelliset ja kulttuuriehdot yhteisesti.

44 vuoden kuluttua talonpoikaisreformista ovat molem-mat tendenssit, jotka v. 1861 vasta hahmottuivat, saaneet kyllin täydellisen ja avoimen ilmauksensa yhteiskunnallisen elämän mitä erilaisimmilla aloilla, yhteiskunnallisen lii-keen erilaisissa käännteissä, laajojen väestöjoukkojen ja suurten poliittisten puolueiden toiminnassa. Kadetit ja trudovikit — kun ymmärretään kumpikin termi laajimmassa merkityksessään — ovat molempien, jo puolivuosisataa sitten hahmottuneiden tendenssien suoranaisia jälkeläisiä ja jatkajia, välittömiä johtimia. Vuodella 1861 on epäile-mätön ja ilmeinen yhteys 44 vuotta myöhemmin olleisiin tapahtumiin. Ja se seikka, että molemmat tendenssit ovat puolen vuosisadan kuluessa pysyneet hengissä, voimistu-neet, kehittyneet ja kasvaneet, on eittämättömänä todistuk-sena näiden tendenssien voimasta, siitä, että niiden juuret ovat syvällä Venäjän koko talousrakenteessa.

„Novoje Vremjan” publisisti Menshikov ilmaisi tuon talonpoikaisreformin yhteyden läheisessä menneisyydessä olleisiin tapahtumiin seuraavassa omalaatusessa tiradissa: „Vuosi 61 ei kyennyt estämään vuotta yhdeksänsataa viisi — kannattaako siis huutaa noin sääliittävästi epäonnistuneen reformin *suuruudesta*?” („Novoje Vremja”⁵¹ № 12512 tammikuun 11 pltä, „Tarpeeton merkkipäivä”).

Näillä sanoilla Menshikov kosketti sattumalta äärimmäi-sen mielenkiintoista tieteellis-historiallista kysymystä, joka koskee ensiksikin reformin ja vallankumouksen suhdetta yleensä ja toiseksi vuosien 1861 ja 1905—1907 yhteis-kunnallis-historiallisten suuntien, pyrkimysten ja tendens-sien yhteyttä, riippuvaisuutta ja läheisyyttä.

Reformi-käsite ja vallankumous-käsite ovat epäilemättä vastakkaisia; tämän vastakkaisuuden unohtaminen, näitä kumpaakin käsitettä erottavan rajan unohtaminen johtaa alinomaa mitä pahimpiin virheisiin kaikissa historiaa

koskevissa päätelmissä. Mutta tämä vastakkaisuus ei ole ehdotonta, tuo raja ei ole kuollut, vaan elävä, liikkuva raja, joka on osattava määrittää kussakin erillisessä konkreettisesti tapauksessa. Vuoden 1861 reformi jäi vain reformiksi siitä syystä, että ne yhteiskunnan ainekset, joiden edut vaativat uudistuksia, olivat äärimmäisen heikkoja, tiedottomia ja hajanaisia.

Sen vuoksi tässä reformissa maaorjuudelliset piirteet olivat niin voimakkaat, sen vuoksi siinä oli niin paljon byrokraattista muodottomuutta, sen vuoksi ne onnettomuudet, joita se aiheutti talonpoikaistolle, olivat niin äärettömiä. Talonpoikaistomme kärsi paljon enemmän kapitalismin riittämättömästä kehityksestä kuin kapitalismista.

Mutta tämä reformi, joka jäi reformiksi yhteiskunnan tiettyjen aineiden heikkouden vuoksi, loi kaikista vastuksista ja esteistä huolimatta edellytykset näiden aineiden tulevalle kehitykselle, edellytykset, jotka laajensivat sitä perustaa, jolla vanha ristiriita syveni, laajensivat niiden väestöryhmien, -kerrosten ja -luokkien piiriä, jotka saattoivat tietoisesti osallistua noiden ristiriitojen „syventämiseen”. Siitä syystä kävi niin, että niillä, jotka olivat edustaneet demokraattista, liberalismille tietoisesti vihamielistä tendenssiä vuoden 1861 reformissa ja näyttäneet silloin (ja paljon myöhemminkin) pohjaa vailla olevilta yksilöiltä, *osoittautui* käytännössä olevan mittaamattomasti enemmän „pohjaa”, *osoittautui* olevan sitä silloin, kun saavuttivat kypsyytensä ristiriidat, jotka vuonna 1861 olivat olleet miltei alkioitilassa. Niillä vuoden 1861 reformiin osallistujilla, jotka olivat suhtautuneet siihen reformistiselta kannalta, *osoittautui* olevan „pohjaa” paljon enemmän kuin liberaalisilla reformisteilla. Edellisiä tullaan aina muistamaan historiassa aikakauden edistyksellisinä ihmisinä ja jälkimmäisiä — selkärangattomina, hölläluontoisina ihmisinä, jotka olivat voimattomia vanhan ja aikansaeläneen voimien edessä.

Narodnikit olivat aina, vuodesta 1861 alkaen (ja heidän edeltäjänsä vieläkin aikaisemmin, ennen vuotta 1861) ja sittemmin yli puolen vuosisadan ajan, julistaneet teoriois-*saan toisenlaista, s.o. ei-kapitalistista*, kehitystietä Venäjälle. Historia on täysin kumonnut tuon heidän virheensä. Historia on täydellisesti todistanut,— ja vuosien 1905—1907 tapahtumat sekä Venäjän eri yhteiskuntaluokkien senaikai-

set esiintymiset ovat erittäin havainnollisesti vahvistaneet sen, että Venäjä kehittyy kapitalistisesti ja ettei sillä voi olla muunlaista kehitystietä. Mutta huono marxilainen olisi se, joka tästä samasta puolen vuosisadan historiasta ei olisi vielääkään oppinut sitä, mikä *reaalinen* merkitys on ollut näillä virheellisiksi ideologiaksi hahmottuneilla puoli vuosisataa kestäneillä pyrkimyksillä johtaa isänmaa „muunlaiselle” tielle.

Vuosien 1861 ja 1905—1907 vertaileminen todistaa selvääkin selvemmin, että tuo narodnikkilaisen ideologian *reaalinen* historiallinen merkitys on kahden kapitalistisen kehitystien vastakkainasettelussa: tien, joka sopeuttaa uuden, kapitalistisen Venäjän vanhan Venäjän mukaiseksi, alistaa edellisen jälkimmäiselle, hidastaa kehityksen kulkua — ja tien, joka vaihtaa vanhan uuteen, poistaa kaikki uutta häihtaavat aikansaeläneet esteet ja nopeuttaa kehityksen kulkua. Liberalismin ja demokratismin ohjelmina kadettien ja trudovikkien ohjelmat ovat — vaikkakin *molemmat* ohjelmat ovat epäjohdonmukaisia, väliin sekavia ja tiedottomia — esittäneet selväpiirteisesti tuon *reaalisten* teiden kehityksen, joista kumpikin pysyy kapitalismin *puitteissa* ja joita on toteutettu elämässä jatkuvasti yli puolen vuosisataa.

Ja nykyinen kausi vaatii meiltä erikoisen tiukasti kumman tien ehtojen selvää ymmärtämistä, selvää käsitystä vuoden 1861 kahdesta tendenssistä ja niiden myöhemmästä kehityksestä. Me elämme aikaa, jolloin Venäjän koko valtiojärjestelmä kehittyy, ottaa *vielä yhden* askelen eteenpäin porvarilliseksi monarkiaksi muuttumisen tiellä. Tämä uusi askel, joka on yhtä epävarma, yhtä huojuva, yhtä epäonnistunut ja yhtä kestämaton kuin aikaisemmatkin, asettaa meille vanhoja kysymyksiä. Kumpi Venäjän kapitalistisen kehityksen kahdesta tiestä määrää lopullisesti Venäjän porvarillisen järjestelmän, sitä historia ei ole vielä ratkaissut: ne objektiiviset voimat, joista ratkaisu riippuu, eivät ole vielä käyttäneet loppuun mahdollisuuksiaan. Ei voida nähdä ennakolta, millainen tuo ratkaisu on oleva ennen kuin on koettu kaikki ne hankaukset, yhteentörmäykset ja selkkaukset, joista yhteiskunnan elämä muodostuu. Ei voida nähdä ennakolta, mikä on tulos niistä kahdesta tendenssistä, jotka ovat muistuttaneet olemassaolostaan vuodesta 1861 alkaen. Mutta voidaan — ja täytyy — tiedota

selvästi kumpikin tendenssi, päästä siihen, että marxilaiset (ja se on heidän, „hegemonien”, eräänä tehtävänä hajaannuksen, hoipertelun, uskonpuutteen ja hetken edun palvomisen kaaoksessa) sisällyttäisivät toimintansa — tähän tulokseen — ei miinuksena (sentapaisena kuin on likvidaat-toruus ja yleensä kaikenlainen avuton lynkyttäminen tämän tai tuon masennusmielialan perässä), vaan plus-sana, koko kehityksen ja sen oleellisimpien perusetujen puolustamisen muodossa.

Demokraattisen tendenssin edustajat kulkevat tavoitteesensa alituisesti horjahdellen ja joutuen riippuvaisiksi liberalismista. Näiden horjahdusten estäminen, tuon riippuvaisuuden hävittäminen on marxilaisuuden eräitä tärkeimpiä historiallisia tehtäviä Venäjällä.

„Mysl” № 3, helmikuu 1911
Allekirjoitus: V. I. Ijin

Julkaistaan
„Mysl” aikakauslehden
tekstin mukaan

„TALONPOIKAISREFORMI“ JA PROLETAARIS- TALONPOIKAINEN VALLANKUMOUS

Merkkipäivä, jota herrojen Romanovien monarkia niin kovasti pelkäsi ja jonka johdosta Venäjän liberaalit olivat niin kaunosieluisesti liikuttuneita, on nyt vietetty. Tsaarihallitus juhli sitä levittämällä voimaperäisesti „kansan keskuuteen” „Kansallisklubin” mustasotnialaisia juhlahajukaisuja, suorittamalla voimaperäisesti kaikkien „epäilyttävien henkilöiden” vangitsemisia, kieltämällä kokoukset, joissa saatettiin odottaa pidettäväksi edes jossain määrin demokraattisia puheita, sakottamalla ja painostamalla sanomalehdistöä ja vainoamalla „kapinahenkisiä” elokuvia.

Liberaalit viettivät merkkipäivää vuodattamalla taasen kyyneliä „toisen helmikuun 19:n” tarpeellisuudesta („Vestnik Jevropy”⁵²), ilmoittamalla uskollisen alamaisuuden tunteensa (tsaarin muotokuva parhaalla paikalla „Retshissä”), juttuamalla kansalaismurheestaan, isänmaan „perustuslain” heikkoudesta, Stolypinin agraaripolitiikan aiheuttamasta „ikivanhojen agraariperusteiden” „turmiollisesta murtamisesta” j.n.e. y.m.s.

Stolypinille osoittamassaan kiitoskirjeessä Nikolai II julisti, että Stolypinin agraaripolitiikka, s.o. talonpojan maan luovuttaminen verenimijäkoplan, kulakkien, varakkaiden talonpoikien huostaan ja ryövättäväksi sekä maaseudun alistaminen maaorjuuttajatilanherrain määräysvaltaan, on juuri vuoden 1861 helmikuun 19 päivän „suuren reformin” saattamista päätökseen.

Ja täytyy myöntää, että Nikolai Verinen, Venäjän suurin tilanherra, on lähempänä historiallista totuutta kuin

kaunosieluiset liberaalimme. Suurin tilanherra ja johtavin maaorjuuttaja on ymmärtänyt — oikeamminkin: oppinut Yhdistyneen aateliston neuvoston opetuksista — sen luokkataistelutotuuden, että maaorjuuttajien toimeenpanemat „reformit” voivat olla vain kauttaaltaan maaorjuudellisia ja niitä voi seurata vain kaikenlaisen väkivallan järjestelmä. Kadettimme ja yleensä liberaalimme pelkäävät joukkojen vallankumousliikettä, joka yksin vain voi pyyhkäistä olemattomiin maaorjuuttajatilanherrat ja heidän kaikkivaltansa Venäjän valtakunnassa; ja tuo pelko estää heitä ymmärtämästä sitä totuutta, että niin kauan kuin maaorjuuttajat ovat kukistamatta, kaikki reformit — etenkin agraarireformit — ovat mahdottomia, elleivät ne ole muodoltaan, luonteeltaan ja toteuttamistavaltaan maaorjuudellisia. Vallankumouksen pelkääminen, reformeista haaveileminen ja ruikuttaminen sen johdosta, että maaorjuuttajat toimeenpaneuvat „reformit” käytännössä maaorjuuttajamaisesti, on huippuunsa kehittyntä halpamaisuutta ja järjen vähyyttä. Paljon oikeammassa on ja paljoa enemmän järkeä opettaa Venäjän kansalle Nikolai II, joka „asettaa” havainnollisesti vaihtoehdon: joko maaorjuudelliset „reformit” tai maaorjuuttajat kukistava kansan vallankumous.

Vuoden 1861 helmikuun 19 päivän reformi oli maaorjuudellinen reformi, jonka liberaalimme saattavat maalata ja kuvata „rauhalliseksi” reformiksi vain siksi, että vallankumousliike oli Venäjällä siihen aikaan aivan häviävän pientä eikä sorrettujen joukkojen keskuudessa ollut vielä lainkaan vallankumouksellista *luokkaa*. Vuoden 1906 marraskuun 9 päivän asetus ja vuoden 1910 kesäkuun 14 päivän laki⁵³ olivat maaorjuudellisia reformeja, jotka sisällöltään olivat yhtä porvarillisia kuin vuoden 61 reformi, mutta liberaalit *eivät voi* esittää niitä „rauhallisiksi” reformeiksi, he eivät voi niinkään helposti silata niitä (vaikka he jo alkavatkin niin tehdä esim. „Russkaja Myslissä”), sillä joskin voidaan unohtaa vuoden 1861 yksinäiset vallankumoukselliset, niin vuoden 1905 vallankumousta ei käy unohtaminen. Vuonna 1905 syntyi Venäjällä vallankumouksellinen *luokka* — proletariaatti, joka on kyennyt nostattamaan myös talonpoikaisjoukot vallankumoukselliseen toimintaan. Ja kun johonkin maahan on syntynyt vallankumouksellinen luokka, niin sitä ei voida nujertaa minkäänlaisin vaino-

toimenpitein, se voi tuhoutua vain jos koko maa tuhoutuu, se voi kuolla vain voitettuaan.

Johdatamme mieleen vuoden 61 talonpoikaisreformin peruspiirteet. Surullisenuu!uisa „vapautus” oli mitä hävyttömintä talonpoikien ryöväystä, sarja väkivaltaisuuksia ja yhtämittaista pilkantekoa heitä kohtaan. „Vapautuksen” merkeissä lohkaistiin mustanmullan alueen lääneissä *enemmän* kuin $\frac{1}{5}$ talonpoikien maasta. Muutamissa lääneissä talonpojilta otettiin pois $\frac{1}{3}$ ja jopa $\frac{2}{5}$ heidän maistaan. „Vapautuksen” merkeissä pyykitettiin talonpoikien maat tilanherran maasta siten, että talonpojat siirrettiin „hiekkamaille” ja tilanherran maat kiilattiin talonpoikien maihin, jotta jalosukuisten aatelisten olisi ollut helpompi velkatorjuuttaa talonpojat ja antaa heille maata vuokralle koronkiskurimaisiin hintoihin. „Vapautuksen” merkeissä talonpojat pakotettiin „lunastamaan” omat maansa ja tällöin heiltä kiskottiin maksu, joka oli todellisia maan hintoja *kaksi ja kolme kertaa korkeampi*. Yleensä koko 60-luvun „reformikausi” pysytti talonpojan köyhänä, poljettuna, tiedottomana, maaorjuuttajatilanherran alaisena niin oikeus- kuin hallintoasioissakin, niin koululaitoksen kuin zernstvonkin suhteen.

„Suuri reformi” oli maaorjuudellinen reformi eikä voitukaan olla muunlainen, sillä sen panivat toimeen maaorjuuttajat. Entä mikä voima pakotti heidät suorittamaan reformin? Taloudellisen kehityksen voima, joka veti Venäjää kapitalismin tielle. Maaorjuuttajatilanherrat eivät voineet estää Venäjän ja Euroopan välisen kauppavaihdon kasvua eivätkä säilyttää talouden entisiä, luhistumassa olevia muotoja. Krimin sota toi näkyviin maaorjuudellisen Venäjän mädännäisyyden ja voimattomuuden. Talonpoikais-„mellakat”, jotka ennen vapauttamista olivat voimistuneet kymmenvuotiskaudesta toiseen, pakottivat suurimman tilanherran Aleksanteri II:n myöntämään, että parempi on vapauttaa *ylhäältä käsin* kuin odotella, kunnes kukistetaan *alhaalta käsin*.

„Talonpoikaisreformi” oli maaorjuuttajien toimeenpanema porvarillinen reformi. Se oli askel tiellä, joka johtaa Venäjän muuttumiseen porvarilliseksi monarkiaksi. Talonpoikaisreformin sisältö oli porvarillinen, ja tuo sisältö

paljastui sitä enemmän, mitä *vähemmän* lohkottiin talonpoikien maita, mitä *täydellisimmin* ne erotettiin tilanherran maista, mitä *pienempi* oli maaorjuuttajille maksettava pakkovero (t.s. „lunastusmaksu”), mitä *vapaampia* olivat maaorjuuttajien vaikutuksesta ja painostuksesta tämän tai tuon paikkakunnan talonpojat järjestäessään asioitaan. *Mikäli* talonpoika riistäytyi maaorjuuttajan vallasta, *sikäli* hän joutui rahan valtaan, joutui tavarantuotannon olosuhteisiin, kasvavasta pääomasta riippuvaiseksi. Ja vuoden 61 jälkeen kapitalismin kehitys Venäjällä sai sellaisen vauhdin, että muutamassa vuosikymmenessä tapahtui muutoksia, jotka eräissä vanhoissa Euroopan maissa olivat vaatineet vuosisatoja.

Maaorjuuttajien ja liberaalien surullisenkuuluisa taistelu, jota liberaaliset ja liberaalis-narodnikkilaiset historioitsijamme ovat niin paisutelleet ja värittäneet, oli hallitsevien luokkien *sisäistä* taistelua, enimmältä osaltaan *tilanherrain keskeistä* taistelua, jota käytiin *vain myönnytysten* suuruudesta ja muodosta. Liberaalien samoin kuin maaorjuuttajienkin kantana oli tilanherrojen omistusoikeuden ja vallan tunnustaminen, ja he tuomitsivat paheksuen kaikki vallankumoukselliset ajatukset tämän omistusoikeuden *kieltämisestä* ja tämän vallan *täydellisestä kukistamisesta*.

Tällaisia vallankumouksellisia ajatuksia ei voinut olla syntymättä maaorjatalonpoikien aivoissa. Ja joskin orjuuden vuosisadat olivat siinä määrin polkeneet ja tylsistäneet talonpoikaisjoukot, etteivät nämä kyenneet reformin aikana mihinkään muuhun kuin hajanaisiin erillisiin kapinoihin, pikemminkin „mellakoihin”, joita ei valaissut minkäänlainen poliittinen tietoisuus, niin jo silloin oli Venäjällä vallankumouksellisia, jotka olivat talonpoikaiston puolella ja tajusivat surullisenkuuluisan „talonpoikaisreformin” koko rajoittuneisuuden, mitättömyyden, koko sen maaorjuudellisen luonteen. Näiden silloin äärimmäisen harvalukuisten vallankumouksellisten johdossa oli N. G. Tshernyshevski.

Vuoden 1861 helmikuun 19 päivä merkitsi sinänsä maaorjuuden ajasta esiinkasvavan uuden, porvarillisen Venäjän alkua. 1860-luvun liberaalit ja Tshernyshevski edustivat niitä kahta historiallista tendenssiä, kahta historiallista voimaa, jotka siitä lähtien ja nykypäivinämmekin määräävät uuden Venäjän puolesta käytävän taistelun lopputuloksen. Juuri siksi tietoisien proletariaatin onkin helmikuun

19 päivän viisikymmenvuotisjuhlana tehtävä itselleen mahdollisimman selväksi se, mikä on ollut kummankin tendenssin olemuksena ja minkälainen on niiden keskinäinen suhde.

Liberaalit ovat tahtoneet „vapauttaa” Venäjän „ylhäältä käsin”, murskaamatta enempää tsaarin monarkiaa kuin tilanherrojenkaan maanomistusta ja valtaa, kehottaen näitä vain tekemään „myönnytyksiä” ajan hengelle. Liberaalit ovat olleet ja pysyvät porvariston ideologeina, joka ei voi sietää maaorjuutta, mutta pelkää vallankumousta, pelkää monarkian kukistamiseen ja tilanherrojen vallan hävittämiseen kykenevää joukkoliikettä. Siitä syystä liberaalit rajoittuvat „taisteluun reformien puolesta”, „taisteluun oikeuksien puolesta”, t.s. jakamaan vallan maaorjuuttajien ja porvariston kesken. Mitään muita, paitsi maaorjuuttajien toimeenpanemia „reformieja”, mitään muita, paitsi maaorjuuttajien mielivallan rajoittamia „oikeuksia”, ei voi syntyä voimasuhteen ollessa tällainen.

Tshernyshevski oli utopistisocialisti, joka haaveili vanhan puolifeodaalisen talonpoikaisyhteisön kautta tapahtuvasta sosialismiin siirtymisestä ja joka ei nähnyt eikä voinutkaan nähdä viime vuosisadan 60-luvulla, että vain kapitalismin ja proletariaatin kehittyminen pystyy luomaan aineelliset edellytykset ja yhteiskunnallisen voiman sosialismin toteuttamista varten. Mutta Tshernyshevski ei ollut vain utopistisocialisti. Hän oli myös vallankumouksellinen demokraatti, hän osasi vaikuttaa kaikkiin aikakautensa poliittisiin tapahtumiin vallankumouksen hengessä, ajaa — sensuurin asettamien pidäkkeiden ja esteiden läpi — talonpoikaisvallankumouksen aatetta, kaikki entiset esivallat kukistavan joukkotaistelun aatetta. Hän sanoi *inhottavuudeksi* vuoden 61 „talonpoikaisreformia”, jota liberaalit alussa kaunistelivat ja sittemmin jopa ylistivät, sillä hän näki selvästi sen maaorjuudellisen luonteen, näki selvästi, että hrat liberaaliset vapauttajat nylkevät talonpojan puti-putaaksi. Tshernyshevski sanoi 60-luvun liberaaleja „*suunsoittajiksi, kerskureiksi ja hölmöiksi*”⁵⁴, sillä hän näki selvästi heidän vallankumouksenpelkonsa, heidän selkärangattomuutensa ja vallanpitäjien edessä pökkuroimisen.

Nämä kaksi historiallista tendenssiä ovat kehittyneet sen puolen vuosisadan aikana, mikä on kulunut helmi-kuun 19 pstä, ja eronneet toisistaan yhä selvemmin,

määritellymmiin ja jyrkemmiin. Voimistunut on liberaalis-monarkistinen porvaristo, joka on kehottanut tyytymään „kulttuuri”-työhön ja kaihtanut vallankumouksellista maan-alaisuutta. Voimistuneet ovat demokratia ja sosialismi, jotka alussa olivat sekaantuneet yhteen narodnajavoljalaisten ja vallankumouksellisten narodnikkien utopistiseksi ideologiaksi ja intelligenttitaisteluksi, mutta jotka viime vuosisadan 90-luvulta lähtien ovat alkaneet erottautua sitä mukaa kuin terroristien ja propagandistiyksilöiden vallankumouksellisesta taistelusta on siirrytty vallankumouksellimpien luokkien taisteluun.

Vallankumouksen edellinen kymmenvuotiskausi, vuodesta 1895 vuoteen 1904, on meille osoituksena jo proletariaatin joukkojen avoimista esiintymisistä ja jatkuvasta kasvusta, lakkotaistelun kasvusta, sosialidemokraattisen työläisagitaation, järjestyneisyyden, puolueen kasvusta. Proletariaatin sosialistista etujoukkoa seuraten on myös vallankumouksellis-demokraattinen talonpoikaisto alkanut lähteä joukkotaisteluun, varsinkin vuodesta 1902.

Ne kaksi tendenssiä, jotka vuonna 61 alkoivat vasta hahmottua elämässä ja juuri ja juuri kuvastua kirjallisuudessa, kehittyivät ja kasvoivat vuoden 1905 valiankumouksessa saaden ilmauksensa *joukkojen* liikkeessä, *puolueiden* taistelussa mitä erilaisimmilla aloilla, painetussa sanassa, joukkokokouksissa, liitoissa, lakoissa, kapinassa, Valtakunnanduomissa.

Liberaalis-monarkistinen porvaristo muodosti kadettipuolueen ja lokakuulaisten puolueen, mitkä alussa pysyivät yhdessä saman liberaalisen zemstvolliikkeen puitteissa (vuoden 1905 kesään asti), mutta sittemmin muodostuivat erillisiksi puolueiksi, jotka ovat kilpailleet (ja kilpailevat) kovasti keskenään toisen työntäessä näkyviin etupäässä liberaaliset ja toisen — etupäässä monarkistiset „kasvonsa”, mutta jotka ovat aina yhtyneet oleellisimmassa asiassa, vallankumouksellisten moittimisessa, joulukuun kapinan haukkumisessa, ja siinä, että molemmat kumartelevat absolutismin „perustuslailliselle” viikunanlehdelle kuin lipulle. Molemmat puolueet ovat seisoneet ja seisovat „jyrkän perustuslaillisuuden” maaperällä, t.s. pysyvät toiminnassaan niissä puitteissa, jotka tsaarin ja maaorjuuttajien musta sotnia on voinut luoda luopumatta vallastaan, päättämättä käsistään itsevaltaansa, uhraamatta kopeekkaakaan

„vuosisadan pyhittämistä” orjanomistajan tuloistaan, vähäisintäkään etuoikeutta „jalosti hankkimistaan” oikeuksista.

Demokraattinen tendenssi ja sosialistinen tendenssi erosivat liberaalisesta ja eristäytyivät toisistaan. Proletariaatti järjestäytyi ja esiintyi erikseen talonpoikaistosta tiivistyen sosialidemokraattisen työväenpuolueensa ympärille. Talonpoikaiston järjestyneisyys vallankumouksessa oli verrattomasti heikompaa, talonpoikaiston esiintymiset olivat monen monta kertaa hajanaisempia ja heikompia, sen tietoisuustaso oli paljon alhaisempi ja monarkistiset (sekä niihin erottamattomassa yhteydessä olevat perustuslailliset) illuusiot halvaannuttivat useinkin sen tarmon, tekivät sen riipuvaiseksi liberaaleista, toisinaan mustasotnialaisistakin, synnyttivät turhia haaveita „jumalan maasta” sen sijaan, että olisi rynnistetty aatelisia maanomistajia vastaan tarkoituksena tuon luokan täydellinen hävittäminen. Mutta ylipäänsä talonpoikaisto joukkona ottaen kuitenkin taisteli juuri tilanherroja vastaan, esiintyi vallankumouksellisena, ja kaikissa Duumissa — jopa kolmannessakin, jossa edustusta oli vääristely maaorjuuttajien eduksi — se muodosti trudovikkiryhmiä, jotka monista horjumisistaan huolimatta edustivat todellista demokratiaa. Vuosien 1905—1907 kadeetit ja trudovikit ilmensivät joukkoliikkeessä ja muovasivat poliittisesti toisaalta liberaalis-monarkistisen ja toisaalta vallankumouksellisen-demokraattisen porvariston asennetta ja tendenssejä.

Vuosi 1861 synnytti vuoden 1905. Ensimmäisen „suuren” porvarillisen reformin maaorjuudellinen luonne vaikeutti kehitystä, aiheutti talonpoikaistolle tuhansia mitä pahimpia ja karvaimpia kärsimyksiä, mutta ei muuttanut kehityksen suuntaa eikä ehkäissyt vuoden 1905 porvarillista vallankumousta. Vuoden 61 reformi lykkäsi ratkaisua avaamalla tietyn venttiilin ja antamalla kapitalismille jonkin verran kasvumahdollisuutta, mutta se ei tehnyt mahdolliseksi väistämätöntä loppuratkaisua, joka alkoi v. 1905 paljon laajemmalla areenalla joukkojen rynnistyksenä tsaarin itsevaltiutta ja maaorjuuttajatilanherreroja vastaan. Reformi, jonka maaorjuuttajat toimeenpanivat sorrettujen joukkojen täydellisen kehittymättömyyden kaudella, synnytti vallankumouksen, kun vallankumouksen ainekset näissä joukoissa olivat kypsyneet.

Kolmas Duuma ja Stolypinin agraaripolitiikka ovat toinen maaorjuuttajien toimeenpanema porvarillinen reformi. Jos vuoden 61 helmikuun 19. oli ensimmäinen askel *tiellä, joka johtaa* aito maaorjuudellisen itsevaltiuden muuttamiseen porvarilliseksi monarkiaksi, niin vuosien 1908—1910 kausi on meille osoituksena toisesta ja vakavammasta askelesta *samalla tiellä*. Vuoden 1906 marraskuun 9 päivän asetuksen säätämisestä on kulunut melkein 4½ vuotta, vuoden 1907 kesäkuun 3 päivästä on kulunut yli 3½ vuotta, ja nyt kadettiporvaristo sekä huomattavalta osaltaan myös lokakuulaisporvaristo vakuuttuu kesäkuun 3 päivän „perustuslain” ja kesäkuun 3 päivän agraaripolitiikan „epäonnistumisesta”. „Kadeteista oikeistolaisimmalla” — joksi puolilokakuulaista hra Maklakovia äskettäin oikeutetusti sanottiin — oli täysi oikeus sanoa helmikuun 25 p:nä Valtakunnanduudessa sekä kadettien että lokakuulaisten nimissä, että „nykyään ovat tyytymättömiä ne maan keskusta-ainekset, jotka kovimmin toivovat kestäväää rauhaa ja pelkäävät uuden vallankumousaallon hyökyyä”. On yksi yhteinen tunnus: „kaikki sanovat”, jatkoi hra Maklakov, „että jos kuljemme edelleen sitä tietä, jota meitä viedään, niin meidät saatetaan toiseen vallankumoukseen”.

Kadettilais-lokakuulaisten porvariston yhteinen tunnus vuoden 1911 keväällä todistaa oikeaksi sen tilannearvion, jonka puolueemme teki vuoden 1908 joulukuun konferenssin päätöslauselmassa. „Vuoden 1905 vallankumouksen aiheuttaneet taloudellisen ja poliittisen elämän perustekijät”, sanotaan tässä päätöslauselmassa, „vaikuttavat edelleenkin, ja tällaisen taloudellisen ja poliittisen tilanteen vallitessa uusi vallankumouksellinen kriisi kypsyy kiertämättömästi”.

Mustasotnialaisen tsaarihallituksen palkkaama mustemaalari Menshikov ilmoitti äskettäin „Novoje Vremjassa”, että helmikuun 19 päivän reformi „on mennyt surkeasti myttyyn”, sillä „vuosi 61 ei kyennyt estämään vuotta yhdeksänsataa viisi”. Liberaalisen porvariston palkkaamat laki- ja parlamenttimiehet ilmoittavat nyt vuoden 1906 marraskuun 9 päivän ja vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän „reformien” myttyynmenosta, sillä nämä „reformit” *johtavat* toiseen vallankumoukseen.

Kumpikin ilmoitus, samoin kuin vuosien 1861—1905 liberaalisen ja vallankumouksellisen liikkeen koko historia,

tarjoaa mielenkiintoista aineistoa sellaisen mitä tärkeimmän kysymyksen selvittämiseksi kuin on reformin suhde vallankumoukseen, reformistien ja vallankumouksellisten osa yhteiskunnallisessa taistelussa.

Vallankumouksen viholliset, toiset vihantuntein ja hämpäitään kiristellen, toiset karvain mielin ja alakuloisina, tunnustavat vuoden 61 ja vuosien 1907—1910 „reformit” epäonnistuneiksi, koska ne eivät estä vallankumousta. Sosialidemokratia, aikamme ainoan loppuun saakka vallankumouksellisen luokan edustaja, vastaa tuohon tunnustukseen: vallankumoukselliset ovat esittäneet mitä suurinta historiallista osaa yhteiskunnallisessa taistelussa ja kaikissa sosiaalisissa kriiseissä *silloinkin*, kun noiden kriisien välittömänä seurauksena on ollut vain puolinaisia reformeja. Vallankumoukselliset ovat kaikkia uudistuksia luovien yhteiskunnallisten voimien johtajia; reformit ovat vallankumouksellisen taistelun sivutuotetta.

Vuoden 61 vallankumoukselliset jäivät yksilöiksi ja kärsivät näennäisesti täyden tappion. Itse asiassa juuri he olivat sen kauden suurmiehiä, ja mitä pitempi aika erottaa meidät tuosta kaudesta, sitä selvemmäksi käy meille heidän suuruutensa ja sitä ilmeisemmäksi silloisten liberaalisten reformistien mitättömyys ja surkeus.

Vuosien 1905—1907 vallankumouksellinen luokka, sosialistinen proletariaatti kärsi näennäisesti täyden tappion. Sekä liberaaliset monarkistit että myös-marxilaisiin lukeutuvat likvidaattorit ovat huutaneet korvat umpeen siitä, että proletariaatti meni muka „liian pitkälle”, „äärimmäisyyksiin”, että se antautui „vaistonvaraisen luokkataistelun” viehättykseen, että se antoi houkutella itseään tuhoisalla „proletariaatin hegemonia”-aatteella j.n.e. y.m.s. Itse asiassa proletariaatin „vikaa” oli vain se, ettei se mennyt kyllin pitkälle, mutta tuon „vian” puolustuksena on proletariaatin voimien silloinen tila ja sen kuittaavat väsymätön vallankumouksellis-sosialidemokraattinen toiminta pahimmankin taantumuksen aikoina sekä horjumaton taistelu kaikkia reformismin ja opportunistin ilmauksia vastaan. Itse asiassa kaikki se, mikä on voitettu vihollisilta, kaikki, mikä voitoissa on pysyväistä, on voitettua ja pysyväistä vain sikäli, mikäli vallankumouksellinen taistelu on voimakasta ja elävää kaikilla proletariaatin toiminnan aloilla. Itse asiassa vain proletariaatti puolusti loppuun asti

johdonmukaista demokratismia, paljastaen liberalismiin koko epävakaisuuden, kiskoen talonpoikaista irti sen vaikutuksesta ja nousten sankarillisen uljaasti aseelliseen kapinaan.

Kukaan ei voi sanoa ennakolta, missä määrin tullaan toteuttamaan todella demokraattisia uudistuksia Venäjällä sen porvarillisten vallankumouksien kaudella, mutta ei ole pienintäkään epäilystä siitä, että *vain* proletariaatin vallankumouksellinen taistelu määrää uudistusten tason ja menestyksen. Maaorjuudellisten porvarishenkisten „reformien” ja proletariaatin johtaman demokraattisen vallankumouksen välillä voi olla vain liberalismiin ja opportunistisen reformismin voimatonta, selkärangatonta ja aatteetonta horjuntaa.

Luodessamme yleissilmäyksen Venäjän historiaan viimeisen puolivuosisadan ajalta, vuosiin 1861 ja 1905, me saamme vain entistä suuremmalla varmuudella toistaa puolueemme päätöslauselman sanat: „taistelumme päämääränä on edelleenkin tsarismin kukistaminen, proletariaatin suorittama poliittisen vallan valtaaminen, proletariaatin, joka nojautuu talonpoikaiston vallankumouksellisiin kerroksiin ja suorittaa loppuun porvarillis-demokraattisen kumouksen kutsumalla koolle yleiskansallisen perustavan kokouksen ja perustamalla demokraattisen tasavallan”.

„Sotsial-Demokrat” № 21—22.
maaliskuun 19 (huhtikuun 1) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

PUOLUEEN KUMOOJAT „TARUJEN KUMOOJIEN“ OSASSA

Tasan vuosi sitten puolueemme Pää-äänenkannattaja julkaisi seuraavan kardinaalisen tärkeän kirjeen, jonka Keskuskomitean Venäjän-byroo oli lähettänyt Keskuskomitean Ulkomaiselle byroolle:

...„Me (t.s. Keskuskomitean Venäjän-byroo) käännyimme tovereiden Mihailin, Romanin ja Jurin puoleen kehottaen ryhtymään työhön, mutta saimme heiltä vastauksen, jossa sanotaan, että he pitävät täysistunnon päätöksiä vahingollisina ja vieläpä katsovat vahingolliseksi itse Keskuskomitean olemassaolonkin. Tällä perusteella he kieltäytyvät edes tulemasta yhteen istuntoon kooptoimista varten”.*

Asia oli niin selvä kuin olla voi. Mihailin, Romanin ja Jurin suhteen olemme tekemisissä avomielisten luopioiden kanssa, jotka pitävät „diplomatiaa” ja „Golos”-henkistä luikertelua tarpeettomana ja ilmoittavat *avoimesti* katkaisevansa suhteet puolueeseemme. On törmännyt yhteen kaksi „taktiikkaa”: toinen — Martovin, Danin ja kumpp. taktiikka — on „vanhan” puolueen hajottamista sisältä käsin, vanhan puolueen pitämistä sairaana niin kauan, kunnes voimistuvat stolypinilaiset „sosialidemokraatit” — likvidaattorit; toinen — Potresovin, Levitskin, Mihailin, Romanin, Jurin ja kumpp. taktiikka — pitää lähtökohtana sitä, ettei muka maksa vaivaa leikkiä puolueen vahingoittamista sisältä käsin, vaan on *heti paikalla* katkaistava avoimesti suhteet VSDTP:seen.

Herrojen Mihailin, Romanin ja Jurin ilmoituksen julkaiseminen on pilannut pahasti sitä peliä, jota heidän

* Ks. Teokset. 16. osa. ss. 153—155. Toim.

ystävänsä ja suojelijansa „Golos Sotsial-Demokratasta” ovat pelanneet. Mutta minkäpä sille voi: Danin, Martovin ja kumpp. on täytynyt edelleenkin peittää jälkensä, „toisaalta” olemalla solidaarisia mainituille kolmelle luopiolle ja „toisaalta” „eroamalla” hieman heistä. Martovilla riitti rohkeutta jopa siihenkin, että moitti („Golosin” viimeistä-edellisessä, 23. numerossa) noita kolmea herraa „kevytmielisyydestä” *10 kuukautta myöhemmin*, kuin julkaistiin tieto hänen kolmen toverinsa luopumisesta puolueesta...

Ja nyt on „historian” (likvidaattoruuden historian) pyörä tehnyt vielä yhden pyörähdyksen. Useat seikat — etupäässä likvidaattoruuden vastustaminen eräiden julkisella areenalla esiintyvien sosialidemokraattisten ryhmien taholta — on saanut herrat Potresovit, Levitskit, Mihailit, Romanit ja kumpp. hieman taltumaan ja lähentymään „viisasta” ja varovaisempaa jälkienpeittämis-„taktiikkaa” à la Dan ja Martov. Tämä on tehnyt myös mahdolliseksi — *vuoden kuluttua!* — yllä mainitun asiakirjan „todistamisen perättömäksi”!

On sanomattakin selvää, että „Golosissa” ilmestynyt „perättömäksi-todistaminen” (otsikoituna mahtavasti: „Kumottu taru”) on läpeensä valheellista. Osoittautuu, että mainitut kolme luopiota ovat „virallisesti” kieltäytyneet tulemasta mukaan Keskuskomiteaan tai osallistumasta edes yhteen kooptoiskokoukseen vain „henkilökohtaisten syiden vuoksi”. Ja vasta „sittemmin *yksityisluontoisessa* (niin, ihan „yksityisluontoisessa”) keskustelussa teimme hänelle (s.o. Keskuskomitean edustajalle) selvää eräistä (jo poliittisluontoisista) näkökohdista, jotka ovat pakottaneet meidät (t.s. Romanin, Mihailin ja Jurin) suhtautumaan kielteisesti meille tehtyyn ehdotukseen”.

Siis „perättömäksi-todistamisen” 1. kohta: ilmoitus, johon Pää-äänenkannattaja viittaa, tehtiin vain „yksityisluontoisessa keskustelussa”, vasta sitten, kun virkapuku oli riisuttu. Kuinka jyrkästi muuttaakaan asiaa tuo erittäin suuresti „syytä lieventävä asianhaara”, eikö totta?..

Entä mitä herrat Mihail, Roman ja Juri sanoivat *oman kertomansa mukaan* tuossa „yksityisluontoisessa keskustelussa”? He eivät sanoneet Keskuskomitean päätöksiä vahingollisiksi, he, nähkääs, vain uskalsivat huomauttaa, että „*täysistunnon määräämä tie ei lujita, vaan heikentää Keskuskomitean asemaa*”, että se legaalisten mahdollisuuk-

sien käyttäminen, jota KK suositteli puolueelle, „merkitsi ja merkitsee julkisten työväenjärjestöjen hävittämistä”, että jo Keskuskomitean ensimmäinen askel tällä tiellä (puoluekonferenssia koskevan päätöslauselman julkaiseminen) „antoi hallitukselle tekosyy” työväenjärjestöjen murskaamiseksi. Eikö totta, tuo ei ole lainkaan sitä, mitä on väittänyt Keskuskomitean edustaja, jonka sanojen mukaan kolme likvidaattoria lontoolaisten ehdokkaiden keskuudesta „pitävät KK:n puuttumista sosialidemokraattisten voimien vaistonvaraiseen ryhmittymisprosessiin legaalisissa järjestöissä samanarvoisena kuin sikiön kiskomista irti äidin kohdusta toisena raskauskuukautena”? „Perättömäksi todistamista” sekini, älä muuta sano!

Edelleen he eivät ole lainkaan sanoneet KK:n olemassaoloa vahingolliseksi, herra varjelkoon! He ovat vain — tietenkään täysin „yksityisluontoisella” tavalla — ilmaisseet sen mielipiteen, että olisi paljoka parempi, jos KK:n asemasta olisi olemassa „aloiteryhmä”, jolta „kukaan ei tulisi tiedustelemaan passia” (t.s. puoluekantaisuuden passia), kuten joskus aikaisemmin kukaan ei tiedustellut sitä (t.s. „passia”) „Iskran” ja „Zarjan” ryhmältä*. — Pääsyytöksensä ovat Mihail, Roman ja Juri „todistaneet perättömäksi” melkein yhtä onnistuneesti, kuin heidän kollegansa Igorev „todisti perättömäksi” jokin aika sitten ne syytökset salaliitosta KK:aa ja puoluetta vastaan, joita tuolle samaiselle Igoreville olivat esittäneet puoluekantaiset menshevikkiverit Plehanov ja A. Moskovski⁵⁵... Ei tarvita, näettekö, KK:aa, vaan sellainen „aloiteryhmä” kuin oli „Iskran” ja „Zarjan” ryhmä. Niin, „Iskran” ja „Zarjan” ryhmä oli kylläkin vallankumouksellissosialidemokraattinen ryhmä, mutta herroille Mihaileille, Romaneille ja Jureille on tarpeen likvidaattorinen aloiteryhmä. Mutta nyt ei kysymys ole siitä. Kysymys on siitä, että kolme Martovin ja Danin liittolaista ovat — oman kertomansa mukaan — ehdottaneet KK:n tilalle yksityisluontoista aloiteryhmää, jolta kukaan ei voisi vaatia ylenkatsottua „passia” ja jolla „likvidoimiseen” nähden olisi vapaat kädet. „Perättömäksi on todistettu”!..

Eräänä „pitävänä naulana” Romanin, Mihailin ja Jurin „perättömäksi-todistelussa” on lisäksi se kertomus, että

* Ks. „Golos”, liite numeroon 24, s. 3.

kehottaessaan heitä tulemaan „edes yhteen” kollegion „kokoukseen” KK:n edustaja viekoitteji heitä sillä, että hän (s.o. KK:n edustaja) ja muut „venäläiset bolshevikit” haluavat palavasti „vapautua Leninin kerhon johtavasta vaikutuksesta”. Tätä kolmen likvidaattorin kertomaa venäläisen bolshevikin ilmoitusta „Golosin” toimitus märehtii erikoisella nautinnolla, toivoen voivansa sillä puolustella jotakuta tai jotain. Herrat „golosilaiset” ovat kuitenkin ilmeisesti sotkeutuneet ja puhuvat itse itseään vastaan. Älkää nyt, arvoisat „Golosin” toimittajat. *Olettakaamme*, että bolshevikki, joka KK:n nimissä tuli ystävienne luo, olisi vihamielinen sille, jota te sanotte „Leninin kerhoksi”. *Sitä pahempi teille*. Sillä juuri tuo sama bolshevikkihan kirjoittikin Pää-äänenkannattajan 12. numerossa julkaisemamme kirjeen teidän kolmen ystäväne luopumisesta puolueesta. Ellei tuo bolshevikki ole „Leninin kerhon”, kuten te sanotte, kannattajia, niin sitä puolueettomammalta pitäisi teistä tuntua hänen todisteensa. *Olettakaamme*, että teitä pyytäneet keskuskomitealaiset olisivat „Leninin kerhon” * vastustajia — sitä enemmän pitäisi teidän näkökulmastanne katsottuna olla syytä niissä kolmessa likvidaattorissa, jotka eivät edes tällaisissakaan, heille suotuisissa olosuhteissa tahtoneet tulla mukaan KK:aan.— Mitä herroille „golosilaisille” on oikein tapahtunut? Jälkien peittämisessä he ovat tavallisesti olleet... kätevämpiä. Nyt se kävi teiltä kerrassaan tökerösti, hyvät herrat! Jopa Stolypinin „Tietotoimiston” „perättömäksi-todisteluja” typerämmin.

Teitä ei ole onnistanut „perättömäksi-todistelussanne”, herrat „golosilaiset”, niin kuin ei teitä onnistanut myöskään viimeisten „juonittelu”-lehtisten suhteen. Halusitte „todistaa liian paljon” — todistaa, että muka kaikki sosialidemokraatit ovat puoluemiehiä — ja siksi ette todistaneet mitään. Ajatelkaa edes hieman: eilen te julkaisitte 58:n lehtisen (montako noista 58:sta on ulkokullattuja ja montako huulesta vedettyjä?), jossa kuvaatte vastustajanne („Leninin

* Toista „venäläisiin bolshevikkeihin” kuuluvaa keskuskomitealaista vastaan golosilaiset ovat tehneet seuraavan syytöksen: hän, näettekös, on „estännyt kooptoimasta KK:aan golosilaisia, ilmoittaen, että KK:n bolshevikkijäsenet... sallivat kooptoitavan vain sellaisia ehdokkaita, jotka alustavasti todistavat luopuvansa „likvidaattoruudesta””. Keskuskomitealainen, jota vastaan golosilaiset ovat tehneet näin hirveän syytöksen, ei voi nyt itse vastata herroille likvidaattoreille¹⁴. Sen vuoksi sanomme hänen profestaan: jos se, mitä olette hänestä sanoneet, pitää paikkansa, niin puolueen näkökannalta katsoen hän on ollut täysin oikeassa ja menetellyt aivan täysistunnon hengen mukaisesti.

kerhon”) hirviötä hirveämmäksi, „joukkioksi” y.m.s. Mutta huomiseksi te („Golosin” toimitus) julkaisette „reformiohjelma”-lehtisen, jossa sanotte: kaikki käy hyvin, jos puolueen kaikissa keskuselimissä meille (t.s. golosilaisille) annetaan samat oikeudet kuin noille hirviöille, ihmisille, jotka ovat tehneet sarjan „rikoksia” y.m. j.n.e. Milloin te toimitte „puolueen hyväksi”, milloin yritätte omaksi eduksenne, hyvät herrat? — edellisessä vaiko jälkimmäisessä tapauksessa? — Näistä... „Golosin” hyvälletuoksuvista lehtisistä, samoin kuin sen liitteistäkään, joissa „kaikki on pantu pataan” aina Geneven otzovisteja myöten, jotka sanovat itseään „bolshevikkien aatekerhoksi”, ei olisi kannattanut mainitakaan, elleivät ne niin kirkkaasti valaisisi golosilaisten koko politiikkaa...

Yrittäkää, herrat „tarujen kumoojat”, yrittäkää! Autatte todellakin meitä kumoamaan erään tarun: sen tarun, että teillä olisi muka vielä jäljellä jotain yhteistä vallankumouksellisen sosialidemokratian kanssa.

„Sotsial-Demokrat” № 21—22,
maaliskuun 19 (huhtikuun 1) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

KADETIT JA LOKAKUULAISET

Surullisenkuuluisa „ministeripula” ja Valtakunnanduuman uuden puheenjohtajan valitseminen⁵⁷ ovat taas ja taas kerran antaneet aineistoa kysymykseen kadettipuolueen ja lokakuulaisten puolueen yhteiskunnallisesta olemuksesta ja poliittisesta merkityksestä. Venäjän, luvallanne sanoen, liberaalinen porvaristo on luonnehtinut itseään satoja ja tuhansia kertoja. Jokapäiväisistä lehdistä ja „Zvezdan” edellisestä numerosta lukija on jo tullut tuntemaan, millaista tuo luonnehtiminen on. Eräänlaisen yhteenvedon tekeminen ei kuitenkaan liene tarpeetonta, koska meillä eniten levinnyt kadettilehdistö „nuijii” halukkaasti lokakuulaisia, mutta on haluton kirjoittamaan oman menettelynsä *yhteenvedoista*.

Muistutamme „kansanvapauden” puolueen käyttäytymisestä Valtakunnanduuman uuden puheenjohtajan vaalien aikana. Maaliskuun 21 pnä „Retsh” kiirehti tiedottamaan: „Kansanvapauden ryhmä on päättänyt äänestää M. Aleksejenkoa, jos hänet asetetaan ehdokkaaksi Valtakunnanduuman puheenjohtajan virkaan. Mutta jos ehdokkaaksi asetetaan Rodzjanko, niin ryhmä tulee äänestämään tätä vastaan”. Perustuslailliset „demokraatit” tarjoavat palvelustaan „vasemmistolaisille” lokakuulaisille. Eikä siinä kaikki. Saman päivän „Retshin” pääkirjoituksessa Aleksejenko julistetaan „kaikkien kunnioittamaksi” ja yritetään asettaa *koko* Valtakunnanduuman näkökannalle: jos näet oikeistolaiset antavat kannatuksensa lokakuulaisten enemmistön ehdokkaalle (t.s. ehdokas Aleksejenkolle), niin Valtakunnanduumaa ehkä „palaa siihen yksimielisyyteen”, jolla se alussa otti vastaan Homjakovin ehdokkuuden. „Tämä yksimielisyys todistaisi, että *koko* Duuma ymmärtää ajankohdan poikkeuksellisen tärkeyden”.

Näin kirjoitti „Retsh”. „Koko Duuma”, ei enempää eikä vähempää. Tätä pitäisi muistella useammin IV Duuman vaalien yhteydessä!

Kadetit tietävät mainiosti, että oikeistolaiset ovat periaatteessa Duuman oikeudettomuuden kannalla, että natsionalistit valkaisevat ja puolustavat Stolypinia ja 87. pykälän rikkomista. Ja kuitenkin vain Aleksejenkon puolesta äänestämisen vuoksi kadetit ovat valmiita unohtamaan kaiken ja julistamaan „koko Duuman” yksimieliseksi, vaikka he yhtä hyvin tietävät, että työläisedustajat *eivät missään tapauksessa* anna houkutella itseään III Duuman „yksimielisyydellä” kuten eivät antaneet tehdä sitä Homjakoviakaan valittaessa.

Kysymys on selvä: työläisedustajat ja trudovikit eivät sisälly kadettien laskuihin. Ilman heitä, mutta oikeistolaiset, Markov toinen ja Purishkevitsh mukaanluettuna III Duuma on „koko Duuma”. *Niin se „Retshin” mukaan on.* Ja „Retshin” tällainen päätelmä vetää oikein sen rajan, jonka ovat ymmärtäneet väärin niin monet ja niin usein: tuo raja käy toisaalta feodaalien ja porvariston („liberaalisimmankin”, t.s. kadettiporvariston) ja toisaalta talonpoikien ja työläisten, t.s. demokraattien, välistä. Ilman demokraatteja, mutta oikeistolaisten kanssa me olemme „koko Duuma”, sanovat kadetit. Tämä merkitsee, että demokraattien nimeä vaatiessaan kadetit pettävät kansaa. Tämä merkitsee, että feodaalit ja porvaristo ovat kadettien mielestä „meitä”, ja kaikki muu jää laskuista pois.

Valtakunnanduuman uuden puheenjohtajan vaaleja koskeva vähämerkityksinen kysymys on vielä ja vielä kerran muistuttanut siitä varsin suurimerkityksisestä totuudesta, että kadetit *eivät* ole demokraatteja, vaan liberaalisen mallillisia porvareita, jotka palavasti toivovat kihojen ja lokakuulaisten „koko” kamarin „yksimielisyyttä”. Lokakuulaisten kanssa *kilpaileminen* — sen laatuista on kadettien „taistelu” heitä vastaan. Kadetit taistelevat lokakuulaisia vastaan, se on epäilemätöntä. Mutta he eivät taistele lokakuulaisia vastaan luokan edustajina, laajempien väestökerrosten edustajina eivätkä kumotakseen sen vanhan vallan, johon lokakuulaiset mukautuvat, vaan heidän *kilpailijoiinsa*, jotka tahtovat mukautua *samaan* valtaan, palvella *saman* luokan etuja, suojella sitä laajempien väestökerrosten (yleensä demokraattisten ainesten ja erikoisesti

proletaaristen demokraattien) vaatimuksilta. Hieman muunlainen mukautuminen samaan valtaan — juuri se on kadettien pyrkimyksenä, juuri se on heidän politiikkansa — liberaalisten porvariin politiikan — olemuksena. Ja tämä kilpailu lokakuulaisten kanssa, taistelu näiden paikasta antaa erikoista „kärkeytyä” kadettien taistelulle. Tämä selittää oikeistolaisten ja lokakuulaisten *erikoisen vihamielisyyden*, heidän erikoislaatuisten vihamielisyytensä kadetteja kohtaan: „ne” (demokraatit) hävittävät, „nämä” (kadetit) syrjäyttävät ensimmäiseltä paikalta toiselle; edellinen perspektiivi aiheuttaa periaatteellisen leppymättömän sodan elämästä ja kuolemasta; jälkimmäinen perspektiivi synnyttää *paikallisuontoista* taistelua, juonittelukilpailua, kilvoittelua menettelytavoissa saman maanomistajien ja porvariston enemmistön pyydystämiseksi tai saman vanhan vallan luottamuksen saavuttamiseksi.

Näkymä, jonka III Duuma tarjosi uuden puheenjohtajan vaalipäivänä, osoitti havainnollisesti tuon eron.

„Parlamenttipiirien” tapahtumien kadettirekisteröijä ylislee edelleenkin maaliskuun 23 päivän „Retshissä” Aleksejenkoa: „täysin riippumaton mies” (tuoko lokakuulainen, joka hykerteli kesäkuun 3 päivän johdosta!) „ja syvästi oman arvonsa tunteva” j.n.e. j.n.e.

Kas tämä on jyrkän laillisuuden kadettilainen mittapuu: älköön protestoita kesäkuun 3 päivää vastaan, protestoitakoon maaliskuun 14 päivää vastaan. Tämä muistuttaa amerikkalaista sananpartta: jos varastatte leipäpalan, niin joudutte vankilaan, mutta jos varastatte rautatien, niin teidät nimitetään senaattoriksi.

Hra Litovtsev, joka hoitaa „Retshissä” „Parlamenttipiireissä”-osastoa, kirjoitti maaliskuun 23 p:nä, että vasemmistolaiset lokakuulaiset ja kadetit olivat „runsaan puolen päivän ajan levottomia: entä jos suostuukin” (Rodzjanko, joka oli kieltäytyvinään).

Kuinka nyt kadettien ja heidän vastustajiensa välinen taistelu ei olisi *kärkevää*, kun kysymyksessä on niin läheinen, *koko* III Duumaan välittömästi tuntuva asia: „entä jos Rodzjanko suostuukin”!

Ja Rodzjanko kyllä suostui. Vaalinäkymä muodostui sel-laiseksi, että oikeistolaiset ja nationalistit nauroivat makeasti ja taputtivat riemuissaan käsiään. „Vasemmistolaiset” lokakuulaiset ja *kadetit* olivat itsepäisesti, jatkuvasti

vaiti: he olivat hävinneet kilpaottelun sillä areenalla, jonka he itse olivat valinneet; kadetit eivät voineet iloita; heidän oli pakosta oltava vaiti. „Vastalauseeksi” kadetit äänestivät natsionalisti Volkonskia. Demokraatit ja vain demokraatit ilmoittivat kuuluvasti, suoraan ja selvästi, etteivät he osallistu III Duuman uuden puheenjohtajan vaaleihin eivätkä ole millään tavoin vastuussa „III Duuman koko toiminnasta” (Voiloshnikovin sanat).

Vaalipäivänä, Duuman 86:nnessa istunnossa kilpaveikkojen ottelussa puhuivat vain III Duuman esimies Rodzjanko ja Bulat sekä Voiloshnikov. Toiset olivat ääneti.

Voiloshnikov mainitsi oikeutetusti kaikkien ryhmätoveriensä nimissä, että kadetit „poliittisen asennoitumisensa erikoisuuksista johtuen ovat aina rakentaneet kaiken toivonsa Duuman sisäisiin kombinaatioihin”, ja nauroi heille, kuten herkkäuskoisille liberaaleille ainakin.

Kadettien poliittinen asennoituminen ja sen erikoisuudet johtuvat tuon puolueen luokkaluonteesta. Se on demokraatianvastainen liberaalisen porvariston puolue. Sen tähden kadetit „panevatkin aina kaiken toivonsa Duuman sisäisiin kombinaatioihin”. Tämä pitää paikkansa kahdessakin mielessä: ensinnäkin siinä mielessä, että Duuman sisäinen asetetaan Duuman ulkopuolisen vastakohtaksi, toiseksi niiden „kombinaatioiden” mielessä, joihin ryhtyvät ne sosiaaliset ainekset, ne luokat, jotka edustavat „koko” III Duumaa.

Rodzjankon valitsemisen johdosta, mikä merkitsi natsionalistien voittoa, vain työläisedustajat ja trudovikit esittivät julkilausuman, joka ei perustunut „Duuman sisäisiin” kombinaatioihin, julkilausuman, joka luonnehtii yleensä demokraattien ja erikoisesti proletaaristen demokraattien suhdetta koko III Duumaan, kesäkuun 3 päivään, lokakuulaisiin ja kadetteihin yhteisesti. Tuo julkilausuma on hyvänä evästyksenä Rodzjankolle ja koko „hänen” enemistölleen, hyvänä varoituksena „vastuuvelvolliselle”, nimittäin III Duumalle ja kesäkuun 3 päivän miehille vastuuvelvolliselle liberaaliselle „oppositiolle” niiden poliittisten puolueiden taholta, jotka „ovat vastuuvelvollisia” joillekin muille.

„Zvezda” № 16,
huhtikuun 2 pnä 1911
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

KOMMUUNIN MUISTOLLE

On kulunut neljäkymmentä vuotta Pariisin Kommuunin julistamisesta. Vakiintuneen tavan mukaisesti Ranskan proletariaatti kunnioitti joukkokokouksin ja mielenosoituksin vuoden 1871 maaliskuun 18 päivän vallankumouksen toimihenkilöiden muistoa; toukokuun lopulla se vie taas sepeleensä ammuttujen kommunardien, kauhistuttavan „toukokuun viikon” uhrien, haudoille ja vannoo taaskin heidän hautojensa ääressä taistelevansa hellittämättä siihen asti, kunnes kommunardien aatteet ovat täydellisesti voitaneet, kunnes kommunardien meille uskoma tehtävä on loppuun suoritettu.

Miksi proletariaatti, ei ainoastaan Ranskan, vaan koko maailman proletariaatti, kunnioittaa Pariisin Kommuunin toimihenkilöitä omina esitaistelijoinaan? Mikä on Kommuunin perintö?

Kommuuni syntyi alkuvoimaisesti, sitä ei kukaan valmistellut tietoisesti eikä suunnitelmallisesti. Epäonnistunut Saksan sota, piiritysajan kärsimykset, työttömyys proletariaatin keskuudessa ja taloudelliseen häviöön joutuminen pikkuporvariston keskuudessa; joukkojen suuttumus yläluokkia ja täysin kykenemättömäksi osoittautunutta esivaltaa vastaan, levoton kuohunta asemaansa tyytymättömän ja muunlaiseen yhteiskuntamuotoon pyrkivän työväenluokan keskuudessa; Kansalliskokouksen taantumuksellinen kokoonpano, mikä synnytti huolestuneisuutta tasavallan kohtalosta — kaikki tämä ja monet muut syyt yhteenkaasaantuneina sysäsivät Pariisin väestön maaliskuun 18 p:nä vallankumoukseen, joka siirsi odottamattomasti vallan kansalliskaartin käsiin, työväenluokan ja sen mukaan liittyneen pikkuporvariston käsiin.

Tämä oli historiassa ennenkuulumaton tapaus. Siihen asti valta oli ollut tavallisesti tilanherroilla ja kapitalisteilla, t.s. heidän valtuutetuillaan, joista muodostui niin sanottu hallitus. Maaliskuun 18 päivän vallankumouksen jälkeen, kun hra Thiers'in hallitus sotaväkineen, poliiseineen ja virkamiehineen pakeni Pariisista,— kansa jäi tilanteen herraksi ja valta siirtyi proletariaatille. Mutta nykyajan yhteiskunnassa pääoman taloudellisesti orjuuttama proletariaatti ei voi hallita poliittisesti, ellei se murra kahleitaan, jotka kytkevät sen pääomaan. Ja juuri siksi Kommuuni-liike oli väistämättömästi saava sosialistista väriä, t.s. sen oli pyrittävä porvariston herruuden, pääoman herruuden kukistamiseen, nykyisen yhteiskuntajärjestelmän itse *perustojen* hävittämiseen.

Tuo liike oli alussa äärettömän sekavaa ja epämääräistä. Siihen yhtyivät myös isänmaanystävät, jotka luottivat siihen, että Kommuuni jatkaa sotaa saksalaisia vastaan ja vie sen onnelliseen loppuun. Sitä tukivat myös pikkukauppiat, joita uhkasi taloudellinen häviö, jollei vekselien kuoleusmaksuja ja asunnonvuokramaksuja lykätä (hallitus ei tahtonut myöntää tätä lykkäystä, mutta Kommuuni sen sitä vastoin myönsi). Ja vihdoin alkuaikoina sille olivat osittain myötämielisiä myös porvarilliset tasavaltalaiset, jotka pelkäsivät, että taantumuksellinen Kansalliskokous („maanmoukat”, villit tilanherrat) palauttaa monarkian. Mutta pääosaa tässä liikkeessä esittivät tietenkin työläiset (varsinkin Pariisin käsityöläiset), joiden keskuudessa Toisen imperiumin viime vuosina oli harjoitettu aktiivista sosialistista propagandaa ja joista monet kuuluivat jopa Internationaleen.

Vain työläiset pysyivät loppuun saakka uskollisina Kommuunille. Porvarilliset tasavaltalaiset ja pikkuporvarit luopuivat pian siitä: toiset säikähtivät liikkeen vallankumouksellis-sosialistista, proletaarista luonnetta; toiset luopuivat siitä nähdessään sen joutuvan kiertämättömästi tappiolle. Vain Ranskan proletaarit tukivat *omaa* hallitustaan tuntematta pelkoa ja väsymystä, vain he taistelivat ja kaatuivat sen puolesta, toisin sanoen työväenluokan vapauttamisasian puolesta, kaikkien työtätekevien paremman tulevaisuuden puolesta.

Kommuunin, jonka eiliset liittolaiset olivat hyljänneet ja jota kukaan ei tukenut, täytyi väistämättömästi joutua

tappiolle. Koko porvarillinen Ranska, kaikki tilanomistajat, pörssimiehet, tehtailijat, kaikki suuret ja pienet varkaat, kaikki riistäjät yhdistyivät sitä vastaan. Tämän porvarillisen liittoutuman, joka sai tukea Bismarckilta (hän vapautti 100.000 ranskalaista sotamiestä Saksan sotavankueudesta vallankumouksellisen Pariisin nujertamiseksi), onnistui nostattaa takapajuiset talonpojat ja maaseudun pikkuporvaristo Pariisin proletariaattia vastaan ja sulkea puolet Pariisista rautaiseen saartorenkaiseen (toista puolta tukkimassa oli Saksan armeija). Eräissä Ranskan suurissa kaupungeissa (Marseillessa, Lyonissa, Saint-Etienneissä, Dijonissa y.m.) työläiset niin ikään yrittivät vallata vallan, julistaa Kommuunin ja lähteä auttamaan Pariisia, mutta nuo yritykset päättyivät pian epäonnistumisiin. Ja Pariisi, joka ensimmäisenä oli nostanut proletarisen kapinan lipun, sai tulla toimeen omin voimin ja oli tuomittu varmaan tuhoon.

Voittoisaan yhteiskunnalliseen vallankumoukseen vaaditaan ainakin kahta edellytystä: tuotantovoimien korkeaa kehitystasoa ja proletariaatin valmeutta. Mutta v. 1871 nämä molemmat edellytykset puuttuivat. Ranskan kapitalismi ei ollut vielä kylliksi kehittynyttä, ja Ranska oli silloin enimmäkseen pikkuporvariston (käsityöläisten, talonpoikien, pikkukauppiaiden y.m.) maa. Toisaalta ei ollut olemassa työväenpuoluetta, ja työväenluokalta, jolla valtaosaltaan ei ollut edes kyllin selvää käsitystä tehtävistään eikä niiden toteuttamiskeinoista, puuttui valmennusta ja pitempiaikaista kokemusta. Ei ollut myöskään proletariaatin lujaa poliittista järjestöä eikä laajoja ammattiliittoja ja osuuskuntia...

Mutta pääasiassa Kommuunilta puuttui aikaa, mahdollisuutta silmäillä ympärilleen ja ryhtyä toteuttamaan ohjelmaansa. Se ei ehtinyt käydä käsiksi asiaan, kun Versailles'iin pesiytynyt hallitus aloitti koko porvariston tukemana sotatoimet Pariisia vastaan. Ja Kommuunin täytyi ennen muuta ajatella itsepuolustusta. Ja aivan loppuhetkeen saakka, joka koitti toukokuun 21—28 pnä, sillä ei ollut aikaa ajatella vakavasti mitään muuta.

Muuten, noin epäedullisista olosuhteista huolimatta, olemassaolonsa lyhytaikaisuudesta huolimatta, Kommuuni ehti ryhtyä eräisiin toimenpiteisiin, jotka luonnehtivat riittävästi sen todellista merkitystä ja tarkoituseriä.

Vakinaisen sotaväen, tuon hallitsevien luokkien sokean välikappaleen, Kommuuni vaihtoi kansan yleiseen aseistamiseen; se julisti kirkon erotetuksi valtiosta, lakkautti uskonnollisten menojen rahoittamisen (t.s. pappien valtionpalkat), antoi kansanvalistukselle aidon maallisen luonteen — ja iski siten lujasti pappiskaapuisia santarmeja. Puhtaasti sosiaalisessa suhteessa se ehti tehdä vähän, mutta sekin vähä osoittaa kyllin selvästi, että se oli luonteeltaan kansan, työväen hallitus: kiellettiin yötyö leipomoissa; lakkautettiin sakottamis-, tuo laillistettu työläisten riistämisjärjestelmä; ja vihdoin säädettiin kuulu dekreetti (asetus), jolla kaikki omistajiensa jättämät tai seisauttamattomat tehtaat ja työpajat luovutettiin työläisartteleille tuotannon elvyttämiseksi ennalleen. Ja ikään kuin varta vasten tähdentääkseen luonnettaan tosi demokraattisena, proletarisenä hallituksena Kommuuni sääti, ettei kenenkään virasto- ja hallitusvirkamiehen palkkio saa olla työläisen normaalipalkkaa suurempi eikä missään tapauksessa ylittää 6.000 frangia vuodessa (alle 200 ruplan kuukaudessa).

Kaikki nämä toimenpiteet osoittivat kyllin selvästi sen, että Kommuuni merkitsee kuoleman vaaraa vanhalle, orjuutukseen ja riistoon perustuvalla maailmalla. Sen tähden porvaripiirit eivät voineet nukkua rauhassa niin kauan kuin Pariisin kaupungintalon yllä liehui proletariaatin punainen lippu. Ja kun vihdoin hallituksen järjestyneiden voimien onnistui saada yliote vallankumouksen huonosti järjestyneistä voimista, niin saksalaisten lyömät, mutta voitettujen maanmiestensä edessä rohkeat bonapartilaiset kenraalit, nuo Ranskan Rennenkampfit ja Möller-Zakomelskit toimeenpanivat sellaisen teurastuksen, jollaista Pariisi ei ollut vielä nähnyt. Eläimellistynyt sotaväki murhasi noin 30.000 pariisilaista, noin 45.000 vangittiin ja monet niistä sittemmin teloitettiin, tuhansia lähetettiin pakkotöihin ja karkotusvankeuteen. Yhteensä Pariisi menetti noin 100.000 poikaansa, siinä luvussa kaikkien eri ammattialojen parhaat työläiset.

Porvaristo oli tyytyväinen. „Nyt on sosialismista tehty loppu pitkäksi aikaa!” sanoi sen johtomies, verenhimoinen kääpiö Thiers verilöylyn jälkeen, jonka hän kenraaleineen oli järjestänyt Pariisin proletariaatille. Mutta suotta koikkuivat nuo porvarikorpit. Jo kuutisen vuoden kuluttua Kommuunin kukistamisesta, kun monet taistelijat olivat

vielä kitumassa pakkotöissä ja karkotuspaikoissa, Ranskassa alkoi uusi työväenliike. Edeltäjiensä kokemuksen rikastuttamana, mutta ei suinkaan heidän tappionsa masentamana uusi sosialistinen polvi nosti lipun, joka oli heltinyt Kommuunin taistelijoiden käsistä, ja lähti viemään sitä varmasti ja rohkeasti eteenpäin huutaen: „eläköön yhteiskunnallinen vallankumous! eläköön Kommuuni!” Ja sitten vuoden, toisen kuluttua uusi työväenpuolue ja agitaatio, jonka se oli alkanut maassa, pakotti vallassaolevat luokat päästämään vapauteen kommunardivangit, jotka vielä olivat hallituksen käsissä.

Eivät ainoastaan Ranskan työläiset, vaan myös koko maailman proletariaatti kunnioittaa Kommuunin taistelijoiden muistoa. Sillä Kommuuni ei taistellut jonkin paikallisen tai ahtaasti kansallisen asian puolesta, vaan koko työtätekevän ihmiskunnan, kaikkien nöyryytettyjen ja loukattujen vapautuksen puolesta. Yhteiskunnallisen vallankumouksen esitaistelijana Kommuuni on saanut osakseen myötätuntoa kaikkialla siellä, missä kärsii ja taistelee proletariaatti. Näkymä, jonka tarjosivat sen elämä ja kuolema, työväenhallitus, joka valtasi maailman pääkaupungin pitäen sitä hallussaan yli kahden kuukauden ajan, proletariaatin sankarillinen taistelu ja sen kärsimykset tappion jälkeen,— kaikki tuo rohkaisi miljoonia työläisiä, herätti heissä toivoa ja sai heidät myötätuntoisiksi sosialismia kohtaan. Pariisin kanuunoiden jylinä herätti syvästä unesta proletariaatin takapajuisimmatkin kerrokset ja antoi kaikkialle herätteen vallankumouksellis-sosialistisen propagandan voimistamiseen. Juuri sen tähden Kommuunin asia ei ole kuollut; se elää yhä vielä meissä jokaisessa.

Kommuunin asia on yhteiskunnallisen vallankumouksen asia, työtätekevien täydellisen poliittisen ja taloudellisen vapautuksen asia, koko maailman proletariaatin asia. Ja siinä mielessä se on kuolematon.

„Rabotshaja Gazeta” № 4—5,
huhtikuun 15 (28) pnä 1911

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan”
tekstin mukaan

VALLAN SOSIAALISESTA RAKENTEESTA, TULEVAISUUDEN NÄKÖALOISTA JA LIKVIDAATTORUUDESTA

Otsikossa mainitut kysymykset ovat tärkeydeltään eräällä ensimmäisistä, ellei aivan ensimmäisellä tilalla sellaisen marxilaisen katsantokannoissa, joka haluaa saada selvää itseään ympäröivästä todellisuudesta. Vuosien 1908—1910 kaudessa sinänsä on epäilemättä jotain omalaatuista. Yhteiskunnan ja vallan sosiaaliselle rakenteelle ovat luonteenomaisia muutokset, joita ymmärtämättä ei voida ottaa askeltakaan millään yhteiskunnallisen toiminnan alalla. Näiden muutosten ymmärtämisestä riippuu kysymys, joka koskee tulevaisuuden näköaloja; tällä ymmärtämisellä ei tietenkään tarkoiteta joutavaa arvailamista sen suhteen, jota kukaan ei tiedä, vaan poliittisen ja taloudellisen kehityksen perusluontoisia tendenssejä — niitä tendenssejä, jotka yhdessä määräävät maan lähitulevaisuuden, niitä tendenssejä, jotka määräävät jokaisen tietoisien yhteiskunnallisen toimihenkilön tehtävät ja hänen toimintansa suunnan ja luonteen. Tämä viimeksi mainittu kysymys tehtävistä, toiminnan suunnasta ja luonteesta liittyy vuorostaan mitä läheisimmin likvidaattoruuskysymykseen.

Sen tähden ei ole ihmeellistä, että jo vuonna 1908, heti kun selvisi tai alkoi selvitä, että edessämme on eräänlainen uusi, omalaatuinen ajanjakso Venäjän historiassa, marxilaiset asettivat päiväjärjestykseen kysymykset nimenomaan vallan sosiaalisesta rakenteesta, tulevaisuuden näköaloista ja likvidaattoruudesta, osoittivat näiden kysymysten erottamattoman yhteyden ja alistivat ne järjestelmällisen pohdinnan alaiseksi. Edelleen, he eivät rajoittuneet pelkkään pohdintaan — se juuri olisi ollut kirjallisuusharrastelua sanan pahimmassa merkityksessä, se olisi ollut mahdollista

vain niiden intelligenttien väittelykerhossa, jotka eivät tajua vastuunalaisuuttaan ja ovat huolettomia politiikan suhteen,— ei, he kehittivät pohdinnan tuloksista tarkan määritelmän, jota voi pitää ohjeenaan kuka tahansa, ei ainoastaan kyseisen kirjallisuuskerhon jäsen eikä ainoastaan henkilö, joka tavalla tai toisella on sidottu tiettyyn intelligenttikategoriaan, vaan jokainen tietoinen luokan edustaja, joka pitää marxilaisuutta ideologianaan. Tämä tarpeellinen työ saatettiin päätökseen vuoden 1908 loppuun mennessä.

Mitkä ovat tuon työn tärkeimpiä tuloksia, sen olen jo sanonut aikakauslehtemme 2. numerossa. Tohdin lainata siitä muutamia rivejä tehdäkseni myöhäisemmän esitykseni ymmärrettäväksi.

„Venäjän valtiojärjestelmän kehitys viimeisten kolmen vuosisadan aikana todistaa meille, että se on muuttanut luokkaluonnettaan erääseen määrättyyn suuntaan. XVII vuosisadan monarkia bojaariduumineen ei muistuta XVIII vuosisadan virkamies- ja aatelismonarkiaa. XIX vuosisadan alkupuoliskon monarkia ei ollut sitä, mitä oli vuosien 1861—1904 monarkia. Vuosina 1908—1910 hahmotui selvästi uusi vaihe, joka merkitsee *jälleen yhtä askelta* siihen samaan suuntaan, jota voitaneen sanoa porvarilliseen monarkiaan tähtääväksi suunnaksi. Tähän askeleeseen liittyy läheisesti myös III Duuma ja nykyinen agraaripolitiikkamme. Uusi vaihe ei näin ollen ole sattuma, vaan omalaatuinen porras maan kapitalistisessa kehityksessä. Ratkaisematta entisiä ongelmia, kykenemättä niitä ratkaisemaan ja siis *poistamatta niitä* tämä uusi vaihe vaatii soveltamaan uusia menetelmiä entisten ongelmien entisen ratkaisun valmistelussa” (№ 2, s. 43). Ja muutamia rivejä alempana: „Ne, jotka kiistävät tai eivät ymmärrä... että edessämme ovat entiset ongelmat, että olemme menossa niiden entistä ratkaisua kohti, ne luopuvat *todellisuudessa* marxilaisuuden kannasta, ne osoittautuvat *todellisuudessa* liberaalien vangeiksi (kuten hra Potresov, hra Levitski y.m.)” (s. 44)*.

Olkoon kunkin suhde millainen tahansa näissä väitteissä ilmaistuun ajatuspiiriin, mutta tuskinpa voitaneen kieltää tämän kyseisen kauden arvion eri osien mitä läheisintä

* Ks. tätä osaa, ss. 51—52. *Toim.*

yhteyttä ja vuorovaikutusta. Ottakaamme esim. vuoden 1906 marraskuun 9 päivän asetus (vuoden 1910 kesäkuun 14 päivän laki): kerrassaan kiistämätöntä on, että sillä on selvästi ilmaistu porvarillinen luonne ja että se merkitsee periaatteessa käännettä siinä agraaripolitiikassa, jota „huippukerrokset” ovat noudattaneet kauan aikaa yhteisöön ja osuusmaanhallintaan nähden. Mutta periaatteettomimmatkaan, tuulahduksille alttiimmatkaan henkilöt, sellaiset kuin kadetit, eivät ole tähän mennessä rohjenneet väittää, että tuo periaatteellinen käänne olisi *jo* ratkaissut kysymyksen, luonut *jo* uudet kapitalistisen talonpoikaistalouden perustat, poistanut *jo* entiset ongelmat. Vuoden 1910 kesäkuun 14 päivän lain yhteys III Duuman vaalijärjestelmään ja sen sosiaaliseen kokoomukseen on ilmeinen: tuota lakia ei olisi voitu saattaa voimaan eikä toteuttaa useita toimenpiteitä sen sovelluttamiseksi käytännössä muutoin kuin keskusvallan ja feodaali- (käytämme tätä hieman epätarkkaa yleiseurooppalaista sanontaa) tilanherrojen sekä kauppa- ja teollisuusporvariston huippukerrostien liittoutumisen avulla. Edessämme on siis maamme *koko* kapitalistisen kehityksen omalaatuinen aste. Estääkö tämä aste feodaalityyppisten maanomistajien „vallan ja tulojen” — sosiaalisessa mielessä sanottuna — säilymisen? Ei, ei estä. Niin tällä kuin kaikilla muillakin aloilla tapahtuneet muutokset eivät poista vanhan järjestelmän *peruspiirteitä*, yhteiskunnallisten voimien entistä keskinäistä suhdetta. Tämä tekee ymmärrettäväksi tietoisien yhteiskunnallisten toimihenkilöiden perustehtävän, jona on näiden uusien muutosten huomioon ottaminen, niiden „hyväksikäyttäminen”, niiden omaksuminen — jos niin voisi sanoa — antautumatta samalla avuttomana virran vietäväksi, heittäväksi pois entistä pakaasia, säilyttäen tärkeimmän myös toimintamuodoissa eikä ainoastaan teoriassa, ohjelmassa ja politiikan periaatteissa.

Herää kysymys, miten ovat suhtautuneet tähän „kirottuihin kysymyksiin” muotoiltuun vastaukseen, tähän tiettyjen katsomusten suoraan ja selvään esitykseen ne „aatteelliset johtajat”, jotka ovat ryhmittyneet „Vozrozhdenijen”, „Zhiznin”, „Delo Zhiznin”, „Nasha Zarjan” y.m. sen tyyppisten julkaisujen ympärille, herrat Potresov ja Martov, Dan ja Axelrod, Levitski ja Martynov? He nimittäin eivät ole suhtautuneet niihin kuten poliitikot, „aatteelliset

johtajat”, vastuunalaiset publisistit, vaan kuten kirjailijaryhmä, intelligenttikerho, kuten kirjoittlevan veljeskunnan vapaiden ryhmien partisaanit. He ovat alentuvaisesti hihittäneet — ihmisinä, jotka osaavat pitää arvossa liberaalien salongeissa vakiintunutta muotia ja ajanhenkeä — tuolle vanhentuneelle, aikansaeläneelle, hassulle pyrkimykselle antaa muotoiltu vastaus kirottuihin kysymyksiin. Mitä virkaa on tuolla muotoilulla, kun voidaan kirjoittaa missä tahansa, mistä tahansa, mitä tahansa ja miten tahansa? Kun hrat Miljukovit ja hrat Struvel tarjoavat mainion näytteen niistä kaikista eduista, mukavuuksista ja edullisuuksista, joita koituu suorien vastausten, tarkkojen mielipideilmausten, muotoiltujen professions de foi * j.n.e. välttämisestä? Kun Ivan Muistamattomat (ja varsinkin Ivanit, jotka eivät mielellään muistele sitä, mikä oli ennen muotoiltu) nauttivat kunniaa ja arvonantoa mitä laajimmissa „yhteiskunta”-piireissä?

Niinpä kolmeen vuoteen emme ole havainneet koko tämän kirjailijajoukkion taholta pienintäkään yritystä asettaa vastapainoksi oma muotoiltu vastauksensa „kirottuihin kysymyksiin”. Vihjauksia ja sisällyksettömiä hypoteeseja on ollut vaikka kuinka paljon, mutta ei ainoatakaan suoraa vastausta. Kyseessäolevan joukkion luonteenomaisena erikoispiirteenä on ollut kiintymys *löyhyyteen*, t.s. juuri sellaiseen piirteeseen, joka tunnustettiin *likvidaattoruuskäsitteen* ainesosaksi mitä selvimmin, tarkimmin ja ilman mitään kaksimielisyyttä *jo silloin*, kun annettiin suora vastaus kirottuihin kysymyksiin. Likvidaattoruuden eräitä peruspiirteitä onkin juuri se, että kuljetaan löyhänä virran mukana, ihastellaan omaa löyhyyttä ja „vedetään risti” kaiken sen yli, mikä on vastakohtaista nykyiselle löyhyydelle. Opportunistit ovat aina ja kaikkialla antautuneet passiivisina virran vietäväksi, tyytyneet vastaamaan „silloin tällöin”, edustajakokouksesta (juoppouskokouksesta) toiseen (tehdasväen kokoukseen)⁵⁸, tyytyneet yhtymään „yhdistyksestä” (vaikkapa mitä arvossapidetyimmästä ja hyödyllisimmästä: ammatti-, kulutus-, kulttuuri-, raittius- y.m. yhdistyksestä) toiseen j.n.e. Likvidaattoruus on summa tendenssejä, jotka ovat ominaisia kaikenlaiselle opportunismille yleensä ja ilmenevät tietyissä konkreetti-

* — ohjelmien. Toim.

sisä muodoissa eräänä yhteiskunnallis-poliittisena suuntauksena eräällä Venäjän historian kaudella.

Historia on säilyttänyt vain kaksi tarkkaa likvidaattorien lausuntoa yllä mainitusta „suorasta vastauksesta” (kirotuihin kysymyksiin). Ensimmäinen lausunto: laatusana porvarillinen pitäisi vaihtaa laatusanaan plutokraattinen.— Tällainen vaihtaminen olisi kuitenkin aivan väärä. Vuosien 1861—1904 kausi osoittaa meille, että elämän mitä erilaisimmilla aloilla plutokratian vaikutus on kasvanut ja että sen vaikutus on monesti jopa määrääväkin. Vuosien 1908—1910 kaudella me huomaamme, *erotukseksi* „plutokratiaista”, tuloksia siitä, kun porvaristo, tiedoten itsensä luokaksi ja ottaen huomioon ne opetukset, joita edellinen kolmivuotiskausi oli antanut sen luokkatietoisuudelle, luo ideologian, joka on periaatteellisesti vihamielinen sekä sosialismille (ei yleiseurooppalaiselle eikä yleensä sosialismille, vaan nimenomaan venäläiselle sosialismille) että demokratialle. Eikä siinä kaikki. Porvaristo on järjestynyt yleiskansallisessa mitassa, t.s. nimenomaan luokkana, jonka tietty osa on vakituisesti edustettuna (ja varsin vaikuttavasti edustettuna) III Duumassa. Ja vihdoin myös vuosien 1908—1910 agraaripolitiikassa on systeemi, joka noudattaa tiettyä porvarillisen agraarijärjestelmän suunnitelmaa. Tuo suunnitelma „ei ole luonnistunut” tähän mennessä, se on epäilemätöntä, mutta tuo epäonnistuminen on *erään* porvarillisen systeemin epäonnistumista, samalla kun *plutokratiaa* on epäilemättä „onnistanut” maaseudulla: t.s. maaseudun plutokratia varmasti hyötyy vuosien 1908—1910 agraaripolitiikasta, mutta se porvarillinen järjestelmä, jolle uhrataan niin paljon, ei vielääkään ota „järjestyäkseen”. Sanalla sanoen „plutokraattinen”-termin ehdottaminen on joka suhteessa epäonnistunut ja siinä määrin epäonnistunut, että likvidaattorit itsekkin katsovat nähtävästi paremmaksi unohtaa tuon ehdotuksensa.

Toinen lausunto: edellä mainittu vastaus on muka väärä siksi, että se päättyy neuvon „tuppautua sinne, missä kerran”⁵⁹... epäonnistuttiin. Tuo lyhyt, mutta tarmokas lausunto on arvokas sen vuoksi, että se on selvässä muodossa ilmaissut yhteenvedot likvidaattorien kaikista kirjallisista esiintymisistä, Potresovin „Yhteiskunnallisesta liikkeestä” alkaen aina „Nasha Zarjassa” olleeseen hra Levitskin kirjoitukseen saakka. Tuon lausunnon sisältö on

täysin kielteinen; se rajoittuu „tuppautua sinne”-pyrkimyksen tuomitsemiseen, antamatta minkäänlaisia edistäviä viitteitä siitä, *minne* pitäisi „tuppautua”. Ajelehtikaa muka niinkuin ajelehditaan, niinkuin „kaikki” ajelehtivat, jota vastoin turhaa on tehdä yleistyksiä siitä, mihin se johtaa ja on johtava.

Mutta niin mielellään kuin opportunistit tahtoisivatkin olla rauhassa kaikilta yleistyksiltä ja välttää „epämieluisia” keskusteluja suorasta vastauksesta „kirottuihin kysymyksiin”, niin se on kuitenkin mahdotonta. Kun karkotat luonnon ovesta ulos, niin se lentää ikkunasta sisään. Historia on tehnyt ivaa: ne samat likvidaattorit, jotka mielellään sanovat itseään „edistykselliseksi”, „vanhoillisuutta” vieroviksi ihmisiksi ja jotka vuonna 1908 nyrpistivät halveksuvasti nenäänsä sellaisille viittauksille, että on vastattava suoraan, joutuivat *noin puolitoista vuotta myöhemmin*, kesällä 1910 pakostakin ottamaan huomioon nuo viittaukset. Ja siihen heidät pakottivat heidän oman leirinsä tapahtumat. Juuri kun oltiin pääsemäisillään koko suorasta vastauksesta, jota vaadittiin jossain siellä halveksituissa, aikansaeläneissä, luutuneissa, mitättömissä, ilkimielisissä „toivottomissa piireissä” — niin yht’äkkiä, puolitoista vuotta myöhemmin likvidaattorien omassa keskuudessa syntyy „virtaus”, joka niin ikään vaatii suoraa vastausta ja antaakin uskaliaasti suoran vastauksen!

„Uskaliaan” osassa esiintyi, kuten oli odotettavissakin, J. Larin, mutta tällä kertaa hän ei enää esiintynyt yksin. Kuten tunnetaan, Larin on opportunistien enfant terrible*. Hänen erikoisuutenaan on se opportunistien mielestä mitä pahin puutteellisuus, että hän suhtautuu vakavasti, vilpittömästi, harkitusti heidän keskuudessaan hahmottuviin tendensseihin, yrittää yhdistää ne jonkinlaiseksi kokonaisuudeksi, miettiä loppuun saakka, saada suorat vastaukset ja tehdä käytännölliset johtopäätökset. Ne, jotka tuntevat Larinin kirjan, jossa puhutaan laajasta työväenpuolueesta — tuo kirja ilmestyi 3—4 vuotta sitten — muistavat varmaankin, miten hän kuristi kuumalla syleilyllään Axelrodin surullisenkuuluisan työväenedustajakokous-aatteen.

Vuoden 1910 maaliskuusta lähtien Larin on alkanut julkaista „Vozrozhdenijessa” artikkelisarjaa nimenomaan

* — tahditon lapsi. *Toim.*

vallan sosiaalista rakennetta, tulevaisuuden näköaloja ja likvidaattoruutta koskevasta kysymyksestä. Häntä on seurannut hra Piletski. Molemmat kirjoittajat, käyden neofyytien innostuksella käsiksi näihin kysymyksiin, joihin he turhaan olivat etsineet suoraa vastausta omasta, likvidaattorien, leiristä, ovat ryhtyneet lyömään olan takaa. Nyky-Venäjän maaorjuudesta on muka turhaa puhuakin, valta on jo muuttunut porvarilliseksi. „Niin toinen kuin toinenkin aines”, sanoo Larin erottaen erikseen paljonpuhutun „kolmannen aineksen”, „voi nukkua rauhassa: vuoden 1905 lokakuu ei ole vuorossa” („Vozrozhdenije” № 9—10, s. 20). „Jos Duumasta tehtäisiin loppu, niin se ennallistettaisiin vieläkin pikemmin kuin sen teki vallankumouksen jälkeen Itävalta, joka kumosi vuoden 1851 perustuslain tunnustaakseen sen uudelleen vuonna 1860, 9 vuotta myöhemmin, ilman mitään vallankumousta ja pelkästään hallitsevien luokkien vaikutusvaltaisimman osan etujen vuoksi sen järjestettyä taloutensa kapitalistiselle kannalle. Hallitsevien luokkien eri kerrosten keskinäinen taistelu on myöhemmin, porvarillisten suhteiden yhteiskunnallisen järjestelmän vakiinnuttua, pakottava ne myös meillä, kuten muuallakin, laajentamaan vaalioikeuden puitteita”... (Sama, s. 26.) „Venäjää kapitalistiseen maailmaan liittävä prosessi... saa päätöksensä myös poliittisella alalla. Tuona päätöksenä on se, että nykyvaiheessa on mahdotonta sellainen *yleiskansallinen* vallankumouksellinen liike, jollainen oli olemassa v. 1905” (s. 27).

„Koska siis valta” (Larinin johtopäätösten mukaisesti) „ei suinkaan ole „melkein kokonaan” maafeodaalien käsissä, niin ei myöskään taistelu „maa- ja tehdaskapitalistien” vallan puolesta feodaaleja vastaan voi muuttua yleiskansalliseksi taisteluksi nykyistä valtaa vastaan” (№ 11, s. 9)... „Tulevaan „yleiskansalliseen nousuun” luottaminen taktillisten linjojen suunnittelussa, merkitsisi antautumista hedelmättömään odottelemiseen” (sama, s. 11). „Ei pidä istua kahdella tuolilla. Jollei vallan sosiaalisessa luonteessa ole mitään muuttunut, niin silloin *täytyy* sekä tehtävien että toimintamuotojen pysyä entisinä, silloin ei auta muu kuin „taistella likvidaattoreja vastaan”. Mutta jos joku tahtoo mennä pitemmälle, *rakentaa* tilalle *uutta* sortuneen, kelpaamattomaksi käyneen entisyyden jatkoksi ja

parannukseksi,— hän tehköön johdonmukaisesti itselleen tiliä *rakentamisen ehdoista*" (sama, s. 14).

No, eikö tuo Larin ole naiivi? Hän vaatii, että opportunistit olisivat „johdonmukaisia” ja „etteivät he istuisi kahdella tuolilla”!

„Vozrozhdenijen” toimitus joutui ymmälle. Ilmoittaen olevansa eri mieltä Larinin kanssa se kirjoittaa 9—10 numerossa: „ajatusten tuoreutta” (Larinilla), *mutta* „J. Larinin artikkelit eivät ole saaneet meitä vakuuttaneiksi”. Nähtävästi toimituksen nimissä 11. numerossa esiintyi Larinia vastaan V. Mirov, joka tunnusti, että Larin ja Piletski edustavat „tiettyä *virtausta*, joka teoreettisessa suhteessa on vielä vähän kehiteltyä, mutta puhuu varsin selvää kieltä” (mitä pahin puutteellisuus opportunistien kannalta katsoen!). „Larin on sivumennen”, kirjoitti hra Mirov, „ja aivan yllättäen kosketellut” (kas niin! aina tuo rauhaton Larin aiheuttaa „varsin selvällä kielellään” epämieluisuuksia ystävilleen!) „myös toista likvidaattoruutta koskevaa kysymystä. Meistä tuntuu siltä, ettei puolueen rakennustyön muotojen ja Venäjän hallituksen luonteen välillä ole kiinteätä yhteyttä ja me varaamme itsellemme oikeuden puhua tästä erikseen” (s. 22, vuoden 1910 heinäkuun 7 päivän numero).

Tämän „me” nimissä „on puhunut erikseen” „Zhiznin” 1. numerossa (30. elokuuta 1910) jo L. Martov, joka sanoi „voivansa vain yhtyä” (s. 4) V. Miroviin ja toimitukseen Larinia vastaan. L. Martov sanoi siis viimeisen sanan koko tässä likvidaattorien keskeisessä väittelyssä.

Tarkastelkaammepa tätä likvidaattoruuden viimeistä sanaa.

Martov käy kuten aina käsiksi asiaan hyvin rajusti ja hyvin... „taitavasti”. Hän alkaa siitä, että „porvariston vallassaoloa eli vallassaolevaa porvaristoa meillä alettiin etsiä huolellisesti heti 3.VI.1907 jälkeen”. „Kesäkuun 3 päivän järjestelmä on Venäjän kauppa- ja teollisuusporvariston valtakomentoa. Tämän kaavan ovat hyväksyneet yhtä hyvin niin mainittu menshevikkikirjailijain ryhmä (Larin, Piletski) kuin sen antipoditkin, oikeauskoiset bolshevikit, jotka vuonna 1908” kirjoittivat „porvarillisen monarkian syntymisestä Venäjällä”.

No, eikö tuo ole „taitavuuden” helmi? Larin moittii Martovia kahdella tuolilla istumisesta tunnustaen suoraan,

kieroilematta ja viekastelematta, että on taisteltava likvidaattoreja vastaan, ellei muuteta kokonaan sitä vastausta kirottuihin kysymyksiin, minkä „oikeauskoiset” antoivat.

Mutta Martov heittää „taitavasti” kuperkeikkaa ilmassa ja yrittää uskotella lukijoille (joilla vuoden 1910 elokuussa ei ollut kerrassaan mitään mahdollisuutta toisen puolen kuulemiseen), että „tuon kaavan” „ovat hyväksyneet yhtähyvin” niin Larin kuin „oikeauskoisetkin”!!

Tuo taitavuus on Bureninin ja Menshikovin taitavuutta ⁶⁰, sillä kainostelemattomampaa... poikkeamista totuudesta on mahdotonta edes kuvitella.

„Kirjallisuusväittelyissä unohdetaan tavallisesti, kuka oikeastaan „alkoi””, kirjoittaa muuten Martov samalla. Se on totta, että sellaista sattuu kirjallisuusväittelyissä, kun kysymyksessä ei ole tarkan, muotoillun vastauksen laatiminen kirottuihin kysymyksiin. Mutta me emme ole tekemisissä nimenomaan kirjallisuus- *emme* *kä* vain kirjallisuus- „väittelyn” kanssa, niin kuin sen mainiosti, perinjuurin, todenperäisesti ja välittömästi tietää L. Martov, joka johtaa „Zhiznin” lukijoita harhaan. Martov tietää hyvin, millainen on „oikeauskoisten” antama ja kannattama muotoiltu vastaus. Martov tietää hyvin, että Larin ottelee nimenomaan tätä vastausta vastaan sanoen sitä „luutuneeksi kaavamaisuudeksi”, „ilmalintojen rakentelemiseksi” j.n.e. Martov tietää hyvin, että *hän itse* ja kaikki hänen hengenheimolaisensa ja kollegansa ovat hyljänneet „oikeauskoisten” antaman muotoillun vastauksen. Martov tietää hyvin, „kuka oikeastaan alkoi”; kuka alkoi (ja vei loppuun) tarkan vastauksen muotoilemisen ja kuka rajoittui hihittämään ja ilmaisemaan eriävän kantansa antamatta *mitään* vastausta enempää silloin kuin nytkään.

Ei voida kuvitellakaan sen kuohuttavampaa, sen sopimatompaa vehkeilyä kuin on tuo L. Martovin vehkeily! Suoruudessaan ja avomielisyydessään Larin sipaisi kipeästi likvidaattoruuden diplomaatteja myöntämällä (joskin 1½ vuoden kuluttua), ettei ilman suoraa vastausta tulla toimeen. Totuus on karvas. Ja L. Martov yrittää pettää lukijaa kuvailemalla asian sellaiseksi, että Larin muka hyväksyy „samanlaisen kaavan” kuin oikeauskoiset, vaikka nuo kaavat ovat todellisuudessa *vastakkaisia*: Larinin kaava *vie* likvidaattoruuden puolusteluun, „oikeauskoisten” — likvidaattoruuden tuomitsemiseen.

Hämätäkseen vehkeilynsä Martov sieppaa „kaavasta” pois *yhden* sanasen väärentäen siten sen ajatusyhteyden, johon se kuuluu (menetelmä, jonka Burenin ja Menshikov ovat kehittäneet täydellisyyteensä). Oikeauskoiset, uskottelee Martov, ovat kirjoittaneet „porvarillisen monarkian syntymisestä Venäjällä”, — Larin kirjoittaa, että on turha puhuakin, että Venäjällä on maaorjuutta ja että valta on jo porvarillista, — „*süis*” Larinin ja oikeauskoisten kaavat ovat „*samanlaisia*”!! Tempu on tehty. Martovia uskova lukija — narrattu.

Itse asiassa „kaava” taikka oikeamminkin oikeauskoisten vastaus sanoo, että Venäjän vanha valta „*ottaa jälleen askelen tiellä, joka johtaa* porvarilliseksi monarkiaksi *muuttumiseen*” ja että tällöin puolustetaan nimenomaan sellaista kapitalistisen kehityksen tietä, joka „*säilyttäisi nimenomaan feodaalityypisille* maanomistajille heidän valtansa ja tulonsa”, että tällaisen asiointilan seurauksena „*taloudellisen ja poliittisen elämän perustekijät, jotka aiheuttivat*” ensimmäisen kriisin XX vuosisadan alussa, „*vaikuttavat edelleenkin*”.

Larin sanoo: valta on jo porvarillista, ja sen tähden vain „*luutuneen kaavamaisuuden*” kannattajat puhuvat „*vallan jäämisestä*” feodaaleille, aikaisemman nousun „*perustekijät*” *eivät* sen tähden enää vaikuta, „*„kelpaamattomaksi käyneen entisyyden*” tilalle” on sen tähden rakennettava jotain uutta.

„Oikeauskoiset” sanovat: valta *ottaa jälleen askelen tiellä, joka johtaa* porvarilliseksi (ei yleensä vallaksi, vaan) monarkiaksi *muuttumiseen*, ja tällöin todellinen valta jää feodaalien käsiin, säilyy heillä, joten entisten tendenssien, entisen tyyppisen kehityksen „*perustekijät vaikuttavat edelleenkin*”, ja sen tähden ne, jotka puhuvat „*kelpaamattomaksi käyneestä entisyydestä*”, ovat likvidaattoreja, jotka *todellisuudessa* ovat liberaalien vankina.

Molempien kaavojen, molempien vastausten vastakkaisuus on selvää. Meillä on tässä kaksi erilaista *täydellistä* vastausta, jotka vievät erilaisiin johtopäätöksiin.

Martov tempuilee à la* Burenin vedotessaan siihen, että *molemmissa* vastauksissa „*puhutaan*” muka „*porvarillisen monarkian synnystä*”. Yhtä hyvin voitaisiin vedota

* — kuin. *Toim.*

siihen, että kummassakin vastauksessa tunnustetaan Venäjän jatkuva kapitalistinen kehitys! Kapitalistisen kehityksen yleisen tunnustamisen *pohjalla* (sen tunnustavat kaikki marxilaiset ja kaikki, jotka tahtovat olla marxilaisia) *kiistellään* sen tasosta, muodosta ja ehdoista. Mutta Martov hämää kiistanalaisen, esittääkseen kiistattoman väittelynkohteeksi! Sillä pohjalla, että *yleisesti* tunnustetaan vanhan vallan kehittyvän *tietä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen* (sen tunnustavat kaikki marxilaiset ja kaikki, jotka tahtovat olla marxilaisia), kiistellään tuon muuttumisen asteesta, muodosta, ehdoista, kulusta, mutta Martov hämää kiistanalaisen (vaikuttavatko entiset tekijät edelleenkin? onko sallittavaa, että kieltäydytään vanhoista muodoista? j.n.e.), esittääkseen kiistattoman väittelynkohteeksi!

Että XIX ja XX vuosisatojen Venäjällä valta yleensä kehittyy „tietä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen”, sitä Larin ei kiellä, samoin kuin sitä ei ole kieltänyt tähän saakka *kukaan* ymmärryksen omaava henkilö, joka tahtoo olla marxilainen. Se, että ehdotetaan laatusana porvarillinen vaihdettavaksi sanaan plutokraattinen, antaa väärän arvion muuttumisasteesta, rohkenematta silti *periaatteessa* kiistää, että todellisena „tienä”, todellisen kehityksen tienä *on* nimenomaan tämä muuttuminen. Yritettäköönpä väittää, että vuosien 1861—1904 monarkia (t.s. nykyaikaiseen verrattuna epäilemättä vähemmän kapitalistinen monarkia) *ei* edusta Nikolain, maaorjuuden aikaan verrattuna *yhtä* askelta tiellä, joka johtaa „porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen”!

Martov ei edes yritä väittää sellaista, vaan päinvastoin „yhtyy” V. Miroviin, joka väittäessään Larinia vastaan viittaa nimenomaan Witten reformien, samoin kuin 60-luvun reformien porvarilliseen luonteeseen!

Lukija saa nyt itse antaa arvion Mirovin ja Martovin „taitavuudesta”. Ensin he toistavat Larinia vastaan ne samat perustelut, jotka „oikeauskoiset” esittivät *puolitoista vuotta* sitten Martovin ja Mirovin lähimpiä ystäviä, hengenheimolaisia ja kollegoja vastaan, ja sitten he uskottelevat lukijalle, että niin Larinin kuin „oikeauskoistenkin” „kaavat” ovat samanlaisia.

Tuo ei ole vain näyte politiikalle vastakkaisesta kirjallisuudesta viisastelusta (sillä politiikka vaatii muotoiltuja

suoria vastauksia, kun taas kirjailijat usein rajoittuvat puhumaan kiertäen kaartaen), tuo on näyte kirjallisuuden alentamisesta burenilaisuuden tasalle.

Lainatessaan ylempänä siteeratut Larinin sanat, että „jollei ole mitään muuttunut j.n.e., niin silloin ei auta muu kuin taistella likvidaattoreja vastaan”, Martov vastaa hänelle:

„Me olemme tähän asti luulleet, että tehtävämme määräytyvät sen mukaan, minkälainen on sosiaaliselta rakenteeltaan se yhteiskunta, jossa me toimimme, ja että toimintamuotomme määräytyvät ensiksi noista tehtävistä ja toiseksi *poliittisista oloista*. Vallan sosiaalisella luonteella ei sen tähden ole *välitöntä* (kursivointi Martovin) yhteyttä tehtäviemme ja toimintamuotojemme määräytymiseen”.

Tämä ei ole vastaus, vaan sisällyksetön kartteleva fraasi. Martov yrittää jälleen hämätä kysymyksen, kääntää väitelyn pois siitä, mistä väitellään. Kysymys ei ole siitä, onko vallan sosiaalisella luonteella *välitön* vai *välillinen* yhteys tehtäviin ja toimintamuotoihin. Oletettakoon tuo yhteys *välilliseksi* — asia ei siitä lainkaan muutu, koska tunnustetaan läheinen ja erottamaton yhteys. Eikä Martov uskalla sanoa *sanaakaan* läheisen ja erottamattoman yhteyden tunnustamista vastaan. Hänen vetoamisensa „poliittisiin oloihin” on hiekan heittämistä lukijan silmiin. „Vallan sosiaalisen luonteen” asettaminen „poliittisten olojen” vastapainoksi on yhtä järjetöntä kuin se, että minä asettaisin ihmisten valmistamat kalossit upokkaiden vastakohdaksi. Upokkaat ovat juuri kalosseja. Ja muunlaisia kuin ihmisten valmistamia kalosseja ei ole olemassa. Vallan luonne onkin juuri poliittiset olot. Ja muuta luonnetta kuin sosiaalista ei vallalla ole.

Summaksi saamme, että Martov „on jutellut” kiertäen kaartaen eikä ole vastannut Larinille. Hän ei ole vastannut siksi, ettei hänellä ole mitään vastaamista. Larin on aivan oikeassa siinä, että se, mitä mieltä ollaan „vallan sosiaalisesta luonteesta” (sen taloudellisesta luonteesta, jos sanotaan tarkemmin), on kiinteässä ja erottamattomassa yhteydessä siihen, mitä mieltä ollaan „tehtävästä ja toimintamuodoista”. Sekä Larin että „oikeauskoiset” ovat tämän yhteyden tiedonneet ja tuoneet esiin. Martovin (ja hänen

perhekuntansa) katsomuksissa ei yhteyttä ole. Sen tähden. Martovin täytyy kieroilla ja selviytyä „upokkaiden” avulla. Kuulkaapa edelleen:

„Enemmän tai vähemmän selvänä näillä menshevikeillä (Martov viittaa *esimerkiksi* Koganiin, „Obrazovanije” 1907) vilahteli ajatus-työväenluokan asteittaisesta, niin sanoaksemme, elimellisestä „kiinnikasvamisesta” siihen „lailliseen maahan”*, joka sai perustuslaillisen järjestyksen ituja: „porvariston” (eikö „plutokratian”? eikö?) „kesäkuun 3 pnä saamiin etuoikeuksiin asteittaisesta ulottamisesta demokraattisten, ainesten laajoja piirejä käsittäväksi”. Jos tämä olisi todellakin ollut nykyisen „likvidaattoruuden”, lainausmerkeissä sanoen, eli nykyisen „legalismin” periaatteellinen perusta, niin meillä olisi perinteidemme todellinen likvidointi, todellinen periaatteeksi korotettu legalismi, periaatteellinen eroaminen kaikesta entisyydestämme. Sellaista likvidaattoruutta vastaan meidän olisi käytävä tosi taistelua... Joudummeko tosiaankin näkemään reformisteja, jotka *luikertavat* uudistetun tolmattshovilaisuuden järjestelmään?” Ja tässä kohdassa Martov huomauttaa: „En tietenkään (!) epäile Larinilla olevan reformistisia tendenssejä”.

Tarvitsimme tämän pitkän otteen näyttääksemme lukijalle Martovin „maneerin” täysin havainnollisesti. Hän myöntää, että Koganilla (menshevikillä, joka on järjestelmällisesti ollut Martovin kumppanuksena vastuunalaisissa „töissä”) reformismi „vilahtelee enemmän tai vähemmän selvänä”. Hän myöntää, että *jos* likvidaattoruuden periaatteellisena perustana olisi reformismi, niin se olisi „eroamista entisyydestä”. Hän heittää kaikuvan, kirkuvan, efektiivisen fraasin „reformisteja” vastaan, „jotka luikertavat” j.n.e. Ja hän lopettaa... millä luulette hänen lopettavan? — vakuuttamalla, että hän *tietenkään* „ei epäile” Larinilla olevan reformistisia „tendenssejä”!!

Tämähän on prikulleen Eduard Bernsteinin, Jean Jaurèsin tai Ramsay MacDonaldin puhetta. Kaikki he „myöntävät”, että erällä „äärimmäisillä” „vilahtelee”... jotain pahaa, reformismia, liberalismia. Kaikki he myöntävät, että *jos heidän* politiikkansa „periaatteellisena perustana” olisi liberalismi, niin se olisi „eroamista entisyydestä”. Kaikki he heittävät kaikuvia, kirkuvia, efektiivisiä fraaseja

* Ehkei kaikki lukijat ymmärrä tätä gallisismiä, joka tuntuu minusta äärimmäisen epäonnistuneelta. „Laillinen maa” on kirjaimellinen käännös ranskan-kielisestä sanonnasta pays légal, jolla tarkoitetaan niitä luokkia tai väestöryhmiä ja -kerroksia, jotka ovat edustettuna parlamentissa ja nauttivat perustuslaillisia etuoikeuksia erotukseksi kansanjoukoista. Muuten luonnehtivaa Martovin hoiper-telun arvostamiseksi. Hän ei tahdo myöntää, että vuosien 1908—1910 Venäjä on ottanut „vielä askelen tiellä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiksi muuttumiseen”. Mutta hän myöntää, että „porvaristo” (eikä „plutokratia”) „sai” 3.VI.1907 „perustuslaillisen järjestyksen ituja”. Ymmärtäköön, ken voi!

„liberaaleja” vastaan, „jotka luikertavat” j.n.e. Ja kaikki lopettavat... vakuuttamalla, että he „eivät epäile” Larineilla... anteeksi, heidän avomielisemmillä, „oikeistolaisemmilla” tovereillaan, hengenheimolaisillaan, ystävillään, kollegoillaan, kumppaneillaan olevan liberaalis-porvarillisia tendenssejä.

Siinäpä se juttu onkin, että Larin on siteeraamissamme artikkeleissa esittänyt mielipide-„järjestelmän”, mikä on ilmeisintä, aidointa reformismia! Tämän kieltäminen on samaa kuin vastustaa sitä, mikä on ilmeistä, samaa kuin riistää reformismi-käsitteeltä koko sen ajatussisältö. Mutta jos rupeatte „kumoamaan” Larinia, „tuomitsemaan” „periaatteellisen” reformismin, heittämään kaikuvia fraaseja „luikertelevia” vastaan ja samalla oheisesti, välittömästi vakuuttamaan, että te „ette epäile” Larinia reformismin kannattajaksi, niin sitenhän te paljastatte itsenne täydellisesti. Sitenhän te todistatte täydellisesti, että vetoamiseen „periaatteelliseen” vihamielisyyteenne „periaatteellista reformismia” kohtaan on teille samaa kuin se jumalan nimeen vannominen, jolla kaupustelija säästää vakuuttelujaan: „uskokaa, sanon kuin armonistuimen edessä, kalliimmaksi se on itselleni käynyt”.

Uskokaa, sanon kuin armonistuimen edessä: tuomitsen periaatteellisen reformismin, *mutta* Larinia en „epäile” reformismin kannattajaksi (nuo *epäilevät* oikeauskoiset ovat todellakin inhottavaa väkeä!) ja yhdyn täydellisesti Lariniin käytännöllisessä likvidaattoruudessa.

Sellainen on nykyisen venäläisen opportunistin „täydellinen kaava”.

Kas tässä näyte siitä, miten tuota kaavaa käyttää *itse* Martov, jota naiivit (tai *uuden* ryhmittymisen syvyyttä ymmärtämättömät) ihmiset yhä vieläkin pitävät „varmana” ei-likvidaattorina:

„Taktikka, joka on hahmottumassa niin sanottujen „likvidaattorien” toiminnassa”, kirjoittaa Martov ss. 9—10, on „taktiikkaa, joka asettaa keskiöksi julkisen työväenliikkeen ja pyrkii laajentamaan sitä kaikkiin mahdollisiin suuntiin etsien tuon julkisen työväenliikkeen *sisältä* (kursivointi Martovin) ja vain sieltä” (huomatkaa: ja vain sieltä!) „aineksia puolue-elämän uudestisyntyä varten”.

Noin sanoo L. Martov. Ja tuo juuri onkin reformismia, joka *luikertaa* uudistetun tolmatshovilaisuuden järjestelmään. „Luikertaa”-sanon kursivoinnin olen lainannut

samaiselta Martovilta, sillä tärkeää on se, että vast'ikään siteeraamissamme sanoissa hän, Martov, saarnaa *todellisuudessa juuri* luikertelua. Ja vaikka te tuon saarnan ohessa vannoisitte ja noituisitte kuinka paljon tahansa „periaatteellista reformismia” vastaan, niin *asia* ei siitä muutu. Sanoessaan: „ja vain sieltä”, sanoessaan: „keskiöksi”, Martov todellisuudessa ajaa nimenomaan reformistista linjaa (vuosien 1908—1910 Venäjän erikoisoloissa), ja jumalan nimeen vannomisiin, lupauksiin, vakuutteluihin ja valoihin uskookoot lapsenkengissä kävelevät poliitikot.

...,1850-luvun alussa Marxin ja Willich-Schapperin kiistat pyörivät nimenomaan (!!) sen kysymyksen ympärillä, joka koski salaisten yhdistysten merkitystä ja mahdollisuutta ohjata *niistä* käsin poliittista taistelua... Blanquillaiset (60-luvulla Ranskassa) „valmistautuivat” noihin tapahtumiin (bonapartisin romahdukseen) järjestämällä salaisia yhdistyksiä ja säilömällä niihin yksityisiä työläisiä; sitä vastoin ranskalaisten marxilaisten jaosto... oli yhteydessä työväenjärjestöihin, perusti niitä ja „taisteli legaalisuuden puolesta” kaikin keinoin”...

Kumpikaan esimerkki ei ole *juuri* siitä oopperasta. Marxin ja Willichin välillä 50-luvulla samoin kuin blanquillaisien ja marxilaisten välillä 60-luvulla *ei lainkaan* kiisteltä *siitä*, pitäisikö „vain” „rauhallisista, siedetyistä” (Martov, s. 10, „Zhizn” № 1) järjestöistä etsiä „aineksia puolue-elämän uudestisyntyä varten”. Martov tietää tämän mainiosti, ja suotta hän yrittää johtaa lukijaa harhaan. Kumpaakaan *noista* kiistoista *ei* käyty työväenpuolueen „uudestisyntystä”, sillä eihän silloin voitu edes kiistellä sen uudestisyntystä, jota ei *siihen mennessä* ollut lainkaan ollut. Kumpaakin kiistaa käytiin nimenomaan siitä, tarvitaanko yleensä *työväen*liikkeeseen nojautuvaa *työväen*puoluetta, *luokkapuoluetta*. Juuri tämän kielsivät sekä Willich että 60-luvun blanquillaiset, minkä tietää hyvin Martovkin, joka puhumalla siitä, mikä nyt on kiistatonta, yrittää suotta *hämätä* sen, mikä *nyt* on kiistanalaista. *Ei* 50- ja 60-luvulla eikä myös *muulloinkaan* Marx ole ollut sillä kannalla, että etsittäisiin „vain” rauhallisista ja siedetyistä järjestöistä aineksia puolue-elämän uudestisyntyä tai syntyä varten, ja *vieläpä 70-luvun lopullakin*, kapitalismin ja porvarillisen monarkian kehitystason ollessa verrattomasti korkeamman, Marx ja Engels aloittivat *armottoman* sodan saksalaisia opportunisteja vastaan, jotka

likvidoivat Saksan „puolue-elämän” äskeisen menneisyyden; itkivät „äärimmäisyyksien” vuoksi, puhuivat liikkeen „kulttuurisemmista” muodoista („eurooppalaistamisesta”, Venäjän nykyisten likvidaattorien kielessä) ja puolustivat sitä ajatusta, että „uudestisyntyn aineksia on etsittävä” „vain” „rauhallisista ja siedetyistä” järjestöistä j.n.e.

„Teen yhteenvedon”, kirjoittaa Martov. „Kyllin riittävänä teoreettisena perusteluna ja poliittisena puolustuksena sille, mitä marxilaisuudelle uskollisina pysyneet menshevikit nykyään tekevät, on se tosiasia, että nykyinen järjestelmä sinänsä on sisimmältään ristiriitainen itsevaltiuden ja perustuslaillisuuden yhdistelmä ja että Venäjän työväenluokka on kypsä Lännen edistyneimpien maiden työläisten tapaan kouraisemaan tuota järjestelmää niiden ristiriitojen akilleenkantapäältä”.

Nämä Martovin sanat („kyllin riittävänä”) ovat *kyllin riittäviä* tehdäksemme niin ikään oman yhteenvetomme. Martov pitää „kyllin riittävänä” sitä, minkä tunnustavat myös kadetit ja osa lokakuulaisista. Juuri „Retsh” asetti vuoden 1911 tammikuussa kysymyksen siten kuin Martov oli ehdottanut sen asetettavaksi elokuussa 1910: muka ristiriitainen perustuslaillisuuden ja ei-perustuslaillisuuden yhdistelmä; kaksi leiriä — perustuslain kannattajat ja sen vastustajat. Martovista on „kyllin riittävää” se, mikä on *kyllin riittävää* „Retshistä”. Siinä ei ole *graaniakaan* marxilaisuutta. Marxilaisuus on siitä haihtunut olemattomiin ja vaihtunut liberalismiin. Marxilaisesta ei ole missään *tapauksessa* „riittävää” se, että meillä on olemassa „ristiriitainen yhdistelmä”. Marxilaisuus alkaa vasta siitä, mistä aletaan tiedota ja ymmärtää, että tuo totuus on riittämätön, että siinä on lusikallinen totuutta ja tynnyrillinen valhetta, että se hämää ristiriitojen syvällisyyden, kaunistelee todellisuutta ja kieltää ainoat mahdolliset keinot selviytyä tilanteesta.

Vanhan järjestelmän ja perustuslaillisuuden „ristiriitaista yhdistelmää” ei ole ainoastaan nyky-Venäjällä, vaan myös nyky-Saksassa ja jopa nyky-Englannissakin (lordien huone; kruunupään riippumattomuus kansanedustajista ulkopoliittikan kysymyksissä j.n.e.). Herää kysymys, mikä *todellinen* asenne (t.s. hyvistä toivotuksistaan ja hyväntahtoisista puheistaan huolimatta) on sillä poliitikolla, joka sanoo, että venäläiselle on „kyllin riittävää” sen tunnustaminen, mikä pitää paikkansa niin Saksan kuin

Englanninkin suhteen? Sellaisella poliitikolla on *todellisesti liberaalin*, kadetin asenne. Meillä ei edes porvarillisella demokraatillakaan, jos hän on vähänkin johdonmukainen, voi olla eikä ole sellaista asennetta. Martovin *viimeinen sana*, hänen loppukaavansa, joka tekee yhteenvedon koko likvidaattorien väittelystä, ilmaisee hyvin tarkasti, hämmästyttävän selvästi, tyhjentävän täydellisesti *liberaalien* katsomukset, joita ajetaan läpi muka marxilaisen lipun suojassa.

Kun liberaalit — eivätkä ainoastaan kadetit, vaan myös osa lokakuulaisista — sanovat: toimintamme *kyllin riittävä*nä teoreettisena perusteluna ja poliittisena puolustuksena on vanhan järjestelmän ja perustuslaillisuuden sisäisesti ristiriitaisen yhdistelmän tunnustaminen, niin liberaalit pysyvät täysin uskollisina itselleen. Näissä sanoissa he antavat todella tarkan liberaalisen kaavan, vuosien 1908—1910 (ellei 1906—1910) aikaisen liberaalien politiikan kaavan. Vain silloin ja vain sikäli marxilainen tuo ilmi marxilaisuutensa, kun hän selittää tuon kaavan *puutteellisuuden ja valheellisuuden*, kaavan, joka hävittää sen erikoisuuden, joka periaatteellisesti, perinpohjaisesti erottaa Venäjän „ristiriidat” Englannin ja Saksan „ristiriidoista”. „On kyllin riittävä, kun myöntää, että meillä on hyvin paljon sellaista, mikä on ristiriidassa perustuslaillisuuden kanssa”, sanoo liberaali. „Sen myöntäminen on kerrassaan riittämätöntä”, vastaa marxilainen. „On käsitettävä, että „perustuslaillisuudelle” *yleensä* ei ole olemassa alkeellista, pohjimmaista, kardinaalista, oleellista, välttämätöntä perustaa. Liberalismin perusvirhe on nimenomaan siinä, että se tunnustaa tuon perustan olevaksi, vaikkei sitä ole, ja tuo virhe selittää liberalismin voimattomuuden ja saa selityksensä porvarillisen kaunosieluisuuden voimattomuudesta”.

Jos tämä poliittinen antinomia käännetään taloudelliselle kielelle, niin sille voidaan antaa seuraava sanamuoto. Liberaali luulee, että taloudellisen (kapitalistisen) kehityksen tie on jo osoitettu, määritelty, lopullinen, että kysymyksessä on *tällä* tiellä olevien haittojen, ristiriitojen poistaminen. Marxilainen on sitä mieltä, että tämä osoitettu kapitalistisen kehityksen tie ei vielä johda ulos umpikujasta *huolimatta* sellaisista eittämättömistä taloudellisen kehityksen porvarillisista edistysaskeleista kuin vuoden 1906

marraskuun 9 päivä (tai 14.VI.1910), kuin III Duuma y.m. ja että on olemassa *toinen, myöskin* kapitalistisen kehityksen tie, joka vie valtatielle, tie, johon on viitattava, josta on tehtävä selkoa, jota on valmistettava, puolustettava ja ajettava läpi käytännössä liberalismiin kaikista epäroimisista, kaikesta uskonpuutteesta ja pelkuruudesta huolimatta.

Martov väittelee Larinin kanssa ikään kuin hän olisi Larinia paljon „vasemmistolaisempi”. Ja monet naiivit ihmiset antavat pettää itseään sanoen: Potresov, Levitski, Larin ovat tietysti likvidaattoreja, he ovat tietysti äärimmäisiä oikeistolaisia, no, sen tapaisia kuin meidän Rouanet, mutta Martov, Martov ei toki ole likvidaattori! Mutta Larinia ja luikertelevia reformaattoreja vastaan suunnatut Martovin efektiiviset fraasit ovat todellisuudessa vain silmän lumetta, sillä *johtopäätöksessään*, viimeisessä sanassaan, yhteenvedossaan Martov *nimenomaan* tukee Larinia. Martov ei ole yhtään „vasemmistolaisempi” kuin Larin, hän on vain parempi diplomaatti, periaatteettomampi kuin Larin ja piiloutuu keinokkaammin kirjavien näennäisesti „marxilaisien” sanariepujen taa. Martovin johtopäätös: ristiriitaisen yhdistelmän tunnustaminen on „kyllin riittävä” — on nimenomaan sitä likvidaattoruuden (ja liberalismiin) *vahvistusta*, jota Larin kaipaa. Mutta Larin tahtoo tuon johtopäätöksen perustella, todistaa, ajatella loppuun asti, tehdä periaatteelliseksi. Ja Martov sanoo Larinille niin kuin Vollmar, Auer ja opportunistin muut „vanhat varpuset” sanoivat nuorelle opportunistille Eduard Bernsteinille: „Kallis Larin... tuota noin: kallis Eetu (lyhennys Eduardista), olet aasi! Se pitää tehdä, mutta siitä ei saa puhua”. „Kallis Larin, teille ja meille on käytännöllinen likvidaattoruus „kyllin riittävä”, „kyllin riittävä” on vanhan järjestelmän ja perustuslaillisuuden ristiriidan liberaalinen tunnustaminen, mutta älkää herran nimessä menkö pitemmälle, älkää „syventäkö”, älkää etsikö periaatteellista selvyyttä ja täydellisyyttä, älkää tehkö arvioita „nykyisestä ajankohdasta”, *sillä sellainen paljastaa niin teidät kuin meidätkin*. Tehkäämme, mutta älkäämme puhuko”.

Martov opettaa Larinia olemaan opportunisti.

Ei pidä istua kahdella tuolilla, sanoo Larin Martoville, heille kummallekin kalliin likvidaattoruuden periaatteellista selitystä ja puolustelua vaatien.

— No mikä opportunisti te sitten olette, vastaa Martov, ellette osaa istua kahdella tuolilla? Mikä opportunisti te sitten olette, kun vaaditte käytännön tarkkaa, avomielistä ja selvää periaatteellista puolustelua? Oikean opportunistin pitää nimenomaan istua kahdella tuolilla, hänen pitää nimenomaan puolustaa „prosessi-taktiikkaa” (johdattakaapa mieleenne vuoden 1901 kauden Martynov ja Kritishevski), ajelehtia virran mukana, peittäen jälkensä ja karttaen kaikkea periaatteellisuutta. Osaahan Bernstein nyt (Vollmarilta, Auerilta y.m. saamiensa oppituntien jälkeen) olla revisionisti *eikä ehdota* mitään muutoksia *oikeauskoiseen* Erfurtin profession de foi'hin⁶¹. Meidänkin on osattava olla likvidaattoreja *eikä ehdotettava* mitään muutoksia nykyisen ajankohdan „kirottuja kysymyksiä” koskevaan *oikeauskoiseen* viralliseen vastaukseen (vuodelta 1908)⁶². Tosi opportunistina oleminen, kallis ja rakas Larin, vaatii *luikertelemista* mikäli kysymyksessä ovat teot, oma käytännöllinen työ, oman toiminnan luonne, mutta sanoissa, yleisön silmissä, puheissa, lehdistössä meidän ei ainoastaan pidä olla etsimättä teorioita *luikertelemisen* puolustamiseksi, vaan päinvastoin, on huudettava äänekkäämmin luikertelijoita vastaan, uutterammin vannottava ja vakuuteltava, että me emme ole luikertelijoita.

Larin on vaiennut. Hän ei kaiketi voinut olla sisimmäsään tunnustamatta, että Martov on taitavampi diplomaatti ja hiotumpi opportunisti.

Martovin loppukaavaa on tarkasteltava vielä eräältä puolelta: „kyllin riittävää” on vanhan järjestelmän ja perustuslaillisuuden yhdistelmän ristiriitaisuuden tunnustaminen. Verratkaa tätä kaavaa V. Levitskin *kuuluun* kaavaan: „*Ei* hegemoniaa, *vaan* luokkapuolue” („Nasha Zarja”, № 7). Levitski (— „Nasha Zarjan” Larin) on tässä kaavassa vain selvemmin, avomielisemmin ja periaatteellisemmin ilmaissut sen, minkä Potresov sotki, hämäröitti ja verhosi mutkikkailla sanonnoillaan, *siivotesaan* ja uusiessaan Plehanovin ultimaatumien vaikutuksesta hegemoniaa *vastustavaa* artikkeliaan.

Martovin kaava ja Levitskin kaava ovat saman mitalin eri puolia. Tämän seikan selittäminen Martoville, joka ei ole ymmärtävinään hegemonia-ajatuksen ja

likvidaattoruuskysymyksen yhteyttä, tulee olemaan seuraavan artikkelin aiheena.

P. S.* Tämä artikkeli oli jo annettu ladottavaksi, kun saimme „Delo Zhiznin” 2. numeron, jossa oli loppuosa J. Larinin artikkelista: „Oikealle — ja täyskäännös”. Tässä uudessa likvidaattorien aikakauslehdessä Larin esittää yhtä selvästi kuin ennenkin reformismia, jonka kannalla L. Martov „ei tietenkään epäile” J. Larinin olevan. Rajoitumme toistaiseksi reformistisen ohjelman *olemuksen* esittämiseen:

„Hämmennyneisyyden ja epätietoisuuden tilaa, jolloin ihmiset eivät yksinkertaisesti tiedä, mitä on odotettavissa huomispäivänä ja mitä tehtäviä he asettaisivat itselleen,— juuri sitä merkitsevät epätietoisien odotuksen mieliala ja hämärät toiveet joko sitten vallankumouksen toistumisesta tai siitä, että „sittenpäähän nähdään”. Vuorossaolevana tehtävänä ei ole turha epämääräinen odottelemine, vaan laajojen piirien perehdyttäminen siihen johtoajatukseen, että Venäjän elämässä koittaneella uudella historiankaudella työväenluokan täytyy järjestäytyä, ei „vallankumousta varten” eikä „vallankumouksen odottamiseksi”, vaan ilman muuta puolustukseen varmasti ja suunnitelmallisesti omia erikoisetujaan elämän kaikilla aloilla; kootakseen ja kouluttaakseen joukkonsa tässä monipuolisessa ja vaikeassa toiminnassa; kasvattaakseen ja kartuttaakseen sillä tavalla sosialistista tietoisuutta yleensä; oppiakseen suunnistautumaan (saamaan selvää asioista)— ja pitämään puolensa! — Venäjän yhteiskuntaluokkien mutkallisten keskinäisuuhteiden oloissa, muun muassa silloin, kun sitä vastaisuudessa ruvetaan uudistamaan perustuslaillisesti, feodaalisen taantumuksen taloudellisesti väistämättömän itse-ehytymisen tapahduttua” (s. 18).

Tämä tiradi ilmaisee täsmälleen koko sen hengen ja tarkoituksen, mikä on Larinin „ohjelmalla” ja *kaikilla* „Nasha Zarjan”, „Vozrozhdenijen”, „Delo Zhiznin” y.m. likvidaattoruuskantaisilla kirjoitelmilla aina L. Martovin „kyllin riittävästi” erittelemääme kirjoitusta myöten. Tuo tiradi on mitä aidointa ja täydellisintä reformismia. Emme voi nyt pysähtyä käsittelemään tuota tiradia; emme voi tässä eritellä sitä niin yksityiskohtaisesti kuin se ansaitsisi tulla eritellyksi. Rajoitumme tekemään vain lyhyen huomautuksen. Vasemmistolaiset kadetit, puolueettomat sosialistit, pikkuporvarilliset demokraatit (sen tapaiset kuin „kansansosialistit”) ja reformisteista ne, joilla on halua esiintyä marxilaisina, propagoivat työväenohjelmaa: kootkaa voi-

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

mianne, kasvattakaa itseänne, oppikaa, puolustakaa etujanne *yksinkertaisesti* sen vuoksi, että pitäisitte puolenne tulevassa perustuslaillisessa uudistuksessa. Moinen ohjelma tyypistää, kaventaa ja sterilisoi työväenluokan poliittisia tehtäviä vuosina 1908—1911 yhtä paljon kuin „ekonomistit” sterilisoivat noita tehtäviä vuosina 1896—1901. Entiset ekonomistit, pettäen sekä itseään että muita, vetosivat mielellään Belgiaan (reformismin ylivoiman Belgiassa ovat äskettäin todistaneet de Man'in ja Brouckère'in mainiot teokset; palaamme vielä noihin teoksiin); uusekonomistit, t.s. likvidaattorit, vetoavat mielellään siihen, että Itävalta sai perustuslain v. 1867 rauhallista tietä. Niin entiset ekonomistit kuin likvidaattorimmekin ovat Euroopan työväenliikkeen ja demokratian historiasta valinneet sellaisia esimerkkejä, tapauksia, episodeja, jolloin työläiset syystä tai toisesta olivat heikkoja, tiedottomia, riippuvaisia porvaristosta,— ja esittävät moiset esimerkit esikuvaksi Venäjälle. Niin ekonomistit kuin likvidaattoritkin ovat proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen johtimia.

„Myst” № 4, maaliskuu 1911
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan
„Myst” aikakauslehden
tekstin mukaan

POLEEMISIA HUOMAUTUKSIA

„Nasha Zarjan” 2. numerossa, artikkelissa „Yhteen vetoja käsityöläisten edustajakokouksesta” hra B. Bogdanov muotoilee johtopäätöksensä seuraavasti:

„Se, että pyritään irtautumaan entisestä maanalaisuudesta ja astumaan todella julkisen yhteiskunnallisen ja poliittisen toiminnan vaiheeseen,— on sitä uutta, joka luonnehtii myös työväenliikkeemme uusinta vaihetta” (s. 73). „Yhteiskunnallisen elämän kärjistymisen hetkellä, Moskovassa pidettävien täydennysvaalien ja IV Valtakunnanduuman yleisten vaalien edellä tuntuu erikoisen kipeästi proletariaatin poliittisesti järjestyneen osan vaikutuksen puuttuminen. Koko sen työn, jonka järjestyneet työläiset ovat viime vuosina suorittaneet, tarkoituksena on ollut tuon itsenäisen poliittisen voiman uudestisyntyttäminen. Ja joko tietoisesti tai tiedottomasti—mutta tuon liikkeen kaikista osanottajista tulee proletariaatin uudestisyntyvän puolueen asiamiehiä. Ja proletariaatin järjestyneen osan tehtävänä ei ole niinkään paljon tuon liikkeen jouduttaminen eikä sen ennenaikainen muotoaminen ja fikseeraaminen kuin se, että vaikutetaan tuon liikkeen kehittymisen suuntaan, annetaan sille mahdollisimman paljon kantavuutta vetämällä siihen mukaan mahdollisimman laajat joukot ja riistäytymällä tarmokkaasti irti maanalaisesta toimettomuudesta ja maanalaisuuden pökerryttävistä oloista” (ss. 74—75).

Tähän asti olemme vain „Novoje Vremjan” tyyppisissä sanomalehdissä ja ehkä lisäksi hra Struven ja kumpp. tapaisten äkämystyneiden liberalistiluopureiden kirjoituksissa nähneet noin kovin kiljuttavan „pökerryttävistä” oloista ja noin hysteerisesti huudettavan ja kehotettavan „riistäytymään irti” niistä. Vähänkin korrekti, rehellinen poliittinen lehdistö on tähän asti pitänyt sääntönä, ettei tietyltä areenalta hyökätä sitä vastaan, jota ei voida puolustaa samalta areenalta. Likvidaattorisakki, johon kuuluvat hrat B. Bogdanov, Levitski, Potresov y.m., on jo yli vuoden ajan „taistellut” menestyksellisesti tätä vanhentu-

nutta demokraattista ennakkoluuloa vastaan, systemaattisesti valitsemalla „tarmokkaasti irti”-kehotuksiaan y.m. var-ten nimenomaan sellaisen ja vain sellaisen areenan, joka kyseisessä asiassa takaa likvidaattoreille monopoliaseman. Meidän ei auta muu kuin todeta tämä „varattu” sota „pökerryttäviä oloja” vastaan ja naulata sotijat — häpeä-paaluun.

Hrat B. Bogdanovit, Levitskit, Potresovit pelaavat kieroa peliä, kun he sanovat työläisten pyrkivän esiintymään julkisesti ja tekevät sellaisen *oman* johtopäätöksensä, että *työläiset* pyrkivät riistäytymään irti „pökerryttävistä oloista”. Tuo kieronpeli perustuu siihen, että meillä, likvi-daattoruuden vastustajilla, ei ole mahdollisuutta kertoa tosiasioita, jotka nuo hrat B. Bogdanovit tuntevat ja jotka ovat todistuksena eri edustajakokouksissa julkisesti esiin-tyvien työläisten *suuttumuksesta* „irti riistäytymistä” ehdot-tavia *intelligenttejä kohtaan*. Vuoden 1911 alussa työläiset pyrkivät julkiseen poliittiseen toimintaan yhtä tarmok-kaasti — mikä on heille suureksi kunniaksi —, kuin he olivat pyrkineet siihen esim. vuoden 1905 alussa, mutta *työläiset* eivät kapinoineet silloin eivätkä kapinoi nytkään „pökerryttäviä oloja” vastaan, he eivät ole tahtoneet eivätkä tahdo „riistäytyä irti” niistä. „Tarmokkaasti irti”-pyrkimyksestä voidaan puhua oikeastaan vain luopuri-intelligenttien pyrkimyksenä.

Tosiaankin, ajatelkoon lukija kunnolla seuraavaa tosi-asiaa. Kirjailijaryhmä on puhunut voimaperäisesti — var-sinkin vuoden 1910 tammikuusta lähtien — siitä, että „pyritään riistäytymään irti entisestä” ja „astumaan todella julkisen poliittisen toiminnan vaiheeseen”. Tuo ryhmä on yksistään mainittuna aikana julkaissut yli 20 numeroa *omia* aikakauslehtiään („Nasha Zarja”, „Voz-rozhdenje”, „Zhizn”, „Delo Zhizni”) puhumattakaan eril-lisistä kirjoista, kirjasista ja niistä artikkeleista, joita on ollut sellaisissa aikakaus- ja sanomalehdissä, joilla ei ole varsinaista likvidaattoruusluonnetta. Herää kysymys, kuinka on voinut käydä niin, että kirjallisuusmiehet, jotka noin tarmokkaasti ovat työskennelleet publisistiikan alalla ja noin vakaumuksellisesti puhuvat siitä, että on välttämättö-mästi „riistädyttävä tarmokkaasti irti entisestä” ja „astut-tava todella julkisen poliittisen toiminnan vaiheeseen”, eivät *itse, omassa ryhmässään*, ole tähän saakka rohjenneet,

uskaltaneet „riistäytyä tarmokkaasti irti entisestä” ja „astua todella julkisen poliittisen toiminnan vaiheeseen” ohjelmin, toimintasuunnitelmin ja taktiikoin, jotka „tarmokkaasti riistäytyvät irti pökerryttävistä oloista”??

Mitä tämä komedia on? Mitä tämä teeskentely on? Puhutaan „poliittisen voiman uudestisyntystä”, arvostellaan samalla murhaavasti „pökerryttäviä oloja”, vaaditaan *riistäytymään irti* entisestä, saarnataan „todella julkisesta poliittisesta toiminnasta” eikä kuitenkaan esitetä tuon entisen tilalle *mitään* ohjelmaa, *mitään* toimintasuunnitelmaa, *mitään* taktiikkaa, *mitään* järjestöä! Miksi legalistillamme, jotka tahtovat käydä marxilaisista, ei ole poliittista rehellisyyttä edes sen verran kuin herroilla Peshehonoveilla ynnä muilla „Russkoje Bogatstvon”⁶³ publisisteilla, jotka jo paljoa aikaisemmin (vuodesta 1905—1906) ottivat puheen aiheeksi pökerryttävät olot ja välttämättömyyden „astua todella julkisen poliittisen toiminnan vaiheeseen” ja jotka *tekevät sen, mistä puhuivat*, todella „riistäytyivät tarmokkaasti irti entisestä”, todella esiintyivät „julkisin” ohjelmin, toimintasuunnitelmin, taktiikoin ja järjestöin?

Rehellisyys politiikassa on tulos voimasta, teeskentely—tulos heikkoudesta. Hrat Peshehonovit ja kumpp. ovat voimakkaita narodnikkien keskuudessa, ja siksi he esiintyvät todella „julkisesti”. Hrat B. Bogdanovit, Levitskit, Potresovit ja kumpp. ovat heikkoja marxilaisten keskuudessa, kohtaavat joka askelella vastustusta tietosten työläisten taholta, ja siksi he teeskentelevät, piiloutuvat eivätkä uskalla *esiintyä julkisesti* „todella julkisen poliittisen toiminnan” ohjelmin ja taktiikoin.

Hrat Peshehonovit ja kumpp. ovat siinä määrin voimakkaita narodnikkien keskuudessa, että kuljettavat tavaransa oman lippunsa turvin. Hrat B. Bogdanovit, Levitskit, Potresovit, Martovit ovat siinä määrin voimattomia marxilaisten keskuudessa, että heidän on pakko kuljettaa tavaransa vieraan lipun turvissa. Intelligenttien aikakauslehtipahasessa („Nasha Zarja”) he uljastelevat ja karjastelevat: „hierarkiaa” ei ole, „on riistäydyttävä tarmokkaasti irti entisestä”, „on astuttava todella julkisen poliittisen toiminnan vaiheeseen”. Mutta työläisten edessä likvidaat-
torimme käyttäytyy sananlaskun „lampaana urhojen edessä” mukaan.

Sankarimme, jotka hurmaantuneina palvovat „julkista poliittista toimintaa”, *eivät* työläisten edessä suinkaan toimi *julkisesti* eivätkä esitä *mitään* julkista ohjelmaa, taktiikkaa, järjestöä. Tästä johtuu se käsityöläisten edustajakokouksesta „yhteenvetoja” tekevän hra B. Bogdanovin viisas diplomatia, että hän kehottaa „olemaan jouduttamatta” liikettä todella julkisen poliittisen toiminnan suuntaan, „olemaan muotoamatta sitä ennenaikaisesti”. Näyttää siltä, että hra B. Bogdanov yritti *muotoilla* työläisten edessä omat likvidaattoruussuunnitelmansa, mutta poltti näppinsä. Luopuri-intelligentti kohtasi vastustusta työläisten keskuudessa, jotka erehtyessäänkin menettelevät suuremmin ja vaativat suoraa vastausta („riistädyttävä irti entisestä? esittäkää siis avoimesti ja rehellisesti se, mitä teillä on uutta!”). Ja hra B. Bogdanov lohduttelee itseään kuin Krylovin eläinsadun kettu: viinirypäleet ovat raakoja! ei pidä muodota ennenaikaisesti — on riistädyttävä irti entisestä, mutta on riistädyttävä siten, että liehutetaan työläisten keskuudessa tuota vanhaa lippua, — ei saa pitää kiirettä uuden kanssa.

Sanotte: tuo on kahdella tuolilla istumista. Mutta sehän juuri onkin kaikenlaisen opportunistin olemuksena. Sehän juuri ilmaiseekin marxilaisuutta *leikkivän* nykyisen porvarillisen intelligentin luonteen. Hra Struve leikki marxilaisuutta vuosina 1894—1898. Hrat B. Bogdanovit, Levitskit, Potresovit leikkivät marxilaisuutta vuosina 1908—1911. Sen ajan „ekonomistit” ja nykypäiviemme likvidaattorit ovat saman proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen johtimia.

„Mysl” № 4, maaliskuu 1911

Julkaistaan
„Mysl” aikakauslehden
tekstin mukaan

KRIISIN MERKITYKSESTÄ

Paljon puhuttu ministeri- ja poliittinen kriisi, josta sanomalehdet ovat kirjoittaneet ja kirjoittavat niin paljon, herättää kysymyksiä, jotka ovat syvällisempiä kuin eniten meluavat liberaalit luulevatkaan. Sanotaan: kriisi asettaa kysymyksen perustuslain rikkomisesta. Itse asiassa kriisi asettaa kysymyksen siitä, että lokakuulaisten ja kadettien käsitykset perustuslaista ovat vääriä, että kumpikin puolue on sen suhteen perin juurin harhassa. Mitä laajemmalle tuo harhaluulo leviää, sitä sisukkaammin on sitä selitettävä. Mitä enemmän kadetit yrittävät lokakuulaisuutta vastaan kohdistamiensa syytösten humussa ajaa läpi lokakuulaisten ja kadettien yhteisiä vääriä ajatuksia kriisin muka „perustuslaillisesta” luonteesta, sitä tärkeämpää on tuon nyt ilmitulleen yhteisyyden selittäminen.

Muistakaamme „Retshin” ja „Russkije Vedomostin” äskettäiset järkeilyt vaalitunnuksesta IV Duuman vaaleissa. Joko perustuslain puolesta tai sitä vastaan — niin asetetaan ja on jo asetettu kysymys, vakuuttivat kadettien molemmat tärkeimmät äänenkannattajat.

Silmäilkääpä nyt lokakuulaisten järkeilyjä. Esimerkiksi hra Gromoboin luonteenomainen artikkeli „Golos Moskvj” lehdestä (maaliskuun 30 pltä): „Pengottu muurahaiskeko”. Lokakuulaispublisisti vakuuttaa ja todistelee niille, hänen mielestään tunnollisille hra Stolypinin puolustajille, joita „oppositioon siirtyminen pelottaa”, että he „ottavat erheelisiä askeleita”. „Perustuslaillisille”, huudahtaa hra Gromoboi, „perustuslain rikkominen on niin painava synti, etteivät mitkään muut painot ole sen painavampia”. Mitä olennaista voidaan sanoa? kysyy hra Gromoboi ja vastaa:

„Jälleen piilukoppysy, nasionalismi, tahdon impulssit, valtiollinen välttämättömyys? oh, kaikkea tuota on jo kuultu, on kuultu myös lupauksia, jotka sittemmin ovat jääneet toteuttamatta”.

Lokakuulaisista (kuten „Vehin” kynäilijöistäkin, jotka ovat syvällisimmin ymmärtäneet ja selvimmin tuoneet ilmi kadettilaisuuden hengen) Stolypinin politiikka on ollut houkutteleva „lupaus”. „Lupaus”, kuten lokakuulaiset ovat myöntäneet, on jäänyt toteuttamatta.

Mitä tuo merkitsee?

Itse asiassa Stolypinin politiikka ei ole ollut lupaus, vaan Venäjän elämän viimeisen nelivuotis- (ellei viisivuotis-) kauden poliittista ja taloudellista todellisuutta. Niin vuoden 1907 kesäkuun 3 päivä kuin myös vuoden 1906 marraskuun 9 päivä (vuoden 1910 kesäkuun 14 päivä) eivät ole lupauksia, vaan todellisuutta. Kansallisessa mitassa järjestyneet aatellisen suurmaanomistuksen ynnä kauppa- ja teollisuuspääoman huippukerroksen edustajat ovat olleet ajamassa läpi ja toteuttamassa tuota todellisuutta. Ja kun nyt lokakuulaisen, moskovalaisen (ja siis yleisvenäläisen) pääoman ääni sanoo: „on jäänyt toteuttamatta”, niin se on yhteenveto tietystä poliittisten tapahtumien kaudesta, tietyistä järjestelmällisistä yrityksistä „toteuttaa” aikakauden vaatimukset, Venäjän kapitalistisen kehityksen vaatimukset III Valtakunnanduuman avulla, Stolypinin agrariipolitiikan avulla ja niin edespäin. Lokakuulainen pääoma on auttanut noita yrityksiä mitä tunnollisimmin, mitä utterammin säälimättä henkeään, säälimättä edes massiaan, ja sen on nyt pakko myöntää: on jäänyt toteuttamatta.

Siis syy ei ole lainkaan lupauksen rikkomisessa eikä „perustuslain rikkomisessa”, — sillä naurettavaa olisi erottaa vuoden 1911 maaliskuun 14 päivää vuoden 1907 kesäkuun 3 pstä, — vaan siinä, ettei aikakauden vaatimuksia voida täyttää sillä, mitä lokakuulaiset ja kadetit sanovat „perustuslaiksi”.

Noita ajan vaatimuksia ei voida täyttää „perustuslailla”, joka teki kadetit enemmistöksi (I ja II Duumassa), niitä ei voida täyttää „perustuslailla”, joka teki lokakuulaisten puoleen ratkaisevaksi (III Duuma). Ja kun lokakuulaiset nyt sanovat: „on jäänyt toteuttamatta”, niin tuo tunnustus merkitsee, tuon tunnustuksen aiheuttanut kriisi merkitsee sekä kadettilaisuuden että lokakuulaisuuden perustuslaillisten

illuusioiden kaksinkertaista, toistunutta, lopullista romahdusta.

Demokraatit ovat liikauttaneet vanhaa paikaltaan. Moittien demokraatteja „hillittömyyden vuoksi” kadetit lupasivat toteuttaa uuden rauhallista „perustuslaki”-tietä. Toteuttamatta jäi. Hra Stolypin rupesi toteuttamaan uutta sillä tavoin, että muuttuneet muodot olisivat vanhan tukena, että tilanherrakihojen ja pääoman tukipyöväiden järjestö lujittaisi vanhaa ja että maan yksityisomistus loisi yhteisön tilalle uuden kerroksen vanhan puolustajia. Lokakuulaiset ovat vuosikautia uurastaneet yhdessä hra Stolypinin kanssa tämän tehtävän kimpussa väliaikaisesti nujerrettujen demokraattien „heitä uhkaamatta”.

Toteuttamatta on jäänyt.

Toteutuneet ovat niiden sanat, jotka olivat sanoneet perustuslaillisten illuusioiden olevan turhia ja vahingollisia sellaisina äkillisten ja perinpohjaisten muutosten kausina kuin on ollut XX vuosisadan alkukausi Venäjällä.

Lokakuulaisten III Duuman ja lokakuulaisten „perustuslain” kolmivuotiskausi, lokakuulaisten ja hra Stolypinin „rauhallisen ja sovinnollisen yhteiselon” kausi on jättänyt jälkensä: maan taloudellinen kehitys on mennyt eteenpäin, „oikeiston” — kaikenlaisen „oikeiston” — poliittiset puolueet ovat kehittyneet, näyttäneet voimansa, ilmaisseet itsensä (ja esittäneet osansa loppuun).

Kolmannen Duuman agraaripolitiikka on ilmaissut itsensä *käytännössä* Venäjän lukuisissa kylissä ja syrjäkolkissa, se on saanut eloa vuosisatoja pysähdyksissä olleeseen käymistilaan, tuonut karkeasti esiin olemassa-olevat ristiriidat ja kärjistänyt niitä, tehnyt häikäilemättömäksi kulakin ja valistanut sen antipodeja. Kolmas Duuma ei ollut hyödytön. Eivät olleet hyödyttömiä myöskään kaksi ensimmäistä Duumaa, joilla oli niin runsaasti hyviä, viattomia ja voimattomia toivomuksia. Vuoden 1911 „perustuslaki”-kriisin muodossa on käynyt ilmi vuosien 1906—1910 perustuslaillisten illuusioiden romahdus, joka on paljon syvällisempi kuin ennen.

Sekä kadeteille että lokakuulaisille on yhteistä oikeastaan se, että he perustivat politiikkansa näille illuusioille. Ne olivat liberaalisen porvariston illuusioita, keskuksen illuusioita — ero keskuksen „vasemmiston” (kadettien) ja keskuksen „oikeiston” (lokakuulaisten) välillä ei ollut

olennainen, koskapa kumpikin oli objektiivisten olojen pakosta tuomittu kärsimään romahduksen. Vanhaa on liikautettu paikaltaan. Uutta ei ole toteuttanut enempää keskuksen vasemmisto kuin oikeistokaan. Kuka ja kuinka on toteuttava tuon väistämättömän, historiallisesti kiertämättömän uuden — se kysymys jää avoimeksi. „Perustuslaki”-kriisin merkitys on siinä, että tilanteen herrat, loka-kuulaiset, ovat tunnustaneet tuon kysymyksen jälleen „avoimeksi” kirjoittamalla „on jäänyt toteuttamatta” jopa omienkin toiveittensa alle, jotka näyttivät mitä „perustelluimmilta”, kauppiasmaisesti perustelluilta, kaupustelijamaisen tervejärkisiltä, moskovalaisittain vaatimattomilta. „Perustuslaki”-kriisin merkitys on siinä, että kadettien asettaman tunnuksen (kuka on perustuslain puolesta, kuka sitä vastaan) koko rajoittuneisuus, surkeus ja voimattomuus on käynyt ilmi herrojen lokakuulaisten kokemuksesta.

Demokraattiset ainekset väittävät tuon tunnuksen olevan riittämättömän. Lokakuulaisuus on vahvistanut nuo väitteet todeksi vielä erään Venäjän historian vaiheen kokemuksella. Kadetit eivät onnistu kiskomaan sitä takaisin entisiin naiiveihin perustuslaillisiin illuusioihin.

„Oikeuskoiset lokakuulaiset”, kirjoittaa hra Gromoboi, „hermostelevat, ilmoittavat eroavansa byroosta eivätkä tiedä, miten menettelisivät perustuslaillisuutta harrastavien tovereidensa kanssa. Turhaa levottomuutta. Heidän tulee olla rauhallisia tietäen, että totuus on heidän puolellaan ja että tuo totuus on niin yksinkertainen ja niin yleisesti tunnettu, ettei sen puolustamiseen tarvita Kopernikuksia ja Galileita. Heidän tulee tehdä rauhallisina tehtävänsä — tunnustaa laittomat teot laittomiksi ja ehdottomasti, minäkäänlaisiin kompromisseihin suostumatta hylätä laitton laki”.

Illuusioita, hra Gromoboi! Ilman „Kopernikuksia ja Galileita” ei tulla toimeen. Teiltä „on jäänyt toteuttamatta”, ilman niitä ei tulla toimeen.

...,Kun näkee koko tuon pengotun, kuhisevan muurahaiskeon — palveluintoisen lehdistön, palveluintoiset puhujat ja palveluintoiset edustajat” (loppuun asti, hra Gromoboi: palveluintoisen, lakeijamaisen porvariston), „niin voidaan ainoastaan, inhimillisestä säälintunteesta heitä kohtaan, huomauttaa hyvänsuovasti, että P. A. Stolypinin palvelu ei

voi olla enää palvelua, vaan ainoastaan lihakoivaa matemista”.

Mutta P. A. Stolypin ei ole yksilö, vaan tyyppi, hän ei ole yksin, vaan „kaksin” Yhdistyneen aateliston neuvoston kanssa. Herrat lokakuulaiset ovat yrittäneet elää hänen kanssaan sovinnossa uudella tavalla aikana, jolloin on olemassa Duuma, on „perustuslaki” ja jolloin harjoitetaan porvarillista yhteisön tolmatshovilaisen hävittämisen politiikkaa, ja jos tuo yritys ei onnistunut, niin syy ei suinkaan ole Stolypinissa.

...,Kansanedustajien koko voimahan on siinä, että he ovat yhteydessä kansaan, mutta kun he (oikeistolaiset lokakuulaiset) itse asiassa tuollaisella tukemisellaan (tukeamalla Stolypinia ja perustuslain stolypinilaista rikkomista) kadottavat „kasvonsa”, niin mitä arvoa heillä on sen jälkeen?”

Kuinka pitkälle olemmekaan joutuneet! Lokakuulaiset sanovat „yhteyttä kansaan” „kansanedustajien voimaksi”! Se on tietysti naurettavaa! Mutta se ei ole sen naurettavampaa kuin kadettien puheet I ja II Duumassa „yhteydestä kansaan” verrattuna noiden samojen kadettien puheisiin sanokaamme vaikkapa paikallisia maakomiteoita vastaan. Sanat, jotka ovat naurettavia kadettien ja lokakuulaisten lausumina, eivät sinänsä ole lainkaan naurettavia, vaan merkittäviä. Ne ilmentävät vielä ja vielä kerran — vastoin niiden tahtoa, jotka puhuvat nykyisin noita sanoja — ilmentävät perustuslaillisten illuusioiden romahdusta „perustuslaki”-kriisin myönteisenä tuloksena.

„Zvezda” № 18,
huhtikuun 16 p:nä 1911
Allekirjoitus: V. I. Ij in

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

ENGLANNIN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN KONGRESSI

Monet Euroopan sosialistiset puolueet: Ranskan, Belgian, Hollannin (sen opportunistinen osa), Englannin sosialidemokraattinen, Englannin „Riippumaton työväenpuolue”, käyttivät pääsiäispyhiä (huhtikuun 16. u.l.) kongressiensa pitämiseen. Aikomuksenamme on kiinnittää lukijan huomio eräisiin kahden viimeksi mainitun puolueen edustajakokouksissa käsiteltyihin kysymyksiin.

Englannin sosialidemokraattisen puolueen (S.D.P.) kolmaskymmenes ensimmäinen vuosikokous pidettiin Coventry'ssa. Kiintoisimpana kysymyksenä oli „aseistautumista ja ulkopolitiikkaa” koskeva kysymys. Tunnettua on, että viime vuosina niin Englanti kuin Saksakin ovat aseistautuneet tavattoman voimaperäisesti. Näiden maiden kilpailu maailman markkinoilla kärjistyy kärjistymistään. Sotilaallinen yhteentörmäys on lähenemässä yhä uhkaavampana. Kummankin maan porvarillinen shovinistinen lehdistö syyttää miljoonia ja miljoonia sytyttäviä kirjoituksia kansanjoukkoihin usuttaen käymään „vihollisen” kimppeun, kiljuen „saksalaisten päällekkauksen” tai „englantilaisten hyökkäyksen” väistämättömästä vaarasta ja huutaen aseistautumisen voimistamisen välttämättömydestä. Englannin ja Saksan samoin kuin Ranskan (jonka Englanti varsin mielellään vetäisi mukaan sotaan omatakseen mannermaisia maavoimia Saksaa vastaan) sosialistit kiinnittävät suurta huomiota uhkaavaan sotaan taistellen kaikin voimin porvarillista shovinismia ja aseistautumista vastaan ja koettaen kaikin tavoin selittää proletariaatin ja pikkuporvariston takapajuisimmillekin kerroksille, mitä onnettomuuksia tuo mukanaan sota, joka palvelee yksinomaan vain porvariston etuja.

Murehdittavana poikkeuksena sosialistien keskuudessa ovat olleet muutamat Englannin sosialidemokraattisen puolueen huomattavat johtomiehet ja heidän joukossaan Hyndman. Hän on antanut pelästyttää itseään Englannin porvarilehdistön „saksalaisvaara”-huudoilla ja mennyt niinkin pitkälle kuin puolustelemaan sellaista, että Englannin on puolustautuakseen pakostakin aseistauduttava, että Englanti tarvitsee voimakkaan laivaston ja että Wilhelm on hyökkäävä puoli.

Totta kyllä Hyndmania vastustettiin ja kovasti vastustettiin itse sosialidemokraattisen puolueen sisällä. Monissa paikallisten ryhmien päätöslauselmissa esiinnyttiin jyrkästi häntä vastaan.

Coventry'n edustajakokous — eli englantilaista sanontaa käyttäen „konferenssi”, joka merkitykseltään ei vastaa venäläistä — joutui ratkomaan kiistakysymystä. Hackney'n (Lontoon koillinen piiri) ryhmän päätöslauselma edusti kantaa, joka oli jyrkästi vihamielinen kaikelle shovinismille. Selostaessaan edustajakokousta sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattaja „Justice” * esittää vain lopun tästä (muka „pitkästä”) päätöslauselmasta, jossa vaaditaan taistelemaan päättäväisesti kaikkea aseistuksen lisäämistä vastaan, kaikkea agressiivista siirtomaa- ja finanssi-politiikkaa vastaan. Zelda Kahan, joka puolsi tätä päätöslauselmaa, korosti, että juuri Englanti on harjoittanut viimeiset 40 vuotta agressiivista politiikkaa, että Saksa ei hyötyisi mitään Englannin muuttamisesta maakunnakseen ja että sellaista vaaraa ei ole olemassa. „Englannin laivasto on olemassa imperiumin säilyttämistä varten. Sosialidemokraattinen puolue ei ole vielä koskaan tehnyt niin vakavaa ja niin pahaa virhettä kuin nyt, kun samaistetaan puolue ja sodalla-pelottelevat shovinistit; tästä virheestä seuraa”, sanoi Kahan, „että Englannin sosialidemokraatit ovat asettaneet itsensä kansainvälisen liikkeen ulkopuolelle”.

Hyndmanin puolustajana esiintyi puolueen KK („toimeenpaneva komitea”) kokonaisuudessaan ja muun muassa — hävettää tätä sanoessa — H. Quelch. Tämän tekemässä „korjausehdotuksessa” ei sanottu sen enempää eikä vähempää kuin seuraavasti: „konferenssi pitää tällä het-

* — „Oikeudenmukaisuus”. *Toim.*

kellä välittömänä tavoitteena kansakunnan puolustukseen riittävän (adequate) laivaston ylläpitoa"!.. Tämän ohessa tietysti toistetaan myös kaikki „hyvät ja entiset sanat” niin taistelusta imperialistista politiikkaa vastaan kuin myös sodasta kapitalismia vastaan j.n.e. Mutta kaikki se on tietysti pilattu *lusikallisella teroaa*: porvarillisen välttelevällä ja samalla aito porvarillisella, shovinistisella, fraasilla, jossa myönnetään „riittävän” laivaston tarpeellisuus. Ja näin tehdään vuonna 1911, jolloin Englannin meriministeriön budjetti osoittaa selvääkin selvemmin ääretöntä kasvupyrkimystä — ja näin tehdään maassa, jonka laivasto „suojaa ja varjelee” „imperiumia”, t.s. siinä luvussa Intiaa, jonka lähes 300-miljoonainen väestö on annettu Englannin byrokratian ryövättäväksi ja mielivaltaan ja jossa liberaali ja „radikaali” Morleyn tapaiset „valistuneet” englantilaiset valtiomiehet *karkottavat* valtiorikoksesta, *pieksävät* valtiorikoksesta kanta-asukkaita!

Miten surkeihin sofismeihin täytyi Quelchin turvautua, näkyy esimerkiksi hänen puheensa seuraavista kohdista („Justice'in” selostuksesta, jossa puolustetaan Hyndmania)!.. „Jos tunnustamme kansallisen autonomian, niin meillä tulee olla kansallinen turva,— ja tuon turvan täytyy olla riittävän, muussa tapauksessa se on hyödytön. Me olemme imperialismiin, yhtä hyvin englantilaisen kuin saksalaisenkin, vihollisia; Preussin herruuden alla olevat pikku kansat vihaavat sen despotiaa, ja sen uhkaamat pienet kansakunnat näkevät Britannian laivaston ja Saksan sosialidemokraatit ainoaksi toivokseen”...

Kas noin nopeasti luisuvat alas ihmiset, jotka ovat joutuneet opportunistimin kaltevalle pinnalle! Britannian laivastoa, joka on apuna Intian (ei siis kovinkaan „pienen” kansakunnan) orjuuttamisessa, *rinnastetaan* Saksan sosialidemokraatteihin kansojen vapauden suojelijana... Z. Kahan oli oikeassa sanoessaan, ettei Englannin sosialidemokratia ole vielä koskaan häväissyt itseään niin pahasti. Sen lahkokuntalaisluonne, jonka Engels oli pannut merkille ja tuominnut jo kauan sitten⁶⁴, ei ole vielä koskaan käynyt ilmi niin selvästi kuin tuossa *keveydessä*, jolla yksinpä Quelchinkin kaltaiset miehet *siirtyvät* shovinistien puolelle.

Äänestyksessä äänet menivät tasan: 28 „toimeenpanevan komitean” puolesta ja 28 vastaan. Saadaksean surkean

voiton Hyndmanin ja Quelchin täytyi suorittaa äänestys ryhmittäin. Se antoi heille 47 ääntä 33 vastaan.

Sosialidemokraattisessa puolueessa löytyi miehiä, jotka korottivat äänensä jyrkkään vastalauseeseen riveissään esiintyvää shovinismia vastaan, löytyi varsin voimakas vähemmistö käymään vakavaa taistelua. Hullummin ovat asiat „Riippumattomassa työväenpuolueessa”: siellä opportunisti ei ole mikään harvinaisuus. Kysymystä, onko sosialistien ja työläisten tuettava aseistautumista, pohditaan siellä aivan rauhallisesti puolueen virallisen äänenkannattajan „The Labour Leader'in” * „väittely”-artikkeleissa (№ 16 huhtikuun 21 pltä 1911).

„Vorwärts'in” ** Lontoon kirjeenvaihtaja on oikeutetusti huomauttanut, että sosialidemokraattisen puolueen asenteen parasta arvostelua on ollut sosialidemokraattijohtajien viisautta *ylistelevä* kirjoitus *ultrashovinistisessa* „Daily Mail” lehdessä ***. „On ilahduttavaa nähdä”, näin alkaa englantilaisen shovinistisen lehden kirjoitus, „on ilahduttavaa nähdä; että niin typeriä kuin maamme sosialidemokraattisen puolueen eräät aatteet ovatkin ja niin mahdottomia kuin sen eräät ihanteet ovatkin, on ainakin yksi tärkeän merkityksen omaava kysymys, jossa tämä puolue pitää ohjeenaan järkeä ja tervettä ihmisajattelua”.

Todella ilahduttavana ilmiönä „Riippumattoman työväenpuolueen” edustajakokouksessa Birminghamissa oli se, että tämän puolueen riveistä kajahti lujia ja jyrkkiä vastalauseita sitä opportunistista politiikkaa, liberaaleista-riippuvaisuuden politiikkaa vastaan, jota tämä puolue yleensä ja erikoisesti sen johtomies Ramsay MacDonald harjoittaa. Siihen syytökseen, että työläisedustajat puhuvat alahuoneessa vähän sosialismista, R. MacDonald vastasi neitseellisen opportunistisen naiivisti, että „propagandapuheet” eivät ole kovinkaan sopivia parlamentissa. „Alahuoneen suurtehtävänä”, lausui MacDonald, „on muuttaa lainsäädökseksi se sosialismi, jota olemme maassa julistaneet”. Puhuja unohti porvarillisen sosiaalisen reformin ja sosialismin välisen eron! Hän on valmis odottamaan sosialismia porvarilliselta parlamentilta...

* — „Työläisjohtaja”. *Toim.*

** — „Eteenpäin”. *Toim.*

*** — „Päivän Posti”. *Toim.*

Leonard Hall osoitti puheessaan, että „Riippumaton työväenpuolue muodostettiin vuonna 1892 erikoisesti diskreditoimaan pelkkänä liberaalien siipenä olleen „Työn vaaliliigan” („Labour Electoral League”) politiikkaa, taistelemaan tuota politiikkaa vastaan ja tekemään siitä lopun. Me hautasimme ruumiin (tekemällä lopun tästä liigasta), mutta henki on näköjään herännyt eloon nykyisessä „Työväenpuolueessa”. Tämän puolueen johtomies on puheissaan, kirjeissään ja kirjoissaan toteuttanut nimenomaan Liigan politiikkaa”.

Eräs toinen I. L. P:n * jäsen, parlamentin jäsen George Lansbury esiintyi arvostellen jyrkästi „työväen” parlamenttiryhmän politiikkaa syystä, että se on riippuvainen liberaaleista ja pelkää „vahingoittaa” liberaalien hallitusta. „Työläisedustajien menettely”, sanoi Lansbury, „on monesti hävettänyt minua siinä määrin, että olen ollut aikeissa luopua valtakirjastani. Liberaalit yrittävät pitää parlamentin koko ajan kiinni pikku kysymyksissä, eivätkä työläisedustajat kykene saamaan itselleen itsenäisyyttä”. „En tunne sellaista tapausta”, sanoi Lansbury, „jolloin niin liberaalit kuin torytkin eivät olisi esittäneet jotain „tärkeää” kysymystä lykätäkseen joukkojen kurjuutta ja köyhyyttä koskevan kysymyksen. Istuessani alahuoneessa mieleeni piirtyy kuva työläisistä, miehistä ja naisista, jotka ovat raataneet päivästä toiseen Bow'n ja Bromleyn (piirejä Lontoon Eastendissä, köyhälistökortteleita) luolissa ja jotka lähettivät minut parlamenttiin. He raatoivat silloinkin, kun valitsivat minut, sillä he arvelivat, etten ole liberaalien enkä toryjen kaltainen. He lähettivät minut sitä varten, että asettaisin kysymyksen köyhyydestä, köyhyydestä, köyhyydestä... Kehotan teitä”, sanoi puhuja edustajakokouksen puoleen kääntyen, „muodostamaan lujan puolueen alahuoneessa, puolueen, joka on ehdottomasti täysin peräänantamaton niin liberaalien kuin toryjenkin suhteen. Kun liberaalit menettelevät kehnosti, meidän ei pidä sääliä liberaaleja enempää kuin konservatiivejakaan (toryja). Työläisillä, jotka tekevät työtä ja elävät kurjuudessa, ei ole mitään odotettavissa liberaaleilta enempää kuin toryiltaakaan; heidän ainoa toivonsa, heidän ainoa pelastuksensa on heidän oma järjestynyt taistelunsa... Meidän on

* — Independent Labour Party — Riippumattoman työväenpuolueen. Toim.

näytettävä Lontoon kaupunkiluolien työläisille, että olemme parlamenttissakin uskollisia sille, mistä puhumme parlamentin ulkopuolella, nimittäin, että liberaalit ja toryt ovat kansan vihollisia ja että kansan ainoana toivona on sosialismi”.

Edustajakokous keskeytti tuon tuostakin kaikuvilla kätentaputuksilla Lansburyn puheen järjestäen todellisen suosionosoitusten myrskyn puhujalle, kun hän oli lopettanut. Saksassa tuollaiset puheet ovat tavanomaisia. Englannissa ne ovat uutuus. Ja kun tuollaisia puheita alkaa kuulua, kun „Riippumattoman (valitettavasti sangen usein sosialismista riippumattoman, mutta liberaaleista riippuvaisen) työväenpuolueen” edustajakokouksen työläisedustajat taputtavat tuollaisille puheille käsiään, niin meillä on silloin oikeus päätellä, että proletaarisen taistelun henki pääsee *Englannissakin* voitolle MacDonaldin kaltaisten parlamentaarikko-opportunistien diplomatiasta. (Huomautamme suluissa, että italialaisille reformisteille, jotka ovat valmiit astumaan porvarilliseen ministeristöön, tuo MacDonald lähetti äskettäin tervehdyksen ilmaisten täydellisen myötätuntonsa heitä kohtaan ja vihamielisyytensä „kuivaa teoriaa” kohtaan.)

Hallin, Lansburyn y.m. puheet eivät muuttaneet „Riippumattoman työväenpuolueen” politiikkaa. Tuon puolueen johtoon jäi MacDonald, ja sen politiikka on edelleenkin oleva opportunistista. Proletariaattiin kohdistuva porvariston vaikutus on voimakas — varsinkin demokraattisissa maissa. Mutta nuo puheet eivät ole jättämättä jälkeä, ne heikentävät porvariston ja opportunistien vaikutusta. Kun englantilaiset saavat perustetuksi jokapäiväisen sanomalehden (sitä harkitaan välittömästi *kummassakin* puolueessa), niin silloin tuollaiset ja vain tuollaiset puheet löytävät pääsyn työväenluokan järkeen ja sydämeen. Kaikkien maiden, muun muassa Venäjän, liberaalit riemuitsevat ja naureskelevät nyt nähdessään opportunistimin herruuden Englannin työväenliikkeessä. Mutta „se parhaiten nauraa, joka viimeksi nauraa”.

LEGALISTIN KESKUSTELU LIKVIDAATTORUUDEN VASTUSTAJAN KANSSA ⁶⁵

Legalisti. Minusta tuntuu, että likvidaattoreja vastaan käydyn taistelun ja kiistojen kärjistyminen äärimmilleen sosialidemokraattisessa lehdistössä on liiaksi tulistanut intohimoja ja tehnyt erimielisyyden olennaisen puolen hieman hämäräksi.

Likvidaattoruuden vastustaja. Eiköhän päivästään? Eiköhän taistelun kärjistyminen ole johtunut aatteellisen erimielisyyden syvyydestä? Vai oletteko tekin siirtyneet „horjuvien”, t.s. „sovittelijoiden”, leiriin, jotka koettavat täyttää kuilun sisällyksettömillä fraaseilla ja kauaskäivillä arkipäiväisyyksillä?

Legalisti. Oi ei, en ole lainkaan taipuvainen „soviteluun”. Päinvastoin. Tarkoitan, että likvidaattorit eivät ole kyllin tietoisia eivätkä siitä syystä kyllin päättäväisiä. He kulkevat yhä vielä haparoiden ja kehittyvät, jos niin voisi sanoa, alkuvoimaisesti. He eivät vielääkään rohkene ajatella ajatuksiaan loppuun asti. Siitä johtuu heidän kantansa epäjohdonmukaisuus, sekavuus ja huojuvaisuus, mitä vastustajat pitävät teeskentelynä, veijarimaisina otteina taistelussa illegaalista puoluetta vastaan y.m.s. Seurauksena on tukkanuotanveto, ja laaja yleisö, jonka vuoksi kiistaa käydään, lakkaa ymmärtämästä, mistä on kysymys. Jos likvidaattoreilla olisi vähemmän diplomaattitaitureita ja enemmän itseluottamusta, niin silloin he pikemmin todistaisivat olevansa oikeassa ja löisivät teidät perin pohjin.

Likvidaattoruuden vastustaja. Hirveää unta, mutta... olisi kiintoista kuulla todisteenne.

Legalisti. Vakaumukseni on, että likvidaattorit ovat oikeassa. Heidän on hyväksyttävä heitä vastaan singottu

legalisti-nimi. Me hyväksymme sen ja näytämme, että juuri legalistit antavat ainoan oikean — marxilaisuuden kannalta katsoen oikean — vastauksen Venäjän nykyisen työväenliikkeen kirottuihin kysymyksiin. Tunnustatteko vai ettekö tunnusta, että nykyinen kausi on sinänsä eräänlainen omalaatuinen vaihe Venäjän taloudellisessa ja poliittisessä kehityksessä?

Likvidaattoruuden vastustaja. Tunnustan.

Legalisti. Te tunnustatte sen, kuten surullisenukuisat „joulukuun” (vuoden 1908) päätöslauselmannekin, vain sanoissa. Jos syvennytään tosissa tähän tunnustukseen, niin se merkitsee, että esim. julkinen sosialidemokraattien ryhmä III Duumassa ei ole olemassa sattumalta, vaan muodostaa erottamattoman elimellisen osan „nykyhetkestä”. Kyseisen ajankohdan poliittisten ehtojen kokonaissumma, työväenliikkeen ehtojen kokonaissumma on sellainen, että sosialidemokraattien *legaalinen* duumaryhmä on sekä mahdollinen että välttämätön ja että avoin *legaalinen* sosialidemokraattinen työväenpuolue on sekä mahdollinen että välttämätön.

Likvidaattoruuden vastustaja. Eiköhän tuo hyppäys sosialidemokraattien duumaryhmästä sosialidemokraattiin työväenpuolueeseen ole uskallettua?

Legalisti. Ei ollenkaan. Koko juttu on vain siinä, että muodot sosialidemokratian olemassaololle III Duumassa me olemme saaneet ulkoapäin, meidän on tarvinnut vain ottaa ne vastaan, astua, niin sanoaksemme, valmiiseen huoneistoon, kun taas legaalisen työväenpuolueen olemassaolon muodot on meidän itsemme löydettävä. Tässä tarvitaan aloitteellisuutta, taistelua uusien muotojen puolesta. Ne, joita te sanotte halveksivasti likvidaattoreiksi, ovat alkaneet tuon taistelun, astuneet uudelle tielle, mutta valitettavasti vain toisella jalallaan. Valitettavasti he yhä vielä arkailevat, vilkuilevat taakseen ja rajoittuvat puolinaiisiin toimenpiteisiin. Uudelle tielle lähtiessä tuota ei voida alussa välttää, olkoon niin, mutta alkua on seuraava jatko. Ja ensi askeleiden epävarmuudesta on tuleva loppu ja virheet oikaistaan.

Likvidaattoruuden vastustaja. Mainiota. Ehkä selitätte, millaisia nuo virheet ovat ja miten ne oikaistaan?

Legalisti. Selitän mielelläni. Ei voida ennakoita sanoa, nimenomaan millainen on oleva huomispäivän legaalinen

työväenpuolue, mutta ei voida olla myöskään näkemättä työväenliikkeen kehityksen yleistä suuntaa. Ottaen tämän suunnan lähtökohdakseni voin arkailematta piirtää kuvan legaalista puolueesta tietoisena siitä, että vaikkei se todellisuudessa tule olemaan tarkoin sellainen, niin se tulee kuitenkin olemaan *sen tapainen*. Ja piirtääkseni teille tämän kuvan minun ei lainkaan tarvitse ryhtyä „sepittelemään”. Minun tarvitsee vain tarkastella lähemmin elämän opetuksia, uusissa vallankumouksenjälkeisissä oloissa tapahtuneen toiminnan antamaa kokemusta. Riittää kun teen yhteenvedon tästä kokemuksesta jättäen syrjään yksityiskohdat ja ottaen pääasian. On olemassa legaalinen työväen edustus Duumassa. On olemassa legaalinen sosialidemokraattien ryhmä. Sitä vainotaan, sitä pitävät silmällä vakoilijat, sen ei sallita kokoontua, siltä riistetään asioita tuntevat henkilöt, se hajotetaan ehkä huomispäivänä vankiloihin ja karkotuspaikoille — puolueen legaalisuus ei lainkaan tee mahdottomiksi, kuten lyhytnäköiset kannattajanne luulevat, tuomioistuimien ja poliisin vainotoimenpiteitä. Mutta vainoista huolimatta legaalinen ryhmä on olemassa. On olemassa legaalisia työväenyhdistyksiä, klubeja, legaalisia marxilaisia aikakaus- ja viikkolehtiä — niitä vainotaan entistä enemmän, lakkautetaan, kuristetaan sakoilla, niiden toimittajat saavat kuukauden kestäneestä toimitustyöstään maksaa ehkä puolentoista kuukauden vankeusrangaistuksella, yhdistyksiä lakkautetaan tämän tästä, mutta silti niitä on olemassa. Ajatelkaapa tätä tosiasiaa. Toista on legaalisten työväenyhdistysten, legaalisen marxilaisen lehdistön, legaalisten sosialidemokraattiedustajain puuttuminen. Niin oli ennen v. 1905. Toista on, kun ne ovat olemassa yhtämittäisistä vainoista *huolimatta*, alituisista lakkautuksista huolimatta. Näin on ollut asianlaita v. 1907 jälkeen. Se juuri onkin uutta tilanteessa. Juuri tuohon „uuteen” onkin osattava tarttua, jotta sitä voitaisiin kehittää laajemmalle, voimistaa ja varmistaa.

Likvidaattoruuden vastustaja. Aloittitte lupauksesta olla legalistina rohkeampi ja johdonmukaisempi kuin ne, jotka ovat esiintyneet tähän asti, mutta toistaiseksi olette kuitenkin vain toistanut samaa, mitä kaikki likvidaattorit ovat jo kauan sitten sanoneet.

Legalisti. Sanoin jo, että johdonmukaisen, vakauksellisen legalismin piirteet hahmottuvat sinänsä

elämänkokemuksen tarkkaavaisesta huomioinnista. Legaalisen sosialidemokraattisen työväenpuolueen kaikki eri aineosat ovat todellisuudessa jo olemassa. On sanottava kuuluvasti ja suoraan, mitä on olemassa. On myönnettävä arkaillematta, että ellei tänään niin huomenna nuo hajanaiset aineosat kokoontuvat yhteen, niiden täytyy kokoontua, ja sellainen puolue syntyy. Se täytyy perustaa ja perustetaan. Sitä tullaan vainoamaan, mutta se tulee olemaan,—legaalisen työväenpuolueen olemattomuuden vuosia seuraavat legaalisen työväenpuolueen epävarman, lukuisten vainoimien keskeyttämän olemassaolon vuodet, ja niitä seuraavat Venäjällä aito eurooppalaisen legaalisen sosialidemokraattisen puolueen vuodet. Legaalisen sosialidemokraattisen puolueen olemassaolon vuodet ovat jo koitaneet, tuo puolue on jo *reaalisempi* kuin teidän maanalaisuutenne, joka yhdeksältäkymmeneltä yhdeksältä sadasosaltaan on tuhottu. Jotta legalistit saataisiin tiivistettyä lopullisesti ja heidän toimintansa varmemmaksi, järjestelmällisemmäksi, johdonmukaisemmaksi, ei pidä pelätä sanoa, mitä on olemassa, ei pidä pelätä nimittää tuota reaalisuutta sen omalla nimellä, ei pidä pelätä heittää tunnusta, nostaa lippua. Vaikka tuomioistuimet ja poliisi riistäisivätkin sen käsistämme, vaikka ne riistäisivät sen kymmeniä kertoja, niin sitä *ei voida* hävittää, sitä ei voida riistää pitkäksi aikaa, sillä se yleistää sen, mitä on olemassa, mikä kasvaa eikä voi olla kasvamatta.

Likvidaattoruuden vastustaja. Asiaan, asiaan. Muussa tapauksessa minun täytyy johdattaa mieleenne sananparsin: *kyvinpä visertää*, mutta minne istuutuu. Lupasitte puhua suoraan. Sanokaapa suoremmin, konkreettisemmin: mitä kirjoitetaan lippuunne?

Legalisti. Siihenhän juuri olen puhetta johtanut. Me perustamme työväenliikkeen edistämiseksi legaalisen yhdistyksen. Tuon yhdistyksen periaatteellisena pohjana on marxilaisuus. Yhdistyksen tavoitteena on yhteiskunnallisten elinolojen uudistaminen marxilaisuuden pohjalta, luokkien hävittäminen, tuotannon anarkian hävittäminen j.n.e. Legaalisen puolueen, t.s. yhdistyksemme, lähimpänä tavoitteena on valtio- ja yhteiskuntajärjestelmän täydellinen demokratisoiminen; agraarikysymyksen ratkaisun edistäminen demokraattiseen suuntaan ja marxilaisten katsomusten pohjalta; mitä laajin työväen lainsäädäntä. Ja vihdoin,

uuden yhdistyksen toimintakeinoina tulevat olemaan kaikki lailliset propaganda-, agitaatio- ja organisaatiokeinot.

Likvidaattoruuden vastustaja. Luuletteko ehkä hallituksemme sallivan, että tällainen yhdistys rekisteröidään?

Legalisti. Älkäähän toki, en ole lainkaan niin naiivi, että luulisin sellaista. Yhdistystämme ei tietenkään rekisteröidä, mutta illegaaliseksikaan sitä ei voida tunnustaa, ja juuri siinä tehtävämme onkin. Joka läänissä työläiset tulevat toinen toisensa jälkeen laatimaan samantapaisen yhdistyksen säännöt ja esittämään ne esivallan vahvistettaviksi. Se tulee olemaan johdonmukaista, horjumatonta taistelua legaalisuuden puolesta. Sellaisen yhdistyksen perustajia ja jäseniä ei voida vainota meidän nykyisen muka puolueemme „pelottavien” ohjelmapykälien vuoksi, sillä VSDTP on tällä haavaa vain puolueen tapainen eivätkä sen ohjelman „pelottavat” pykälät, sen tapaiset kuin tasavalta, proletariaatin diktatuuri — lukuisten aseellista kapinaa y.m.s. koskevien päätöslauselmien „pelottavista” pykälistä edes puhumattakaan — ketään pelota, niillä ei ole mitään merkitystä, ne eivät esitä mitään osaa, ellei oteta lukuun sitä „osaa”, mikä toimittaa pakkotöihin henkilöitä, jotka *itse asiassa* eivät ole tehneet mitään lainvastaista. Juuri siinä on asian ydin, juuri siinä on puolueen nykyisen tilan tragedia. Kuollut tarrautuu elävään. Erilaisten päätöslauselmien ja vanhan puolueohjelman vanhentuneet, käytöstä pois joutuneet „pykälät”, jotka elämä on todellisuudessa kumonnut ja jotka tosiasiallisesti on pantu arkistoon, hyödyttävät vain vihollisiamme, ovat vain apuna meikälaisten kuristamisessa, tuottamatta yleensä mitään, no kerrassaan mitään hyötyä nykyiselle reaalille liikkeelle, sille *todelliselle* sosialidemokraattiselle toiminnalle, jota nykyään *suoritetaan*, suoritetaan niin III Duumassa kuin myös legaalisten aikakaus- ja sanomalehtien avulla, legaalisisissa yhdistyksissä, legaalisisissa edustajakokouksissa j.n.e. y.m.s. Juuri siksi meistä, legalisteista, kysymyksen *ytimenä* ei lainkaan ole pahimmista vainoista ja rangaistuksista pelastuminen (niin kuin teidän, suokaa anteeksi sanontani, likvidaattoreja jahtaamaan harjaannutetut kannattajanne ovat valmiita päättelemään), vaan se *periaatteellinen* merkitys, mikä on ensiksikin julkisella työväenliikkeellä ja toiseksi nykyisen valtakomennon ristiriitaisuuksien hyväksikäyttöllä. Niin, niin, herra vanhauskolainen, marxilaisuuden

periaatteina ei suinkaan ole summa ulkoaopittuja sanoja eivätkä kertakaikkisen ehdottomat „oikeuskoiset” kaavat, vaan laajan työväenliikkeen edistäminen, joukkojen järjestymisen ja omatoimisuuden edistäminen. Olkoon niin, että sanoja tai toisia „jää sanomatta” — tiedän hyvin, että te ja kannattajanne olette erikoistuneet „sanomaan loppuun” sen, mikä on jäänyt sanomatta sosialidemokraattien duumaryhmältä, legaaliselta aikakauslehdeltä j.n.e. — olkoon niin, että sanoja „jää sanomatta”, autetaanhan sen sijaan asiaa eteenpäin. Entistä laajemmat työläiskerrokset temmataan mukaan liikkeeseen. Otetaan päättävä askel julkisten esiintymisten yhtenäistämistä kohti. Jokainen tietoinen työläinen kouraisee häntä sortavaa valtakomentoa *juuri* siitä ristiriitaisuudesta, mikä on sille kaikkein ominaisin, mikä on sille juuri nyt luonteenomaisin, siitä ristiriitaisuudesta, että laillisuus muodollisesti tunnustetaan, mutta todellisuudessa siitä luovutaan, että sosialidemokraattien duumaryhmän „sallitaan olla olemassa”, mutta pyritään „olemaan sallimatta” sosialidemokraattista puoluetta, että virallisissa julkilausumissa työväenyhdistykset tunnustetaan, mutta todellisuudessa niitä vainotaan. Proletariaattia sortavan valtakomennon kouraiseminen tuon valtakomennon ristiriitaisuuksista — siinä eikä luutuneissa kaavoissa on marxilaisuuden *elävä henki*. Saksan sosialidemokraattien menestysten tärkeimpiä, sanoisinko enemmänkin: perustavaa laatua olevia syitä onkin juuri se, että he ovat aina osanneet uhrata *kaavan* liikkeen eduksi. Vuoden 1871 jälkeen he pystyivät luomaan puolueen, jonka ohjelmassa tunnustettiin vain „lailliset” poliittisen toiminnan keinot. He ovat pystyneet kehittämään maailman voimakkaimman sosialidemokraattisen liikkeen sellaisin sosialidemokraattisin ohjelmin, joka on paljon „legaalisempi” kuin meidän, sillä siinä ei ole eikä ole koskaan ollutkaan tasavaltaa. Mutta te — te olette valmiit esittämään maailmalle näyteen „mallikelpoisen radikaalisesta” sosialidemokraattisesta ohjelmasta, vaikka samalla radikaalisen mallikelpoisesti *puuttuu* sosialidemokraattinen joukkojärjestö, sosialidemokraattinen joukkoliike.

Likvidaattoruuden vastustaja. Toistaiseksi suunnitelmastanne ei käytännöllisesti katsoen synny muuta kuin saapuvien ja lähtevien asiakirjojen „joukkoliike” seurojen ja yhdistysten asioita hoitavissa hallinnoissa, jos joka läänissä

jok'ikinen tietoinen työläinen kopioi legaalista marxilaista „yhdistystä” koskevan suunnitelmanne ja esittää sen vahvistettavaksi. Koska itsekin sanotte, ettei sellaista yhdistystä sallita, niin missään muualla, paitsi legalistisessa mielikuvituksessanne, ei tule olemaan mitään julkista liikettä eikä edes mitään „julkista” yhdistystääkään. Mutta ennen kuin vastaan teille tarkemmin, haluaisin kysyä vielä, aiotteko perustaa tuon legaalisen marxilaisen „yhdistyksen” vanhan, t.s. nykyisen, puolueen *tilalle* vai tuleeeko se olemaan *rinnan* tämän kanssa?

Legalisti. Aivan niin. Kajositte varsin mielenkiintoiseen kysymykseen! Juuri siihen sisältyykin eräs likvidaattoruuden varsinaisten johtajien murehdittava virhe. He eivät uskalla ottaa kunnan harppausta tiellä, joka epäilemättä on oikea,— ja samaan aikaan ottavat useita äärimmäisen varomattomia, asialle täysin tarpeettomia askelia syrjään, nimittäin opportunistin suuntaan. Sanoisin kuitenkin: voidaan olla legalisti olematta likvidaattori. Pitää olla legalisti olematta opportunisti. On tunnustettava liikkeen legaaliset *muodot*, niitä ei ole tunnustettava vain puolittaisesti eikä ainoastaan sanoissa, vaan vakavasti ja käytännössä, t.s. on viipymättä perustettava legaalinen marxilainen työväenpuolue, mutta vallankumouksesta kieltäytyminen on sallimatonta opportunistia, ja silti sellainen kieltäytyminen on tunnusomaista hyvin ja hyvin monille, ellei suurimmalle osalle likvidaattoreistamme. Hegemoniasta kieltäytyminen on opportunistia, jonka tuomitsen jyrkästi. Meidän ei pidä mistään kieltäytyä eikä mitään likvidoida. Uuden legaalisen puolueen on oltava olemassa yhdessä *vanhan kanssa*, sen *rinnalla*. Ne tulevat täydentämään toisiaan.

Hymyilette? Siinä ei kuitenkaan ole mitään naurettavaa. Sanotte: „kaksinkertaista kirjanpitoa”. Mutta kysyn teiltä: eikö legaalisen ja illegaalisen lehdistön rinnakkainen olemassaolo ole sinänsä ilmiö, joka on täysin yhtäpitävä suunnitelmani kanssa, oikeamminkin: niiden johtopäätösten kanssa, joita olen tehnyt kaikista nykyisen kokemuksen antamista opetuksista? Jos ennen v. 1905 emigrantit eivät voineet kirjoittaa legaaliseen lehdistöön, jos silloin äänenkannattajia lakkautettiin emigranttien kirjoitusten julkaisemisen vuoksi, vaikka ne oli allekirjoitettu salanimellä, niin eikö ristiriitaiselle nykyaikadellemme ole luonteenomaista,

että kaikkien tuntemat emigrantit kirjoittavat niin illegaalisessa kuin *legaalisesakin* lehdistössä *omalla nimellään?* Tätä „kaksinkertaista kirjanpitoa” vastaan teillä ei ole mitään! Se ei aiheuta mitään „sekavuutta”. Vain rutiini, ei mikään muu kuin rutiini estää teitä ymmärtämästä, että tämän „kaksinkertaisen kirjanpidon” määräävät aikakautemme kaikki ehdot, että on opittava käyttämään sen ristiiriitoja, osattava asettua sille maaperälle, — *niin* sille maaperälle, — jolla aikamme huomattavimmat tapahtumat kehittyvät. *Sanoissanne* te kaikki hyväksytte „illegaalisen ja legaalisen toiminnan yhteyden”. Hyväksykää se myös käytännössä. Sanottuanne A älkää pelätkö sanoa B. Hyväksytyänne perusteisiin yleensä taktiikassa ja organisaatiossa, älkää pelätkö hyväksyä sitä myös *puolueen* organisaatiossa. Luopukaa vihdoinkin päättäväisesti, totisesti ja vilpittömästi tuosta järjettömästä anarkistisesta ennakkoluulosta legaalisuutta vastaan.

Likvidaattoruuden vastustaja. Juuri siinä on onnettomuutene onkin, että te leikitte legaalisuutta, „legalisoitte”, jota vastoin saksalaiset nojautuivat legaalisuuteen, joka todella oli olemassa. Esimerkkinne legaalista ja illegaalista lehdistöstä puhuu varsin selvästi teitä vastaan. Kun illegaalinen sosialidemokraatti ryhtyy kirjoittamaan legaalissa lehdistössä siitä, mistä legaalissa lehdistössä sallitaan kirjoittaa, niin hän ei leiki legaalisuutta, vaan käyttää todella hyväksi legaalisuutta, joka todellakin on olemassa niissä tai näissä ahtaissa puitteissa. Sen sijaan teidän legaalinen työväenpuolueenne tai marxilainen yhdistyksenne (samoin kuin „julkinen työväenpuolue” likvidaattoreilla, joista te ette *oikeastaan* eroa kerrassaan millään) on legaalisuusfantasiaa eikä muuta, sillä myönnätte itsekkin, ettei kukaan tule sallimaan niitä ja että noita muka „legaalisia” yhdistyksiä ei *todellisuudessa* tule legaalisesti olemaan. Anarko-syndikalistien yleistä „vallankumousvoimistelua” vastaavasti te harjoitatte „legalisointivoimistelua”. Kun kadeteilla on legaalisesti olemassa legaalisesti olematon puolue, niin se ei johdu siitä, että kadetit olisivat oppineet käyttämään ristiriitaista muotoa, vaan siitä, ettei heidän toimintansa sinänsä ole *sisällöltään* mitään vallankumouksellista eikä mitään demokraattista, joukkoja järjestävää toimintaa. Heidän toimintansa on sisällöltään liberaalis-monarkistista, ja sellaisen poliittisen toiminnan

voi itsevaltius kyllä sallia ja sietää sitä. Sitä vastoin marxilaisten toimintaa työväenluokan keskuudessa itsevaltius ei voi sietää, ja naiivia on yrittää auttaa asiaa naamioitumalla. Mutta „legaallinen yhdistyksenne” samoin kuin likvidaattorien „julkinen työväenpuolue” on nimenomaan *peitenimellinen* yhdistys, se on naamiaisten pitoa, sillä käytännössä te perustatte laskelmanne sosialidemokraatteihin. Epäselvät, löyhät sanamuodot, joita te sommittelette „yhdistyksenne” päämäärien, toimintasuunnitelmien ja taktiikan määrittelemiseksi, ovat sanoista rakennettu verho, paperisuoja, ovat samaa legalisointivoimistelua. Puolueemme on esiinnyttävä Duumassa, muodostettava *legaalisia* ammattiyhdistyksiä, toimittava legaalisisissa edustajakokouksissa, sen kieltäminen on anarkismia tai intelligenttihilismiä, ja *tämän* tapaisen toiminnan hyväksyminen on uuden aikakauden uusien olojen huomioonottamista. Mutta poliittisen toiminnan *legaalisuutta* ei vielä voi olla (muita kuin intelligenttioppoportunisteja varten), sillä sellaista legaalisuutta varten ei ole vallattu edellytyksiä ja sen saavuttaminen „luikertelemalla” on turhaa haaveilua. Saksassa vuoteen 1871 mennessä sellainen legaalisuus oli täydellisesti muodostunut, maan porvarillinen uudistaminen oli saatettu täydellisesti päätökseen, välittömän vallankumoustoiminnan edellytykset olivat tyyten kadonneet: näistä *objektiivisista* edellytyksistä eikä Saksan sosialidemokraattien taitavuudesta johtuu se, miksi *voitiin* muodostaa *todella* legaalinen eikä legaalisuutta leikkivä ja „legalisointivoimistelua” harjoittava sosialidemokraattinen puolue.

Tämän legaalisen puolueen niiden taikka näiden legaalisten ohjelma- ja päätöslauselmapykälien y.m.s. *kopioiminen* ja tällaisen „legaalisuuden” siirtäminen Venäjälle on naiivia haaveilua, turhaa hassuttelua, sillä ettehan voi *siirtää* Venäjälle Saksan porvarillisen vallankumouksen päätökseen saattamista, Saksan itsensä-ehdyttäneen demokratismin historiaa, Saksan 60-luvun „ylhäältäkäsin suoritettua vallankumousta”, Saksan *todellista* legaalisuutta. On olemassa sellaisia monarkistisia maita, joissa on legaalisia tasavaltalaisten puolueita, ja sen, minkälaista on oleva Venäjän legaalisuus sitten, kun Venäjällä on suoritettu loppuun porvarilliset vallankumoukset ja meillä on muodostunut yhtä porvarillinen järjestelmä kuin Euroopassa, saamme nähdä tulevien taistelujen jälkeen, sen määräävät niiden

taistelujen tulokset. Mutta sosialidemokraattien nykyinen tehtävä on siinä, että osataan valmistautua ja valmistaa joukkoja vallankumoukseen kesäkuun 3 päivän valtakomentokauden erikoisoloissa.

Työväenluokan legaalinen puolue, julkinen työväenpuolue on näissä oloissa — pelkkä fraasi, jonka taka-ajatuksena on legalistiopportunistien ryhmän... *legalisoituminen*. *Tällainen* „kansansosialistien” legalisoituminen on tosiasia. *Tällainen* legaalisten likvidaattorisanomalehtimiestemme legalisoituminen on tosiasia. Ei sattumalta, vaan välttämättömyyden pakosta, ei niiden taikka näiden likvidaattorien „erehdyksestä”, vaan kaikkien intelligenttilikvidaattori-ryhmien sosiaalisesta kokoonpanosta johtuu, että opportunistiset ainekset, jotka vaalivat vallankumouksesta luopumisen, hegemoniasta kieltäytymisen aatetta, vetäytyvät ja niiden täytyy vetäytyä noiden ryhmien puoleen. Legalistin voi erottaa noista ihmisistä vain *toivomuksissa* — todellisuudessa heitä ei voida erottaa. Nykyisen kauden objektiiviset olot ovat sellaisia, että „kansansosialistien” legalisoituminen ja likvidaattorikynäilijäin ryhmän legalisoituminen on mahdollista ja väistämätöntä, mutta työväenpuolueen legalisointi on pelkkää puhetta.

Illegaalinen työväenpuolue on olemassa eikä edes tämän puolueen äärimmäinen, äärimmäisinkään heikkeneminen enempää kuin sen järjestöjen valtaosan hajoaminenkaan meidän päivinämme tee sitä olemattomaksi. Kerhot ja ryhmät luovat yhä uudelleen maanalaisen vallankumousjärjestön. Kysymys on siitä, mikä järjestövoima, mikä aatetraditio, mikä puolue pystyy vaikuttamaan ja tulee vaikuttamaan Duuman työläisedustajien, työväen ammattiliittojen, työväenseurojen ja erilaisten legaalisten edustajakokousten työläisedustajien julkisiin esiintymisiin: vallankumouksellinen — proletaarinen puolue, VSDTP vaiko opportunistinen likvidaattorikynäilijäin ryhmä. Siinä „likvidaattoruusvastaisen taistelun” *reaalinen* olemus, siinä se objektiivinen perussy, joka tässä selkkauksessa muodostaa kuilun molempien vastustajien välille. Mitkään hyvät halut, mitkään sanalliset eroavaisuudet legalismin ja likvidaattoruuden välillä eivät luo umpeen tuota kuilua.

„MIELIPAHAA“ JA „HÄPEÄÄ“

Kaikkinaiset kriisit tuovat esiin ilmiöiden tai prosessien olemuksen, pyyhkäisevät pois ulkonaisen, vähäpätöisen, näennäisen ja paljastavat tapahtuman syvemmällä olevat juuret. Ottakaa esimerkiksi sellainen tavanomaisin ja mutkattomin taloudellisten ilmiöiden alalla esiintyvä kriisi, jollainen on jokainen lakko. Mikään ei sen paremmin paljasta todellisia suhteita luokkien välillä, nykyajan yhteiskunnan todellista luonnetta, valtaviin väestöjoukkojen alistamista *nälän* valtaan, omistavan vähemmistön turvautumista järjestyneeseen väkivaltaan herruutensa ylläpitämiseksi. Ottakaa kauppa- ja teollisuuspulat: mikään ei sen havainnollisemmin kumoa „etujen sopusoinnun“ kannattajien ja julistajien jos jonkinlaisia puheita, mikään ei sen selvemmin paljasta nykyisen kapitalistisen järjestelmän koko koneistoa, „tuotannon anarkiaa“ kokonaisuudessaan, tuottajien koko hajanaisuutta, koko sitä sotaa, jota jokainen käy kaikkia ja kaikki jokaista vastaan. Ottakaa vihdoin sellainen kriisi kuin sota: kaikki poliittiset ja sosiaaliset instituutiot joutuvat „tulella ja miekalla“ koeteltavaksi ja kokeiltavaksi. Sodan lopputulos ja sen seuraukset määräävät minkä tahansa kansan instituutioiden ja järjestelmän kestävyuden ja heikkouden. Kapitalismin ajan kansainvälisten suhteiden olemus: heikon julkinen ryövääminen — tulee ilmi täysin selvästi.

Paljonpuhutun „parlamentti“-kriisimme merkitys on niin ikään siinä, että se on paljastanut Venäjän koko yhteiskunnallisen ja poliittisen järjestelmän *syvät* ristiriidat. Valittavasti useimmat niistä, jotka ovat osallisina kriisissä ja sen toimivia henkilöitä, eivät suinkaan pyri — osaksi

tietoisesti, osaksi ymmärtämättömyydessään tai rutiinin ja perinteiden pakottamana — *selittämään* kriisiä, osoittamaan sen todellisia syitä ja merkitystä, vaan päinvastoin hämäävät sitä kaikkiin voimin fraaseilla, fraaseilla ja fraaseilla. Kolmannen Duuman „suuri päivä”, Stolypinin kanssa käydyin keskustelun päivä, huhtikuun 27. oli „parlamentaarisen” suunsoiton suuri päivä. Mutta niin vuolaita kuin itse Stolypinin, hänen ystäviensä ja vastustajiensa fraasivirrat olivatkin, heidän ei kuitenkaan onnistunut *hukuttaa* asian olemusta. Ja mitä enemmän jokapäiväisen lehdistömme elimet harhauttavat lukijan huomiokykyä liberaalisten fraasien toisteleminen, pikkuseikoilla ja juridisilla muodollisuuksilla, sitä suurempi syy on luoda vielä kerran yleisilmäys huhtikuun 27 p:nä paljastuneeseen kriisiin näky-mään.

Stolypinin puheen perusmotiivina oli „kruununhaltijan oikeuksien” puolustaminen kaikelta „väheksynnältä”. „87. pykälän sisältö”, sanoi Stolypin, „määrittelee kruununhaltijan oikeudet eikä sitä voida väheksyä luomatta epäsuotavaa presedenssiä”. Stolypin nousee vastustamaan sitä, että „loukataan korkeimman esivallan oikeutta 87. pykälän soveltamiseen niissä poikkeuksellisissa oloissa, jotka muodostuivat ennen kamarien hajallelaskemista”. „Tuo oikeus on eittämätön”, lausui Stolypin, „se perustuu, pohjautuu elämän ehtoihin”. „Tuon oikeuden tulkitseminen jotenkin muuten on mahdotonta, se muuttaisi lain merkitystä ja ajatusta, se tekisi olemattomaksi monarkin oikeuden poikkeuslakien soveltamiseen”.

Kaikki tuo on varsin selvää eikä se ole turhaa sanahelinää. Kysymys asetetaan kyynillisesti — „realistisesti”. Kruununhaltija ja väheksymisyrietykset... Kun syntyy kiistaa siitä, kuka on loppukädessä tulkitseva oikeussisällön, niin tuon kiistan ratkaisee voima. Kaikki tuo on varsin selvää eikä se ole turhaa sanahelinää.

Aidointa sanahelinää ja silmäkääntämistä, juridisia fiktioita olivat sitä vastoin Maklakovin „palavat, tuliset, intohimoiset, vakaumukselliset” moitteet: kuulin näet „suureksi mielipahakseni ja suureksi häpeäkseni” („*Retsin*” selostus huhtik. 28., s. 4) eräitä viittauksia kruununhaltijaan. Koko niin sanotun „perustuslaillisen keskuksen” nimissä (t.s. kadettien ja lokakuulaisten nimissä) Maklakov puolustelee tavanomaista fiktiota: perustuslaillista monarkiaa. Mutta

kadettilainen eli kadettilais-lokakuulainen „puolustelu" on sisällyksetöntä sanahelinää. Mitä tekemistä on silloin mielihäpeällä ja häpeällä, kun kysymyksessä on voima? Perustuslakia toivova porvaristo pahoittelee sitä, kun kruununhaltija ei anna perustuslakia, ja on sen tähden „häpeissään". Kruununhaltija „häpeää" sellaista, että hänelle saataisiin tyrkytetyksi perustuslaki, katsoen sen „väheksymiseksi" ja tuntien „mielihäpeää" minkä tahansa „väheksymis"-suuntaisen lain kaikkia ja kaikenlaisia, millaisia tahansa tulkitsemisia kohtaan.

Kaksi osapuolta. Kahdenlaista oikeuden tulkintaa. Kummallakin puolen pahoittelua ja häpeää. Ero on vain siinä, että toinen puoli *ainoastaan* „pahoittelee ja häpeää"; sitä vastoin toinen puoli *ei puhu* mielihäpeästä enempää kuin häpeästäkään, vaan puhuu siitä, että väheksyminen on „mahdotonta".

Eikö ole selvää, että nimenomaan herrojen Maklakovien, nimenomaan koko kadetti- ja lokakuulaisporvaristomme pitää tosiaankin „hävetä" tällaista asiaintilaa, hävetä voimattomuuttaan? Yhdistyneen aateliston neuvoston valtuutettu puhuu kyynillisesti kriisistä, jonka se on kyynillisesti aikaansaanut, heittää haasteen, viskaa vaakalaudalle miekan. Mutta liberaalinen porvaristo perääntyy pelkurimaisesti kuin mikäkin poliisimestarin pelästyttämä torimatami ja sopertelee perääntyessään: olen pahoillani, minua hävetää... teidän yliolkainen suhtautumisenne minuun!

„Sanon", vakuuttelee Maklakov, „että olen enemmän perustuslaillinen kuin Ministerineuvoston puheenjohtaja" (kuvittelen, kuinka Stolypin naureskeli itsekseen kotonaan näiden sanojen johdosta: kysymys ei ole siinä, hyvä mies, että julistatte itsenne perustuslailliseksi, vaan siinä, *kenellä on voimaa* määrätä, onko perustuslaki olemassa ja millainen tuo perustuslaki on!), „mutta en ole vähemmän monarkisti kuin hän". (Stolypin hymyilee sitäkin tyytyväisempänä: siinäpä se, ensin uhkaili, mutta sitten pyytää anteeksi! No jopa on solttu tuo Maklakov.) „Monarkian pystyttäminen sinne, missä sillä ei ole juuria, on mielestäni järjettömyyttä, mutta aivan samanlaista järjettömyyttä on kieltää se siellä, missä sen historialliset juuret ovat lujia"...

Ensin uhkailtiin, sitten pyydettiin anteeksi ja nyt ruvetaan esittämään todisteita Stolypinin *hyväksi*. O, sinä

mainio liberalismiin parlamentaarikko! O, sinä „perustuslaillisen” (lucus a non lucendo*: „perustuslaillisen” sen vuoksi, että puuttuu perustuslaki) keskuksen, kadettilaislokakuulaisen keskuksen verraton johtaja!

„Ministerineuvoston puheenjohtaja”, pauhaa „kansanvapauden” (lue: historiallisen kansanorjuutemme) tribuunimme, „voi vielä jäädä valtaan, siinä hänet pitää niin pelko sitä vallankumousta kohtaan, jota hänen omat asiamiehensä hommaavat (ääniä oikealta: „häpeä”; melua)... kuin myös presedenssin luomisen vaara”!!

Tämä on kertomus siitä, miten Ivan Ivanovitsh saattoi häpeään Ivan Nikiforovitshin ja Ivan Nikiforovitsh Ivan Ivanovitshin. Häpeä on olla noudattamatta perustuslaillisuuden yleisiä normeja, sanoo Ivan Ivanytsh Ivan Nikiforytshille. Häpeä on uhkailla vallankumouksella, jota itse pelkää, johon et luota ja jota et auta, sanoo Ivan Nikiforytsh Ivan Ivanytshille.

Mitä arvelette, lukija, kumpi kinastelihoista on saattanut toisen suurempaan „häpeään”?

„Perustuslaillisen keskuksen” edustaja Lvov 1. puhui Gegetshkorin jälkeen, joka oli aivan oikein selittänyt, että liberaalien lehdistö on väärässä kuvaillessaan kriisiä „perustuslakikriisiksi”, että kadetit ovat „puhujiensa suun kautta pitäneet yllä rikollista illuusiota perustuslaillisesta keskuksesta”, että perustuslain saamiseksi vaaditaan lisäksi jotain liikettä (haksahduksena oli vain Gegetshkorin puheen lopussa ollut „anarkian” mainitseminen: siinä olisi pitänyt käyttää toista sanaa).

Lvov 1:sen puhe sai yhteen aikaan luulemaan, että eräät tilanherratkin olivat yhtä ja toista ymmärtäneet Gegetshkorin selityksistä. „Se, mitä on tapahtunut”, sanoi Lvov 1., „osoittaa todellakin, ettei meillä ole perustuslakia eikä parlamentarismia, mutta eihän meillä ole edes peruslakeja eikä yleensääkään mitään organisoitua järjestelmää” (kas vain! entä eikö tilanherrojen olemassaolo merkitse organisoitua tilanherrajärjestelmää? kielenne on vihollisenne, „perustuslaillisen keskuksen” herrat), „vaan ainoastaan mielivaltaisuutta” (se juuri onkin järjestyksellisen tilan-

* — ironinen sanaleikki, joka kirjaimellisesti käännettynä merkitsee: „sana lehto juontuu sanasta ei valaise” (latinassa sana „lehto” muistuttaa äännesuultaan sanaa „valo”). *Toim.*

herrajärjestelmän eräitä oleellisimpia peruspiirteitä) „ja demagogiaa”.

„Edistysmielinen” tilanherra Nikolai Nikolajevitsh Lvov I. ymmärtää demagogian joksikin, joka on kaikkein epämielittävintä. Kuulkaapa edelleen:

„Ja vallassaolevat henkilöt turvautuvat tuohon demagogiaan oman vaikutuksensa ja valtansa lisäämiseksi. Tuohon demagogiaan turvautuvat muutkin, jotka tahtovat anastaa tuon vallan”... (hyi... kuinka inhottavaa, mikä moraaliton pyrkimys! Venäjän liberaaliset porvarit ovat toki yhtä kaukana moisesta pyrkimyksestä kuin maa taivaasta. Sillä vain mädässä Lännessä moraaliton porvaristo pyrkii anastamaan vallan ja on jopa keksinyt sellaisiakin nurinkurisia oppeja, että muka vain porvarillinen valta takaa porvarillisen perustuslain. Me, Venäjän liberaalit, olemme Struven, Berdjajevin ja kumpp. idealististen moraalisaarnojen valistamia ja sen vuoksi olemme sitä mieltä, että vallan tulee jäädä Tolmatshoveille, Maklakovit taas kirjoittakoot ohjeita tuon vallan todella perustuslaillisesta käyttämisestä)... „ja joille demagogia on paljon läheisempi välikappale. Kavahtakaa tuota demagogiaa, sillä sille uhrataan kaikki: sekä arvonne että omaisuutenne, kunnianne ja Venäjän kansalaisoikeudet”.

„Progressisti” Nikolai Nikolajevitsh Lvov I. on hyvä puhumaan. „Omaisuudesta” hän puhuu jopa melko selvästikin: esim., kun tilanherralla oli eilen 10.000 desjatiinaa, mutta tänään enää 50 desj., niin se merkitsee, että 9.950 desjatiinaa „on uhrattu” „demagogialle”. Tuon kyllä ymmärtää. Se ei ole sanahelinää. Mutta „arvoon” ja „kunniaan” nähden asia ei ole yhtä selvä; tahtooko progressistimme ehkä sanoa, että tilanherra voi olla „arvoa nauttiva” ja „kunniallinen” mies vain omistaessaan 10.000 desjatiinaa maata ja että hänestä välttämättä tulee arvoton ja kunniaton, jos menettää niistä 9.950 desj.? Vai tahtooko Lvov I. sanoa, että arvo ja kunnia uhrataan demagogialle, jolle hinnoittelu tule olemaan oikeudenmukainen — esimerkiksi noin 500 ruplaa desjatiinalta?

Mitä tulee „Venäjän kansalaisoikeuksiin”, niin „progressisti” Lvov I. ei lainkaan saanut alkua ja loppua soviteksi yhteen. Jos hän puhui totta sanoessaan, ettei meillä ole perustuslakia, ei parlamentarismia eikä peruslakeja,— niin se merkitsee, ettei meillä ole kansalaisoikeuksiaan,

ja olematonta ei voida uhrata. Jos Lvov 1. puhui totta, niin kansalaisoikeutemme on siis uhrattu „organisoidulle (tilanherra-) järjestelmällemme”. Olisikohan „progressistimme” ehkä erehtynyt? ehkä hän tahtoi sanoa, että organisoitu tilanherrajärjestelmämme uhrataan Venäjän kansalaisoikeuksien hyväksi? ehkä hän nimenomaan tällaista olettamuksellista tapahtumain käännettä halusi sanoa demagogiksi? ehkä hän sanoessaan „kavahtakaa tuota demagogiaa” tarkoitti, että kolmannen Duuman enemmistön tulee kavahtaa tuollaista olettamuksellista tapahtumain käännettä?

Tämä on kertomus siitä, miten Ivan Ivanytsh syytti demagogiksi Ivan Nikiforytshia ja Ivan Nikiforytsh Ivan Ivanytshia. Olette demagogi, sanoi Ivan Ivanytsh Ivan Nikiforytshille, sillä olette vallassa ja käytätte sitä oman vaikutuksenne ja valtanne laajentamiseen, samalla kun vetoatte väestön kansallisetuihin. Ei, demagogi olette te, sanoi Ivan Nikiforytsh Ivan Ivanytshille, koska huudatte julkisella paikalla äänekkäästi, että meillä on ainoastaan mielivaltaisuutta, vaan ei perustuslakia eikä peruslakeja, minkä lisäksi vihjailette aika epäkohteliaasti johonkin omaisuutemme uhraamiseen.

Tietämätöntä on, kuka kenet on loppujen lopuksi paljastanut demagogiksi. Mutta se tiedetään, että kun kaksi rosvoa tappelee, niin siitä koituu aina jotain hyötyä.

„Zvezda” № 21,
toukokuun 7 pnä 1911
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

**VSDTP:n KK:n JÄSENTEN
NEUVOTTELUKOKOUSTA
KOSKEVAA AINEISTOA ⁶⁶**

**TÖUKOKUUN 28 — KESÄKUUN 4 (KESÄKUUN
10 — 17) pnä 1911**

1

KIRJE ULKOMAILLA OLESKELEVIEN
VSDTP:n KK:n JÄSENTEN NEUVOTTELUKOKOUKSELLE ⁶⁷

Igorevin paperilappunen vuoden 1911 kesäkuun 1 pltä on vielä ja vielä kerran osoituksena siitä inhottavasta *pelistä*, jota pidetään KK:n koollekutsumisen kanssa,— siitä politiikasta, jonka tarkoituksena on koollekutsumisen viivästyttäminen ja karilleajaminen ja jota puolueemme Pää-äänenkannattaja on useiden kuukausien ajan paljastanut.

Kerrassaan valheellinen on se Igorevin väite, että Judin ja Kostrov ⁶⁸ muodostaisivat nykyään väliaikaisen byroon tai ainakin sen osan. Ja näin väitetään samaan aikaan, kun Makar ja Lindov ⁶⁹ (Innokentin jälkeen) olivat *monia kuukausia muodostaneet* byroon järjestön, *valinneet* asiamiehiä, *tehneet* useita matkoja keskusjärjestön asioissa, järjestelleet neuvotteluja asiamiesten ja kooptomisehdokkaiden kanssa (Makar Katsapin ⁷⁰ y.m., Miljutinin ynnä muiden kanssa), olleet yhteydessä sosialidemokraattisen duumatoiminnan yleiseen puoluekeskukseen, pääkaupungin sosialidemokraattisiin kerhoihin vaa-lien aikana (Moskova) j.n.e. j.n.e.

Mitään sen tapaista työtä ei ole tehnyt enempää Judin kuin Kostrovkaan. Kumpikaan heistä ei ole harjoittanut *kerrassaan mitään*, ei niin mitään tuon tapaista toimintaa.

Mikään puolueen virallisista elimistä ulkomailta (ei Pää-äänenkannattaja eikä KK:n Ulkomainen byrookaan) ei ole saanut *mitään* virallista tiedotusta Judinin ja Kostrovin „kooptoinisesta” byroohon.

Makarin ja Lindovin palon jälkeen ei *yli 2 kuukautteen* ollut ainoatakaan paperilappusta, ainoatakaan kirjettä, hiiskahdustakaan Judinista ja Kostrovista eikä heidän

työstään byroossa ollut kukaan kuullut. Sen lisäksi, että kukaan ei ole tunnustanut Judinia ja Kostrovia byrooksi (joksi *kaikki* ja kiistattomasti tunnustivat Makarin ja Lindovin), Judin ja Kostrov eivät ole edes pyytäneet kopeekkaakaan varoja eivätkä edes ilmoittaneet KK:n Ulkomaiselle byroolle (kuten tekivät Makar ja Lindov), että he muodostavat byroon.

Väitämme, että asiantilan ollessa tällaisen Igorevin vetoaminen siihen, että „byroon” muodostavat Kostrov ja Judin, on puolueen *pilkkaamista*, puolueen *johdattamista harhaan*. Ja tuon harhauttamisen me paljastamme.

Edelleen. Nykyään Inokin, Makarin y.m. kokemuksen jälkeen, Olginin⁷¹ tekemien paljastusten y.m.s. jälkeen jokainen yritys KK:n ennallistamiseksi Venäjälle vanhoista lontoolaisista keskuskomitealaisista on mielestämme suoranaista *Stolypinin auttamista*. Kehotamme puoluetta varoamaan niitä, jotka houkuttelevat onkeensa asioita tuntemattomia henkilöitä lähettäen keskuskomitealaisia *mahdotto-miin* oloihin suorittamaan *mahdotonta* tehtävää, suoraan *poliisiin kitaan*.

Mitä vihdoin tulee siihen „suunnitelmaan”, että täysistunto kutsuttaisiin koolle *kuukauden kuluttua*, mistä Igorev *ei ole tehnyt selkoa* KK:n Ulkomaiselle byroolle, mutta mistä hän on tiedottanut paperilappusesaan vuoden 1911 kesäkuun 1 pltä, niin kiinnitämme puolueen huomiota likvidaattorien uuteen *juoneen* KK:n koollekutsumista koskevassa kysymyksessä.

Kuukauden sisällä on mahdollista ainoastaan oletettujen keskuskomitealaisten „*kokoonkasaaminen*”, mutta ei KK:n koollekutsuminen — juuri siinä on tämän golosilaisten juonen ydin!

Täysistunnon jälkeen bolshevikit ovat *keskusjohdon työssä* menettäneet *neljä* KK:n jäsentä (Meshkovski + Innokenti + Makar + Lindov). Menshevikit *eivät yhtäkään*, sillä kukaan ei ole toiminut!!

Ja nyt golosilaisilla on rohkeutta ehdottaa *kuukauden* määräaikaa saadakseen kasaan sen tapaisia herroja kuin „Pjotrin”⁷², joka *ei ole kertaakaan* kokonaiseen puoleentoista vuoteen (täysistunnon jälkeen) tehnyt kerrassaan mitään toiminnan hyväksi eikä ole edes tullut *kertaakaan* byroohon. Golosilaiset tietävät, että kuukauden sisällä *on mahdotonta „kutsua koolle”* bolshevikkeja, jotka on karko-

tettu joko tuomioistuimen toimesta tai hallinnollisessa järjestyksessä!

He lähettivät KK:n Venäjälle „*polttaakseen sen siellä!*”

Heidän odottamansa *kaikkien* bolshevikkien palo on tapahtunut.

He ovat säilyttäneet kaikki toimettomina olleet ja *oletetut* menshevikkijäsenet.

He tahtovat kuukauden määräaikaa, jotta Pjotrin kaltaiset oletetut keskuskomitealaiset voitaisiin *kasata kokoon* ja jotta toimineille bolshevikeille *ei voitaisi* edes tiedottaa!

On turhaa luulla, että tämä likvidaattorien *pele* täysistunnon koollekutsumisen suhteen pysyisi salassa puolueelta!

*Kirjoitettu toukokuun 19 ja 23
(kesäkuun 1 ja 5) päivien välisenä aikana*

2

KK:n KOLMEN BOLSHEVIKKIJÄSENEEN SELOSTUS
 KK:n YHDEKSÄN JÄSENEEN YKSITYISLUONTOISELLE
 NEUVOTTELUKOKOUKSELLE. KONSEPTI (JÄSENNYS)

1. Venäjällä olevan KK:n ennallistamiseksi tehtyjen yritysten historiikkia.

Kaksi ajanjaksoa:

(a) I. 1910 — VIII (tai IX). 1910.

KK:n kaksi bolshevikkijäsentä on vangittu, kun he yrittivät saada koolle KK:an. He olivat *monta kertaa* määränneet KK:n kokoontumispäivän. *Kertaakaan* ei saapunut ei Mihail + Juri + Roman eikä yleensä *kukaan* menshevikeistä.

(b) Vuoden 1910 loppu — vuoden 1911 kevät.

Keskuskomitean kaksi bolshevikkijäsentä muodostavat uuden byroon. *Kukaan* menshevikeistä ei ole ollut *millään tavalla* mukana heidän *työssään* (yhteydet asiamiehiin, duumaryhmään, Moskovan sosialidemokraatteihin vaalien aikana y.m.).

Yksi menshevikki (Kostrov) kävi kerran tai pari byroossa „antamassa äänensä”!

Kumpikin bolshevikki on vangittu.

Yhteenveto: KK:n *kaikki* bolshevikkijäsenet on vangittu, *koska* he ovat tehneet keskuselimissä työtä ja *tuota* työtä *tehdessä*.

Osa menshevikeistä (Mihail + Juri + Roman) on *kokonaan* kieltäytynyt osallistumasta, yksi (Pjotr) ei ole puoleentoista vuoteen ollut *lainkaan* missään mukana, yksi (Kostrov) on käynyt kahdesti puoleentoista vuodessa (1911!) byroossa osallistumatta mitenkään keskuselinten työhön. Bolshevikkien palon jälkeen, 2¹/₂ kuukauteen

tämä menshevikki ei ole ottanut *yhtään* askelta eikä edes lähettänyt *ainoatakaan kirjettä* siitä, että hän ennallistaa KK:aa.

Katsomme sen vuoksi suoranaisiksi pilkanteoksi Igorevin tiedotuksen, että mainittu menshevikki + bundilainen muodostavat nykyään *byroon* (jota virallisesti ei ole edes ilmoitettu KK:n Ulkomaiselle byroolle ja jota *kukaan* ei ole tunnustanut!).

2. Onko ulkomailla toimivan täysistunnon ennallistaminen nykyään mahdollista?

Juridisesti: 15 hengestä on jäljellä 9. *Muodollisesti* he voivat (a) julistautua täysistunnoksi. Joskin sellainen teko on muodollisesti kiistaton, niin se on *todennäköisesti* mahdollista vain 1 äänen enemmistöllä, t.s. jos noista 9:stä 5 päättää 4:ää vastaan. Sellaisen muodollisesti moitteettoman teon merkitys on *todellisuudessa* mitättömän pieni: epäilemätöntä on, että KK:n *osan* esittäminen on näissä oloissa *mahdotonta*.

(b). Muodollisesti on mahdollista sekin, että nämä KK:n jäljellä olevat 9 jäsentä ryhtyvät kokoamaan Venäjältä niitä, joilla on kandidaattijäsenen oikeudet. Mitä se merkitsisi käytännössä? Menshevikit voivat „koota” joko likvidaattorinsa (Mihailin + Jurin + Romanin y.m.s.), joita Mihailin + Jurin + Romanin tunnetun esiintymisen jälkeen kukaan rehellinen puolue mies ei tunnusta KK:n jäseniksi; — tai kaksi keskuskomitealaista, jotka oltauan tammikuussa 1910 täysistunnossa eivät sen jälkeen ole puoleentoista vuoteen tehneet *minkäänlaista työtä keskuselimissä*. Epämääräistä on, minkä ajan kuluessa heidät voidaan koota.

Bolshevikit voivat jäljellä olevien 3 bolshevikin lisäksi koota kaksi omaa kandidaattijäsentään. Näiden kandidaattijäsenten mukaansaaminen vaatii kuukausia ja kuukausia työtä, jotta voitaisiin ottaa yhteys karkotettuihin, järjestää pako, toimittaa varoja perheiden toimeentuloa varten j.n.e. y.m.s. Montako kuukautta sellaiseen „työhön” tarvitaan, sitä on mahdotonta sanoa.

Tämä määräämättömän pitkällinen työ, jonka tarkoituksena on koota „virallisia” kandidaattijäseniä, jotka nykyään eivät kykene käytännössä toimimaan Venäjällä keskuselimissä, ei reaaliselältä merkitykseltään ole puolueelle vain nollan arvoista. Sen merkitys on nollaakin pienempi, sillä

paikkojenjakamispeli yläportaassa saattaa paikallisilta puolueryhmiltä varjoon murehdittavan, tarmokasta aloitteellisuutta vaativan todellisuuden.

Puolueen pilkkaamista on se, että sen jälkeen, kun 1½ vuotta on menestyksettä ennallistettu KK:aa, puoluetta yhä kestitetään „huomisilla”: huomenna „teillä” tulee olemaan KK. Sellaiseen pilkantekoon emme aio osallistua.

3. On itsestään selvää, että yritykset koota nykyisin kandidaattijäseniä Venäjällä KK:n ennallistamiseksi siellä voivat olla lähtöisin vain Stolypinin kannattajien taholta. Poliisi tuntee *kaikki* kandidaattijäsenet ja pitää heitä silmällä, minkä Innokentin ja Makarin palaminen on todistanut kahdesti ja kolmastikin. Tämä ensiksikin ja pääasiallisesti. Ja toiseksi, tällaisen koollekutsumisen todellinen tavoite — venäjänmaalaisten kooptominen — ei nyt ole saavutettavissa, sillä kandidaattijäseniä ei ole (vangittu Makarin kanssa viime kerralla) eikä menshevikkien kooptomisessa päästä sääntöjen vaatimaan yksimielisyyteen, koska yksikään bolshevikki (Inok on sen jo sanonut Svertshkoville) ei tule kannattamaan ainoatakaan likvidaattoria (*eikä golosilaista*).

4. *Reaalisesti* puolueessa on nyt sellainen tilanne, että miltei kaikilla paikkakunnilla on täysin epävirallisia, äärimmäisen pieniä ja pikkuisia, epäsäännöllisesti kokoontuvia työläisten puolueryhmiä ja -soluja. Ne käyvät kaikkialla yhdistyksissä, seuroissa j.n.e. sotaa likvidaattorilegalisteja vastaan. Niillä ei ole yhteyttä toisiinsa. Kirjallisuutta saavat ani harvoin. Työläisten keskuudessa niillä on arvovaltaa. Näiksi ryhmiksi ovat yhdistyneet *bolshevikit + plehanovilaiset* ja jossain määrin ne „vperjodilaiset”, jotka ovat kyllä lukeneet „vperjodilaista” kirjallisuutta tai kuunnelleet vperjodilaisia puhujia, mutta eivät ole vielä yhtyneet ulkomailla muodostettuun vperjodilaisten erilliseen ryhmäkuntaan.

Pietarin työläisten erään osan keskuudessa tällä puoluevastaisella ryhmäkunnalla on epäilemättä tiettyä vaikutusta, joskaan ei suurta. On täydellisesti tullut todistettua, että se ei välitä mistään KK:sta ja haittaa voimiensa mukaan sosialidemokraattien toimintaa (tähän mennessä se ei ole kehottanut avoimesti IV Duuman vaaleihin ja jatkaa teerenpeliään otzovistien kanssa).

Verrattomasti huomattavampaa puoluevastaista ja sosialidemokratianvastaista voimaa edustaa *riippumattomien legalistien* ryhmäkunta („Nasha Zarja” + „Delo Zhizni” + „Golos S.-D.”). On täydellisesti tullut todistettua, että nämä legalistit eivät välitä mistään KK:sta ja tekevät julkisesti pilkkua sen päätöksistä. Ne *eivät voi*, koska eivät halua, noudattaa täysistunnon päätöslauselmaa („olla väheksymättä” illegaalisen puolueen merkitystä j.n.e.). Ne eivät voi olla ajamatta *päinvastaista* linjaa.

Kukaan rehellinen sosialidemokraatti ei voi olla epävarma siitä, että „riippumattomat legalistit” valmistautuvat IV Duuman vaaleihin ja vievät nuo vaalit läpi puolueesta *piittaamatta ja sitä vastaan*.

Puoluemiesten tehtävä on selvä: ei ole sallittava enää vähäisintäkään viivyttelyä eikä ole päivälläkään lykättävä *välitöntä* esiintymistä riippumattomia legalisteja vastaan, Venäjällä olevia työläisten puoluekerhoja on avoimesti ja päättäväisesti kehotettava ryhtymään vaalivalmisteluihin ja varoittamaan työläisiä kannattamasta „riippumattomia legalisteja” *vaaleissa*, taistelemaan niitä vastaan, äänestämään *vain* tuon virtauksen vaaran tajunneita, *vain* täysin puolueen kannalla olevia työläisiä.

Sellainen on puolueemme päivän tehtävä. Kaikkinainen poikkeaminen tästä elämän (ja riippumattomien legalistien) reaalisesti asettaman kysymyksen asettelusta, kaikenlaiset verukkeet, viivyttelyt ja yritykset leikkiä toistamiseen legalistien „lupauksilla” ja „vakuutteluilla” uhkaavat saattaa puolueen mitä suurimpaan vaaraan.

5. Käytännöllinen johtopäätöksemme: 9:n kokousta kehoitettakoon ehdottomasti ja viivyttelämättä kääntymään puolueen puoleen vetoomuksella, jossa tehdään totuudenmukaisesti ja täydellisesti selkoa Venäjällä olevan KK:n koollekutsumisen epäonnistumisesta ja kehoitetaan paikallisia kerhoja aloitteellisuuteen ja muodostamaan aluekomiteoita *ja sitten* keskus-*Organisaatiokomissio* sekä taistelemaan päättäväisesti, avoimesti ja horjumattomasti „riippumattomia legalisteja” vastaan.

Keskuskomitean täysistunnon virallisella äänestyksellä tämä kehoitus vahvistettakoon vain siinä tapauksessa, jos suurin osa KK:n yhdeksästä jäsenestä eikä vain 5 yhdeksästä suostuu tunnustamaan itsensä täysistunnoksi ja ryhtymään päättäväiseen taisteluun riippumattomien legalistien

ryhmää (fraktiota) vastaan. On itsestään ymmärrettävää, ettei tällainen taistelu siedä legalistien osallistumista niihin keskusteluihin, joita he ovat olleet hajottamassa, jarruttamassa, heikentämässä ja joita he ovat „pitäneet sairaan tilassa” puolitoista vuotta.

*Kirjoitettu vuoden 1911
toukokuun 19—28
(kesäkuun 1—10) päivien välillä*

3

KONSTITUTIOINTIA KOSKEVA
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS ⁷⁸

Kokous, todeten, että kaikkia ulkomailla asuvia Keskuskomitean jäseniä on pyydetty tähän kokoukseen ja että kaikki, yhtä lukuunottamatta, ovat saapuneet, katsoo itsensä ulkomailla oleskelevien keskuskomitealaisten neuvottelukokoukseksi ja asettaa päiväjärjestykseensä kysymyksen Keskuskomitean uudelleenmuodostamisesta, mikä johtuu yleisestä asiointilasta puolueessa.

*Kirjoitettu toukokuun 28
(kesäkuun 10) pnä 1911*

DUUMAN ISTUNTOKAUDEN LOPPUTULOKSISTA

„YHDESSÄ TEIMME“

Duuman „historiallisessa” istunnossa huhtikuun 27 pnä hra Teslenko vastusti hra Stolypinia muun muassa seuraavaan tapaan:

„Ministerineuvoston puheenjohtaja sanoi Valtakunnanduumalle,— niin, hyvät herrat, tulen avuksenne aivan lähitulevaisuudessa. Menetelette kaikei tavoin vanhauskolaislain kanssa, että se joudutaan hylkäämään ennen väliaikaa, ja siinä tapauksessa se viedään läpi väliajalla. Minusta jopa tuntui siltä, että tuossa oli jotain sellaista tuttavallista sävyä, jotain sellaista sävyä, ikään kuin meille sanottaisiin täällä: yhdessään me sen teimme. Ja suokaa anteeksi, hyvät herrat, jos tahtomattani muistui „Reviisorista” mieleeni se kohta, jossa kaupunginpäällikkö sanoo: „Aha! vai valittamaan minusta?! Entä muistatteko, miten yhdessä teidän kanssanne teimme sen ja sen”. Ja, hyvät herrat, luulen, että kaikei niidenkin, jotka aikaisemmin olivat luottaneet tähän apuun ja jotka ehkä edelleenkin luottavat siihen, luulen, että heidänkin täytyi tuntea olonsa epämukavaksi, ja he ehkä ajattelivat, ja se on hyvä, jos ajattelivat: varjelkoon meitä jumala tuollaisista ystävistä, vihollisista selviämme kyllä itsekini”.

Kuten pikakirjoituspöytäkirjassa mainitaan, hra Teslenko sai näistä tiradeistaan „kättentaputuksia vasemmalta” — nähtävästi kansanvapauden ryhmän riveistä. Kadetit katsoivat sen sattuvaksi lokakuulaisten ivaamiseksi. Mutta tässä tapauksessa, kuten monissa muissakin tapauksissa, he taputtivat käsiään syventymättä oman puhujansa kieleltä luiskahtaneiden sanojen syvälliseen merkitykseen. He taputtivat käsiään luullen, että nuo sanat pistivät vain lokakuulaisia ja saattoivat huonoon huutoon vain tuon heidän erikoisesti vihatun kilpailijansa. He eivät ymmärtäneet, että hra Teslenkon satuttava sana, kun vakavasti otetaan selvää sen merkityksestä, on totuus, joka pistää niin lokakuulaisia kuin kadettejakin. Tätä totuutta kannattaa pysähtyä tarkas-

telemaan, sillä se koskee erästä mitä tärkeintä kysymystä Venäjän poliittisen elämän historiassa viimeisten viiden, kuuden vuoden — ja millaisten vuosien — ajalta.

„Yhdessä me sen teimme” — hyvin sanottu, hra Teslenko. Mutta olisi ehkä oikeammin sanoa: hyvin *toistettu* se, mitä on monesti puhuttu niissä „vasemmistolaisien” „joukkokokouksissa”, joihin herrat kadetit suhtaantuvat tavallisesti niin kovin yliolkaisesti. „Yhdessä me sen teimme” — nuo sanat eivät suinkaan koske vain kolmannen Duuman lakiehdotuksia eivätkä suinkaan vain surullisenkuuluisaa „vermiselliä”. Ne koskevat *kaikkea sitä*, mitä herrat Stolypinit ja Venäjän koko liberaalinen tai liberaalisuutta harrastava porvaristo ovat „yhdessä tehneet” vuoden 1905 lopusta lähtien. Eikä kadettipuhujasta vain „tuntunut”, että Stolypinin sävy oli „tuttavallista sävyä”: tuo sävy on todella ominaista Stolypinin kaikille puheille ja Stolypinien koko politiikalle, mikäli se koskee porvaristoa (joka ohimennen sanoen on lokakuulais- ja kadettiedustajien muodossa kolmannen Duuman edustajajenemmistönä).

Tuttavallinen sävy, mikä jokaisessa vakavammassa tapahtumain käänneessä muuttuu työkeäksi yliolkaiseksi suhtaantumiseksi ja jopa väkivallaksikin, aiheutuu siitä, etteivät yksin lokakuulaiset, vaan kadetitkin heittelevät vain korean sanonnan, yksinomaan kättentaputuksen vuoksi (Stolypinit tietävät sen mainiosti) sellaisia fraaseja kuin „varjeltakoon meitä jumala tuollaisista ystäväistä” (t.s. Stolypineista), „vihollisista” (s.o. varmaankin oikeistotaantumuksesta ja vasemmiston... kuinka sen nyt pehmeämmin sanoisi?... „vaativaisuudesta”) „selviämme kyllä itsekini”.

Elleivät nämä fraasit olisi vain fraaseja, niin Venäjä olisi jo täydellisesti ja lopullisesti vapautettu „tuollaisista ystäväistä”. Mutta asian ydin onkin juuri siinä, että kadetit heittelevät tuontapaisia fraaseja vain „oppositio”-esiintymisten ollessa kuumimmillaan — yleisvaltakunnalliselta puhujalavalta ei voida esiintyä oppositiohengessä ilman jonkinlaista, edes ohuinta demokratismien pintaväriä. Niinpä sitten luiskahtaakin kieleltä demokraattisia julistuksia, joita on niin hyödyllistä vertailla samojen kadettien *tekoihin*. Demokratismia leikkivän (eli oikeistolaisvihollistaan demokratismilla uhkailevan) porvariston historiallinen osuus onkin juuri siinä, että tuo sanoilla-„leikkiminen” tekee

väliin kunnan palveluksen yhdelle ja toiselle kansan pohjakerrokseen kuuluvalle herättämällä vilpittömän ja syvän demokraattisen ajatuksen. „Kun ylhäällä soitetaan viulua, niin alhaalla tekee mieli tanssia”. Latinalainen sananparsii sanoo: littera scripta manet — kirjoitettu kirjain pysyy. Eikä sanottukaan aina häviä, vaikka se olisikin sanottu vain fraasin ja efektin vuoksi.

Tästä ei tietenkään seuraa, että kadettien tekopyhät fraasit voidaan ottaa täydestä todesta, voidaan julistaa tai katsoa demokratismiksi. Mutta tästä seuraa, että kadettien jokaista tekopyhää demokratismihenkistä fraasia on käytettävä hyväksi, ensiksikin sitä varten, että tulisi todistettua puhujan sanojen eroavan teoista, ja toiseksi sitä varten, että tulisi todistettua, mikä todellinen, elintärkeä, välitön merkitys on demokratismilla niille „pohjakerroksille”, joiden kuuluville kulkeutuvat Taurian palatsin puhujien efektiiviset fraasit.

Hra Teslenkon yllä mainitut ajatukset eivät ole tekopyhiä sen vuoksi, että hra Teslenko itse teeskentelisi: hän ehkä vain antautui oppositiohenkisen kaunopuheisuutensa virran vietäväksi. Tekopyhyyttä tässä on se, että kadetti-puolueen edustajan sanat eroavat siitä, mitä tämä puolue on tehnyt Venäjän uusimman historian kaikkina vakavina ajankohtina.

Johdattakaa mieleenne vuoden 1905 elokuun tapahtumat. Mitä hra Stolypinin edeltäjä teki siihen aikaan? Järjesteli Bulyginin Duumaa ja sen vaaleja. Mitä tekivät hra Teslenko ja hänen hengenheimolaisensa? Järjestelivät voimiansa mukaisesti ja yhteiskunnallisen toimintansa „erikoisalaa” vastaavasti samoja vaaleja. Hra Bulyginilla (ja hra Stolypinilla) on oikeus sanoa hra Teslenkolle: „yhdessähän me sen teimme”. Ja hra Teslenko „teki yhdessä” nimenomaan sen vuoksi, koska pelkäsi jäävänsä ilman niitä „ystäviään”, joista hän nyt niin korkealentoisesti, niin ritarimaisen rohkeasti sanoo: „varjelkoon meitä jumala tuollaisista ystävistä”...

Johdattakaa mieleenne tapahtumat, jotka seurasivat vuosineljänneistä myöhemmin kuin oli säädetty laki Bulyginin Duumasta. Mitä teki silloin hra Stolypinin edeltäjä? Hän oli estämässä esimerkiksi posti- ja lennätintyöntekijäin liikettä ja lukuisia muita samantapaisia liikkeitä. Hra Teslenko tai ainakin hänen puolueensa oli herrojen Struven,

Karaulovin y.m. ominaisuudessa omalla tavallaan estämässä samaa liikettä. Hra Witte (ja hra Stolypin) on oikeutettu sanomaan herroille Teslenkoille: „yhdessähän me sen teimme”. Samaa oli Vappuna 1906 työvään juhlapäivän suhteen, hieman myöhemmin „paikallisten maakomiteain” suhteen, vuonna 1907 systemaattisesti ja jatkuvasti toisen Duuman työläis- ja talonpoikaisedustajien suhteen j.n.e. y.m.s.

Tunnettu kadettikirjailija hra Izgojev teki „Vehissä” oikean yhteenvedon tästä puolueensa monivuotisesta politiikasta, kun hän kirjoitti: „Rohjettakoon vihdoinkin tunnustaa, että Valtakunnanduumissamme edustajien valtava enemmistö, kolmea-neljääkymmentä kadettia ja lokakuulaista lukuunottamatta, ei ole osoittanut omaavansa sellaisia tietoja, joilla voitaisiin ryhtyä hallitsemaan ja uudistamaan Venäjää”.

Hra Izgojevin „rohkea tunnustus” on rohkea siksi, että kirjoittaja on siinä luopunut kaikesta näennäisyydestä ja diplomatiasta ja sanonut *totuuden*. Kadetit ovat tosiaankin pitäneet „Valtakunnanduumissamme” ohjenuoranaan sitä tilanherrojen, porvariston „tietoutta”, liberaalis-monarkista „tietoutta”, joka ei voi tyydyttää „edustajien valtavaa enemmistöä”, varsinkin vasemmistolaisia edustajia. Ja onhan tietysti itsestään ymmärrettävää, että Stolypin on taistellut näitä viimeksi mainittuja edustajia vastaan nojautuen nimenomaan „kolmen-neljänkymmenen kadetin ja lokakuulaisen tietoihin” (oikeammin sanoen intresseihin ja katsantokantoihin). Stolypin on oikeutettu sanomaan koko kadetti puolueelle: „yhdessähän me sen teimme” ja taistelimme talonpoikain ja työläisten taitamattomuutta, kokemattomuutta ja tietämättömyyttä vastaan.

Duuman istuntokauden tärkein lopputulos kuluvana vuonna on siinä, että Stolypinin liiallinen „tuttavallisuus” III Duuman enemmistöä kohtaan — ja tällöin juuri sen porvarillista, lokakuulais-kadettilaista enemmistöä kohtaan — on tuntunut sietämättömältä jopa tästä pitkämielisestäkin enemmistöstä. Vanha valta suhtautuu tuttavallisen yliolkaisesti porvaristoon, joka tuntee varsin hyvin merkityksensä uusissa, nykyisissä taloudellisissa oloissa ja kaihoaa itsenäisyyttä, jopa valtaakin. 87. pykälään liittyvä välikohtaus paljasti tuon tuttavallisuuden niin räikeästi ja kouraisi tällöin eräitä maailman mahtimiehiä niin

epäkohteliaasti, että pitkämielisimmätkin ihmiset alkoivat nurista. Mutta nurinaa pitemmälle he eivät kykene menemään. Heidän kätensä ja jalkansa ovat sidotut, ja siksi he eivät voi mennä pitemmälle. Heitä sitoo se, että he ovat kaikkien viime vuosien aikana, Venäjän historian tärkeimpinä ajankohtina kääntäneet pelokkaina selkensä laajalle kansanliikkeelle, karttaneet vihamielisinä kansanjoukkoja — todellisia, elinkykyisiä, toimivia kansanjoukkoja — ahdistaneet niitä selkäpuolelta samaan tapaan kuin Stolypin on niitä ahdistanut. Ja sen sitomana lokakuulaiset ja kadetit saavat nyt ansaitun rangaistuksensa; itse asiassa heillä ei ole *mitään* vastaansanomista, kun Stolypin, suhtautuen heihin tuttavallisen yliolkaisesti, sanoo heille: jos minä olen demokraattisten kansanjoukkojen vihollinen, niin kyllä tekin, rakkaani, olette niitä pelästyneet, „yhdessähän me sen olemme tehneet”.

„Zvezda” № 24,
toukokuun 28 pnä 1911
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

VANHOISTA, MUTTA IÄTI UUSISTA TOTUUKSISTA

Lukijat tuntevat sanomalehtien perusteella ne tapahtumat, joiden vuoksi työläisedustajia ei ollut Moskovan tehdaslääkärien 2. edustajakokouksessa ⁷⁴. Emme voi pysähtyä tässä selostamaan seikkaperäisesti noita tapahtumia ja selittämään niiden merkitystä. Panemme merkille ainoastaan ne opettavaiset järjeilyt, joita huhtikuun 14 p:nä, s.o. edustajakokouksen avajaispäivänä, oli noiden tapahtumien aattona kirjoitetussa „*Retshin*” pääkirjoituksessa.

„Valitettavasti”, kirjoitti kadetti puolueen äänenkannattaja, „tälle osallistumiselle (työläisedustajien osallistumiselle) asetetaan esteitä ulkoapäin. Se, minkä kohtalon saavat osakseen eräät liian tulisieluiset puhujat, tiedetään hyvin. Siksipä työläisedustajat haluavatkin puhua erikoisalan kysymyksiin keskittymisen vaikeudesta, mahdottomuudesta järjestää oikeaa edustusta edustajakokouksessa, esteistä, joita heidän järjestöilleen asetetaan ja monesta muusta, mikä kuitenkin on kaukana edustajakokouksen ohjelmasta ja minkä käsitteleminen kääntää huomion pois suunnitelluista kysymyksistä ja johtaakin toisinaan epämieluisiin seurauksiin. Painostava ilmapiiri on synnyttänyt myös siihen sietämättömyyteen, jolla työväenedustajat ovat suhtautuneet „porvari”-puhujiin, kaikkiin hallituksen toimenpiteisiin ja mahdollisuuteen olla yhteistoiminnassa muiden yhteiskuntaryhmien edustajien kanssa”.

Koko tämä tiradi on luonnehtiva näyte voimattomista kaihon huokauksista, joiden voimattomuuden selityksenä eivät ole kyseessä olevan liberaalisen puolueen, puheena olevan kysymyksen y.m.s. satunnainen kokoomus tai jotkin erikoisuudet, vaan paljon syvällisemmät syyt: ne

objektiiviset olosuhteet, joihin liberaalinen porvaristo yleensä on saatettu XX vuosisadan Venäjällä. Liberaalinen porvaristo kaihoaa sellaista „järjestystä”, jolloin sen edessä olisi työläisiä, jotka eivät ole taipuvaisia „puhumaan liian tulisesti” ja jotka suhtaantuvat kyllin „sietävästi” porvaristoon, ajatukseen *olla yhteistoiminnassa porvariston kanssa* ja „*kaikkiin* hallituksen toimenpiteisiin”. Se kaihoaa sellaista järjestystä, jolloin nämä vaatimattomat, sen kanssa „yhteistoiminnassa olevat” työläiset voisivat „keskittyä” sosiaalipolitiikan „erikoisalan kysymyksiin” suostuen vaatimattomasti paikkaamaan „pikku veljen” porvarillisen holhouksen Trishkan-kauhtanaa. Sanalla sanoen Venäjän liberaalit kaihoavat likipitäen sellaista järjestystä, jonka näemme nykyään Englannissa ja Ranskassa *erotukseksi* Preussista. Englannissa ja Ranskassa porvaristo hallitsee täysivaltaisesti ja miltei välittömästi (pieniä poikkeuksia lukuunottamatta), jota vastoin Preussissa etutilalla ovat feodaalit, junkkerit, monarkistinen militarismi. Englannissa ja Ranskassa porvaristo käyttää erikoisen useasti, vapaasti ja laajassa mitassa sellaista metodia, että se houkuttelee puolelleen proletariaatin keskuudesta lähteneitä tai proletariaatin asian peittäneitä henkilöitä (John Burns, Briand) „työkumppaneikseen”, jotka rauhallisina „keskittyvät erikoisalan kysymyksiin” ja opettavat työväenluokkaa „sietämään” pääoman herruutta.

Ei ole vähimmässäkään määrässä epäilyksenalaista, että Englannin ja Ranskan järjestys on Preussin järjestystä paljon demokraattisempi, paljon otollisempi työväenluokan taistelulle ja paljon korkeammalla asteella niiden muinaisten keskiaikaisten instituutioiden häviämiseen nähden, jotka estävät työväenluokkaa näkemästä pahinta ja todellista vihollistaan. Sen tähden ei ole vähimmässäkään määrässä epäilyksenalaista, että Venäjän työläisten etujen mukaista on tukea kaikkia pyrkimyksiä, joiden tarkoituksena on synnyinmaamme uudistaminen enemmän Englannin ja Ranskan kuin Preussin tyyppiseksi. Mutta ei pidä rajoittaa tähän kiistattomaan johtopäätökseen, niin kuin liiankin usein tehdään. Kiistakysymys tai kiistakysymykset (joista kiistellään erisuuntaisten demokraattien kanssa) alkavatkin vasta tästä.

Pyrkimyksiä täytyy tukea, mutta heikon ja horjuvan tukeminen vaatii asettamaan sen jonkin lujemman nojaan,

hälventämään illuusiot, jotka estävät näkemästä heikkouden ja käsittämästä heikkouden syitä. Se, joka vahvistaa tällaisia illuusioita, joka yhtyy demokratismin voimattomien, epäjohdonmukaisten, epävarmojen kannattajien voimattomiin huokauksiin, se ei tue porvarilliseen demokratismiin tähtääviä pyrkimyksiä, vaan herpaannuttaa noita pyrkimyksiä. Aikoinaan, XVII vuosisadan puolivälissä ja XVIII vuosisadan lopulla Englannin ja Ranskan porvaristo ei huokaillut pikku veljen „sietämättömyyden” vuoksi eikä vääntänyt naamaansa happamaksi tuon pikku veljen joukosta lähtöisin olevien „liian tulisieluisten puhujien” vuoksi, vaan itse nosti keskuudestaan *mitä* tulisieluisimpia puhujia (eikä vain puhujia), jotka herättivät halveksimisen tunnetta „sietämisen” saarnaamista kohtaan, voimattomia *huokauksia* kohtaan, horjumista ja epärointiä kohtaan. Ja näiden tulisieluisten puhujien joukosta löytyi henkilöitä, jotka monien vuosisatojen ajan pysyivät valontuojina ja opettajina kaikesta siitä huolimatta, että heidän silloiset käsityksensä niistä keinoista, joilla päästään kaikesta pahasta, olivat historiallisen rajoittuneita ja useinkin naiiveja.

Saksan porvaristo myös huokaili Venäjän porvariston tapaan sen johdosta, että „pikku veljellä” on „liian tulisieluisia” puhujia, ja ihmiskunnan historiassa se on ollut esimerkinä halpamaisuudesta, konnamaisuudesta ja „junkkeri”-saappaiden potkuilla palkitusta lakeijamaisuudesta. Tämän tai tuon porvariston erilaisuus ei johdu tietenkään eri „rotujen ominaisuuksista”, vaan taloudellisen ja poliittisen kehityksen tasosta, mikä pakottaa porvariston pelkäämään „pikku veljeä”,— mikä pakottaa porvariston horjahtelemaan voimattomasti feodalismien väkivaltaisuuden tuomitsemisen ja työläisten „sietämättömyyden” tuomitsemisen välillä.

Nämä kaikki ovat vanhoja totuuksia. Mutta ne ovat iäti uusia ja pysyvät uusina, kun joudutaan lukemaan seuraavanlaisia rivejä sellaisten ihmisten kirjoituksista, jotka tahtovat olla marxilaisia:

„Vuosien 1905—1906 liikkeen epäonnistumisen syynä eivät olleet vasemmistolaisten „äärimmäisyydet”, sillä nuo „äärimmäisyydet” itse vuorostaan johtuivat monista syistä yhteisesti, eikä porvariston „petturuus”, porvariston, joka

„on pettänyt” vastaavina hetkinä kaikkialla Lännessä, vaan se, että ei ollut sellaista muovautunutta porvarillista puoluetta, joka olisi voinut asettua hallituksen ruoriin aikansaeläneen virkavallan tilalle ja olisi ollut taloudellisesti voimakas sekä kyllin demokraattinen saadakseen kansan kannatuksen”. Ja muutamia rivejä alempana: „...kaupunkiporvariston joukkojen heikkous, joiden pitäisi olla demokraattisen talonpoikaiston vetovoimakeskukseksi”... („Nasha Zarja” № 3, s. 62, hra V. Levitskin artikkeli).

Hra V. Levitski on „hegemonia”-aatteen kieltämisensä („vetovoimakeskukseksi *olisi pitänyt olla* kaupunkiporvariston joukkojen”, eikä minkään muun!) ajatellut paremmin loppuun eli sanoo sen rohkeammin, selvemmin kuin hra Potresov, joka korjaili „Yhteiskunnallisessa liikkeessä” julkaistua artikkeliaan Plehanovin uhkavaatimusten vaikutuksesta.

Hra V. Levitski järkeilee aivan kuin liberaali. Hän on epäjohdonmukainen liberaali, vaikka hän käyttäisi kuinka paljon tahansa marxilaisia sanoja. Hänellä ei ole pienintäkään käsitystä siitä, että „demokraattisen talonpoikaiston vetovoimakeskukseksi” *olisi pitänyt tulla* kerrassaan toisenlaisen sosiaalisen kategorian kuin kaupunkiporvariston joukot. Hän unohtaa, että tuo „pitäminen” *oli* todellisuutta huomattavien historiankausien ajan niin Englannissa ja Ranskassa kuin Venäjälläkin,— jota paitsi viimeksi mainitussa maassa nuo kaudet olivat huomattavia merkitykseltään, mutta lyhyitä ajallisesti, ja kummassakin ensiksi mainitussa maassa erilaisia „pohja”-aineiksi yhdistämässä oli enimmäkseen demokraattinen, ultrademokraattinen, „liian tulieluinen” plebeijikerros.

Hra V. Levitski unohtaa, että nuo „pohjakerrokset” niinäkin lyhyinä kausina, joina ne joutuivat historiassa esiintymään „demokraattisen talonpoikaiston vetovoimakeskukseen” osassa ja joina niiden onnistui *riistää* tuo osa liberaaliselta porvaristolta, vaikuttivat ratkaisevasti siihen, *minkälaiseksi* muodostui demokratismien *taso* maassa seuraavien, niin sanotun rauhallisen kehityksen vuosikymmenien aikana. *Hegemoniansa* lyhyinä kausina nuo „pohjakerrokset” kasvattivat porvaristoaan, muokkasivat sitä niin, että kun se sittemmin yritti perääntyä takaisin, se *ei*

kuitenkaan *voinut* tässä taannehtivassa liikkeessään mennä pitemmälle kuin on, sanokaamme, toinen kamari Ranskassa tai vaalidemokratismista poikkeaminen j.n.e. y.m.s.

Herra V. Levitskille onkin vieras juuri se ajatus, se Euroopan *kaikkien* maiden historian antaman kokemuksen vahvistama ajatus, että porvarillisten uudistusten (eli oikeammin: porvarillisten vallankumousten) kausina kun-kin maan porvariston joukot muovautuvat tavalla tai toisella, muuttuvat tavalla tai toisella, kasvavat tämän tai tuon tradition hengessä, tunnustavat tämän tai tuon demokratismin minimin riippuen siitä, missä määrin *hegemonia* siirtyy kansallishistorian ratkaisevina hetkinä „pohjakerroksille”, XVIII vuosisadan „plebeijkerrokselle” ja XIX ja XX vuosisadan proletariaatille *eikä* porvaristolle. Juuri tämä hegemonia-ajatus on eräitä marxilaisuuden perusväittämiä, joista kieltäytyminen (tai yksinpä välinpitämättömyyskin niitä kohtaan) on syvimpänä alkusyynä niihin moniin sovittamattomiin periaatteellisiin erimielisyyksiin, joita likvidaattorien ja likvidaattoruuden vastustajien välillä on.

Kukin kapitalistinen maa kokee porvarillisten vallankumousten aikakauden, jolloin muodostuu tämä tai tuo demokratismin taso, tämä tai tuo perustuslaillinen tai parlamentaarinen järjestelmä, yleensä „pohjakerrosten” ja muun muassa proletariaatin itsenäisyyden, riippumattomuuden, vapaudenrakkauden ja aloitteellisuuden tämä tai tuo taso sekä tämä tai tuo traditio koko valtiollisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä. Minkälaista tulee olemaan tasoltaan tuo demokratismi ja tuo traditio — se riippuu nimenomaan siitä, tuleeko hegemonia kuulumaan *ratkaisevina* ajankohtina porvaristolle vai sen antipodille ja edellisestä vaiko jälkimmäisestä tulee (taaskin noina ratkaisevina ajankohtina) „demokraattisen talonpoikaiston” ja yleensä kaikkien demokraattisten välikerrosten ja -ryhmien „veto-voimakeskus”.

Hra V. Levitski on mestari antamaan loistavia määritelmiä, jotka näkyvästi ja selvästi paljastavat likvidaattoruuden aatteelliset perustat. Sellainen on hänen kuulu sanontansa: „*ei* hegemoniaa, *vaan* luokkapuolue”, mikä venäjäksi käännettynä merkitsee: ei marxilaisuutta, vaan brentanolaisuus (sosiaaliliberalismi). Yhtä kuuluisiksi tulevat

luultavasti kaksi tässä mainittua sanontaa: „demokraattisen talonpoikaiston vetovoimakeskuksena *pitäisi olla* kaupunkiporvariston joukkojen” ja „epäonnistumisen syynä on se, että ei ollut muovautunut porvarillista puoluetta”.

„Zvezda” № 25,
kesäkuun 11 p:nä 1911
Allekirjoitus: V. Iljin

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

VSDTP:n II PARIISIN RYHMÄN PÄÄTÖSLAUSELMA ASIAINTILASTA PUOLUEESSA ⁷⁵

ESIPUHE

Alempana julkaistu VSDTP:n II Pariisin ryhmän päätöslauselma — tähän ryhmään kuuluu etupäässä bolshevikkeja, vähäinen määrä „vperjodilaisia” ja „sovittelijoita” — hahmottelee kaikkien bolshevikkien toimintaohjelman peruskohdat. Sellaisena aikana, jolloin puolueen sisäinen taistelu kärjistyy, on erikoisen tärkeää esittää *oleelliset* mielipiteet järjestön ohjelman ja taktiikan peruskysymyksistä. Sellaiset ihmiset kuin Trotski, joka puhuu mahtipontisesti VSDTP:sta ja pokkuroi orjamaisesti likvidaattorien edessä, ihmiset, joilla ei ole mitään yhteistä VSDTP:n kanssa, ovat nykyään „ajan tautia”. He tahtovat tehdä karrieerin saarnaamalla halpahintaisesti „sopimista” — kaikkien, kenen tahansa kanssa, aina hra Potresovia ja otzovisteja myöten! — pysyen tällöin välttämättömyyden pakosta visusti vaiti tämän ihmeteltävän muka-„sopimisen” poliittisista ehdoista. Todellisuudessa he kehottavat *antautumaan* likvidaattorien, stolypinilaisen työväenpuolueen rakentajien edessä.

Kaikkien bolshevikkien on nyt liityttävä tiiviimmin yhteen, lujitettava omaa ryhmäänsä, määriteltävä tämän ryhmän puoluelinja tarkemmin ja selvemmin — erotukseksi niistä ryhmistä, jotka tavalla tai toisella piilottavat „kasvonsa” — koottava hajallaan olevat voimat ja lähdeittävä taisteluun sellaisen VSDTPuolueen puolesta, joka on puhdistettu niistä, jotka ovat proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen johtimia.

N. Lenin

I

VSDTP:n II Pariisin ryhmän kokous, pohdittuaan asiain-tilaa VSDTP:ssa yleensä ja sen taistelun viime ilmauksia, joka on puhjennut ulkomailla sosialidemokraattien ja niiden henkilöiden välillä, jotka tahtovat lukea itsensä sosialidemokraateiksi,

katsoo tarpeelliseksi muistuttaa ennen kaikkea siitä periaatteellisesta perusteesta, jonka KK:n viime täysistunto (tammikuussa 1910) hyväksyi yksimielisesti ja joka määrittelee tosi sosialidemokraattisen toiminnan luonteen. Tässä perusteesssä sanotaan, että „illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen kieltäminen, sen osuuden ja merkityksen väheksyminen, vallankumouksellisen sosialidemokratian ohjelmallisten ja taktillisten tehtävien sekä tunnusten työstämisyriytykset” ovat *proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen ilmausta*. Vain tästä poikkeamisesta samoin kuin jokaisesta „otzovistisesta” tai otzovismia puolusteleavasta aatteellis-poliittisesta virtauksesta koituvan vaaran tajuaminen, vain toiminta, joka *käytännössä* saa ylivedon näistä poikkeamista, on *sosialidemokraattista* toimintaa.

Edelleen kokous toteaa, että „Golos Sotsial-Demokrata” lehden ulkomainen toimituskunta ja sen kannattajien, golosilaisten, ryhmä ovat vastoin täysistunnon mainittua yksimielistä päätöslauselmaa ja siitä huolimatta, että „Golosin” edustajat lupasivat juhlallisesti täysistunnossa *kieltäytyä* likvidaattoruudesta ja taistella sitä vastaan,—harjoittaneet koko yli puolentoista vuoden ajan täysistunnon jälkeen nimenomaan tuota *porvarillista* likvidaattoruuspolitiikkaa, tukeneet, puolustaneet ja suojelleet sellaisia sosialidemokratiasta ja sosialismista riippumattomien venäläisten legalistien äänenkannattajia kuin „Nasha Zarja”, „Vozrozhdenije”, „Delo Zhizni” y.m. Niin kuin puolueen Pää-äänenkannattaja on puolueen nimessä aika ajoin tunnustanut ja niin kuin ovat tunnustaneet tov. Plehanovin johtamat puoluemies-menshevikit, noiden äänenkannattajien toimihenkilöillä *ei ole mitään yhteistä VSDTP:n kanssa*. Noiden äänenkannattajien toimihenkilöt eivät ainoastaan väheksy illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen osuutta ja merkitystä, vaan suorastaan kieltävät sen, parhaavat luopiomaisesti „maalalaisuutta”, kiistävät

Venäjän nykyisen työväenliikkeen toiminnan vallankumouksellisen luonteen ja vallankumoukselliset tehtävät, petteävät työläisiä levittämällä liberaalis-porvarillisia ajatuksia kypsymässä olevan kriisin „perustuslaki”-luonteesta, heittävät pois (eivätkä vain tyypistä) sellaiset ikivanhat vallankumouksellisen marxilaisuuden tunnukset kuin on työväenluokan *hegemonian* tunnustaminen taistelussa sosialismin ja demokraattisen vallankumouksen puolesta. Propagoidessaan ja rakentaessaan niin sanomaansa legaalista eli „julkista” työväenpuoluetta, nämä ihmiset ovat itse asiassa *stolypinilaisen „työväen”-puolueen* rakentajia ja proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen johtimia, sillä todellisuudessa noiden ihmisten propaganda on sisällöltään täysin porvarillista eikä „julkinen” työväenpuolue Stolypinin aikana merkitse mitään muuta kuin sellaisten ihmisten julkista luopuruutta, jotka kieltäytyvät tsaarin itsevaltiutta, III Duumaa ja kaikkea stolypinilaisuutta vastaan kohdistuvan vallankumouksellisen joukko-taistelun tehtävästä.

Kokous toteaa, että Keskuskomitean Ulkomainen byroo, jonka pitäisi olla KK:n teknillisenä elimenä, on kokonaisuudessaan joutunut likvidaattorien vaikutuksen alaiseksi*.

Täyttämättä puoleentoista vuoteen ainoatakaan KK:lta saamaansa tehtävää (esimerkiksi ulkomaisten ryhmien yhdistämistä täysistunnon päätösten tunnustamisen ja noudattamisen pohjalla tai paikallisten järjestöjen auttamista tai sitä tehtävää, että saataisiin lakkautetuksi „Golos” ja tehdyksi loppu „Vperjod” ryhmän fraktioeristyneisyydestä) Ulkomainen byroo on suoranaisesti auttanut sosialidemokratian vihollisia, likvidaattoreja.

Pitäen puoluetta pilkkanaan KKUB:n enemmistö on vuoden 1910 joulukuusta lähtien ollut järjestelmällisesti *ajamassa karille* täysistunnon koollekutsumista (johon säännöt velvoittavat). Keskuskomitean Ulkomainen byroo hukkasi seitsemän viikkoa pelkkään täysistuntoa koskevan kysymyksen „äänestämiseen”, kun bolshevikit ensimmäisen kerran olivat ilmoittaneet vaativansa tämän täysistunnon koollekutsumista. Seitsenviikkoisen äänestyksen tuloksena

* Golosilainen Igorev (jonka puolue mies-menshevikki Plehanov on riittävästi paljastanut ja häpeään saattanut) ja bundilainen Lieber⁷⁶, joka harjoittaa suoranaista propagandaa hra Potresovin ja stolypinilaisen työväenpuolueen muiden toimihenkilöiden puolesta, ovat tuon Keskuskomitean Ulkomaisen byroon johtajia.

KKUB myönsi, että bolshevikkien vaatimus täysistunnon koollekutsumisesta on „laillinen”, mutta käytännössä kuitenkin *ajoi* täysistunnon *karille* niin kuin se ajoi sen toistamiseenkin *karille* vuoden 1911 toukokuun lopulla. Keskuskomitean *tällaisen* Ulkomaisen byroon tosiasiallinen osuus on ollut siinä, että se on auttanut ulkomailta päin ja puolueen keskuselimien sisältä käsin sellaisia legalistien johtomiehiä ja stolypinilaisen työväenpuolueen toimihenkilöitä kuin on Mihail, Juri ja Roman, jotka ovat ilmoittaneet KK:n itse olemassaolonkin vahingolliseksi (puolueen Pää-äänenkannattajan, „*Sotsial-Demokratin*”, №№ 12 ja 21—22 *). Kokous toteaa, että likvidaattorien asettuminen puoluevirkoihin on suoranaista puolueen *pettämistä*, sillä täysistunnon päätöksissä sanotaan selvästi ja suoraan, että näihin virkoihin voidaan päästää *sellaisia* menshevikkejä, jotka *rehellisesti* täyttävät lupauksensa luopua likvidaattoruudesta ja taistella sitä vastaan **.

Sen tähden kokous on sitä mieltä, että bolshevikkien täydellinen välienkatkaiseminen KKUB:hon, kuten elimeen, joka on asettanut itsensä lain ja puolueen ulkopuolelle, on ollut ehdottoman välttämätöntä ja että KK:n jäsenten neuvottelukokous (ks. sen „Tiedoksiantoa”), joka edustaa Venäjällä olevien ja todella toimivien sosialidemokraattisten puoluejärjestöjen, -ryhmien ja -kerhojen valtaosaa, on ollut täysin oikeassa tunnustaessaan, että „KKUB on lähtenyt puoluevastaisen ryhmäkuntalaispolitiikan tielle rikkoen siten vuoden 1910 täysistunnon selviä ja tarkkoja päätöslauselmia”.

Kokous päättää kieltäytyä kaikesta, millaisesta tahansa kanssakäymisestä KKUB:n kanssa ja kannattaa KK:n jäsenten neuvottelukokouksen päätöksiä, joissa on suunniteltu ryhdyttäväksi erinäisiin minimaalisen välttämättömiin toimenpiteisiin koko puolueetyötä jarruttavan likvidaattorien toiminnan halvaannuttamiseksi, puoluekonferenssin koollekutsumiseksi ja illegaalisten puoluejärjestöjen ja -solujen ennallistamiseksi paikallisten työntekijäin voi-

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 153—154 ja tätä osaa, ss. 111—115. *Toim.*

** Mitä tulee ulkomailla oleskelevien likvidaattorien sellaisten taistelukeinojen käyttämiseen VSDP:ta vastaan kuin poliittinen kiristys ja tiedotusten toimittaminen ohranalle.—Johon hra Martov on ryhtynyt „Golosin” toimituksen avustamana,—niin kokous leimaa halpamaiseksi moiset teot, joiden pelkkä mainitseminen riittää herättämään kaikissa kunnan ihmisissä inhoa niitä kohtaan.

min. Kokous kehottaa kaikkia paikallisia puoluetovereita ryhtymään *viipymättä* (Neuvottelukokouksen päätöksen mukaisesti) konferenssin ja sen edustajien vaalien valmisteluun ja ottamaan siinä tarkoituksessa säännöllisen yhteyden Organisaatiokomissioon⁷⁷, Pää-äänenkannattajaan ja „Rabotshaja Gazetaan”.

II

Kokous kiinnittää puolueyhmiin katsomatta sosialidemokraattityöläisten huomiota siihen, että „Vperjod” ryhmän ulkomaiset johtomiehet ja „Pravdan” toimittaja Trotski harjoittavat politiikkaa, jonka tarkoituksena on tukea likvidaattoreja ja liittoutua näiden kanssa puoluetta ja sen päätöksiä vastaan. Tälle politiikalle on annettava sitäkin päättäväisempi vastaisu, koska se, vahingoittaan suuresti proletariaatin etuja, eroaa jyrkästi niiden *venäläisten* illegaalisten sosialidemokraattiryhmien toiminnasta, jotka — vaikka niillä onkin yhteyksiä „Pravdaan” tai „Vperjodiin” — suhtautuvat ehdottoman lojaalisesti puolueen päätöksiin ja taistellen sisukkaasti likvidaattoreja vastaan puolustavat kaikkialla illegaalista VSDTP:ta ja sen vallankumouksellista ohjelmaa.

Erikoisesti kokous varoittaa sosialidemokraattityöläisiä siitä *petoksesta*, jota golosilaiset järjestelmällisesti harjoittavat kuvaamalla legaalisen liikkeen kaikki toimihenkilöt vanhan puolueen vastustajiksi ja Potresovin uuden „julkisen” puolueen kannattajiksi. Niinpä „Golosin” julkaisemassa viime lentolehtisessä kesäkuun 25 pltä (siinä tiedotetaan legaalisen liikkeen toimihenkilöiden „neuvottelukokouksesta”) „Golosin” toimitus *salasi* sen, että neuvottelukokous *hylkäsi* likvidaattorien ehdotuksen erään legaalisen lehden boikotoinnista sen likvidaattoruusvastaisen suunnan vuoksi⁷⁸. Niinpä „Golosin” toimitus *salasi* sen, että samassa neuvottelukokouksessa *hylättiin* ilmilegalistiset ja selvästi luopiomaiset päätöslauselmaehdotukset, joita „Golosin” kannattajat olivat tehneet. Yksinpä erään neuvottelukokoukseen osallistuneen bundilaisenkin piti tunnustaa siellä „potresovilaisten” ehdotusten puoluevastainen luonne. Useat julkisen liikkeen toimihenkilöistä ovat jo lähteneet päättäväiseen taisteluun stolypinilaista

„työväen”-puoluetta vastaan. Ja kaikkien puoluemiesten yhteisten ponnistusten tuloksena tällaisten toimihenkilöiden luku on epäilemättä lisääntynyt.

III

Sellaisena aikana, jolloin kärjistyy sosialidemokraattien taistelu proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen johtimia vastaan, kaikki periaatteettomat ainekset ponnistelevat aina siihen suuntaan, että suuret periaatteelliset kysymykset saataisiin varjostettua halpahintaisella sensaatiolla ja pikku skandaalilla, joita ulkomaiset golosilaiset niin uutterasti tarjoavat pilaantuneeseen henkiseen ruokaan mielyneelle likvidaattorikokousten kuulijakunnalle.

Sellaisena aikana on vallankumouksellisten marxilaisten tehtävänä enemmän kuin koskaan muulloin muistuttaa kaikille ja jokaiselle niistä *vanhoista*, likvidaattorien *unoh-tamista* totuuksista, jotka muodostavat sosialidemokraattisen toimintamme perustan.

Sen tähden kokous muistuttaa kaikille VSDTP:n jäsenille puolueemme *ohjelmasta*, joka kansainvälisen opportunistin voimistumisen kautena, kautena, jolloin valmisteilla oli tämän opportunistin ratkaiseva taistelu vallankumouksellista sosialidemokratiaa vastaan, antoi tarkan, selvän ja horjumattoman lujan määritelmän sosialismin *lopullisesta* vallankumouksellisesta *päämäärästä*, jonka toteuttaminen on mahdollista vain proletariaatin diktatuurin avulla,— ja Venäjän sosialidemokratian lähimmistä vallankumouksellisista päämääristä, tsarismien kukistamisesta ja demokraattisen tasavallan saavuttamisesta. Legalistiemme ja golosilaistemme *koko* propaganda osoittaa, että *käytännössä* he eivät suinkaan ole ohjelmamme kannalla eivätkä toteuta sitä elämässä, vaan vieläpä puolustavat suoranaisesti *reformismia* — tämän ovat tunnustaneet myös puoluemiehenshevikit (ks. Plehanovin „Dnevnik Sotsial-Demokrata” lehteä⁷⁹ ja „Diskussionnyi Listok” julkaisun 3. numeroa),— luopuvat suoranaisesti VSDTP:n lähimmistä vallankumouksellisista päämääristä.

Kokous muistuttaa VSDTP:n kaikille jäsenille, että puoluemiehenä olemiseen *käytännössä* ei riitä se, että *sanoo* itseään sellaiseksi, eikä se, että harjoittaa propagandaa VSDTP:n ohjelman „*hengessä*”, vaan sen lisäksi *koko* käytännöllinen työ on välttämättömästi tehtävä puo-

luen *taktillisia* päätöksiä vastaavasti. Nykyisenä vastavallankumouksen kautenamme, aikana, jolloin luopuruus, kieltäytyminen ja masentuneisuus on yleistä — varsinkin porvarillisen intelligenssin keskuudessa, — vain puolueen taktilliset päätökset antavat vallankumouksellisen marxilaisuuden periaatteiden kannalta määritellyn arvion nykyhetkestä, arvion käytännöllisestä menettelytapalinjasta. Todellisella VSDTP:lla, — ei sillä, jonka nimeä golosilaiset käyttävät likvidaattoruutensa verhoamiseksi, — *ei ole* muuta puoluekantaista määritelmää sosialidemokratian tehtävistä nykykaudellamme kuin *vuoden 1908 joulukuun taktilliset päätöslauselmat*.

Likvidaattorit ja osaksi „vperjodilaisetkin” ovat vaiti näistä päätöslauselmista tai rajoittuvat *vastustamaan* niitä pikaisin huomautuksin ja huudahduksin nimenomaan siksi, että he tuntevat noissa päätöslauselmissa sellaisen *toimintalinjan*, joka juuria myöten hylkää sekä opportunistiset että puolianarkistiset horjahtelut, nostaa vallankumouksen lipun kaikista ja kaikenlaisista vastavallankumouksellisista virtauksista huolimatta ja *selittää* nykyhetken taloudellisten ja poliittisten erikoisuuksien merkitsevän uutta vaihetta Venäjän porvarillisessa kehityksessä, vaihetta, joka johtaa vallankumoukseen ja on ratkaiseva vanhat tehtävät. Puoluemies on se, joka *käytännössä* toteuttaa puolueen taktillista linjaa. Ja puolueen taktiikkaa, VSDTP:n taktiikkaa on se ja vain se taktiikka, joka on ilmaistu vuoden 1908 joulukuun päätöslauselmissa, joissa uskollisuus vallankumouksen lippua kohtaan yhtyy aikakautemme uusien ehtojen huomioon ottamiseen. *Vuoden 1910 tammikuun täysistunnon päätöslauselmat*, jotka on suunnattu *proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen johtimia* vastaan, johtuvat suoranaisesti ja välittömästi niistä vuoden 1908 joulukuun päätöslauselmista, joissa tuomitaan likvidaattoruus ja vaaditaan ehdottomasti sosialidemokratian duumatoiminnan sekä legaalisten mahdollisuuksien hyväksikäytön tunnustamista, ja ovat näiden päätöslauselmien luonnollisena jatkona ja täydellistämisenä. Nykyisenä hoipertelun ja hajaannuksen kautena tapaa useinkin henkilöitä, jotka vetoamalla proletariaatin armeijan yksimielisyyden suureen periaatteeseen puolustelevat sellaisia periaatteettomia tai mitättömän-diplomaattisia yriytyksiä kuin on „yhtyminen” *proletariaattiin kohdistuvan*

porvariston vaikutuksen johtimiin tai „lähestyminen” niitä. Kokous tuomitsee ja torjuu mitä jyrkimmin kaikki tuollaiset yritykset, olkoon niiden alullepanijana kuka tahansa, ja julistaa, että vallankumouksellisen proletariaatin taistelevan armeijan yhdistämisen ja lujittamisen suurta tehtävää ei voida täyttää tekemättä täydellistä pesäeroa niiden kanssa, -joiden välityksellä porvaristo vaikuttaa proletariaattiin, ja taistelematta armottomasti niitä vastaan.

Puoluemies on se, joka todella auttaa *rakentamaan* sosialidemokraattisia periaatteita vastaavaa järjestöä. Puolueella, VSDTP:lla ei ole muuta, *puoluekantaista*, määritelmää organisatorisen työn luonteesta ja tehtävistä kuin se, mikä on annettu organisaatiokysymyksestä vuoden 1908 joulukuun päätöslauselmassa, samaa kysymystä koskevassa vuoden 1910 tammikuun täysistunnon päätöslauselmassa ja heti täysistunnon jälkeen julkaistussa KK:n kirjelmässä. *Vain* kaikinpuolinen apu *illegaalisen* järjestön ennallistamisessa ja lujittamisessa on *puoluetyötä* ja vain illegaalinen VSDTP voi ja sen täytyy ympäröidä *itsensä* legaalisten järjestöjen verkostolla, *käyttää* kaikkia mahdollisia legaalisia järjestöjä ja *ohjata* näiden järjestöjen koko työtä vallankumouksellisten periaatteidemme hengessä. Ken ei tee käytännössä tätä työtä, ken osallistuu yleensä vastavallankumouksen ja muun muassa liberalismiin hyökkäykseen „maanalaisuutta” ja illegaalista toimintaa vastaan — hän *pettää* työläisiä sanoessaan kuuluvansa VSDTP:seen.

Neljännän Duuman vaalit lähestyvät. Mitä kärkevämmäksi käy kriisi puolueen ulkomaisessa yläportaassa, sitä kovemmin tarvitaan paikallisten sosialidemokraattisten työntekijäin aloitteellisuutta, sitä jyrkemmin heidän on asetettava ja myös *ajettava läpi* se vaatimus, että jokaisen työläisryhmän, -solun ja -kerhon vaalitoiminta tapahtuu *todella* puoluekantaisella tavalla. Ken yhä vielä pitää „otzovismia” „laillisena virtauksena puolueessamme”, hän käyttää suotta VSDTP:n nimeä. Neljännän Duuman vaaleissa *ei voida* toimia puoluekantaisesti, ellei erota mitä päättäväisimmällä tavalla tuollaisista henkilöistä. Ken yhä vielä juttuaa IV Duuman valitsemisesta „legaalisten järjestöjen” voimin ja varoin, „julkisen työväenpuolueen” voimin ja varoin, ken ei tällöin pidä todella kiinni eikä toteuta käytännössä VSDTP:n päätöksiä illegaalisesta järjestöstä ja puolueen päätöslauselmissa esitetystä taktiikasta — hän

käyttää suotta VSDTP:n nimeä. Ken osallistuu vaalitoimintaan, mutta ei pidä kiinni VSDTP:n päätöksistä, vaan „Nasha Zarjan”, „Golos Sotsial-Demokratian”, „Delo Zhiznin” artikkeleista, hän rakentaa stolypinilaista „työväen”-puoluetta eikä proletariaatin vallankumouksellista sosialidemokraattista puoluetta.

Tulevissa IV Duuman vaaleissa puolueemme tavoitteena on ennen kaikkea joukkojen sosialistinen valistaminen ja pyrkimyksenä joukkoagitaatio pitäen silmällä vallankumouksellis-demokraattisen kumouksen suorittamista proletariaatin ja porvariston vallankumouksellisten joukkojen (ennen kaikkea — vallankumouksellisen talonpoikaiston) voimilla.

Tätä propagandaa ja agitaatiota silmällä pitäen puolueemme on järjestettävä sosialidemokratian *itsenäinen* esiintyminen vaaleissa ja asetettava puolueen omia ehdokkaita ei vain työväenkuuriassa, vaan myös kaikkialla kaupunkilais- ja maalaisvalitsijoiden keskuudessa.

Puolueen koko agitaatiotyön tulee tapahtua vaalien aikana kahdella rintamalla, s.o.: *sekä* hallitusta ja sitä avoimesti tukevia puolueita vastaan *että* vastavallankumouksellisen liberalismiin kadettipuoluetta vastaan.

Puolueen ehdokkaita voivat olla vain ne henkilöt, jotka käytännössä ajavat ehdottomasti VSDTP:n politiikkaa ja eivät ole uskollisia ainoastaan sen ohjelmalle, vaan myöskin sen taktillisille päätöslauselmille sekä taistelevat uutta stolypinilaista „työväen”-puoluetta vastaan.

Vaalisopimuksia koskevaan kysymykseen nähden jääkööt voimaan puolueen Lontoon edustajakokouksen ja vuoden 1907 heinäkuun puoluekonferenssin⁸⁰ tärkeimmät periaatteelliset ohjeet.

Työläisten puolueryhmien tulee suorittaa neljännen Duuman vaalit, tulee suorittaa ne puolueen päätösten hengessä ja tiukasti niitä vastaavasti.

Kirjoitettu kesäkuun 18
(heinäkuun 1) pnä 1911

Julkaistu heinäkuussa 1911
erillisenä lentolehtisenä
ja 11 pnä elokuuta 1911

Ulkomaisen teknillisen komission
„Informatsionnyi Bjulletenin” № 1

Julkaistaan
lentolehtisen tekstistä,
joka on tarkistettu
„Informatsionnyi Bjulletenin”
tekstin mukaan

ESIPUHE KIRJASEEN „KAKSI PUOLUETTA“

Kamenevin kirjanen on systematisoitu kokoelma aineistoa siitä taistelusta likvidaattoruutta vastaan, jota bolshevismi ja sittemmin myös koko VSDTP on käynyt vastavallankumouksen kaudella. Täysin luonnollista on, että Kamenev on omistanut eniten tilaa sosialidemokratian ja likvidaattoruuden periaatteellisen eron selittämiseksi, samoin kuin siihen kiinnittivät eniten huomiota vuosina 1908—1911 myös „Proletari”⁸¹ ja puolueen Pää-äänenkannattaja „Sotsial-Demokrat”.

Kamenev on todistanut täydellisesti, että likvidaattorien ryhmä on *todellisuudessa* erikoinen puolue eikä VSDTPuolue. Hänen todisteaineistonsa on yhteenveto etupäässä vuosien 1909—1911 kokemuksesta, joka on vahvistanut oikeaksi vuoden 1908 joulukuun päätöslauselman. Jo tässä päätöslauselmassa, jonka bolshevikit esittivät ja ajoivat läpi VSDTP:n nimissä, sanottiin, että likvidaattorit *pyrkivät „muodostamaan”* VSDTP:n *„tilalle”* „muodottoman” legaalisen yhdistyksen. Tämä herrojen Potresovin, Larinin, Levitskin ja kumpp. muodoton legaalinen yhdistys (jonka häntänä ovat herrat Martov ja ulkomaiset golosilaiset) on nyt jo kylliksi näyttänyt itsensä. Se on kynäilijäin ryhmä, jolla ei ole mitään yhteistä VSDTP:n kanssa ja joka harjoittaa liberaalista eikä sosialidemokraattista työväen politiikkaa. Nämä kynäilijät ovat *stolypinilaisen* „työväen”-puolueen toimihenkilöitä.

Siirtyminen marxilaisuudesta liberalismiin ja sitä paitsi mitä nopein, useinkin mitä „odottamattomin” siirtyminen oli Venäjän omalaatuisena erikoisuutena XIX vuosisadan lopussa ja XX vuosisadan alussa. „Ekonomistit” ja

„Credo” * — hra Struve ja kumpp. — hrat likvidaattorit, kaikki nuo ovat samojen portaiden askelmia, saman kehityksen vaiheita, saman tendenssin ilmauksia. Venäjän työväenpuolue alkoi muodostua vähän ennen vuoden 1905 vallankumousta; vastavallankumouksen kaudella tämä puolue järjestäytyy uudelleen — osaksi se luodaan uudelleen kestävämmälle perustalle. Porvarillinen intelligenssi, jota vetää vallankumouksen puoleen tietoisuus siitä, ettei Venäjä ole vielä elänyt demokraattisten mullistusten kautta, lyöttäytyy proletariaatin mukaan ryhmä ryhmältä — ja loittoa taas ryhmä ryhmältä siitä, varmistuttuaan kokemuksensa perusteella, ettei vallankumouksellinen marxilaisuus ole sen voimien mukaista ja että sen oikea paikka on sosialidemokraattisen puolueen *ulkopuolella*. Sellaisia ovat myös likvidaattorimme, joista osa puhuu jo kyllin selvästi, suoraan ja avoimesti *uudesta* puolueesta, jota he luovat.

Sekä otzovismi että likvidaattoruus, jotka ovat yhtäläisiä sikäli, että molemmat edustavat ei-sosialidemokraattisia, porvarillisia virtauksia, eroavat oleellisesti poliittisen kehityksensä kohtalon puolesta. Otzovismin heikensi ajoissa bolshevismi eikä otzovismi mennyt niin pitkälle, että olisi yrittänyt luoda omaa puoluettaan; se on pysynyt nyt mitättömänä ulkomaisena ryhmänä, jonka toiminta on ollut vain likvidaattorien auttamista juonittelussa ja taistelussa VSDTP:ta vastaan. Likvidaattoruudella sen sijaan on oma keskuksensa (ennen kaikkea poliittisessa ja sitten organisatorisessa mielessä) Venäjällä; likvidaattorit ovat muodostaneet *erikoisen*, joskin muodottoman (toistaiseksi muodottoman) puolueensa — josta syystä Kamenevin onkin pitänyt niin seikkaperäisesti puhua likvidaattoruudesta ja vain ohimennen otzovismista.

VSDTP:n kannattajien keskuudessa on vähän sellaisia henkilöitä, jotka saattavat vilpittömästi puolustaa likvidaattoruutta **. Mutta valitettavasti on vielä paljon henkilöitä,

* — uskontunnustus, ohjelma, maailmankatsomuksen esitys. *Toim.*

** Olisi tietenkin naurettavaa puhua ulkomaisten golosilaisten vilpittömyydestä. He ovat herrojen Martovien johtamia kirstus- ja panetteluspesialisteja. Kautskyn, Mehringin ja Zetkinin päätös kiistanalaisten rahavarojen luovuttamisesta ei KKUB:lle, vaan Teknilliselle komissiolle⁸² (ks. Organisaatiokomission lehtistä vuoden 1911 elokuun 1 piltä) on teko, jolla täydellisesti tunnustetaan tov. Aleksandrovin ja kaikkien bolshevikkien (jotka ovat *täysin* yhtä mieltä Aleksandrovin kanssa) olleen oikeassa, se on herrojen Martovin, Danin, Martynovin ja Axelrodin likaisen panetteluun täydellistä tuomitsemista. Niin ikään kiinnitämme lukijain huomiota „Liitteessä” julkaistuun tov. Viktorin kirjeeseen⁸³, joka osoittaa, mihin inhottaviin keinoihin alentuvat Martov ja hänen apurinsa taistelussa poliittisia vastustajiaan vastaan.

jotka ovat vilpittömästi vihamielisiä likvidaattoruudelle, mutta *eivät ymmärrä* sitä vastaan käytävän taistelun vaatimuksia. Tietysti, sanovat tällaiset henkilöt, likvidaattoruus on porvarillinen virtaus sosialidemokraattien keskuudessa, mutta miksei sitä vastaan voitaisi taistella yhteisen puolueen riveissä niin kuin saksalaiset taistelevat bernsteiniläisyyttä vastaan? Miksei voitaisi yrittää „sopia” likvidaattorien kanssa?

„Sovittelijamme” eivät ymmärrä varsin tärkeää ja varsin yksinkertaista asiaa: likvidaattorit eivät ole ainoastaan opportunisteja (sen tapaisia kuin Bernstein ja kumpp.), vaan he rakentavat sitä paitsi *erikoista* puoluetta, he ovat ottaneet tunnukseseen VSDTP:n tekemisen *olemattomaksi*, he eivät piittaa *missään suhteessa* VSDTP:n päätöksistä. Juuri siinä he eroavat „Euroopasta”, johon saattavat viitata vain ne, jotka eivät ole ajatelleet kysymystä loppuun tai eivät tunne Venäjän oloja. Euroopassa ei siedettäisi puolueen riveissä kuukauttakaan ketään opportunistia, joka olisi tehnyt puoluettaan vastaan, sen päätöksiä vastaan edes kymmenennen osan siitä, mitä ovat tehneet ja tekevät herrat Potresovit, Igorevit, Beerit, Martovit, Danit ja kumpp. Euroopassa puolueet ovat julkisia ja näkyy heti, kuuluuko mies järjestöön ja alistuuko sen kuriin.

Meillä on puolue illegaalinen. Ei voida „nähdä” eikä (ellei ole ohranalaitoksen apuri) puhua avoimesti siitä, kuuluvatko X, Y, Z järjestöön. Mutta se on tosiasia, että herrat Potresovit ja kumpp. *eivät* kuulu järjestöön ja *viittaavat kintaalla sen kaikille* päätöksille — ihan samalla tavalla kuin golosilaisetkin. Kuinka voitaisiin „sopia” herrojen Potresovien kanssa, jotka ovat todistaneet, että *heille* puolue *ei ole olemassa?* — herrojen Martovien ja Danien kanssa, jotka ovat todistaneet niin ikään samaa? *Mistä* muusta voidaan sopia likvidaattorien kanssa, paitsi VSDTP:n hävittämisestä?

Koettakootpa „sovittelijat” osoittaa, millä *ehdoin* voidaan sopia likvidaattorien kanssa, millä *keinoin* valvoa ehtojen noudattamista, mitkä *tosiasiat* todistavat niiden noudattamista. *Mahdotonta* on osoittaa niin ensimmäistä, toista kuin kolmattakaan. Ja siksi on varmaa, että puheet „sopimisesta” ovat turhia ja typeriä puheita. Noilla puheilla autetaan vain niiden ulkomaisten (vperjodilais-, golosilais-, trotskilaiskerhojen tapaisten) kerhojen juonittelua, jotka

ovat kyllin hyvin todistaneet viittaavansa kintaalla puolueen päätöksille rajoittamatta *mitenkään* „vapauttaan” likvidaattorien tukemisessa.

Mutta Venäjällä illegaaliset työläiskerhot ovat erkaantuneet ja erkaantuvat päivä päivältä yhä enemmän likvidaattoreista, rakentaen vähitellen ja vaivaa nähden vallankumouksellista VSDTP:ta. Näiden kerhojen auttaminen, VSDTP:n päätösten toteuttaminen käytännössä ja se, että kieltäydytään leikkimästä sopimista ulkomaisten tyhjämpäiväisyyksien kera (golosilaiset ovat ulkomaisista ryhmistä voimakkain, mutta silti tämä ryhmä on pelkkä tyhjämpäiväisyys) — sellainen on *Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen* kannattajien tehtävä. Taistelu puolueen puolesta on puoluekantaisuutta. Jutut „sopimisesta” ei-sosialidemokraattista puoluetta rakentavien likvidaattorien kanssa ovat rikos puoluekantaisuuden velvoituksia vastaan.

N. Lenin

Elokuun 2 pnä 1911

P. S.* Lisättäköön, että Bolshevistista Keskusta vastaan tehtyjen „syytösten” analyysi „Liitteessä” on meidän yhteinen mielipiteemme ja se on tehty Bolshevistisen Keskuksen käytettävissä olevien asiakirjojen ja aineiston perusteella — ja lisäksi niiden tietojen perusteella, joita ovat antaneet Bolshevistiseen Keskukseen kuuluvat ja sen eri asioita henkilökohtaisesti hoitaneet toverit.

N. Lenin

*Julkaistu elokuussa 1911
kirjasessa „Kaksi puoluetta”.
Pariisi, „Rabotshaja Gazetan”
toimituksen julkaisu*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan*

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

REFORMISMI VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIASSA

Viime vuosikymmeninä tapahtunut kapitalismin tavaton edistyminen ja työväenliikkeen nopea kasvu kaikissa sivistysmaissa ovat aiheuttaneet suuren muutoksen porvariston aikaisemmassa suhtaantumisessa proletariaattiin. Sosialismin kaikkia perusväittämiä vastaan, yksityisomistuksen täydellisen koskemattomuuden ja kilpailuvapauden puolesta käydyn avoimen, periaatteellisen ja välittömän taistelun asemesta Euroopan ja Amerikan porvaristo esiintyy ideologiensa ja poliittisten toimihenkilöidensä kautta yhä useammin niin sanottujen sosiaalisten reformien puolesta sosiaalisen vallankumouksen aatetta vastaan. Ei liberalismi sosialismia vastaan, vaan reformismi socialistista vallankumousta vastaan — sellainen on nykyajan „edistyksellisen”, sivistyneen porvariston kaava. Ja mitä korkeammalle kapitalismi on kyseisessä maassa kehittynyt, mitä aidompaa on porvariston herruus, mitä enemmän on poliittista vapautta, sitä laajemmalla alalla on käytössä porvariston „uusin” tunnuslause: reformit vallankumousta *vastaan*, tuhoutumassa olevan järjestelmän osittainen parsiminen työväenluokan hajottamisen ja heikentämisen merkeissä, porvariston vallan säilyttämisen merkeissä tuon vallan vallankumouksellista kukistamista *vastaan*.

Socialismin yleismaailmallisen kehityksen kannalta katsoen ei voida olla näkemättä, että tuo muutos on huomattava askel eteenpäin. Alussa sosialismi taisteli olemassaolonsa puolesta ja sen vastassa seisoivat voimiinsa luottava porvaristo, joka rohkeasti ja johdonmukaisesti puolusti liberalismia pitäen sitä taloudellisten ja poliittisten katsomusten yhtenäisenä järjestelmänä. Sosialismi on vaurastunut, kaikkialla sivistyneessä maailmassa se on jo vallannut oikeuden

olla olemassa, nyt se kamppailee *vallasta*, ja porvaristo, joka rappeutuu ja näkee väistämättömän tuhonsa, jännittää kaikki voimansa saadakseen puolinaisten ja teennäisten myönnytysten hinnalla lykätyn tuon tuhon ja säilytetyksi valtansa uusissakin olosuhteissa.

Reformismin ja vallankumouksellisen sosialidemokratian välisen taistelun kärjistyminen työväenliikkeen *sisällä* on ehdottoman väistämätön tulos noista mainituista muutoksista maailman kaikkien sivistysmaiden koko taloudellisessa ja poliittisessa tilanteessa. Työväenliikkeen kasvu vetää kiertämättömästi tämän liikkeen kannattajiksi tietyn määrän pikkuporvarillisia aineksia, jotka ovat porvarillisen ideologian orjia ja vapautuvat siitä vaikeasti joutuen tuon tuostakin jälleen sen valtaan. Proletariaatin sosialistinen vallankumous ei ole ajateltavissakaan ilman tätä taistelua, ilman tätä vallankumousta *edeltävää* sosialistisen „Vuoren” ja sosialistisen „Gironden” selvää periaatteellista rajankäyntiä — ilman uuden historiallisen voiman opportunististen, pikkuporvarillisten ja proletaaristen, vallankumouksellisten, ainesten täydellistä pesäeroa tuon vallankumouksen *aikana*.

Venäjällä asiointila on oleellisesti sama, mutta se mutkistuu, hämäröityy ja modifioituu sen johdosta, että me olemme jääneet jälkeen Euroopasta (ja jopa Aasiainkin kehittyneimmästä osasta) ja elämme vielä porvarillisten vallankumousten aikakautta. Tästä johtuen venäläinen reformismi on luonteeltaan erikoisen sitkeätä, se on, niin sanoaksemme, vaarallisempaa tautia ja vahingoittaa paljon enemmän proletariaatin ja vallankumouksen asiaa. Meillä reformismi virtaa samanaikaisesti kahdesta eri lähteestä. Ensinnäkin Venäjä on paljon pikkuporvarillisempi maa kuin Länsi-Euroopan maat. Sen tähden meillä ilmaantuu erikoisen useasti ihmisiä, ryhmiä, virtauksia, joiden erikoisuutena on se ristiriitainen, epävakaa ja horjuva suhtautuminen sosialismiin (milloin „palava rakkaus”, milloin katala petos), mikä on ominaista kaikenlaiselle pikkuporvaristolle. Toiseksi, meillä pikkuporvariston joukot menettävät moraalinsa helpoimmin ja pikimmin ja ovat alttiita luopuruusmielialoilta aina kun *jokin* porvarillisen vallankumouksemme vaihe epäonnistuu, pikimmin kieltäytyvät tekemästä täydellistä demokraattista kumousta, joka

kokonaan puhdistaisi Venäjän kaikista keskiajan ja maaorjuuden jätteistä.

Emme pysähdy seikkaperäisemmin tarkastelemaan ensimmäistä lähdettä. Huomautamme vain, että tokko löytynee maailmasta ainoatakaan maata, jossa sosialismiin kohdistuvasta myötämielisyydestä „käännyttäisiin” vastavallankumoukselliseen liberalismiin kohdistuvaan myötämielisyyteen yhtä nopeasti kuin sen meillä tekevät herrat Struвет, Izgojevit, Karaulovit j.n.e. y.m.s. Ja nämä herrat eivät ole suinkaan poikkeus, he eivät ole yksilöitä, vaan laajalle levinneiden virtausten edustajia! Kaunosieluiset ihmiset, joita on paljon sosialidemokratian rivien ulkopuolella, mutta myös runsaasti sen riveissä, ja jotka mielellään pitävät saarvoja „yletöntä” väittelyä, „rajankäyntihimoa” y.m.s. vastaan, osoittavat olevansa täysin tietämättömiä siitä, mitkä historialliset ehdot synnyttävät Venäjällä „yletöntä” „himoa” hyppiä sosialismista liberalismiin.

Siirtykäämme tarkastelemaan toista Venäjällä ilmenevän reformismin lähdettä.

Porvarillista vallankumousta meillä ei ole viety loppuun. Itsevaltius *koettaa* ratkaista uudella tavalla ne tehtävät, jotka porvarillinen vallankumous on sille uskonut ja joita taloudellisen kehityksen koko objektiivinen kulku sille pakolla asettaa, *mutta se ei voi niitä ratkaista*. Niin uusi askel tiellä, joka johtaa vanhan tsarismin muuttumiseen uusituksi porvarilliseksi monarkiaksi, niin aateliston ja porvariston huippukerrosten järjestäytyminen kansallisessa mitassa (III Duuma) kuin myös zemstvojen esimiesten harjoittama porvarillinen agraaripolitiikka — kaikki nämä „äärimmäiset” toimenpiteet, kaikki nämä tsarismin „viimeiset” ponnistukset *viimeisellä* sille jääneellä areenalla, porvarilliseen kehitykseen mukautumisen areenalla, osoittautuvat riittämättömiksi. Ei synny mitään silläkään tavalla Venäjälle, jota *tuolla* tavalla „uudistetaan”, eivät ainoastaan japanilaiset ole saavuttamattomissa, vaan se alkanee jäädä jälkeen jopa Kiinastakin. Ratkaisematta jääneiden porvarillis-demokraattisten tehtävien maaperällä on vallankumouksellinen kriisi edelleenkin väistämätön. Se on jälleen kypsymässä, me kuljemme jälleen sitä kohti, kuljemme uudella tavalla, *toisin* kuin ennen, emme entisellä vauhdilla emmekä vain entisissä muodoissa, mutta kuljemme epäilemättömästi.

Tämä tilanne määrää täysin, ehdottoman selvästi proletariaatin tehtävät. Nykyisen yhteiskunnan ainoana loppuun saakka vallankumouksellisena luokkana proletariaatin on oltava johtajana, hegemonina koko kansan taistelussa täydellisen demokraattisen kumouksen puolesta, *kaikkien* työtätekevien ja riistettyjen taistelussa sortajia ja riistäjiä vastaan. Proletariaatti on vallankumouksellinen vain sikäli, mikäli se tietoa ja toteuttaa käytännössä tuon hegemonia-aatteen. Tuon tehtävän tiedonnut proletaari on orja, joka on noussut kapinaan orjuutta vastaan. Proletaari, joka ei ole tiedonnut luokkansa hegemonia-aatetta tai luopuu tuosta aatteesta, on orja, joka ei tajua orjanasemaansa; parhaimmassa tapauksessa hän on orja, joka taistelee orjanasemansa parantamisen puolesta, *muttei* orjuuden kukistamisen puolesta.

Siksi on selvää, että se kuulu kaava, jonka on esittänyt eräs reformismimme nuorimpia johtomiehiä, „Nasha Zaranja” hra Levitski, joka on julistanut, että Venäjän sosialidemokratian on oltava „*ei* hegemoni, *vaan* luokkapuolue”, on mitä johdonmukaisimman reformismin kaava. Enemmänkin. Se on täydellisen luopuruuden kaava. Kun sanotaan: „*ei* hegemoniaa, *vaan* luokkapuolue”, niin se merkitsee siirtymistä porvariston puolelle, liberaalin puolelle, joka sanoo aikakautemme orjalle, palkkatyöläiselle: taistelee orjanasemasi parantamisen puolesta, mutta orjuuden kukistamisen ajatusta pidä vahingollisena utopiana! Verratkaa Bernsteinin kuulua kaavaa: „liike on kaikki kaikessa, lopullinen päämäärä ei ole mitään” Levitskin kaavaan, niin huomaaatte kummankin olevan saman ajatuksen eri muunnelmia. Kummassakin tapauksessa tunnustetaan *vain* reformi ja kielletään vallankumous. Bernsteinin kaava on laajempi, sillä se tarkoittaa sosialistista vallankumousta (= sosialidemokratian, porvarillisen yhteiskunnan puolueen, lopullista päämäärää). Levitskin kaava on suppeampi, sillä kieltäessään yleensä vallankumouksen sen erikoisena tarkoituksena on kieltää se, mitä liberaalit eniten vihasivat vv. 1905—1907, nimittäin se, että proletariaatti *riisti* liberaaleilta kansanjoukkojen (ja eritoten talonpoikaiston) johdon taistelussa täydellisen demokraattisen kumouksen puolesta.

Kun työläisille julistetaan, että he tarvitsevat „*ei* hegemoniaa, *vaan* luokkapuolueen”, niin se on proletariaatin

asian kavaltamista liberaaleille, se on samaa kuin julistaa *sosialidemokraattinen* työväenpolitiikka vaihdettavaksi *liberaaliseen* työväenpolitiikkaan.

Mutta hegemonia-aatteesta luopuminen on karkeinta lajia reformismia Venäjän sosialidemokratiassa, jonka vuoksi kaikki likvidaattorit eivät uskalla sanoa suoraan ajatukseensa noin selvässä muodossa. Eräät heistä (hra Martovin tapaiset) koettavat jopa, totuutta pilkkanaan pitäen, kieltää hegemoniasta-kieltäytymisen ja likvidaattoruuden välisen yhteyden.

„Hiotumpi” yritys „perustella” reformistisia katsomuksia on seuraava päätelmä: porvarillinen vallankumous on Venäjällä viety loppuun; vuoden 1905 jälkeen ei voi olla toistamiseen porvarillista vallankumousta, toistamiseen yleiskansallista taistelua demokraattisen kumouksen puolesta; sen tähden Venäjällä on odotettavissa „perustuslakikriisi” *eikä* vallankumouksellinen kriisi, ja työväenluokan tulee vain huolehtia oikeuksiensa ja etujensa puoltamisesta tämän „perustuslakikriisin” pohjalla. Näin ajattelee likvidaattori J. Larin „Delo Zhiznissä” (ja aikaisemmin „Vozrozhdenijessa”).

„Vuoden 1905 lokakuu ei ole vuorossa”, kirjoitti hra Larin. „Jos Duumasta tehtäisiin loppu, niin se ennallistettaisiin vieläkin pikemmin kuin sen teki vallankumouksen jälkeen Itävalta, joka kumosi vuoden 1851 perustuslain tunnustaakseen sen uudelleen vuonna 1860, 9 vuotta myöhemmin, ilman mitään vallankumousta” (huomatkaa tämä!), „pelkästään hallitsevien luokkien vaikutusvaltaisimman osan etujen vuoksi sen järjestettyä taloutensa kapitalistiselle kannalle”. „Nykyvaiheessa on mahdotonta sellainen yleiskansallinen vallankumouksellinen liike, jollainen oli olemassa v. 1905”.

Kaikki nämä hra Larinin päätelmät eivät ole mitään muuta kuin laajempi mukaelma hra Danin niistä sanoista, jotka tämä lausui VSDTP:n joulukuun konferenssissa v. 1908. Vastustaen päätöslauselmaa, jossa sanottiin, että „vuoden 1905 vallankumouksen aiheuttaneet taloudellisen ja poliittisen elämän *tärkeimmät* voimatekijät *vaikuttavat edelleenkin*”, että jälleen on kehittymässä nimenomaan *vallankumouksellinen* eikä „perustuslaki”-kriisi,— vastustaen tätä päätöslauselmaa likvidaattorien „Golosin” toi-

mittaja huudahti: „he” (t.s. VSDTP) „tahtovat tuppautua sinne, missä kerran saivat päihinsä”.

Reformistien kannalta katsottuna VSDTP:n pahin rikos, vallankumouksellisen proletariaatin *vika* on juuri se, että jälleen „tuppaututaan” vallankumoukseen ja muuttuneessa-kin tilanteessa toimitaan väsymättömästi vallankumouksen julistamiseksi ja työväenluokan voimien valmentamiseksi vallankumoukseen. Turhaa on „tuppautua sinne, missä kerran on saatu päihin” — se on luopioiden ja tappiosta lamautuvien ihmisten ratkiviisautta.

Mutta Venäjää vanhemmissa ja „kokeneimmissa” maissa vallankumouksellinen proletariaatti on pystynyt kahdesti, kolmesti ja neljästikin „tuppautumaan sinne, missä se on kerran saanut päihinsä”, pystynyt (kuten Ranskassa) *neljä kertaa* vv. 1789—1871 tekemään vallankumouksen, nousemaan yhä uudestaan taisteluun mitä raskaimpien tappioiden jälkeen ja valloittamaan itselleen tasavallan, jossa se seisoo kasvotusten *viimeisen* vihollisensa — edistyksellisen porvariston — kanssa; tasavallan, joka yksin vain voi olla sosialismin voiton puolesta käytävän lopputaistelun ehtoja vastaavana valtiomuotona.

Tällainen on se ero, joka on olemassa sosialistien ja liberaalien, t.s. porvariston kannattajien, välillä. Sosialistit opettavat, että vallankumous on väistämätön ja että proletariaatin on käytettävä hyväksi yhteiskunnallisen elämän *kaikkia* ristiriitoja ja vihollistensa tai välikerrosten kaikkea heikkoutta uuden vallankumoustaistelun valmistelemiseksi, vallankumouksen toistamiseksi laajemmalla areenalla väestön suuremman kehittyneisyyden oloissa. Porvaristo ja liberaalit opettavat, että vallankumouksia ei tarvita ja että ne ovat vahingollisia työläisille, joiden ei pidä „tuppautua” vallankumoukseen, vaan toimia vaatimattomasti kilttien poikien tapaan reformien hyväksi.

Senpä tähden reformistit — porvarillisten aatteiden vangit — käännäyttääkseen Venäjän työläiset pois *sosialis- mista*, vetoavatkin *alinomaa nimenomaan* 60-luvun Itäval- lan (ja samaten Preussin) esimerkkiin. Miksi he ovat mieltyneet näihin esimerkkeihin? J. Larin on lörpötellyt julki salaisuuden: siksi, että näissä maissa, vuoden 1848 „epäonnistuneen” vallankumouksen jälkeen, maan porvaril- linen uudistaminen saatettiin loppuun „*ilman mitään vallankumousta*”.

Juuri siinä on ydinkohta! Juuri se täyttää rinnan riemulla. Porvarillinen uudistaminen on siis mahdollinen ilman vallankumousta!! mutta jos asia on niin, niin miksi meidän venäläisten pitäisi vaivata itseämme ajattelemalla vallankumousta? miksemme mekin saisi antaa tilanherrojen ja tehtailijain suorittaa Venäjän porvarillista uudistamista „ilman mitään vallankumousta”!?

Preussin ja Itävallan proletariaatin heikkous oli syynä siihen, ettei se jaksanut estää maanomistajia ja porvaristoa suorittamasta uudistusta työläisten etujen *vastaisesti*, työläisille *epäedullisimmassa* muodossa, säilyttämällä sekä monarkian että aateliston etuoikeudet, sekä maaseudun oikeudettomuuden että joukon muita keskiaikaisuuden jätteitä.

Venäläiset reformistit — sen jälkeen kun proletariaatimme vuonna 1905 näytti voimansa, jonka veroista ei oltu nähty vielä minkään porvarillisen vallankumouksen aikana Lännessä — ottavat esimerkkejä muiden maiden 40 ja 50 vuoden takaisesta työväenluokan heikkoudesta puolestaakseen siten *omaa* luopuruuttaan ja „perustellakseen” siten *omaa* luopuruussaan.

60-luvun Itävaltaan ja Preussiin vetoaminen, mikä on reformisteillemme niin mieluista, on paras esimerkki todistamaan heidän päätelmiensä teoreettista kestättömyyttä ja heidän siirtymistään käytännöllisessä politiikassa porvariston puolelle.

Todellakin, kun Itävalta ennallisti vuoden 1848 vallankumouksen tappion jälkeen kumoamansa perustuslain ja Preussissa koitti 60-luvulla „kriisin aikakausi”, niin mitä se todistaa? Ennen kaikkea sitä, että porvarillista uudistamista ei viety loppuun näissä maissa. Kun sanotaan, että Venäjällä valta on jo muuttunut porvarilliseksi (niin kuin Larin sanoo), että meillä on nyt turhaa puhuakin vallan maaorjuudellisesta luonteesta (ks. niin ikään Larinia) — ja samalla vedotaan Itävaltaan ja Preussiin, niin se on itsensä lyömistä! Yleensä puhuen olisi naurettavaa kieltää, että Venäjän porvarillista uudistamista ei ole viety loppuun: jo porvaripuolueiden, kadettien ja lokakuulaisten, poliitikkinä todistaa sen selvääkin selvemmin, ja Larin itsekin (kuten alempana huomaamme) luopuu kannastaan. Monarkia on epäilemättä ottava vielä askelen mukautukseen porvarilliseen kehitykseen, kuten olemme jo maininneet ja

kuten puolueen päätöslauselmassa (joulukuu 1908) tunnustettiin,— mutta sitä epäilemättömämpää on, *ettei edes* tämä mukautuminen eikä *edes* porvarillinen taantumus, ei III Duuma eikä vuoden 1906 marraskuun 9 päivän (14.VI.1910) maalakikaan ratkaise Venäjän porvarillisen uudistamisen tehtävää.

Menkäämme edelleen. Miksi Itävallan ja Preussin „kriisit” 60-luvulla *osoittautuivat* „perustuslaki”-kriiseiksi eivätkä vallankumouksellisiksi kriiseiksi? Siksi, että oli joukko erikoisia seikkoja helpottamassa monarkian vaikeaa asemaa („vallankumous ylhäältä käsin” Saksassa, Saksan yhdistäminen „raudalla ja verellä”), siksi, että mainittujen maiden proletariaatti oli siihen aikaan vielä äärettömän, äärettömän heikko ja kehittymätön, ja liberaalinen porvaristo osoitti yhtä halpamaista pelkuruutta ja petokellisuutta kuin venäläiset kadetit.

Valaistaksemme tätä tilannearviota, jonka tuon kauden kokeneet saksalaiset sosialidemokraatit itse ovat antaneet, esitämme eräitä Bebelin lausuntoja, joka viime vuonna julkaisi ensimmäisen osan „Muistelmistaan”. Vuodesta 1862, Preussin „perustuslaki”-kriisin vuodesta, Bismarck — kuten myöhemmin on tullut tietoon — kertoi, että kuningas oli ollut silloin tavattoman masentunut ja ruikuttanut hänelle, Bismarckille, vedet silmissä heitä kumpaakin uhkaavan mestauslavan johdosta. Bismarck oli nolannut pelkuria ja vakuuttanut tälle, ettei taistelua ole pelättävää.

Tämän johdosta Bebel sanoo: „Nuo tapahtumat osoittavat, mitä liberaalit olisivat voineet saada aikaan, jos he olisivat osanneet käyttää hyväksi tilannetta. Mutta he pelkäsivät jo takanaan seisovia työläisiä. Bismarckin sanat: „jos minut pakotetaan äärimmäisyyksiin, nostan Acheronin” (t.s. nostan kansan pohjakerrokset, joukot liikkeelle) „säikäyttivät liberaalit pahan päiväisiksi”.

Saksan sosialidemokraattien johtaja, puolen vuosisadan kuluttua siitä „perustuslaki”-kriisistä, joka „ilman mitään vallankumousta” saattoi loppuun hänen kotimaansa uudistamisen junkkerien porvarilliseksi monarkiaksi, viittaa silloisen tilanteen *vallankumouksellisuuteen*, mitä liberaalit eivät työläispelkonsa vuoksi käyttäneet hyväksi. Venäjän reformistien johtajat sanovat Venäjän työläisille: jos kerran Saksan porvaristo oli niin halpamainen, että jänisti pelästyneen kuninkaan edessä, niin miksemme *mekin* yrittäisi

vuorostamme käyttää tuota Saksan porvariston mainiota taktiikkaa? Bebel syyttää porvaristoa, joka riistäjänä pelkää kansanliikettä, siitä, että se ei „käyttänyt” „perustuslaki”-kriisiä vallankumouksen hyväksi. Larin ja kumpp. syyttävät Venäjän työläisiä siitä, että nämä pyrkivät hegemoniksi (t.s. viemään joukot vallankumoukseen liberaaleista huolimatta), ja kehottavat näitä järjestäytymään „ei vallankumousta varten”, vaan „puolustukseen etujaan Venäjän tulevassa perustuslaillisessa uudistuksessa”. Saksan mädänneen liberalismiin mädänneitä katsomuksia likvidaattorit tarjoavat Venäjän työläisille muka „sosialidemokraattisina” katsomuksina! Voitaisiinko mokomia sosialidemokraatteja olla sanomatta stolypinilaisiksi sosialidemokraateiksi?

Preussissa 60-luvulla ollutta „perustuslaki”-kriisiä arvioi-
dessaan Bebel ei rajoitu osoittamaan vain sitä, että porvaristo pelkäsi taistella monarkiaa vastaan työläispelkonsa vuoksi. Hän osoittaa senkin, mitä tapahtui silloin työväen keskuudessa. „Poliittisen tilanteen sietämättömyys”, sanoo hän, „joka kävi työläisille yhä selvemmäksi, kuvastui luonnollisesti heidän mielialassaan. Kaikki vaativat muutoksia. Mutta mieliala meni hukkaan (verpuffte), kun ei ollut olemassa johtaja-aineksia, jotka olisivat olleet kyllin tietoisia ja nähneet selvästi päämäärän, mihin piti pyrkiä, ja nauttineet luottamusta, ja kun ei ollut lujaa järjestöä yhdistämässä voimia. Sisimmältään oivallinen (in Kern vortreffliche) liike ei ole koskaan päättynyt sen tuloksettomammin. Kaikki kokoukset olivat väkeä tulvillaan, ja päivän sankariksi tuli se, joka puhui muita terävämmin. Tämä mieliala oli vallalla varsinkin Leipzigin työväen opintoyhdistyksessä”. Leipzigin toukokuun 8 p:nä 1866 pidetyssä kokouksessa, johon osallistui 5.000 henkilöä, hyväksyttiin yksimielisesti Liebknechtin ja Bebelin ehdottama päätöslauselma, jossa vaadittiin yleiseen, välittömään ja yhtäläiseen äänioikeuteen ja salaiseen äänestykseen perustuvan ja kansan yleiseen aseistautumiseen nojautuvan parlamentin koollekutsumista ja ilmaistiin „luottamus, että Saksan kansa valitsee edustajiksi vain niitä henkilöitä, jotka eivät suostu minkäänlaiseen perinnölliseen keskusvaltaan”. Liebknechtin ja Bebelin ehdottama päätöslauselma oli siis luonteeltaan täysin määritellysti tasavaltalainen ja vallankumouksellinen.

Näin siis „perustuslaki”-kriisin aikana *Saksan sosialidemokraattien johtaja* vie joukkokokouksissa läpi päätöslausemia, jotka ovat luonteeltaan tasavaltalaisia ja vallankumouksellisia. Puoli vuosisataa myöhemmin, muistelllessaan nuoruutensa aikoja ja kertoessaan uudelle sukupolvelle entisaikojen asioista, hän säälittelee eniten sitä, että ei ollut olemassa kyllin tietoisia ja vallankumoustehtäviä ymmärtäviä johtaja-aineksia (*t.s. ei ollut olemassa h e g e m o n i a -tehtäviä ymmärtävää vallankumouksellista sosialidemokraattista puoluetta*), että ei ollut voimakasta järjestöä ja vallankumousmieliala „meni hukkaan”. Sen sijaan Venäjän reformistien johtajat vetoavat Ivanushkien syvämieliteiseen tapaan 60-luvun Itävaltaan ja Preussiin todistaakseen, että voihan sitä tulla toimeen „ilman mitään vallankumousta”! Ja nämä vastavallankumoushäkää saaneet ja liberalismiin aatteellisesti orjuuttamat poroporvarisielut rohkenevat vielä häpäistä VSDTP:n nimeä!

Sosialismista eroavien reformistien joukossa on tietenkin henkilöitä, jotka Larinin vilpittömän opportunistin asemesta pelaavat diplomatiata työväenliikkeen tärkeimmissä periaatekysymyksissä. Sellaiset henkilöt sotkevat asian olemuksen, tuovat roskaa ja likaa aatekiistoihin, kuten esim. hra Martov, joka legaalisisessa lehdistössä (*t.s. ollen Stolypinin suojelema VSDTP:n jäsenten avoimelta esiintymiseltä*) yrittää väittää, että Larin muka antaa saman „kaavan” kuin „oikeauskoiset bolshevikit vuoden 1908 päätöslausemissa”. Tuo on roskatuotteiden tekijän arvoa vastaavaa pelkkää totuuden vääristelemistä. Ollen kiistelevinään Larinin kanssa sama Martov ilmoitti painetussa sanassa, että „hän ei tietenkään epäile Larinilla olevan reformistisia tendenssejä”. *Aito* reformistisia mieltä esittävää Larinia Martov *ei epäile* taipuvaiseksi reformismiin!! — siinä mallinäyte reformismin diplomaattien koukuista*. Sama Martov, jota eräät tyhmeliinit luulevat Larinia „vasemmistolaisemmaksi” ja luotettavammaksi vallankumousmieheksi, teki seuraavaan tapaan yhteenvedon omista ja Larinin „erimielisyyksistä”:

* Vrt. „Diskussionnyi Listok'in” (puolueemme Pää-äänenkannattajan lisälehdessä) 3. numerossa olleita puolueemies-menshevikki Dnevnikskin oikeita huomautuksia Larinin reformismista ja Martovin kieroiluista.

„Teen yhteenvedon. Kyllin riittävänä teoreettisena perusteluna ja poliittisena puolustuksena sille, mitä marxilaisuudelle uskollisina pysyneet menshevikit nykyään tekevät, on se tosiasia, että nykyinen järjestelmä sinänsä on sisimmältään ristiriitainen itsevaltiuden ja perustuslaillisuuden yhdistelmä ja että Venäjän työväenluokka on kypsä Lännen edistyneimpien maiden työläisten tapaan kouraisemaan tuota järjestelmää noiden ristiriitojen akilleenkantapäältä”.

Martovin kovasta kieroilusta huolimatta heti ensimmäinen yhteenvetoyritys johti siihen, että kaikki kieroilut osoittautuivat itsestään kestäättömiksi. Lainaamamme sanat ovat täydellistä luopumista sosialismista ja sen vaihtamista liberalismiin. Martov julistaa „kyllin riittäväksi” sen, mikä riittää *vain* liberaaleille, *vain* porvaristolle. Proletaari, jonka mielestä itsevaltiuden ja perustuslaillisuuden yhdistelmän ristiriitaisuuden tunnustaminen on „kyllin riittävä”, on *liberaalisen työväenpolitiikan* kannalla. Hän *ei ole* sosialisti *eikä* hän *ole* ymmärtänyt oman *luokkansa* tehtävää, jona on kansanjoukkojen, työtätekevien ja riistettyjen joukkojen nostattaminen vastustamaan itsevaltiutta sen kaikissa muodoissa ja puuttumaan *itsenäisesti* maan historiallisiin kohtaloihin huolimatta porvariston hoiper teluista tai vastustuksesta. Ja porvariston hegemonian alta irti riistäytyvien joukkojen itsenäinen historiallinen toiminta muuttaa „perustuslaki”-kriisin *vallankumoukseksi*. Porvaristo (varsinkin vuoden 1905 jälkeen) pelkää vallankumousta ja vihaa sitä, proletariaatti kasvattaa kansanjoukkoja olemaan uskollisia vallankumousaatteelle, selittää vallankumouksen tehtäviä ja valmistaa joukkoja yhä uusiin vallankumoustaistoihin. Tämän tai tuon luokan tahdosta ei riipu, koittaako vallankumous ja milloin, missä tilanteessa se koittaa, mutta joukkojen keskuudessa suoritettu vallankumouksellinen työ jättää aina jälkensä. Vain tämä työ on sitä toimintaa, joka valmistaa joukkoja sosialismin voittoon. Herrat Larinit ja Martovit unohtavat nämä sosialismin alkeelliset aapistotuudet.

Ensiksi mainittu, joka ilmentää VSDTP:seen kaikki yhteytensä katkaisseen venäläisen likvidaattoriryhmän kannanottoja, ei kainostele sanoa kaikkea suoraan omasta reformismistaan. Kas tässä „Delo Zhiznistä” (1911, № 2) otetut hänen sanansa, jotka ovat sen arvoisia, että ne pitäisi muistaa jokaisen, jolle sosialidemokratian periaatteet ovat kalliita:

„Hämmentyneisyyden ja epätietoisuuden tilaa, jolloin ihmiset eivät yksinkertaisesti tiedä, mitä on odotettavissa huomispäivänä ja mitä tehtäviä he asettaisivat itselleen — juuri sitä merkitsevät epätietoisien odotuksen mieliala ja hämäret toiveet joko sitten vallankumouksen toistumisesta tai siitä, että „sittenpäähän nähdään”. Vuorossaolevana tehtävänä ei ole turha epämääräinen odottelemine, vaan laajojen piirien perehdyttäminen siihen johtoajatukseen, että Venäjän elämässä koittaneella uudella historiankaudella työväenluokan täytyy järjestäytyä, ei „vallankumousta varten” eikä „vallankumouksen odottamiseksi”, vaan ilman muuta”... (huomatkaa tämä: *ilman muuta...*) „puolustaakseen varmasti ja suunnitelmallisesti omia erikoisetujaan elämän kaikilla aloilla; kootakseen ja kouluttaakseen joukkonsa tässä monipuolisessa ja vaikeassa toiminnassa; kasvattaakseen ja kartuttaakseen sillä tavalla sosialistista tietoisuutta yleensä; oppiakseen suunnistautumaan (saamaan selvää asioista) — ja pitämään puolensa! — Venäjän yhteiskuntaluokkien mutkallisten keskinäissuhteiden oloissa, muun muassa silloin, kun Venäjää vastaisuudessa ruvetaan uudistamaan perustuslaillisesti, feodaalisen taantumuksen taloudellisesti väistämättömän itse-ehytymisen tapahduttua”.

Kas siinä täydellinen, avomielen ja omahyväinen reformisti aidoimmassa asussaan. Sota vallankumous-aatetta, vallankumous-„toivetta” vastaan (reformistista nuo „toiveet” tuntuvat *hämäriltä*, sillä hän ei ymmärrä nykyisten taloudellisten ja poliittisten ristiriitojen syvällisyyttä), sota kaikkea sellaista toimintaa vastaan, joka on voimien järjestämistä ja aatteellista valmistelutyötä vallankumousta varten, sota legaaliosessa lehdistössä, jota Stolypin on suojaamassa vallankumouksellisten sosialidemokraattien suoranaoselta esiintymiseltä, sota VSDTP:sta täydellisesti eronneiden legalistien ryhmän nimissä — siinä on herrojen Potresovin, Levitskin, Larinin ja kumpp. puuhaaman stolypinilaisen työväenpuolueen ohjelma ja taktiikka. Esittämässämme sitaatissa on näiden miesten todellinen ohjelma, todellinen taktiikka ilmaistu tarkoin — erotukseksi heidän ulkokultaisista banaaleista vakuutteluistaan, joiden mukaan he „*myös* ovat sosialidemokraatteja” ja „*myös*” kuuluvat „leppymättömään Internationaleen”. Nuo vakuuttelut ovat pelkkiä sanoja. Heidän tekonsa, heidän reaalin yhteiskunnallinen olemuksensa on tuossa ohjelmassa, joka kertakaikkisesti asettaa sosialismin tilalle liberaalisen työväenpolitiikan.

Ja katsokaa, mihin hassuihin ristiriitoihin reformistit sotkeutuvat. Jos porvarillinen vallankumous on Venäjällä

saatettu päätökseen (kuten Larin sanoo), niin siinä tapauksessa vuorossa on sosialistinen vallankumous. Se on itsestään selvää, se on ilmeistä jokaiselle, joka katsoo kuuluvansa sosialisteihin todella eikä vain pettääkseen työläisiä populäärillä nimellä. *Siinä tapauksessa* meidän on järjestäydyttävä *nimenomaan* (socialistista) „vallankumousta varten”, nimenomaan sitä „odottaaksemme”, nimenomaan sen vuoksi, että on „toiveita” (ei hämäriä, vaan tieteen tarkkoihin ja yhäti karttuviin todisteihin perustuvia, *varmoja* „toiveita”) *sosialistisesta* vallankumouksesta.

Mutta siinäpä se asian ydin juuri onkin, että reformisti lörpöttelee porvarillisen vallankumouksen saattamisesta päätökseen (kuten Martov lörpöttelee akilleenkantapäätä y.m.s.) vain verhotakseen sanoin *kaikenlaisesta vallankumouksesta luopumista*. Porvarillis-demokraattisesta vallankumouksesta hän luopuu joko sillä verukkeella, että se on saatettu päätökseen, tai sillä verukkeella, että itsevaltiuden ja perustuslaillisuuden ristiriidan tunnistaminen on „kyllin riittävää” — ja sosialistisesta vallankumouksesta hän luopuu sillä verukkeella, että meidän on „toistaiseksi” „ilman muuta” järjestäydyttävä osallistuaksemme „vastaisuudessa tapahtuvaan Venäjän perustuslailliseen uudistamiseen”!

Mutta jos te, sosialistisiin höyheniin naamioituva arvoisa kadetti, myönnätte väistämättömäksi „vastaisuudessa tapahtuvan” Venäjän „perustuslaillisen uudistamisen”, niin lyötte itse itseänne, sillä siten myönnätte, että porvarillis-demokraattinen vallankumous on meillä *loppuun suorittamatta*. Te paljastatte vielä kerran porvarillisen luontonne juttuamalla „feodaalisen taantumuksen *itse-ehytymisen*” väistämättömyydestä ja halventamalla sitä proletaarista aatetta, että vallankumouksellisen *kansanliikkeen* tietä on *tehtävä loppu* ei ainoastaan feodaalisesta *taantumuksesta*, vaan *kaikista* feodalismiin jätteistä.

Stolypinilaisen työväenpuolueen sankareidemme liberaalisesta saarnasta huolimatta Venäjän proletariaatti on *kaiken* sen raskaan, työlään, jokapäiväisen, näkymättömän arkityönsä, johon vastavallankumouskausi on sen tuominut, kyllästävä aina ja vakituisesti uskollisuudella demokraattista vallankumousta ja sosialistista vallankumousta

kohtaan, se on järjestäytyvä ja kokoava voimia vallankumousta varten, se on antava armottoman vastaiskun pettureille ja luopioille, sen ohjenuorana eivät tule olemaan „hämärät toiveet”, vaan tieteellisesti perusteltu varmuus vallankumouksen toistumisesta.

„Sotsial-Demokrat” № 23,
syyskuun 14 (1) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehdessä
tekstin mukaan

STOLYPINILAISEN „TYÖVÄEN“-PUOLUEEN LEIRISTÄ

(OMISTETAAN „RAUHANHIEROJILLEMME“ JA „SOVITTELIJOILLEMME“)

Tov. K:n⁸⁴ kirje ansaitsee mitä suurinta huomiota kaikkien niiden taholta, joille puolueemme on kallis. Tuskinpa voitaneen kuvitella mitään sen parempaa „golosilaisen” politiikan (ja golosilaisten diplomatian) paljastamista, sen parempaa „rauhanhierojiemme ja sovittelijoidemme” mielipiteiden ja toiveiden kumoamista.

Olisikohan tov. K:n kertoma tapaus poikkeuksellinen? Ei, tuo tapaus on *tyypillinen* stolypinilaisen työväenpuolueen toimihenkilöille, sillä tiedämme mainiosti, että *useat* „Nasha Zarjan”, „Delo Zhiznin” y.m. kynäilijät *ovat jo kauemminkin kuin vuoden ajan* ajaneet järjestelmällisesti läpi *nimenomaan näitä* likvidaattoruusajatuksia. Nämä likvidaattorit eivät aina joudu puoluekantaisten työmiesten pariin, ja puolue saa heidän häpeällisistä esiintymisistään ani harvoin näin tarkkoja tietoja, joista saamme olla kiitollisia toveri K:lle, mutta riippumattomien legalistien *ryhmä* harjoittaa propagandaa *aina ja kaikkialla* nimenomaan tällaisessa hengessä. Mahdotonta on epäillä tätä tosiasiaa, koska kerran on olemassa „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” tyyppisiä aikakauslehtiä. Tästä tosiasiasta vaikeaminen on edullista vain peräti pelkurimaisille ja peräti halpamaisille likvidaattorien puolustajille.

Verratkaa tätä tosiasiaa niihin menetelmiin, joita käyttävät Trotskin tapaiset, „sopimuksesta” ja likvidaattoruusvihastaan huutavat miehet. Nuo menetelmät tunnetaan liiankin hyvin: huudetaan mahdollisimman äänekkäästi, että me näet „emme ole bolshevikkeja emmekä menshevikkejä, vaan vallankumouksellisia sosialidemokraatteja”, vannotaan ja vakuutellaan uutterasti, että olemme likvidaatto-

ruuden vihollisia ja puolustamme järkähtämättä illegaalista VSDTP:ta, *haukutaan voimien takaa niitä, jotka paljastavat hra Potresovin ja kumpp. joukkoon kuuluvia likvidaattoreja*, sanotaan likvidaattoruuden vastustajien „paisuttavan” kysymystä *eikä puhuta sanaakaan* selviä likvidaattoreja, herroja Potresovia, Martovia, Levitskiä, Dania, Larinia y.m. vastaan.

Moisten menetelmien reaalin merkitys on silminnähtävä. *Sanahelinän* avulla suojataan *todellisia* likvidaattoreja ja yritetään kaikin tavoin *haitata* likvidaattoruuden vastustajien työtä. „Rabotsheje Delo”⁸⁵, joka VSDTP:n historiassa on kuuluisa periaatteettomuutensa ansiosta, harjoitti täsmälleen samanlaista politiikkaa: se vannoi ja vakuutti, että me emme muka ole lainkaan ekonomisteja, että olemme kokonaan poliittisen taistelun kannalla, mutta käytännössä se *suojeli* „Rabotshaja Mysliä”⁸⁶ ja ekonomisteja, suunnaten koko taistelun niitä vastaan, jotka paljastivat ekonomisteja ja kumosivat heidät.

Sen vuoksi on selvää, että Trotski ja hänen kaltaisensa „trotskilaiset ja sovittelijat” ovat kaikkia likvidaattoreja vahingollisempia, sillä vakaumukselliset likvidaattorit esittävät katsomuksensa suoraan, ja työläisten on helppo saada selvää niiden virheellisyydestä, mutta herrat Trotskit *pettävät* työläisiä, *verhoavat* pahan ja tekevät mahdottomaksi sen paljastamisen ja siitä parantamisen. Jokainen, joka tukee Trotskin ryhmäkuntaa, tukee samalla valheen ja työläisten pettämisen politiikkaa, likvidaattoruuden suojaamisen politiikkaa. Täyden toimintavapauden turvaaminen herra Potresoville ja kumpp. Venäjällä ja heidän tekojensa verhoaminen „vallankumouksellisella” sanahelinällä ulkomailla — siinä „trotskilaisuuden” politiikan olemus.

Sen vuoksi on edelleen selvää, että jokainen „sopimus” golosilaisten kanssa, joka kiertää kysymyksen Venäjällä olevasta likvidaattorien keskuksesta, t.s. „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” miehistä, ei olisi mitään muuta kuin jatkoa samaan työläisten pettämiseen, samaan pahan verhoamiseen. Vuoden 1910 tammikuun täysistunnosta lähtien golosilaiset ovat täysin selvästi todistaneet pystyvänsä „allekirjoittamaan” millaisia hyvänsä päätöslausemia antamatta minäänlaisten päätöslausemien „rajoittaa” hivenenkään vertaa likvidaattoritoimintansa „vapautta”. Ulkomailla

allekirjoitetaan sellaisia päätöslauselmia, että illegaalisen puolueen merkityksen kaikkalainen aliarviointi on ilmaus proletariaattiin kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta, mutta Venäjällä autetaan herroja Potresoveja, Larineja, Levitskejä, jotka eivät lainkaan osallistu illegaaliseen toimintaan, vaan vieläpä tekevät siitä pilaa ja hajottavat illegaalista puoluetta.

Tällä haavaa Trotski ja hra Lieberin (— äärimmäinen likvidaattori, joka on julkisesti puolustanut väittelytilaisuuksissa hra Potresovia ja nyt, saadakseen asian unhoon, puuhaa toraa ja rettelöitä) tyyppiset bundilaiset yhdessä Schwarzin⁸⁷ tyyppisten lättiläisten y.m.s. kanssa laativat nimenomaan tuonlaista „sopimusta” golosilaisten kanssa. Älköön kukaan antako pettää sillä itseään: heidän sopimuksensa on oleva sopimus likvidaattorien verhoamisesta.

P. S.* Nämä rivit oli jo ladottu, kun lehtiin ilmestyi tiedotus „sopimuksesta”, jonka golosilaiset ovat tehneet Trotskin, bundilaisen ja lättiläislikvidaattorin kanssa. Sanamme ovat täydellisesti käyneet toteen: tuo sopimus on sopimus likvidaattorien *verhoamisesta* Venäjällä, se on hra Potresovin ja kumpp. apurien sopimus.

„Sotsial-Demokrat” № 23,
syyskuun 14 (1) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. Toim.

**„SOTSIAL-DEMOKRATIN“ TOIMITUKSEN HUOMAUTUS
VSDTP:n KK:n TÄYSISTUNNON KOOLLEKUTSUMISTA
VALMISTELEVAN KOMISSIION ILMOITUKSEEN ⁸⁸**

Pää-äänenkannattajan toimitus on jo kauan aikaa, vuoden 1910 joulukuusta lähtien, varoittanut puoluetta siitä, että golosilaiset ovat *ajamassa karille* täysistuntoa *. Se on nyt todella tapahtunut: golosilaiset ajoivat täysistunnon karille ensin Venäjällä ja sitten ulkomailla.

Venäjällä täysistunnon ajoivat karille herrat Mihail, Juri ja Roman. „Taitavalla perättömäksi-todistamisellaan” he vain vahvistivat sen tosiasian, että heitä oli kutsuttu KK:n istuntoon, kutsuttu tulemaan edes kooptoisista varten, eivätkä heitä kutsuneet häijyt „ryhmäkuntalaiset”, „leniniläiset” bolshevikit, vaan *sovittelijat*, mutta sittenkin nuo herrat kieltäytyivät tulemasta. Heidän kieltäytymisensä hajottikin Venäjällä olevan KK:n, sillä *kaikki* KK:n täysistunnon bolshevikijäsenet, jotka lähtivät Venäjälle (ja lähteneet olivat *kaikki* käytännönmiehiä), osoittautuivat „poistetuiksi” ennen kuin he ehtivät kutsua koolle KK:aa kokonaisuudessaan, kun tuo kolmikko oli kieltäytynyt.

Tosiasia pysyy tosiasiana golosilaisten kaikista nykyisistä fraaseista, vakuutteluista ja valoista huolimatta ja vaikka he kuinka yrittäisivät haukkumisilla, torailulla ja juonittelulla hämätä ja sekoittaa kysymystä. Legalistien *pääjohtajien* „pyhä kolminaisuus”, Mihail + Juri + Roman, herrojen Potresovien ja stolypinilaisen työväenpuolueen muiden sankarien lähimmät työtoverit, *hajottivat* KK:n Venäjällä.

Nyt golosilaiset ovat hajottaneet KK:n myös ulkomailla. Bolshevikit vaativat kutsumaan sen koolle vuoden 1910

* Ks. tätä osaa, ss. 7—21. *Toim*

joulukuussa, mutta likvidaattorien KK:n Ulkomainen byroo *kieltäytyi* vedoten KK:n Venäjän-byroohon (vetoaminen oli teennäistä, sillä ulkomainen täysistunto *ei* estänyt pitämästä täysistuntoa Venäjällä).

Palon jälkeen bolshevikit toistamiseen vaativat kutsu- maan täysistunnon koolle ulkomailla *vuoden 1911 huhti— toukokuussa*. KK:n *Ulkomainen byroo kieltäytyi* toistami- seen, vedoten siihen, että puolet „Venäjän-byroosta” *oli jäljellä*.

Sen jälkeen on kulunut 4—5 kuukautta, KK:n Ulkomainen byroon vetoamisten valheellisuus *on tullut täydellisesti paljastetuksi*: „byroon” „puoliskolta” ei ole saatu ainoata- kaan kirjettä, tuo puolisko ei ole ottanut askeltakaan eikä osoittanut mitään elon merkkiä *kolmannesvuoteen!!* Lieberit, Igorevit ja Schwarzit ovat pettäneet puoluetta: vedoten *olemattomaan* Venäjän-byroohon he *ovat kieltäy- tyneet* kutsumasta KK:aa koolle ulkomaille. Kuitenkin keskuskomitealaisten kesäkuun neuvottelu todisti, että *yhdeksän* KK:n jäsentä *oli* ulkomailla.

Ken pystyy ajattelemaan, antamatta huutojen, haukku- misten, torailun ja juonittelun huumata itseään, hän ei voi olla näkemättä, että golosilaiset ovat lopullisesti hajotta- neet KK:n.

Golosilaiset ovat tehneet kaiken voitavansa tuhotakseen puolueen. Puolue on tekevä kaikkensa tuhotakseen golosi- laiset.

„Sotsial-Demokrat” № 23,
syyskuun 14 (1) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

STOLYPIN JA VALLANKUMOUS

Ylihirttäjä Stolypinin murha tapahtui samana ajankohdana, jolloin kokonainen sarja tunnusmerkkejä oli todistamassa ensimmäisen vaiheen päättymistä Venäjän vastavallankumouksen historiassa. Sen vuoksi syyskuun 1 päivän sinänsä hyvin vähämerkityksinen tapaus nostaa uudelleen päiväjärjestykseen mitä tärkeimmän kysymyksen vastavallankumouksemme sisällöstä ja merkityksestä. Taantumuksellisten kuorossa, kun he lakeijamaisesti veisaavat ylistystä Stolypinille tai tonkivat Venäjällä komentoa pitävän mustasotnialaiskoplan vehkeilyjen historiaa,— liberaalien kuorossa, kun he pyörittelevät päätään „raakalaismaisen ja mielettömän” ampumisen johdosta (liberaaleihin kuuluvat tietenkin myös entiset „Delo Zhiznin” sosialidemokraatit, jotka käyttävät edellä lainausmerkeissä mainittua kulunutta sanamuotoa), voidaan erottaa eräitä periaatteelliselta sisällöltään todella vakaviakin ääniä. Tehdään yrityksiä tarkastella Venäjän historian „stolypinilaista kautta” jonakin kokonaisuutena.

Stolypin oli vastavallankumouksellisten hallituksen päämiehenä lähes viisi vuotta, vuodesta 1906 vuoteen 1911. Tämä oli todellakin omalaatuinen ja opettavaisista tapahtumista rikas ajanjakso. Se voidaan luonnehtia ulkonaisesti vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän valtiokaappauksen valmistelun ja suorittamisen ajanjaksoksi. Juuri kesällä 1906, jolloin Stolypin sisäasiain ministerinä piti puheen I Duumassa, alkoi tämän kaappauksen valmistelu, jonka kaikki hedelmät ovat nyt näkyvissä yhteiskunnallisen elämämme kaikilla aloilla. Herää kysymys, mihin yhteiskunnallisiin voimiin nojautuivat tuon kaappauksen toimeenpanijat tai

mitkä voimat ohjasivat näitä toimihenkilöitä? Mikä oli „kesäkuun kolmannen päivän” kauden yhteiskunnallistaloudellinen sisältö? — Stolypinin oma „virkaura” antaa opettavaista aineistoa ja mielenkiintoista valaistusta tähän kysymykseen.

Plehwén aikana, vuonna 1902, tilanherra ja aatelismarsalkka tulee kuvernööriksi, hankkii itselleen „kunniaa” tsaarin ja hänen mustasotnialaisen suosikkikuntansa silmissä rankaisemalla petomaisesti talonpoikia ja kiduttamalla heitä (Saratovin läänissä),— järjestää mustasotnialaisjoukkioita ja panee toimeen pogromeja vuonna 1905 (Balashovin pogromi),— tulee sisäasiain ministeriksi vuonna 1906 ja ministerineuvoston puheenjohtajaksi ensimmäisen Valtakunnanduuman hajottamisen jälkeen. Sellainen on lyhyesti esitettyä herra Stolypinin poliittinen elämäkerta. Ja tämän vastavallankumouksellisen hallituksen päämiehen elämäkerta on samalla sen luokan elämäkertaa, joka suoritti meillä vastavallankumouksen ja jolla Stolypin ei ollut minään muuna kuin valtuutettuna eli käskyläisenä. Tämä luokka on Venäjän jalosukuinen aatelisto, jonka johdossa on ensimmäinen aatelismies ja suurin tilanherra Nikolai Romanov. Tuo luokka muodostuu niistä kolmestakymmenestä tuhannesta maaorjuuttajatilanomistajasta, joiden hallussa on 70 miljoonaa desjatiinaa maata Euroopan Venäjällä, s.o. saman verran kuin kymmenellä miljoonalla talonpoikaistaloudella. Tuon luokan hallussa olevat suuret latifundiot ovat perustana sille maaorjuudelliselle riistolle, mikä eri muodoissa ja erillisin nimityksin (työllämaksu, päivätyöt j.n.e.) on vallitsevana Venäjän varsinais-venäläisessä keskustassa. Venäjän talonpojan „vähämaisuus” (käytämme liberaalien ja narodnikkien mielilauseita) ei ole mitään muuta kuin tämän luokan runsasmaisuuksien toinen puoli. Agraarikysymys, joka oli vuoden 1905 vallankumouksemme keskeisin kysymys, oli siinä, säilyykö tilanherrojen maanomistus — siinä tapauksessa olisi *kiertämätöntä* kurjistuneen, köyhän, nälkäisen, sorretun ja poljetun talonpoikaiston säilyminen väestön enemmistönä monen monia vuosia — vai kykeneekö väestöjoukko valloittamaan itselleen edes jossain määrin inhimilliset, edes jossain määrin eurooppalaisen vapauden kaltaiset elinehdot, — mutta se oli *mahdotonta* ilman tilanherrojen maanomistuksen ja sen kanssa erottamattomassa

yhteydessä olevan tilanherramonarkian vallankumouksellista hävittämistä.

Stolypinin poliittinen elämäkerta on tsaristisen monarkian elinehtojen täsmällistä heijastusta ja ilmausta. Stolypin ei voinut menetellä toisin kuin menetteli siinä tilanteessa, jossa monarkia oli vallankumouksen aikana. Monarkia *ei voinut* menetellä toisin silloin, kun oli käynyt ihan selväksi,— käynyt selväksi käytännössä niin *ennen* Duumaa, vuonna 1905, kuin Duman *aikanakin*, vuonna 1906,— että väestön suuri, valtava enemmistö on jo tajunnut omien etujensa olevan sovittamattomassa ristiriidassa tilanherraluokan säilymisen kanssa ja pyrkii hävittämään tämän luokan. Ei ole mitään sen pintapuolisempaa ja harhaanjohtavampaa kuin kadettikirjailijain vakuuttelut, että monarkiaa vastaan suunnatut hyökkäykset olivat meillä „intelligenttien” vallankumouksellisuuden ilmausta. Objektiviset ehdot olivat päinvastoin sellaiset, että talonpoikien taistelu tilanherramaanomistusta vastaan asetti kiertämättömästi kysymyksen tilanherramonarkiamme elämästä ja kuolemasta. Tsarismiin *oli* käytävä taistelua elämästä ja kuolemasta, sen *oli* löydettävä muita puolustuskeinoja kuin mitä oli aivan voimattomaksi käynyt byrokratia ja sota-tappioiden ja sisäisen rappeutuneisuuden heikentämät armeija. Tällaisessa tilanteessa ei tsaristiselle monarkialle jäänyt muuta keinoa kuin väestön mustasotnialaisten aineiden järjestäminen ja pogromien toimeenpano. Se korkeasti siveellinen suuttumus, millä meidän liberaalimme puhuvat pogromeista, tuntuu jokaisesta vallankumouksellisesta joltain äärimmäisen sääliittävältä ja pelkurimaiselta, varsinkin, kun tähän korkeasti siveelliseen pogromien tuomitsemiseen liittyy ajatus, että pogromi miesten kanssa on täysin sallittua neuvotella ja tehdä lehmäkauppoja. Monarkia ei voinut olla puolustautumatta vallankumousta vastaan, mutta Romanovien puolittain aasialainen, maaorjuudellinen, *venäläinen* monarkia ei voinut puolustautua muilla kuin kaikkein likaisimmilla, inhottavimmilla ja konnamaisen julmilla keinoilla: jokaisen sosialistin ja jokaisen demokraatin ainoana arvoa vastaavana, ainoana järkevänä keinona taistelussa pogromeja vastaan ei ole korkeasti siveellinen tuomitseminen, vaan kaikinpuolinen ja rajaton vallankumouksen tukeminen, vallankumouksen järjestäminen tällaisen monarkian *kukistamiseksi*.

Pogromimies Stolypin valmistautui ministerinvirkaan juuri siten kuin vain voivatkin valmistautua tsaarin kuvernöörit: räakkäämällä talonpoikia, järjestämällä pogromeja, peittämällä taitavasti kaiken tämän aasialaisen „käytännön” — „Eurooppaa” jäljittelevällä ulkoisella loistolla ja korulauseilla, poseerauksella ja eleillä.

Ja liberaalisen porvaristomme johtajat, jotka korkeansiveellisesti tuomitsevat pogromit, ovat ryhtyneet neuvotteluihin pogromimiesten kanssa tunnustaen sekä heidän olemassaolo-oikeutensa että heidän hegemoniansa uuden Venäjän järjestämisessä ja hallinnassa! Stolypinin murha sai aikaan kokonaisen sarjan tätä asiaa koskevia mielenkiintoisia paljastuksia ja tunnustuksia. Esimerkiksi Witten ja Gutshkovin kirjeet edellisen neuvotteluista „yhteiskunnallisten toimihenkilöiden” kanssa (lue: maltillis-liberaalisen monarkistisen porvariston johtajien kanssa) ministeristön kokoonpanosta vuoden 1905 lokakuun 17 päivän jälkeen. Witten kanssa käytyihin neuvotteluihin — nämä neuvottelut olivat nähtävästi pitkiä, sillä Gutshkov kirjoittaa „jatkuvien neuvottelujen väsyttävistä päivistä” — ottivat osaa Shipov, Trubetskoi, Urusov, M. Stahovitsh, s.o. *sekä kadettien että „rauhallisten uudistajain” kuin myöskin* lokakuulaisten puolueen tulevat toimihenkilöt. Osoittautui, että neuvottelijat eivät olleet päässeet yksimielisyyteen Durnovon vuoksi, jota „liberaalit” eivät hyväksyneet sisäasiain ministerin tehtävään, kun taas Witte ultimatiivisesti vaati sitä. Tällöin Urusov, kadettien tähti I Duumassa, „kannatti kiihkeästi Durnovon ehdokkuutta”. Kun ruhtinas Obolenski ehdotti sisäasiain ministerin virkaan Stolypinia, niin „joku kannatti, joku vetosi siihen, ettei tunne tätä henkilöä”. „Muis-tan varmasti”, kirjoittaa Gutshkov, „kielteisiä lausuntoja, joista kreivi Witte kirjoittaa, *ei esittänyt kukaan*”.

Kadettilehdistö, tahtoen nähtävästi erikoisesti alleviivata „demokratismiaan” (leikki pois!) juuri ensimmäisen kuurian vaalien aikana Pietarissa, missä kadetti taisteli lokakuulaista vastaan, yrittää nyt pistellä Gutshkovia silloisten neuvottelujen johdosta. „Kuinka usein herrat lokakuulaiset ovatkaan Gutshkovin johdolla olleet”, kirjoittaa „Retsh” syyskuun 28 päivänä, „päällystön mieliksi hra Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä! Kuinka usein he ovatkaan kääntäneet katseensa päällystöön ja selkensä yleiselle mielipiteelle!” „Russkije Vedomostin” pääkirjoituksessa

samalta päivältä toistetaan eri tavoin tämä sama lokakuulaisiin kohdistuva kadettien moite.

Sallikaahan sentään kysyä, herrat kadetit: mikä oikeus *teillä* on moittia lokakuulaisia, kun niihin samoihin neuvotteluihin osallistui *teidänkin* väkeänne vieläpä puolustaen Durnovoa? Eivätköhän *kaikki* kadetit paitsi Urusovia olleet silloin marraskuussa 1905 niiden ihmisten asemassa, jotka olivat „kääntäneet katseensa päällystöön” ja „selkänsä yleiselle mielipiteelle”? Kun rakastuneet torailevat, niin he vain huvittelevat; ei periaatteellista taistelua, vaan kahden yhtä periaatteettoman puolueen kilpailua — niin *täytyy* sanoa kadettien nykyisin harjoittamasta lokakuulaisten soimaamisesta vuoden 1905 lopulla pidettyjen „neuvottelujen” johdosta. Tämäntapaisen kiistelemisen varjolla vain hämätään todella tärkeä historiallisesti kiistaton tosiasia, se, että liberaalisen porvariston *kaikki* suuntavivahteet lokakuulaisista aina kadetteihin asti ovat „kääntäneet katseensa päällystöön” ja „selkänsä” *demokraateille* siitä saakka, kun vallankumouksemme sai todella kansanvallankumouksen luonteen, s.o. tuli demokraattiseksi aktiivisten osanottajiensa kokoonpanon puolesta. Venäjän vastavallankumouksen stolypinilaisen kauden luonteenomaisena piirteenä olikin juuri se, että liberaalinen porvaristo kääntyi pois demokraateista ja Stolypin *saattoi* senvuoksi *kääntyä* tämän porvariston milloin yhden, milloin toisen edustajan puoleen saadakseen apua, myötävaikutusta ja neuvoja. Ellei asiointila olisi ollut tällainen, Stolypin ei olisi kyennyt toteuttamaan Yhdistyneen aateliston neuvoston hegemoniaa mielipiteiltään vastavallankumoukselliseen porvaristoon nähden tämän porvariston auttaessa, myötävaikuttaessa ja aktiivisesti tahi passiivisesti tukiessa häntä.

Asian tämä puoli ansaitsee erikoista huomiota, sillä juuri sen meidän liberaalinen lehdistömme ja liberaalisen työväenpolitiikan sellaiset äänenkannattajat kuin „Delo Zhizni” sivuuttavat tahi jättävät tahallaan huomioonottamatta. Stolypin ei ollut vain maaorjuuttajatilanherröjen diktatuurin edustaja; sellaiseen luonnehtimiseen rajoittuminen merkitsisi sitä, ettei ymmärretä yhtään mitään „stolypinilaisen kauden” omalaatuisuudesta ja merkityksestä. Stolypin oli ministerinä sellaisena ajanjaksona, jolloin *koko* liberaalisen porvariston keskuudessa aina kadetteja myöten vallitsi vastavallankumouksellinen mieliala, jolloin

maaorjuuttajat *saattoivat* nojautua ja nojautuivatkin tähän mielialaan, *saattoivat* kääntyä ja kääntyivätkin tämän porvariston johtajien puoleen „tarjouksineen” (tarjoten kättään ja sydäntään), *saattoivat* nähdä vieläpä kaikkein „vasemmistolaisimmissa” näistä johtajista „hänen ylhäisyytensä opposition”, *saattoivat* vedota ja vetosivatkin liberalismiin aatteellisten johtajien kääntymiseen heidän puolelleen, taantumuksen puolelle, demokraatteja vastaan tähdätyn taistelun ja demokraattien parjaamisen puolelle. Stolypin oli ministerinä sellaisena ajanjaksona, jolloin maaorjuuttajatilanherrat kaikin voimin ja mitä jouduteuimmalla vauhdilla toteuttivat talonpoikaiston agraarioloihin nähden *porvarillista* politiikkaa, hyljäten kaikenlaiset romantiset hahattelut ja toiveet talonpojan „patriarkaalisuudesta”, *etsien* itselleen liittolaisia Venäjän uusista porvarillisista aineksista yleensä ja Venäjän maaseudulta erikoisesti. Stolypin yritti kaataa vanhoihin leileihin uutta viiniä, muuttaa vanhan itsevaltiuden porvarilliseksi monarkiaksi, ja Stolypinin politiikan romahdus on tsarismmin romahdus tällä viimeisellä, *viimeisellä ajatteltavissa olevalla* tsarismmin tiellä. Aleksanteri III:n tilanherramonarkia oli yrittänyt nojautua „patriarkaaliseen” maaseutuun ja yleensä „patriarkaalisuuteen” Venäjän elämässä; vallankumous löi lopullisesti hajalle *tuon* politiikan. Nikolai II:n tilanherramonarkia yritti vallankumouksen jälkeen nojautua porvariston vastavallankumoukselliseen mielialaan ja porvarilliseen agraaripolitiikkaan, jota toteuttivat samaiset tilanherrat; näiden yritysten romahdus, mikä nyt on selvää jo kadeteillekin, vieläpä lokakuulaisillekin, on tsarismmin *viimeisen mahdollisen* politiikan romahdus.

Maaorjuuttajatilanherran diktatuuri ei ollut Stolypinin aikana suunnattu koko kansaa vastaan, kun otetaan kansaan kuuluvaksi myös „kolmas sääty”, porvaristo kokonaisuudessaan. Ei, tällä diktatuurilla oli mitä parhaimmat edellytykset, koska lokakuulainen porvaristo palveli sitä antaumuksesta eikä pelosta; kun tilanherroilla ja porvaristolla oli edustuslaitos, jossa heidän liitollaan oli taattu enemmistö ja oli tehty mahdolliseksi neuvottelujen käynti sekä sopimusten teko hallitsijan kanssa; kun herrat Struve ja muut vehiläiset hysteerisen raivon vallassa polkivat vallankumousta lokaan ja loivat Antoni Volynskin sydäntä ilahduttavan ideologian; kun hra Miljukov julisti

kadetti-opposition „hänen ylhäisyytensä” (hänen maaorjuuttaja-ylhäisyytensä jälkeläisen) „oppositioksi”. Ja kuitenkin huolimatta näistä herroille Romanoveille suotuisista ehdoista, huolimatta näistä kaikkein suotuisimmista ehdoista, mitkä XX vuosisadan kapitalistisen Venäjän yhteiskunnallisten voimien keskinäissuhteiden näkökannalta katsoen vain suinkin olivat ajateltavissa, huolimatta niistä Stolypinin politiikka romahti; Stolypinin murha tapahtui silloin, kun tsaarin itsevaltiuden uusi haudankaivaja — oikeammin uusia voimia kokoava haudankaivaja — jo kolmitti oveen.

* * *

Stolypinin suhtautumista porvariston johtajiin ja päinvastoin luonnehtii erittäin havainnollisesti I Duuman kausi. „Toukokuun ja heinäkuun välinen aika vuonna 1906”, kirjoittaa „Retsh”, „ratkaisi Stolypinin virkauran”. Missä oli tämän ajan painopiste?

„Tuon ajan painopiste”, sanoo kadettipuolueen virallinen äänenkannattaja, „ei ollut tietenkään Duumassa pidetyissä puheissa”.

Todellakin arvokas tunnustus, eikö totta! Kuinka paljon väiteltiin kaden kanssa siitä, voitiinko „duumapuheita” pitää sen ajan „painopisteenä”? Kuinka paljon olikaan silloin kadettilehdistössä kiukkuista nalkutusta ja pöyhkeilevän doktrinääristä opetusta sosialidemokraateille sen johdosta, että nämä olivat keväällä ja kesällä 1906 väittäneet, että sen ajan painopiste *ei ole* Duumassa pidetyissä puheissa! Kuinka soimasivatkaan „Retsh” ja „Duma” koko Venäjän „yhteiskuntapiirejä” siitä, että yhteiskuntapiirit haaveilevat „konventista” eivätkä ole riittävästi haltioissaan kadettien „parlamentti”-voitoista I Duuman areenalla! On kulunut viisi vuotta, I Duuman kaudesta on annettava yleinen arvio, ja kadetit, ikään kuin vaihtaisivat hansikkaitaan, julistavat: „Tuon ajan painopiste ei ollut tietenkään Duumassa pidetyissä puheissa”.

Eipä tietenkään, herrat! Mutta missä sitten oli painopiste?

..., „Kulissien takana”, saamme lukea „Retshistä”, „käytiin kahden suunnan edustajien välillä kärkevää taistelua. Toinen suunta kehotti sopimukseen kansanedustajien kanssa

ja olemaan perääntymättä edes „kadettiministeristön” muodostamisen edessä. Toinen vaati päättävän askelen ottamista, Valtakunnanduuman hajallelaskemista ja vaalilain muuttamista. Tällaista ohjelmaa noudatti Yhdistyneen aateliston neuvosto, joka nojautui mitä voimakkaimpaan vaikutusvaltaan”... „Stolypin horjui jonkun aikaa. On olemassa viittauksia, että hän ehdotti kahdesti Kryzhanovskin välityksellä Muromtseville, että keskusteltaisiin kadettiministeristön muodostamisen mahdollisuuksista Stolypinin osallistuessa siihen sisäasiain ministerinä. Mutta samaan aikaan Stolypin oli epäilemättä tekemisissä Yhdistyneen aateliston neuvostoon”.

Näin kirjoittavat historiaa sivistyneet, oppineet, paljon lukeneet herrat liberaalijohtajat! Asia on siis niin, että „painopiste” ei ollut duumapuheissa, vaan kahden suunnan välisessä taistelussa tsaarin mustasotnialaisen suosikkikunnan sisällä! Yhdistyneen aateliston neuvosto — t.s. eivät yksilöt, ei Nikolai Romanov eikä „yksi suunta” „ylhäisöpiireissä”, vaan määrätty luokka — alkoi heti viivyttelämättä ajaa „ryntäys”-politiikkaa. Oikealla puolella olevat kilpailijansa kadetit näkevät selkeästi. Mutta se, mitä oli kadeteista *vasemmalla*, se katosi heidän näköpiiristään. „Ylhäisöpiirit”, Yhdistyneen aateliston neuvosto ja kadetit tekivät historiaa, mutta tavallinen kansa ei *tietenkään* osallistunut historian tekemiseen! Määrättyä luokkaa (aatelistoa) vastassa oli luokkien *yläpuolella* oleva „kansanvapauden” puolue, mutta ylhäisöpiirit (s.o. tsaari-isä) horjuivat.

No voitaisiinko kuvitellakaan itsekkäämpää luokkasokeutta? suurempaa historian vääristelyä ja historiatieteen aakkostotuuksien unhoittamista? kurjempaa sekasotkua, luokkien, puolueiden ja henkilöiden sekoittamista toisiinsa?

Kaikkia sokeitakin kehnempi on se, joka *ei tahdo* nähdä demokraattisia joukkoja ja niiden voimia.

Ensimmäisen Duuman kauden painopiste ei *tietenkään* ollut duuma-puheissa. Painopiste oli Duuman-ulkopuoliossa luokkataistelussa, maaorjuuttajatilanherröiden ja *heidän* monarkiansa taistelussa kansanjoukkoja, työläisiä ja talonpoikia, vastaan. Juuri siihen aikaan alkoi taas nousta joukkojen vallankumouksellinen liike: sekä lakot yleensä että poliittiset lakot, niin talonpoikaisliikehtimiset kuin sotilaskapinatkin puhkesivat uhkaavina keväällä ja

kesällä 1906. *Juuri sen vuoksi*, herrat kadetti-historioitsijat, „ylhäisöpiirit” horjuivat; eri virtausten välistä taistelua tsaarin koplan sisällä käytiin siitä, voidaanko *heti*, vallankumouksen voiman ollessa nykyisellä asteella, suorittaa valtiokaappaus, vai pitääkö vielä *odottaa* ja vielä vetää porvaristoa nenästä.

Ensimmäinen Duuma sai tilanherrat (Romanovin, Stolypinin ja kumpp.) täydellisesti vakuuttuneiksi siitä, että heidän sekä talonpoikaisjoukkojen ja työläisten välillä ei voi olla rauhaa. Ja tämä heidän vakaumuksensa vastasi objektiivista todellisuutta. Jäi ratkaistavaksi toisarvoinen kysymys: milloin ja miten, kerralla vaiko vähitellen olisi muutettava vaalilakia. Porvaristo horjui, mutta koko sen — vieläpä kadettiporvaristonkin — käyttäytyminen osoitti, että se pelkää sata kertaa enemmän vallankumousta kuin taantumusta. Sen vuoksi tilanherrat suvaitisivatkin kutsua porvariston johtajia (Muromtsevia, Heideniä, Gutshkovia ja kumpp.) neuvottelemaan kanssaan, eikö voitaisi *yhdessä* muodostaa ministeristöä. Ja *koko* porvaristo aina kadetteja myöten ryhtyi tsaarin, pogromimiesten ja mustan sotnian johtajien kanssa neuvottelemaan taistelukeinoista vallankumousta vastaan,— mutta vuoden 1905 lopusta lähtien porvaristo ei ole kertaakaan lähettänyt ainoatakaan puoluettaan neuvottelemaan vallankumouksen johtajien kanssa siitä, *miten* saataisiin kukistetuksi itsevaltius ja monarkia.

Tässä on Venäjän historian „stolypinilaisen” kauden perusopetus. Tsarismi neuvotteli porvariston kanssa silloin, kun vallankumous vielä tuntui olevan voima, mutta sitten, kun vallankumous lakkasi painostamasta alhaaltakäsin, tsaarivalta viskasi sotilassaappaansa potkulla vähitellen syrjään *kaikki* porvariston johtajat, ensiksi Muromtsevin ja Miljukovin, sitten Heidenin ja Lvovin ja vihdoin Gutshkovin. Eroavaisuus Miljukovin, Lvovin ja Gutshkovin välillä ei ole laisinkaan oleellinen — kysymys oli vain siitä, missä vuorojärjestyksessä nämä porvariston johtajat tarjosivat poskensa... Romanovin — Purishkevitchin — Stolypinin „suudeltavaksi” ja saivat näitä... „suudelmia”.

Stolypin poistui näyttämöltä juuri silloin, kun musta-sotnialainen monarkia oli ottanut koko Venäjän porvariston vastavallankumouksellisista mielialoista kaiken sen, mikä siitä voitiin ottaa monarkian hyödyksi. Nyt tämä porvaristo syrjään työnnettynä, häväistynä, demokratiasta, joukkojen

taistelusta ja vallankumouksesta luopumisellaan itsensä tahrineena on ymmällä ja neuvoton nähdessään uuden nousevan vallankumouksen kypsymisen merkkejä. Stolypin antoi hyvän opetuksen Venäjän kansalle: on kuljettava proletariaatin johdolla vapauteen kukistamalla tsaristinen monarkia tai — kuljettava Purishkevitshien, Markovien ja Tolmatshovien orjuuteen Miljukovien ja Gutshkovien aatteellisella ja poliittisella johdolla.

*„Sotsial-Demokrat” № 24,
lokakuun 18 (31) pnä 1911*

*Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan*

SOVITTELIJAIN ELI HYVEELLISTEN UUDESTA PUOLUERYHMÄSTÄ

Ulkomaisen teknillisen komission „Informatsioonnyi Bjuletten”⁸⁹ (№ 1, vuoden 1911 elokuun 11 piltä) ja miltei samanaikaisesti niinikään Pariisissa ilmestynyt lehtinen „VSDTP:n kaikille jäsenille”, jonka allekirjoituksena on „Ryhmä puoluemies-bolshevikkeja”, ovat sisällöltään yhtäpitäviä esiintymisiä „virallista bolshevismia” eli toisin sanoen „leniniläisiä bolshevikkeja” vastaan. Nämä esiintymiset ovat hyvin kiukkuisia — niissä on enemmän kiukkuisia huudahduksia ja deklamointia kuin asiaa — mutta silti niitä pitää tarkastella, sillä niissä kosketellaan puolueemme tärkeimpiä kysymyksiä. Ja minun on sitä luonnollisempaa ryhtyä uuden ryhmän arviointiin, koska ensiksikin *tasan 1½ vuotta* sitten (ks. „Diskussionnyi Listok’in” 2. numeroa *) kirjoitin juuri samoista kysymyksistä ja juuri *kaikkien* bolshevikkien nimissä ja koska toiseksi tunnen täydellisesti olevani vastuussa „virallisesta bolshevismista”. Mitä tulee sanontaan „leniniläiset”, niin se on pelkkä epäonnistunut pistelemisyritys — kysymys on muka vain *yhden* henkilön kannattajista! — todellisuudessa kaikki tietävät hyvin, että kysymys ei ole lainkaan niistä, jotka ovat samaa mieltä kuin henkilökohtaisesti minä bolshevismista tai näistä puolista.

Lehtisen laatijat, allekirjoittaessaan „puoluemies-bolshevikit”, sanovat itseään myöskin „puolueyhmisiin kuulumattomiksi bolshevikeiksi” huomauttaen samalla, että „täällä” (t.s. Pariisissa) heitä sanotaan „aika sopimattomasti” sovittelijoiksi. Itse asiassa juuri tuo nimi, joka jo

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 202—254. *Toim.*

yli 1 $\frac{1}{4}$ vuotta sitten vakiintui, ei yksin Pariisissa eikä vain ulkomailla, vaan Venäjälläkin, antaa ainoan oikean kuvan uuden ryhmän poliittisesta olemuksesta, mistä lukija saa varmuuden seuratessaan esitystämme edelleen.

Sovittelevaisuus on niiden mielialojen, pyrkimysten ja katsomusten summa, jotka liittyvät *erottamattomasti* vuosien 1908—1911 vastavallankumouskaudella VSDTP:lle asetun historiallisen tehtävän itse *olemukseen*. Siitä syystä monet sosialidemokraatit „lankesivat” tuona kautena sovittelevaisuuteen lähtökohtanaan mitä erilaisimmat perusteet. Muita johdonmukaisemmin toi sovittelevaisuuden ilmi Trotski, joka on milteipä yksin yrittänyt rakentaa teoreettista perustaa tälle suunnalle. Tuo perusta on seuraava: puoluerhmät ja ryhmäkuntalaisuus ovat olleet taistelua, jota intelligenssi on käynyt saadakseen „vaikutusvallan kypsytymättömään proletariaattiin”. Proletariaatin kypsyttyä ryhmäkuntalaisuus häviää itsestään. Puoluerhmien yhtymisen perustana ei ole luokkasuhteiden muutos eikä kahden johtavan puoluerhman periaatteiden kehitys, vaan koko asia riippuu siitä, noudatetaanko vai ei noudateta *kaikkien* „intelligentti”-ryhmien välisiä sopimuksia. Trotski onkin jo pitkän aikaa julistanut sisukkaasti tällaisen *kaikkien* ja kaikenlaisten ryhmien välisen sopimuksen (eli kompromissin) tekoa, horjahdellen tällöin vuoroin enemmän bolshevikien ja vuoroin enemmän menshevikien puoleen.

Vastakkainen mielipide (ks. „Diskussionnyi Listok’in” 2. ja 3. numeroa *) on sellainen, että puoluerhmät ovat tulos luokkien välisistä suhteista Venäjän vallankumouksessa. Bolshevikit ja menshevikit ovat vain muotoilleet vastaukset niihin kysymyksiin, joita vuosien 1905—1907 objektiivinen todellisuus asetti proletariaatille. Sen tähden vain *näiden* ryhmien sisäinen kehitys — „voimakkaiden” puoluerhmien, jotka ovat voimakkaita syystä, että niiden juuret ovat syvällä ja niiden aatteet vastaavat objektiivisen todellisuuden tiettyjä puolia, — vain nimenomaan näiden ryhmien sisäinen kehitys voi taata ryhmien *reaalisen* yhtymisen, t.s. todella täysin yhtenäisen proletaarisen, marxilaisen sosialismin puolueen luomisen Venäjällä. Tästä seuraa käytännöllinen johtopäätös: vain näiden kahden voimakkaan puoluerhman läheneminen työssä — ja vain

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 205—209, 388—390. Toim.

sitä mukaa kuin ne puhdistuvat epäsosialidemokraattisista likvidaattoruus- ja otzovismivirtauksista — on todella puoluekantaista politiikkaa, joka todella yhdistää, yhdistää vaikeasti ja epätasaisesti eikä läheskään yhtäkkiä, mutta reaalisesti, erotukseksi lukemattomista veijarimaisista „kaikkien” puolueyhjmiien helpon, tasaisen, äkillisen yhdistämisen lupailuista.

Nämä kaksi mielipidettä hahmottuivat jo ennen täysistuntoa, kun esitin keskusteltaessa tunnuksen: „kahden voimakkaan puolueyhjmiän läheneminen, vaan ei ruikutuksia ryhmiien hajallelaskemisesta”, — minkä „Golos Sotsial-Demokrata” saattoi heti täysistunnon jälkeen yleisön tietoon. Nämä kummatkin mielipiteet esitin suoraan, määritellysti ja johdonmukaisesti *toukokuussa 1910*, t.s. 1½ vuotta sitten ja lisäksi „koko puolueen” areenalla „Diskussionny Listok’issa” (№ 2). Kun „sovittelijat”, joiden kanssa olemme näistä aiheista kiistelleet vuoden 1909 marraskuusta alkaen, eivät tähän mennessä ole *kertaakaan* vastanneet tuohon artikkeliin eivätkä *kertaakaan* yrittäneet yleensä analysoida tätä kysymystä jossain määrin järjestelmällisesti ja esittää mielipiteitään jossain määrin avoimesti ja eheästi, niin se on kokonaan heidän syytään. Lehtisessä julkaistua erikoisen ryhmiän nimissä kirjoitettua ryhmiäkuntalaista esiintymistään he sanovat „avoimeksi vastaukseksi”: tuo toista vuotta *tuppisuuna* olleiden miesten avoin vastaus *ei* ole vastaus siihen kysymykseen, joka on jo kauan sitten herätetty, jota on jo kauan sitten käsitelty ja jonka ovat jo kauan sitten ratkaisseet kaksi periaatteellisesti erilaista suuntaa, vaan se on mitä toivottominta sekasotkua, kahden keskenään sovittamattoman vastauksen mitä häpeämättömintä sekoittamista. Lehtisessä ei ole ainoatakaan väittämää, jonka lehtisen kirjoittajat olisivat esittäneet kumoamatta sitä heti samassa. Ei ainoatakaan väittämää, jonka suhteen muka-bolshevikit (todellisuudessa *epäjohdonmukaiset* trotskilaiset) eivät olisi toistaneet Trotskin virheitä.

Todellakin, silmäilkääpä lehtisen perusajatuksia.

Keitä ovat sen kirjoittajat? He sanovat olevansa bolshevikkeja, jotka „ovat eri mieltä virallisen bolshevismien organisatorisista näkökohdista”. Tavallaan siis „oppositio” *vain* organisatorisessa kysymyksessä, eikö niin? Lukekaa seuraava lause: „...Juuri organisatoriset kysymykset,

puolueen rakentamista ja ennallistamista koskevat kysymykset, työntyvät etutilalle nyt, kuten 1½ vuotta aikaisemminkin”. Tuo on selvä valhe ja juuri siinä onkin se Trotskin periaatteellinen virhe, jonka paljastin 1½ vuotta sitten. Organisatorinen kysymys *saattoi* täysistunnossa näyttää ensisijaiselta vain siksi ja sikäli, mikäli *kaikkien* suuntien *kieltäytymistä* likvidaattoruudesta *pidettiin* reaalisenä, koska niin golosilaiset kuin vperjodilaisetkin „allekirjoittivat” puoluetta „lohdutellen” päätöslauselman likvidaattoruutta ja otzovismia *vastaan*. Juuri siinä oli Trotskin virhe, että hän edelleenkin esitti tuon *näennäisyyden* todellisuudeksi senkin *jälkeen*, kun „Nasha Zarja” oli helmikuussa 1910 nostanut lopullisesti likvidaattoruuden lipun, ja vperjodilaiset surullisenkuuluisassa N:n koulusaan⁹⁰ — otzovismin puolustuksen lipun. Täysistunnossa näennäisyyden luuleminen todellisuudeksi *saattoi* olla itsepetoksen tulos. Täysistunnon jälkeen, vuoden 1910 kevästä, Trotski on *pettänyt* työläisiä mitä periaatteettomimmalla ja häpeämättömimmällä tavalla, vakuuttamalla, että yhdistymisen esteet ovat etupäässä (ellei yksinomaisesti) organisatorisia. Tuota pettämistä jatkavat vuonna 1911 pariisilaiset sovittelijat, sillä totuuden pilkkaamista on sanoa nykyään, että organisatoriset kysymykset ovat etutilalla. Todellisuudessa etutilalla ei nykyisin ole suinkaan organisatorinen kysymys, vaan kysymys, joka koskee koko ohjelmaa, koko taktiikkaa, puolueen koko luonnetta, oikeamin *kahta* puoluetta, *sosialidemokraattista* työväenpuoluetta ja herrojen Potresovien, Smirnovien, Larinien, Levitskien ja kumpp. *stolypinilaista* työväenpuoluetta. On kuin pariisilaiset sovittelijat olisivat nukkuneet 1½ vuotta täysistunnon jälkeen, jona aikana *koko* taistelussa likvidaattoreita vastaan on siirrytty *niin* meidän *kuin* puoluemies-menshevikkienkin taholla organisatorisista kysymyksistä *sosialidemokraattisen* — mutta ei liberaalisen — työväenpuolueen *olemassaoloa* koskeviin kysymyksiin. Ilveilyä olisi tällä hetkellä kiistellä sanokaamme „Nasha Zarjan” herrojen kanssa organisatorisista kysymyksistä, legaalisen ja illegaalisen järjestön suhteesta, sillä nuo herrat voivat täyttää päätä tunnustaa *sellaisen* „illegaalisen” järjestön kuin on likvidaattoreja passaava „Golos”! Jo kauan sitten on sanottu, että sellaisen illegaalisen järjestön, joka palvelee monarkistista liberalismia, meidän kadettimme hyväksyvät

ja ovat sellaisia järjestäneetkin. Sovittelijat sanovat itseään bolsheveikeiksi toistaakseen 1½ vuoden kuluttua (ja lisäksi ilmoittamalla erikoisesti, että se tehdään *koko* bolshevismin nimissä!) bolshevikkien paljastamat Trotskin virheet. No eikö tuo ole vakiintuneiden puoluenimitysten väärinkäyttämistä? Eikö velvollisuutemme ole kaiken tämän jälkeen sanoa kaikille, että sovittelijat eivät suinkaan ole bolshevikkeja, että heillä ei ole mitään yhteistä bolshevismin kanssa ja että he ovat vain epäjohdonmukaisia trotskilaisia?

Lukekaapa hiukan pitemmälle: „Voidaan olla eri mieltä siitä, miten virallinen bolshevismi ja Pää-äänenkannattajan toimituksen enemmistö ovat käsittäneet likvidaattoruutta vastaan käytävän taistelun tehtävän”... Voidaanko tosiaankin tosissaan väittää, että „likvidaattoruutta vastaan käytävän taistelun tehtävä” on organisatorinen tehtävä? Sovittelijat itse ilmoittavat olevansa eri mieltä bolshevikkien kanssa *muistakin kuin* organisatorisista kysymyksistä! Mistä nimenomaan? He ovat vaiti. Heidän „avoin vastauksensa” jää tuppisuiden... vaiko holtittomien?.. miesten vastaukseksi. Puolentoista vuoden aikana he eivät ole *kertaakaan* yrittäneet ojentaa „virallista bolshevismiä” tai esittää *omaa* käsitystään likvidaattoruusvastaisen taistelun tehtävästä! Mutta virallinen bolshevismi on käynyt tuota taistelua tasan kolme vuotta, vuoden 1908 elokuusta alkaen. Vertaillessamme näitä kaikkien tuntemia aikamääriä joudumme väkisinkin etsimään selitystä sovittelijain kummalliseen „tuppisuuna olemiseen”, ja nämä etsimiset johdattavat väkisinkin mieleen Trotskin ja Ionovin⁹¹, jotka vakuuttivat *myöskin* olevansa likvidaattorien vastustajia, mutta ymmärtävänsä *toisin* heitä vastaan käytävän taistelun tehtävän. Tuohan on, toverit, hassua, kun kolmen vuoden kuluttua taistelun alkamisesta sanotaan, että se ymmärretään toisin. *Moinen* toisinymmärtäminen muistuttaa täydellistä ymmärtämättömyyttä niin kuin kaksi vesipisaraa toisiaan!

Menkäämme edelleen. Nykyisen puoluekriisin ytimenä on epäilemättä kysymys, onko puolueemme, VSDTP:n, eristädyttävä täydellisesti likvidaattoreista (ja myös goloslaisista) vai jatkettava sovittelupolitiikkaa heihin nähden. Lieneekö olemassa edes yhtäkään asiaa vähänkin tuntevaa sosialidemokraattia, joka aikoi si kieltää tämän kysymyksen

olevan *oleellisinta* puolueen koko nykyisessä tilassa. Entä minkä vastauksen antavat siihen sovittelijat?

„Meille sanotaan”, kirjoittavat he lehtisessä, „että siten (kannattamalla neuvottelukokousta) me rikomme puoluemuotoja ja saamme aikaan hajaannusta. Sellaista emme luule (sic! *). Mutta jos niin olisi, niin se ei meitä pelot-taisi”. (Edelleen viitataan KK:n Ulkomaisen byroon aikaansaamaan täysistunnon karilleajoon, siihen, että „KK:sta pelataan uhkapeliä”, että „puoluemuodot ovat alkaneet täytyä ryhmäkuntalaissällöllä” j.n.e.)

Tuota vastausta voisi totisesti sanoa „klassilliseksi” näytteeksi aatteellisesta ja poliittisesta avuttomuudesta! Ajatelkaa toki: syytetään siis hajaannuksesta. Ja nyt uusi puolue ryhmä, pyrkiessään näyttämään tietä puolueelle, ilmoittaa painetussa sanassa julkisesti: „sellaista emme luule” (t.s. ette luule, että hajaannusta on olemassa ja tulee olemaan?), „mutta”... mutta „se ei meitä pelottaisi”.

Takuulla voidaan sanoa, että *moista* esimerkkiä seka-sotkusta ei poliittisten puolueiden historia tunne. Jollette „luule”, että hajaannusta on olemassa ja tulee olemaan, niin selittäkää! selittäkää, *miksi* voidaan toimia yhdessä likvidaattorien kanssa! sanokaa suoraan, että yhdessä heidän kanssaan *voidaan* — ja siis myös pitää — toimia.

Sovittelijamme eivät ainoastaan ole sanomatta sitä, vaan he puhuvat päinvastaista. „Bjulletenin” 1. numerossa olleesta toimituksen artikkelista (huomautuksessa selitetään suoraan, että tätä artikkelia vastusti eräs bolshevikki, bolshevistisen toimintaohjelman = II Pariisin ryhmän päätöslauseلمان kannattaja) luemme:

„...,Totta on, että yhteistoiminta likvidaattorien kanssa on Venäjällä mahdotonta”, ja vähän aikaisemmin on tunnus-tettu, että golosilaisten ja likvidaattorien välille „on yhä vaikeampi vetää edes vähäisintä rajaa”.

Ymmärtäköön, ken voi! Toisaalta Teknillisen komission nimissä (sovittelijoilla ja heitä nykyisin tukevilla puolalalaisilla on komissiossa enemmistö meitä, bolshevikkeja, vastaan) ilmoitetaan mitä virallisimmin, että *yhteistoiminta on mahdotonta*. Juuri sitä sanotaankin venäjäksi hajaannuk-sen julistamiseksi. Sana hajaannus ei voi tarkoittaa mitään

* — sillä tavalla! *Toim.*

muuta. Toisaalta sama „Bjulletenin” 1. numero tekee tiettäväksi, että Teknillistä komissiota ei muodostettu „hajaannuksen aikaansaamiseksi, vaan sen ehkäisemiseksi”, ja samat sovittelijat kirjoittavat, että „sellaista he eivät luule” (että hajaannusta on olemassa ja tulee olemaan).

Voidaanko kuvitella pahempaa sekasotkua?

Kun yhteistoiminta on *mahdotonta*, niin se on sosiaalidemokraattien kannalta selitettävissä, siihen voi sosiaalidemokraattien silmissä oikeuttaa *joko* se, että tietty henkilöryhmä on törkeästi rikkonut puolueen päätöksiä ja sitoumuksia (ja silloin ero *tämän* henkilöryhmän kanssa on väistämätön), *tai* jyrkkä periaatteellinen erimielisyys, joka kääntää tietyn virtauksen *koko* toiminnan *pois* sosiaalidemokratiasta (ja silloin ero kokonaisen virtauksen kanssa on väistämätön). Meillä, kuten tunnetaan, on käynyt kummallakin tavalla: vuoden 1910 täysistunto ilmoitti mahdolliseksi toimia yhdessä likvidaattoruusvirtauksen kanssa ja nyt tehdään eroa *golosilaisryhmästä*, joka on rikkonut kaikki sitoumuksensa ja siirtynyt lopullisesti likvidaattorien puolelle.

Ken sanoo tietoisesti: „yhteistoiminta on mahdotonta”, ken on vähänkin ajatellut tuota lausumaa ja käsittänyt sen periaatteelliset perusteet, hän kohdistaa koko huomionsa ja kaikki ponnistuksensa kiertämättömästi siihen, että noita perusteita selitetään mahdollisimman laajoille joukoille ja vapautetaan nuo joukot mahdollisimman nopeasti ja täydellisesti turhista ja vahingollisista yrityksistä jatkaa *millaista tahansa* yhteydenpitoa niihin, joiden kanssa on *mahdotonta* toimia yhdessä. Mutta ken sanoo noin ja samalla lisää: „emme luule”, että hajaannusta syntyy, „mutta se ei meitä pelottaisi”, hän osoittaa tuolla sekavalla ja aralla sanonnallaan, että hän *pelkää omaa itseään*, pelkää ottamaansa askelta, pelkää muodostunutta tilannetta! Juuri tuollaisen vaikutuksen tekee sovittelijain lehtinen, jossa nämä tahtovat jotain puolustella, esittää itsensä jollekin „kunnon miehiksi” ja iskevät jollekin silmää... Tulemme pian huomaamaan, mitä merkitsee heidän silmänvilkutuksensa „Vperjodin” ja „Pravdan” kanssa. Mutta ensin teemme selvää siitä, miten sovittelijat käsittävät „täysistunnon jälkeen kuluneen ajanjakson lopputuloksen”, lopputuloksen, joka ajoi karille keskuskomitealaisten neuvotte'ukokouksen.

Tuo lopputulos on todellakin *käsitettävä*, käsitettävä miksi se muodostui kiertämättömäksi — muutoin osallistumisemme tapahtumiin on oleva vaistonvaraista, avutonta, satunnaista. Katsokaapa, minkälainen *käsitys* siitä on sovittelijoilla. Miten he vastaavat kysymykseen, miksi täysistunnon kysymyksistä, sen päätöksistä, jotka olivat etupäässä yhdistäviä, aiheutui kahtiajako KK:n Ulkomaisen byroon (= likvidaattorien) ja likvidaattoruuden vastustajain välillä? Tähän kysymykseen ovat epäjohdonmukaiset trotskilaisemme kopioineet vastauksen Trotskilta ja Ionovilta, joten minun on toistettava se, minkä olen sanonut viime vuoden toukokuussa * näitä johdonmukaisia sovittelijoita vastaan.

Sovittelijain vastaus: syy on ryhmäkuntalaisuudessa, menshevikkien, vperjodilaisten, „Pravdan” — luettelemme puoluerhyvät lehtisen esittämässä järjestyksessä — ja vihdoin „bolshevismien virallisten edustajain” ryhmäkuntalaisuudessa, edustajain, jotka „ryhmäkuntalaisuuspyrkimyksissään ovat kai vieneet voiton kaikista noista ryhmistä”. *Puoluerhyymiin kuulumattomiksi* lehtisen kirjoittajat nimeävät suoraan ja selvästi vain itsensä, pariisilaiset sovittelijat. Kaikki ovat paheellisia — me yksin hyveellisiä. Sovittelijat eivät esitä mitään aatteellisia syitä, joista kysymyksessä oleva ilmiö johtuu. He eivät osoita minkäänlaisia organisatorisia eivätkä kerrassaan mitään muitakaan ryhmien erikoisuuksia, jotka ovat tuon ilmiön aiheuttaneet. Heillä ei ole *selitykseksi* mitään, ei kerrassaan mitään muuta, paitsi viittausta: ryhmäkuntalaisuus = pahe, puoluerhyymään kuulumattomuus = hyve. Pariisin sovittelijat ja Trotski eroavat toisistaan vain siinä, että edelliset pitävät ryhmäkuntalaisena Trotskia, mutta eivät itseään, jälkimmäinen päinvastoin.

En voi olla tunnustamatta, että tuollainen kysymyksen asettelu, kun poliittisten ilmiöiden selitykseksi esitetään *vain* toisten paheellisuus ja toisten hyveellisyys, tuo aina mieleeni ne mainoksellisen jalomuotoiset naamataulut, jotka nähdessään väkisin joutuu ajattelemaan: „mutta tuo on luultavasti — kelmi”.

Miettikääpä seuraavanlaista vastakkainasettelua: sovittelijamme ovat puoluerhyymiin kuulumattomia, hyveellisiä.

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 202—254. *Toim.*

Me, bolshevikit, olemme vieneet ryhmäkuntalaispyrkimyksissämme voiton kaikista ryhmistä, t.s. olemme kaikista paheellisimpia. *Siitä syystä* hyveellinen ryhmä tuki paheellisinta, bolshevistista, puoluerhymää taistelussa KK:n Ulkomaista byroota vastaan!! Ei mallaa, toverit! Jokainen tekemänne väite vie teidät yhä pahempaan sotkuun.

Teette itsenne naurunalaiseksi heitellessänne — aivan kuin olisitte pallosilla — Trotskin kanssa toinen toisillenne syytöksiä ryhmäkuntalaisuudesta: ette viitsi *ajatella*, mitä on puoluerhymä? Yrittäkääpä antaa siitä määritelmä, ja me sanomme jo ennakolta, että sotkeennutte vieläkin pahemmin, sillä te itse olette — ryhmä, horjuva periaatteeton ryhmä, joka ei ole ymmärtänyt mitään siitä, mitä tapahtui täysistunnossa ja sen jälkeen.

Puoluerhymä, fraktio on puolueen sisäinen järjestö, jota eivät ole yhdistämässä toimintapaikka, kieli tai muut objektiiviset ehdot, vaan erikoiset ohjelmalliset mielipiteet puoluekysymyksistä. Lehtisen kirjoittajat ovat ryhmä, sillä lehtinen on heidän ohjelmansa (varsin kehno, mutta onhan niitä virheellisenkin ohjelman omaavia ryhmiä). He ovat ryhmä, sillä heitä kuten jokaista järjestöä on sitomassa sisäinen kuri: heidän ryhmänsä nimittää edustajansa Teknilliseen komissioon ja Organisaatiokomissioon äänenemmistöllä, se laatii ja julkaisee ohjelmalehtisen *ja niin edelleen*. Tällaisia ovat objektiiviset tosiasiat, jotka osoittavat ryhmäkuntalaisuutta vastustavat huudot *teeskentelyksi*. Sekä Trotski että „epäjohdonmukaiset trotskilaiset” vakuuttavat, ettei heillä ole puoluerhymää, *koska...* yhdistymisen (puoluerhymäksi yhdistymisen) „ainoana” tarkoitukseksi on ryhmien hävittäminen, propaganda niiden yhteensulauttamiseksi j.n.e., mutta moiset vakuuttelut ovat vain oman itsensä kehumista ja pelkurimaista piilosillaoloa siitä yksinkertaisesta syystä, että mitkään (ratki hyveellisetkään) ryhmän *tarkoituserät* eivät koske ryhmien *todellista* olemassaoloa. *Jokainen* ryhmä on vakuuttunut siitä, että *sen* ohjelma ja politiikka on *paras* ryhmien hävittämistie, sillä kukaan ei pidä minään ihanteena puoluerhymien olemassaoloa. Ero on vain siinä, että ryhmät, joilla on selvä, johdonmukainen ja eheä ohjelma, puolustavat *omaa* ohjelmaansa *rehdisti*, jota vastoin epäjohdonmukaiset ryhmät huutamalla omasta hyveellisyydestään ja puoluerhymiin

kuulumattomuudestaan *kätkeytyvät* niiden halpahintaisten huutojen taakse.

Mistä syystä VSDTP:ssa on olemassa puolueryhmiä? Siitä syystä, että ne ovat jatkoa vuosien 1903—1905 hajaannukseen. Ne ovat tulos paikallisten järjestöjen heikkoudesta, sillä nämä järjestöt ovat *voimattomia* estämään uusia suuntavirtauksia ja -purosia edustavia kynäilijäryhmiä muuttumasta uusiksi „ryhmiksi”, t.s. järjestöiksi, jotka ensi sijalle asettavat sisäisen kurin. Mikä on ryhmien hävittämisen tae? *Vain* se, että tehdään täydellinen loppu vallankumousajan hajaannuksesta (ja siihen johtaa *yksinomaan* kahden tärkeimmän puolueryhmän puhdistuminen likvidaattoruudesta ja otzovismista) ja luodaan sellainen voimakas proletaarinen järjestö, joka voi pakottaa vähemmistön alistumaan enemmistön tahtoon. Niin kauan kuin tuota järjestöä ei ole olemassa, puolueryhmien häviämisen prosessia *voisi* jouduttaa *vain* kaikkien ryhmien välinen sopimus. Tämä selittää sekä täysistunnon aatteellisen ansion että sen *sovitteluhenkisen virheen*: ansio — likvidaattoruus- ja otzovismiaatteiden tuomitseminen; virhe — sovinto ihmisten ja ryhmien kanssa ilman mitään valikointia, ilman että niiden lupaukset („allekirjoittivat päätöslauselman”) vastaisivat niiden tekoja. Aatteellinen lähestyminen likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan käydyn taistelun pohjalla edistyy — kaikista vastuksista ja vaikeuksista huolimatta. Täysistunnon sovitteluhenkinen virhe * johti aivan välttämättömästi sen sovittelijain päätösten romahdukseen, t.s. golosilaisten kanssa tehdyn *liiton* romahdukseen. Bolshevikkien (ja sittemmin myös keskuskomitealaisten neuvottelukokouksen) sanoutuminen irti KK:n Ulkomaisesta byroosta on täysistunnon sovitteluhenkisen virheen *oikomista*: likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan *taistelevien* puolueryhmien lähentyminen on tapahtuva nyt täysistunnon muodoista *piittaamatta*, sillä nuo muodot eivät ole yhdenmukaisia sisällön kanssa. Koko sovittelupolitiikka yleensä ja täysistunnon sovittelupolitiikka on kärsinyt vararikon, sillä toiminnan sisältö *oli erottamassa* likvidaattoreja ja sosialidemokraatteja *eivätkä* mit-

* Vrt. „Diskussionnyi Listok'in” 2. numeroon. (Ks. Teokset, 16. osa, ss. 202—254. *Toim.*)

kään muodot, mikään sovittelijain diplomatia ja peli *voineet* estää tuota eroamisprosessia.

Tältä — ja vain tältä, vuoden 1910 toukokuussa esittämältäni kannalta katsoen — *kaikki* täysistunnon jälkeiset tapahtumat käyvät ymmärrettäväiksi ja väistämättömiksi, eivätkä ne johdu toisten „paheellisuudesta” ja toisten „hyveellisyydestä”, vaan tapahtumien objektiivisesta kulusta, joka eristää likvidaattoruusvirtauksen ja lakaisee pois väliryhmät ja -ryhmäset.

Hämätäkseen tämän kiistattoman poliittisen tosiasian, sovittelupolitiikan täydellisen *vararikon*, sovittelijoiden on pitänyt mennä niinkin pitkälle, että he suorastaan vääristelevät tosiasioita. Kuulkaapa: „Leniniläisten bolshevikkien ryhmäkuntalaispolitiikka on tuottanut sitäkin suurempaa vahinkoa, koska heillä on ollut enemmistö tärkeimmissä puolue-elimissä, minkä ansiosta heidän ryhmäkuntalaispolitiikkansa on oikeuttanut muita puoluevirtauksia puolustamaan omaa organisatorista eristyneisyyttään ja aseistanut niitä puolueen virallisten elinten vastustamisessa”.

Tämä tiradi ei ole mitään muuta kuin pelkurimaista ja myöhästynyttä... likvidaattoruuden „*puolustelua*”, sillä juuri viimeksi mainitun virtauksen edustajat ovat aina vedonneet bolshevikkien „ryhmäkuntalaisuuteen”. Tuo on myöhästynyttä puolustelua, sillä jokaisen todellisen puoluemiehen (erotukseksi niistä, jotka käyttävät puoluekantaisuustunnusta mainoksena) *velvollisuus* oli esiintyä *silloin, kun* tuo „ryhmäkuntalaisuus” sai alun, eikä 1½ vuoden kuluttua! Sovittelijat — likvidaattoruuden puolustajat — *eivät voineet* esiintyä eivätkä ole esiintyneet aikaisemmin, koska heillä *ei ole tosiasioita*. He käyttävät nykyistä „levotonta aikaa” likvidaattorien perusteettomien fraasien esittämiseen. Mutta tosiasiat sanovat selvästi ja suoraan: heti täysistunnon jälkeen, vuoden 1910 helmikuussa, hra Potresov nosti likvidaattoruuden lipun. Heti paikalla, helmi- tai maaliskuussa, hrat Mihail, Roman ja Juri pettivät puolueen. Heti paikalla golosilaiset alkoivat agitoida „Golosin” puolesta (ks. mitä Plehanov sanoo tästä „Dnevnik” julkaisussaan *seuraavana päivänä* täysistunnon jälkeen) ja ennallistivat „Golosin”. Heti paikalla vperjodilaiset alkoivat perustaa *omaa* „kouluaansa”. Sitä vastoin bolshevikkien *ensimmäisenä* ryhmäkuntalaisaskelena oli „Rabotshaja Gazetan” perustaminen *syyskuussa* 1910, *sen*

jälkeen kun Trotski oli katkaissut välinsä KK:n edustajain kanssa.

Mitä varten sovittelijain oli vääristeltävä tällä tavoin yleisesti tunnettuja tosiasioita? Iskeäkseen silmää likvidaattoreille, tehdäkseen heille palveluksen. Toisaalta „yhteistoiminta likvidaattorien kanssa on mahdotonta”. Toisaalta heitä „oikeuttaa” bolshevikkien ryhmäkuntalaisuus!! Kysymme jokaiselta sosialidemokraatilta, jota ei ole saastutettu ulkomaisella diplomatialla: mitä poliittista luottamusta ansaitsevat ne, jotka ovat sotkeutuneet tuollaisiin ristiriitoihin? He ansaitsevat ne suukot, joilla „Golos” on heidät julkisesti palkinnut, eivät muuta.

Sovittelijat sanovat „ryhmäkuntalaisuudeksemme” polemiikkimme *armottomuutta* (josta syystä he ovat tuhansia kertoja moittineet meitä suusanallisesti yleisissä kokouksissa Pariisissa) ja likvidaattorien armotonta *paljastamista* (he ovat olleet Mihailin, Jurin ja Romanin paljastamista *vastaan*). Sovittelijat ovat kaiken aikaa puolustelleet ja suojelleet likvidaattoreja *uskaltamatta* kertaakaan enempää „Diskussionnyi Listok’issa” kuin muussakaan julkisessa painetussa julistuksessa sanoa avoimesti puolustavansa heitä. Ja nyt he tekevät omasta voimattomuudestaan, omasta pelkuruudestaan esteitä puolueelle, joka on alkanut päättäväisesti eristäytyä likvidaattoreista. Likvidaattorit sanovat: likvidaattoruutta ei ole, sen ovat bolshevikit „paisuttamalla tekaisseet” (ks. Kaukasian likvidaattorien päätöslauselmaa⁹² ja Trotskin puheita). Sovittelijat sanovat: likvidaattorien kanssa on mahdotonta toimia, *mutta... mutta* heillä on „puolustuksenaan” bolshevikkien ryhmäkuntalaisuus. Eikö ole selvää, että tuon subjektiivisten päätelmien naurettavan ristiriidan todellisena ajatuksena on yksinomaan likvidaattoruuden pelkurimainen puolustelu, pyrkimys kampata bolshevikkeja nurkan takaa ja tukea likvidaattoreja?

Mutta siinä ei ole vielä läheskään kaikki. Vielä pahempaa ja ilkeämpää tosiasioiden vääristelyä on se väite, että meillä on muka ollut „enemmistö” „*tärkeimmissä puolueelimissä*”. Tuon ilmetyn valheen tarkoituksena on yksinomaan sovittelijain *poliittisen* vararikon salaaminen. Sillä täysistunnon jälkeen bolshevikeilla *ei ole ollut* todellisuudessa enemmistöä *yhdessäkään* „*tärkeimmässä puolueelimessä*”, vaan se on ollut juuri sovittelijoilla. Löytäkääpä

mies, joka yrittäisi kiistää seuraavat tosiasiat. „Tärkeimpiä puolue-elimia” oli täysistunnon *jälkeen* vain kolme: 1) KK:n Venäjän-byroo — etupäässä *sovittelijoita* *; 2) KK:n Ulkomainen byroo — vuoden 1910 tammikuusta vuoden 1910 marraskuuhun siinä oli bolshevikkeja edustamassa *sovittelija*; koska sovittelukannalla olivat *virallisesti* sekä bundilainen että latvialainen, niin enemmistönä olivat siis 11 kuukauden kuluttua täysistunnosta *sovittelijat*; 3) Pää-äänenkannattajan toimitus — siinä on ollut kaksi „ryhmäkuntalais-bolshevikkia” kahta golosilaista vastaan: enemmistöä ilman puolalaista *ei ollut*.

Mitä varten sovittelijain oli suorastaan valehdeltava? Nimenomaan sitä varten, että voisivat piilottaa päänsä siiven suojaan, hämätä sovittelijain *poliittisen* vararikon. Sovittelijoilla oli valta-asema täysistunnossa, heillä on ollut *enemmistö* kaikissa tärkeimmissä käytännöllisen toiminnan puolue-elimissä täysistunnon jälkeen, ja he ovat puolessatoista vuodessa kärsineet *täyden vararikon*: he eivät ole ketään „sovittaneet” eivätkä luoneet missään mitään, he ovat horjuneet avuttomina puolesta toiseen, saaden siitä hyvästä täysin ansaitusti suukkoja golosilaisilta.

Ja sitäkin täydellisemmän vararikon ovat golosilaiset kärsineet *Venäjällä* — tämän tähdentäminen on sitä tärkeämpää, mitä ahkerammin pariisilaiset sovittelijat vetoavat demagogisesti Venäjään. Venäjällä, päinvastoin kuin ulkomailla, ollaan sovittelupolitiikan kannalla — sellainen on sovittelijain perusmotiivi. Verratkaa näitä *sanoja tosiasioihin*, niin käsitätte tuon olevan mitä sisällyksettömintä ja halpahintaisinta demagogiaa. Tosiasiat sanovat, että KK:n Venäjän-byroossa on *yli vuoden ajan* täysistunnon jälkeen ollut *vain* sovittelijoita, vain he ovat pitäneet virallisia selostuksia täysistunnosta ja virallisesti neuvotelleet legalistien kanssa, vain he ovat nimittäneet asiamiehiä ja lähettäneet heitä eri elimiin, vain heidän käytettävissään ovat olleet kaikki ne rahavarat, joita KK:n Ulkomainen byroo on vastaan sanomatta lähettänyt, vain he ovat käyneet neuvotteluja niiden „venäjänmaalaisien” kanssa, joista on ollut toivoa sekasotkun suhteen (t.s. sovittelupolitiikan suhteen), kynäilijäin y.m.s. kanssa.

* On tietysti olemassa ero sovittelijan ja sovittelijan välillä. Eivätkä läheskään kaikki entiset Venäjän-byroon jäsenet voi (tai halua) ottaa vastuulleensa pariisilaisien sovittelijain — peikkien Trotskin säestäjien — kaikkia mahtipontisia typeyksiä.

Entä tulos?

Tulos on nolla. Ei ainoatakaan lehtistä, ei ainoatakaan esiintymistä, ei ainoatakaan äänenkannattajaa eikä ainoatakaan „sovintoa”. Mutta „ryhmäkuntalais”-bolsheveikeilla on (ettemme puhuisi siitä, mistä julkisesti puhuu vain ohranaa avustava hra Martov) ulkomailla ilmestyvä „Rabotshaja Gazeta”, joka on kahden numeron ilmestyttyä päässyt jaloilleen. Sovittelupolitiikka = nolla, sanoja, turhia toiveita (ja bolshevismien kamppaamista niiden „sovittelu”-toiveiden pohjalla); „virallinen” bolshevismi on teoillaan todistanut olevansa täydellisesti voitolla nimenomaan Venäjällä.

Mitä tuo on — sattumako? vangitsemisten seuraustako? mutta vangitsemiset saattoivat ehkä „säätää” likvidaattoreja, jotka eivät ole toimineet puolueessa, kun taas bolshevikkeja ja sovittelijoita ne ovat niittäneet yhtäläillä.

Ei, se ei ole sattuma eikä eri henkilöiden onnen tai menestyksen tulos. Se on tulos lähtökohdiltaan virheellisen suunnan poliittisesta vararikosta. Sovittelupolitiikan perusta on väärä — proletariaatin puolue pyritään rakentamaan yhtenäiseksi liittämällä yhteen kaikki, m.m. myös sosialidemokratianvastaiset, epäproletaariset ryhmäkunnat, väärää on periaatteettomuus „yhdistymis”-haihattelussa, joka johtaa puffiin, väärää on „puolueryhmiä” vastaan suunnattu sanahelinä (koska samalla käytännössä muodostetaan uusi ryhmä)— sanahelinä, joka on kykenemätön hajottamaan puoluevastaisia ryhmäkuntia ja heikentää bolshevikien puolueryhmää, jonka osalle on likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan käydystä taistelusta tullut 9/10.

Trotski tarjoaa meille runsaasti esimerkkejä periaatteettomasta „yhdistymis”-haihattelusta. Johdattakaapa mieleenne vaikkapa se (otan erään tuoreimman esimerkin), miten hän kehuskeli pariisilaista „Rabotshaja Zhizniä”⁹³, jota pariisilaiset sovittelijat ja golosilaiset hoitavat tasa-arvoisina. Ilahduttavaa tosiaankin! kirjoitti Trotski, „ei bolshevikki eikä menshevikki, vaan vallankumouksellinen sosialidemokraatti”. Poloinen fraasisankari ei ole huomannut pikku-seikkaa: vallankumouksellinen on vain se sosialidemokraatti, joka on ymmärtänyt vallankumousvastaisen mukasosialidemokratismien vahingollisuuden kyseisessä maassa ja kyseisenä aikana, t.s. likvidaattoruuden ja otzovismien vahingollisuuden vuosien 1908—1911 Venäjällä, ja joka

osaa taistella tuontapaisia epäsosialidemokraattisia virtauksia vastaan. Suudellensa „Rabotshaja Zhizniä” — joka ei ole käynyt minkäänlaista taistelua ei-vallankumouksellisia sosialidemokraatteja vastaan Venäjällä — Trotski on vain paljastanut likvidaattorien suunnitelman, joita hän palvelee uskollisesti ja totisesti: *tasa-arvoisuus* Pää-äänenkannattajassa merkitsee likvidaattoreja vastaan käydyn taistelun lopettamista; likvidaattoreilla on todellisuudessa täydet mahdollisuudet taistella puoluetta vastaan, mutta puolueelta *sidottakoon* sekä kädet että jalat golosilaisten ja puolue miesten „tasa-arvoisuudella” Pää-äänenkannattajassa (ja KK:ssa). Silloin likvidaattorien voitto olisi täydellisesti taattu, mutta vain likvidaattorien lakeijat voisivat ajaa läpi tai puolustaa moista suunnitelmaa.

Esimerkkejä periaatteettomasta „yhdistymis”-hahattelusta, joka lupaa rauhan ja siunaukselliset oltavat ilman pitkälistä, sitkeää ja hurjaa taistelua likvidaattoreja vastaan, me saimme täysistunnossa Ionovista, Innokentista y.m. sovittelijoista. Samanlaisen esimerkin saimme sovittelijoidemme lehtisestä, jossa he puolustelevat likvidaattoruutta bolshevismin „ryhmäkuntalaisuudella”. Lisäesimerkkeinä ovat heidän sellaiset puheensa, että bolshevikit „ovat eristäytyneet” „muista illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen kannalla olevista virtauksista („Vperjod”, „Pravda”)”.

Tämän merkittävän tiradin kursivointi on meidän. Tässä tiradissa kuvastuu kuin aurinko pienessä vesipisarassa sovittelupolitiikan koko periaatteettomuus — sen poliittisen voimattomuuden alkusyy.

Ensiksikin, edustavatko „Pravda” ja „Vperjod” *sosialidemokraattisia virtauksia*? Ei, eivät edusta, sillä „Vperjod” edustaa *epäsosialidemokraattista* virtausta (otzovismi ja machilaisuus), ja „Pravda” edustaa pikku ryhmää, joka *ei ole antanut* omaperäisiä ja eheitä vastauksia *yhteenkään* vallankumousta ja vastavallankumousta koskevaan tärkeään periaatekysymykseen. Mutta *virtaukseksi* voidaan sanoa vain sellaisten poliittisten aatteiden summaa, jotka ovat määriteltyjä *kaikissa* tärkeimmissä *sekä* vallankumousta (koska siitä meitä ei erota kovinkaan pitkä aika ja olemme siitä joka suhteessa riippuvaisia) *että* vastavallankumousta koskevissa kysymyksissä, ja jotka lisäksi levinneisyydellään työväenluokan laajoihin kerroksiin ovat todistaneet oikeutensa olla olemassa virtauksina. Sekä

menshevismi että bolshevismi ovat sosialidemokraattisia virtauksia, sen ovat todistaneet vallankumouksen antama kokemus ja työväenliikkeen 8-vuotinen historia. Pikku ryhmiä, jotka eivät edusta mitään *virtausta*, on tänä aikana ollut joukoittain, niin kuin niitä on ollut paljon ennenkin. Virtauksen ja pikku ryhmän sekoittaminen toisiinsa on siis antautumista *juonitteluun* puoluepolitiikassa. Sillä juuri tuo periaatteettomien pikku ryhmien ilmaantuminen, niiden hetkellinen olemassaolo, niiden pinnistykset sanoa „sanansa” ja niiden keskinäinen, eri valtakuntien välistä kanssakäymistä muistuttava „kanssakäyminen” muodostavat pohjan ulkomaiselle *juonittelulle*, jolta ei pelasta eikä voi pelastaa mikään muu paitsi vääjäämätön, johdonmukainen, työväenliikkeen pitkän historian koetelemuksissa kokeiltu periaatteellisuus.

Toiseksi,— ja tällöin heti huomaamme sovittelijain periaatteettomuuden muuttuvan käytännössä juonitteluksi — pariisilaisten lehtisessä puhutaan suoranaisesti ja tarkoituksellisesti valhetta, kun sanotaan: „otzovismilla ei enää ole julkisia kannattajia ja puoltajia puolueessamme”. Kuten jokainen tietää, tuo ei ole totta. Tuon valheen kumoo asiakirjallisesti „Vperjodin” 3. numero (*toukokuu 1911*), jossa *avoimesti* sanotaan, että otzovismi on „täysin laillinen virtaus puolueessamme” (s. 78). Vai aikovatko ratki viisaat sovittelijamme väittää, *ettei* tuollainen julkilausuma *ole* otzovismin puolustelua?

Niinpä niin, kun ihmiset eivät voi lähestymistään tiettyyn pikku ryhmään puolustaa periaatteessa, heidän ei auta muu kuin turvautua pikku valheisiin, halpahintaiseen imarteluun, päännöyökkäyksiin ja silmäniskuihin, t.s. nimenomaan siihen, mikä kokonaisuudessaan muodostaa juonittelukäsitteen. „Vperjod” kehuu sovittelijoita — sovittelijat kehuvat „Vperjodia” ja rauhoittelevat vilpillisesti puoluetta otzovismin suhteen. Ja sen tuloksena hierotaan kauppoja ja tingitään suuremmista ja pienemmistä paikoista otzovismin *puolustajien* kanssa, täysistunnon *kaikkien* päätösten *rikkojien* kanssa. Likvidaattorien salakähmäinen auttaminen, otzovistien salakähmäinen auttaminen — juuri se on sovittelijain osana, juuri se on voimattoman ja raukkamaisen juonittelun sisältönä.

Kolmanneksi. „Yhteistoiminta likvidaattorien kanssa on Venäjällä mahdotonta”. Sovittelijoidenkin on täytynyt

tunnustaa tuo totuus. Herää kysymys, tunnustavatko „Vperjod”- ja „Pravda”-ryhmä tuon totuuden? Sitä ne eivät ainoastaan ole tunnustamatta, vaan puhuvat aivan *päinvastaista*, suorastaan vaativat „yhteistoimintaa” likvidaatteorien kanssa ja suorastaan *harjoittavat sitä* (ks. vaikkapa 2. vperjodilaisen koulun selostusta). Herää kysymys, onko edes hitusen verran periaatteellista ja *rehellistä* julistaa sellaista politiikkaa, että lähestyttäisiin ryhmiä, joiden vastaukset *peruskysymyksiin* ovat *suorastaan vastakkaisia?* — sillä likvidaatteoruuskysymys on täysistunnon suoranaishella ja yksimielisellä päätöslauselmalla tunnustettu erääksi peruskysymykseksi. Selvää on, ettei ole, että tässä on edessämme aatteellinen kuilu, ja yritykset sanasillan, diplomaattisen sillan rakentamiseksi sen yli pakottavat väistämättömästi sovittelijoita juonitteluun siitä huolimatta, vaikka Ivan Ivanytshin ja Ivan Nikiforovitshin aikeet olisivat mitä parhaimpia.

Ja niin kauan kuin meille ei näytetä ja todisteta painavilla tosiasioilla ja tärkeimpiä kysymyksiä koskevalla yleiskatsauksella sitä, että „Vperjod” ja „Pravda” ovat *socialidemokraattisia virtauksia* (sitä ei kukaan ole edes yrittänyt todistaa täysistunnosta kuluneiden 1½ vuoden aikana eikä sitä voidakaan todistaa), niin kauan me tulemme väsymättä selittämään työläisille niiden periaatteettomien juonien, niiden juonittelutemppujen koko vahingollisuutta, joihin vie sovittelijain julistama lähentyminen „Vperjodiin” ja „Pravdaan”. Vallankumouksellisten socialidemokraattien *ensimmäinen velvollisuus on eristäytyä* näistä epäsosialidemokraattisista ja periaatteettomista pikku ryhmistä, jotka avustavat likvidaatteoreita. On käännyttävä „Vperjodiin” ja „Pravdaan” yhteyttä pitävien Venäjän työläisten puoleen sivuuttamalla nuo pikku ryhmät ja vastustamalla noita ryhmiä — sellainen on se politiikka, jota bolshevismi on noudattanut, noudattaa ja tulee edelleenkin noudattamaan kaikista esteistä huolimatta.

Sanoin, että sovittelijat ovat kärsineet täydellisen poliittisen vararikon sinä 1½ vuoden aikana, jona he ovat olleet *valta-asemassa* puolueen keskuselimissä. Tavallisesti tähän vastataan: niin kyllä, mutta se johtuu siitä, että te ryhmäkuntalaiset olette olleet meitä haittaamassa (ks. „Pravdan” 20. numerossa ollutta sovittelijain — *vaan ei* bolshevikkien — Germanin ja Arkadin ⁹⁴ kirjettä).

Suunnan ja pikku ryhmän *poliittinen* vararikko onkin juuri siinä, että *kaikki* on sen „haittana”, *kaikki* kääntyy sitä vastaan — sillä se on väärin ymmärtänyt tuon „kaiken” ja ottanut perustakseen sisällyksettömät sanat, huokaukset, valittelun ja nyyhkyttämisen.

Mutta meitä, hyvät herrat, ovat *kaikki* auttaneet, ja se on taannut menestyksemme. Meitä ovat auttaneet hrat Potresovit, Larinit, Levitskit, sillä he *eiväät ole voineet* suutaan avata vahvistamatta sitä, mitä *me* olemme sanoneet likvidaattoruudesta. Meitä ovat auttaneet hrat Martovit ja Danit, sillä he *ovat saaneet* kaikki yhtymään siihen mielipiteeseemme, että golosilaiset ja likvidaattorit ovat samaa maata. Meitä on auttanut Plehanov *juuri sikäli*, mikäli hän on paljastanut likvidaattoreja, osoittanut täysistunnon päätöslauselmiin jätetyt (*sovittelijain jättämät*) „takaportit likvidaattoreja varten” ja tehnyt pilkkaa noiden päätöslauselmien „pulleista” ja „integraalisista” kohdista (*jotka sovittelijat ajoivat läpi vastustaen meitä*). Meitä ovat auttaneet venäläiset sovittelijat, jotka „ovat kutsuneet mukaansa” Mihailin, Jurin ja Romanin haukkuen samalla Leniniä (ks. „Golosia”) ja todistaneet siten, *ettei* likvidaattorien kieltäytyminen johtunut „ryhmäkuntalaisten” ilkimielisyydestä. Minkä vuoksi on käynyt niin, rakkaat sovittelijat, että kaikki ovat olleet teitä haittaamassa hyveellisyydestänne huolimatta, kun taas meitä ovat kaikki auttaneet ryhmäkuntalaisesta paheellisuudestamme huolimatta?

Sen vuoksi, että pikku ryhmänne politiikka on rakennettu vain sanahelinälle — usein sangen hyväntahtoiselle ja hyvää tarkoittavalle, mutta sisällyksettömälle sanahelinälle. Mutta todellisuudessa päästään lähemmäksi yksimielisyyttä *vain* lähentämällä *voimakkaita* puoluerhyimiä, jotka ovat voimakkaita aatteellisen eheydensä ja vallankumouksessa koetellun *joukkovaikutuksensa* ansiosta.

Ryhmäkuntalaisuutta vastustavat huutonne jäävät nytkin fraaseiksi, koska *te itse olette ryhmä* ja lisäksi eräs pahin, epäluotettavin ja periaatteettomin ryhmä. Kovaääninen, suurellinen sanontanne („Informasjonnyi Bjulletenissa”) — „ei centime’akaan puoluerhyimille” — on fraasi. Jos olisitte sanoneet tuon vakavissanne, niin olisitteko voineet tuhlata „centime’ja” uuden pikku ryhmän ohjelmalehtisen julkaisemiseen? Jos olisitte sanoneet tuon vakavissanne, niin olisitteko voineet pysyä vaiti nähdessänne *ryhmäkuntalais-*

äänenkannattajat — „Rabotshaja Gazetan” ja „Dnevnik Sotsial-Demokratian”? — olisitteko voineet olla vaatimatta julkisesti niiden lakkauttamista? * Olisitte ilman muuta joutuneet naurunalaiseksi, jos olisitte sitä vaatineet ja asettaneet sellaisen ehdon vakavissanne. Ja kun te, vaikka tajuattekin sen mainiosti, edelleenkin vain haikeasti huokailette, niin eikö tämä todista yhä uudelleen sitä, että sovittelupolitiikkanne roikkuu ilmassa?

Puolueyhmiän aseistariisuminen on mahdollista vain molemminpuolisuuden pohjalla — muussa tapauksessa se on taantumuksellinen tunnus, proletariaatin asialle kovin vahingollinen, demagoginen tunnus, koska se vain *helpottaa* likvidaattorien leppymätöntä taistelua puoluetta vastaan. Ken esittää tuon tunnuksen nykyään, *sen jälkeen*, kun täysistunto on epäonnistunut sen soveltamisessa, *sen jälkeen*, kun golosilaisten ja vperjodilaisten ryhmät ovat estäneet (puolueyhmiä) yhtymästä, ken tekee sen eikä edes yritä eikä uskalla asettaa toistamiseen ehdoksi molemminpuolisuutta, ei uskalla asettaa sitä selvästi, määritellä keinoja sen *reaalisen* toteuttamisen valvomiseksi, hän vain humalluttaa itsensä makeiden sanojen helinällä.

Bolshevikit, liitykää tiiviimmin yhteen — te olette ainoa suojamuri johdonmukaisessa ja päättäväisessä taistelussa likvidaattoruutta ja otzovismia vastaan.

Harjoittakaa käytännössä koeteltua ja kokemuksen vahvistamaa politiikkaa, jonka tarkoituksena on lähentyminen likvidaattoruusvastaisen menshevismien kanssa, siinä tunnuksemme. Siinä politiikka, joka ei lupaa rappeutumista ja mätänemiskaudella mahdollittoman „yleisen rauhan” maitojokia ja kiisselirantoja, mutta joka todella auttaa lähentämään toiminnassa toisiinsa *puoluevirtauksia*, jotka edustavat *kaikkea* sitä, mikä *proletaarisessa* liikkeessä on voimakasta, tervettä ja elinkykyistä

Sovittelijain osaa vastavallankumouksen kaudella voidaan kuvaannollisesti luonnehtia seuraavasti. Bolshevikit kihnaavat suurella vaivalla jyrkkää mäenrinnettä ylös puoluekuormaamme. Golosilaislikvidaattorit kiskovat sitä kaikin voiminsa takaisin mäen alle. *Kuorman päällä* istuu

* Oikeudenmukaisuus vaatii sanomaan, että pariisilaiset sovittelijat, jotka nyt ovat julkaisseet lehtisensä, *vastustivat* „Rabotshaja Gazetan” perustamista ja *poistuivat ensimmäisestä kokouksesta*, jonne lehden toimitus oli heidät kutsunut. Sääli, etteivät he auttaneet meitä (auttaneet sovittelupolitiikan tyhjyyden paljastamisessa) esiintymällä avoimesti „Rabotshaja Gazetaa” vastaan.

sovittelija. Hän on herttaistakin herttaisempi; hänen kasvonsa ovat imelääkin imelämmät aivan kuin Jeesuksella Kristuksella. Koko hahmoltaan hän on ilmetty hyveellisyys. Luoden katseensa kainosti maahan ja kohottaen kätensä kohti korkeutta sovittelija huudahtaa: „kiitän sinua, herra, etten ole *noiden* — päänyökkäys bolshevikkeja ja menshevikkejä kohti — ilkimielisten ryhmäkuntalaisten kaltainen, jotka jarruttavat kaikkea edistyvää liikettä”. Mutta kuorma liikkuu hiljalleen eteenpäin ja sovittelija istuu kuormalla. Kun ryhmäkuntalaisbolshevikit *löivät* likvidaattorien KK:n Ulkomaisen byroon ja raivasivat siten paikan uuden talon rakentamista varten, *puolueryhmien* liittoutumaa (tai edes väliaikaista liittoa) varten, niin silloin tähän taloon astuivat sovittelijat (haukkuen ryhmäkuntalaisbolshevikkeja) ja siunasivat tupaantulijaiset... pirskuttamalla pyhää vettä, jona olivat imelät puheet ei-ryhmäkuntalaisuudesta!

Mitä olisi tullut vanhan „Iskran” historiallisesti unohtumattomasta työstä, jos se olisi ekonomismia ja „struvelaisuutta” vastaan kohdistuneen johdonmukaisen, leppymättömän periaatteellisen kamppailun asemesta taipunut johonkin liittoutumaan, liittoon tai „yhdistymään” *kaikkien* niiden ryhmien ja ryhmästen kanssa, joita siihen aikaan oli ulkomailla ainakin yhtä paljon kuin nykyään?

Ja kuitenkin nykykautemme ja vanhan „Iskran” kauden väliset eroavaisuudet tekevät periaatteettoman ja fraasirikkaan sovittelupolitiikan monta kertaa vahingollisemmaksi.

Ensimmäisenä eroavaisuutena on se, että kapitalismin ja porvariston kehityksessä sekä luokkataistelun selvytyksessä Venäjällä olemme päässeet nyt paljon korkeammalle. Herrojen Potresovien, Levitskien, Larinien ja kumpp. *liberaalista* työväenpolitiikkaa varten on jo (ja ensimmäisen kerran Venäjällä on) olemassa tietty objektiivinen maaperä. Kadettien stolypinilainen liberalismi ja stolypinilainen työväenpuolue ovat jo muodostumassa. Sovitteluhenkiset fraasit ja juonittelu likvidaattoreja tukevien ulkomaisten pikku ryhmien kanssa ovat käytännössä sitä vahingollisempia.

Toisena eroavaisuutena on proletariaatin kehityksen, sen tietoisuuden ja luokkaeheyden mittaamattomasti korkeampi aste. Sitä vahingollisempaa on se, että sovittelijat *keino-*

tekoisesti tukevat hetkellisiä ulkomaisia pikku ryhmiä („Vperjod”, „Pravda” *j.n.e.*), jotka eivät ole luoneet eivätkä voikaan luoda mitään *virtausta* sosialidemokratiassa.

Kolmas eroavaisuus: „Iskran” kaudella oli Venäjällä ekonomistien illegaalisia järjestöjä, jotka piti lyödä ja hajottaa, jotta olisi voitu yhdistää vallankumoukselliset sosialidemokraatit niitä vastaan. Nykyään *ei* rinnakkaisia illegaalisia järjestöjä *ole*, kysymyksessä on vain taistelu eristäytyneitä *legaalisia* ryhmiä vastaan. Ja tätä eristymisprosessia (joka sovittelijainkin on pakko tunnustaa) he *jarruttavat pelaamalla* poliittista *peleä* ulkomaisten ryhmien kanssa, *jotka eivät halua* eivätkä kykene toimimaan tällaisen rajankäynnin suuntaan.

Bolshevismi „on kestänyt” otzovismitaudin, vallankumouksellisen sanahelinän, „vasemmistolaisuus”-leikin, horjahdellut vasemmalle pois sosialidemokratismista. Otzovistit esiintyivät ryhmänä silloin, kun ei *enää* voitu „kutsua pois” Duuman sosialidemokraatteja.

Bolshevismi kestää myöskin „sovittelu”-taudin, horjahdellut likvidaattoruuden puoleen (sillä *käytännössä* sovittelijat ovat aina olleet leikkikaluna likvidaattorien käsissä). Myös sovittelijat ovat pahasti myöhästyneet esiintyessään ryhmänä silloin, kun he olivat jo ehdyttäneet itsensä sovittelupolitiikan *vallassaoloaikana*, jota kesti 1½ vuotta täysistunnon jälkeen, eikä ole enää ketä sovittaa.

P. S.* Tämä artikkeli on kirjoitettu toista kuukautta sitten. Siinä arvostellaan sovittelijain „teoriaa”. Mitä tulee sovittelijain „käytäntöön”, joka on saanut ilmaisunsa sinä loputtomana, järjettömänä, turhana ja häpeällisenä rettelöintinä, mikä on vallalla sovittelijain ja puolalaisten „Bjulletenin” 2. numerossa, niin siihen ei kannata haaskata ainoatakaan sanaa.

„Sotsial-Demokrat” № 24,
lokakuun 18 (31) pnä 1911
Allekirjoitus: N. Lenin

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

* — Postscriptum — jälkkirjoitus. Toim.

VAALIKAMPPAILUSTA JA VAALIOHJELMASTA

Ensi vuonna pidetään IV Valtakunnanduuman vaalit. Sosialidemokraattien on *viipymättä* aloitettava vaalikamppailu. *Kaikkien* puolueiden keskuudessa on tulevien vaalien vuoksi jo nyt havaittavissa „vilkastumista”. Vastavallankumouskauden ensimmäinen vaihe on ilmeisesti päättynyt: viimevuotiset mielenosoitukset, ylioppilasliike, nälänhätä maaseudulla ja — viimeinen lukunsa, mutta ei tärkeytensä vuoksi! — lakkoaalto — kaikki tuo viittaa varmasti alkavaan käänteeseen, uuteen alkavaan vastavallankumouskauden vaiheeseen. Päiväjärjestyksessä on voimaperäinen propaganda-, agitaatio- ja järjestämistyö, ja tulevat vaalit ovat tässä työssä luonnollisena, väistämättömänä ja ajankohtaisena „kiinneohtana”. (Huomautamme suluissa, että ne, jotka sosialidemokraattien keskuudessa „vperjodilaisten” pikku ryhmän tapaan yhä vielä ovat kahden vaiheilla noista elämän, kokemuksen, puolueen täysin oikeiksi vahvistamista alkeellisista totuuksista ja luulevat „otzovismia” „lailliseksi suuntavivahteeksi” („Vperjod”, № 3, *toukokuu 1911*, s. 78), — ne ilman muuta pyyhkivät itsensä pois sosialidemokratian vähänkin vakavampien suuntien tai virtausten joukosta.)

Aluksi muutamia huomautuksia vaalikamppailun järjestelystä, asettelusta ja suorittamisesta. Sen *viipymätön* aloittaminen vaatii VSDTP:n illegaalisia puoluesoluja ryhtymään *viipymättä aloitteelliseen* toimintaan maan joka kolkalla, kaikissa ja kaikenlaisissa legaalisisissa ja puolilegaalisissa järjestöissä, kaikissa isoissa tehtaissa ja tuotantolaitoksissa sekä kaikkien väestökerrosten ja -ryhmien keskuudessa. Rumanpuoleista todellisuutta on katsottava

suoraan silmiin. Hyvin monilla paikkakunnilla ei ole lainkaan täysin muotoutuneita puoluejärjestöjä. On sosialidemokraateille uskollinen työläisten etujoukko. On yksilöitä, on pieniä ryhmiä. Siksi *kaikkien* sosialidemokraattien tulee ensi työkseen perustaa oma-aloitteisesti soluja (— hyvä sana ilmaisemaan sitä ajatusta, että ulkoiset olosuhteet edellyttävät pieniä, hyvin joustavia ryhmiä, kerhoja ja järjestöjä), vaikkapa pari kolme, jotka kuitenkin voivat „käydä käsiksi”, päästä jonkinlaisiin yhteyksiin ja aloittaa vaikkapa kaikkein vaatimattomimman, mutta kuitenkin järjestelmällisen toiminnan.

Puolueemme asiointilan ollessa nykyisellään mikään ei ole vaarallisempaa kuin sellaisen ajan „odottamisen” taktiikka, jolloin saadaan muodostettua vaikutusvaltainen venäläinen keskuselin. Jokainen sosialidemokraatti tietää, että sen muodostamiseksi *tehdään* työtä ja että sen hyväksi ovat tehneet *kaikkensa* ne, joiden velvollisuutena se ennen kaikkea on, mutta jokaisen sosialidemokraatin tulee niinkään tietää, että poliisi aiheuttaa tavattomia vaikeuksia — ei saa lannistua ensimmäisestä, toisesta eikä kolmannestakaan epäonnistumisesta! — jokaisen tulee tietää, että kun sellainen keskuselin muodostetaan, niin se joutuu pitkän aikaa järjestämään kestäviä yhteyksiä kaikkiin paikallisjärjestöihin, sen täytyy aika kauan rajoittaa vain *yleispoliittiseen* johtamiseen. Tiukasti puoluekantaisten illegaalisten aloitekykyisten VSOTP:n paikallissolujen järjestämisen lykkääminen, solujen, jotka heti aloittaisivat vaalivalmistelutyön ja tekisivät heti kaiken, mikä suinkin on mahdollista, propaganda- ja agitaatiotyön kehittämiseksi (illegaaliset kirjapainot, lentolehtiset, legaaliset äänenkannattajat, „legaalisten” sosialidemokraattisten puolueiden ryhmät, kuljetusyhteydet *j.n.e. y.m.s.*) — sellaisen asian lykkääminen olisi toiminnan karille ajamista.

Sosialidemokratialle, joka pitää vaaleja arvossa ennen kaikkea kansan poliittisen valistamisen kannalta, on peruskysymyksenä tietenkin kysymys koko vaaleihin liittyvän propaganda- ja agitaatiotyön aatteellis-poliittisesta sisällöstä. Vaaliohjelmakysymys onkin juuri se. Jokaiselle puolueelle, joka sen nimen jossain määrin ansaitsee, vaaliohjelma on jo kauan ennen vaaliaikaa jotain olevaista, mitä ei ole varta vasten keksitty „vaaleja varten”, vaan mikä väistämättömästi seuraa puolueen kaikista *teoista*, sen koko

toiminnan järjestelystä, sen koko suunnasta kyseisenä historian kautena. Ja VSDTP:ta varten vaaliohjelma on jo määritelty, vaaliohjelma on jo olemassa, sen ovat luonnollisesti ja väistämättömästi määränneet puolueen periaatteet ja se taktiikka, jonka puolue on jo määritellyt, jota se jo on noudattanut ja tulee noudattamaan koko sinä kansan poliittisen elämän kautena, josta vaalit aina tekevät tietystä suhteesta „yhteenveton”. VSDTP:n vaaliohjelma on *yhteenveto* siitä työstä, jonka vallankumouksellinen marxilaisuus ja sille uskollisina pysyneet edistykselliset työläiskerrokset ovat suorittaneet vv. 1908—1911 kaudella, vastavallankumouksen riehumiskaudella, „kesäkuun 3 päivän” „stolypinilaisen” valtakomennon kaudella.

Tuohon yhteenvetoon sisältyy kolme pääosaa: 1) puolueen ohjelma; 2) puolueen taktiikka; 3) puolueen arvio vallitsevista tai levinneimmistä tahi demokraatialle ja sosialismille vahingollisimmista nykyajan aatteellis-poliittisista virtauksista. Ilman ohjelmaa puolue ei voi olla missään määrin eheä poliittinen elimistö, joka kykenee aina kaikissa ja kaikenlaisissa tapahtumain käännteissä noudattamaan linjaansa. Ilman taktillista linjaa, joka perustuu kyseisen poliittisen ajankohdan arvioon ja antaa tarkat vastaukset nykyajan „kirottuihin kysymyksiin”, voi olla olemassa teoreetikkojen kerho, mutta ei toimiva poliittinen suure. Ilman „aktiivisten”, nykytärkeiden eli „muodikkaiden” aatteellis-poliittisten virtausten arvioimista ohjelma ja taktiikka voivat muuttua kuolleiksi „pykäliksi”, joiden toteuttaminen elämässä, soveltaminen tuhansiin yksityiskohtaisiin, konkreettisiin ja ratki konkreettisiin käytännön kysymyksiin ei ole ajateltavissa, jos ymmärretään asian olemus, ymmärretään se, „mikä mitäkin on”.

Mitä tulee niihin aatteellis-poliittisiin virtauksiin, jotka ovat luonteenomaisia vv. 1908—1911 kaudelle ja erikoisen tärkeitä sosialidemokraattien tehtävien ymmärtämiseksi, niin niistä ovat ensi sijalla „vehiläisyys” *vastavallankumouksellisen liberaalisen* porvariston ideologiana (joka täydellisesti vastaa kadetti puolueen politiikkaa, sanokoot sen diplomaatit mitä tahansa) ja *likvidaatteisuus*, saman masentuneisuuden ja porvariston vaikutuksen ilmauksena työväenliikkeeseen kosketuksissa olevissa piireissä. Takaisin demokratiasta, kauemmaksi joukkoliikkeestä, kauemmaksi vallankumouksesta — sellainen on „yhteiskuntapiireissä” vallitsevien

poliittisen ajattelun suuntien johtomotiivi. Kauemmaksi illegaalisesta puolueesta, proletariaatin hegemoniatehtävistä vapautistelussa, vallankumouksen puolustamistehtävistä — sellainen on marxilaisten keskuudessa esiintyvän ja „Nasha Zarja” sekä „Delo Zhizni” nimisiin äänenkannattajiin pesiytyneen „vehiläisyyden” johtomotiivi. Mitä sanonevatkin rajoittuneet käytännönmiehet tai ne, jotka nykyisenä vaikeana kautena kääntävät väsyneinä selkensä vallankumouksellisen marxilaisuuden puolesta käytävälle raskaalle taistelulle, niin millään sosialidemokraattisen toiminnan alalla ei ole *ainoatakaan* „käytännön” kysymystä, *ainoatakaan* sosialidemokratian illegaalisen ja legaalisen toiminnan kysymystä, johon propagandisti ja agitaattori voisi antaa tarkan ja tyhjentävän vastauksen ymmärtämättä mainittujen Stolypinin kauden „ajatussuuntien” koko syvyyttä ja merkitystä.

Sosialidemokraattien vaaliohjelma on sängen usein hyödyllistä ja toisinaan myös välttämätöntä päättää lyhyeen yleistunnukseen, vaalitunnukseen, joka tuo esiin lähimmän poliittisen käytännön tärkeimmät kysymykset ja antaa sopivimman ja läheisimmän aiheen sekä aineistoa kaikinpuolisen sosialistisen propagandan kehittämistä varten. Nykykaudellamme voivat sellaisena tunnuksena, sellaisena yleistunnuksena olla vain seuraavat kolme vaatimusta: 1) tasavalta, 2) kaiken tilanherramaan konfiskointi, 3) 8-tuntinen työpäivä.

Ensimmäinen vaatimus muodostaa poliittisen vapauden vaatimusten kvintessenssin. Olisi väärin rajoittaa tähän viimeksi mainittuun termiin ilmaistessamme puoluekannamme tämääntapaisissa tai jonkinlaisissa muunlaisissa, „demokratisoinnin” y.m. tapaisissa kysymyksissä, syystä että meidän on otettava propagandassa ja agitaatiossa huomioon vallankumouksen kokemukset. Kahden Duuman hajottaminen, pogromien järjestäminen, mustasotnialaisjoukkoiden tukeminen ja mustasotnialaissankarien armahdaminen, „ljahovilaiset” uroteot Persiassa⁹⁵, kesäkuun 3 päivän valtiokaappaus, useita sen pohjalla myöhemmin suoritettuja „pieniä coups d'état” * (87. pykälä y.m.) — sellainen on meidän Romanovin — Purishkevitchin —

* — valtiokaappauksia. Toim.

Stolypinin ja kumpp. monarkiamme aikaansaannosten luettelo, joka ei ole lähimainkaan täydellinen. Voi olla ja onkin ollut historiallisia olosuhteita, jolloin monarkia on osoittautunut kykeneväksi sopeutumaan sen tapaisiin vakaviin demokraattisiin reformeihin, jollainen on esimerkiksi yleinen äänioikeus. Monarkia ei suinkaan ole mikään yksikaikkinen ja muuttumaton, vaan se on sangen joustava laitos, joka kykenee mukautumaan herruuden erilaisiin luokkasuhteisiin. Mutta jos näistä kiistattomista abstraktista ajatelmissa tehtäisiin johtopäätöksiä XX vuosisadan Venäjän konkreettiseen monarkiaan nähden, niin se olisi historian arvostelun vaatimusten pilkkaamista ja demokration asian kavaltamista.

Asemamme ja valtiovaltamme historia — varsinkin viimeisten kymmenen vuoden ajalta — osoittaa meille selvästi, että nimenomaan tsaarin monarkiassa on koostunut se mustasotnialaistilanherrojen (Romanov on ensimmäinen heistä) joukkio, joka on tehnyt Venäjästä ei ainoastaan Euroopan, vaan nykyään myös Aasian hirmun,— joukkio, joka nyt on kehittänyt kerrassaan poikkeuksellisiin mittoihin virkamiesten mielivallan, rosvouksen ja kruununvarkauden, „rahvaaseen” kohdistuvan järjestelmällisen väkivallan, poliittisten vastustajain piinaamisen ja kiduttamisen j.n.e. Kun *meidän* monarkiamme *konkreettiset* kasvot, konkreettinen taloudellinen perusta ja poliittinen fysionomia ovat tällaiset, niin esimerkiksi yleistä äänioikeutta koskevan vaatimuksen asettaminen keskiöksi taistelussa poliittisen vapauden puolesta olisi ylipäänsä enemmänkin järjetömyyttä kuin opportunismia. Kun kysymyksessä on yleiseksi vaalikamppailutunnukseksi tarkoitettun keskeisimmän vaatimuksen valinta, niin täytyyhän erilaiset demokraattiset vaatimukset asettaa jossain määrin totuuteen vivahtavan tulevaisuuden näköalan ja suhteellisuuden mukaisesti; ilman, ettei se herättäisi valistuneissa ihmisissä naurua ja panisi valistumattomien päätä pyörälle, on todellakin mahdotonta tavoitella sellaista, että Purishkevitch tunnustaisi naisten säädyllisen kohtelun hyväksyttäväksi ja „rivosanojen” käytön sopimattomaksi, että Iliodor olisi pidättyväinen, Gurko ja Reinbot pyyteettömiä ja rehellisiä, että Tolmatshov ja Dumbadze olisivat oikeudenmukaisia ja noudattaisivat laillista järjestystä ja Nikolai Romanov suorittaisi demokraattisia reformeja!

Asettakaa kysymys niin sanoaksemme yleishistorialliselta kannalta. Kiistatonta on (kaikista, paitsi Larinista ja likvidaattoerien pikku ryhmästä), että Venäjällä porvarillista vallankumousta ei ole suoritettu loppuun. Venäjä on menossa *vallankumouksellista* kriisiä kohti. Meidän tulee todistaa vallankumous välttämättömäksi, julistaa sen lainmukaisuutta ja „hyödyllisyyttä”. Jos kerran asia on niin, niin poliittisen vapauden puolesta on agitoitava siten, että kysymys asetetaan koko laajuudessaan, osoitetaan voitokkaan, vaan ei puolitiehen jäävän (kuten v. 1905), liikkeen päämäärä, esitetään tunnus, joka pystyy innostamaan joukkoja, niitä, jotka ovat nääntyneet Venäjän oloissa, kärsineet venäläisenä olemisen häpeää ja joiden pyrkimyksenä on todella vapaa, todella uudistettu Venäjä.— Asettakaa kysymys propagandan ja käytännön kannalta. Eihän voida olla selittämättä jopa takapajuisimmallekaan musikkalle, että valtiota on hallittava „Duuman”, joka on vapaammin valittu kuin ensimmäinen ja jonka valitsee koko kansa. Entä mitä pitäisi tehdä, ettei „Duumaa” voitaisi hajottaa? Sitä ei voida tehdä, ellei murskata tsaarin monarkiaa.

Väitetään ehkä vastaan: tasavalta-tunnuksen ottaminen koko vaalikamppailun tunnukseksi merkitsee, että tehdään mahdottomaksi käydä vaalikamppailua legaalisesti ja ettei legaalisen toiminnan tärkeyden ja välttämättömyyden tunnustamiseen suhtauduta vakavasti. Sellainen vastaväite olisi likvidaattoerien arvolle sopiva sofismi. Tasavallasta ei voida puhua julkisesti (poikkeuksena on Duuman puhujalava, jolta voidaan ja pitääkin propagoida tasavallata pysyen *täydellisesti* legaalisuuden pohjalla), mutta demokratismien puolesta voidaan kirjoittaa ja puhua *siten*, ettei tehdä pienintäkään myönnytystä sellaisten ajatusten suhteen, että demokratismi ja monarkia ovat sovittavissa,— *siten*, että kumotaan ja tehdään naurunalaiseksi liberaaliset ja narodnikkilaiset monarkistit,— *siten*, että lukija ja kuulija tajuavat selvästi, mikä yhteys juuri monarkialla monarkiana on Venäjällä vallitsevaan oikeudettomuuteen ja mielivaltaan. O, venäläinen on käynyt monia vuosisatoja kestäneen orjuuden koulun: hän osaa lukea rivien välistä ja sanoa loppuun sen, mikä puhujalta jää sanomatta. „Älä sano: en voi, vaan sano: en halua” — sillä tavalla vastattakoon niille sosialidemokratian legaalisille toimihenkilöille,

jotka aikovat vedota siihen, että tasavaltavaatimuksen asettaminen propaganda- ja agitaatiotyömme keskiöksi on „mahdotonta”.

Tuskinpa lienee tarpeellista puhua laajalti siitä, miten tärkeää on vaatia kaikkien tilanherramaiden konfiskointia. Tällaisena aikana, kun Venäjän kylistä kuuluu lakkaamaton voihkina Stolypinin „reformin” vuoksi, kun „uusien tilanherrojen”, kyläpoliisien ja väestöjoukkojen välillä käydään taistelua mitä kärkevimmissä muodoissa, kun kasvaa — mitä vanhoillisimpien ja vallankumoukselle mitä vihamielisimpien ihmisten tunnustuksen mukaan — ennennäkemätön, tällaisena aikana tulee koko demokraattisen vaaliohjelman *keskiönä* olla mainittu vaatimus. Huomautamme vain, että juuri mainittu vaatimus erottaa selvästi johdonmukaisen proletaarisen demokratian, paitsi kadettien tilanherraliberalismista, myös niistä intelligenttien ja virkamiesten puheista, jollaisia ovat puheet „normeista”, „kulutukseen perustuvista normeista”, „tuotantonormeista”, „tasasuhtaisesta jaosta” ynnä muusta hölynpölystä ja joista narodnikit niin pitävät, mutta joille kaikki järkevät talonpojat nauravat. Meidän on turhaa puhua siitä, „paljonko talonpoika tarvitsee maata”: Venäjän kansan tulee konfiskoida tilanherrojen *kaikki* maat karistaakseen hartioiltaan maan *kaikkea* taloudellista ja poliittista elämää painavan maaorjuuden ikeen. Ilman sitä toimenpidettä Venäjä ei tule koskaan vapaaksi eikä venäläinen talonpoika tule koskaan edes jossain määrin kylläiseksi ja valistuneeksi.

Sitäkin vähemmän kaipaa kommentointia 3. kohta: 8-tuntinen työpäivä. Vastavallankumous riistää raivoissaan työläisiltä viidennen vuoden saavutukset, ja sen vuoksi taistelu työ- ja elämänolojen parantamiseksi käy työläisten keskuudessa yhä voimakkaammaksi; näistä parannuksista on etusijalla 8-tuntinen työpäivä.

Yhteenvetona voidaan sosialidemokraattien vaaliohjelman olemus ja elinhermo ilmaista parilla sanalla: *vallankumouksen puolesta!* Vähän ennen kuolemaansa Leo Tolstoi sanoi, ja sanoi „tolstoilaisuuden” pahemmille puolille luonteenomaisiin säälintuntein, että Venäjän kansa on tavattoman nopeasti „oppinut tekemään vallankumousta”. Meitä säälittää vain se, ettei Venäjän kansa ole oppinut *loppuun saakka* tuota taitoa, jonka puuttuessa se voi jäädä vuosi-

sadoiksi Purishkevitshien orjaksi. Mutta se on totta, että Venäjän proletariaatti, pyrkiessään yhteiskunnan täydelliseen sosialistiseen uudistamiseen, on verrattoman hyvin *opettanut* tuota taitoa yleensä Venäjän kansalle ja erikoisesti Venäjän talonpojille. Mitkään Stolypinin hirsipuut, mitkään „vehiläisten” pinnistykset eivät saa unohtamaan noita opetuksia. Opetusta on annettu. Opetus omaksutaan. Opetusta tullaan kertaamaan.

VSDTP:n ohjelma, vallankumouksellisten sosialidemokraattien vanha ohjelma, on vaaliohjelmamme perusta. Ohjelmamme antaa tarkan määritelmän sosialistisista tehtävistämme, sosialismin lopullisesta päämäärästä, ja lisäksi sellaisen määritelmän, joka suuntautuu erikoisesti opportunismia ja reformismia vastaan. Tänä kautena, jolloin monissa maissa ja siinä luvussa myös meillä reformismi nostaa päätään,— ja jolloin toisaalta yhä useammat merkit viittaavat siihen, että edistyksellisimmissä maissa niin sanotun „rauhallisen parlamentarismien” vaihe lähenee loppuaan ja alkaa joukkojen vallankumouksellisen kuo-hunnan vaihe,— tänä kautena vanha ohjelmamme saa entistä suuremman (jos voittoaste tässä on sopiva) merkityksen. Venäjään nähden VSDTP:n ohjelma asettaa puolueen lähimmäksi tehtäväksi „tsaarin itsevaltiuden kukistamisen ja demokraattisen tasavallan pystyttämisen sen tilalle”. Ohjelman erikoisosissa, joissa käsitellään valtion hallintaa koskevia kysymyksiä, finansseja, työlakien säädäntää ja agraarikysymystä annetaan tarkkaa ja konkreettista ohjeaineistoa jokaisen propagandistin ja agitaattorin *koko* monipuolista työtä varten, vaaliohjelmamme konkreettisoimista varten, kun esiinnyttään tämän tai tuon kuulijakunnan edessä jonkin kysymyksen johdosta, jostain teemasta.

VSDTP:n taktiikka on vuosien 1908—1911 kaudeksi määritelty *vuoden 1908 joulukuun päätöslauselmissa*. Nämä päätöslauselmat, jotka vuoden 1910 tammikuun täysistunto on vahvistanut ja koko „Stolypinin” kauden *kokemus* todistanut oikeiksi, antavat tarkan arvion ajankohdasta ja siitä juontuvista tehtävistä. Vanha itsevaltius jää edelleenkin pääviholliseksi, vallankumouksellinen kriisi, jota kohti Venäjä on jälleen menossa, on edelleenkin väistämättömästi toistuva. Mutta tilanne ei ole enää entinen, itsevaltius on ottanut „askelen tiellä, joka johtaa porvarilliseksi

monarkiaksi muuttumiseen”, se yrittää lujittaa maaorjuuttajatilanherrojen maanomistusta uudella, porvarillisella agraaripolitiikalla; se järjestee maaorjuuttajien ja porvariston liittoja mustankeltaisessa Duumassa; se käyttää hyväksi liberaalisen porvariston keskuuteen laajalle levinnyttä vastavallankumouksellista (= „vehiläistä”) mielialaa. Kapitalismi on astunut muutamia askeleita eteenpäin, luokkaristiriidat ovat kärjistyneet, demokraattisten ainesten ja kadettien „vehiläisen” liberalismiin välinen ero on käynyt selvemmäksi, sosialidemokraattien toiminta käsittää uusia aloja (Duuma ja „legaaliset mahdollisuudet”) antaen mahdollisuuden, vastavallankumouksesta huolimatta, laajentaa propagandan ja agitaation vaikutuspiiriä vaikka illegaalisia järjestöjä kovin „nujerretaankin”. Entiset vallankumoukselliset tehtävät, vallankumouksellisen joukko-taistelun entiset koetellut menetelmät — juuri niistä puolueemme pitää kiinni hajaannuksen ja sekasorron kautena, jolloin useinkin joudutaan „aloittamaan alusta”, joudutaan tekemään valmistavaa työtä myös uudella eikä vain vanhalla tavalla, käyttämällä uusia menetelmiä muuttuneessa tilanteessa ja kokoamalla voimia uusien taistelujen kautta varten.

„Sotsial-Demokrat” № 24,
lokakuun 18 (31) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

STOLYPINILAISEN „TYÖVÄEN“-PUOLUEEN LEIRISTÄ

„Nasha Zarjan” 6., 7. ja 8. numero on omistettu etupäässä vaalikamppailulle ja vaaliohjelmalle. Likvidaattorien katso-
musten olemusta on tätä aihetta koskevissa kirjoituksissa
verhottu tavattoman lukuisilla hyvin paisutetuilla, vaivoin
kyhätyillä ja mahtipontisilla fraaseilla, joissa puhutaan
„proletariaatin mobilisoinnista taisteluun”, „joukkojen
laajamittaisesta ja avoimesta mobilisoinnista”, „omatoimis-
ten työläisten poliittisista joukkojärjestöistä”, „itsehallin-
nollisista kollektiiveista”, „itsetietoisista työläisistä” j.n.e.
y.m.s. Juri Tshatski on sanonut jopa niinkin, että vaali-
ohjelmaa ei ole vain „harkittava”, vaan on se myös
„aistittava”... Nämä fraasit, jotka saanevat kymnaasilais-
pojat ja -tytöt riemastumaan, huumaavat lukijan ja „laske-
vat sumua”, jonka seassa salakuljetus ei ole enää vaikeaa.

Niinpä esim. hra Juri Tshatski ylistelee vaaliohjelman
merkitystä ja yhtenäisen vaaliohjelman tärkeyttä. „Mitä
suurimman merkityksen”, hän kirjoittaa, „me annamme
sille, että sosialidemokraattinen duumaryhmä hyväksyy
(ohjelman), mutta kuitenkin sillä välttämättömällä ehdolla,
ettei tämä duumaryhmä lähde pienimmän vastuksen tielle
eikä hyväksy ohjelmaa, jota sille ovat tyrkyttäneet ulko-
maiset kerhot”.

Juuri niin on sanottu. Ja se ei ole „jutkujen” ja emigrant-
tien kimppuun usutteleva mustasotnialainen äänenkannat-
taja, vaan „socialidemokraattinen” äänenkannattaja! Mihin
halpamaisuuteen onkaan täytynyt alentua noiden herrojen,
kun he, sen sijaan että selittäisivät *oman* ohjelmansa ja
„ulkomaisten kerhojen” ohjelman välisen periaatteellisen
eron, meluavat ulkomaisuutta vastaan!

Juri Tshatski on tällöin niin taitamaton, että lörpöttää julki, minkä kerhon nimissä hän ajaa likvidaattoruuslinjaansa: „mahdollisen keskittymisen aineksena”, kirjoittaa hän, „on ryhmä sosialidemokraattisia (??) työntekijöitä, jotka ovat läheisessä yhteydessä julkiseen työväenliikkeeseen („Nasha Zarjan” kautta, niinkö?) ja joiden asema käy yhä kestävämmäksi”... (ja piirteet yhä liberaalisemmiksi)... „tarkoitamme varsinkin Pietaria”...

Pitäisi puhua suoraan, hyvät herrat! Piilosilla olo on halpamaista ja tyhmää: „keskittymisen aineksena”, suoraan sanoen (likvidaattoruuden) keskuksena te pidätte — ja syystä kylläkin — pietarilaisen „Nasha Zarjan” avustajain ryhmää. Naskalia et piilota pussiin.

L. Martov yrittää piilottaa naskalin kertaillemalla legaalisia väittämiä sosialidemokraattien ohjelmasta vaaliohjelman perustaksi. Tällöin hän puhuu kauniita sanoja siitä, ettei pidä mistään „kieltäytyä”, mitään „typistää”. Näin on 7.—8. numerossa, s. 48. Mutta s. 54 saamme loppukappaleesta lukea:

„Koko vaalikamppailua meidän (? nähtävästi „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin”) on käytävä lippunamme (sic! *) proletariaatin taistelu poliittisen itsemääräytymisvapautensa puolesta, sen puolesta, että proletariaatilla olisi oikeus omata luokkapuolueensa ja kehittää vapaasti toimintaansa, osallistua poliittiseen elämään itsenäisenä järjestyneenä voimana. Tätä periaatetta palvelemaan on alistettava niin vaaliagitaation sisältö kuin myös vaalitaktiikan ja vaaleja edeltävän järjestelytyön menetelmät”.

Kerrassaan mainio esitys *liberaalisesta* työväen vaali-ohjelmasta! Työläissosialidemokraatti „käy kamppailua lippunaan” taistelu *koko kansan* vapauden puolesta, demokraattisen tasavallan puolesta. Työläisliberaali kamppailee „oikeudesta omata luokkapuolueensa (brentanolaisessa, sosialiliberaalisessa mielessä)”. Kun alistetaan palvelemaan sellaista periaatetta, niin se juuri onkin demokraattien asian kavaltamista. Sitähän liberaaliset porvarit ja ovelat hallitusmiehet vain tahtovatkin, että työläiset taistelisivat „poliittisen itsemääräytymis”-vapautensa eikä koko maan vapauden puolesta — Martov on antanut muunnelman Levitskin kaavasta: „ei hegemoniaa, vaan luokkapuolue”!

* — sillä tavalla *Toim.*

Martov on esittänyt aidoimman „uusekonomismin” tunnuksen. Ekonomistit sanoivat: työläisille taloudellinen, liberaaleille poliittinen taistelu. Uusekonomistit, likvidaattorit, sanovat: vaaliagitaatio on koko sisällöltään alistettava palvelemaan periaatetta: työläisten taistelu oikeudesta omata luokkapuolueensa.

Tajuaako Martov sanojensa merkityksen? Tajuaako hän, että ne merkitsevät proletariaatin luopumista vallankumouksesta: „herrat liberaalit, vuonna 1905 me nostimme vastoin tahtoaanne vallankumoukseen yleensä joukot ja muun muassa talonpojat, taistelimme kansan vapauden puolesta välittämättä siitä, että liberaalit ponnistelivat pysäyttääkseen taistelun puolinaisen vapauden tienoille; tästä lähin emme rupea „intoilemaan” ja tulemme taistelemaan luokkapuolueemme vapauden puolesta”. „Vehiläiset”, vastavallankumoukselliset liberaalit (vrt. varsinkin Izgojevin sepustuksia) eivät vaadikaan työläisiltä mitään muuta. Liberaalit eivät kiistä työläisten oikeutta omata luokkapuolueensa. He kiistävät proletariaatin, ainoan loppuun saakka vallankumouksellisen luokan, „oikeuden” nostattaa *pojakerroksia* taisteluun liberaaleista piittämättä ja jopa liberaaleja vastaankin.

Luvattuaan olla „kieltäytymättä” ja „typistämättä” Martov on *typistänyt* sosialidemokraattien vaaliohjelmaa nimenomaan niin, että se tyydyttäisi täydellisesti Larinia, Potresovia, Prokopovitshia, Izgojevia.

Katsokaapa, miten Martov arvostelee puolueen (vuoden 1908 joulukuun) päätöslauselmaa taktiikasta. „Epäonnistunut lauseke”, sanoo hän „askelesta tiellä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen”, sillä „siinä häipyä absolutismin kannattajain ja maa-aateliston keskeistä valanjakoa kohti otetun *taka*-askelen reaalisuus”, „siitä puuttuu luokkien” — nähtävästi liberaalisten porvarien ja maaorjuuttajien! — „ratkaisevan yhteenoton momentti”. Sen, että liberaaliset porvarit *pelästyivät* vv. 1905—1907 „ratkaisevaa yhteenottoa” feodaalien kanssa katsoen paremmaksi „ottaa ratkaisevasti yhteen” työläisten ja talonpoikien kanssa, Martov unohtaa (niinkuin sen unohtavat liberaalitkin, jotka syyttävät työläisiä „hillittömyyksistä”). Martov näkee „taka-askelen”, jonka itsevaltius on ottanut maaorjuuttajia kohti (puolueen päätöslauselmassa on osoitettu *selvästi* tuo askel: „maaorjuuttajien vallan ja tulojen

säilyttäminen”). Mutta Martov ei näe „taka-askelta”, jonka liberaaliset porvarit ovat ottaneet *kauemmaksi* demokraatiasta „järjestystä”, monarkiaa kohti, lähemmäksi tilanherroja. Martov ei näe *yhteyttä*, joka on olemassa porvarilliseen monarkiaan johtavalla „tiellä otetun askelen” ja liberaalisen porvariston vastavallankumouksellisuuden, vehiläisyyden *välillä*. Hän ei näe sitä siksi, koska hän itse on „vehiläinen marxilaisten keskuudessa”. Haaveillessaan liberaalien tapaan liberaalisten porvarien „päättävästä yhteenotosta” maaorjuuttajien kanssa hän heittää yli laidan sen historiallisen reaalisuuden, että työläiset ja talonpojat ottavat *vallankumouksellisesti* yhteen maaorjuuttajien kanssa *huolimatta* liberaalien horjumisista, huolimatta edes heidän siirtymisestäään järjestyspuolueeseen.

Loppuyhteenveto on tässäkin yhä sama: Martov torjuu puolueen päätöslauselman *liberaalisen* työväenpolitiikan kannalta esittämättä valitettavasti vastapainoksi mitään *omaa* päätöslauselmaansa taktiikasta (vaikka Martovin täytyykin tunnustaa välttämättömäksi, että pohjaudutaan taktiikassa „kesäkuun 3 päivän kauden historiallisen merkityksen” arviointiin!).

Sen tähden täysin ymmärrettävää on, että Martov kirjoittaa: „...työväenpuolueen tulee pyrkiä... kannustamaan omistavat luokat ottamaan askelen tai toisen demokraatista lainsäädäntöä ja perustuslaillisten takeiden laajentamista kohti”... Jokainen liberaali pitää täysin laillisena, että työläiset pyrkivät „kannustamaan *omistavia luokkia*” ottamaan askeleita tai toisia, mutta liberaalin ehtona on, etteivät työläiset rohkenisi kannustaa *omistamattomia* ottamaan „askeleita”, *jotka ovat epämieluisia* liberaaleille. Englannin työläisiä niin peräti turmelleiden englantilaisten liberaalien koko politiikka on sitä, että työläisten suodaan „kannustaa omistavia luokkia”, mutta *ei sallita työläisten* vallata itselleen hegemoniaa koko kansan liikkeessä.

Täysin ymmärrettävää on niin ikään Tshatskin, Martovin ja Danin vihamielisyys „vasemmistoblokki”-taktiikkaa kohtaan. Sillä he eivät tarkoita „vasemmistolaisten” vaali- „blokkia”, vaan Lontoon edustajakokouksen määrittelemää yleistä taktiikkaa, jona on talonpoikien (ja yleensä pikku-porvarien) *tempaaminen* irti kadettien vaikutuksesta; narodnikkir ryhmien *pakottaminen tekemään valintansa* kadettien ja sosialidemokraattien välillä. Tästä taktiikasta

kieltäytyminen on *luopumista demokratiasta: nyt*, „Stolypinin kauden” jälkeen, „kadettien stolypinilaisen liberalismiin” urotekojen jälkeen (Miljukovin lontoolaistunnus: „hänen ylhäisyytensä oppositio!”), „*Vehin*” jälkeen sitä voivat olla näkemättä vain stolypinilaiset sosialidemokraatit.

Ei pidä rakennella itselleen tuulentupia: vaaliohjelmissä meillä on *kaksi* — se on tosiasia. Eikä siitä päästä fraaseja puhumalla, harmittelemalla ja toivomalla. Toisena on puolueen päätöksiin pohjautuva yllä esittämämme ohjelma. Toisena — Potresovin ja Larinin ohjelma, jota Levitski, Juri Tshatski ja kumpp. ovat kehittäneet ja täydentäneet ja jota Martov on kaunistellut. Tämä viimeksi mainittu, *muka sosialidemokraattinen*, ohjelma on itse asiassa *liberaalisen työväenpolitiikan ohjelma*.

Ken ei ole ymmärtänyt eroa, näiden *kahden* työväenpolitiikan ohjelman sovittamatonta eroa, hän ei voi käydä *tietoisesti* vaalikamppailua. Häntä odottavat joka askelella pettymykset, „väärinkäsitykset”, koomilliset tai traagilliset erehdykset.

„Sotsial-Demokrat” № 24,
lokakuun 18 (31) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

LOPPUTULOS

Witten ja Gutshkovin väliseen väittelyyn ovat vaali-agitaatiotarkoituksessa yhtyneet innokkaasti sekä „Retsh” että „Russkije Vedomosti”. Väittelyn luonne käy selvästi ilmi „Retshin” seuraavasta tiradista:

„Kuinka usein herrat lokakuulaiset ovatkaan Gutshkovin johdolla olleet päällystön mieliksi hra Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä! Kuinka usein he ovatkaan kääntäneet katseensa päällystöön ja selkäänsä yleiselle mielipiteelle!”

Näin puhutaan sen johdosta, kun Witte vuoden 1905 loka — marraskuussa kävi neuvotteluja ministeristön muodostamisesta herrojen Urusovin, Trubetskoin, Gutshkovin, M. Stahovitshin kanssa, jolloin kolme viimeksi mainittua vastustivat jyrkästi Durnovon asettamista sisäministeriehdokkaaksi.

Lokakuulaisia moittiessaan hrat kadetit osoittautuvat kuitenkin ihmeellisen muistamattomiksi omaan menneisyyteensä nähden. „Lokakuulaiset ovat olleet Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä”. Se on totta. Ja se todistaa epäilemättä sitä, että naurettavaa olisi puhua lokakuulaisten demokratismista. Mutta eiväthän lokakuulaiset pyrikään demokratismiin. Kadetit sitä vastoin sanovat itseään „perustuslailliseksi demokraateiksi”. Mutta eivätkö nämä „demokraatit” ole sitten olleet „Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä” esim. hra Urusovin ominaisuudessa, kun hän kannatti Durnovon ehdokkuutta neuvoteltaessa Witten kanssa? Eivätkö kadetit puolueena kahdessa ensimmäisessä Duumassa „kääntäneet katsettaan päällystöön ja selkäänsä yleiselle mielipiteelle”?

Eihän saa unohtaa tai vääristellä yleisesti tunnettuja tosiasioita. Johdattakaapa mieleenne, miten kävi paikallisille maakomiteoille I Duumassa. Kadetit esiintyivät niitä vastaan *nimenomaan* „päällystön mieliksi”. Tässä (eräässä I Duuman kauden tärkeimmässä poliittisessä kysymyksessä) kadetit epäilemättä „käänsivät katseensa päällystöön” ja „selkänsä yleiselle mielipiteelle”. Sillä trudovikit ja työläisedustajat, jotka edustivat $\frac{9}{10}$ Venäjän väestöstä, olivat silloin paikallisten maakomiteain *kannalla*. Sekä I että II Duumassa oli havaittavissa kymmeniä kertoja samanlainen suhde puolueiden välillä muissa kysymyksissä.

On vaikeaa kuvitella, kuinka kadetit voisivat kiistää nuo tosiasiat. Tokkopa voitaneen väittää, etteivät he olleet molemmissa ensimmäisissä Duumissa eri mieltä trudovikien ja työläisedustajien kanssa eivätkä toimineet tällöin käsi kädessä Heidenien, lokakuulaisten ja päällystön kanssa? Ettäkö trudovikit ja työläisedustajat eivät edustaneet väestön valtaosaa vaalijärjestelmän vuoksi? Vai nimittävätkö „demokraattimme” yleiseksi mielipiteeksi „sivistyneiden” (kruunundiplotomien kannalta) „piirien” eikä väestön enemmistön mielipidettä?

Kun annetaan historiallinen arvio kaudesta, minkä Stoly-pin oli pääministerinä, t.s. viisivuotiskaudesta 1906—1911, niin mahdotonta on kiistää sitä, *etteivät* enempää lokakuulaiset kuin kadetitkaan *olleet* demokraatteja. Mutta koska vain kadetit pitivät itseään demokraatteina, niin juuri tässä kadettien itsepetos ja se, että kadetit petkuttavat „yleistä mielipidettä”, joukkojen mielipidettä, on erittäin tuntuva, erittäin vahingollista.

Emme tietenkään tahdo sanoa, että lokakuulaiset ja kadetit ovat „samaa taantumuksellista massaa”, että lokakuulaiset eivät ole vähemmän liberaaleja kuin kadetit. Tahdomme sanoa heille, että toista ovat liberaalit ja toista demokraatit. Liberaalit luonnollisestikin katsovat „yleiseksi mielipiteeksi” porvariston eikä talonpoikien ja työläisten mielipiteen. Demokraatti ei voi olla sillä kannalla ja vaikka hänellä olisikin silloin tällöin jonkinlaisia harhakuvitelmia joukkojen eduista ja pyrkimyksistä, niin demokraatti *luottaa* joukkoihin, joukkojen *toimintaan*, mielialojen aiheellisuuteen, joukkojen taistelumenetelmien tarkoituksenmukaisuuteen.

Tästä liberaalien ja demokraattien välisestä erosta täytyy muistuttaa sitä itsepintaisemmin, mitä enemmän käytetään väärin demokraatin nimeä. Kaikissa porvarimaissa porvarilliset puolueet käyttävät vaaleja mainostarkoituksiin. Työväenluokkaan nähden vaalien ja vaalitaistelun tarkoituksena tulee olla poliittinen valistaminen, puolueiden *todellisen* olemuksen selvittäminen. Poliittisia puolueita ei saa arvioida niiden nimien, julkilausumien ja ohjelmien perusteella, vaan niiden *tekojen* perusteella.

Mutta Witten ja Gutshkovin väittely, jossa kosketeltiin Stolypinin ministeriuran alkamiskysymystä (Gutshkov todistelee muun muassa, että *vuoden 1905 syksyllä kukaan* „yhteiskunnallisista toimihenkilöistä” ei vastustanut Stolypinin ehdokkuutta), aiheuttaa myös muita, paljon tärkeämpiä ja kiinnostavampia kysymyksiä.

Ensimmäisen kerran, kun Stolypinia oli ehdotettu sisäministerin virkaan (syksyllä 1905), ehdokkaaksi asettaminen tapahtui Witten ja liberaalisen porvariston edustajain neuvottelukokouksessa. Yksinpä I Duuman kaudella Stolypin sisäministerinä ollessaan „ehdotti kahdesti Kryzhanovskin välityksellä Muromtseville, että keskusteltaisiin kadettiministeristön muodostamisen mahdollisuuksista”; — näin kirjoittaa „Retsh” lehti toimitusartikkelissa syyskuun 6 p:nä lisäten varovan välttelevästi: „On olemassa viittauksia”, että Stolypin teki sillä tavalla. Riittää kun muistetaan, että aikaisemmin kadetit ovat selviytyneet tuontapaisista „viittauksista” vaitiololla tai haukkumisilla. Nyt he itse esittävät noita viittauksia vahvistaen ne siten ilmeisesti paikkansa pitäväksi.

Edelleen. I Duuman hajottamisen jälkeen, kun Stolypinista tuli pääministeri, Heidenille, Lvoville ja M. Stahovitshille tehtiin suoranainen ehdotus ministeristöön osallistumisesta. Tämän „kombinaation” epäonnistumisen jälkeen, — „duumatoiminnan ensimmäisellä välikaudella Stolypin solmi läheisiä poliittisia yhteyksiä Gutshkoviin”, ja kuten tunnettua, nämä yhteydet jatkuivat vuoteen 1911.

Entä minkä lopputuloksen saamme? Stolypinin ehdokkuutta ministerin virkaan käsitellään porvariston edustajien kanssa, ja koko ministeriuransa ajan, vuodesta 1906 vuoteen 1911, Stolypin tekee „tarjouksia” porvariston edustajalle toisensa jälkeen, solmien tai yrittäen solmia poliittisia yhteyksiä ensin kadetteihin, sitten rauhallisiin uudistajiin

ja vihdoin lokakuulaisiin. Ensin Stolypinia „tarjotaan” ministeriehdokkaana „yhteiskunnallisille toimihenkilöille”, t.s. porvariston johtomiehille, ja sitten Stolypin jo ministerinä tekee *koko virkauransa kestäessä* „tarjouksia” Muromtseveille, Heideneille ja Gutshkoveille. Stolypin päättää virkauransa (tunnettua on, että Stolypinin eroaminen oli jo ennakolta päätetty), kun *oli käyty läpi* kaikki ne porvariston kaikenkarvaiset puolueet ja suuntavivahteet, joille saatettiin tehdä „tarjouksia”.

Näistä tosiasioista seuraava johtopäätös on selvä. Kun kadetit ja lokakuulaiset kinastelevat nyt keskenään siitä, ketkä heistä ovat olleet palvelushaluisempia neuvoteltaessa ministereistä tai ministerien kanssa, Urusov vaiko Gutshkov, Muromtsev vaiko Heiden, Miljukov vaiko Stahovitsh j.n.e. y.m.s., niin moiset kinastelut ovat turhia ja niiden tarkoituksena on vain kääntää yleisön huomio pois vakavasta politiikan kysymyksestä. Ja tuo vakava kysymys merkitsee ilmeisesti sitä, että on ymmärrettävä sen erikoisen kauden edellytykset ja merkitys Venäjän valtiojärjestelmän historiassa, jolloin ministerien oli pakko tehdä järjestelmällisesti „tarjouksia” porvariston johtomiehille ja jolloin ministerit *saattoivat* löytää edes jonkinlaisen yhteisen pohjan näiden johtomiesten kanssa, yhteisen pohjan neuvottelujen käymistä ja uusimista varten. Tärkeää ei ole se, kumpi käyttäytyi tällöin kelvottomammin, Pekka vaiko Matti,—tärkeää on ensiksikin se, että vanha tilanherraluokka ei kyennyt enää pitämään komentoa tekemättä „tarjouksia” porvariston johtomiehille; tärkeää on toiseksi se, että villi tilanherra ja porvari löysivät *yhteisen pohjan* neuvotteluja varten ja tuona pohjana oli *vastavallankumouksellisuus*.

Stolypin ei ole pelkästään vuoden 1905 tapahtumat kokeneiden tilanherrojen ministeri; ei, hän on samalla porvariston sen vastavallankumouksellisten mielialojen kauden ministeri, jolloin tilanherrojen täytyi ja he saattoivat tehdä tarjouksia porvaristolle, koska yhdessä vihattiin „viidettä vuotta”. Nämä porvariston mielialat — vaikka puhuttaisiinkin nyt vain kadeteista, vasemmistolaisimmasta „liberaali”-puolueesta — ilmenivät niin demokraattisia aineksia ja joukkojen liikettä parjaavan „Vehin” saarnoissa kuin myös Miljukovin „lontoolaisessa” tunnuksessa, Karaulovin

lukuisissa lipevissä puheissa sekä agraarikysymystä koskevissa Berezovski 1:sen puheissa j.n.e.

Juuri asian tämän puolen ovat liian taipuvaisia unohtamaan kaikki liberaalimme ja koko liberaalinen lehdistö aina liberaalisia työvänpoliitikkoja myöten. Mutta asiassa on tärkein juuri tämä puoli, koska se selittää meille niiden historiallisten olojen erikoisuuden, joiden vallitessa tilanherroista tuli kuvernöörejä ja ministereitä XIX vuosisadalla tai XX vuosisadan alussa ja *vuoden 1905 jälkeen*. Kinastellessaan Gutshkovin kanssa kadettien „Retsh” kirjoittaa („Retsh” syyskuun 30 pltä): „Venäjän yhteiskuntapiirit muistavat hyvin lokakuulaisuuden kaavan”.

Niin, tietysti! Liberaaliset yhteiskuntapiirit muistavat hyvin „omien miestensä”, Urusovien ja Miljukovien, pikku kinastelun Heidenien, Lvovien ja Gutshkovien kanssa. Mutta Venäjän demokraatit yleensä — ja varsinkin työläisdemokraatit — *muistavat hyvin koko* liberaalisen porvariston „kaavan”, aina kadetteja myöten; ne muistavat hyvin, että vuoden 1905 suurliike pakotti tilanherrat ja tilanherrojen virkavallan hakemaan tukea porvaristolta, kun taas tuo porvaristo käytti asemaansa merkittävän ansiokkaasti. Porvaristo oli tilanherrojen kanssa täydellisesti samaa mieltä siitä, että paikalliset maakomiteat ovat tarpeettomia ja vahingollisia, ja eri mieltä niiden kanssa tavattoman tärkeässä, tosi periaatteellisessa kysymyksessä: Durnovo *vaiko* Stolypin!

„Zvezda” № 26,
lokakuun 23 pnä 1911
Allekirjoitus: V. F.

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstiin mukaan

KAKSI KESKUSTA

Kolmannen Duuman viimeisen istuntokauden alkaminen toi heti esille kysymyksen tämän laitoksen toiminnan lopputuloksista. Erään tärkeimmän lopputuloksen voimme määritellä „Retshin” sanoin.

„Meillä”, kirjoitti „Retshin” pääartikkelien kirjoittaja äskettäin, „on toimitettu useita äänestyksiä, jotka saattavat tosiasiallisesti „vasemmistokeskuksen” uudelleen valtaan Duumassa... Duuman todellinen toiminta, joka koskee elämän ajankohtaisia tarpeita ja vaatimuksia, on aivan istuntokauden alusta tapahtunut jatkuvasti ja järjestelmällisesti vasemmistokeskuksen — tietenkin olemattoman vasemmistokeskuksen — suunnassa”.

Ja ikään kuin olisi saamassa kiikkiin „itse” pääministerin, lehti huudahtaa riemuiten: „Hra Kokovtsov ei ole hävennyt (ensi kertaa esiintyessään) kolmesti sanoa yhtyvänä täydellisesti (kadetti) Stepanovin todisteihin”.

Kiistaton tosiasia on, että „vasemmistokeskus” on olemassa. Kysymys on vain siitä, onko tuo tosiasia „elämän” vai lomaannuksen merkki?

Aivan alusta alkaen III Duumassa on ollut kaksi enemmistöä. Jo vuoden 1907 lopulla, ennen kuin tämä Duuma oli aloittanut „työnsä”, marxilaiset asettivat tilannearvionsa ja III Duumasta antamansa arvion painopisteeksi „kahden enemmistön” olemassaolon tunnustamisen ja niiden kummankin luonnehtimisen.

Toisen enemmistön muodostavat mustasotnialaiset ja oikeistolokakuulaiset, toisen — lokakuulaiset ja kadetit. Kolmannen Duuman vaalilaki onkin laadittu sellaiseksi, että muodostuisivat nuo kaksi enemmistöä. Suotta liberaalimme eivät ole huomaavinaan sitä.

Se, että hallituksen on pakosta pitänyt lähteä nimenomaan tälle tielle, ei ole johtunut sattumasta eikä mistään yksityisten henkilöiden ovelasta laskelmoinnista, vaan vuosien 1905—1907 luokkataistelun koko kulusta. Tapahtumat ovat osoittaneet, että väestöjoukkojen varaan ei voida „tehdä laskelmia”. Aikaisemmin, ennen „tapahtumia”, harhakuvitelma kruunun „kansanpolitiikasta” saattoi vielä olla olemassa; tapahtumat särkivät sen. Laskelmia jouduttiin tekemään avoimesti, peittelemättömästi, kyynillisesti erään komentoasemassa olevan luokan, Purishkevitshien ja Markovien luokan varaan sekä porvariston myötätunnon ja pelon varaan. Toisissa porvaristoryhmissä esiintyi voimakkaimmin pyrkimys järjestelmälliseen tukemiseen (lokakuulaiset), toisissa — myötämielisyys niin sanottua järjestystä kohtaan tai pelko (kadetit), mutta tuolla erolla ei ollut vakavaa merkitystä.

Mainittu muutos Venäjän *koko* poliittisessa järjestelmässä hahmottui jo niissä keskusteluissa, joita Witte, Trepov ja Stolypin kävivät vuoden 1905 lopusta alkaen Urusovin, Trubetskoin, Gutshkovin, Muromtsevin ja Miljukovin kanssa. Lopullisesti tämä muutos määräytyi ja valautui valtiolaitoksen muotoihin kolmannessa Duumassa ja sen kahdessa enemmistössä.

Siitä, miksi nykyiselle poliittiselle järjestelmälle on tarpeen edellinen enemmistö, on turhaa puhua. Mutta tavallisesti unohdetaan, että se tarvitsee toistakin, lokakuulaiskadettilaista enemmistöä: ilman „porvarillista kantelijaa” hallitus ei voisi olla sinä, minä se on; se ei voi olla olemassa, jollei se tee sopimusta porvariston kanssa; finanssiministeriö samoin kuin muutkaan ministeriöt eivät voi pysyä pystyssä, ellei koeteta sovittaa keskenään toisaalta Purishkevitsheja ja Markoveja ja toisaalta Venäjän porvarillista järjestelmää ja porvarillista kehitystä.

Ja nyt, kun „vasemmistokeskus” vaatimattomuudestaan huolimatta osoittautuu tyydyttämättömäksi, niin se todistaa tietenkin sitä, että *koko* porvaristo vakuuttuu yhä enemmän Purishkevitshien alttarille kantamiensa uhrien turhuudesta.

„Elämän ajankohtaisia tarpeita ja vaatimuksia” ei kuitenkaan voida tyydyttää „vasemmistokeskuksen” huokailuilla ja valituksilla, vaan ainoastaan ehdolla, että kaikki demokraatit tajuavat, mikä on syynä keskuksen voimattomuuteen

ja säällittävään asemaan. Sillä koko keskus, siinä luvussa vasemmistokeskuskin, seisoo vastavallankumouksen maaperällä: nämä keskuksat vaikerovat Purishkevitskien vuoksi, mutta ne *eivät halua eivätkä voikaan* tulla toimeen ilman Purishkevitsheja. Juuri siksi niiden kohtalo on katkera, juuri siksi tuo vasemmistokeskus ei ole saanut ainoatakaan voittoa, ei edes voiton hituistakaan.

„Vasemmistokeskus”, josta „Retsh” puhuu, merkitsee kuolemaa eikä elämää, sillä koko tuo keskus pelästyi Venäjän historian ratkaisevina hetkinä demokraattisia joukkoja ja käänsi niille selkänsä. Mutta demokraattien asia on elämää vastaava asia, se on elävin asia Venäjällä.

Elämän ajankohtaiset tarpeet ja vaatimukset raivaavat itselleen tietä sellaisilla aloilla, jotka ovat kaukana kadettien huomion vieneestä „vasemmistokeskuksesta”. Lukiesaan esimerkiksi Duuman selostuksia „ohranan” johdosta käydystä keskustelusta harkitseva lukija ei tietysti ole voinut olla huomaamatta, että kysymyksen asettelu Pokrovski 2:sen ja varsinkin Gegetshkorin puheissa erosi Roditshevin ja hänen sakkinsa kysymyksenasettelusta kuin maa taivaasta ja elämä kuolemasta.

„Zvezda” № 28,
marraskuun 5 pnä 1911

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

VANHAA JA UUTTA

(SANOMALEHDEN LUKIJAN MUISTIINPANOISTA)

Kun otat käteesi sanomalehden, niin heti joka puolelta työntyy vastaasi „vanhan” Venäjän ilmapiiri. Armavirin pogromijuttu. Viranomaisten tietien ja suostumuksesta toimeenpannut pieksäjaiset, esivallan virittämä ansa, „jonkun yllytyksestä ja käskystä” (yleisen syyttäjän sanat) suoritettu „venäläisen intelligenssin pieksäminen tämän sanan laajassa mielessä”. Venäjän elämän vanhaa, mutta iäti uutta todellisuutta,— „perustuslaillisten” illusioiden karvasta pilkkaamista.

Karvasta, mutta hyödyllistä pilkkaamista! Sillä selvää on — ja Venäjän nousevalle polvelle yhä selvemmäksi käy —, että tässä eivät auta mitkään paheksumiset eivätkä mitkään päätöslauselmat. Tässä on kysymyksessä koko poliittinen järjestelmä, historiallinen totuus raivaa tässä itselleen tietä läpi usvan, jonka muodostavat ne pettävät haaveet, että uutta viiniä voitaisiin muka laskea vanhoihin leileihin.

Nälänhätä... Myydään karjaa, myydään nuoria tyttöjä, kerjäläisiä on laumoittain, lavantautia, nälkäkuolemaa. „Väestöllä on vain yksi etuoikeus — kuolla kaikessa hiljaisuudessa ja kenenkään huomaamatta”, kirjoittaa eräs kirjeenvaihtaja.

„Zemstvomiehiet ovat suoraan sanoen pelästyksissään sen johdosta, että he joutuvat maataloineen olemaan nälkiintyneiden ja ärtyneiden ihmisten keskuudessa, jotka ovat menettäneet kaiken uskonsa jonkinlaiseen parannukseen” (Kasanin läänistä).

Niin luotettava kuin nykyinen zemstvo lieneekin, niin silti se ja hallitus kinastelevat luoton suuruudesta. Pyydetään

6 miljoonaa ruplaa (Kasanin lääni), mutta kruunu antaa miljoonan. Pyydettiin 600 tuhatta (Samara), mutta siirrettiin 25 tuhatta ruplaa.

Entiseen tapaan!

Pskovin läänin Holmin kihlakunnan zemstvokokouksessa zemstvopäällikötkin esiintyivät zemstvo-agronomiaa vastaan — vain huuttoritalonpoikia varten! Kubanilla pidettiin stanitsa-atamaanien edustajakokous — kaikki vastustivat yksimielisesti III Duuman hyväksymää suunnitelmaa, jonka mukaan maaosuudet varmistettaisiin henkilökohtaiseen omistukseen.

Tsariitsynin kihlakunnankokous päätti olla asettamatta syytteeseen tuomioistuimessa starostaa (vanhinta), joka oli pahoinpidelty erästä naista („saadakseen ilmi rikoksen-tekijän”). Läänin oikeusvirasto kumosi päätöksen.

Pietarin lähistöllä työläiset pistivät säkkiin tehtaanojohtaja hra Jakovlevin ja lähtivät raahaamaan häntä Nevan rantaan. Poliisit hajottivat työläiset. 18 vangittiin.

Eipä pahasti ihmetytä, että „*Retsch*” lehtikin joutuu tällaisten elämäkuvien pakottamana toteamaan „yhteiskunnan syvän alennustilan”. Ja Samarasta kirjoittamis- saan kirjeissä hra Kondurushkin harmittelee nälänhädän vuoksi*: „ne, nuo Venäjän yhteiskuntapiirit, tuntuvat minusta pehmeältä kuin kumi, kuin taikina. Niitä voidaan litistellä ja puristella sekä sanoin että teoin. Mutta kun jätät ne rauhaan — niin jälleen on kaikki ennallaan”.

„Hän, tuo venäläinen poroporvari ja intelligentti, niin rikas kuin köyhäkin, on rauhallinen. Mutta kun aletaan „turvota” nälästä, hän ilahtuu, riemuitsee kyynelät silmissä. Apuun hänen täytyy lähteä ehdottomasti kyynelät silmissä, „jaloin” tuntein. Hänelle tarjoutuu tällöin mainio tilaisuus pitää huolta sielustaan. Sillä tunteita ja kyynelittä työ ei ole työtä eikä apu apua. Ellei hän vuodata kyyneliä, niin asiallakaan ei hänestä ole merkitystä eikä hän edes pukahda paikaltaan. Ehei, hänet on ensin hellytettävä, saatava itkemään ja niistämään nenänsä puhtaaseen nenäliinaan. Mutta karkea laskelmointi, *valtakunnallisen välttämättömyyden* terve ja selvä tajuaminen — se on ikävää, siinä ei ole tilaa hempeälle mielialalle”.

Niinpä niin, „karkeuden” saarnaaminen „taikinan” ja „kumin” maailmassa on varsin hyödyllistä. Liberaalimme ei kuitenkaan huomaa, *miltä kantilta* hän saarnaa tuota

* „epävilhtyisään Venäjään tuskastuneena”.

„valtakunnallisen välttämättömyyden tervettä ja selvää tajuamista”,— oletteko ehkä kopioinut sen Menshikovilta, hra Kondurushkin? Sillä nimenomaan „taikina”- ja „kumi”-pohjalta, nimenomaan hempeän ja kyynelisen mielialan pohjalta vain voidaankin puhua tuohon tapaan valtakunnallisuudesta. „Terveen ja selvän valtakunnallisuuden” airuet tuntevat itsensä varmoiksi nimenomaan siitä syystä, että on olemassa taikinamaista väkeä.

„Venäjän yhteiskuntapiirit ovat pehmeitä kuin kumi”, sanoo hra Kondurushkin *entiseen tapaan*. On olemassa piirejä ja piirejä. Oli aika, jolloin sana „yhteiskuntapiirit” käsitti kaiken, kattoi kaiken ja tarkoitti erilaisia tietoisuuteen herääviä väestöaineiksia tai pelkästään niin sanottuja „sivistyneitä” ihmisiä.

Mutta nimenomaan tässä suhteessa Venäjällä eivät asiat ole enää ennallaan. Silloin kun saatettiin puhua yksinomaan yhteiskuntapiireistä, niin niiden parhaimmisto julisti ankaraa taistelua eikä „valtakunnallisen välttämättömyyden tervettä ja selvää tajuamista”.

Mutta nyt ei voida puhua ylimalkaan „yhteiskuntapiireistä”. Vanhalle Venäjälle on ilmaantunut uusia erilaisia voimia. Entiset onnettomuudet, jotka nälänhädän j.n.e. muodossa uhkaavat entiseen tapaan Venäjää ja kärjistävät entisiä kysymyksiä, vaativat ottamaan huomioon sen, miten nämä uudet voimat ovat ilmaisseet itsensä XX vuosisadan ensimmäisellä kymmenvuotiskaudella.

„Yhteiskuntapiirit” ovat hempeitä ja kyynelisiä sen vuoksi, että luokka, jonka puoleen ne kallistuvat ja johon ne $\frac{9}{10}$:ltaan kuuluvat, on voimaton ja epäröivä. „Karkean laskelmoinnin, valtakunnallisen välttämättömyyden terveen ja selvän tajuamisen” saarnaaminen vain oikeuttaa „esivallan” pitämään herruutensa alaisena nuo raihastuneet yhteiskuntapiirit.

Mutta kulunut kymmenvuotiskausi on tuonut näkyviin „yhteiskuntapiireihin” kuulumattomia väestöaineiksia, joiden erikoisuuksia ei ole hempeys eikä kyynelisyys...

Huippukerroksissa on Venäjällä kaikki „ennallaan”, alakerroksissa on yhtä ja toista uutta. Ketä „epäviihtyisään Venäjään tuskastuminen” auttaa näkemään, saamaan tuntuviinsa ja löytämään tuon uuden, joka on lujaa, ei kyynelistä eikä taikinamaista, hän kykenee löytämään tien, mikä johtaa pois vanhasta.

Mutta ken harmitellessaan tuon tuskastumisen vuoksi samalla puhuu „valtakunnallisen välttämättömyyden terveestä ja selvästä tajuamisesta”, hän jäänee kaiketi ikuisiksi ainesosaseksi siihen „taikinaan”, joka antaa itseään „litistellä ja puristella”. Sellaista väkeä juuri „litistelläänkin ja puristellaan” „terveen ja selvän” valtakunnallisuuden nimessä — ja ansaitusti kylläkin.

Jos tällaisen käsittelyn seurauksena kovettuu edes yksi sadasta „yhteiskuntapiireihin” kuuluvasta henkilöstä, on tulos hyödyllinen. Rajankäynnittä ei synny hyvää.

„Zvezda” № 28,
marraskuun 5 p:nä 1911
Allekirjoitus: V. F.

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

**PAUL JA LAURA LAFARGUE'IN HAUTAJAISISSA
 VUODEN 1911 MARRASKUUN 20 (JOULUKUUN 3) pnä
 VSDTP:n NIMESSÄ PIDETTY PUHE**

Toverit!

Lausun muutaman sanan ilmaistakseni VSDTP:n puolesta syvän suruntunteen Paul ja Laura Lafargue'in kuoleman johdosta. Venäjän tietoiset työläiset ja kaikki sosialidemokraatit tottuivat jo Venäjän vallankumouksen valmistelukaudella kunnioittamaan syvästi Lafarque'ia eräänä kyvykkäimpänä ja periaatteellisimpana marxilaisuuden aatteiden levittäjänä, aatteiden, jotka Venäjän vallankumouksessa ja vastavallankumouksessa saatu luokkataistelun kokemus on niin loistavasti todistanut oikeiksi. Näiden aatteiden lipun alla on kiteytynyt Venäjän työläisten etujoukko, antanut järjestyneellä joukkotaistelullaan iskun absolutismille sekä puolustanut ja edelleenkin puolustaa sosialismin asiaa, vallankumouksen asiaa, demokratian asiaa liberaalisen porvariston kaikista petoksista, horjumista ja epäröinnistä huolimatta.

Lafargue'in persoonassa yhdistyi — Venäjän sosialidemokraattityöläisten tajunnassa — kaksi aikakautta: se aikakausi, jolloin Ranskan vallankumouksellinen nuoriso nousi yhdessä Ranskan työläisten kanssa tasavaltalaisuus-aatteiden nimessä rynnäkköön imperiumia vastaan, — ja se aikakausi, jolloin Ranskan proletariaatti marxilaisten johdolla kävi johdonmukaista luokkataistelua koko porvarillista järjestelmää vastaan valmistautuen ratkaisevaan otteluun porvaristoa vastaan sosialismin puolesta.

Me, Venäjän sosialidemokraatit, jotka saamme tuntea aasialaisen barbaarisuuden kyllästäjän absolutismin koko painon ja joilla on ollut onni Lafargue'in ja hänen ystäviensä teosten kautta tutustua välittömästi Euroopan työ-

läisten vallankumoukselliseen kokemukseen ja vallankumoukselliseen ajatteluun, me näemme nyt erikoisen selvästi, miten nopeasti lähenee aika, jolloin voittaa se asia, jonka puolustamiselle Lafargue pyhitti elämänsä. Venäjän vallankumous oli alkuna demokraattisten vallankumousten kaudelle kaikkialla Aasiassa, ja 800 miljoonaa ihmistä ovat nyt mukana koko sivistyneen maailman demokraattisessa liikkeessä. Ja Euroopassa on yhä enemmän enteitä siitä, että niin sanotun rauhallisen porvarillisen parlamentarismen herruuden kausi lähenee loppuaan luovuttaakseen paikansa järjestyneen ja marxilaisuuden aatteiden hengessä kasvatetun proletariaatin vallankumouksellisten taistelujen kaudelle, proletariaatin, joka on kukistava porvariston herruuden ja pystyttävä kommunistisen järjestelmän.

*„Sotsial-Demokrat“ № 25,
joulukuun 8 (21) pnä 1911*

*Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat“ lehdessä
tekstin mukaan*

HYNDMAN MARXISTA

Hiljattain ilmestyi julkisuuteen erään Englannin „sosiaalidemokraattisen puolueen” perustajan ja johtomiehen Henry Mayers Hyndmanin laaja muistelmateos. Lähes viisisataa sivua käsittävän kirjan nimenä on: „Muistelmia seikkailurikkaasta elämästä” * ja siinä on elävästi kirjoitettuja muistelmia tekijän poliittisesta toiminnasta ja „kuuluisista” henkilöistä, joiden kanssa hän oli ollut tuttu. Hyndmanin kirja tarjoaa runsaasti mielenkiintoista aineistoa englantilaisen sosialismin luonnehtimista ja koko kansainvälisen työväenliikkeen eräiden tärkeiden kysymysten arviointia varten.

Sen tähden luulemme, että on oikea aika omistaa muutamia pikku artikkeleja Hyndmanin kirjalle, varsinkin kun oikeistolaiskadettien „Russkije Vedomosti” (lokakuun 14 pnä) „on esiintynyt” julkaisemalla liberaali Dioneon artikkelin, joka on mainio näyte näiden kysymysten liberaalisesta valaisemisesta tai oikeamminkin hämähöittämisestä.

Aloittakaamme Marxia koskevista Hyndmanin muistelmista. H. Hyndman tutustui Marxiin vasta v. 1880, jolloin hän oli nähtävästi hyvin vähän selvillä Marxin opista ja sosialismista yleensä. Englantilaisille suhteille on kuvaavaa, että Hyndman, joka syntyi v. 1842, oli niin kauan ollut väriltään epämääräinen „demokraatti”, jolla oli yhteyksiä vanhoillisten puolueeseen (tory'hin) ja sympatioita sitä kohtaan. Sosialismiin Hyndman kääntyi luettuaan „Pääoman” (ranskalaisen käännöksen) eräällä monista Amerikanmatkoistaan vv. 1874—1880 välisenä aikana.

* „The Record of an Adventurous Life”, by Henry Mayers Hyndman. London (Macmillan and Co). 1911.

Lähtiessään Karl Hirschin saattamana tutustumiskäynnille Marxin luo Hyndman vertasi tätä ajatuksissaan... Mazziniin!

Mistä näkökulmasta Hyndman teki tämän vertauksen, näkyy siitä, että Mazzinin vaikutusta ympärillä oleviin hän sanoo „persoonalliseksi ja henkilökohtaisen eettilliseksi”, kun taas Marxin vaikutusta „miltei täysin intellektuaaliseksi ja tieteelliseksi”. Marxin luo Hyndman lähti kuin „suuren analyttisen neron” luo pyrkien ottamaan oppia hänestä,— Mazzinissa häntä veti puoleensa luonne, „ylevä ajattelu- ja käytöstapa”. Marx oli „kiistattomasti suurempi ajattelija”. Hyndman ymmärsi eittämättä varsin huonosti v. 1880 (eikä hän nytkään ole kokonaan ymmärtänyt — tästä alempana) porvarillisen demokraatin ja sosialistin välisen eron.

„Kun sitten näin Marxin”, Hyndman kirjoittaa, „hän tuntui minusta ensi näkemältä voimakkaalta, pörröiseltä ja lannistumattomalta vanhukselta, joka on valmis ryhtymään — etten sanoisi: pyrkimään — riitaan ja on mieleltään hieman epäluuloinen, ikään kuin hänen olisi pitänyt tuossa paikassa kestää jokin hyökkäys. Mutta hän tervehti minua sydämellisesti ja ensimmäiset sanansa olivat yhtä sydämellisiä. Sanoin, että minulle tuottaa suurta tyydytystä ja kunniaa puristaa „Pääoman” tekijän kättä, hän vastasi lukeneensa mielihyvällä Intiaa koskevat artikkelini * ja antoi niistä kiittävän lausunnon lehtikirjoituksissaan”.

„Kun Marx puhui vimmastuneen suuttuneesti liberaalisen puolueen politiikasta, erittäinkin Irlannin suhteen,— vanhan taistelijan pieniin syviin silmiin syttyi tuli, raskaantuntuiset kulmakarvat vetäytyivät ryppyyn, iso leveä nenä ja kasvot saivat eloa ja huulilta tulvi virtanaan palavia ja rajuja syytöksiä, jotka osoittivat minulle sekä hänen luonteenlaatunsa koko intomielisyyden että mainion englannin kielen taitonsa. Jyrkästi erilainen oli hänen puhetapansa, kun hän oli syvän suuttumuksen kiihdyttämä, ja koko hänen olemuksensa, kun hän esitti mielipiteitään tietyn kauden talouselämän tapahtumista. Ilman mitään näkyvää voimainponnistusta hän muuttui profeetasta ja mahtavasta tribuunista rauhalliseksi filosofiksi, ja tunsin heti, että kuluu monta pitkää vuotta, ennen kuin näissä viimeksi mainituissa kysymyksissä lakkaan tuntemasta itseni oppilaaksi opettajan edessä.

Lukiessani „Pääomaa” ja varsinkin hänen pikku kirjoitelmiaan Pariisin Kommuunista ja „Brumairekuun 18:nnesta” minua hämmästytti

* Ennen hiljattain tapahtunutta kääntymistään shovinismiin Hyndman vastusti päättäväisesti Englannin imperialismia ja kävi vuodesta 1878 jaloa paljastuskampanjaa niitä häpeällisiä väkivallantekoja, ruokottomuuksia, rosvouksia ja häväistyksiä vastaan (niissä on menty aina valtio-„rikollisten” pieksämisin asti), joilla eri puolueisiin kuuluvat englantilaiset — aina „sivistynyttä” ja „radikaalista” kirjailijaa John Morley'a myöten — ovat jo ammoisista ajoista näyttäneet itselleen kuuluisuutta Intiassa.

se, miten hän osasi yhdistää taloudellisten syiden ja sosiaalisten seuraamusten mitä seikkaperäisimmän ja kylmimmän tutkimuksen mitä palavimpaan vihamielisyyteen, joka kohdistui luokkiin ja jopa yksityisiin henkilöihin, sen tapaisiin kuin Napoleon III tai Thiers, jotka hänen teoriansa mukaan eivät olleet muuta kuin karpäsiä kapitalistisen kehityksen Juggernautin vaunujen pyöriässä. Ei pidä unohtaa, että Marx oli juutalainen, ja minusta tuntui, että hänessä, hänen luonteessaan, hänen ulkomuodossaan — kunnioitusta herättävä otsa, tuuheat riippuvat kulmakarvat, vilkkaat säkenöivät silmät, leveä aistillinen nenä ja ilmeikäs suu, rehevän parran peittämä kasvot — yhdistyivät hänen rotunsa suurprofeettojen oikeutettu suuttumus ja Spinozan sekä juutalaisoppineiden kylmä analyttinen äly. Hän oli tavaton erilaatuisten kykyjen yhdistelmä, jollaista en ollut tavannut kenessäkään.

Poistuessani Marxin luota Hirschin kanssa ja ollessani tuon suurmiehen persoonallisuuden tekemän syvän vaikutelman vallassa, Hirsch kysyi minulta, mitä ajattelen Marxista. „Luulen”, vastasin minä, „että hän on XIX vuosisadan Aristoteles”. Mutta sanottuani tämän huomasi kuitenkin heti, ettei tuo määritelmä luonnehdi koko „objektia”. Ennen kaikkea mahdotonta on kuvitella Marxia sellaiseksi, jossa yhdistyisivät Aleksanteri Makedonialaisen hovimiehen toimet ja syvälliset tieteelliset teokset, jotka niin voimallisesti ovat vaikuttaneet useihin sukupolviin. Ja sitä paitsi Marx ei koskaan eristäytynyt niin täydellisesti välittömistä inhimillisistä pyrkimyksistä — vaikkakin sellaista on hänestä monta kertaa väitetty —, että hän olisi voinut tarkastella tosiasioita ja niiden vaikutteita siinä kylmässä ja yksitoikkoisessa valaistuksessa, mikä oli ominaista muinaisuuden suurelle filosofille. Täysin epäilemättömät on, että Marxin vihamielisyys häntä ympäröivää riisto- ja palkkaorjuusjärjestelmää kohtaan ei ollut ainoastaan intellektuaalista ja filosofista, vaan myös henkilökohtaista intohimoista vihamielisyyttä.

Muistan sanoneeni kerran Marxille, että vanhentuessani tunnen muuttuvani kärsivällisemmäksi. „Kärsivällisemmäksi?”, vastasi Marx, „kärsivällisemmäksi?” Oli selvää, että hänestä ei tulisi kärsivällisempää. Luulen, että juuri tuo Marxin syvä viha olemassaolevaa asiain tilaa kohtaan ja hänen vastustajiinsa kohdistama murhaava arvostelu estivät monia varakkaaseen luokkaan kuuluvia sivistyneitä ihmisiä antamasta täyttä merkitystä hänen suurteoksilleen ja tekivät heidän silmissään sankareiksi Böhmi-Bawerkin tapaiset vähäarvoiset puolioppineet ja tyhjänjauhajat vain siksi, että nämä vääristelivät Marxia ja yrittivät „kumota” hänet. Olemme nykyään, varsinkin Englannissa, tottuneet ottelemaan floreteilla, joiden kärjessä on iso pehmeä pallo. Gentlemannin tavoin teeskentelevistä oppineista kaksintaistelijoistamme tuntuu sopimattomalta se, että Marx hyökkää rajusti miekka paljaana vastustajansa kimppuun, eivätkä he jaksaa uskoa, että tuollainen sääli-mätön väittelijä ja leppymätön pääoman ja kapitalistien vihaaja voisi todella olla aikakautemme syvällisin ajattelija”.

V. 1880 englantilainen yleisö tuskin lainkaan tunsi Marxia. Hänen terveytensä oli siihen mennessä jo huomattavasti heikentynyt, kova työskentely (16 tuntia ja enemmänkin henkistä työtä vuorokaudessa!) oli rasittanut elimistön, lääkärit kielsivät häneltä iltatyön ja minä — kertoo

Hyndman — käytin vuoden 1880 lopusta vuoden 1881 alkuun hänen lepohetkiään keskustellakseni hänen kanssaan.

„Keskustelutapamme oli aika originelli, väittelystä elostuessaan Marxilla oli tapana kävellä nopeasti edestakaisin huoneessa, aivan kuin hän olisi ollut kävelyllä merilaivan kannella. Pitkillä matkoillani (Amerikkaan, Austraaliaan y.m.) olin tottunut samanlaiseen edestakaisin kävelyyn, kun jokin erikoisesti askarrutti ajatuksiani. Ja niinpä sitten saattoikin nähdä sellaisen näkymän, että opettaja ja oppilas harppoivat pari kolme tuntia pitkin ja poikin huonetta pöydän ympäri pohtien ajankohtaisia kysymyksiä ja menneiden aikojen asioita”.

Mikä oli Marxin kanta niissä eri kysymyksissä, joita hän pohti Hyndmanin kanssa, sitä ei viimeksi mainittu kerro *yhdestäkään kysymyksestä* missään määrin seikkaperäisemmin. Edellä esitetystä huomaa Hyndmanin keskittyvän eniten ja miltei poikkeuksetta asian *anekdoottimaiseen* puoleen: se vastaa koko hänen kirjansa muuta sisältöä. Hyndmanin oma elämäkerta on englantilaisen porvarillisen filisterin elämäkerta, filisterin, joka luokkansa parhaimmistosta parhaimpana löytää loppujen lopuksi itselleen tien sosialismiin pääsemättä koskaan täydellisesti vapaaksi porvarillisista perinteistä, porvarillisista katsomuksista ja ennakkoluuloista.

Toistaessaan ne Marxia ja Engelsiä vastaan tehdyt porvarilliset moitteet, että nämä muka olivat „yksinvaltiaita” „kvasidemokraattisessa” Internationalessa eivätkä ymmärtäneet käytäntöä, tunteneet ihmisiä j.n.e., Hyndman ei yritä kertaakaan arvostaa ainoatakaan näistä moitteista pohjautumalla vastaavina ajankohtina vallinneen tilanteen seikkaperäiseen ja konkreettiseen esitykseen.

Tuloksena on anekdootti eikä marxilaisen historiallinen analyysi. Marx ja Engels taistelivat Saksan sosialidemokratian yhdistymistä (lassallelaisten kanssa yhdistymistä) vastaan, vaikka yhdistyminen oli tarpeen! Siinä kaikki, mitä Hyndman sanoo. Hyndman ei ole maininnut sanaakaan siitä, että periaatteessa Marx ja Engels olivat tuhat kertaa oikeassa verrattuna Lassalleen ja lassallelaisiin. Hyndman ei edes aseta tätä kysymystä. Hyndman ei edes kysy itseltään sitä, eikö „demokratismi” (organisaatiokysymyksissä) ollut Internationalen kaudella proletaarisen sosialidemokratian rakennusta turmelevien porvarillisten lahkokuntien verhona.

Sen vuoksi Hyndmanin ja Marxin välien katkeamisen historiakin on kerrottu siten, ettei tulokseksi ole saatu mitään muuta kuin juoruja (herrojen Dioneoiden hengessä). Engels nähkääs oli „saivarteleva, epäluuloinen ja mustasukkainen” mies, Marxin vaimo oli muka sanonut Hyndmanin vaimolle, että Engels oli Marxin „paha henki” (!); Engels, jota Hyndman ei koskaan edes tavannut (vaikka hra Dioneo kirjoitti „*Russkije Vedomostissa*” päinvastaista), oli taipuvainen „niihin ihmisiin nähden, joita hän auttoi (rahallisesti; Engels oli hyvin rikas, Marx hyvin köyhä), kiskomaan täyden vaihtoarvon rahoistaan”: Engels muka riitaannuttikin Marxin ja Hyndmanin, koska hän pelkäsi Hyndmanin, joka silloin oli rikas mies, valtaavan Engelsin paikan Marxin rikkaana ystävänä!

Herroista liberaaleista on tietysti mieluista kopioida nimenomaan moisia mahdottomia halpamaisuuksia. Liberaalisille sepustelijoille ei ole tietenkään lainkaan edullista tutustua vaikkapa niihin Sorgelle osoitettuihin (Marxin ja Engelsin) kirjeisiin⁹⁶, joista Hyndman itse mainitsee, ja *ottaa selvää* siitä, mistä pitäisi! Siitä he eivät välitä! Mutta tutustuminen näihin kirjeisiin ja niiden vertaileminen Hyndmanin „muistelmiin” ratkaisee kysymyksen heti.

Vuonna 1881 Hyndman julkaisi kirjasen „Englanti kaikille”, jossa hän siirtyy sosialismin kannalle, jääden varsin sekava-ajatukseksi porvarilliseksi demokraatiksi. Kirjanen oli kirjoitettu niihin aikoihin muodostunutta „Demokraattista federaatiota” (ei sosialistista) varten, jossa oli runsaasti sosialisminvastaisia aineksia. Ja niinpä sitten kertaillessaan ja kopioidessaan „Pääomaa” kirjasensa kahdessa luvussa Hyndman, *Marxin nimeä mainitsematta*, puhuu alkulauseessa arvoituksellisesti eräästä „suuresta ajattelijasta ja originellista kirjailijasta”, jolle hän on suuressa kiitollisuuden velassa j.n.e. Juuri tämän takia Engels „riitaannutti” minut ja Marxin,— kertoo Hyndman, esittäen samalla erään Marxilta saamansa kirjeen (vuoden 1880 joulukuun 8 pltä⁹⁷), jossa Marx kirjoittaa, että Hyndmanin sanojen mukaan hän, Hyndman, „ei ole Englantiin nähden samaa mieltä minun (Marxin) puolueeni kanssa”.

Selvää on, mikä oli erimielisyytenä, jota Hyndman ei ymmärtänyt, ei huomannut eikä arvostanut: se, että Hyndman oli siihen aikaan (kuten Marx aivan suoraan kirjoittaa Sorgelle joulukuun 15 p:nä 1881) „kaunosieluinen

pikkuporvarillinen kirjailija”, „puoleksi porvari, puoleksi prolettaari”. Selvää on, ettei Marx voinut olla esittämättä „raivokasta” vastalauseetta, kun henkilö, joka tekee tuttavuutta Marxin kanssa, lähenee häntä, sanoo itseään hänen oppilaakseen, perustaa sitten „demokraattisen” federaation ja kirjoittaa sitä varten kirjasen vääristellen marxilaisuutta ja vaieten visusti Marxista. Ja nähtävästi vastalause esitetiin, koskapa Marx samassa Sorgelle lähettämässään kirjeessä lainaa otteita Hyndmanin anteeksipyyntökirjeistä, joissa tämä esittää puolustukseksi sen, että „englantilaiset eivät mielellään ota oppia muukalaisilta” ja että „Marxin nimi on niin vihattu” (!!) y.m.s. (Hyndman itse ilmoittaa häviittäneensä miltei kaikki Marxilta saamansa kirjeet, joten tältä taholta on turhaa odottaa totuuden ilmituloa.)

Anteeksipyyntöjä nekin, eikö totta! Ja nyt sitten, kun kysymys Hyndmanin ja Marxin silloisista erimielisyyksistä valkenee täysin selväksi, kun Hyndmanin nykyinen kirjakin kokonaisuudessaan todistaa, että hänen katsomuksissaan on paljon filisteriläisyyttä ja porvarillisuutta (esim. ne todisteet, joilla Hyndman puolustele kuolemanrangaistusta kriminaalirikollisille!), että selitykseksi välien rikkoutumiseen Marxin kanssa tarjotaan — Engelsin „juonittelut”, Engelsin, joka neljäkymmentä vuotta ajoi Marxin kanssa samaa periaatteellista linjaa. Vaikka Hyndmanin kirja koko muulta osaltaan olisi tynnyrillinen silkkaa hunajaa, niin tuo yksi lusikallinen tervaa riittäisi..

Marxin ja Hyndmanin silloiset erimielisyydet käyvät varsin luonteenomaisella tavalla ilmi siitä, mitä viimeksi mainittu kertoo arviosta, jonka Marx antoi Henry George’ista. Tuo arvio tunnetaan vuoden 1881 kesäkuun 20 p:nä päivätystä Marxin kirjeestä Sorgelle. Hyndman esitti Marxille H. George’in puolustukseksi sellaisia todisteita, että muka „George alituisella virheen päänjankkaamisellaan opettaa enemmän kuin muut ihmiset opettavat kertomalla täyden totuuden”.

„Marx”, kirjoittaa Hyndman, „ei tahdo kuullakaan moisista mahdollisista todisteista. Virheen leviäminen ei koskaan voinut olla eduksi kansalle, sellainen oli hänen mielipiteensä. „Virheen jättäminen kumoamatta on intellektuaalisen epärehellisuuden suosimista. Kymmentä selaista kohti, jotka menevät George’ia kauemmaksi, tulee kenties satakunta sellaista, jotka jäävät George’in

katsomusten kannalle, ja se vaara on liian suuri, uskaltuaksemme siihen””. Niin sanoi Marx!!

Hyndman taas ilmoittaa meille, että toisaalta hän on tänäkin päivänä tiukasti samaa mieltä George'ista, mutta toisaalta George oli muka rovonarvoista kynttilää pitelevä poikanen, joka pelleili sähkövalonheittimen omistavan miehen rinnalla.

Vertaus on mainio, mutta... mutta Hyndmanin taholta oli uskallettua esittää tuo mainio vertaus oman mitättömän, Engelsiä koskevan, juorupuheensa rinnalla.

*„Zvezda” № 31,
marraskuun 26 pnä 1911
Allekirjoitus: V. I. Iljin*

*Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan*

LIBERAALISEN TYÖVÄENPUOLUEEN MANIFESTI

I

Juuri tällaisen nimen ansaitsee aikakauslehden „Nasha Zarja” 9.—10. numerossa ollut N. R-kovin artikkeli⁹⁸.

Niin raskasta kuin marxilaisille lieneekin menettää N. R-kovissa mies, joka nousuvuosina palveli uskollisesti ja tarmokkaasti työväenpuoluetta, asian etujen tulee olla kaikkien henkilö- ja ryhmäsuhteiden, kaikkien „hyvien” muistojen yläpuolella. Asian edut vaativat tunnustamaan, että uuden likvidaattorin manifestista koituu suurta hyötyä tämän likvidaattorin mielipiteiden suoruuden, selvyiden ja eheyden ansiosta. Peräti tärkeän ja perustavaa laatua olevan kysymyksen „kahdesta puolueesta” N. R-kov katsoo mahdolliseksi asettaa ja vaatii asettamaan puhtaasti aatteelliselta pohjalta *jättämällä syrjään* kaiken „selkkaus”-aineiston ja huomattavassa mitassa jopa ilman bolshevikkeihin ja menshevikkeihin jakoa. R-kovin jälkeen likvidaattoruudesta ei voida puhua *yksinomaan entiseen tapaan*, sillä hän on asettanut lopullisesti kysymyksen korkeammalle perustalle. Ja R-kovin jälkeen ei voida *yksinomaan puhua* likvidaattoruudesta, sillä meillä on tässä niin eheä suunnitelma välitöntä käytännöllistä toimintaa varten, ettei sen eheämpää voida kuvitellakaan.

N. R-kov aloittaa esittämällä „objektiivisen perustehtävän Venäjällä”, siirtyy sitten arvioimaan vallankumousta, edelleen erittelee kyseistä ajankohtaa puhuen selvästi ja seikkaperäisesti kustakin luokasta ja lopettaa piirtämällä kyllin tarkan yleiskuvan koko uudesta „julkisesta poliittisesta työväenyhdistyksestä”, joka on muka heti perustettava ja „tosiasiallisesti toteutettava”. Sanalla sanoen R-kov

aloittaa aivan alusta ja kulkee johdonmukaisesti aivan loppuun, niinkuin kuuluukin menetellä henkilön, joka vähänkin ymmärtää kantavansa vakavan poliittisen vastuun puheistaan ja teoistaan. Ja oltakoon oikeudenmukaisia R-kovia kohtaan: hän on alusta loppuun mitä johdonmukaisimmalla tavalla vaihtanut salavihkaa marxilaisuuden liberalismiin.

Ottakaamme hänen päätelmiensä lähtökohta. Hän pitää „kerrassaan epäilemättömänä ja kiistattomana”, että „nykyisellä ajankohdalla on objektiivisena perustehtävänä Venäjällä puolimaaorjuudellisen primitiivisen ryöstö-talouden-hoidon lopullinen vaihtaminen kulttuuriseen kapitalismiin”. Kiistanalaista on hänen mielestään se, ovatko Venäjän olot kehittyneet sellaisiksi, joiden vallitessa „yhteiskunnalliset myrskyt, joskaan ne eivät ole mahdottomia, eivät kuitenkaan ole lähitulevaisuudessa välttämättömiä, väistämättömiä”.

Mielestämme on täysin epäilemätöntä ja kiistatonta, että tuo on kysymyksen aito liberaalista asettelua. Liberaalit rajoittuvat siihen, tuleeko olemaan „kulttuurinen kapitalismi” vai ei, tuleeko olemaan „myrskyjä” vai ei. Marxilainen ei salli rajoituttavan siihen, vaan vaatii erittelemään, *mitkä luokat tai luokkakerrokset* ajavat vapautuvassa porvarillisessa yhteiskunnassa jotain konkreettisesti määriteltä linjaa, tuon vapautuksen, esim. n.s. „kulttuurisen kapitalismin” jonkinlaisten poliittisten muotojen luomisen linjaa. Niin „myrskyjen” aikana kuin myrskyn ilmeisen puuttumisen aikanakin marxilaiset ajavat linjaa, joka periaatteellisesti eroaa liberalismista ja jona on tosi demokraattisten eikä yleensä „kulttuuristen” elämänmuotojen luominen. Kaikki me pyrimme „kulttuuriseen kapitalismiin”, sanovat liberaalit, tekeytyen luokkien yläpuolella olevaksi puolueeksi. „Kulttuuria” meidän ei pidä ymmärtää siksi, joksi liberaalit sen tulkitsevat,— sanovat marxilaiset työläisille ja kaikille demokraattisille aineksille.

Vieläkin näkyvämpää, tyypillisen „professorimaista” marxilaisuuden vääristelyä R-kov tarjoaa meille arvostellessaan „ylimalkaisia havainnoitsijoita”, joista „tuntuu, ettei vallankumouksemme onnistunut”. „Heikkohermoinen sivistyneistö”, kirjoittaa R-kov, „on aina ja kaikkialla ruvennut niiskuttamaan ja ruikuttamaan ja sitten antautunut moraaliseen prostratioon, luopuruuteen ja mystillisyyteen”.

„Mutta harkitseva havainnoitsija” tietää, että „taantumuk-
sen hillittömyyksissä ilmenevät useinkin mitä syvällisimmät
sosiaaliset muutokset”, että „taantumuskaudella muodostu-
vat ja kypsyvät uudet sosiaaliset ryhmät ja voimat”.

Näin ajattelee R-kov. „Luopuruus”-kysymyksen hän on
osannut asettaa siinä määrin poroporvarillisesti (joskin
oppineesti sanottuna), että Venäjällä esiintyvien vastaval-
lankumousmielialojen yhteys *tiettyjen* luokkien asemaan ja
etuihin on kokonaan kadonnut. Yksikään vehiläinen, t.s.
kiihkeinkään vastavallankumouksellinen liberaali, ei rupea
kiistämään sitä vastaan, että taantumusajalla kypsyvät
uudet voimat, eikä sen alle kieltäydy panemasta nimeään
kukaan niistä, jotka ovat olleet yhdessä tekemässä sitä
likvidaattorien viisiosaista kokoelmaa, jolle menshevikeistä
parhaat ovat kääntäneet selkensä. Vastavallankumouk-
semme konkreettinen olemus ja luokkaluonne ovat häipy-
neet olemattomiin historioitsijaltamme ja jäljelle ovat
jääneet kuluneet ja sisällöttömät fraasit toisten intelligent-
tien ihmisten heikkohermoisuudesta ja toisten harkitsevasta
havainnoinnista. Marxilaisen kannalta mitä tärkein kysy-
mys, miten vallankumouksessamme ilmenivät eri luokkien
erilaiset toimintamenetelmät ja erilaiset pyrkimykset ja
miksi se sai toiset porvaristoluokat suhtautumaan „luopuri-
maisesti” „kulttuuri”-taisteluun, on jäänyt R-kovilta huo-
maamatta.

Siirtykäämme pääasiaan: arvioon, jonka R-kov on anta-
nut ajankohdasta ja joka nojaa kaikkien luokkien aseman
arviointiin. Aloittaen „suurmaanomistuksemme edustajista”
kirjoittaja sanoo: „Hiljakkoin he olivat (olivat!) valtaosal-
taan aitoja maaorjanomistajia, tyypillisiä aatelistanher-
roja. Näitä, viimeisiä, mohikaaneja ei ole nyt paljoakaan
jäljellä. He ovat ryhmittyneet vielä pikku ryhmänä herrojen
Purishkevitshin ja Markov 2:sen ympärille ja pärsyttävät
voimattomina (!) epätoivon myrkyttämää sylkeään... Aate-
listen ja aatelittomien suurtilanomistajiemme enemmistö,
jota edustavat Duumassa natsionalistit ja oikeistolaiset
lokakuulaiset, muuttuu aste asteelta ja väistämättömästi
maatalousporvaristoksi”.

Sellainen on R-kovin „arvio ajankohdasta”. On turhaa
mainitakin, että tuo arvio on todellisuuden pilkkaamista.
„Herrojen Purishkevitshin ja Markov 2:sen ympärille ryh-
mittynyt pikku ryhmä” ei todellisuudessa ole voimaton, vaan

kaikkivoipa. Nimenomaan sen vallan ja sen tulojen turvana ovat Venäjän nykyiset yhteiskunnalliset ja valtiolliset laitokset, nimenomaan sen tahto on viime kädessä ratkaiseva, nimenomaan se muodostaa aineksen, joka määrää alhaalta ylös asti niin sanotun virkavallan toiminnan koko suunnan ja koko luonteen. Tämä kaikki on siinä määrin yleisesti tunnettua ja nimenomaan tämän ryhmän herruudesta puhuvat tosiasiat ovat Venäjällä niin selviä ja jokapäiväisiä, että sen unohtamiseksi tarvitaan todellakin liberaalin loputonta itsetyytyväisyyttä. R-kovin virhe on siinä, että hän on aina naurettavuuksiin asti liioitellut maaorjatalouden „uudistumista” porvarilliseksi, tämä ensiksi, ja toiseksi hän on unohtanut „pikkuseikan”, juuri sen „pikkuseikan”, joka erottaa marxilaisen liberaalista, nimittäin, että poliittisen päällysrakennuksen mukauttaminen talouden uudistumista vastaavaksi on mutkallinen ja hyppäyksellinen prosessi. Näiden R-kovin molempien virheiden valaisemiseksi riittää, kun viitataan esim. Preussiin, missä huolimatta siitä, että kapitalismin kehitys yleensä ja muun muassa vanhan tilanherratalouden uudistuminen porvarilliseksi taloudeksi on paljon korkeammalla tasolla, Oldenburgit ja Heydebrandit ovat edelleenkin kaikkivoipia, pitävät valtiovaltaa käsissään — kyllästävät omalla niin sanoaksemme sosiaalisella sisällöllä koko preussilaisen monarkian, koko preussilaisen virkavallan! Yhä vieläkin, 63 vuoden kuluttua vuodesta 1848 ja kapitalismin verrattoman nopeasta kehityksestä huolimatta, äänioikeus ja maapäivät ovat Preussissa edelleenkin sellaisia, että Preussin Purishkevitshien kaikkivoipaisuus on turvattu. Venäjään nähden R-kov sen sijaan kuuden vuoden kuluttua vuodesta 1905 piirtää arkadialaisen idyllin Purishkevitshien „voimattomuudesta”!

Mutta koko asia onkin juuri siinä, että arkadialaisen idyllin piirtäminen — purishkevitshilaisen uudistumisen „väistämättömyydestä” ja „varsin maltillisen porvarillisen progressismin voitosta” — on perusmotiivina R-kovin *kaikissa* päätelmissä. Ottakaamme hänen nykyistä agraaripolitiikkaa koskeva päätelmänsä. „Mikään ei kuvaa sen kirkkaammin ja laajemmin” tuota uudistumista (maaorjatalouden uudistumista porvarilliseksi) kuin tämä politiikka, julistaa R-kov. Sekasarkaisuus poistetaan ja „maanpuutteen poistaminen mustanmullan alueen 20 maanviljelys-

läänistä ei tuota suuria vaikeuksia ja muodostaa erään lähimmän vuorossaolevan ajantehtävän, joka myös ratkaistaan nähtävästi eri porvaristoryhmien keskeisen kompromissin tietä”.

„Tätä edessä piirtyvää väistämätöntä kompromissia agraarikysymyksessä ennakoivat jo nyt useat tapahtumat”...

Kas siinä teille tyhjentävä näyte tavasta, jolla R-kov tekee poliittisia päätelmiä. Hän alkaa siitä, että tekee lopun äärimmäisyyksistä — ei minkäänlaisten tosiasioiden, vaan pelkästään oman liberaalisen omahyväisyytensä perusteella! Hän jatkaa sanomalla, että eri porvaristoryhmien välinen kompromissi on helposti tehtävissä ja todennäköinen. Hän lopettaa siihen, että moinen kompromissi on „väistämätön”. Tuolla tavalla voisi todistaa, että niin Ranskan v. 1788 kuin myös Kiinan v. 1910 „myrskyt” eivät olleet todennäköisiä eivätkä välttämättömiä. Eri porvaristoryhmien välinen kompromissi on tietysti helposti tehtävissä, jos oletetaan, että Markov 2:sesta on tehty loppu muutoinkin eikä yksinomaan R-kovin omahyväisessä mielikuvituksessa. Mutta sellaisen olettaminen onkin siirtymistä liberaalin katsantokannalle, liberaalin, joka ei uskalla jäädä ilman Markov 2:sia ja luulee, ettei kukaan uskalla koskaan.

Kompromissi on tietysti „väistämätön”, jos (ensimmäinen „jos”) ei ole Markoveja; jos (toinen „jos”) työläiset ja häviötilaan saatetut talonpojat nukkuvat sikeätä poliittista unta. Mutta eiköhän sellainen olettamus, tuon toisen „jossin” edellyttäminen, merkinne, että otetaan todesta se, mitä toivotaan (mitä liberaali toivoo)?

II

Koska emme ole taipuvaisia ottamaan todesta liberaalien toivomuksia tai liberaalien olettamuksia, niin olemme tehneet toisenlaisen johtopäätöksen: nykyinen agraaripoliitikka on luonteeltaan epäilemättä porvarillista. Mutta juuri siitä syystä, että tuon porvarillisen politiikan johdossa ovat Purishkevitchit, jotka ovat edelleenkin tilanteen herroina, juuri siitä syystä ristiriidat käyvät niin tavattoman kärkeviksi, että kompromissin mahdollisuus ainakin lähi aikoina on katsottava suorastaan olemattomaksi.

Toisena tärkeänä sosiaalisena prosessina — R-kov jatkaa erittelyään — on teollisen ja kaupallisen suurporvariston yhdistymis- ja voimistumisprosessi. Viitatessaan aivan oikein kadettien ja lokakuulaisten „keskinäisiin myönnytyksiin” kirjoittaja tekee johtopäätöksen: „Ei pidä kuvitella turhia: lähenee varsin maltillisen porvarillisen „progressismin” voitto”.

Mikä voitto? kenestä? IV Duuman vaaleissako, joista R-kov vastikään puhui? Jos asia on niin, niin se on oleva „voitto” niissä ahtaissa puitteissa, joina on vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän vaalilaki. Ja siitä seuraa väistämättömästi jompikumpi: joko tuo „voitto”, saamatta aikaan mitään aaltoa, jättää Purishkevitshien todellisen herruuden täysin ennalleen tai sitten tuo „voitto” ilmentää välillisesti demokraattista nousua, joka ei voi olla törmäämättä kärkevästi vastakkain mainittujen „ahtaiden puitteiden” ja Purishkevitshien herruuden kanssa.

Kummassakaan tapauksessa ei maltillisuuden voitosta maltillisuuden puitteisiin asetetuissa vaaleissa synny mitään maltillisuuden voittoa elämässä. Mutta siinäpä se asia onkin, että R-kov on jo siinä määrin vajonnut „parlamenttikretinismiin”, että hän saattaa sekoittaa kesäkuun 3 päivän hengessä tapahtuvat vaalit ja elämän toisiinsa! Jotta tämä mahdoton tosiasia tulisi todistetuksi lukijalle, täytyy siteerata R-kovia täydellisesti:

„Ja tämä voitto on sitäkin todennäköisempi, koska kaupungin pikku-porvariston joukot, masentuneina poroporvarien tapaan „rikkinäisen kaukalon” aaveen näkemisestä, laahautuvat avuttomina maltillisen progressismin mukana. Talonpoikaisto taas on liian heikko vaaleissa vaalijärjestelmämme erikoisuuksien vuoksi, mikä antaa läänin valitsijamieskunnassa enemmistönä oleville maanomistajille mahdollisuuden valita talonpoikaiston edustajiksi — „oikeistolaisia”. Tällainen on Venäjällä nykyään tapahtuvien sosiaalisten muutosten näkymä, jos jätämme työväenluokan toistaiseksi syrjään. Tuo näkymä on kaukana lamaannuksesta tai taannehtivasta liikkeestä. Venäjän uusi porvaristo epäilemättä voimistuu ja kulkee eteenpäin. Maltillisen progressiivisen teollisuus- ja kauppaporvariston tulevaa herruutta vanhoillisen maatalousporvariston rinnalla (aivan kuin Englannissa!) tehostaa poliittisesti Valtakunnanduuma, joka perustuu vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän säädettyihin vaalinormeihin. (Jätämme pois Ranskaan ja Prussiin tehdyn vertauksen, josta alempana.) Näin ollen, tehdessämme yhteenvedon kaikesta vasta sanomastamme, täytyy myöntää, että Venäjällä on olemassa kaikki edellytykset porvarillisen yhteiskunta- ja valtiojärjestelmän hidasta, joukoille äärettömän kipeää, mutta silti eittämätöntä edistyvää

kehitystä varten. Myrskyt ja järkytykset eivät tietysti ole mahdottomia, mutta ne eivät käy välttämättömiksi, väistämättömiksi, kuten oli ennen vallankumousta”.

Ylen viisasta filosofiaa, älä muuta sano! Kun talonpoikaisto jätetään syrjään, koska se on „heikko vaaleissa” ja työväenluokka ilman muuta „jätetään toistaiseksi syrjään”, niin myrskyt ovat tietysti kerrassaan mahdottomia! Mutta tämä vie siihen, ettei liberaalista „progressismia” lukuunottamatta voida mitään muuta nähdäkään, jos tarkastellaan Venäjää liberaalien tapaan. Pankaa pois liberaalien silmälasit, niin näkymä on toinen. Koska talonpoikaisto esittää elämässä kokonaan toista osaa kuin kesäkuun 3 päivän vaalijärjestelmässä, niin sen „heikkous vaaleissa” kärjistää koko talonpoikaiston ja koko järjestelmän välistä ristiriitaa eikä suinkaan avaa porttia „maltilliselle progressismille”. Ja koska työväenluokkaa ei voida „jättää syrjään”, ei kapitalistisessa maassa yleensä eikä varsinkaan Venäjällä, jolla on takanaan XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen kokemukset, niin R-kovin päätelmä ei kelpaa mihinkään. Koska purishkevitshilaisuus, jota maltillistetaan Gutshkovien ja Miljukovien kukertelulla, pitää meillä herruutta (niin III Duumassa kuin sen yläpuolellakin), niin fraasit maltillisen progressiivisen porvariston „tulevasta herruudesta” ovat pelkästään liberaalista tuutulaulua. Koska Gutshkovit ja Miljukovit eivät voi luokka-asemansa vuoksi asettaa Purishkevitshien herruuden vastapainoksi muuta kuin kukertelunsa, niin uuden porvarillisen Venäjän ja Purishkevitshien välinen selkkaus on väistämätön, ja sen liikkeellepanevia voimia ovat ne, jotka R-kov on liberaaleja seuraten „jättänyt syrjään”. Nimenomaan siitä syystä, että Miljukovit ja Gutshkovit „tekevät keskinäisiä myönnytyksiä” liehakoidessaan Purishkevitshien edessä, työläisten tehtäväksi lankeaa yhä selvemmin demokraattisten ainesten erottaminen liberalismista. N. R-kov ei ole käsittänyt enempää myrskyjen syntymisen edellytyksiä Venäjällä kuin myöskään vasta mainittua tehtävää, joka on ehdoton myös silloin, kun myrskyt ilmeisesti puuttuvat.

Vulgääri demokraatti saattaa koko asian tyypistää siihen, tuleeko myrsky vai ei. Marxilaiselle tärkeimpänä kysymyksenä on luokkien poliittisen rajankäynnin linja, joka on sama niin myrskyn aikana kuin myrskyn puuttuessaakin.

Kun R-kov sanoo, että „työläisten on suoritettava poliittisen hegemonin tehtävää taistelussa demokraattisen järjestelmän puolesta”, niin tuo on suorastaan hassunkurista kaiken sen jälkeen, mitä hän on kirjoittanut manifestissaan. Se merkitsee, että R-kov ottaa porvaristolta lupauksen työläisten hegemonian tunnustamisesta ja itse puolestaan lupaa porvaristolle, että työläiset kieltäytyvät tehtävistä, jotka muodostavat hegemonian sisällön! R-kov on perannut kokonaan pois tuon sisällön ja toistaa sitten naiivisti sisältöttömän sanan. R-kov suorittaa ensin tilannearvostelun, josta näkyy, että hänen mielestään liberaalien hegemonia on tapahtunut, muuttumaton ja eittämätön tosiasia ja vakuuttaa sitten meille tunnustavansa työväenluokan hegemonian!

„Reaalisesti” Duuman merkitys, päättelee R-kov, „ei ole vähäisempi kuin Ranskan Lainsäätäjäkunnan merkitys toisen keisarikunnan viimeisinä vuosina tai Saksan valtiopäivien ja Preussin maapäivien sen keskiverron merkitys, joka oli luonteenomaista viime vuosisadan 80-luvun Preussille”.

Moinen vertaus on näyte historiallisilla vertauksilla leikkimisestä, siinä määrin pinnallinen se on. 60-luvun Ranskassa oli porvarillisten vallankumousten kausi jo täydellisesti lopussa, oveen kolkutti jo välitön kamppailu proletariaatin ja porvariston välillä ja bonapartelaisuudessa sinänsä ilmeni esivallan luoviminen näiden kahden luokan välissä. Naurettavaa on verrata sitä nykyajan Venäjään. Kolmas Duuma muistuttaa enemmänkin vuoden 1815 Chambre introuvable⁹⁹! 80-luvun Preussissa huomaamme niin ikään eletävän kautta, jolloin vuoteen 1870 mennessä tehtävänsä tehnyt porvarillinen vallankumous on täydellisesti saatettu päätökseen: koko porvaristo, aina kaupungin pikkuporvaristoa ja talonpoikaistoa myöten, on tyydytetty ja taantumuksellinen.

Olisikohan R-kovin mielessä kangastellut sen vertaileminen, mitä osaa esittävät demokratian ja proletariaatin edustajat Lainsäätäjäkunnassa ja valtiopäivillä ja mitä osaa esittävät vastaavat edustajat III Duumassa? Sellainen vertailu on mahdollista, mutta se puhuisi nimenomaan R-kovia vastaan, sillä Gegetshkorin ja osaksi myös Petrov 3:nnen esiintyminen todistaa heidän edustamiensa luokkien sellaista voimaa, itsevarmuutta ja taisteluväl-

miutta, että „kompromissin” tekeminen Purishkevitshien kanssa ei tunnu ainoastaan epätodennäköiseltä, vaan suorastaan mahdottomalta.

III

R-kovin antamaa arviota luokkien osuudesta täytyi pysähtyä tarkastelemaan erikoisen seikkaperäisesti, sillä nimenomaan siinä ovat meidän ehdottoman erimielisyytemme aatteelliset juuret. Käytännölliset johtopäätökset, jotka R-kov tekee — tunnustakaamme se — harvinaisen pelottomasti ja avomielisesti, ovat mielenkiintoisia ennen kaikkea siksi, että niissä kirjoittajan „teoria” kehitetään järjestömyyksiin. R-kov on tietysti tuhat kertaa oikeassa, kun hän sitoo kysymyksen julkisen poliittisen työväenjärjestön mahdollisuudesta tilannearvioon, poliittisen järjestelmän perusmuutosten arviointiin. Mutta siinähan se surkeus onkin, että hän voi noiden *elämän* muutosten asemesta tarjota meille vain kaunosieluisen professorin syllogismeja: „kulttuuriseen kapitalismiin” siirtyminen „edellyttää” julkisen poliittisen työväenjärjestön välttämättömyyttä. Tuollaista on helppo kirjoittaa paperille, mutta elämässä Venäjän poliittinen järjestelmä ei muutu siitä hivenenkään vertaa „kulttuurisemmaksi”.

„Progressismi, vaikka se olisikin mitä maltillisinta, on epäilemättä avartava nykyisiä liian ahtaita puitteita”. Kadettien progressismi IV Duumassa — vastaamme siihen — ei tule „avartamaan” eikä voikaan „avartaa” mitään niin kauan kuin ainekset, jotka eivät ole läheskään kadettilaisia, eivät ala liikahdella tavalla, joka ei ole läheskään Duuman tapaista.

„Ilman sellaista järjestöä”, sanoo R-kov julkisesta ja laajasta poliittisesta työväenjärjestöstä, „taistelu saisi väistämättömästi anarkistisen luonteen, mikä olisi vahingollista kulttuuriselle porvaristollekin eikä vain työväenluokalle.”

Emme kajoa lauseen loppuosaan, ettemme himmentäisi „helmeä” kommentaareilla. Alkuosa on historiallisesti väärä: vuosien 1878—1890 Saksassa ei ollut anarkismia, vaikkei siellä ollutkaan „julkista ja laajaa” poliittista järjestöä.

Edelleen R-kov on tuhat kertaa oikeassa, kun hän esittää konkreettisen suunnitelman julkisesta poliittisesta

työväen-„järjestöstä” ja kehottaa aloittamaan „työväenluokan etuja puolustavan poliittisen yhdistyksen” perustamisesta — hän on oikeassa siinä mielessä, että vain tyhjänpäiväiset suunsoittajat saattavat lörpötellä kuukausia ja vuosia „julkisen” puolueen mahdollisuudesta ottamatta yksinkertaista ja luonnollista askelta sen perustamisen suuntaan. R-kov aloittaa alusta ja menee loppuun saakka kuten käytännön eikä fraasien mies.

Mutta tuo hänen „käytäntönsä” on *liberaalista* käytäntöä, ja „lippu”, jonka hän „nostaa” (ks. siteerattua artikkelia s. 35), on liberaalisen työväenpolitiikan lippu. Vähät siitä, että R-kovin puuhaaman yhdistyksen ohjelmassa puhutaan „tuotannonvälineiden yhteiskunnalliseen omistukseen pohjautuvan uuden yhteiskunnan perustamisesta” j.n.e. Tuon suuren periaatteen tunnustaminen ei todellisuudessa estänyt 60-luvun Saksan sosialidemokraattien erästä osaa harjoittamasta „kuninkaallisen Preussin työväenpolitiikkaa” eikä estä Ramsay MacDonaldia (Englannin sosialismista „riippumattoman” työväenpuolueen johtajaa) harjoittamasta liberaalista työväenpolitiikkaa. Ja R-kov onkin esittänyt johdonmukaisesti juuri liberaaliset periaatteet puhuesaan lähimmän, meidän, nykyisen ajanjaksomme poliittisista tehtävistä. „Lipun”, jota R-kov „nostaa”, ovat jo kauan sitten nostaneet hrat Prokopovitshit, Potresovit, Larinit y.m., ja mitä korkeammalle tätä lippua „nostetaan”, sitä selvemäksi käy jokaiselle, että edessämme on liberaalien kulunut ja likainen räsy.

„Tässä ei ole graaniakaan utopiaa”, vakuuttelee R-kov. Kirjoittajalle täytynee vastata mukailemalla tunnettua sanontaa: olet suuri utopisti, mutta utopiasi on pieni. Tosiaankin, taitaisi olla hassua vastata ilmeiseen hassuteluun muutoin kuin leikinlaskulla. Kaudella, jolloin lakautetaan ehdottoman rauhallisia, säädyllyisiä, epäpoliittisia ammattijärjestöjä, pitäisi julkisen poliittisen työväenyhdistyksen perustaminen katsoa muuksi kuin utooppiseksi! Kirjoitetaan „a:sta” „o:hon” liberaalinen arvio luokkien osuudesta ja vakuutellaan, ettei siinä ole mitään luisuudesta uusitun tolmatshovilaisuuden komentoon! „Tässä ei propagoida mitään väkivaltaa”, intoilee kelpo R-kov, „väkivaltaisen kumouksen välttämättömyydestä ei ole sanaakaan, ei ajatustakaan, koskei myöskään todellisuudessa voi sellaista välttämättömyyttä ehkä ollakaan. Jos jonkun mie-

leen juolahtaisi taantumuksellisen mielettömyyden sokaise-
mana syyttää tämän „yhdistyksen” jäseniä pyrkimyksestä
väkivaltaiseen kumoukseen, niin moisen järjettömän, perus-
teettoman, juridisesti mitättömän syytöksen koko paino
lankeaisi syyttäjän niskaan”!

Koreastipa kirjoittaa N. R-kov! Niinhän se hra P. B. Stru-
vekin syyti vuonna 1901 yhtä hirveitä salamoita zemstvon
vainoojien „niskaan”¹⁰⁰. Näkymä: N. R-kov todistamassa
häntä syyttävälle Dumbadzelle, että koska hänellä ei ole
nyt mitään „ajatuksia”, niin juridisesti mitättömien syytös-
ten paino lankeaa Dumbadzen omaan niskaan. Niinpä
niin, parlamentti meiltä vielä puuttuu, mutta parlamentti-
kretinismiä on vaikka kuinka paljon. Ilmeistä on, että
sellaiset jäsenet kuin marxilainen Gegetshkori tai jopa
Petrov 3., joka ei ole marxilainen, vaan rehellinen demo-
kraatti, erotettaisiin uudesta yhdistyksestä heti ensimmäi-
sessä yleisessä kokouksessa... jollei kokouksenpitäjiä ereh-
dyksessä lähetetä erilaisiin vilpoisempiin paikkoihin ennen
kuin he avaavat kokouksen.

„Nasha Zarjan” „likvidaattorit” ovat riemuissaan, kun
R-kov on tullut heidän pariinsa. Riemuitsevat likvidaattorit
ovat aliarvioineet ne kuumat syleilyt, jotka likvidaattoriksi
muuttunut N. R-kov on tarkoittanut heille. Ja silti nuo
syleilyt ovat siinä määrin kuumia ja voimakkaita, että voi-
daan takuulla sanoa: R-kov kuristaa likvidaattoruuden
kuumilla syleilyillään niin kuin J. Larin kuristi kuumilla
syleilyillään työväen edustajakokouksen. J. Larin suoritti
tuon kuristamalla tehdyn verettömän murhan yksinkertai-
sesti siten, että hänen kirjasensa ilmestyttyä ihmiset
alkoivat — oikeastaan häpeään joutumisen pelossa — varoa
puolustamasta työväen edustajakokous-aatetta. Nyt kun
R-kov on julkaissut likvidaattoruuden uuden „manifestin”
„Nasha Zarjassa”, ihmiset alkavat varoa — oikeastaan
häpeään joutumisen pelossa — puolustamasta julkisen
likvidaattoripuolueen aatetta.

Mutta tuossa aatteessa — täytyneen vihdoin jostakin
olla samaa mieltä R-kovin kanssa! — on „graanin” verran
ei-utopiaa. Ottakaapa, hyvä herra, nenältänne professorin
lasit, niin näette, että „yhdistys”, jonka aiotte „tosiasialli-
sesti perustaa” (sitten kun neuvojenne paino „lankeaa”
Mymretsovien „niskaan”)¹⁰¹, on jo *kaksi vuotta ollut ole-
massa*. Ja te kuulutte jo siihen! Tuona „työväenluokan

etuja puolustavana yhdistyksenä” onkin aikakauslehti „*Nasha Zarja*” (aatteelliseksi kollektiiviksi eikä painotuotteeksi käsitettynä). Julkinen laaja työväenjärjestö on utopiaa, mutta intelligenttiopportunistien „julkiset” ja avoimieliset aikakauslehdet eivät suinkaan ole utopiaa, eivät suinkaan. Kiistatonta on, että ne puolustavat omalla tavallaan työväenluokan etuja, mutta jokainen, joka ei ole lakannut olemasta marxilainen, näkee omin silmin, että niiden „yhdistys” on yhdistys, joka liberaalisesti puolustaa liberaalisesti ymmärrettyjä työväenluokan etuja.

„*Zvezda*” № 32,
joulukuun 3 pnä 1911
Allekirjoitus: V. I. I l j i n

Julkaistaan
„*Zvezda*” lehden tekstistä, joka
on tarkistettu vertaamalla sitä
vuodelta 1914 olevan kokoelman
„*Marxilaisuus ja likvidaattoruus*”
tekstiin

II DUUMAN SOSIALIDEMOKRAATTISESTA RYHMÄSTÄ ¹⁰²

KOKO ASIAN ESITYS

On kulunut jo neljä vuotta siitä, kun toisen Duuman sosialidemokraattinen ryhmä kokonaisuudessaan joutui hallituksemme katalan vehkeilyn uhrina oikeuteen ja lähetettiin pakkotöihin kuin pahimmat rikolliset. Venäjän proletariaatti ymmärsi hyvin, että sen edustajia vastaan tehty syyte perustui väärennykseen; mutta silloin elettiin hillitömän taantumuksen aikaa ja lisäksi tuomio julistettiin suljettujen ovien takana, joten riittäviä todisteita tsarismiin suorittamasta rikoksesta ei ollut. Vasta aivan äskettäin ovat ohranan asiameiehen Brodskin tunnustamat vakuuttavat tosiasiat tuoneet täysin päivänvaloon viranomaistemme inhottavat vehkeilyt.

Tuo kaikki tapahtui seuraavasti:

Peräti ty pistetystä äänioikeudesta huolimatta Venäjän proletariaatti sai toiseen Duumaan 55 sosialidemokraattia.

Tämä sosialidemokraattinen ryhmä ei ollut ainoastaan lukumääräisesti iso, vaan se oli varsin huomattava myös aatteellisessa suhteessa. Vallankumous oli sen synnyttänyt ja lyönyt siihen leimansa, ja sen esiintymisissä, joissa yhä vielä oli koko maata käsittäneen suurtaistelun kaikua, joutui syvällisen ja hyvin perustellun arvostelun kohteeksi, paitsi Duuman käsiteltäväksi asetettuja lakiehdotuksia, myös koko tsaristinen ja kapitalistinen hallitusjärjestelmä kokonaisuudessaan.

Nykyajan sosialismin voittamattomalla aseella aseistettuna tuo sosialidemokraattinen ryhmä oli kaikista vasemmistoryhmistä vallankumouksellisin, johdonmukaisin ja luokkatietoisin. Se veti ne mukaansa ja painoi Duumaan vallankumouksellisuuden leimansa. Esivaltamme piti

ryhmää vallankumouksen viimeisenä pesäkkeenä, sen viimeisenä symbolina, elävänä todisteena sosialidemokratian valtavasta vaikutuksesta proletariaatin joukkoihin, ja sen johdosta tuo ryhmä oli ainaisena uhkana taantumukselle, viimeisenä esteenä sen voittokululle. Sen tähden hallituksen mielestä ei ollut välttämätöntä ainoastaan se, että vapaudutaan liian vallankumouksellisesta Duumasta, vaan myös se, että proletariaatin ja demokraattismielisen talonpoikaiston äänioikeutta rajoitetaan minimiin ja estetään sellaisen Duuman valitsemisen mahdollisuus tulevaisuudessa. Paras keino tämän valtiokaappauksen toteuttamiseksi oli sosialistisesta ryhmästä vapautuminen sitten, kun se oli saatettu huonoon valoon koko kansan silmissä: pää pois, jotta koko ruumis tulisi sillä tavoin kuoletetuksi.

Siihen vaadittiin kuitenkin tekosyytä: esim. mahdollisuutta syyttää ryhmää jostain raskaasta valtiorikoksesta. Poliisin ja ohranan kekseliäisyys auttoi nopeasti sellaisen tekosyyntä löytämisessä. Sosialistinen parlamenttiryhmä päätti saattaa huonoon huutoon syyttämällä sitä läheisestä yhteydestä sosialidemokraattiseen taistelujärjestöön ja sosialidemokraattiseen sotilasjärjestöön. Tässä tarkoituksessa ohranan päällikkö kenraali Gerasimov (kaikki nämä tiedot on otettu „Tulevaisuus” („L’Avenir”)¹⁰³ lehden 1. numerosta; lehti ilmestyy Burtsevin toimittamana Pariisissa, 50, boulevard Saint-Jacques) kehotti asiamiestään Brodskia liittymään mainittuihin järjestöihin. Brodskin onnistui tunkeutua niihin ensin rivijäseneksi ja sittemmin hänestä tuli sihteeri. Sotilasjärjestön eräiden jäsenten mieleen tuli sotilasedustajiston lähettäminen sosialistisen parlamenttiryhmän luo. Ohrana päätti käyttää sitä hyväksi tarkoituksensa saavuttamiseksi, ja Brodski, joka oli onnistunut saamaan sotilasjärjestön luottamuksen, otti tuon suunnitelman toteuttaakseen. Valittiin muutamia sotilaita, laadittiin evästys, johon merkittiin sotilaiden vaatimukset, ja antamatta ennakolta tietoa edes sosialistiselle ryhmälle määrättiin päivä, jolloin edustajiston piti käydä ryhmän luona sen virkahuoneessa. Koska sotilaiden ei saanut mennä sinne sotilaspuvussa, niin heidät pantiin muuttamaan asua, mikä päälle päätteeksi tapahtui erään ohranan asiamiehen asunnossa, jossa he pukeutuivat ohranan ostamiin ja heitä varten varaamiin vaatteisiin. Gerasimovin katalan suunnitelman mukaan Brodskin piti tulla sosialistisen ryh-

män huoneeseen samanaikaisesti sotilaiden kanssa ja tuoda sinne vallankumoussisältöisiä asiapapereita, jotta edustajamme tulisivat siten vieläkin enemmän saatetuksi huonoon valoon. Niin ikään sovittiin, että Brodski vangitaan muiden mukana, mutta sittemmin hänen piti päästä vapaaksi ohranan avustamana, joka antaisi hänelle tilaisuuden luuloteltuun karkaamiseen. Brodski tuli kuitenkin liian myöhään, ja kun hän yritti tunkeutua huonoon valoon saattavien asiapapereiden kanssa ryhmän huoneistoon, siellä oli kotitarkastus jo alkanut eikä häntä päästetty sisälle.

Sellainen oli ohranan mitä huolellisimmin valmistelema lavastus, joka antoi taantumukselle tilaisuuden sekä proletariaatin edustajien tuomitsemiseen ja lähettämiseen pakotyöhön että toisen Duuman hajottamiseen ja valtiokaappauksensa suorittamiseen vuoden 1907 kesäkuun 3 (16) pnä. Tosiaankin, hallitus ilmoitti saman päivän manifestissaan (tämä manifesti, kuten kaikki muutkin tsaarin manifestit, hämmästyttää hävyttömällä ulkokultaisuudellaan), että sen on pakko hajottaa Duuma, koska Duuma, sen sijaan, että se olisi auttanut ja tukenut hallitusta tämän pyrkiessä saamaan jälleen rauhan maahan, on päinvastoin toiminut hallituksen kaikkia esityksiä ja aikomuksia vastaan eikä muun muassa ole halunnut vahvistaa allekirjoituksellaan maan vallankumouksellisia aineksia vastaan suunnattuja vainotoimenpiteitä. Ja enemmänkin (esitän tekstin sananmukaisesti): „on suoritettu teko, jonka veroista ei ole historian aikakirjoissa. Oikeusviranomaiset ovat paljastaneet valtiota ja tsaarivaltaa vastaan tähdätyn salaliiton, johon kuuluu kokonaisuudessaan eräs osa Valtakunnanduudesta. Mutta kun hallituksemme vaati tästä rikoksesta syytetyn 55 duumaedustajan väliaikaista eliminoimista oikeudenkäynnin loppuun asti ja pahimpien syyllisten vangitsemista heidän keskuudestaan, niin Valtakunnanduuma ei täyttänyt heti viranomaisten laillista vaatimusta, joka ei sietänyt mitään lykkäystä”.

Todisteet tsaarin rikoksesta eivät ole olleet yksinomaan hallituksen ja tsaarin lähimpien ystävien tiedossa. Rakkailla perustuslaillisilla demokraateillamme, jotka ovat koko ajan väsymättä lörpötelleet laillisuudesta, oikeudenmukaisuudesta, totuudesta j.n.e. j.n.e. ja ottaneet puolueensa koristukseksi ylevän nimen „kansanvapauden

puolue”, on niin ikään ollut neljä vuotta tiedossaan kaikki tätä likaista juttua koskevat ja salassa pidetyt inhottavat yksityiskohdat. He ovat neljä pitkää vuotta katselleet välinpitämättöminä todistajina sitä, miten edustajamme tuomittiin vastoin kaikkea oikeutta, miten nämä edustajat ovat kärsineet pakkotyölaitoksissa, miten eräät heistä ovat kuolleet ja tulleet mielenvikaisiksi, ja... olleet varovaisina vaiti. Ja kuitenkin heillä on ollut täydet mahdollisuudet esiintymiseen, sillä heillä on ollut edustajia Duumassa ja heidän käytettävissään on ollut monia joka päivä ilmestyviä sanomalehtiä. Taantumuksen ja vallankumouksen puristuksissa he ovat eniten pelänneet vallankumousta. Siksi he ovat liehakoineet hallitusta ja suojelleet sitä neljä pitkää vuotta vaitiolollaan muuttuen siten sen rikoskump-paneiksi. Vasta aivan viime aikoina (Duuman istunnossa vuoden 1911 lokakuun 17 p:nä) ohranaa koskevaa välikysymystä käsiteltäessä eräs heistä, edustaja Teslenko, tohti vihdoin lörpötellä ilmi niin visusti säilytetyn salaisuuden. Tässä osa hänen puheestaan (lainaamme tekstin sananmukaisesti virallisesta pikakirjoituspöytäkirjasta): „Kun heräsi kysymys syytteen nostamisesta toisen Valtakunnanduuman 53 jäsentä¹⁰⁴ vastaan, muodostettiin Duumassa komissio. Tälle komissiolle toimitettiin kaikki asiakirjat, joiden piti todistaa, että Valtakunnanduuman 53 jäsentä olivat muodostaneet salaliiton pystyttääkseen Venäjälle aseellisen kapinan tietä tasavallan. Toisen Valtakunnanduuman komissio — olin siinä selostajana — päätyi siihen vakaumukseen, yksimieliseen vakaumukseen, ettei kysymyksessä ollut sosialidemokraattien muodostama valtionvastainen salaliitto, vaan salaliitto, jonka Pietarin ohrana oli tehnyt toista Valtakunnanduuma vastaan. Asiakirjoihin perustuvan komission-lausunnon valmistuttua, päivää ennen sitä, kun kaikkien näiden asiatietojen piti tulla sanotuksi tältä puhujalavalta, Valtakunnanduuma laskettiin hajalle eikä tältä puhujalavalta voitu kertoa siitä, mitä oli paljastunut. Oikeuskäsittelyn alettua syytetyt, nämä 53 Valtakunnanduuman jäsentä, vaativat, että juttu käsiteltäisiin julkisesti ja laaja yleisö saisi tietää, etteivät rikollisia ole he, vaan rikollinen on Pietarin ohrana, mutta ovet suljettiin eikä yleisö koskaan saanut sitä tietää”.

Sellaisia ovat tosiasiat. Edustajamme ovat neljä vuotta kituneet kahleisiin kytkettyinä Venäjän inhottavissa vanki-

loissa, joissa kohtelu, kuten tietysti tiedätte, on armotonta ja julmaa. Siellä ovat monet jo kuolleet. Eräs edustaja on menettänyt järkensä, monien muiden terveys on sietämättömien olojen vuoksi jo murtunut, ja he voivat menettää henkensä joko tänään tai huomenna. Venäjän proletariaatti ei voi enää katsella rauhallisesti, miten sen edustajat, joiden ainoana rikoksena oli se, että he pystyivät horjuttamattomasti taistelemaan proletariaatin etujen puolesta, tuhoutuvat tsaarin vankiloissa. Proletariaatti ei voi katsella sitä rauhallisesti sitäkin suuremmalla syyllä, kun Brodskin tunnustuksen ansiosta tunnetuiksi tulleet tosiasiat antavat oikeudelliselta kannalta katsoen täydet perusteet vaatia jutun uutta käsittelyä. Ja Venäjällä on jo alkanut kampanja edustajiemme vapauttamisen puolesta.

Pietarissa ilmestytävä työväenlehti „Zvezda” on omistanut tälle kysymykselle huomattavan osan vuoden 1911 lokakuun 29 päivän numerostaan. Se kääntyy vetoomuksella lehdistön, liberaaliedustajien ja vasemmiston edustajien, yhdistyksien ja liittojen puoleen ja ennen kaikkea proletariaatin puoleen. „Ei ole eikä voikaan olla”, huudahtaa lehti, „rauhaa ja henkistä tasapainoa siellä, missä jokainen joutuu joka tunti ja minuutti kuulemaan tuon muurien taajeltettyjen ihmisten kahleiden kalinan, ihmisten, joilta on riistetty vapaus ja kaikki kansalais- ja poliittiset oikeudet vain siitä syystä, että he ovat uskaltaneet koko kansan nähden täyttää velvollisuutensa ihmisinä ja kansalaisina. Yhteiskunnan omatunto ei voi eikä saa olla levollinen hirvittävän totuuden ilmitulon jälkeen. Olkoot vaikeudet millaisia tahansa,— ne on voitettava ja vaadittava toisen Valtakunnanduuman sosialidemokraattisten edustajain oikeusjutun uutta käsittelyä!.. Mutta ennen kaikkea proletariaatin on sanottava painava sanansa: sen edustajathan ne joutuivat petoksellisesti tuomituiksi, ja kituvat nyt parhaillaan pakkotyövänkiloissa”.

Aloittaessaan tämän taistelun Venäjän proletariaatti kääntyy kaikkien maiden sosialistien puoleen pyytäen heiltä tukea itselleen sekä sitä, että he lausuisivat yhdessä Venäjän proletariaatin kanssa koko maailman kuullen ilmi suuttumuksensa niiden julmuuksien ja kataluuksien vuoksi, joissa nykyisin vallassaoleva absolutismimme, suojanaan surkean ulkokultaisuuden naamari, vie voiton jopa

aasialaisten hallitusten barbaarisuudesta ja sivistymättömyydestä.

Ranskassa on toveri Charles Dumas jo aloittanut kampanjan ja kehottanut „L'Avenir” lehdessä julkaistussa artikkelissa tukemaan tarmokkaasti Venäjän proletariaattia tänä vaikeana hetkenä. Seuratkoot kaikkien maiden sosialistit tätä esimerkkiä; ilmaiskoot he parlamenteissa, lehdistössään, kansankokouksissaan, kaikkialla suuttumuksensa ja vaatikoot toisen Duuman sosialidemokraattisen ryhmän jutun uutta käsittelyä.

*Julkaistu saksaksi, ranskaksi
ja englanniksi joulukuussa 1911
„Bulletin Périodique du Bureau
Socialiste International'essa” № 8*

*Venäjäksi julkaistu ensi kerran
o. 1940 „Proletarskaja Revoljutsija”
aikakauslehdessä № 4
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan „Bulletinin”
tekstin mukaan
Venäjännös saksasta*

TUNNUKSISTA JA SOSIALIDEMOKRAATTIEN TOIMINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ DUUMASSA JA DUUMAN ULKOPUOLELLA

III Duuman sosialidemokraattisen ryhmän esittämä välikysymys katalasta provokaatiojutusta, jonka ohranan miehet järjestivät saadakseen II Duuman sosialidemokraattiset edustajat pakkotyöhön¹⁰⁵, tietää nähtävästi eräänlaista käännettä myös koko puoluetoiminnassamme samoin kuin demokraattisten aineiden asemassa yleensä ja työläisjoukkojen mielialassa.

Nähtävästi ensimmäisen kerran kajahti III Duuman puhujalavalta sävyiltään ja sisällöltään näin jyrkkä, vallankumouksellinen vastalause „kesäkuun 3 päivän isäntiä” vastaan, vastalause, jota on tukenut koko oppositio aina maltillisinta liberaalis-monarkistista, vehiläistä „hänen majesteettinsa oppositiota”, t.s. kadettipuoluetta, myöten, jopa peräti „progressisteja” myöten. Nähtävästi ensimmäisen kerran vainovuosien aikana, vuoden 1908 jälkeen, maanäke, tuntee ja tajuaa, kuinka vallankumouksellisen proletariaatin edustajain esittämän — mustassa Duumassa esittämän vallankumouksellisen vastalauseen innostamana työväenjoukot ovat alkaneet liikahtella, pääkaupungin työläiskortteleissa on syntynyt kuohuntaa, työläiset järjestelivät joukkokokouksia (jälleen joukkokokouksia!), joissa pidetään vallankumouksellisia sosialidemokraattisia puheita (joukkokokoukset Putilovin tehtaalla, Kaapelitehtaalla ja muilla tehtailla), ilmenee arveluja ja huhuja poliittisesta joukkolakosta (ks. lokakuulaisen „Golos Moskvj” lehden marraskuun 19 päivän numerossa ollutta Pietarista lähetettyä uutista).

Sosialidemokraattisten edustajain vallankumouksellisia esiintymisiä III Duumassa on epäilemättä ollut ennenkin

ja monta kertaa: sosialidemokraattiseen ryhmään kuuluvat toverimme ovat useamminkin kuin kerran täyttäneet mainiosti velvollisuutensa puhumalla purishkevitshilaisen mustankeltaisen „parlamentin” puhujalavalta suoraan, selvästi ja jyrkästi monarkian romahduksesta, tasavallasta ja toisesta vallankumouksesta. Tätä III Duuman sosialidemokraattisten edustajien ansiota korostettakoon sitä selvemmin, mitä useammin kuullaan noiden esiintymisten vuoksi tyytymättömien „Golos Sotsial-Demokratian” tai „Delo Zhiznin” valesocialidemokraattien halpamaisia opporunistisia puheita.

Mutta käännettä ennustavien poliittisten oireiden tällaista yhdistymää: koko opposition yhtyminen sosialidemokraatteihin, liberaalis-monarkistisen, „lojaalisen”, „vastuuntuntoisen” ja pelkurimaisen „Retshin” maininta selkkauksellisesta tilanteesta, kuohunta joukkojen keskuudessa Duumassa tehdyn välikysymyksen johdosta, sensuurin salliman lehdistön tiedot maaseudun „levottomasta mielialasta” — tällaista yhdistymää ei vielä ole ollut. „Muromtseivilaisten” ja „tolstoilaisten” viimevuotisten mielenosoitusten jälkeen — vuosien 1910 ja 1911 lakkojen jälkeen — viimevuotisen ylioppilas-„jutun” jälkeen on mainitsemamme ilmiö epäilemättä vahvistava entisestäänkin sitä vakuumusta, että Venäjän vastavallankumouksen ensimmäinen kausi, täydellisen tyvennön, kuolemanhiljaisuuden, hirsi-puiden ja itsemurhien, taantumuksen riehunnan ja kaikenlaisen, varsinkin liberaalisen, hillittömän luopuruuden kausi — on *päättynyt*. Vastavallankumouksen historiassa on alkanut toinen kausi: kausi, jolloin täydellinen masentuneisuus ja useinkin „silmitön” pelko on menossa ohi, jolloin mitä erilaisimmissa ja laajimmissa kerroksissa vakiintuu silminnähävästi käsitys — tai ellei käsitys niin tunne, että „näin ei enää saa”, että „muutos” on tarpeen, välttämätön, kiertämätön, jolloin aletaan pyrkiä, pyrkiä puoleksi vaistomaisesti ja useinkin vielä epämääräisesti, kannattamaan vastalauseita ja taistelua.

Olisi tietysti kevytmielistä liioitella näiden oireiden merkitystä ja kuvitella tätä nousuksi. Sitä ei vielä ole. Vastavallankumouksessa *ei* tunnu olevan *niitä* piirteitä, jotka olivat sen erikoisuutena alkukaudella, mutta vastavallankumous on vielä vallitsevana ja luulee olevansa järkkymä-

tön. Käyttääksemme VSDTP:n vuoden 1908 joulukuun päätöslauselman sanoja päiväjärjestyksessä on edelleenkin „vakinaisena tehtävänä” proletariaatin „kasvattaminen, opettaminen ja järjestäminen”¹⁰⁶. Mutta alkava käänne pakottaa meidät kiinnittämään erikoista huomiota sosialidemokraattisen puolueen suhtaantumiseen muihin puolueisiin ja työväenliikkeen lähimpiin tehtäviin.

„Hänen majesteettinsa oppositio” aina kadetteja ja progressisteja myöten on ikään kuin tunnustanut hetkeksi sosialidemokraattien hegemonian ja lähtenyt työläisedustajia seuraten tilanherrojen ja lokakuulaisten Duumasta, Nikolai Romanovin mustasotnialaisen pogromimonarkian luomasta Duumasta,— lähtenyt siksi aikaa, kun provokaatiojutun ilmituloa pelännyt enemmistö punoo ilki-juoniaan.

Mitä tämä merkitsee? Eivätkö kadetit enää ole vastavallankumouksellinen puolue vai eikö heidän puolueensa ole sellainen koskaan ollutkaan, niinkuin sosialidemokraatti-opportunistit väittävät? Täytyykö meidän ottaa tehtävääksemme kadettien „tukeminen” ja jonkinlaisen „yleiskansallinen oppositio”-tunnuksen miettiminen?

Vallankumouksellisen sosialidemokratian vastustajat ovat, voidaan sanoa, ikimuistoisista ajoista käyttäneet keinonaan sosialidemokratian katsomusten väärentämistä järjettömyyksiksi ja marxilaisuuden maalaamista irvikuvaksi, voidakseen mukavammin väitellä. Niinpä viime vuosisadan 90-luvun jälkipuoliskolla, kun sosialidemokratia oli muodostumassa Venäjällä joukkoliikkeeksi, narodnikit maalasivat marxilaisuudesta irvikuvan kuvaten sen „lakkoiluksi”. Ja historia teki ivaa siten, että ilmestyi irvikuvamarxilaisia — „ekonomistien” hahmossa. Sosialidemokratian mainetta ja hyvää nimeä ei voitu pelastaa muutoin kuin käymällä armotonta taistelua „ekonomismia” vastaan. Niinpä vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen, kun bolshevismi oli aikakauden erikoisoloihin sovellettuna vallankumouksellisena marxilaisuutena saanut suurvoiton työväenliikkeessä, voiton, jonka tunnustavat nykyään bolshevismien vihollisetkin, vastustajamme maalasivat bolshevismista irvikuvan kuvaten sen „boikotismiksi”, „bojevismiksi” („taistelu-ryhmäläisyydeksi”) j.n.e. Ja historia teki jälleen ivaa siten, että ilmestyi irvikuvabolshevikkeja — „vperjodilaisen” hahmossa.

Olkoot nämä historian opetukset varoituksena siitä, ettei vallankumouksellisten sosialidemokraattien katsomuksia kadettien suhteen väärennetä irvikuvaksi (ks. esim. „Vperjodin” 2. numeroa). Kadetit ovat epäilemättä vastavallankumouksellinen puolue, sen voivat kiistää vain aivan sivistymättömät ja epärehelliset ihmiset, ja sosialidemokraattien ehdoton velvollisuus on tehdä tästä selkoa kaikkialla, muun muassa myös Duman puhujalavalta. Mutta kadettipuolue on vastavallankumouksellisten liberaalien puolue, ja tuo kadettien liberaalinen luonto, kuten epäproletaarisia puolueita koskevassa, VSDTP:n Lontoon edustajakokouksessa (1907) hyväksytyssä päätöslauselmassa tähdennetään¹⁰⁷, velvoittaa meitä „käyttämään hyväksi” omalaatuista tilannetta ja sen aiheuttamia omalaatuisia selkkauksia tai hankauksia, käyttämään hyväksi esim. kadettien valedemokratismia todellisen, johdonmukaisen, ehdottoman demokratismiin propagoimiseen.

Koska kerran maassa on syntynyt vastavallankumouksellista liberalismia, niin demokraatit yleensä ja erikoisesti proletariset demokraatit eivät voi olla erottautumatta erilleen siitä; heidän ei pidä hetkeksikään unohtaa rajaa, joka erottaa heidät ja liberalismiin. Mutta tästä ei suinkaan seuraa, että saa sekoittaa toisiinsa vastavallankumouksellisen liberalismiin ja, sanokaamme, vastavallankumouksellisen feodalismiin,—että saa jättää huomioon ottamatta niiden väliset selkkaukset, vetäytyä syrjään niistä, viitata niille kintaalla. Vastavallankumouksellinen liberalismi ei voi nimenomaan siksi, koska se on vastavallankumouksellinen, esittää *koskaan* hegemonin osaa voitokkaassa vallankumouksessa; mutta nimenomaan siksi, että se on liberalismia, se joutuu *väistämättömästi* „selkkaukseen” valtaistuimen kanssa, feodalismiin ja ei-liberaalisen porvariston kanssa, kuvastaen toisinaan välillisesti omalla käyttäytymisellään „vasemmistolaisista” demokraattista mielialaa maassa tai nousun alkua y.m.s.

Johdattakaamme mieleemme Ranskan historia; porvarillinen liberalismi osoitti jo suuren vallankumouksen aikana olevansa vastavallankumouksellinen — ks. tätä esim. Ranskan vallankumouksellista lehtikirjallisuutta käsittelevästä varsin hyvästä Cunowin kirjasta. Mutta ei ainoastaan suuren porvarillisen vallankumouksen jälkeen, vaan jopa vuoden 1848 vallankumouksenkin jälkeen, jolloin liberaa-

lien vastavallankumouksellisuus johti tasavaltalaisten suoritamiin työläisten ampumisiin, — noiden liberaalien oppositio ilmensi toisen keisarikunnan loppukaudella, vv. 1868—1870, mielialan muutosta ja demokraattisen, vallankumouksellisen, tasavaltalaisen nousun alkua.

Kun kadetit leikkivät nyt „ojennusta vasempaan päin”, kuten lokakuulaiset heitä piikittelevät, niin se on sen merkki, se on sen tulosta, että maa „vasemmistolautuu”, että vallankumouksellinen demokratia liikahtaa äidin kohdussa, valmistautuen jälleen tulemaan ilmoille. Purishkevitchin ja Romanovin Venäjän kohtu on näet sellainen, ettei se voi olla synnyttämättä joukkojen vallankumouksellista demokratisoitumista!

Mikä käytännöllinen johtopäätös seuraa tästä? Se johtopäätös, että on mitä tarkkaavaisimmin seurattava näiden uusien vallankumouksellisten demokraattisten ainesten kasvua. Nimenomaan siksi, että ne ovat uusia ja että ne syntyvät vuoden 1905 ja vastavallankumouksen jälkeen eikä ennen sitä, ne kasvavat todennäköisesti *uudella tavalla* — ja osataksemme suhtautua tähän uuteen oikealla tavalla, osataksemme vaikuttaa siihen, osataksemme edistää sen menestyksellistä kasvua, ei pidä rajoittaa vanhoihin menetelmiin, vaan on etsittävä myös uusia menetelmiä, mentävä elämän valtimoa tunnustellen väkijoukkoon, ja väliin on tunkeuduttava jopa liberaalien vierashuoneeseenkin eikä yksinomaan väkijoukkoon.

Esim. hra Burtsevin lehtipahanen „Tulevaisuus” muisuttua kovin liberaalien vierashuonetta: siinä puolustetaan liberaalien tapaan liberaalisen typerää lokakuulais-kadetti-laista tunnusta „kesäkuun 3 päivän asetuksen muuttamisesta”, siinä lörpötellään kernaasti kyttäreistä, poliisista, provokaattoreista, Burtsevista, pommeista. Ja kun hra Martov kiirehti tuppautumaan sinne, niin silti häntä olisi voitu moittia ainoastaan tahdittomasta kiirehtimisestä eikä väärästä periaatteesta, *ellei... ellei* hän olisi käyttäytynyt siellä kuin liberaali. Sillä liberaalien vierashuoneessa esiintymisestä sosialidemokraattia voidaan puolustaa — ja toisinaan kehuakin — vain siinä tapauksessa, jos hän esiintyy kuin sosialidemokraatti. Mutta hra Martov puhui liberaalien vierashuoneessa liberaalisia joutavuuksia jostain „vaalien ajaksi” luotavasta „solidaarisuudesta

taistelussa vaalivapauden ja vaaliagitaatio-vapauden puolesta" („Tulevaisuus" № 5)!!

Uudet demokraattiset ainekset kehittyvät uusissa oloissa ja uudella tavalla; että niitä on opittava lähestymään — se on kiistatonta. Mutta niitä on lähestyttävä siinä mielessä, että puolustetaan ja propagoidaan todellisen demokratian tunnuksia, eikä siinä mielessä, että kujerrellaan niiden kanssa liberaalien tapaan. Uusille demokraattisille aineksille on sosialidemokraattien propagoitava kolmea tunnusta, jotka yksinomaan ovat suuren asiamme arvoisia ja yksinomaan vastaavat vapauden saavuttamisen reaalisia ehtoja Venäjällä; näinä tunnuksina ovat tasavalta; 8-tuntinen työpäivä; kaikkien tilanherramaiden konfiskointi.

Sellainen on ainoa oikea yleiskansallinen ohjelma taistelussa vapaan Venäjän puolesta. Ken ei ole ymmärtänyt tätä ohjelmaa, hän ei ole vielä demokraatti. Ken kiistää tämän ohjelman ja sanoo itseään demokraatiksi, hän on liiankin hyvin ymmärtänyt, että demokratianvastaisten (t.s. vastavallankumouksellisten) tarkoitusperiensä saavuttamiseksi hänen on puijattava kansaa.

Miksi 8-tuntinen työpäivä on Venäjän vapauden saavuttamisen reaalinen ehto? Siksi, että kokemus on todistanut mahdottomaksi vapauden saavuttamisen ilman proletariaatin itseuhrautuvaista taistelua, ja sellainen taistelu on erottamattomassa yhteydessä työläisten elinehtojen parantamiseen. Näiden parannusten esikuvana, niiden lippuna onkin juuri 8-tuntinen työpäivä.

Miksi taistelu kaikkien tilanherramaiden konfiskoimiseksi on Venäjän vapauden saavuttamisen reaalinen ehto? Siksi, että kaikenlaiset puheet demokratiasta ja „kansan vapaudesta" ovat järjettömiä ja läpeensä valheellisia, ellei auteta perinpohjaisella tavalla miljoonia talonpoikia, jotka Purishkevitshit, Romanovit ja Markovit ovat saattaneet ennennäkemättömään kurjuuteen, kärsimyksiin ja nälkäkuolemaan. Ja konfiskoimatta tilanherrojen maita talonpoikien eduksi ei voida edes puhua mistään vakavasta aikomuksesta auttamistoimenpiteistä, mistään vakavasta aikomuksesta tehdä loppu „musikkojen" Venäjältä, t.s. maaorjuuden Venäjältä, ja luoda vapaiden maanviljelijäin Venäjä, demokraattinen porvarillinen Venäjä.

Miksi taistelu tasavallan puolesta on Venäjän vapauden saavuttamisen reaalinen ehto? Siksi, että Venäjän historian

erään merkittävimmän vuosikymmenen, nimittäin XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen kokemus, suuri unohdumaton kokemus puhuu ilmetyn selvästi ja havainnollisesti, ettei monarkiamme *sovi yhteen* minkäänlaisten alkeellisimpienkaan poliittisen vapauden takeiden kanssa. Venäjän historia, monta vuosisataa käsittävä tsarismin historia on johtanut siihen, että XX vuosisadan alussa meillä ei ole *eikä voikaan olla* muuta monarkiaa kuin *mustasotnialainen pogromimonarkia*. Venäjän monarkia ei voi nykyisissä sosiaalisissa, nykyisissä luokkaoloissa menettellä toisin kuin siten, että se järjestelee murhaajajoukkioita ampuakseen nurkan takaa liberaali- ja demokraattiedustajiamme tai polttaakseen taloja, joihin demokraatit ovat kerääntyneet. Venäjän monarkia ei voi menettellä toisin kuin siten, että se vastaa vapautta vaativiin kansan mielenosoituksiin järjestämällä osastoja miehistä, jotka tarttuvat juutalaislasten jalkoihin ja murskaavat heidän päänsä kiveen, miehistä, jotka raiskaavat juutalaisia ja gruusialaisia naisia ja ratkovat vanhuksilta mahan auki.

Liberaaliset tomppelit lörpöttelevät Englannin tapaisen perustuslaillisen monarkian esimerkistä. Mutta jos sellaisessa sivistysmaassa kuin Englannissa, joka ei ole koskaan joutunut kärsimään tataarilaisikeestä, byrokraatian sortokomennosta eikä sotilasvallan riehunnasta, jos sellaisessa maassa oli katkaistava yhdeltä kruunatulta ryöväriiltä kaula kuninkaiden opettamiseksi olemaan „perustuslaillisia” monarkkeja, niin Venäjällä on katkaistava kaula vähintäinkin sadalta Romanovilta, jotta heidän seuraajansa saataisiin vieroitettua järjestämästä mustasotnialaisia murhia ja juutalaispogromeja.

Jos sosialidemokratia on oppinut jotain Venäjän ensimmäisestä vallankumouksesta, niin sen on nyt päästävä siihen, ettei missään meikäläisessä puheessa eikä missään lehtisessä esitetä kelvottomuutensa ja epämääräisyytensä todistanutta tunnusta „alas itsevaltius”, vaan esitetään *poikkeuksetta* tunnus: „alas tsaarin *monarkia*, eläköön tasavalta”.

Meille on turhaa puhua sellaista, että tasavalta-tunnus ei vastaa työläisten ja talonpoikien poliittisen kehityksen tasoa. Kymmenen, kaksitoista vuotta sitten eivät ainoastaan „narodnikit” olleet sellaisia, että eivät rohjenneet edes ajatella tunnusta „alas itsevaltius”, vaan löytyipä

sosialidemokraattejakin — niin sanottuja „ekonomisteja” —, jotka nousivat vastustamaan tuota tunnusta epäajankohtaisena. Mutta vuosina 1903—1904 tunnuksesta „alas itsevaltius” tuli „tunnettu kansan sananparsi”! Ei voi olla pienintäkään epäilystä siitä, että johdonmukainen ja sisukas tasavallan propagointi löytää nykyisin Venäjällä mitä kiitollisimman maaperän, sillä mitä laajimmat joukot ja muun muassa talonpoikaisjoukot miettivät epäilemättä synkkinä ja vakavina kahden Duuman hajottamisen merkitystä ja sitä, mikä yhteys tsaarivallalla on kolmanteen herrain Duumaan ja Markovin ja kumpp. suorittamaan maaseudun hävitykseen! Kuinka nopeasti on kasvava maahan kylvetty tasavallan propagoinnin siemen, sitä ei voi nyt kukaan määritellä — mutta eihän kysymys ole siinä, kysymys on siinä, että kylvö tulisi suoritettua oikein, todella demokraattisesti.

Käsiteltäessä kysymystä, joka koskee edessä olevan IV Duuman vaalikamppailun tunnuksia ja kaiken Duuman ulkopuolisen toimintamme tunnuksia, ei voida olla kosketelematta erästä sosialidemokraattiedustaja Kuznetsovin varsin tärkeää ja varsin virheellistä esiintymistä III Duumassa. Venäjän vallankumouksen ensimmäisen voiton kuusivuotispäivänä, 17 p:nä lokakuuta 1911, Kuznetsov piti Duumassa puheen työläisten vakuutusta koskevasta lakiehdotuksesta. Yleensä hän esiintyi, oltakoon hänelle oikeudenmukaisia, varsin hyvin, puolesti tarmokkaasti proletariaatin etuja ja sanoi empimättä totuuden päin naamaa, ei ainoastaan mustasotnialaisen Duuman enemmistölle, vaan myös kadeteille. Tunnustaessamme täydellisesti Kuznetsovin tämän ansion huomautamme niin ikään empimättä hänen virheestään.

„Luulen”, sanoi Kuznetsov, „että työläiset, seuratessaan tarkkaavaisesti keskustelua, jota käytiin niin silloin, kun näitä kysymyksiä käsiteltiin kokonaisuudessaan, kuin myös silloin, kun käsiteltiin tämän lakiehdotuksen eri pykäläiä, tulevat siihen johtopäätökseen, että heidän seuraavana tunnukseensa täytyy nyt, nykyisenä aikana, olla tunnusen: „alas kesäkuun 3 päivän Duuma, eläköön yleinen äänioikeus”. Minkä tähden? Sanon sen: juuri sen tähden, että työväenluokkaan nähden sen edut voidaan oikealla tavalla tyydyttää vain silloin ja siinä tapauksessa, kun työväenluokka yleisen äänioikeuden tietä lähettää lain-

säädäntälaitokseen riittävän määrän omia edustajiaan; vain yksin nämä voivat työväenluokan hyväksi ratkaista oikein vakuutusksymykset”.

Kuznetsoville sattui tässä onnettomuus, jota hän ei nähvästi aavistanut, mutta jota olimme jo kauan sitten ennustaneet; tuona onnettomuutena ovat samat virheet, joita tekevät likvidaattorit ja otzovistit.

Esittäessään Duuman puhujalavalta likvidaattorien aika-kauslehtien „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” inspiroiman tunnuksen Kuznetsov ei huomannut, että tämän tunnuksen alku- (ja pää-) osassa („alas III Duuma”) toistetaan *täydellisenä* se tunnus, jonka otzovistit esittivät avoimesti kolme vuotta sitten ja jota sen jälkeen ovat puoltaneet — naamioidusti ja salaisesti — vain „vperjodilaiset”, t.s. pelkurimaiset otzovistit.

Kolme vuotta sitten „Proletari” lehti kirjoitti 38. numerossaan marraskuun 1 (14) p:nä 1908 tästä otzovistien esittämästä tunnuksesta seuraavaa:

„Missä oloissa voisi olla merkitystä sentapaisella tunnuk- sellalla kuin „alas Duuma”? Olettakaamme, että kaudella, jolloin vallankumouksellinen kriisi on kärkevin ja kehittynyt jo suoranaisiksi kansalaissodaksi, meillä olisi liberaalien, reformistien ja sovittelijain Duuma. Täysin mahdollista on, että sellaisena ajankohtana tunnukseksi voisi tulla „alas Duuma”, t.s. alas rauhanneuvottelut, joita käydään tsaarin kanssa, alas harhaanjohtava „rauhan” rakentaminen, kehottakaamme välittömään rynnäkköön. Oletta- kaamme päinvastoin, että meillä on peräti taantumukselli- nen Duuma, joka on valittu aikansa eläneen vaalilain pohjalla, eikä maassa ole kärkevää vallankumouksellista kriisiä; silloin tunnus „alas Duuma” voisi tulla tunnukseksi taistelussa vaalireformin puolesta. Meillä emme näe mitään, joka muistuttaisi enempää edellistä kuin jälkim- mäistäkään tapausta” *.

„Proletarin” 44. (vuoden 1909 huhtikuun 4 (17) päivän) numeron liitteessä esitettiin Pietarin otzovistien päätös- lauselmä, jossa suoraan päätetään „*ryhtyä* agitoimaan *laajalti* joukkojen keskuudessa tunnusta alas III Valta- kunnanduuma”. Vastustaen tuota ehdotusta „Proletari”

* Edelleen „Proletari” puolsi tunnusta „alas itsevaltius”. — tämä tunnus, kuten olemme osoittaneet, on nyt vaihdettava tunnukseen „alas tsaarin monarkia, eläköön tasavalta”. (Ks. Teokset, 15. osa, ss. 266—267. *Toim.*)

kirjoitti samassa lehdessä: „Tämä tunnus, johon joksikin aikaa viehättyivät eräät otzovisteja vastustavat työläiset, on väärä. Se on joko kadettien tunnus vaalireformin suorittamiseksi itsevaltiuden oloissa” (kävi niin, että vuoden 1909 alkupuolella kirjoitettiin tämä varta vasten vuoden 1911 loppupuolella tapahtuvaa Kuznetsovin tekemää kysymyksen asettelua vastaan!)... „tai on se sen ajan ulko-opittujen sanojen toistamista, jolloin liberaaliset Duumat olivat vastavallankumouksellisen tsarismien suojana pyrkien estämään kansaa näkemästä selvästi tosi vihollistaan” *.

Tämä selittää, missä on Kuznetsovin virhe. Hän esitti yleistunnukseksi kadettien vaalireformitunnuksen, jolla ei ole mitään merkitystä, kun säilytetään Romanovien monarkian kaikki muut ihanuudet, Valtakunnanuevosto, virkamiesten kaikkivaltaa, tsaarin mustasotniaisjoukkion pogromijärjestöt y.m.s. Kuznetsovin olisi pitänyt sanoa likipitään seuraavaa — kun edellytämme, että käsittelemme kysymystä nimenomaan siten, kuin hän sen teki, kun edellytämme hänen puheensa yleissävyn pysyvän entisenä:

„Juuri vakuutusta koskeva lakiehdotus on esimerkki, joka saa työläiset yhä uudemman kerran vakuuttumaan, ettei heidän välittömiä luokkaetujaan enempää kuin koko kansan oikeuksia ja tarpeita voida turvata ilman sellaisia uudistuksia kuin ovat yleinen äänioikeus, täydellinen yhdistymis- ja painovapaus j.n.e. Mutta eikö liene selvää, että näiden uudistusten toimeenpanoa on turhaa odottaa niin kauan kuin Venäjän nykyinen valtiollinen järjestelmä pysyy entisenä — on turhaa odottaa niin kauan kuin voidaan kumota minkälaisen tahansa Duuman mitkä tahansa päätökset,— on turhaa odottaa niin kauan kuin valtiossa on jäljellä edes yksi ei-valinnallinen vallanelin”.

Tiedämme vallan hyvin, että III Duuman puhujalavalta sosialidemokraattiedustajain on onnistunut — ja se on heille ansioksi — esittää paljon suurempia ja selvempiä tasavaltalaisia lausuntoja. Duuman edustajat voivat täysin legaalisesti harjoittaa Duumasta käsin tasavaltalaista propagandaa ja se heidän pitääkin tehdä. Kuznetsovin puheen likipitäisellä korjaamisellamme mielimme vain havainnollistaa sitä, miten hän olisi voinut välttää virheen ja säilyttää puheen yleissävyn tähdentäen ja korostaen

* Ks. Teokset, 15. osa, ss. 388—389. *Toim.*

sellaisten ehdottoman välttämättömien uudistusten kuin yleisen äänioikeuden, yhdistymisvapauden j.n.e. valtavaa merkitystä.

Jokaisen sosialidemokraatin, joka jossain pitää poliittisen puheen, täytyy aina puhua tasavallasta. Mutta tasavallasta pitää osata puhua: siitä ei saa puhua samalla tavalla tehtaan joukkokokouksessa ja kasakkakylässä, ylioppilaskokouksessa ja talonpoikaistuvassa, III Duuman puhujalavalla ja rajantakaisen äänenkannattajan palstoilla. Juuri siinä on jokaisen propagandistin ja jokaisen agitaattorin taito, että hän osaa parhaalla tavalla vaikuttaa kyseessä olevaan kuulijakuntaan tekemällä sille tietty totuus mahdollisimman vakuuttavaksi, mahdollisimman ymmärrettäväksi, mahdollisimman havainnolliseksi ja mieleenpainuvaksi.

Älkäämme hetkeksikään unohtako pääasiaa: Venäjällä ovat heräämässä uuteen elämään ja uuteen taisteluun uudet demokraattiset ainekset. Tietoisten työläisten — tuon Venäjän vallankumouksen kärkijoukon ja kansanjoukkojen vapaustaistelun johtajan — velvollisuus on tehdä selkoa johdonmukaisten demokraattien tehtävistä, joita ovat tasavalta, 8-tuntinen työpäivä ja kaikkien tilanherramaiden konfiskointi.

„Sotsial-Demokrat“ № 25,
joulukuun 8 (21) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat“ lehden
tekstin mukaan

LIBERAALISEN PORVARISTON ASIAMIeskUNTAa

Tämä numero oli jo miltei täysin valmis, kun saimme „Tulevaisuuden” 9. numeron. Olemme sanoneet tuota lehteä liberaalien vierashuoneeksi. Osoittautuu, että tuossa vierashuoneessa esiintyvät väliin Venäjän liberaalisen porvariston asiamiehet yrittäen saada vallankumouksellisia talutusnuoraansa. Sellaisen asiamiehen kirjoittama on 9. numeron pääkirjoitus, jossa *tervehditään* kadettien päätöstä liittoutua lokakuulaisten kanssa!! „Toivomme”, kirjoittavat liberaalit ponnekkaasti, „että kaikki vasemmistopuolueet, siinä luvussa myös sosialistiset ja vallankumoukselliset... esiintyisivät *samassa hengessä* ja pitäisivät ohjeenaan *samoja perusteita!*”

Sitäkös nyt ei toivoisi vastavallankumouksellinen liberaali! On vain saatettava yleisön tietoon, mikä siinä on ytimenä: kun „Tulevaisuuden” pääkirjoitusten kirjoittaja sanoo: „me sosialistit”, „me vallankumoukselliset”, niin on luettava: „me liberaalit”.

Vastikään saatiin sanomalehtiä, joissa tiedotetaan Voiloshnikovin erottamisesta 15 istunnon ajaksi¹⁰⁸. Kadetit olivat *sen kannalla*, että erotettaisiin *viiden* istunnon ajaksi!! Eläköön kadettien ja lokakuulaisten liittoutuma — demokraattien ja sosialidemokraattien erottamiseksi 10 istunnon ajaksi!!

PUOLUEKRIISI SELVIÄMÄSSÄ

Pari vuotta sitten sosialidemokraattisessa lehdistössä saattoi tavata kirjoituksia „yhdistymiskriisistä” puolueessa*. Vastavallankumouskauden sekasorto ja hajaannus olivat aiheuttaneet uusia ryhmittymisiä ja kahtiajakaantumisia, kärjistäneet uudelleen taistelua ulkomailla, ja monet uskonpuutetta potevat tai heikkohermoiset ihmiset menettivät rohkeutensa nähdessään sosialidemokraattisen työväenpuolueen vaikean sisäisen tilan. Nyt, kun on muodostettu Venäjän organisaatiokomissio (VOK)¹⁰⁹, on ilmeisestikin tulossa, ellei loppu kriisistä, niin ainakin uusi ja jyrkkä käänne parempaan puolueen kehityksessä. Sen vuoksi on ajankohtaista, että yritämme luoda yleissilmäyksen puolueen sisäisessä kehityksessä olleeseen vaiheeseen ja lähitulevaisuuden näköaloihin.

Vallankumous jätti jälkeensä VSDTP:n, jossa oli kolme erillistä, autonomista, kansallista sosialidemokraattista järjestöä ja kaksi varsinaisessa mielessä venäläistä puolue-ryhmää. „Tavattoman tapahtumarikkaiden vuosien 1905, 1906 ja 1907 antama kokemus on todistanut, että noiden ryhmien juuret ovat syvällä proletariaatin kehittymistendensseissä, niissä oloissa, joissa se elää nykyisenä porvarillisen vallankumouksen kautena. Vuorelta, jonne olimme päässeet jo korkealle, vastavallankumous syöksi meidät jälleen laaksoon. Proletariaatin täytyi järjestää rivinsä uudelleen ja koota uusia voimia Stolypinin hirsipuiden ja vehiläisten valitusvirsiensä muodostamassa tilanteessa.

Uusi tilanne aiheutti sosialidemokraattisen puolueen sisällä tendenssien uuden ryhmittymisen. Kummastakin uudesta puolueeryhmästä alkoivat irtautua — sortovuosien

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 202—254. *Toim.*

raskaan painon alla — epävakaisimmat sosialidemokraattiset ainekset, proletariaatin kaikenkarvaiset *porvarilliset mukana-kulkijat*. Tuota *irtautumista* sosialidemokratiasta ilmensivät näkyvimmin kaksi virtausta: likvidaattoruus ja otzovismi. Niin ikään ne aiheuttivat väistämättömästi sen, että kummassakin puolueyhmässä marxilaisuudelle uskolliseksi jääneet tärkeimmät ydinryhmät pyrkivät lähestymään toisiaan. Tällainen oli asiointi, mikä synnytti vuoden 1910 tammikuun täysistunnon, josta tuli sosialidemokraattisen puolueen myöhäisemmän kehityksen plussain ja miinusten, edistysaskelten ja taaksepäin horjumisten lähtökohta.

Monet eivät ole tähän mennessä käsittäneet kunnolla täysistunnon suorittaman työn kiistatonta aatteellista ansiota ja sen tekemää suurta „sovittelu”-virhettä. Mutta sitä käsittämättä ei voida käsittää kerrassaan mitään myöskään puolueen nykyisestä tilasta. Sen tähden meidän on vielä ja vielä kerran pysähdyttävä selvittämään nykyisen kriisin alkusyytä.

Seuraava sitaatti „sovittelijan” artikkelista, joka on kirjoitettu aivan täysistunnon edellä ja julkaistu heti sen jälkeen, auttaneen tässä selvittämisessä enemmän kuin pitkät puheet tai sitaatit mitä välittömimmistä ja lukuisimmista „asiakirjoista”. Eräs täysistunnossa vallallaolleen „sovitteluhengen” johtomiehistä, bundilainen tov. Ionov, kirjoitti artikkelissa „Onko puolueen yhtenäisyys mahdollista?” „Diskussionnyi Listok'in” 1. numerossa (19 p:nä maaliskuuta 1910, s. 6 toimituksen huomautus: „artikkeli kirjoitettu ennen täysistuntoa”) seuraavaa:

„Niin vahingollisia kuin otzovismi ja likvidaattoruus sinänsä lienevätkin puolueelle, niin niiden hyväatekävä vaikutus puolueyhmiiin tuntuu epäilemättömältä. Patologia tuntee kahdenlaisia paiseita: pahanlaatuisia ja hyvänlaatuisia. Hyvänlaatuista paiseita pidetään sairautena, josta on hyötyä elimistölle. Kypsyessään se vetää itseensä kaikenlaisia vahingollisia aineksia koko elimistöstä ja siten edistää sen tervehtymistä. Luulen, että samanlaista osaa ovat esittäneet likvidaattoruus menshevismin suhteen ja otzovismi-ultimatismi bolshevismin suhteen”.

Siinä arvio, jonka „sovittelija” on antanut kysymyksestä täysistunnon aikana ja joka kuvastaa *tarkasti* täysistunnossa voitolle päässeen sovitteluhengen psykologiaa ja aatteita. Esittämämme sitaatin perusajatus on oikea, tuhat

kertaa oikea, ja juuri siksi, että se on oikea, bolshevikit (jotka jo ennen täysistuntoa olivat täydellisesti ryhtyneet taisteluun sekä likvidaattoreja että otzovisteja vastaan) *eivät voineet* vetäytyä erilleen sovittelijoista täysistunnossa. Eivät voineet, sillä perusajatuksesta oltiin samaa mieltä; eri mieltä oltiin muodoista, joissa se toteutettaisiin käytännössä; muoto määräytyy sisällön mukaisesti — ajattelivat bolshevikit, ja he olivat oikeassa, joskin „muodon mukauttaminen sisältöön” on sovittelijain virheen ansiosta ottanut puolueelta *kaksi elinvuotta* miltei „ilmaiseksi”.

Missä on tuo virhe? Siinä, että kun olisi pitänyt laillistaa ne ja vain ne virtaukset, jotka puhdistautuvat (ja vain sikäli, mikäli ne puhdistautuvat) „paiseista”, sovittelijat laillistivat pelkän puhdistautumislupauksen perusteella kaikki ja kaiken. Vperjodilaiset, golosilaiset ja Trotski „allekirjoittivat” päätöslauseلمان otzovismia ja likvidaatoruutta vastaan — t.s. lupasivat siis „puhdistautua” — ja siinä kaikki. Sovittelijat „ottivat todesta” lupauksen ja sekoittivat puolueen pikku ryhmiin, jotka heidän oman tunnustuksensa mukaan ovat puoluehengen *vastaisia* „paise”-ryhmiä. Käytännön politiikan kannalta katsoen tuo oli lapsellisuutta ja syvällisemmin ajatellen se oli aatteettomuutta, periaatteettomuutta ja juonittelua: todellakin, ken oli siinä vakavassa uskossa, että likvidaatoruus ja otzovismi-ultimatismi ovat paiseita, hän ei voinut olla ymmärtämättä, että kypsyessään paiseiden täytyy *vetää* elimistöstä vahingolliset ainekset, täytyy poistaa ne elimistöstä. Hän ei olisi voinut auttaa elimistön myrkyttämistä yrittämällä ajaa „paise”-myrkkyä sisemmälle.

Ensimmäinen täysistunnonjälkeinen vuosi paljasti käytännössä sovittelijain aatteettomuuden. Todellisuudessa puolueetyötä (— paiseista puhdistautumista, tervehtymistä) suorittivat bolshevikit ja plehanovilaiset koko tuon vuoden ajan. Sekä „Sotsial-Demokrat” että „Rabotshaja Gazeta” (sen jälkeen kun Trotski karkotti KK:n edustajan) ovat todistuksena tästä tosiasiasta. Eräät kaikkien tuntemat legaaliset julkaisut vuodelta 1910¹⁰ ovat niin ikään todistuksena tästä tosiasiasta. Nämä eivät ole sanoja, vaan nimenomaan tosiasioita: yhteistoimintaa puolueen johtolimissä.

Golosilaiset, „vperjodilaiset” ja Trotski loittonivat todellisuudessa tämän vuoden (1910) aikana puolueesta

nimenomaan likvidaattoruutta ja otzovismi-ultimatismia kohti. „Hyvänlaatuiset paiseet” ovat pysyneet paiseina, jotka ovat osoittautuneet pahanlaatuisiksi, koskapa ne eivät ole poistaneet „vahingollisia aineksia” puolueen elimistöstä, vaan edelleenkin saastuttavat tätä elimistöä, pitävät sitä sairauden tilassa ja tekevät sen kykenemättömäksi puolue-työhön. Tätä puolue-työtä (kirjallisuudessa, joka on kaikille avoin) bolshevikit ja plehanovilaiset ovat suorittaneet *huolimatta* „sovitteluhenkisistä” päätöslauselmista ja täysistunnon muodostamista kollegioista, esiintyen golosilaisia ja vperjodilaisia *vastaan* eikä yhdessä heidän kanssaan (sillä likvidaattorien ja otzovisti-ultimatistien kanssa oli mahdotonta toimia yhdessä).

Entä työ Venäjällä? Vuoteen ei ainoatakaan KK:n kokousta! Miksi? Siksi, että Venäjällä olevat keskuskomitealaiset (sovittelijat, jotka ovat ansaitusti saaneet suudelmia „likvidaattorien Golosilta”) ovat yhä vain „kutsuneet” likvidaattoreja, saamatta vuoden mittaan, vuoden ja neljänneksen mittaan, heitä kertaakaan „kutsutuiksi”! Hyvänaikaiset sovittelijamme eivät valitettavasti huomanneet täysistunnossa muodostaa laitosta „pakollista” KK:aan „tuomista” varten. Muodostui nimenomaan se luonnon ja puolueelle häpeällinen tilanne, jollaista bolshevikit ennustivat täysistunnossa taistellessaan sovittelijain herkkäuskoisuutta ja naiiviutta vastaan: toiminta Venäjällä on pysähdyksissä, puolue on sidottu ja „Nasha Zarjan” ja „Vperjodin” sivuilta tulvii inhottavana ryöppynä liberaalien ja anarkistien syytöksiä puoluetta vastaan! Mihail, Roman ja Juri toisaalta sekä otzovistit ja jumalanrakentajat toisaalta *hajottavat* voimiensa takaa sosialidemokraattista työtä, mutta Keskuskomitean sovittelijajäsenet „kutsuvat” likvidaattoreja ja „odottavat” heitä!

Vuoden 1910 joulukuun 5 pnä tekemässään „ilmoituksessa” bolshevikit sanoutuivat julkisesti ja virallisesti irti kaikkien muiden puolue-ryhmien kanssa solmitusta sopimuksesta. Täysistunnossa tehdyn „rauhan” rikkoutuminen, sen rikkoutuminen „Golosin”, „Vperjodin” ja Trotskin toimesta on tosiasia, joka on lopullisesti tunnustettu.

Noin puoli vuotta (vuoden 1911 kesäkuuhun asti) kului siihen, että yritettiin saada koolle ulkomailla pidettävä täysistunto, joka sopimuksen mukaisesti piti pitää viimeistään kolmen kuukauden sisällä. Likvidaattorit (golosilai-

set — bundilaiset — Schwarz) ajoivat karille myös ulkomailla pidettävän täysistunnon. Silloin kolmen ryhmän — bolshevikkien, puolalaisten ja „sovittelijain” — liittoutuma teki viimeisen yrityksen asian pelastamiseksi, t.s. konferenssin koollekutsumiseksi ja Venäjän organisaatiokomission perustamiseksi. Bolshevikit olivat edelleenkin vähemmistönä: tammikuusta 1910 kesäkuuhun 1911 ylivoima oli likvidaattoreilla (Keskuskomitean Ulkomaisessa byroossa oli golosilaisia — bundilainen — Schwarz; Venäjällä — likvidaattoreja „kutsuvia” „sovittelijoita”); kesäkuusta 1911 marraskuun 1 päivään 1911 (hallussapitäjien sovinto-oikeuden säätämänä määräaikana)¹¹ ylivoima oli sovittelijoilla, joiden puolelle siirtyivät puolalaiset.

Tilanne muodostui seuraavaksi: sekä varat että asiamiesten lähettäminen olivat Tyszkan ja Mark'in (pariisilaisten sovittelijain johtomies) huostassa¹²; bolsheveikeille taattiin vain se, että heitäkin suostuttiin lähettämään työhön. Täysistunnon aiheuttamat erimielisyydet johtivat päätekohtaan, jota oli mahdoton kiertää: oliko toimittava täyttä päätä ketään „odottelematta” ja ketään „kutsumatta” (se, joka tahtoo ja voi työskennellä sosialidemokraattisesti, ei kaipaa kutsuja!) vai oliko jatkettava kaupanhierontaa ja yhä uudelleen kaupanhierontaa Trotskin, „Vperjodin” y.m.s. kanssa. Bolshevikit valitsivat ensiksi mainitun tien ilmoittaen siitä suoraan ja selvästi jo Pariisissa keskuskomitealaisten neuvottelukokouksessa. Tyszka ja kumpp. valitsivat viimeksi mainitun tien (pakottaen sekä Teknillisen komission että Ulkomaisen organisaatiokomission lähtemään sille tielle), joka objektiivisesti johti tuloksettomaan ja sääliittävään juonitteluun — niin kuin „Sotsial-Demokratin” 24. numerossa julkaistussa kirjoituksessa * on seikkaperäisesti osoitettu.

Tulos on nyt kaikkien näkyvässä. Marraskuun 1 päivään mennessä muodostettiin *Venäjän organisaatiokomissio*. Todellisuudessa sen perustivat bolshevikit ja Venäjällä olevat puoluemies-menshevikit. „Kahden voimakkaan (aatteellisen lujutensa ja „paiseista”-puhdistautumistyönsä ansiosta voimakkaan) puolueyhmän liitto”, jota vastaan heikkopäiset ovat niin riehuneet täysistunnossa ja täysistunnon jälkeen (Ks. „Golosia”, „Vperjodia”, „Otkliki

* Ks. tätä osaa, ss. 241—261. *Toim.*

Bunda" julkaisua ¹¹³, „Pravdaa" *j.n.e.*), on osoittautunut todeksi. Sellaisissa sosialidemokraattisissa järjestöissä kuin Bakun ja Kievin järjestöt ¹¹⁴, jotka vuosien 1910 ja 1911 Venäjään nähden ovat esimerkillisiä ja edelläkävijöitä, tuo liitto on bolshevikkien mitä suurimmaksi iloksi muodostunut puoluemies-sosialidemokraattien miltei täydelliseksi yhteensulautumaksi, eheäksi yhtenäiseksi elimeksi.

Se, mitä on ruikutettu „kaikkien" puolueyhmiön hajalle-laskemisesta, on kahden vuoden kokemuksen jälkeen osoit-tautunut herrojen Potresovien ja herrojen otzovistien nar-raamien onttopäisten henkilöiden säälittäväksi sanaheli-näksi. „Kahden voimakkaan puolueyhmiön liitto" on tehnyt tehtävänsä ja se on täydellisesti sulautumisillaan — mainittujen edelläkävijäkollektiivien muodossa — yhtenäi-seksi puolueeksi. Ulkomaisten puoluemies-menshevikkien horjumiset eivät enää voi tehdä olemattomaksi tätä tosi-tapahtumaa.

Täysistunnon jälkeiset kaksi vuotta, mitkä monista heik-kouskoisista eli dilettantti-sosialidemokraateista, jotka eivät tahdo ymmärtää tehtävän hitonmoista vaikeutta, tuntuvat turhien, loputtomien ja järjettömien torailujen, hajaannuk-sen ja sekasorron vuosilta, olivat vuosia, jolloin johdatettiin sosialidemokraattista puoluetta tielle, pois likvidaattorien ja otzovistien horjahtelujen suosta. Vuosi 1910 toi meille bolshevikkien ja puoluemies-menshevikkien yhteistyön puo-lueen *kaikissa* (sekä virallisissa että epävirallisissa, legaali-sissa ja illegaalisissa) johtoelimissä: se oli „kahden voimak-kaan puolueyhmiön liiton" ensimmäinen askel aatteellista valmistelua, voimien kokoamista saman lipun alle likvidaat-toruutta ja otzovismia vastaan. Vuosi 1911 oli toinen askel: muodostettiin Venäjän organisaatiokomissio. Se, että komis-sion ensimmäisessä kokouksessa johti puhetta puoluemies-menshevikki, on merkittävä tosiasia: nyt on otettu toinen askel, muodostettu käytännöntyön toimiva keskus Venäjälle. Veturi on nostettu pystyyn ja asetettu kiskoille.

Neljä vuotta kestäneen sekasorron ja hajaannuksen jäl-keen on ensi kerran kokoontunut Venäjän sosialidemokraat-tinen keskus — huolimatta uskomattomista poliisivainoista ja golosilaisten, vperjodilaisten, sovittelijain, puolalaisten ja tutti quanti* ennennäkemättömistä „jalkakammeista".

* — kaikkien muiden. *Toim.*

Tämä keskus on ensi kerran julkaissut Venäjällä lentolehtisen puolueelle¹¹⁵. Ensi kerran on toiminta illegaalisten paikallisjärjestöjen ennallistamiseksi ollut järjestelmällistä ja eheää, käsittäen (jonkin kolmen kuukauden aikana, heinäkuusta lokakuuhun 1911) kummankin pääkaupungin, Volganvaren, Uralin, Kaukasian, Kievin, Jekaterinoslavin, Rostovin, Nikolajevin,— sillä Venäjän organisaatiokomissio kokoontui sen *jälkeen*, kun oli käyty näillä kaikilla paikkakunnilla, sillä sen ensimmäinen kokous pidettiin *samanaikaisesti*, kun ennallistettiin Pietarin komitea, joka järjesti useita työväen joukkokokouksia puoluetta kannattavine päätöslauselmineen Moskovon kaupunkipiireissä j.n.e.

Olisi tietenkin anteeksiantamattoman naiivia antautua herkkäuskoisesti optimismiin valtaan; edessä on vielä tavattoman suuria vaikeuksia; poliisivaino on voimistunut kymmenkertaiseksi sen jälkeen, kun sosialidemokraattinen keskus julkaisi ensimmäisen lehtisensä Venäjällä; odotettavissa on pitkiä ja vaikeita kuukausia, uusia paloja, uusia keskeytyksiä työssä. Mutta tärkein on tehty. Lippu on kohotettu; työläiskerhot pyrkivät kautta Venäjän sen alle, eikä mikään vastavallankumouksellinen rynnäkö voi nyt kaataa sitä!

Mikä on ollut ulkomaisten „sovittelijain” sekä Tyszkan ja Lederin vastaus tähän Venäjällä tapahtuvassa toiminnassa otettuun jättiläismäiseen edistysaskeleeseen? Pikku-maisen juonittelun viime ilmaus: „märkimisprosessi”, jota täysistunnon edellä Ionov niin profeetallisesti ennusti, on epämiellyttävä, se on selvää sanomattakin. Mutta sen, joka ei käsitä, että tuo ruma prosessi *tervehdyttää* sosialidemokratiaa, on turhaa ryhtyäkin vallankumoustyöhön! Teknillinen komissio (TK) ja Ulkomainen organisaatiokomissio (UOK) kieltäytyvät alistumasta Venäjän organisaatiokomission (VOK) päätöksiin.— Bolshevikit tietysti eristäytyvät halveksuen ulkomaisista juonittelijoista.— Silloin aletaan horjua: marraskuun alussa toimitetaan UOK:n sirpaleille (kaksi puolalaista plus sovittelija) tiedotus VOK:n koollekutsumisesta. Tiedotuksessa selostetaan siinä määrin seikkaperäisesti koko toimintaa, että bolshevikkien vastustajien, „Golosin” kehumien sovittelijain, on pakko tunnustaa VOK.— UOK tekee marraskuun 13 pnä 1911

päätöksen: „pitää ohjeena VOK:n päätöksiä”. Neljä viidesosaa UOK:lla olleista varoista luovutetaan VOK:n kasasaan — siis puolalaiset itsekään, sovittelijat itsekään *eivät* voi asettaa epäilyksen alaiseksi koko asian järjestelyn vakavuutta.

Ja silti jo muutaman päivän kuluttua TK ja UOK kieläytyvät taas alistumasta VOK:n päätöksiin!! Millä tämä peli on selitettävissä?

Pää-äänenkannattajan toimituksen hallussa on asiakirja ¹¹⁶, joka tullaan esittämään konferenssille ja josta selviää, että Tyszka agitoi olemaan osallistumatta VOK:oon, olemaan osallistumatta konferenssiin.

Voidaanko kuvitella sen halpamaisempaa juonittelua? TK:ssa ja UOK:ssa suostuttiin auttamaan konferenssin koollekutsumista ja VOK:n muodostamista — kerskailtiin, että he kutsuvat „kaikki” eivätkä kutsuneet ketään (vaikka heillä enemmistönä oli oikeus kutsua ja asettaa millaisia ehtoja tahansa), — eivät näet löytäneet muita työntekijöitä paitsi bolshevikkeja ja puoluemies-menshevikkejä, — kärsivät täydellisen tappion areenalla, jonka he itse olivat valinneet, — alentuivat „kamppaamaan” samaa VOK:ta, jolle, kuten täysivaltaiselle keskukselle, olivat luovuttaneet vapaasta tahdostaan $\frac{4}{5}$ varoista konferenssia varten!!

Niin, paise on epämieluisen kapistus, varsinkin „märkiesään”. Miksi kaikkien ja kaikenlaisten ulkomaisten pikku ryhmien liiton teoretikoille ei ole jäänyt muuta tehtävää kuin juonitella, se on jo osoitettu Pää-äänenkannattajan 24. numerossa. Ja Venäjän sosialidemokraattisten työläisten on nyt helppo tehdä valintansa: ollako oman VOK:onsa ja oman konferenssinsa kannalla vai salliako Tyszkan, Lederin ja kumpp. jarruttaa juonitteluin heidän konferenssiaan. Juonittelijat ovat saattaneet itsensä turmioon, se on tosiasia, — Tyszka ja Leder ovat ruutuässineen jo joutuneet VSDTP:n historiaan —, mutta konferenssia he eivät pysty jarruttamaan, VOK:ota he eivät pysty horjuttamaan.

Entä likvidaattorit? Kokonaiseen puoleentoista vuoteen, vuoden 1910 tammikuusta vuoden 1911 kesäkuuhun, jolloin heillä oli KK:n Ulkomaisessa byroossa enemmistö ja KK:n Venäjän-byroossa uskollisia „ystäviä” sovittelijoiden ominaisuudessa, he eivät tehneet mitään, eivät kerrassaan mitään Venäjällä suoritettavan työn hyväksi! Heidän ollessa enemmistönä työ oli pysähdyksissä. Kun bolshevikit

murskasivat likvidaattorien KKUB:n ja ryhtyivät kutsu-
maan koolle konferenssia, silloin likvidaatit alkoivat
liikahdella. Ja peräti luonnehtivaa on nähdä, missä tuo
„liikahtelu” ilmeni. Bundilaiset, jotka koko ajan ovat
palvelleet likvidaattoreja mitä uskollisimmin, tahtoivat
äskettäin käyttää hyväksi nykyistä „hämmingin aikaa”
(esim. latvialaisilla kahden suunnan, likvidaattorien ja
puolueen suunnan, taistelussa lopputulos ei ole vielä mää-
räytynyt), he hakivat jostain käsiinsä erään kaukasialaisen,
ja koko seurue matkusti Z:n kaupunkiin¹¹⁷ pihistääkseen
allekirjoituksen päätöslauselmaan, jonka Trotski ja Dan
olivat kyhänneet kokoon Bubenbergin kahvilassa (Bernin
kaupungissa elokuussa 1911). Mutta latvialaisten johtavaa
järjestöä ei löydettykään, allekirjoitukset jäivät saamatta
eikä tehty mitään paperia, jonka olisi allekirjoittanut
kuuluja firma: „kolmen suurimman järjestön OK”. Sellai-
sia ovat tosiasiat*.

Venäjän työläisten sietää tutustua siihen, millä tavalla
bundilaiset yrittävät hoitaa VOK:n karilleajamisen asiaa
Venäjällä! Ajatelkaas: samaan aikaan kun konferenssia
järjestelevät työntekijät matkustavat Uralille, Volganvar-
relle, Pietariin, Moskovaan, Kieviin, Jekaterinoslaviin,
Rostoviin, Tiflisiin, Bakuun, bundilaiset „hakevat käsiinsä”
„kaukasialaisen” (nähtävästi niiden vakituisten istunnon
jäsenten keskuudesta, joiden hallussa on Kaukasian alue-
komitean „lehdistö” ja jotka lähettivät vuoden 1908 joulu-
kuussa pidettyyn VSDTP:n konferenssiin edustajikseen
Danin ja Axelrodin!) ja matkustavat „pihistäämään allekir-
joitusta” latvialaisilta. Vähältä piti, ettei tuo juonittelijain
sakkii, joka on likvidaattorien palveluksessa ja kerrassaan
syrjässä kaikesta toiminnasta Venäjällä, todella esiintynyt
„kolmen järjestön”, siinä luvussa kahden „suurimman”
lehdistönhaltijan, „OK:na”! Tai ehkä herrat bundilaiset ja
kaukasialainen sanovat puolueelle, missä venäläisissä jär-
jestöissä ja milloin nimenomaan he ovat olleet, missä he
ovat panneet työn jälleen käyntiin ja pitäneet selostuksia?
Yrittäkääpä kertoa, hyvät herrat!

* Arkallematomien bundilaisten lisäksi myös vperjodilaiset sääntäsivät ajamaan
karille päätöslauselmaa. Tästä ryhmästä — joka ei, herra varjeltoon, suinkaan ole
otzovistinen! — sääntäsi eräs tunnettu otzovisti¹¹⁸, joka „laukkasi” Kieviin, Mosko-
vaan, Nizhni-Novgorodiin, „sopi” sovittelijain kanssa ja kävi jos missä saamatta
mitään aikaa. Kertovat, että „vperjod” ryhmä syyttää epäonnistumisen vunki
Lunatsharskin tekaisemaa huonoa jumalaa ja on yksimielisesti päättänyt keksiä
paremman jumalan.

Mutta ulkomaiset diplomaattimestarit jutustelevat tärkeän näköisinä kuin asiantuntijat: „ei saa eristäytyä”, „on neuvoteltava Bundin ja Kaukasian aluekomitean kanssa”.

Voi ilveilijöitä! —

Ne, jotka nyt epäroivät säälitellen bolshevikkien „eristyneisyyttä”, ottakoot oppia ja ajatelkoot sitä, mitä merkitsevät nämä kaksi vuotta puolueen historiassa. Oi, me tunnemme olomme paremmaksi kuin koskaan ennen *sellaisesta* eristyneisyydestä, jonka aikana olemme leikanneet irti ulkomaisten juonittelijain nollakokoelmat ja autta-
neet Venäjän sosialidemokraattisten työläisten yhteenliittymistä Pietarissa, Moskovassa, Uralilla, Volganvarrella, Kaukasiassa ja Etelä-Venäjällä!

Ken harmittelee eristyneisyyden vuoksi, hän ei ole käsitänyt kerrassaan mitään täysistunnon suuresta aatteellisesta työstä eikä sen sovitteluvirheestäkään. Täysistunnon jälkeen on puolitoista vuotta ollut näennäistä yhtenäisyyttä ulkomailla ja sosialidemokraattisen toiminnan täydellistä lamaannusta Venäjällä. V. 1911 saatiin puolessa tai kolmannes vuodessa aikaan se, että bolshevikkien näennäinen maksimaalinen eristyneisyys pani sosialidemokraattisen työn ensi kerran käyntiin Venäjällä ja ennallisti ensi kerran Venäjän sosialidemokraattisen keskuksen.

Se, joka ei vielä kukaan ole päässyt selville sellaisten „paiseiden” kuin likvidaattoruuden ja otzovismin aatteellisesta mädännäisyydestä ja kuoleentuneisuudesta, on nyt saava lisäopetusta siitä voimattomasta torailusta ja surkeasta juonittelusta, johon „Golosin” ja „Vperjodin” pikku ryhmät ovat alentuneet, vieden muassaan — lankeemukseensa — kaikki, jotka ovat yrittäneet niitä puolustella.

Työhön, toverit puolue mies-sosialidemokraatit! Luopukaa viimeisistäkin yhteyksistänne epäsocialidemokraattisiin virtauksiin ja sellaisiin ryhmiin, jotka pitävät niitä yllä puolueen päätöksistä huolimatta. Liitykää VOK:n ympärille, auttakaa sitä kutsumaan koolle konferenssi ja voimistamaan toimintaa paikkakunnilla. VSDTP on potanut vaikeaa tautia: kriisi on päättymässä.

Eläköön yhtenäinen, illegaalinen, vallankumouksellinen Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue!

STOLYPINILAISEN „TYÖVÄEN“-PUOLUEEN LEIRISTÄ

Likvidaattorien „Nasha Zarjan” 9.—10. numerossa julkaistu N. R-kovin artikkeli on tuon leirin huomattavimpia tapahtumia. Se on todellinen „Credo” eli liberaalisen työväenpuolueen manifesti. Alusta, vallankumouksen ja kaikkien luokkien osuuden arvioinnista, alkaen ja noudattaen merkillepantavaa johdonmukaisuutta loppuun asti, legaalisen työväen- (?) puolueen suunnitteluun asti, R-kov vaihtaa kaikissa päätelmissään marxilaisuuden liberaalsiin.

Mikä objektiivinen tehtävä on Venäjällä edessään? Puolimaajojuudellisen talouden vaihtaminen lopullisesti „kulttuuriseen kapitalismiin”.—Tuo ei ole marxilainen, vaan struvelainen eli liberaalinen käsitys, sillä marxilainen tekee eron luokkien välillä, joiden käsitys siitä, mitä on „kulttuurinen” kapitalismi, on erilainen — lokakuulainen, kadettilainen, trudovikkilainen, proletaarinen.

Mikä on asian ytimenä vallankumouksen arvioinnissa? R-kov tuomitsee vallankumouksen „epäonnistumisesta” huutavien ruikutuksen ja luopuruuden ja asettaa niiden vastapainoksi... sen suuren professorintotuuden, että „taantumuksenkin” aikana kypsyvät uudet sosiaaliset voimat. On selvää, että R-kovin moinen vastaus hämää asian *olemuksen* nimenomaan siten, kuin se on edullista vastavallankumouksellisille liberaaleille, jotka tunnustavat täydellisesti R-kovin uudelleen löytämän totuuden. Asian olemus on siinä, mitkä luokat ovat vallankumouksessa osoittautuneet pystyviksi välittömään, joukkoluontoiseen vallankumoustaisteluun ja mitkä luokat ovat pettäneet sen asettumalla suoranaisesti tai välillisesti vastavallankumouksen puolelle.

Tämän asian olemuksen R-kov on salannut, valmistautuen siten olemaan vaiti vallankumouksellisten demokraattien ja liberaalis-monarkistisen „progressiivisen” opposition välistä erosta.

Tilanherraluokan osuutta koskevassa kysymyksessä R-kov päätyi heti onnellisesti järjettömyyteen. Tämän luokan edustajat „olivat” muka hiljakkoin aitoja maaorjanomistajia, nykyään „he ovat ryhmittyneet vielä pikku ryhmänä Purishkevitshin ja Markov 2:sen ympärille ja pärskyttävät voimattomina (!) epätoivon myrkyttämää sylkeä”. Aatelis-tilanherrojen enemmistö „muuttuu aste asteelta ja väistämättömästi maatalousporvaristoksi”.

Todellisuudessa, kuten jokainen tietää, Markov 2:set ja Purishkevitshit ovat meillä *kaikkivoipia* Duumassa ja sitäkin enemmän Valtakunnanpuoleisissa ja sitäkin enemmän tsaarin mustasotnialaisjoukkion keskuudessa ja vieläkin enemmän Venäjän hallinnassa. Nimenomaan „heidän valtansa ja heidän tulonsa” (vuoden 1908 joulukuun konferenssin päätöslauselma) turvaa askel, joka johtaa tsarisiin *sellaiseen* porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen. Maaorjuuttajien talouden uudestisyntyminen porvarilliseksi taloudeksi ei suinkaan tee välittömästi loppua niiden mustasotnialaisten poliittisesta vallasta: se on selvää myös marxilaisuuden aapistotuukien kannalta ja sen näkee vaikkapa Preussin antamasta kokemuksesta 60 vuotta (vuodesta 1848) jatkuneen „uudistumisen” jälkeen. R-kovin mukaan on kuin Venäjällä ei olisikaan absolutismia eikä monarkiaa! R-kov soveltaa liberaalista koululaismenetelmää: leikkaamalla hyväntahtoisesti pois (paperilla) yhteiskunnalliset äärimmäisyydet „todistetaan” „kompromissin väistämättömyys”.

Nykyinen agrariipolitiikka merkitsee R-kovin mukaan „edessä piirtyvää väistämätöntä (!) kompromissia” — kenen välillä? „Eri porvaristoryhmien välillä”. Entä mikä yhteiskunnallinen voima — kysymme „marxilaiseltamme” — pakottaa kompromissiin Purishkevitshit, joiden käsissä on koko valta? R-kov ei vastaa tähän kysymykseen. Mutta koska hän oheisesti viittaa kaupallisen ja teollisen suurporvariston yhdistymis- ja voimistumisprosessiin, „maltillisen progressiivisen” porvariston „tulevaan herruuteen”, niin johtopäätös voi olla vain yksi: R-kov perustaa laskelmansa siihen, että maltillinen progressiivinen porvaristo ottaa

vallan Purishkevitsheilta ja Romanoveilta rauhallista tietä.

Tuo on uskomatonta, mutta se on tosiasia. Nimenomaan tällaiseen mitä typerimpään liberaaliseen utopiaan perustuu R-kovin näkökanta, vaikka hän kehuu, ettei hänellä ole „graaniakaan utopiaa”. Oikeastaan N. R-kov ei eroa mitenkään äärimmäisistä likvidaattoreista, jotka kaikki — Larinista alkaen aina Tsherevaninia, Dania ja Martovia myöten — tarjoavat hieman muunnetussa muodossa ja toisin sanottuna *juuri sitä perusajatusta*, että porvaristo ottaa vallan rauhallisesti (korkeintaan siten, että *painostetaan* „alhaalta käsin”).

Mutta elämässä, eikä liberaalisessa utopiassa, me näemme, että herruutta pitää purishkevitshilaisuus, jota maltillis-tetaan Gutshkovien ja Miljukovien kukertelulla. „Maltillisen progressiiviset” lokakuulaiset ja kadetit ikuistavat tätä herruutta, eivätkä horjuta sitä. Tämän herruuden ja Venäjän epäilemättä edistyvän porvarillisen kehityksen välinen ristiriita käy yhä kärkevämmäksi (eikä heikommaksi, niin kuin luulevat „väistämättömän kompromissin” teoreetikot). Liikkeellepanevana voimana tämän ristiriidan ratkaisemisessa voivat olla vain joukot, t.s. proletariaatti, joka vie mukaansa talonpoikaiston.

Entinen bolshevikki, mutta nykyinen likvidaattori syrjäyttää nämä joukot niin keveästi, ikään kuin Stolypinin hirsipuut ja „Vehin” likavesivirta olisi sysännyt ne pois ei ainoastaan julkisen politiikan areenalta, ei vain liberaalisten julkaisujen palstoilta, vaan myös elämästäkin. Talonpoikaisto on heikko vaaleissa — sanoo liberaalimme „analyysissään” — ja työväenluokan hän ehdollisesti „jättää syrjään”!!

R-kov on ottanut todistaakseen, että Venäjällä vallankumous („myrsky”) ei ole välttämätön, joskin se on mahdollinen. Kun työväenluokka ja talonpoikaisto „jätetään syrjään” — vaikkapa ehdollisesti, vaikkapa „toistaiseksi”, vaikkapa sen vuoksi, että ne ovat „heikkoja vaaleissa”, niin vallankumous on tietysti mahdoton eikä vain vältettävissä! Mutta liberaalinen hyväntahtoisuus ei poista elämästä Purishkevitshin ja Romanovin kaikkivaltaa eikä myöskään vallankumouksellista vastarintaa, joka voimistuu kypsyttyä proletariaatin ja nälkäisen, kidutetun talonpoikaiston keskuudessa. Koko juttu on siinä, että *linjan*, jota ajaa

marxilainen, s.o. vallankumouksellinen sosialidemokraatti, joka kaikissa olosuhteissa, mitä erilaisimmissa muodoissa, niin joukkokokouksessa pitämässään puheessa kuin myös III Duuman puhujalavalta, niin Työväen edustajain neuvostossa kuin myös rauhallisimmassakin legaalisisessa työväenyhdistyksessä, vaatii tämän vastarinnan tukemista, sen lujittamista, kehittämistä, oikeaa suuntaamista täydelliseen voittoon — tuon linjan on N. R-kov vaihtanut kaikissa päätelmissään liberaalin linjaan, liberaalin, joka ei halua nähdä sitä, mikä on ajettu maanalaisuuteen, eikä katsoa mitään muuta kuin „kulttuuriseksi jukkereiksi” „uudestisyntyviä” Purishkevitsheja tai „maltillisen progressiivisia” Miljukoveja.

Tuo on juuri sitä omalaatuista sokeutta, mikä on luonteenomaista koko „Nasha Zarjalle” ja koko stolypinilaiselle työväenpuolueelle. Se, että yksinomaisesti pyritään kiinnittämään huomio työväenpuolueen legalisoimiseen on erottamattomassa yhteydessä tähän liberaalisilla silmälapuilla sokaistuun näkökantaan. Jos „kompromissi on väistämätön”, niin turhaa on taistella väistämättömyyttä vastaan ja työväenluokan ei auta muu kuin rakentaa itselleen — täysin vakiintuneen porvarillisen järjestelmän muiden luokkien tapaan — vaatimaton poroporvarillinen pesänen tuon järjestelmän nurkkaukseen. Sellainen on legalistien saarnan todellinen merkitys, vaikka sitä kuinka peittelisi „vallankumouksellisilla” fraaseilla Martov, jolle tuon osan ovat antaneet hrat Potresovit, Juri Tshatskit, Larinit, Danit ja kump.

R-kovilla se *todellinen* merkitys, mikä on legaalisisella „työväenluokan etuja puolustavalla yhdistyksellä”, näkyy selvääkin selvempänä. Selvää on, että „esivalta” ei hyväksy sellaista yhdistystä eikä salli sen „tosiasiallista toteuttamista” siinäkään tapauksessa, että hegemonina siinä ovat Prokopovitshit. Vain sokeat liberaalit voivat olla sitä näkemättä. Mutta niiden intelligenttien *yhdistys*, jotka sosialismin varjolla saarnaavat *liberalismia* työväen joukoissa, on jo tosiasiallisesti perustettu. Juuri „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” avustajain piiri on sellainen „yhdistys”; N. R-kov „nostaa” heidän „lippunsa”, liberalismin aatteellisen lipun vakuuttaessaan, että ilman julkista järjestöä taistelu saisi väistämättömästi (!!) anarkistisen luonteen, että entiset tunnukset ovat muuttuneet pelkiksi sanoiksi, että

taktiikkaa ei saa rajoittaa „tappeluun”, että uuteen „yhdistykseen” ei sisälly „*ajatustakaan* (!) väkivaltaisen kumouksen välttämättömydestä” y.m.s. Juuri tämä intelligenttien liberaalinen, luopurimainen saarna on todellisuutta, kun taas julkinen työväenyhdistys on fraasi. Yhdistys, joka liberaalisesti puolustaa liberaalisesti ymmärrettyjä työväenluokan etuja, on todellisuutta, sinä „yhdistyksenä” on juuri „Nasha Zarja”, kun taas työläisten „julkinen ja laaja poliittinen järjestö” on nyky-Venäjällä viatonta, sisällyksetöntä, pettävää liberaalista haaveilua.

Julkisten ammattiyhdistysten järjestäminen on hyödyllistä hommaa, kunhan ymmärretään, että nykyään niistä ei voi tulla ei laajoja, ei „poliittisia” eikä kestäviä. Turhaa ja vahingollista hommaa on saarnata liberaalisia ajatuksia poliittisesta työväenyhdistyksestä *ilman* väkivallan ajatusta.

Lopuksi pari eriskummallisuutta. Ensimmäinen eriskummallisuus. „Jos jonkun mieleen juolahtaisi”, kirjoittaa R-kov, „taantumuksellisen mielettömyyden sokaisemana syyttää tämän yhdistyksen jäseniä pyrkimyksestä väkivaltaiseen kumoukseen, niin moisen järjettömän, perusteettoman, juridisesti mitättömän syytöksen koko paino lankeaisi syyttäjän omaan niskaan”. Näkymä: Shtsheglovitovin ja kumpp. niskaan lankeaa juridisesti mitättömien syytösten paino ja tuolla „painolla” heidät tappaa N. R-kov — eikä Roditshev...

Toinen eriskummallisuus. Työläisten, kirjoittaa R-kov, „on suoritettava poliittisen hegemonin tehtävää taistelussa demokraattisen järjestelmän puolesta”. R-kov tunnustaa hegemonian sen jälkeen, kun on perannut hegemoniasta pois kaiken *sisällön*. Työläiset, R-kov sanoo, teidän ei pidä taistella „väistämättömä” kompromissia vastaan, mutta teidän pitää nimittää itseänne hegemoneiksi, vaikka hegemonina oleminen merkitseekin juuri sitä, että selitetään „väistämättömän” kompromissin ajatuksen teennäisyyttä ja käydään taistelua, jonka suuntana on proletaarisen ja proletaaris-talonpoikaisen vastaiskun antaminen porvariston epädemokraattisille kompromisseille.

N. R-kovista on likvidaattoreja vastaan taisteltaessa samanlaista hyötyä kuin J. Larinista oli taisteltaessa valheellista työväen edustajakokous-aatetta vastaan. N. R-kov ja J. Larin ovat rohjenneet näyttäytyä... alastomina. R-kov on rehellinen likvidaattori. Pelottomuudellaan hän panee

ajattelemaan likvidaattoruuden aatteellisia juuria. Hän vahvistaa yhä uudemman kerran oikeiksi VSDTP:n päätöslauselmat, jotka se hyväksyi joulukuussa 1908, sillä hän asettaa järjestelmällisesti (ja ratkaisee yhtenäin väärin) niitä samoja kysymyksiä, jotka noissa päätöslauselmissa on eritelty ja ratkaistu oikein. R-kov tekee erikoisen mitätömiksi työläisten silmissä ne likvidaattoruuden diplomaatit, jotka „Nasha Zarjan” (tai „Golosin”) toimittajien tapaan kiertelevät ja kaartelevat, kasaavat verukkeen toisensa päälle, kieltäytyen olemasta vastuussa R-kovin artikkelin „erinäisistä kohdista” tai hänen suunnitelmansa „konkretisoimisesta”. Ikään kuin kysymyksessä olisivat erinäiset kohdat j.n.e. eikä yhtenäinen, eheä, jatkuva linja — liberaalisen työväenpolitiikan linja!

„Sotsial-Demokrat” № 25,
joulukuun 8 (21) päivä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehdessä
tekstin mukaan

TROTSKIN DIPLOMATIASTA JA ERÄÄSTÄ PUOLUEMIESTEN TOIMINTAOHJELMASTA

Trotskyin „Pravda” lehden 22. numero, joka ilmestyi hiljakkoin pitkän väliajan jälkeen, kuvastaa havainnollisesti niiden ulkomaisten pikku ryhmien kuoleentumisprosessia, jotka ovat yrittäneet rakentaa olemassaolonsa sen pohjalle, että pelataan diplomaattista peliä epäsosialidemokraattisten likvidaattoruus- ja otzovismivirtausten kanssa.

Lehti ilmestyi 29 p:nä marraskuuta u.l.— miltei kuukautta myöhemmin Venäjän organisaatiokomission tiedonannon ilmestymistä. *Trotsky ei mainitse sanallakaan siitä!*

Trotskyille ei VOK:ta ole olemassakaan. Trotsky sanoo itseään puoluemieheksi sillä perusteella, että Venäjällä oleva puoluekeskus, jonka on perustanut Venäjän sosialidemokraattisten puoluejärjestöjen valtava enemmistö, on hänelle nollan arvoinen! Vai olisiko päinvastoin, toverit, eiköhän Trotsky ulkomaisine pikku ryhmineen liene nollan arvoinen Venäjän sosialidemokraattisille järjestöille?

Trotsky painattaa kaikkein lihavimmalla kirjasinlajilla vakuutteensa — viitsiikin vanhoa? — että hänen lehtensä „ei ole ryhmäkuntalainen, vaan puoluehenkinen”. Silmäilkääpä hieman tarkemmin 22. numeron sisältöä, niin huomaatte heti, miten mutkatonta peliä pelataan vperjodilaisten ja likvidaattorien ei-puoluekantaisten ryhmien kanssa?

Siinä on S. V:n allekirjoittama ja „Vperjod” ryhmää mainostava kirje Pietarista. S. V. moittii Trotskia siitä, ettei tämä ole julkaissut anomuskampanjaa vastustavaa pietarilaisten päätöslauselmaa, joka lähetettiin hänelle jo kauan sitten. Trotsky, jota vperjodilaiset syyttävät „ahtaasta ryhmäkuntalaisuudesta” (miten hävytöntä epäkiitollisuutta!), kiertää ja kaartaa vedoten siihen, ettei hänen

lehdellään ole varoja ja että se ilmestyy harvaan. Koko peli on läpinäkyvää: me teille — te meille; me (Trotski) olemme vaiti puoluemiesten taistelusta otzovisteja vastaan ja toisaalta me (Trotski) autamme „Vperjodin” mainostamista, mutta antakaa tekin (S. V.) likvidaattorien pitää „anomuskampanjansa”. Kummankin ei-puoluekantaisen ryhmän diplomaattinen puolustaminen — sekä ei olisi aitoa puoluekantaisuutta?

Siinä on fraaseista rikas pääkirjoitus, jolla on kaikkuva otsikko „Eteenpäin!”. „Valveutuneet työläiset!”, luemme siitä, „nykyään teillä ei ole sen tärkeämpää” (vai niin!) „ja kaikkikäsittävää” (höpsis, miesparka) „tunnusta kuin yhdistymis-, kokoontumis- ja lakkovapaus”. „Sosialidemokratia”, luemme edelleen, „kutsuu proletariaattia taisteluun tasavallan puolesta. Jottei taistelu tasavallan puolesta olisi pelkkä (!) harvojen valittujen tunnus, on välttämätöntä, että te, tietoiset työläiset, opetatte joukot kokemuksen perusteella ymmärtämään yhdistymisvapauden tarpeellisuuden ja taistelemaan tämän elintärkeän luokkavaatimuksen puolesta”.

Vallankumouksellisen sanahelinän tarkoituksena on suojella ja puolustella likvidaattoruusvalhetta ja turmella siten työläisten tietoisuutta. Miksi tasavalta-tunnus on *pelkkä harvojen* tunnus, kun tasavalta merkitsee Duuman hajottamisen mahdottomuutta? — yhdistymis- ja painovapautta? — talonpoikien vapautumista Markovien, Romanovien ja Purishkevitshien harjoittamasta väkivallasta ja rosvouksesta? Eikö liene selvää, että asia on juuri päinvastoin: „pelkkä” ja järjetön on „kaikkikäsittävänä” tunnuksena „yhdistymisvapaus”-tunnus, *kun se ei liity* tasavalta-tunnukseen?

Järjetöntä on vaatia tsaarin monarkialta „yhdistymisvapautta”, ellei selitetä joukoille, että sellainen vapaus ei sovi yhteen tsarismin kanssa ja että sellaista vapautta varten on välttämätön tasavalta. Yhdistymisvapautta koskevien lakiehdotusten esittäminen Duumalle ja samantapaisia aiheita koskettelevat välikysymykset ja puheet olkoot meille sosialidemokraateille nimenomaan sekä aiheena että aineistona tasavallan puolesta harjoitettavassa agitatioissa.

„Tietoisten työläisten on opetettava joukot kokemuksen perusteella ymmärtämään yhdistymisvapauden tarpeelli-

suus"! Jo „ekonomistien” käytössä kuluneen vanhan venäläisen opportunismmin vanha virsi! Joukkojen *kokemusta* on se, kun ministerit lakkauttavat niiden yhdistyksiä, kuvernöörit ja urjadnikat harjoittavat jok'ikinen päivä väkivaltaa — juuri se on todella *joukkojen kokemusta*. Mutta „yhdistymisvapaus”-tunnuksen ylistäminen tasavallan vastapainona on opportunistisen, joukoille vieraan intelligentin sanahelinää. Se on sellaisen intelligentin sanahelinää, joka kuvittelee joksikin „joukkoja” kasvattavaksi „kokemukseksi” „anomusta” (jossa on 1.300 allekirjoitusta) tai vihreän veran alle pantua lakiehdotusta. Itse asiassa joukkoja kasvattaa muunlainen, elämästä eikä papereista saatu kokemus, niitä valistaa agitaatio, jota harjoittavat luokkatietoiset työläiset nimenomaan tasavallan puolesta, mikä poliittisen demokratismin mielessä on ainoa kaikkikäsittävä tunnus.

Trotsky tietää vallan hyvin, että legaalisisissa julkaisuisaan likvidaattorit nimenomaan *yhdistävät* „yhdistymisvapaus”-tunnuksen tunnuksen: alas illegaalinen puolue, alas tasavaltataistelu. Trotskin tehtävänä onkin suojella likvidaattoruutta heittämällä hiekkaa työläisten silmille.

Trotsky kanssa on mahdotonta väitellä asian olemuksesta, sillä hänellä ei ole minkäänlaisia mielipiteitä. Voidaan ja pitääkin väitellä vakaumuksellisten likvidaattorien ja otzovistien kanssa, mutta sellaisen henkilön kanssa, joka pelaa sillä, että peittelee sekä niiden että näiden virheitä, ei väitellä: hänet paljastetaan... mitä halpahintaisimmaksi diplomaatiksi.

Pitää väitellä „Pravdan” 22. numeroon joutuneiden ohjelmateesien laatijoiden kanssa. Heidän virheensä johtuu joko siitä, etteivät he tunne VSDTP:n joulukuun (1908) päätöslauselmia, tai siitä, etteivät he ole vapautuneet täydellisesti eräistä likvidaattorien ja „vperjodilaisten” ajattelun horjahduksista.

Ensimmäisessä teesissä sanotaan, että kesäkuun 3 päivän järjestelmä on „feodaalityyppisten aatelistilanherrojen tosiasiallista rajatonta herruutta”, ja lisäksi mainitaan edelleen, että „herruutensa itsevaltiudellis-virkavaltaisen luonteen” he „peittävät itse asiassa oikeudettoman Valta-kunnanduuman valeperustuslaillisella naamarilla”.

Jos tilanherrain Duuma on „itse asiassa oikeudeton” — ja se pitää paikkansa —, niin kuinka voi tilanhérrojen herruus olla „rajatonta”?

Teesien laatijat unohtavat, että tsaarin monarkian luokaluonne ei lainkaan tee olemattomaksi sitä valtavaa riippumattomuutta ja itsenäisyyttä, mikä on tsaarivallalla ja „virravallalla” Nikolai II:sta alkaen aina joka urjadrakkaa myöten. Tämän virheen — itsevaltiuden ja monarkian unohtaminen ja samaistaminen *välittömästi* yläluokkien „puhtaan” herruuden kanssa — tekivät otzovistit vv. 1908—1909 (ks. „Proletarin” 44. numeron liitettä)¹¹⁹, teki Larin v. 1910, tekevät eräät yksityiset kynäilijät (esim. M. Aleksandrov¹²⁰), tekee likvidaattorien puolelle mennyt N. R-kov.

Joulukuun (1908) päätöslauselmissa on porvariston tukeen nojaavasta feodaalien herruudesta suoritettu juuri sellainen analyysi, joka leikkaa tuon virheen juuret.

Toisessa teesissä viitataan VSĐTP:n minimiohjelmaan, jota paitsi „erikoisen näkyvälle paikalle” asetetaan monia sen kaltaisia vaatimuksia kuin ovat yhdistymisvapaus ja tilanherramaiden konfiskointi, mutta tasavallasta ei mainita mitään. Mielestämme se ei ole oikein. Tunnustaessamme täydellisesti ehdottoman välttämättömäksi agitoida yhdistymisvapauden hyväksi olemme sitä mieltä, että tasavaltatunnus tulee asettaa näkyvimmälle paikalle.

Kolmas teesi: „Laajojen kansanjoukkojen uusien vallankumouksellisten esiintymisten välttämättömyys”, sillä niiden puuttuessa vaatimuksemme eivät ole toteutettavissa.

Viimeinen on peräti oikein, mutta se on vain puolet totuudesta. Marxilaiset eivät voi rajoittaa viittaamaan joukkojen uusien esiintymisten „välttämättömyyteen”, heidän on ensin osoitettava, mitkä syyt aiheuttavat (jos aiheuttavat) uuden vallankumouksellisen kriisin lähestymisen. Sellaisen kriisin puuttuessa „esiintymiset” — ne ovat aina, jos tahdotte tietää, „välttämättömiä”! — ovat mahdottomia.

Teesien laatijoilla on mitä parhaimpia vallankumouksellisia aikomuksia, mutta heidän ajattelutavassaan on eräänlainen puutteellisuus. Joulukuun (1908) päätöslauselmissa ei johdeta uusien esiintymisten „välttämättömyyttä” noin yksinkertaisesti, mutta se johdetaan sen sijaan oikeamin.

Neljäs teesi: „Sellaisen joukkojen uuden vallankumouksellisen esiintymisen mahdollisuus enemmän tai vähemmän

läheisessä tulevaisuudessa ja porvariston vastavallankumouksellisen osuuden... armoton arvostelu" j.n.e.

Riippumatta siitä, ovatko „esiintymiset mahdollisia”, arvostelu on aina tarpeellista jopa sellaisenakin aikana, jolloin joukkojen esiintymiset ovat ilmeisesti mahdottomia. Esiintymismahdollisuuden ja arvostelun sitominen toisiinsa merkitsee sitä, että marxilaisuuden *alati* ehdoton *linja* sekoitetaan *yhteen* (erikoisen korkeaan) taistelulajiin. Tämä on ensimmäinen virhe. Ja toisena on se, että „älä myy karhun taljaa, ennen kuin karhu on kaadettu”: turhaa on puhua esiintymismahdollisuudesta, on todistettava se käytännössä. Toimintaohjelmassa riittää, kun mainitaan nousun alkamisesta ja korostetaan agitaation ja joukkojen esiintymisen valmistelun tärkeyttä. Älkävatko joukkojen esiintymiset lähitulevaisuudessa vai eivät, sen tulevat osoittamaan tapahtumat.

Viides teesi on mainio, sillä siinä tähdennetään sitä valtavaa merkitystä, mikä Valtakunnanduumalla on puhujalavana agitaatiotyössä.

Emme tiedä, keitä ovat ohjelmateesien laatijat. Mutta jos he ovat venäläisiä vperjodilaisia (niin kuin eräistä merkeistä päätellen voi olettaa), niin onniteltakoon heitä palavasti sen johdosta, että he ovat päässeet irti eräästä „Vperjod” ryhmän virheestä. Näillä vperjodilaisilla on puoluemiehen kunniantuntoa, sillä he antavat suoran, selvän vastauksen erääseen „kipeään” kysymykseen. Sitä vastoin „Vperjod” ryhmä pettää puoluetta mitä häpeämättömimmällä tavalla, kun se puolustaa ja suojelee otzovismia yhä vieläkin, vuoden 1911 joulukuussa, antamatta suoraa vastausta kysymykseen, joka koskee osallistumista IV Duumaan. Tuon ryhmän tunnustaminen sosialidemokraattiseksi merkitsee sosialidemokratismiin pilkkaamista.

„HALLUSSAPITÄJIEN“ SOVINTO-OIKEUDEN TULOKSET

Keskuskomitean täysistunnossa tammikuussa 1910 bolshevikkien puolueryhmän edustajat (jotka kaikki täysistunnon osanottajat tunnustivat yksimielisesti tämän ryhmän edustajiksi) solmivat, kuten tiedetään, sopimuksen puolueemme kaikkien muiden ryhmien kanssa. Tämä sopimus julkaistiin Pää-äänenkannattajan 11. numerossa ja sen seurauksena oli, että bolshevikit laskivat ryhmänsä hajalle ja luovuttivat sen omaisuuden KK:lle *ehdolla*, että kaikki muutkin puolue ryhmät lasketaan hajalle ja että ne noudattavat puoluekantaista, s.o. likvidaattoruusvastaista ja otzovismivastaista, linjaa. Siltä varalta, että näitä ehtoja rikottaisiin, KK:n hyväksymässä sopimuksessa on suoranainen varaus varojen palauttamisesta bolshevikeille (ks. Pää-äänenkannattajan 11. numerossa julkaistua päätöslauselmaa).

Kun muut ryhmät rikkoivat, kuten kaikki tietävät, tätä sopimusta vastaan, bolshevikit olivat pakotettuja jättämään vuosi sitten, joulukuun 5 p:nä 1910, anomuksen, t.s. ilmoituksen sopimuksen purkamisesta ja vaatimaan varojen palauttamista heille takaisin.

Tämän vaatimuksen käsittely tapahtui „hallussapitäjien”: Kautskyn, Mehringin ja Zetkinin sovinto-oikeudessa. Sovinto-oikeus päätti alustavasti vuoden 1911 marraskuun 1 päivään saakka luovuttaa osan varoista tilitysvelvolliseen käyttöön Teknilliselle komissiolle ja Ulkomaiselle organisaatiokomissiolle, joihin kuului bolshevikkien, sovittelijain ja puolalaisten edustajia.

Vuoden 1911 lokakuun aikana kaksi sovintotuomaria, Mehring ja Kautsky, luopui tehtävästään. Kolmannella

tuomarilla ei ollut oikeutta tämän jälkeen olla yksin tuomarina ja hän, jonkin aikaa epäroityään, luopui niin ikään tehtävästään.

Bolshevikkien puolueryhmällä, joka joulukuun 5 p:nä 1910 oli purkanut muiden puolueryhmien kanssa tehdyn sopimuksen, ei siis vuoden 1911 marraskuun 2 päivästä alkaen ollut sopimusperusteisia suhteita entisiin hallussapitäjiin. Siitä syystä se otti haltuunsa oman kirjapainonsa ja ottaa haltuunsa puolueryhmän muun omaisuuden.

On itsestään ymmärrettävää, että vapauduttuaan „pitämästä yhteyttä” likvidaattorien, otzovistien ja pelkästään juonittelijain ulkomaisiin ryhmiin, bolshevikkien puolue-ryhmä tulee käyttämään kaikki voimansa — niinkuin sen jäsenten toiminta Venäjän organisaatiokomission muodostamisessa jo on osoittanut — kaikkien puoluekantaisten aineiden tiivistämiseen VOK:n ja sen toimesta koollekutsuttavan yleisen puoluekonferenssin ympärille.

Bolshevikkien puolueryhmän edustajat, jotka solmivat sopimuksen täysistunnossa vuoden 1910 tammikuussa.¹²¹

P. S.* Tämä ilmoitus oli jo jätetty Pää-äänenkannattajan toimitukselle, kun saimme lukea niin sanotun KKUB:n lehtisen, joka sisälsi kahden entisen sovintotuomarin kirjeen vuoden 1911 marraskuun 18 p:ltä. Ketä aikovat Igorev ja Lieber pettää esittäessään itsensä KKUB:ksi, kun latvialaiset ja jopa Tyszkakin ovat siitä eronneet? Miksi he ovat vaiti tuosta eroamisesta? Miksi he ovat vaiti, että marraskuun 18. mennessä oli kulunut jo 2½ viikkoa siitä, kun sovinto-oikeus lakkasi olemasta? että marraskuun 18 p:nä 1911 päivätyllä kirjeellä ei siitä syystä ole eikä voi olla mitään merkitystä? Tai ehkäpä hrat Igorev ja Martov eivät tunnustaneet sovinto-oikeutta ennen vuoden 1911 marraskuun 1 päivää? Mutta sanokaa ja todistakaa se, herrat! Ehkä te tunnustatte sovinto-oikeuden vuoden 1911 marraskuun 1 päivän jälkeen? Ennen vuoden 1911 marraskuun 1 päivää kaikkien tunnustama sovinto-oikeus tuomitsi menettelyynne, sillä teille samoin kuin Trotskillekaan ei annettu centime'akaan pyynnöistänne, vaatimuksistanne ja „vastalauseistanne” huolimatta. Herrat, joiden menettelyn tuomitsi laillinen, kaikkien tunnustama sovinto-oikeus,

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. Toim.

koettavat nyt piiloutua entisten sovintotuomareiden yksityisen mielipiteen taa, joka ei velvoita ketään. Vuoden 1911 marraskuun 1 päivän jälkeen ei ole olemassa sovinto-oikeutta, ja siinä suhteessa me olemme palanneet siihen tilaan, joka oli olemassa ennen täysistuntoa. Bolshevikkien varojen pidättäminen entisen hallussapitäjän toimesta olisi lainvastaista pidättämistä.

Siinäpä se asia onkin, että hrat Igorev ja Lieber ajavat takaa „sensaatiota”, mutta he eivät uskalla esittää oikeuden historiaa tarkkojen asiakirjojen perusteella. Ellet petä – et myy, siinä heidän mielilauselmansa.

„Sotsial-Demokrat” № 25,
joulukuun 8 (21) pnä 1911

Julkaistaan
„Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

IV VALTAKUNNANDUUMAN VAALIKAMPPAILU

I. TARKEIMMÄT PERIAATEKYSYMYKSET

Kadettipuolue, jolla niin sanotuista oppositiopuolueista on parhaat julkisen olemassaolon mahdollisuudet, on vastikään ottanut peräti tärkeän askelen vaalikamppailupolitiikkansa määrittelymiseksi. Kadettien politiikka, kuten parhaat käytettävissämme olevat ja kadeteille myötämieliset lähteet todistavat, on määritelty seuraavanlaiseksi:

1) Kadetit vievät läpi ehdokkaitaan siellä, missä niiden valituksituleminen on taattua.

2) Siellä, missä ei ole odotettavissa absoluuttista äänen enemmistöä kadettiehdokkaalle, kadetit tulevat puolue-eroa tekemättä kannattamaan sitä *progressiivista* ehdokasta, joka voi saada mahdollisimman paljon ääniä.

3) Jollei opposition ehdokkaalla ole mitään voitonmahdollisuuksia ja uhkaa mustasotniaisvaara, niin siinä tapauksessa lokakuulaisten ehdokkaan kannattaminen on sallittavaa vain silloin, kun tämä todellakin on oikea perustuslaillinen, jollaista väliin, kummallista kyllä, sattuu.

4) Kadetit eivät tee minkäänlaisia vaalisopimuksia oikeistolaisten lokakuulaisten, nationalistien eivätkä monarkistienkaan kanssa. Unohtamatta yleensä puolue-etuja he eivät uhraa niiden vuoksi opposition — sanan laajassa merkityksessä — korkeimpia etuja.

Sellaista on kadettien politiikka. Työläisdemokraattien tulee suhtautua siihen mitä suurimmalla tarkkaavaisuudella otettuaan selvää sen todellisesta luokkaolemuksesta ja todellisesta merkityksestä, joita peitellään tavanomaisilla ehdollisilla fraaseilla. Nämä fraasit „opposition korkeimmista eduista” y.m.s. pistävät silmään heti, kun lukee kadettien päätöksiä. Mutta asian ydin on se, että kadettien

politiikka on nyt täydellisesti ja lopullisesti määräytynyt *lokakuulais-kadettilaisen* liittoutuman politiikaksi. Tämä ydin on käsitettävä ja erotettava selvästi banaalien liberaalisten sanojen ruumenkasasta.

1) Ei sanaakaan liittoutumisesta vasemmistolaisten, demokraattien kanssa. 2) Kielletään liittoutumasta vain oikeistolaisten lokakuulaisten kanssa — näitä ovat „golo-lobovilaiset”, lokakuulaisten mitätön vähemmistö. 3) Fraasi „opposition — sanan laajassa merkityksessä — korkeimmista eduista” voi käytännössä merkitä *vain* sitä, että todellisuudessa yleisesti sallitaan liittouduttavan lokakuulaisten kanssa (ja siihen kehotetaankin!).

Nämä kolme johtopäätöstä kadettien *todellisesta* politiikasta on painettava vusisti mieleen.

Mitä ne merkitsevät? Porvarillisen liberalismiin „vasemmistokeskus” on määritellyt politiikkansa sellaiseksi, jonka tarkoituksena on liitto porvarillisen, niin sanoaksemme, liberalismiin oikeistokeskuksen kanssa, — puhuen avoimesti mustasotnialaisiin kohdistuvasta vihamielisyydestään ja ilmaisten vasemmistolaisiin, demokraatteihin kohdistuvan vihamielisyytensä siten, ettei se puhu mitään mistään liittoutumisesta trudovikkien, puolueettomien vasemmistolaisten ja työläisedustajien kanssa.

Se, mitä sanoimme „Zvezdan” 28. numerossa julkaistussa artikkelissa „Kaksi keskusta” * on osoittautunut täysin paikkansa pitäväksi.

Venäjällä on kolme poliittista *perusvoimaa* ja siis kolme poliittista linjaa: mustasotnialaiset (maaoorjuuttajatilanherrain luokkaedut) ja niiden rinnalla ja yläpuolella oleva „byrokraatia”; edelleen liberaalis-monarkistinen porvaristo, — vasemmistö- (kadetit) ja oikeisto- (lokakuulaiset) „keskus”; vihdoin porvarilliset demokraatit (trudovikit, narodnikit, puolueettomat vasemmistolaiset) ja proletaariset demokraatit. Juuri tällaisen ja vain tällaisen jaottelun on todistanut oikeaksi XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen antama kokonaisuuudessaan, ja tuo vuosikymmenen oli tavattoman tärkeä ja tapahtumarikas.

Tietysti kaikki rajat niin luonnossa kuin yhteiskunnassakin ovat liikkuvia, jossain määrin ehdollisia, muuttuvia eivätkä vakinaisia. Perusjaokkeiden „*rajalla*” olevien puo-

* Ks. tätä osaa, ss. 281—283. *Toim.*

lueiden ja ryhmien välimuotoja ja horjuntaa tulee välttämättömästi olemaan, mutta nimenomaan mainittu „kolmi”-jaottelu määrää epäilemättä asian olemuksen, joka johtuu luokkien voimasuhteesta XX vuosisadan alun Venäjällä. Porvarillisen liberalismiin (sen johdossa olevien kadettien) ja porvarillisen demokratian sotkeminen toisiinsa on melkoisesti vahingoittanut Venäjän vapausliikettä, ja on tehtävä kaikki voitava, että suuren vuosikymmenen (1900—1910) antama kokemus auttaisi kaikkia demokraatteja käsittämään lopullisesti, että sellainen sotkeminen on virheellistä ja turmiollista. Aikakautemme työläisdemokraateilla on sen vuoksi ratkaistavanaan kaksi toisiinsa erottamattomasti liittyvää tehtävää: ensiksikin palkkatyöläisten luokan itsenäinen poliittinen organisaatio, joka on erillään kaikista, sekä suurista että pienistä, demokraattisimmistakin isännistä ja on samalla mainitun luokan koko kansainvälisen maailmanliikkeen alainen; ja toiseksi Venäjän demokraattisten aineiden voimien kehittäminen ja lujittaminen (niiden johdossa ovat niin ikään välttämättömästi työläiset, niinkuin porvarillisten liberaalien johdossa ovat välttämättömästi kadettityypiset yhteiskunnalliset ainekset). Tätä viimeksi mainittua tehtävää ei voida täyttää, ellei hellittämättä selitetä mitä laajimmille joukoille porvarillisen liberalismiin (kadetit) ja porvarillisen demokratian (trudovikit y.m.s.) välisen eron luokkajuuria ja poliittista merkitystä.

Liberaalinen porvaristo ei tahdo eikä voi tulla toimeen ilman Markoveja ja Purishkevitsheja, joiden herruutta se pyrkii vain rajoittamaan. Porvarilliset demokraatit ja työläiset eivät voi olla pyrkimättä enemmän tai vähemmän johdonmukaisesti ja tietoisesti tuon herruuden kaikkien taloudellisten ja poliittisten perustojen hävittämiseen.

Tällainen on IV Valtakunnanduuman vaalikamppailun perussisältö työläisdemokraattien kannalta katsoen. Juuri tämä sisältö onkin asetettava etualalle vastapainoksi kadettien politiikalle, joka tarkoituksellisesti sotkee kaikki tärkeimmät periaatekysymykset käyttämällä yleisiä fraaseja „edistysmielisyydestä” ja „oppositiohenkisyydestä”.

Kadettien ja lokakuulaisten liittoutuma ei ole uutuus. Marxilaisilla, jotka osoittivat tuon liittoutuman kummankin aineosan sisäisen luokkasukulaisuuden, oli siitä ennakkonäkemyks jo kauan sitten, jo vv. 1905—1907. Kolmannessa

Duumassa muodostui heti kaksi enemmistöä, ja jo vuoden 1907 lopulla marxilaiset tekivät tämän johtopäätöksen politiikkansa kulmakiveksi. Kolmannen Duuman viisivuotiskausi vahvisti tuon johtopäätöksen oikeaksi. Tuon Duuman kokoonpano oli suurin piirtein seuraava*:

oikeistolaiset	160	} 284 — ensimmäinen enemmistö
lokakuulaiset	124	
liberaalit	127	} 251 — toinen enemmistö
demokraatit	29	

Yhteensä... 440

Koko ajan III Duma nojautui näihin kahteen enemmistöön, jotka olivat koko kesäkuun 3 päivän järjestelmän välttämättömiä aineosia: ensimmäinen enemmistö tarkoittaa „vanhan” täydellistä säilyttämistä vallassa,— toinen merkitsee „askelta tiellä, joka johtaa” porvarilliseen monarkiaan. Ensimmäistä tarvitsee kesäkuun 3 päivän järjestelmä säilyttääkseen Markovien, Purishkevitshien ja kumpp. „vallan ja tulot”, toista — rajoittaakseen tuota herruutta ja kulkeakseen porvarillista tietä eteenpäin (noudattaen kaavaa: askel eteenpäin, kaksi taaksepäin). Kokemus on nyt selvästi osoittanut, että moinen eteenpäinmeno on samaa kuin paikallaan seisominen eikä purishkevitshilaisuuden „rajoittamisesta” näy syntyvän mitään.

Monet III Duumassa olleet äänestykset ovat olleet „toisen enemmistön” äänestyksiä; äskettäin „Retsch” tunnusti sen selvästi sanoessaan, että viimeisen istuntokauden alussa suoritetut „useat äänestykset” „saattavat Duumassa tosiasiallisesti voimaan vasemmistokeskuksen herruuden” (lue: kadettilais-lokakuulaisen liittoutuman herruuden). Tuollaiset äänestykset ovat mahdollisia vain siksi, että *myös* toinen enemmistö on kuten ensimmäinenkin vastavallankumouksen kannalla: tämän havainnollistamiseksi riittää kun muistaa „Vehin” tai Karaulovin hartaat puheet taikka „Lontoon” tunnukset.

Entä missä ovat näiden toisen enemmistön „voittojen” tulokset? Mitkä tosiasiat vahvistavat sen kadetti puolueen

* Laskelma perustuu virallisen „Hakemiston” tietoihin vuodelta 1910 (II vihko). Oikeisto — varsinaisen oikeisto — 51; nationalistit — 89; oikeistolaiset lokakuulaiset — 11; ja ½ puolueettomia — 9; progressistiliberaalit — 39; kadetit — 52; kaikki kansalliset ryhmät — 27; ja ½ puolueettomia — 9; demokraatit — trudovikit — 14 ja sosialidemokraatit — 15.

todella ihmeellisen keksinnön, että lokakuulaisten keskuudessa on „oikeita perustuslaillisia”? Eiköhän tuo keksintö ole todisteena „oikea perustuslaillisuus”-käsitteen tavottomasta mataloitumisesta kadettien tietoisuudessa?

Ensimmäinen ja tärkein kysymys vaalikamppailussa on kysymys sen poliittisesta sisällöstä, sen ilmentämästä aatteellisesta linjasta. Kadettipuolueen päätös paljastaa taas jälleen tuon puolueen demokratianvastaisen luonnon, sillä kadettien vaalikamppailun sisältönä on „perustuslaillisuus”-käsitteen jatkuva mataloittaminen joukkojen tietoisuudessa. Kansan opettaminen uskomaan, että „vasemmistolaisten” lokakuulaisten keskuudessa voi olla oikeita perustuslaillisia — juuri sen tahtoo tehdä kadettipuolue, juuri siinä on sen vaalipolitiikan tarkoitus.

Demokraattien tehtävä on toinen: heidän ei ole mataloitettava perustuslaillisuus-käsitettä, vaan selitettävä, että se on kokonaan fiktio niin kauan kuin valta ja tulot jäävät Markoveille ja kumpp. Tehtävä, jona on selittää liberalismin ja demokratian välinen eroavaisuus, koota demokraattiset voimat ja tiivistää kaikkialla maailmassa palkkatyöläisten rivejä, määrää työläisdemokraattien vaalikamppailun sisällön.

Konferenssinsa päätöksissä kadetit loittonevat yhä kauemaksi demokraattisista aineksista. Meidän tehtävämme on koota näiden aineiden voimat kaikkea keskiaikaisuutta vastaan ja kadettilais-lokakuulaisten liittoutumain vastapainoksi.

II. TYÖLAISVALITSIJAMIESTEN OSUUS VAALIKAMPPAILUSSA

IV Duuman vaalikamppailu on alkanut. Sen aloitti hallitus kiertokirjelmillään, jotka koskivat „kansallisen” puolueen avustamista, ja „toimenpiteillään”, jotka koskivat hallituksen ehdokkaiden sensuksia ja yleensä opposition ja varsinkin demokraattien ehdokkaiden syrjäyttämistä.

Vaalikamppailun on aloittanut myös oppositiolehdistö. Ja kadettipuoluekin on aloittanut tämän kamppailun päättämällä liittoutua „vasemmistolaisten” lokakuulaisten kanssa.

Työläisdemokraattien on sen tähden heti kiinnitettävä mitä suurinta huomiota vaalikysymykseen ja lykkäämättä asiaa viikoksikaan harkittava johdonmukaisesti

taktiikkaansa ennakolta, valmistettava ennakolta kaikkia demokratian kannattajia suorittamaan tärkeää ja vastuunalaista tehtäväänsä.

Tässä artikkelissa aiomme keskittyä kysymykseen työläisvalitsijamiesten osuudesta. Tietysti nytkin kuten aina työntyy etualalle toiminnan sisältö, t.s. kamppailun aatteellisesti poliittinen linja. On valistettava ja järjestettävä työväenluokkaa, tiivistettävä se itsenäiseksi puolueeksi, joka on solidaarinen Länsi-Euroopan puolueille, selitettävä työväenluokalle sen historialliset päämäärät, joita ovat tavaratalouden ja kapitalismin perusehtojen muuttaminen, pidettävä raja selvänä sen puolueen ja kaikkien porvarillisten demokraattien suuntien välillä, vaikka ne olisivatkin „vasemmistolaisia”, narodnikilaisia j.n.e.— sellainen on perustehtävä.

Tämä perustehtävä on samanlainen kaikkien maiden työläisdemokraateille. Ja juuri siksi sen suorittaminen nykykaudella yhdessä maassa, Venäjällä, vaatii — tämän yhteisen tehtävän *nimessä* — ottamaan huomioon aikamme erikoiset, konkreettiset tehtävät. Näistä Venäjän työläisdemokraattien tehtävistä työntyy nyt — objektiivisten olojen pakosta — etualalle kaksi tehtävää, jotka on erottamattomasti sidottu toisiinsa. Nämä tehtävät ovat seuraavat: ensiksikin on selvästi tajuttava, että likvidaattoruusvirtaus (jota, kuten tiedetään, edustavat aikakausjulkaisut „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni”) on yhteydessä laajalti levinneeseen porvarilliseen vastavallankumoukselliseen virtaukseen, „vehiläisyyteen”. Proletariaattiin kohdistuvan porvariston vaikutuksen vahingollisuus on tajuttava selvästi, jotta voitaisiin ehkäistä tuo vaikutus ja saavuttaa ne työläisdemokratian itse *olemassaoloa* koskevat vuorossa olevat lähimmät tavoitteet, jotka likvidaattorit *kiistävät*. Toisena tehtävänä on vasemmistolaisten demokraattien järjestäminen ja samalla demokraattien (porvarillisten demokraattien) selvä erottaminen porvarillisista liberaaleista. Ilman sitä ei voi toteutua työläisdemokraattien hegemonia, joka on eräs välttämättömin ehto jokaisen edistysaskelen ottamiseen vapausliikkeen tiellä yleensä.

Liberalismin (kadettipuolue) ja demokratian (trudovikit, vasemmistolaisen ajatuskannan „narodnikit”) sotkeminen periaatteessa on peräti väärää ja johtaa käytännössä demokratian intressien kavaltamiseen. Työläisvalitsijamiesten tehtäväksi jää puolustaa oikeaa käsitystä vapausliikkeestä.

selittää puolueiden luokkaolemusta (antamatta „kylttien”, kaikkuvien sanojen ja efektiivisten nimitysten pettää itseään), erottaa selvästi toisistaan *oikeistolaiset* (mustasotnialaisista lokakuulaisiin), porvarilliset *liberaalit* (kadetit ja kaikki samaa maata olevat) ja *demokraatit* (porvarillisia demokraatteja ovat trudovikit ja heille läheiset virtaukset; marxilaiset taas edustavat proletaarisia demokraatteja).

Vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän lain mukaisessa vaali-järjestelmässä työläisvalitsijamiehet esittävät erikoisosaa läänin vaalikokouksissa. On päästävä siihen, että *kaikki* nuo valitsijamiehet olisivat työläisdemokraattien varmoja, luotettavia edustajia,—sellainen on lähin käytännöllinen tehtävä.

Kuudessa läänissä, kuten tiedetään, on taattu yhden edustajan valitseminen kunkin läänin työläisvalitsijamiesten joukosta Duumaan. Ne ovat Pietarin, Moskovon, Vladimirin, Jekaterinoslavin, Kostroman ja Harkovin läänit. Mutta edustajanvaalin toimittavat läänin vaalikokouksen *kaikki* osanottajat, t.s. miltei aina *oikeistolaiset* valitsijamiehet, maanomistajat ja suurporvarit, lokakuulaiset. Jotta työläisdemokraattien valitseminen Duumaan olisi taattua, on päästävä siihen, että poikkeuksetta kaikki työläisvalitsijamiehet olisivat työläisdemokraatteja ja pitäisivät lujasti kiinni yhdestä heidän joukkoonsa kuuluvasta tietystä edustajasta. Yksikin „yliloikkari” tai yksikin liberaalinen „oikeistolainen” valitsijamies riittää saamaan aikaan sen, että lokakuulaiset valitsevat nimenomaan hänet vastoin työläisvalitsijamiesten enemmistön tahtoa!

Mutta läänin vaalikokousten kokoonpanoon kuuluu työläisvalitsijamiehiä muuallakin eikä vain näissä kuudessa läänissä. Neljässäkymmenessä neljässä läänissä (53 läänistä) on yhteensä 112 työläisvalitsijamiestä.

Mikä on näiden valitsijamiesten tehtävä? Ensiksikin heidän tulee aina ajaa aatteen linjaa, järjestää demokraattisia aineksia (varsinkin talonpoikaisdemokraatteja) ja vapauttaa ne liberaalien vaikutuksesta. Tässä on tavattoman tärkeä toiminnanala. Toiseksi työläisvalitsijamiehet voivat oikeistolaisten ja liberaalien äänten jakaantuessa päästä Duumaan (ja siihen heidän tulee pyrkiä).

Selitämme tätä viimeksi mainittua tehtävää esimerkin avulla. Vjatkan läänistä on III Duumassa kaksi

sosialidemokraattien edustajaa Astrahantsev ja Putjatin. Mutta lain mukaan ei työväenkuurian edustajaa Vjatkan läänissä ole. Vjatkan läänin vaalikokouksessa on 109 valitsijamiestä, joista 4 edustaa työläisiä. Kuinka sitten neljä työläistä (109:stä) voivat Duumaan *kaksi* edustajaa? Läänin vaalikokouksessa äänet varmaankin jakaantuivat, joten liberaalit eivät voineet saada voittoa oikeistolaisista ilman työläisten apua. Liberaalien oli pakko liittoutua työläisten kanssa ja luovuttaa paikkoja työläisille, ja nämä voivat Duumaan kaksi sosialidemokraattia. Vjatkan läänin duuma-edustajiston kokoonpano muodostui seuraavaksi: 1 progressisti, 3 kadettia, 2 trudovikkia, 2 sosialidemokraattia — 4 liberaalia ja 4 demokraattia. Tässä läänissä työläiset olisivat voineet vallata itselleen kolmekin paikkaa, jos heidän olisi onnistunut erottaa demokraattiset valitsijamiehet liberaalisista valitsijamiehistä, ehdolla, että ensiksi mainittuja olisi ollut enemmän kuin viimeksi mainittuja. Olettakaamme, että 109 valitsijamiehestä on 54 oikeistolaisista (53 valitsijamiehestä 50 edustaa maanomistajia ja 17 valitsijamiehestä 4 edustaa kaupunkilaisvalitsijain I. kuuriaa). Olettakaamme edelleen, että muista 55 valitsijamiehestä on 20 liberaalia (kolme maanomistajaa, 13 ensimmäisen kategorian kaupunkilaista ja 4 toisen kategorian kaupunkilaista); 35 demokraattia (23 talonpoikien valitsijamiestä, 8 toisen kategorian kaupunkilaista ja 4 työläistä). Tällaisissa oloissa demokraattien olisi pitänyt saada 5 paikkaa 8:sta ja työläiset olisivat voineet saada itselleen kolme paikkaa talonpoikaisdemokraattien luottamuksella.

Ufan läänissä liberaalit (muhamettilaiset heihin laskien) ovat kaapanneet *kaikki* edustajapaikat. Ei yhtään demokraattia. Kuitenkin Ufan läänin kolme työläisvalitsijamiestä olisivat epäilemättä voineet, kun talonpojilla oli 30 valitsijamiestä, vallata paikkoja sekä trudovikeille että itselleen, jos he olisivat osanneet järjestää demokraatit paremmin.

Permin läänistä on III Duumassa 6 liberaalia ja 3 demokraattia, joista vain yksi on sosialidemokraatti. Kuitenkin talonpoikien valitsijamiehiä siellä on 26 — niistä ovat *liberaalit*, joilla oli enemmistö läänin vaalikokouksessa, valinneet trudovikin, joten siis talonpoikaiskuuriaa voi pitää kauttaaltaan trudovikkilaisena (jos yksikin talonpoika olisi loikannut demokraattien puolelta liberaalien puolelle, niin

liberaalit olisivat valinneet yliolikkarin!). Sama koskee toisen kategorian kuuriaa (13 valitsijamiestä), sillä siitäkin *liberaalit* ovat valinneet trudovikin. Siis valitsijamiesten keskuudessa demokraatteja voidaan katsoa olevan yhteiseltä luvultaan $26 + 13 + 5$ työläistä = 44. Kaikkiaan on valitsijamiehiä 120, siinä luvussa maanomistajia edustavia 59 ja ensimmäisen kategorian kaupunkilaisia edustavia 17. Vaikka ne kaikki, paitsi demokraatit, olisivat liberaaleja, niin sittenkin niiden lukumäärä = 76, t.s. vähemmän kuin kaksi kolmannesta. Luultavinta on tietysti, että osa valitsijamiehistä oli oikeistolaisia. Liberaalit valtasivat siis kaksi kolmasosaa duumapaikoista, vaikkei heillä ollut kahta kolmasosaa valitsijamiehistä. Tästä seuraa kiertämättömästi se johtopäätös, että demokraatit olisivat pitäneet puolensa liberaaleja vastaan, jos he olisivat olleet tietoisempia ja paremmin järjestyneitä (ja tästä huolehtikoot ensi sijassa työläiset!). Permin läänistä sosialidemokraatti Jegorovin valitsi valitsijamiesten yleinen edustajakokous, t.s. liberaalit, mikä merkitsee, että liberaalit *tarvitsivat* työläisten apua, mutta työläiset tekivät suoranaisen virheen, loukkasivat suoranaisesti demokratian etuja, kun antoivat tuota apua vaatimatta *suhteellista* osaa vaalipaikoista demokraateille.

Esitämme nämä laskelmat tähdentäen, että merkitykseltään ne ovat likimääräisiä ja valaisevia laskelmia, sillä meillä ei ole tarkkoja tietoja yleensä valitsijamiesten ja erikseen kunkin kuurian valitsijamiesten puoluekannasta. Todellisuudessa asia on mutkallisempi ja kirjavampi kuin miltä se likimääräisten tietojemme perusteella näyttää. Mutta työläisten tulee olla selvillä *tärkeimmistä* voima-suhteista kesäkuun 3 päivän „mutkikkaassa” vaali-„koneistossamme”, ja ollessaan selvillä pääasiasta he pystyvät kyllä ottamaan selvää yksityiskohdistakin.

On kaksi kuuria, jotka ovat demokraattisimpia (työväenkuurian jälkeen, joka tietysti voi ja jonka tulee olla kauttaaltaan marxilainen, kauttaaltaan likvidaattoruusvastainen), ne ovat talonpoikaiskuuria ja toisen kategorian kaupunkikuuria. Edellinen on jälkimmäistä demokraattisempi, vaikka kaupunkilaisiin verraten maaseudulla on vaalivapaus suunnattomasti rajoitetumpaa ja talonpojilla on suunnattomasti huonommat agitaatio- ja organisaatiomahdollisuudet.

Tosiaankin, kaupunkilaisvalitsijain 2. kuurian erikoisedustajia on valittu III Duumaan 28 läänistä. On valittu 16 oikeistolaista, 10 liberaalia ja 2 demokraattia (Rozanov Saratovin läänistä ja Permin läänistä Petrov 3.). Talonpoikien erikoisedustajia on kaikista 53 läänistä: on valittu 23 oikeistolaista, 17 liberaalia, 5 demokraattia ja 8 puolueettonta. Kun jaamme puolueettomat tasan oikeistolaisten ja opposition kesken, saamme seuraavat verrattavat tiedot:

III Duuman edustajia:	Toisen kategorian kaupunkikuurista	Talonpoikaskuuriasta
oikeistolaisia.....	16	27
oppositio	12=43%	26=49%

Toisen kategorian kaupunkikuuriasta valittiin 43% opposition edustajia, mutta talonpoikaskuuriasta — 49%. Kun otetaan huomioon, että III Duuman talonpoikaishedustajat ovat esittäneet, kuten tiedetään, maalakiehdotuksen, joka sisällöltään on kadettien ehdotusta *demokraattisempi*, ja että tuon lakiehdotuksen ovat allekirjoittaneet myös puolueettomat ja *oikeistolaiset* talonpojat, niin käy selväksi, että todellisuudessa talonpoikaskuurian demokraattisuus ylittää toisen kategorian kaupunkikuurian demokraattisuuden *vieläkin suuremmassa mitassa* kuin tiedoistamme ilmenee.

Siis yleensä työläisten ja varsinkin työläisvalitsijamiesten tulee kiinnittää suurinta huomiota nimenomaan talonpoikaskuuriaan ja talonpoikien valitsijamiehiin. Demokraattisten ainesten järjestäjinä työläisten tulee toimia ennen kaikkea talonpoikien ja sitten toisen kategorian kaupunkilaisten keskuudessa. Näissä kummassakin kuuriassa liberaalien sotkeminen demokraatteihin on erikoisen tuntuva ja erikoisen usein havaittavissa, sitä harjoittavat erikoisen ahkerasti kadetit, jotka suorastaan peittävät poliittisesti kehittymättömiä ihmisiä käyttäen hyväkseen „parlamentaarista” „homamiehen”-kokemustaan ja „demokraattista” nimeään („perustuslailliset *demokraatit*”, „*kansanvapauden puolue*”), joka on *demokratianvastaisen*, vehiläisen, vastavallankumouksellisen olemuksen verhona.

Työläisten aatteellis-poliittisena tehtävänä Venäjän vapausliikkeen nykyisellä ajankohdalla on demokraattisten ainesten järjestäminen. Tämän tehtävän tulee olla määrävänä vaaliteknillisessä toiminnassa. Tästä johtuu, että päähuomio on kiinnitettävä talonpoikaskuuriaan ja edel-

leen toisen kategorian kaupunkikuuriaan. Työläisvalitsijamiehen ensimmäisenä tehtävänä läänin vaalikokouksessa on demokraattien yhteenliittäminen. Oman ehdokkaan asettamiseen tarvitaan kolme ääntä: on löydettävä pari demokraattia talonpoikien keskuudesta tai äärimmäisessä tapauksessa puhuttava ympäri pari liberaalia, jotka eivät menetä mitään asettaessaan ehdokkaaksi työläisen. Läänin vaalikokouksissa demokraattien tulee liittoutua liberaalien kanssa oikeistolaisia vastaan. Ellei tällaista liittoa saada heti syntymään (useimmissa tapauksissa tulee käymään nimenomaan siten, koska valitsijamiehet eivät tunne toisiaan), niin demokraattien on ensin äänestettävä yhdessä liberaalien kanssa kumoon oikeistolaiset ja *oikeistolaisten kanssa liberaalit*. Silloin eivät enempää toiset kuin toisetkaan pääse läpi (ehdolla, ettei oikeistolaisilla eikä liberaaleilla yksinään ole absoluuttista enemmistöä; ellei tällaista ehtoa ole, niin demokraattien pääsystä Duumaan ei tule mitään). Vaalilain 119. pykälän perusteella määrätään väliaika. Äänestystulokset laskettuaan ja omaten jo tarkat tiedot demokraatit liittoutuvat liberaalien kanssa vaatien suhteellista edustajapaikkojen jakoa. *Tällöin on välttämätöntä, että liberaalit valitsevat ensin demokraatin eikä päinvastoin*, sillä koko historia ja koko Euroopan kokemus osoittaa, että liberaalit ovat monesti pettäneet demokraatteja, jota vastoin demokraatit eivät ole koskaan pettäneet liberaaleja.

Kun työläisvalitsijamiehet tietävät, mitkä kuuriat antavat demokraatteja, ja osaavat erottaa demokraatit liberaaleista, he voivat *44 läänissä* esittää *tavattoman suurta* osaa niin demokraattisten ainesten järjestämisessä yleensä kuin myös lukuisten työläisdemokraattien ja porvarillisten demokraattien (trudovikkien) valitsemisessa Duumaan. Nykyään Duumassa on edellisiä 15 ja jälkimmäisiä 14. Noudattamalla oikeaa taktiikkaa työläiset voivat suotuisassa tapauksessa saada kumpienkin lukumäärän kohoamaan kaksinkertaiseksi. Liberaaleilla tulee IV Duumassa olemaan taatusti noin satahenkinen tai suurempikin voimakas „vastuuntuntoinen” „oppositio”-ryhmä (lontoolaistyyppi), joka voi liittoutua lokakuulaisten kanssa. On saatava muodostetuksi muutaman kymmenen hengen suuruinen todella demokraattinen eikä vehiläinen oppositioryhmä, ja se kyllä voidaan saada aikaan.

Laki suo työläisille oikeuden valita valitsijamiehiä 44 läänistä. Joka tehtaassa on tietoisien työläisten viivyttelämättä tutustuttava lakiin, harkittava tehtäviään ja asemaansa sekä huolehdittava siitä, että heidän valitsemansa valitsijamiehet olisivat oikeita työläisdemokraatteja eivätkä likvidaatteja.

Sata kaksitoista työläisvalitsijamiestä, jos heidät viedään läpi nimenomaan tällä tavalla, tietoisesti, huolellisesti, järjestelmällisesti, voivat olla tavattoman suureksi hyödyksi niin yhdistettäessä työväenluokkaa, joka pyrkii kaikkialla Euroopassa kohti suuria, yleismaailmallisia päämääriä, kuin myös järjestettäessä demokraattisia aineksia Venäjällä.

Aika ei odota. Jokaiselle tietoiselle työläiselle on langennut vaikea, mutta kolminkertaisesti kiitollinen tehtävä.

III. TALONPOIKAISTO JA TALONPOIKIEN VALITSIJAMIEHET VAALIKAMPPAILUSSA

Edellisessä artikkelissa („Zvezda” № 34)* puhuimme siitä, mikä osuus vaalikamppailussa on työläisvalitsijamiehillä. Päätelmämme lopputuloksena oli, että työläisdemokraattien päätehtävä on kaksipuolinen: liittää yhteen palkkatyöläisten luokka, kehittää sen luokkatietoisuutta, edistää siinä suurten historiallisten päämääriensä ymmärtämystä ja sitten järjestää demokraattiset ainekset.

Siirtykäämme käsittelemään kysymystä ei-proletaarisista, s.o. porvarillisista, demokraateista. Mikä on porvarillisten demokraattien luokkatuki Venäjällä? mitkä ovat niiden erikoisuudet? niiden lähimmät tehtävät? mikä on niiden osa vaaleissa?

Porvarillisten demokraattien tärkeimpänä luokkatukena Venäjällä on talonpoikaisto. Sen valtaviin joukkojen asema on siinä määrin vaikea, sitä painavan tilanherrain maanomistuksen ies niin raskas, sen taloudelliset olot niin kovin huonot ja oikeudettomuus niin tavattoman suurta, että sen keskuudessa syntyy pakostakin vallan huomauttamatta ja luonnonvoimaisesti demokraattisia mielialoja ja pyrkimyksiä. Miljoonille talonpojille *ei voi* olla ulospääsynä tästä tilanteesta se ulospääsy, jollaista kuvittelee liberaa-

* Ks. tätä osaa, s. 355. *Toim.*

linen porvaristo (ja sen etunenässä oleva kadettipuolue), nimittäin: vallan jako Purishkevitchien kanssa ja Purishkevitchien ja Gutshkovien (tai Miljukovien) yhteinen herruus joukkoihin. Siitä syystäpä juuri talonpoikaiston luokka-asema toisaalta ja suurporvariston luokka-asema toisaalta synnyttävät väistämättömästi syvää eroavaisuutta demokratismin ja liberalismiin välillä.

Kummastakaan poliittisesta suunnasta ei tavallisesti ole täyttä selvyyttä ja täysin tietoista käsitystä, mutta se, että talonpojat *kallistuvat* demokratismin puoleen ja porvaristo monarkistisen liberalismiin puoleen, on tosiasia, jonka on lopullisesti todistanut XX vuosisadan ensimmäinen niin peräti tapahtumarikas vuosikymmen Venäjällä. Talonpoikaisjoukot eivät ole vain vuoden 1905 vapausliikkeessä eivätkä vain näissä ensimmäisissä Duumissa osoittaneet olevansa demokraattisia, vaan *neljäkymmentä kolme* talonpoikaisedustajaa, siinä luvussa oikeistolaiset ja puolueettomat, ovat jopa kolmannessa herrain Duumassakin esittäneet maalakiehdotuksen, joka on paljon demokraattisempi kuin kadettien ehdotus.

Maakysymys on yleensä nyky-Venäjän talonpoikaiston pääkysymys. Alle 30.000 tilanherraa omistaa Euroopan-Venäjällä 70 miljoonaa desjatiinaa maata, ja miltei yhtä paljon maata on 10 miljoonalla köyhimmällä talonpoikaistaloudella. Toisaalla tulee keskimäärin kutakin taloutta kohti 2.300 desjatiinaa ja toisaalla — 7 desjatiinaa. Venäjän historiallisen kehityksen ollessa tasoltaan tällainen ei taloudellisena tuloksena ole voinut olla muuta kuin „työllämaksu”-talouden jos jonkinlaisten muotojen, t.s. entisen veropäivätyön jäännösten, mitä laajin levinneisyys. Talonpoikien velkaorjuus, kurjuus, jollaista ei ole pitkään aikaan nähty missään Euroopassa, ja keskiaikainen nälänhätä — siinä tuon talouden seuraukset.

Kadettiporvaristo tahtoo ratkaista agraarikysymyksen liberaalisesti: säilyttää tilanherrojen maaomaisuuden, lunastaa osan maista „oikeudenmukaisen hinnoittelun” perusteella ja antaa „reformia” toimeenpanevissa laitoksissa tilanherroille ylivoiman talonpoikiin nähden. Talonpojat eivät voi olla kallistumatta kannattamaan agraarikysymyksen demokraattista ratkaisua. Tämä demokraattinen ratkaisu ei lainkaan kajoa eikä voikaan kajota kapitalistisen yhteiskunnan perustoihin, rahan valtaan, tavarantuotantoon,

markkinain herruuteen — ei edes siinäkään tapauksessa, että kaikki maa siirtyy kokonaan talonpoikaistolle ilman lunastusmaksua. Talonpojilla on asiasta enimmäkseen varsin hämärä käsitys, ja narodnikit ovat luoneet kokonaisen ideologian, kokonaisen opin, joka kuvaa tuon hämäryyden jonkinlaiseksi „sosialismiksi”, vaikei radikaalisimmassakaan agraarikumouksessa ole mitään sosialistista.

Mutta mitä laajemmaksi ja voimakkaammaksi käy talonpoikaisliike, sitä vähäisempi on tämän hämäryyden merkitys käytännössä, sitä enemmän työntyy esiin talonpoikien agraaripyrkimysten ja -vaatimusten todellinen, demokraattinen sisältö. Ja tällä alalla ja sitäkin enemmän poliittisten kysymysten alalla tärkeintä osaa esittävät työläisdemokraatit ja se, miten he taistelevat estääkseen talonpoikien alistamisen liberaalien johtoon. Ei ole liioittelua, jos sanotaan, että yleensä Venäjän demokraattisten ainesten kaikki saavutukset — sekä entiset että tulevat — ovat erottamattomassa yhteydessä talonpoikaiston poliittisen johdon siirtymiseen liberaaleilta työläisdemokraateille. Ilman tällaista siirtymistä Venäjän demokraattiset ainekset eivät voi saavuttaa missään määrin vakavampaa menestystä.

Vuoden 1907 kesäkuun 3 päivän vaalilaki, kuten tiedetään, „murskasi” pahimmin juuri talonpoikien vaalioikeudet. Riittää kun johdetaan mieleen, että tämä laki lisäsi maanomistajien valitsijamiesten lukua 1.952:sta 2.594:ään, t.s. 32,9 prosentilla, kun taas talonpoikien ja kasakkojen valitsijamiesten lukumäärää se pienensi enemmän kuin kaksinkertaisesti: 2.659:stä 1.168:aan, t.s. 56,1 prosentilla. Sen lisäksi kesäkuun 3 päivän lain mukaan talonpoikaiskuuriasta (virallinen sanonta: „kunnanvaltuutettujen edustajakokouksista”) eivät Duuman edustajia valitse ainoastaan talonpoikien valitsijamiehet, niinkuin ennen, vaan heidät valitsee koko läänin vaalikokous täydessä kokoonpanossaan, t.s. tilanherrojen ja suurkapitalistien muodostama enemmistö.

Tällaisen järjestyksen vallitessa talonpoikaisdemokraatit (trudovikit) voivat taata itselleen duumapaikkoja vain sillä ehdolla, että talonpoikien *kaikki* valitsijamiehet ovat poikkeuksetta trudovikkeja. Tällöin oikeistolaisten tilanherrojen on pakko valita talonpoikaiskuuriasta edustajiksi trudovikkeja, niinkuin heidän oli pakko valita työväenkuuriasta

sosialidemokraatteja. Mutta talonpoikien yhtenäisyys, järjestyneisyys ja tietoisuus on tietysti paljon heikompaa kuin työläisten. Tällä alalla on vielä äärettömästi tehtävä vakavaa ja kiitollista poliittista kasvatustyötä. Kaikkien demokraattien ja kaikkien „muiden väestöluokkien keskuuteen menevien” * marxilaisten tuleekin kiinnittää päähuomio nimenomaan tähän alaan eikä siihen alaan, että pidetään silmäpeliä ja kuherrellaan vastavallankumouksellisten liberaalien (kadettien) kanssa, alaan, josta „Nasha Zarjan” likvidaattorit y.m.s. niin kovin pitävät.

Huomautimme jo viime kerralla, että talonpoikaiskuuria osoittautui III Duuman vaaleissa muita ei-proletaarisia kuurioita demokraattisemmaksi. Talonpoikaiskuriasta valittiin III Duumaan 26 opposition edustajaa 53:sta, t.s. 49%, jota vastoin toisen kategorian kaupunkikuuriasta („kaupunkilaisvalitsijain 2. kuuriasta”) vain 12 28:sta, t.s. 43%. Demokraatteja valittiin III Duumaan talonpoikaiskuriasta 5 53:sta, t.s. 10%, jota vastoin toisen kategorian kaupunkikuuriasta 2 28:sta, t.s. 7%.

On mielenkiintoista tarkastella, monessako läänissä valittiin talonpoikaiskuriasta opposition edustajia III Duumaan ja millainen oli tällöin edustajiston kokoonpano koko läänin mitassa. 53 läänistä, joiden tuli ehdottomasti lähettää Duumaan yksi talonpoikaiskuurian edustaja, 23 lähetti sinne *oikeistolaisia* (siinä luvussa lokakuulaisia), edelleen 17 läänissä valittiin *liberaaleja* (kadetteja, progressisteja ja muhamettilaisia) ja vain viidessä läänissä valittiin *demokraatteja* (trudovikkeja). Kahdeksassa läänissä valittiin puolueettomia talonpoikia.

Kun tarkastelemme asiaa lähemmin, niin huomaamme, ettei *yhdessäkään* sellaisessa läänissä, jossa enemmistö oli oikeiston edustajilla, päästetty III Duumaan ainoatakaan demokraattia talonpoikaiskuriasta. Demokraatteja (trudovikkeja) valittiin poikkeuksetta niissä lääneissä, joissa ei ollut yhtään oikeiston edustajaa. Nämä viisi läänää, Arkangelin, Vjatkan, Permin, Stavropolin ja Tomskin lääni, antoivat III Duumaan kaikkiaan 15 liberaalia, 8 trudovikkia ja 3 sosialidemokraattia. Tuskinpa voitaneen olla epäröivällä kannalla sen suhteen, että jos talonpojat ja työläiset olisivat olleet tietoisempia ja järjestyneempiä,

* Ks. Teokset, 5. osa, s. 460. Toim.

niin näissä lääneissä olisi voitu lisätä demokraattien lukumäärää liberaalien kustannuksella.

Tässä yhteydessä lienee paikallaan panna merkille, että laskimme olevan kaikkiaan 24 lääniä, joissa III Duuman opposition edustajilla on ylivoima oikeistolaisiin nähden; 18 läänissä näistä 24:stä valittiin Duumaan yksinomaisesti opposition edustajia. Nämä 24 lääniä lähettivät Duumaan 9 oikeiston edustajaa, 2 puolueetonta, 55 liberaalia, 14 trudovikkia ja 8 sosialidemokraattia. Demokraattisten edustajien lukumäärän lisäämiseen liberaalisten edustajien kustannuksella ja yleensä pikkuporvariston ja talonpoikaiston vapauttamiseen liberaalien vaikutuksesta on, kuten lukija huomaa, aika laajoja mahdollisuuksia.

Edelleen on kiinnostavaa panna merkille, että niistä 17 läänistä, joissa talonpoikaiskuuriasta valittiin Duumaan liberaaleja, kymmenessä läänissä oikeiston edustajilla on ylivoima opposition edustajiin nähden. Täytyy olettaa, että näissä lääneissä talonpoikien valitsijamiesten keskuudessa *ei* ylipäänsä ollut lainkaan oikeistolaisia, sillä muussa tapauksessa läänin vaalikokousten oikeistolainen enemmistö olisikin valinnut heitä...

Talonpoikaiston suhteen ovat työläisdemokraattien tehtävät vaaleissa selvät. On harjoitettava puhtaasti luokkakantaista propagandaa proletarisoituvan talonpoikaiston keskuudessa. On autettava talonpoikia liittymään yhteen vaaleissa, jotta he voisivat myös kesäkuun 3 päivän vaalilain perusteella luoda *oman* — mahdollisimman vaikutusvaltaisen — edustajistonsa IV Duumassa, vaikka sitä estetäänkin niin vanhan järjestelmän kannattajien kuin liberaalienkin taholta. On pyrittävä lujittamaan työläisdemokraattien hegemoniaa ja selitettävä, mitä kaikkea vahinkoa on talonpoikaisdemokraattien horjumisesta liberaalien puoleen.

IV. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ KOLMANNEN DUUMAN VAALIEN PRAKTIIKASTA

Määritelläksemme konkreettisesti, mitä työläisdemokratian on tehtävä vaalikamppailun aikana, pidämme hyödyllisenä tarkastella mahdollisimman seikkaperäisesti III Duuman vaaleja koskevia tietoja muutamien erillisten läänien kohdalta. Sellainen tarkastelu auttaa ensiksikin ymmärtä-

mään selvemmin ja muistamaan lujemmin kesäkuun 3 päivän mutkikkaan ja sekavan vaalijärjestelmän ja toiseksi se antaa kaikille vaalikamppailussa toimiville työntekijöille mitä konkreettisimman käsityksen siitä, missä asemassa he demokraatteina ovat ja missä „oloissa” he joutuvat toimimaan. Kutakin lääniä koskevien tietojen tutkiminen paikallisten demokraattien toimesta täydentää aineistoamme, tekee siihen korjauksia ja saa kiinnostumaan heti jokaisen, ken tuntee olevansa velvollinen osallistumaan vaaleihin palkkatyöläisten valistamiseksi poliittisesti ja demokraattisten ainesten järjestämiseksi.

Otamme esimerkiksi vaikkapa Kasanin läänin. Sitä edustaa III Duumassa 10 edustajaa, jotka jakaantuvat tasapuolisesti oikeiston ja opposition kesken: 5 oikeistolaista (siinä luvussa 4 lokakuulaista ja 1 natsionalisti) ja 5 liberaalia (siinä luvussa 1 progressisti, 2 kadettia ja 2 muhamettilaista). Ei ole trudovikkeja eikä sosialidemokraatteja.

Kuitenkin Kasanin lääniä koskevat tiedot ovat sellaisia, jotka pakottavat myöntämään, että demokraateilla on siellä varsin huomattavia mahdollisuuksia. Oikeistolaisista valittiin: yksi maanomistajien kuurian puolesta (Sazonov), kolme lokakuulaista kaupunkilaisvalitsijain 1. ja 2. kuurian puolesta (siinä luvussa eräs vannoutuneimpia vastavallankumouksellisia hra Kapustin kaupunkilaisvalitsijain 2. kuurian puolesta) ja *yksi* lokakuulainen valitsijamiesten yleisen edustajakokouksen puolesta. Liberaaleista valittiin: 1 maanomistajien kuurian puolesta, 1 talonpoikien puolesta (kadetti Lunin) ja *kolme* valitsijamiesten yleisen edustajakokouksen puolesta.

Siitä päätellen, että valitsijamiesten yleisen edustajakokouksen puolesta valittiin kolme liberaalia ja yksi oikeistolainen, liberaalit olivat enemmistönä läänin vaalikokouksessa, mutta tuo enemmistö ei ollut varma, sillä muussa tapauksessa ei valitsijamiesten yleisen edustajakokouksen puolesta olisi valittu ainoatakaan oikeistolaista. Liberaalien enemmistön kestättömyyteen viittaa todennäköisesti myös se seikka, että maanomistajien puolesta on valittu yksi progressisti ja yksi oikeistolainen: viimeksi mainittua ei olisi päästetty läpi, jos liberaaleilla olisi ollut varma enemmistö.

Kasanin läänin valitsijamiehistöön kokoonpano on kuurioittain seuraava: yhteensä 117; siinä luvussa talonpoikien

valitsijamiehiä 33, maanomistajien — 50, kaupunkilaisvalitsijain 1. kuurian puolesta — 18, toisen kuurian — 14 ja työläisten valitsijamiehiä 2. Siis maanomistajat yhdessä 1. kuurian kaupunkilaisten kanssa muodostavat enemmistön ($50 + 18 = 68$ 117:stä); — kuten tunnettua, kesäkuun 3 päivän laki *takaa* kaikissa lääneissä joko tällaisen tai vielä „varmemman” enemmistön, t.s. yksinomaisesti maanomistajista muodostuvan enemmistön (vain maanomistajain kuurialla voi olla valitsijamiesten absoluuttinen enemmistö läänin vaalikokouksessa).

Liberaalit valtasivat itselleen puolet duumapaikoista sen ansiosta, että maanomistajien keskuudessa he ovat nähtävästi hyvin voimakkaasti edustettuina. Sitä vastoin kaupunkilaisten keskuudessa oikeistolaiset taitavat vallita miltei jakamattomasti: ilman tällaista olettamusta on vaikea selittää, millä tavalla kummastakin kaupunkilaisten kuuriasta valittiin oikeistolaisia, kun kerran läänin vaalikokouksessa liberaaleilla oli enemmistö. Kadettien oli pakko valita oikeistolaisia. Silloin kun liberaalien enemmistö valitsijamiesten keskuudessa on, kuten yllä on mainittu, kestämaton, työläisdemokraateille tarjoutuu sopiva tilaisuus toimintaan: on käytettävä hyväksi tilanherrojen ja kapitalistien välistä eripuraisuutta demokraattien voimien järjestämiseksi yleensä ja erikoisesti sosialidemokraattien ja trudovikkien viemiseksi Duumaan.

Jos esimerkiksi valitsijamiesten keskuudessa olisi 57 oikeistolaista ja yhtä monta liberaalia sekä 3 demokraattia (siinä luvussa 2 työläissosialidemokraattia ja yksi trudovikkitalonpoika), niin yksin tuo kolmikko olisi riittävä sosialidemokraatin viemiseksi Duumaan — puhumattakaan enää siitä kiitollisesta demokraattien voimien kokoamisen tehtävästä, johon tuolle kolmikolle tarjoutuisi tilaisuus, kun talonpoikien valitsijamiehiä on 33. Otimme kolmikon kuin minimin, joka lain mukaan (vaaliasetuksen 125. pykälän mukaan) on välttämätön ehdokkaiden asettamiseksi ilmoituslippujen välityksellä: ehdokkaita, jotka ilmoituslippujen perusteella ovat saaneet vähemmän kuin kolme ääntä, ei aseteta äänestykseen. On itsestään selvää, että lain vaatima kolmikko voidaan muodostaa siten, että demokraattiin yhtyvät liberaalit, elleivät viimeksi mainitut „edisty” („vehiläiseen” suuntaan) niin pitkälle, että jopa läänin

vaalikokouksessakin katsovat lokakuulaisen paremmaksi sosialidemokraattia.

Oikeistolaisten ja liberaalien voimien ollessa tasoissa yksikin demokraatti, kun hän äänestää oikeistolaisten kanssa liberaaleja vastaan ja liberaalien kanssa oikeistolaisia vastaan, voi estää jokaisen pääsyn Duumaan ja saada siten (vaaliasetuksen 119. pykälän perusteella) aikaan väliajan — sen pituuden määrää mainitun pykälän mukaisesti itse kokous, mutta 12 tuntia pitempi se ei kuitenkaan voi olla — sekä järjestää sitten sopimuksen liberaalien ja demokraattien välillä ehdolla, että viimeksi mainittuja viedään Duumaan.

Kasanin lääni on esimerkki, joka voi valaista IV Duuman vaaleissa noudatettavaa kahta mahdollista työväen vaalipolitiikan linjaa (ja siis työväenpolitiikan linjaa yleensä, sillä vaalipolitiikka on vain yleisen politiikan soveltamista yksityistapaukseen). Ensimmäinen linja: äänestetään ylipäänsä edistysmielisintä ehdokasta ilman mitään jälkimäärittelyjä. Toinen linja: järjestetään demokraattisia aineksia käyttäen siinä oikeistolaisten ja liberaalien antagonismia. Edellisen linjan aatteellinen merkitys — passiivinen alistuminen kadettien hegemoniaan; käytännöllinen tulos tästä linjasta sen ollessa menestyksellistä: lokakuulais-kadettilaisen enemmistön suureneminen IV Duumassa oikeistolaisten lokakuulaisten enemmistön kustannuksella (samalla kun demokraattinen vähemmistö mahdollisesti *pienenee*). Jälkimmäisen linjan aatteellinen merkitys: taistelu talonpoikaistoon ja yleensä porvarillis-demokraattisiin aineksiin kohdistuvaa kadettien hegemoniaa vastaan; käytännöllinen tulos tästä linjasta sen ollessa menestyksellistä: demokraattien ryhmän suureneminen, tiivistyminen ja lujittuminen IV Duumassa.

Ensimmäinen linja olisi käytännössä liberaalisen työväenpolitiikan linja. Jälkimmäinen on marxilaista työväenpolitiikkaa. Joudumme vielä useamman kerran puhumaan seikkaperäisemmin näiden kummankin linjan merkityksestä.

„Zvezda” № № 33, 34, 36 ja
1 (37); joulukuun 10, 17, 31 pnä
1911 ja tammikuun 6 pnä 1912
Allekirjoitus: Viljam Frei
ja V. Frei

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

VANHAA JA UUTTA

Nik. Nikolinin artikkeli „Zvezdan” 29. numerossa otsikoituna luonnehtivasti „Uutta vanhassa” herättää sarjan hyvin mielenkiintoisia ja tärkeitä kysymyksiä. Venäjän työläisdemokraattien kannattajien tarkan, selvän ja määritellyn menettelylinjan selville saamiseksi on epäilemättä toivottavaa, että näistä kysymyksistä väitellään.

Nik. Nikolinin artikkelin peruspuutteellisuutena on hänen monien väittämiensä äärimmäinen epämääräisyys. Kun kirjoittaja sanojaan selittämättä kirjoittaa, ettei hän „ehkä monestakaan seikasta ole samaa mieltä” kanssani, niin omasta puolestani minun on sanottava, että N. Nikolinilla ei ole sellaisia väittämiä, jotka aiheuttaisivat erimielisyyttä, sillä niitä ei yleensä ole loppuun saakka selitetty.

N. Nikolin esim. vastustaa jyrkästi niitä henkilöitä, jotka oleltavat, että „nykytilanteemme... on likimain samanlainen kuin 1900-luvun alussa”. Hän tulkitsee moisen mielipiteen siten, että ihmiset kieltävät vanhassa olevan *uutta*. Tietenkin he ovat väärässä, jos he sen kieltävät. Tietysti N. Nikolin on tuhat kertaa oikeassa väittäessään vanhassa olevan *uutta*, joka on osattava ottaa huomioon ja jota on osattava käyttää hyväksi. Mutta Nikolin ei sano sitä, mitä nimenomaan tuo uusi on ja nimenomaan miten se tulee ottaa huomioon j.n.e., ja toisaalta hänen sitaatistaan ei käy ilmi, nimenomaan mitä hänen vastaväittäjänsä tarkoittavat sanalla „likimain”. Jos vanhassa otetaan huomioon uusi siten, kuin sen tekivät Venäjän marxilaiset tasan kolme vuotta sitten arvostellessaan sitä poliittista tilannetta, joka oli muodostunut kolme vuotta kestäneen myrskyn ja rynnäkönn kauden jälkeen (t.s. vuosien 1905—1907 jälkeen), niin

mielestäni ei olisi väärin sanoa: „nykytilanteemme on *likimain* samanlainen kuin 1900-luvun alussa”. Mutta jos moinen väittäjä esitetään ilman alustavaa, tarkkaa, selvää, määriteltyä tilannearviota ja tehtävien arviointia, niin silloin se tietysti on väärä.

Vanhat tehtävät, vanhat menetelmät niiden ratkaisemiseksi, uudet menettelytavat valmisteltaessa ratkaisua — juuri näin voitaisiin mielestäni ilmaista likimain se vastaus, joka on annettu kolme vuotta sitten. Tämän vastauksen kannalta tuntuu *ehdottoman* välttämättömältä III Duumaan osallistuminen, mitä Nik. Nikolin niin kiihkeästi ja oikeutetusti puolustaa. Suotta kantaa työläisdemokraattien nimeä se „virtaus”, joka kieltää tuon osallistumisen tai epäröi yhä vieläkin sanoa suoraan, selvästi ja ilman mitään kiertelemisiä kannattavansa III Duumaan osallistumista. Itse asiassa tuo virtaus on erillään työläisdemokrateista, ollen anarkistisen eikä suinkaan marxilaisen aatepiirin „laillinen suuntavivahde”.

Ottakaamme kysymys „päällysrakennuksesta”. „Ennen saattoi tuntua”, kirjoittaa Nik. Nikolin, „että byrokratia on „koko Venäjän” ainoa ja pahin vihollinen, mutta nyt ei enää kukaan luule sitä... Tiedämme kyllin hyvin, että Markovit, Krestovnikovit, Volkonskit, Purishkevitsit, Gutshkovit, Homjakovit, Avdakovit ynnä muut — kaikki ne edustavat niitä yhteiskuntapiirejä, joista byrokratia ammentaa voimansa ja saa vaikuttimia toimintaansa varten”.

Täysin oikeaa ja tavattoman arvokasta on tässä se, että Nik. Nikolin tähdentää „byrokratian” yhteyttä kauppa- ja teollisuusporvariston huippukerrokseen. Vain ne henkilöt, jotka eivät lainkaan syvenny harkitsemaan sitä uutta, minkä on tuonut mukanaan XX vuosisadan ensimmäinen vuosikymmen, eivätkä lainkaan ymmärrä Venäjällä vallitsevien taloudellisten ja poliittisten suhteiden keskinäistä riippuvaisuutta ja III Duuman merkitystä, voivat kieltää tuon yhteyden, kieltää nykyisen agraaripolitiikan porvarillisen luonteen, kieltää yleensä „askelen tiellä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen”.

Yhteyden tunnustaminen ei riitä, on osoitettava tarkasti tuon yhteyden konkreettinen luonne. Askel, joka johtaa joksikin uudeksi muuttumiseen, ei lainkaan poista vanhaa, sanokaamme „byrokraattista” järjestelmää eikä sen valtavaa

itsenäisyyttä ja riippumattomuutta, sen tolmatshovilaisreinbotilaista (y.m. y.m.) „omalaatuisuutta” ja sen finanssitalouden kontrolloimattomuutta. Vaikka byrokratia „ammen-taa voimansa” porvariston huippukerrosten tuesta, niin sitä ei värvätä niiden keskuudesta, vaan vanhan, kerrassaan vanhan, ei ainoastaan vallankumousta (vuotta 1905) edeltäneen kauden, vaan reformiakin (vuotta 1861) edeltäneen kauden maa- ja virka-aateliston keskuudesta. „Saadessaan vaikuttimia toimintaansa varten” huomattavassa mitassa porvariston huippukerroksilta byrokratia antaa porvarilliselle toiminnalle aito maaorjuudellisen, vain maaorjuudellisen *suunnan ja muodon*. Sillä jos on ero preussilaisen junkkerin ja amerikkalaisen farmarin porvarillisuuden välillä (vaikka ne molemmat ovat epäilemättä porvareita), niin preussilaisen junkkerin porvarillisuuden ja Markovin ja Purishkevitchin „porvarillisuuden” välinen ero ei ole vähemmän ilmeinen eikä pienempi. Näihin viimeksi mainituihin verraten preussilainen junkkeri on suorastaan „eurooppalainen”!

„Byrokratian” valtavan itsenäisyyden ja riippumattomuuden unohtaminen on esim. M. Aleksandrovin pahin, periaatteellinen ja kohtalokas virhe hänen tunnetussa kirjasesaan, ja likvidaattorien „Nasha Zarjan” 9.—10. numerossa N. R-kov kehittää tuon virheen järjettömyydeksi. Vain yllä mainitussa, kolme vuotta sitten annetussa vastauksessa on määriteltä tarkasti se, missä määrin niin sanotun „byrokraattisen” järjestelmän alalla on jäljellä vanhaa ja minkä nimenomaan muutoksen, oikeamminkin: muodonmuutoksen on „uusi” saanut aikaan.

Vaikka en lainkaan kiellä „uusien teiden ja keinojen etsimistä” ja vaikka annan erittäin suuren merkityksen sille, että kirottuihin kysymyksiin annettuja suoria vastauksia käsitellään, käsitellään toistamiseen ja uudestaan, niin en kuitenkaan voi olla protestoimatta sitä salakuljetusta vastaan, jota esimerkiksi likvidaattorit harjoittavat „etsimisten” varjolla. „Etsivän” N. R-kovin ja „etsivien” Potresovien, Jeshovien ja Tshatskien väliset erimielisyydet ovat ilmeisesti erimielisyyksiä, jotka koskevat liberaalisen työväenpolitiikan *yksityiskohtia*. Kaikki nuo „etsivät” pohjautuvat nimenomaan liberaaliseen eikä marxilaiseen työväenpolitiikkaan! Toista on „etsiä teitä” ja käsitellä niitä marxilaisuuden kannalta kirjoissa, aikakauslehdissä j.n.e. ja

toista on esiintyä määrätyn vastauksin äänenkannattajissa, jotka ovat käytännöllisesti johtavia.

Ottakaamme „romantismi”-kysymys. Tuomitessaan romantismin auttamattomasti aikansaeläneeksi „vanhaksi” Nik. Nikolin esittää esimerkin: „liberaalista on tuntunut, että hän esittää kaikkien sorrettujen puolustajan osaa, ja sosialistista, että hänen kannallaan on koko ajatteleva ja työtätekevä Venäjä”. Tämä on esimerkki siitä, ettei ymmärretä luokkataistelua, ja Nikolin olisi tietenkin ollut aivan oikeassa, jos hän olisi sanonut, että moinen „socialisti” — nähtävästi narodnikki — ei todellisuudessa ole lainkaan socialisti, vaan *demokraatti*, joka pukee demokratisminsa pseudosocialistisiin fraaseihin. Mutta romantismista puhuttaessa ei saa sivuuttaa tämän termin vehiläistä, t.s. vastavallankumouksellista, tulkintaa, joka on vallitsevana levinneimmässä, nimittäin liberaalisessa lehdistössä. Sellaista tulkintaa vastaan ei saa olla kapinoimatta. Ei saa olla panematta merkille sitä „uutta”, että liberalismi loi Venäjällä liberaalisen vehiläisen suunnan, josta hrat Miljukovit kieltäytyvät vain sanallisesti, vain diplomaattisesti, harjoittaen käytännössä vehiläistä politiikkaa.

Tästä seuraa myös ensisijaisen tärkeä käytännöllinen johtopäätös: liberalismin ja demokratian välinen raja on XX vuosisadan ensimmäisten kymmenen vuoden antaman „uuden” kokemuksen perusteella vedettävä selvemmin. „Liberaalisen opposition ja taantumuksen sekoittaminen” on tietysti järjettömyyttä, mutta tämä (Nikolinin tekemä) johtopäätös ilman juuri mainitsemaani johtopäätöstä on kerrassaan vajavainen.

Yleensä juuri Nik. Nikolinin johtopäätöksiin on vaikuttanut hänen perusvikansa, jona on epämääräisyys ja puolinaisuus. Ottakaa hänen ensimmäinen johtopäätöksensä: „järjetön viehättyminen vanhoihin toimintatapoihin samoin kuin ehdottoman kielteinen suhtautuminen niihin on yhtä vahingollista”. Tämä johtopäätös ei mielestäni ole dialektinen, vaan eklektinen. Järjetön on järjetöntä ja siitä syystä aina ja ehdottomasti vahingollista; se on sanomatakin selvää. Jotta johtopäätös tältä osaltaan saisi elävän, dialektisen, merkityksen, pitäisi sanoa esimerkiksi: se, että koetetaan puolustella kieltäytymistä osallistumasta III tai IV Duumaan viittaamalla vanhoihin toimintatapoihin, olisi mitä pahin virhe, pelkkä fraasi, sisällyksetön huudahdus —

huolimatta siitä tai oikeamminkin juuri siksi, että on suhtauduttava ehdottoman myönteisesti noihin tapoihin.

Ohimennen, koskei minulla ole mahdollisuutta tarkastella pitemmälti tätä kysymystä, olen siis huomauttanut siitä, millä tavoin pitäisi mielestäni korjata siteeraamani johtopäätöksen toista osaa.

„Zvezda“ № 33,
joulukuun 10 pnä 1911
Allekirjoitus: V. I l j i n

Julkaistaan „Zvezda“ lehden
tekstin mukaan

ULKOMAISTEN BOLSHEVIKKIRYHMIEN NEUVOTTELUKOKOUS¹²²

JOULUKUUN 14—17 (27—30) p:nä 1911

I

ASIAINTILAA PUOLUEESSA KOSKEVAN SELOSTUKSEN JOHDOSTA TEHTY PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS

SOSIALIDEMOKRAATTISTEN PUOLUEVOIMIEN
JÄRJESTÄMINEN ULKOMAILLA JA BOLSHEVIKKIEN TEHTÄVÄT

Ulkomailla olevien sosialidemokraattisten järjestöjen tila on tätä nykyä äärimmäisen epänormaali.

Vuodesta 1908 lähtien, jolloin sosialidemokraattien julkaisuutoiminta alkoi siirtyä yhä suuremmissa mitassa ulkomaille, ja täysistuntoon saakka oli kaikissa tärkeimmissä ulkomaille olevissa keskuselimissä vallalla täydellinen organisatorinen hajaannus, mikä johtui siitä, että men-shevikkiryhmät eristäytyivät täydellisesti puolueesta.

Täysistunto (tammikuussa 1910) yritti luoda yhtenäisyyden sen yksimielisesti hyväksymän likvidaattoruusvastaisen ja otzovismivastaisen linjan perustalla, ja sitä paitsi täysistunnossa erikoisen tarmokkaasti kehoitettiin rakentamaan täydellistä yhtenäisyyttä ulkomaille.

Itse asiassa kuitenkin ei täysistunnon jälkeen tapahtunut missään ulkomaisten ryhmien yhdistymistä, koska likvidaattorit ja otzovistit eivät täyttäneet täysistunnon asettamia ehtoja. Päinvastoin seurauksena oli entistä pahempi hajaannus, sillä todellisuudessa vperjodilaiset vetäytyivät erilleen bolshevikeista ja plehanovilaiset men-shevikeistä. Rinnakkaiset — „ensimmäiset” ja „toiset” eli menshevistiset ja bolshevistiset — ryhmät ovat jatkaneet olemassaoloaan entiseen tapaan eivätkä ne todellisuudessa ole suinkaan yhdistäneet jossain määrin solidaarisia ja yhteiseen sosialidemokraattiseen toimintaan pystyviä aineksia.

Tällä haavaa ulkomaille on tosiasiallisesti olemassa puolueyhdistykseksi eristäytyneitä — toisiinsa puhtaasti

muodollisesti sidottuja, mutta useinkin vallan erillisiä — bolshevikkien, „sovittelijain”, vperjodilaisten, „golosilais-ten” ja „plehanovilaisten” ryhmiä, jotka ovat täysin riippumattomia toisistaan, ajavat erilaista aatteellista linjaa ja ovat kukin erikseen yhteydessä Venäjän niihin tai näihin sosialidemokraattisiin aineksiin.

Se, että Venäjällä on bolshevikkien ja puoluekantaisten menshevikkien voimin muodostettu Venäjän organisaatiokomissio ja että tuo VOK:n kollegio on ryhtynyt tarmokkaasti kutsumaan koolle VSDTP:n yleistä konferenssia, saa aikaan jyrkän käänteen puolueen historiassa ja osoittaa ainoan mahdollisen ja elämän viitoittaman ulospääsyn sekasorron ja hajaannuksen tilasta.

Tosi sosialidemokraattista työtä ovat itse asiassa tehneet täysistunnon jälkeen — erikoisen yksimielisesti vuoden 1910 aikana — vain bolshevikit ja puoluekantaiset menshevikit. Golosilaiset eivät sinänsä ole kerrassaan mitään muuta kuin „*Delo Zhiznin*” ja „*Nasha Zarjan*” venäläisen likvidaattoriryhmän ulkomainen haaraosasto, ryhmän, joka on asettanut itsensä puolueen ulkopuolelle, ja ulkomainen „Vperjod” ryhmä, samalla kun se edelleenkin suojelee otzovismia ja harjoittaa johtomiehensä Lunatsharskin kautta uskonnollista propagandaa, suorittaa työtä, joka *ei ole* lainkaan sosialidemokraattista.

Bolshevikkien ja puoluekantaisten menshevikkien muodostama ja Venäjän miltei kaikkien sosialidemokraattisten paikallisjärjestöjen tukema VOK on nyt tosiasiallisesti ainoa ja täysin oikeutettu sosialidemokraattisen puolueen keskus.

Liittyessään yhtenäiseksi bolshevikkien ulkomaiseksi sosialidemokraattiseksi järjestöksi neuvottelukokous langettaa vastuun jatkuvasta hajaannuksesta ulkomailla niille ryhmille, jotka eivät halua tukea Venäjällä olevaa keskusta, VOK:ta, tai jatkavat Venäjältä eristäytyneiden „sovittelu-*peliiä*” tukien siten niitä, jotka ovat *epäs*socialidemokraattisia eivätkä osallistu toimintaan Venäjällä.

Bolshevikkien ulkomainen järjestö tulee edelleenkin tekemään kaikkensa saadakseen mukaansa suuntaeroavaisuuksista riippumatta kaikki sosialidemokraatit, jotka ovat valmiit tukemaan Venäjän organisaatiokomissiota ja ajamaan puoluehenkistä, s.o. likvidaattoruusvastaista ja otzovismivastaista (samoin kuin jumaluusvastaista) linjaa,

[saadakseen heidät] yhtymään tähän komissioon ja yhteenliittymään yhtenäiseksi puoluejärjestöksi.

Taistelu likvidaattoruus- ja otzovismivirtausta vastaan, taistelu aatteettomien ulkomaisten ryhmien mädännäisyyttä vastaan, kaikkien todella puoluemies-sosialidemokraattien ja eritoten puoluemies-menshevikkien yhteenliittymisen edistäminen, VOK:n auttaminen — sellainen on ulkomaisen puoluejärjestön tehtävä käytännössä. Äänenkannattajina, joita puolue miesten tulee tukea, me pidämme samanaikaisesti Pää-äänenkannattajaa ja „Rabotshaja Gazetaa”, sillä (ulkomaisten) puoluemies-menshevikkien syrjäytymistä ei voida millään puolustaa eikä mainituissa äänenkannattajissa ole mitään puolueen päätöksiä vastaan *linjan* muutosta.

*Kirjoitettu joulukuun
alkupuoliskolla 1911*

*Julkaistu ensi kerran v. 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan käsikirjoituksen
mukaan*

2

PÄÄTÖSLAUSELMA
KONFERENSSIN KOOLLEKUTSUMISTA VALMISTELEVASTA
VENÄJÄN ORGANISAATIOKOMISSIESTA ¹²³

Neuvottelukokous toteaa, että puolue on jo kauan sitten, vähintään parin vuoden ajan tunnustanut puoluekonferenssin koollekutsumisen tuiki tarpeelliseksi. Nyt on vihdoin kaikista esteistä huolimatta otettu päättäväinen askel tämän asian toteuttamiseksi. Venäjällä on perustettu Venäjän organisaatiokomissio, jota tukevat kaikki paikallisjärjestöt (Kievin, Bakun, Tiflisiin, Jekaterinoslavin, Jekaterinburgin, Pietarin, Moskovon, Nikolajevin, Saratovin, Kasanin, Vilnan, Dvinskin, Nizhni-Novgorodin, Sormovon, Samaran, Tjumenin, Rostovin ynnä muut järjestöt).

Neuvottelukokous tervehtii VOK:n muodostamista ja ilmoittaa, että jokaisen puoluemiehen velvollisuus on tukea sitä kaikin voiminsa.

*Kirjoitettu joulukuun
alkupuoliskolla 1911*

*Julkaistu tammikuun 12 p:nä 1912
Ulkomaisen järjestön komitean
„Tiedonannossa“*

*Julkaistaan „Tiedonannon“
tekstin mukaan*

VAALIKAMPPAILUN PERIAATEKYSYMYKSIÄ

I

IV Duuman vaalit ovat jo lähellä, ja vaalikamppailukysymys asettuu luonnollisesti päiväjärjestykseen. On itseltään selvää, että kaikenlaiset epäröimiset sen suhteen, onko marxilaisuuden kannalta välttämätöntä osallistua vaaleihin, ovat kerrassaan sallimattomia: ei marxilaisuuden eikä työväenpuolueen puitteissa, vaan ainoastaan edellisen sekä jälkimmäisen puitteiden *ulkopuolella* voidaan tunnustaa „laillisiksi” mielipidevivahteet, joiden suhde vaaleihin osallistumiseen on kielteinen tai epämääräinen tai jopa välinpitämätönkin. Lienee jotensakin epämukavaa toistaa tämä aapistotuus, jonka kokemus on todistanut ja vahvistanut jo monta vuotta sitten (vuoden 1907 lopusta lähtien), mutta se täytyy toistaa, sillä pahinta on meille nyt rikkinäisyys ja hajaannus. Tätä hajaannusta ja rikkinäisyyttä eivät pidä yllä ainoastaan ne, jotka antavat epämääräisiä tai vältteleviä vastauksia alkeellisiin kysymyksiin, vaan myös ne, jotka puolustavat epämääräisyyttä ja vältteleväisyyttä diplomatian, aatteettomuuden t.m.s. takia.

Valtakunnanduuman vaalit pakottavat luonnollisesti kaikkia marxilaisia, kaikkia työväenliikkeeseen osallistuvia jännittämään voimansa ja ryhtymään mitä tarmokkaimpaan, sisukkaimpaan ja aloitteellisimpaan toimintaan tämän liikkeen kaikilla aloilla. Tämän toiminnan periaatteellishojelmallista, poliittista, organisatorista sisältöä ja suuntaa koskeviin kysymyksiin annetut vastaukset, joita on kehitelty viime vuosien aikana, saakoot nyt välittömän käytännöllisen sovellutuksensa „vaali”-toiminnan erikoisalalla.

Puhumme tarkoituksellisesti jo kehitellyistä vastauksista. Olisi todellakin naurettavaa luulla, että nyt, muutamia

kuukausia tai vaikkapa vuottakin ennen vaaleja voitaisiin ehtiä „löytämään” vastaukset, ellei niitä ole vielä löydetty, harkittu eikä tarkistettu muutamien vuosien toiminnan antaman kokemuksen perusteella. Puhehan on vastauksista *kaikkiin* „kirottuihin kysymyksiin”, jotka koskevat yleistä maailmankatsomusta, Venäjän historian edellisen, tavattoman tapahtumarikkaan, kauden arvioimista sekä nykykauden arvioimista (joka pääpiirteissään hahmottui ainakin vuodesta 1908) ja niitä poliittisia ja organisatorisia tehtäviä, jotka jokainen työväenliikkeeseen osallistuva on viimeksi kuluneina, sanokaamme, neljänä vuotena ratkaissut joko tavalla tai toisella. Nyt voikin olla puhe vain siitä, että noita kehitettyjä vastauksia ja toimintamenetelmiä on sovellettava tuohon erikoiseen toiminnanalaan, IV Duuman vaaleihin; sellaiset puheet, että „vaalikamppailussa, t.s. eräällä toiminnanalalla voidaan kehitellä vastaukset kysymyksiin, jotka koskevat *kaikkia* toiminnanaloja ja koko kautta, alkaen vuodesta 1908, eivätkä ainoastaan vuotta 1912”, sellaiset puheet ovat samaa kuin itsensä lohduttaminen illuusioilla tai vallitsevan hajaannuksen ja rikkinäisyyden hämääminen ja puolustaminen.

Puhe on ennen kaikkea vastauksesta ohjelmakysymyksiin. Mitä ovat tässä suhteessa antaneet Venäjän elämän neljä viimeksi kulunutta vuotta? Jokaisen täytyy myöntää, ettei tänä aikana ole millään tavoin yritetty tarkistaa tai korjailla tai kehitellä edelleen marxilaisten vanhan ohjelman periaatteellista osaa. „Nykyiselle ajankohdalle” — jota monessa suhteessa pitäisi oikeastaan nimittää „lamaanuksen” tai „mädännäisyyden” ajankohdaksi — on luonteenomaista se, että halveksivasti viitataan kintaalla ohjelmalle ja pyritään sitä kaikin tavoin tyypistämään ja karsimaan *yrittämättä* mitenkään tarkistaa sitä suoranaisesti ja päättäväisesti. Nykyiselle aikakaudelle luonteenomainen „revisionismi”, joka spesifiikkisessä merkityksessä on marxilaisten totuuksien porvarillista kuohitsemista, ei ole taisteluhenkistä revisionismia, joka nostaa „kapinalipun” (vaikkapa siihen tapaan, kuin sen teki Bernstein Saksassa noin 10 vuotta sitten, ja Venäjällä Struve noin 15 vuotta sitten tai Prokopovitsh hieman myöhemmin), vaan se on pelkurimaista, salaviihkaista luopuruutta, jonka puolustukseksi esitetään usein „käytännöllisiä”, etupäässä käytännöllisiltä näyttäviä näkökohtia. Struven ja Prokopovitshin

seuraajat ja „työn” jatkajat herrat Potresovit, Maslovit, Levitskit ja kumpp. „ovat ottaneet osaa” vallitsevaan hajaannukseen ja pitäneet sitä yllä (samoin kuin Jushkevitch, Bogdanov, Lunatsharski j.n.e. toisaalta) siten, että ovat yrittäneet, enimmäkseen arasti ja epäjohtomukaisesti, heittää yli laidan „vanhan” marxilaisuuden ja vaihtaa sen „uuteen” porvarilliseen oppiin. Teoreettiset kysymykset eivät ole sattumalta eivätkä „ryhmien” oikutelun vuoksi työntyneet etutiloille viimeisten neljän vuoden aikana. Vain henkilöt, jotka pelkurimaisesti luopuvat vanhasta, pitävät näitä kysymyksiä, vaikkapa osalta tai toiselta, „tyhjämpäiväisyksinä”. Ja nyt, mikäli puhutaan marxilaisuuden ohjelman ja maailmankäsityksen puolustamisesta vaalikamppailun yhteydessä, vaalikamppailun „kulussa” j.n.e., mikäli siitä puhutaan muussakin mielessä kuin „virallisen” velvollisuuden täyttämisen mielessä ja pelkän puhumisen mielessä, niin on otettava huomioon nimenomaan neljän eletyn vuoden antama *kokemus*, eikä sanoja, lupauksia enempää kuin vakuuttelujakaan. Nämä neljä vuotta ovat tosiasiallisesti kerran toisensa jälkeen näyttäneet meille kokonaisen joukon marxilaisuuden „epäluotettavia mukana-kulkijoita” sivistyneistömme keskuudessa (joka useinkin haluaa olla marxilainen), ne ovat opettaneet suhtautumaan epäluottamuksellisesti noihin mukana-kulkijoihin ja *suurentaneet* ajattelevien työläisten silmissä marxilaisen teorian ja tyypistämättömän marxilaisen ohjelman merkitystä.

On olemassa kysymyksiä, joissa ohjelma lähenee taktiikkaa ja muuttuu siksi. Näillä kysymyksillä on tietenkin vaalikamppailun aikana paljon välittömämpi käytännöllinen merkitys. Näissä kysymyksissä on luopuruuden ja eripuraisuuden henki käynyt ilmi verrattomasti voimakkaammin. Entiset tehtävät raukeavat, ovat eräät sanoneet, sillä valta on Venäjällä oikeastaan muuttunut jo porvarilliseksi. Tästä lähtien, ovat toiset sanoneet, Venäjä voi kehittyä ilman mitään „hyppäyksiä”, kuten Saksa tai Itävalta vuoden 1848 jälkeen. Kolmannet ovat sanoneet, että työväenluokan hegemoniaa koskeva ajatus on vanhentunut ja että marxilaisten pyrintönä olkoon, „ei hegemonia, vaan luokkapuolue” j.n.e.

On itsestään selvää, ettei ainoatakaan, kirjaimellisesti ainoatakaan taktiikan kysymystä voida ratkaista eikä

valaista jossain määrin täydellisesti, tyhjentävästi ja loogillisesti, ellei eritellä noita aatteita, joita oikeutetusti on ruvettu sanomaan „likvidaattoruusaatteiksi” ja jotka ovat erottamattomassa yhteydessä laajalle levinneeseen porvariston yleiseen mielipiteeseen, joka on kääntymässä pois demokratismista. Ken on vähänkin tarkkaillut käytännöllistä elämää, hän tietää, että näissä kysymyksissä on eripuraisuutta sata kertaa enemmän kuin kirjallisuudesta ilmenee. Vuoden 1905 loppupuolen ja vv. 1906—1907 tapahtumien jälkeisinä vuosina ei toisin voi tietysti olla. Mutta mitä „luonnollisempaa” (porvarillisissa oloissa) tuo hajaannus on, sitä pakottavammin ja tiukemmin se vaatii marxilaisia käymään kaikinpuolista ja sisukasta taistelua sitä vastaan.

Sellaisina ajanjaksoina, kuin viimeiset neljä vuotta Venäjällä, hajaannus ja luopuruus ovat olleet ominaisia kaikille maille: on ollut sellaistaikin, ettei jäljelle ole jäänyt edes ryhmiä, vaan ainoastaan yksilöitä, jotka noissa oloissa ovat kymmenen ja useammankin vuoden ajan osanneet „pitää lippua korkealla”, säilyttää perinteelliset aatteet ja soveltaa myöhemmin noita aatteita kovasti muuttuneissa yhteiskunnallis-poliittisissa oloissa. Venäjällä eivät asiat ole vielä noin hullusti, sillä meille ovat jääneet „perinnöksi” sekä ohjelma että *muotoillut* vastaukset „ajankohdan” tärkeimpiin taktillisiin ja organisatorisiin kysymyksiin. Likvidaattoruusvirtaus, luopuessaan tästä vastauksesta, ei voi asettaa sen vastapainoksi mitään, ei kerrassaan mitään, joka muistuttaisi tarkkaa ja selvää vastausta.

Vaalikamppailu on poliittisten kysymysten tietyn ratkaisun soveltamista monimutkaisessa propaganda-, agitaatio-, organisatorisessa j.n.e. toiminnassa. Tuohon kamppailuun ei voida ryhtyä, ellei ole tiettyä ratkaisua. Ja neljän vuoden kokemus on vahvistanut täysin oikeaksi sen muotoillun vastauksen, jonka marxilaisuus on vuonna 1908 antanut. Hallituksen agrariipolitiikan uusi porvarillinen sisältö; tilanherrojen ja porvariston järjestäytyminen III Duumassa; „vasemmistolaisimmankin” porvaripuolueen — kadettipuolueen — menettely, jota niin kirkkaasti valaisee „Lontoon”-matka, eikä läheskään vain se; „vehi”-tyyppiset aatevirtaukset, joilla on valtava menestys „sivistyneissä” yhteiskuntapiireissä — kaikki tämä on osoittanut selvästi sen, ettei entisiä tehtäviä ole ratkaistu, vaan ne tullaan

ratkaisemaan uusissa, porvarillisimmissa oloissa porvariston kääntyessä järjestelmällisesti *pois* demokratismista vastuuntuntoisen, puoluekantaisen, „lojaalisen” j.n.e. „opposition” kannalle. Uusi tilanne, uudet menetelmät valmistauduttaessa ratkaisemaan entiseen tapaan entisiä ongelmia; demokraattisten ainesten ja demokratianvastaisen liberaalisen porvariston välisen jakautumisen suurempi selvyys; — siinä on pääpiirteissään marxilaisten muotoiltu vastaus nykyajan poliittisiin peruskysymyksiin.

Vastaus organisatorisiin kysymyksiin on erottamattomasti sidottu marxilaisten yleiseen maailmankäsitykseen ja siihen, millaiseksi he arvioivat „kesäkuun 3 päivän” kauden poliittisen tarkoituksen ja merkityksen. Vanha on säilytettävä pohjana ja sovellettava sitä, — kaikkia niin sanottuja „mahdollisuuksia”: julkisia yhdistyksiä, liittoja y.m.s. — uusiin oloihin. Solut ja niitä ympäröivä verkosto, joka on sidottu niihin ja jota ne ohjaavat. „Solujen” on oltava joustavampia, niiden on sovellettava uusia joustavampia muotoja, jotka eivät ole kaikessa entisten kaltaisia, — ja käytettävä ehdottomasti hyväksi ei ainoastaan Duuman puhujalavaa, vaan myös kaikkia samantapaisia „mahdollisuuksia”. Tämä vastaus, joka ei suinkaan rajoita toimintavapautta minkäänlaisiin yksinomaisiin normeihin eikä minkäänlaisiin ehdottomiin muotoihin, vaan antaa tavattomat mahdollisuudet kehitellä tarkoituksenmukaisten toimintatapojen ja -menetelmien yhdistelmiä, on periaatteellisesti horjumattoman „luja” — se nimittäin ei aseta vallitsevan hajanaisuuden, luopuruuden ja hämmingin vastapainoksi vain sitä, että julistetaan sanoissa uskollisuutta vanhalle, vaan myöskin organisatorisen perusperiaatteen, joka suo mahdollisuuden noudattaa elämässä aatteellista horjumattomuutta. Ne, jotka „ovat koonneet varalta”, vaikkei heitä olisikaan paljon, yhtyvät ja varjelevat järjestelmällisesti „hierarkiaa”: sen henkeä, sen oppia, sen periaatteita, sen perinteitä, mutta eivät tietenkään sen muotoja.

Sitä vastoin likvidaattoruus *perääntyy* vallitsevan (ei *lainkaan* yksin meillä eikä suinkaan ainoastaan työväenluokassa, vaan sitäkin enemmän muissa luokissa ja puolueissa vallitsevan) muodottomuuden edessä, luopuu vanhan kehittelemisestä ja muuttaa „uuden” etsiskelyt hajaannuksen laillistamiseksi. Marxilaisten keskuudessa esiintyvä

likvidaattoruus on vain eräs pikku puronen porvarillisen yhteiskunnan vuolaassa aatevirrassa, joka on suuntautunut yleensä demokratiaa ja muun muassa joukkoliikettä vastaan sekä varsinkin tuon liikkeen äskeisiä järjestämis- ja johtamismuotoja vastaan.

Tällaisia ovat marxilaisuuden yleiset näkökohdat, sen suhde nykyajan tehtäviin ja kysymyksiin, suhde, joka ei ole, toistamme, muodostunut sellaiseksi eilispäivästä alkaen ja jonka tulee nyt ilmetä „vaalikamppailussa” kaikkine aatteellisine, ohjelmallisine, taktillisine ja organisatorisine sisältöineen.

II

Siirtykäämme tarkastelemaan asennetta, jonka likvidaattoruusvirtauksen pää-äänenkannattaja „Nasha Zarja” on ottanut vaalikamppailukysymyksessä.

Mikään ei ole sen enempää marxilaisuuden hengen vastaista kuin tyhjä sanahelinä. Ja „Nasha Zarjan” 6. ja 7.—8. numerossa tekee epämieluisan yllättävän vaikutuksen ennen kaikkea uskomattoman runsas suorastaan tartarinilainen sanahelinä. Sellaisesta kamppailusta kuin vaalikamppailusta, joka on kaikkien maiden marxilaisista tavanomainen ja jollaista on jopa Venäjälläkin jo käyty *kaksi kertaa* laajassa mitassa, likvidaattoruutemme Tartarinit ovat tehneet jotain, joka ympäröidään sellaisilla koreilla sanoilla, sanoilla ja sanoilla, että käy suorastaan sietämättömäksi.

Artikkelissa „On aika aloittaa” hra Juri Tshatski *alkaa* likvidaattorien mielipiteiden esittelyn ja oikeastaan *lopettaa* tuon esittelyn kuin isäntä, jättäen hra L. Martovin huoleksi koristelun, retushoinnin ja kirjallisen ornamentiikan.

Tässä näyte Juri-Tartarinin sepustuksista:

...„Tuskin voitaneen luottaa varmasti siihen, että vaalikamppailu suoritetaan organisatorisessa suhteessa täysin keskitetysti, joskin siihen tulee pyrkiä kaikkia niitä teitä, joista olemme puhuneet...”, varmistaan poliittisen kampanjan kulussa tapahtuvan sosialidemokraattisten työläisten poliittisen yhdistymisen tulokset organisatorisesti”...

Älkäähän toki, rakkahin Trotskin kilpailija! No miksi pitää pökerryttää yleensä lukija ja varsinkin työmies tuolla sanaporulla poliittisen kampanjan kulussa tapahtuvan

poliittisen yhdistymisen tuloksista! Noiden tulosten varmistamisesta! Tuohan on sanaporua, pöyhkeilemistä kömpelöllä yksinkertaisen asian kertailemisella. Organisatorinen „varmistaminen” on tarpeellista aina, niin ennen vaaleja kuin myöhemminkin. Kun sanotte vaaleja poliittiseksi kampanjaksi ja puhutte lisäksi „isottelun vuoksi” „useista (!) yleisvenäläisistä (!) poliittisista kampanjoista”, niin tuolla puheen hälinällä ja räiskeellä te *saatatte varjoon* todella päivänpolttavan, elintärkeän, käytännöllisen kysymyksen: *miten* on järjestäydyttävä. Ovatko „solut” ja niitä ympäröivä enemmän tai vähemmän julkisten kestäättömien liittojen verkosto tarpeen? ovatko vai eivätkö? Jos ovat, niin ne ovat tarpeen sekä ennen vaaleja että niiden jälkeen; vaalit ovat eräs työala, eräs monista. Ellei ole tehty järjestelmällistä työtä *jo kauan sitten*, niin vaalikamppailun kulussa te ette „varmistaa” *mitään*. Jokainen käytännön mies ymmärtää, että se on pötyä. Tässä peitellään sanahelinällä sitä, että puuttuu tarkkaa vastausta siihen *peruskysymykseen*, millä tavalla tulee järjestäytyä kaikkeen eikä yksinomaan vaalitoimintaan.

Kun vaalien johdosta puhutaan „*proletariaatin mobilisoinnista taisteluun*” (sic! * s. 49) „työläisjoukkojen laajasta ja julkisesta mobilisoinnista” (54) j.n.e. y.m.s., niin se ei merkitse ainoastaan sitä, että puuttuu kohtuuden tuntoa, vaan myös sitä, että suoranaisesti vahingoitetaan vaatimatonta, välttämättömyyden pakosta vaatimatonta, toimintaa, kehittämällä *aivan samanlaatuista* fraasitaituruutta, jollaista esiintyy „otzovisteilla”, „ultimatisteilla” y.m.s. Heidän mielestään boikotoinnilla on erikoisesti tähdennettävä, ettei „henki” ole kuollut (ja toiminnan „hengen” tulee olla läpikäyväenä kaikilla toiminnaloilla, m.m. vaalitoiminnassa), — likvidaattorihuutajien mielestä vaalit antavat kaiken, sekä „mobilisoinnin taisteluun” (kun ei venäläistä myös-„marxilaista” edes hävetä kirjoittaa mokomaa!) että „poliittisen kampanjan kulussa tapahtuvan poliittisen yhdistymisen tulosten organisatorisen varmistamisen”! Kaikki me tiedämme mainiosti, etteivät v. 1912 vaalit anna eivätkä voikaan antaa *enempää* „laajaa” *kuin* „julkistakaan” „joukkojen mobilisointia” (ellei muodostu edellytyksiä, jotka perinjuurin muuttavat

* — sillä tavalla *Toim.*

vuosien 1908 ja 1911 oloja). Ne antavat vaatimattoman mahdollisuuden toimintaan, joka ei ole laajaa eikä liioin julkista, ja tuota mahdollisuutta on käytettävä hyväksi, mutta ei pidä matkia Trotskia mahtipontisten fraasien sepittelystä.

On suorastaan epäviisasta vaalien johdosta huutaa „julkisista” järjestöistä: toimikaamme mieluummin *vähemmän* julkisesti, työläiskollegat, sanomme me — se on *laajemman joukkovaikutuksen* kannalta tarkoituksenmukaisempaa, sopivampaa, järkevämpää ja *hyödyllisempää* kuin lörpöttely „julkisesta” olemassaolosta. Sellaisina aikoina kuin meidän aikanamme saattavat vain aivan pahat tai aivan kevytmieliset ihmiset huutaa ja kerskua: „mutta minäpä voin tehdä kaiken julkiseksi”.

...„Puolue (luokkapuolue) syntyy vain omatoiminnallisen työläisetjoukon organisatorisen luomistyön tuotteenä” (41).

Huh! Armoa! Muualla maailmassa ovat puoluetta olleet muodostamassa ja kehittämässä kymmeniä vuosia sekä eturivin työmiehet että tosi marxilaiset „intelligentit”, jotka ovat siirtymässä kokonaan työläisten puolelle. *Eikä* meilläkään *voi olla* toisin, ja turhaa on säilyttellä venäläistä työläislukijaa loruillemalla koreilevasti „luomistyöstä” (kun täytyy jankata aakkosia ja kanniskella tavallisia pikku kiviä perustaa varten), „omatoiminnallisesta” etujoukosta y.m. Hra Martov on niin ikään viehättynyt Tshatski-Tartarinista ja menee puheissaan aina „työväenluokan itsetietoisiin aineksiin” saakka (№ 7—8, s. 42), jotka astuvat „itseään likvidoivan” vanhan henkilökunnan tilalle (sama).

Että tulisi lujemmin sanottua! „Omatoiminnalliset”, „itsetietoiset”, „luovat”, „mobilisointi taisteluun”, „mitä laajimmat”, „mitä julkisimmat”... Eikö ihmisiä jo ällötä tuo — käytän Shtshedrinin sanontaa — kielihaureus?

Mutta koko juttu on siinä, että silloin kun kirjoittajalla *ei ole* yksinkertaista, suoraa ja selvää vastausta yksinkertaisiin, selviin ja läheisiin kysymyksiin, *täytyy* operoida koreilevilla, vaivoin kyhätyillä fraaseilla, jotka pökerryttävät ja tylsyttävät työläisen (ja sitäkin enemmän intelligenin, sillä tyylille à la * Juri Tshatski työläiset nauravat.

* — tapaan. Toim.

kun taas kymnaasilaiset ovat siihen eniten „*viehättyneet*”). Vaaliohjelmakysymyksen pohjalla voimme erikoisen havainnollisesti valaista tätä tosiasiaa, joka koskee *epäselvään* ajatuksen muuttamista epäselviksi, mahtipontiseksi, koreiksi fraaseiksi.

III

Hra Juri Tshatski puhuu myös hyvin, hyvin paatoksellisesti vaaliohjelman tärkeydestä. Ohjelmakysymys on „eräs kardinaalisimpia kysymyksiä”. Mainiota! „Työläis-sosialidemokraattien tulee se (ohjelma) tunteellisesti aistia (!!), harkita sitä, pitää *omanaan*” (kursivointi Juri Tshatskin).

Totta on, että työläisten tulee *harkita* ohjelmaa. Myös intelligenttien, jotka kirjoittelevat miltei-marxilaisiin aikakauslehtiin, sietäisi hyvinkin harkita ohjelmaa. Mutta mitä merkitsee ohjelman „tunteellinen aistiminen”, sitä on vaikea käsittää. Ehkä herrat Nevedomski ja Lunatsharski kirjoittavat „Nasha Zarjan” seuraavaan numeroon „tunteellisesti aistittuja” artikkeleja siitä, miten itsetietoisten mobilisoitavien joukkojen omatoiminnallinen etujoukko „aistii tunteellisesti” vaaliohjelmaa?

Tai sopsisiko ehkä seuraava helmi hra F. Danin kirjoituksesta: „...vaalitaktiikan merkitys ja poliittinen sisältö muuttuu kokonaan, riippuen siitä, kuka on sen luoja ja kannattaja: työväen sosialidemokraattisen etujoukon itsemääräävä kollektiivi kaikkine proletaari- ja intelligenttivoimineen vaiko jotkin intelligenssin ryhmät, intelligenssin, joka, vaikka se olisikin „sosialidemokraattinen”, ei ole sellaisen kollektiivin esiinnostama eikä toimi sen valvonnan alaisena ja painostuksesta”... Kuka voisikaan todella epäillä, etteivät Potresov ja Dan ole suinkaan „intelligenssin ryhmä”, *vaan* he ovat „etujoukon itsemääräävän kollektiivin esiinnostamia” ja „sen valvonnan alaisina toimivia” henkilöitä! O, te likvidaattoruuden Tartarinit!

Ovatkohan Juri Tshatski, L. Martov ja F. Dan harkinneet ohjelmaa? „Hävettää tunnustaa, mutta olisi synti salata”, kirjoittaa ensimmäinen heistä, „että meillä on ollut sellaistaakin, että ohjelma pysyy ohjelmanä, mutta vaalipuheissa ja -kirjoituksissa puhutaan muuta, kuka aidasta, kuka aidanseipästä”.

Mikä on totta, se on totta. „Meillä” sellaista on ollut varsin usein.

Esimerkiksi Juri Tshatski, sanottuaan tunteellisia sanoja ohjelman tunteellisesta aistimisesta, ryhtyy puhumaan pitkälti, pitkälti yhtä tunteellisia sanoja *yhteisen* ohjelman tärkeydestä ja tarpeellisuudesta. Tunteellisin sanoin saateetaan tahallisesti varjoon se yksinkertainen kysymys, voiko *yhteinen* ohjelma olla olemassa, kun ei ole yhteisiä poliittisia katsomuksia? Mutta jos katsomusten yhteisyys on olemassa, niin miksi pitää haaskata suotta sanoja ja kolkuttaa avoimeen oveen: ohjelmahan on katsomusten esitys!

Puhuttuaan „kiertäen kaartaen” „yhteisestä” ohjelmasta Juri Tshatski sanoa lörpäyttää varsin taitamattomasti „salaisuutensa”. „Mitä suurimman merkityksen”, hän kirjoittaa, „me annamme sosialidemokraattien duumaryhmän (ohjelman) hyväksymiselle, kuitenkin sillä välttämättömällä ehdolla, ettei viimeksi mainittu lähde vähemmän vastuksen linjaa hyväksymällä ohjelman, jonka sille ovat tyrkyttäneet ulkomaiset kerhot” (50)...

Tämä on sitä: der König absolut, wenn er unseren Willen tut — kuningas on itsevaltiainen, kun hän täyttää *meidän* tahtomme. Yhteinen ohjelma on toivottava, ellei hyväksytä ohjelmaa, jota „ovat tyrkyttäneet ulkomaiset kerhot”. Siis ohjelmiaan *on olemassa* kaksi? toinen, jota te haukutte „ulkomailta tyrkytetyksi” (sanastoa, joka on Purishkevitchin arvoista! ajatelkaas: Juri Tshatski kirjoittaa yksissä Martovin ja Danin kanssa Potresovin aikakauslehdessä — ulkomailta tyrkyttämisestä! Mihin halpamaisuuteen pitääkään vajota, että voi tuollaisin tempuin usuttaa kehittymättömiä ihmisiä vastustamaan „ulkomaata”!). Toinen ohjelma on nähtävästi se, joka ei tule ulkomailta käsin, vaan mobilisoitavien joukkojen laajojen ja julkisten järjestöjen itsemäärävän kollektiivin taholta. Yksinkertaisemmin ja mutkattomasti sanottuna: „mahdollisen keskittymisen muita aineksia on ryhmä sosialidemokraattisia (?) työntekijöitä, joilla on läheinen yhteys julkiseen työväenliikkeeseen ja jotka saavat yhä enemmän jalansijaa ja arvovaltaa poliittisten kampanjoiden kulussa. Tarkoitamme varsinkin Pietaria ja sen johtavaa osuutta viime vuoden poliittisissa kampanjoissa”. Sillä tavalla kirjoittaa Juri Tshatski.

Koko juttu on siis hyvin yksinkertainen: „ryhmä” pietarilaisia likvidaattoreja, jotka jokainen tuntee hyvin

hra Potresovin aikakauslehden perusteella, ovatkin niitä „keskittymisen aineksia”. Selvä on, hyvin selvä, herttainen Juri Tshatski!

Ohjelman tulee olla yhteinen, *mutta...* sillä tavalla, ettei se olisi „ulkomaisten kerhojen tyrkyttämä”, vaan tyydyttäisi Pietarin likvidaattorien „ryhmää”... Jopa on tulisieluininen „yhtenäisyyden” kannattaja tuo Juri Tshatski!

IV

Tarkastelkaamme L. Martovin „vaaliohjelman peruskoh-tia”... Sen perustaksi hän ottaa — niinkuin tietysti kuuluu-kin — puolueohjelman. Martov kertailee omin sanoin tätä ohjelmaa kohta kohdaltaan. Epäselväksi jää, propagoiko Martov *sitä* ohjelmaa, jonka *hän* esitti „Nasha Zarjan” 7.—8. numerossa: *sen* osan vanhasta ohjelmasta hyväksyy kaiketi sekä Larin että Levitski kuin myös Prokopovitsh-kin. Vai hyväksyykö Martov *vanhan* ohjelman *kokonaisuus-nessaan*?

Oikeudenmukaisuus vaatii huomauttamaan, että eräs kohta Martovin artikkelissa viittaa viimeksi mainittuun; nimittäin se kohta sivulla 48, missä sanotaan, että väliin täytyy „olla sanomatta kaikkea selvässä muodossa” (se on totta), mutta ei muka pidä *kieltäytyä*. „Meitä ei pakoteta” — „*typistämään* vaatimustemme sisältöä”. Nuo ovat sangen hyviä sanoja. Valitettavasti *teot* eivät vastaa noita sanoja, sillä tiedämme hyvin esim., että Larin, jota (Mar-tov) „ei epäile reformismista”, *typistää* ja *kieltäytyy*. Jou-dumme varsin pian vakuuttumaan, että Martovkin samassa artikkelissaan, luvaten olla „*typistämättä*” ja „*kieltäyty-mättä*”, itse asiassa *typistää* ja *kieltäytyy*.

Tilanne on siis asiallisesti sellainen, että mikäli kysymys on puolueohjelmasta vaaliohjelman ainesosana ja perus-tana, niin sen suhteen on olemassa, ei yksi, vaan kaksi kannanottoa: toinen *ilman* *typistämisiä* ja *kieltäytymisiä* ja toinen *niine* *typistämisine* ja *kieltäytymisineen*, joiden suunnan osoittaa selvästi Larinin, Levitskin ja Potresovin propagandan luonne.

Seuraavana on taktiikkakysymys. Kesäkuun 3 päivän kauden historiallisesta merkityksestä on annettava arvio, ja tuohon arvioon tulee perustaa tehtäviemme *kaikki* mää-rittelyt, *kaikki* nykypolitiikan millaisia tahansa yleisiä ja

yksityisiä kysymyksiä koskevat „sanontamme”. Martovin itsensäkin täytyy myöntää — huolimatta likvidaattorien tavanomaisesta ja likvidaattoruudelle luonteenomaisesta „nykyhetken arvion” pilkkaamisesta —, että tämä kysymys on kardinaalinen. Ja nyt tähän kysymykseen annetun „entisen” muotoillun vastauksen suhteen Martov sanoo:

„„Kesäkuun 3 päivän” kauden historiallista merkitystä on yritetty määritellä epäonnistuneella määritelmällä, joka voi johtaa harhaan, kun puhutaan „askelesta tiellä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen” („muuttumisen suuntaan” olisi tarkka lainaus)”...

„Epäonnistunut” määritelmä... Kuinka lievästi tuo onkaan sanottu! Entä kauanko on siitä, kun Martovin kollegat katsoivat tuon määritelmän kieltävän periaatteessa kokonaan sen näkökannan, joka heistä tuntuu ainoalta pelastukselta? Kauanko on siitä, kun F. Dan sanoi: „tahtovat tuppautua sinne, missä kerran saivat päihinsä”? Mistä on kysymys? Onko kesäkuun 3 päivän kauden historiallista merkitystä koskevassa kysymyksessä perusteellista erimielisyyttä vai eikö ole?

Kuulkaas edelleen:

...„Tällaisessa määritelmässä katoaa absolutismin kannattajien ja maa-aateliston välistä vallanjakoa kohti otetun *taka*-askelen reaalisuus. Edellä sanotusta seuraa, että ne muodot, jotka vuoden 1905 tapahtumien jälkeen olivat tuon jaon suorittamisen ainoita mahdollisia muotoja, loivat otolliset edellytykset niiden yhteiskunnallisten voimien mobilisoinnille ja järjestämiselle, joiden historiallisena tehtävänä on toimia „porvarillisen monarkian” perustamisen hyväksi”...

Näitä yhteiskunnallisia voimia on Martovin mielestä porvaristo, jolle kesäkuun 3 päivän kausi „antoi oikeuden olla legaalisena eli siedettävänä oppositiona”.

Harkitkaapa lähemmin Martovin päätelmää. Hän näyttää moittivan „epäonnistunutta määritelmää” vain siksi, että siinä unohdetaan *esivallan* ottama taka-askel. Ensimmäinen tuo ei ole asiallisesti oikein. Martovia ei kerta kaikkiaan lykästä vuodelta 1908 olevan „määritelmän” suhteen: heti kun hän rupeaa siitä puhumaan, niin siinä samassa hän osoittautuu kummallisen kykenemättömäksi (tai haluttomaksi?) esittämään tarkasti tuon hyvin tuntemansa „määritelmän”. „Määritelmässä” puhutaan suoraan ja tarkasti siitä, että *maaorjuuttajatilanherraille* (eikä porvarillisille maanomistajille, niin kuin Larinin mukaan

kuuluisi sanoa) säilytetään „heidän valtansa ja heidän tulonsa”! Jos siis tällaista vallanjakoa sanotaan „taka-askeleksi”, niin määritelmässämme tuo taka-askele ei katoa, vaan päinvastoin todetaan mitä selvimmin. Toiseksi, ja *tämä on tärkeintä*, puhumalla esivallan ottamasta taka-askelesta Martov saattaa varjoon ja hämää siten *liberaalisen porvariston* ottaman *taka-askelen*. Siihenhän koira on haudattu! Juuri siinä on päätelmän ydin, jonka Martov hämää.

Liberaalisen porvariston ottamana taka-askelena on tuon porvariston *vehiläisyys*, sen kieltäytyminen demokratis-
mista, sen *lähentyminen* „järjestyspuolueita”, sen antama tuki (suoranainen ja välillinen, aatteellinen ja poliittinen) vanhalle järjestelmälle tämän yrittäessä pysytellä pystyssä ottamalla mahdollisimman pieniä „askeleita tiellä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen”. Porvarillinen monarkia ei voi muodostua eikä edes alkaa muodostumaan ilman vastavallankumouksellista (vehiläistä) liberaalista porvaristoa. Martov „unohtaa” tämän ennen muuta ja ennen kaikkea siitä yksinkertaisesta syystä, että hän itse on „vehiläinen”... marxilaisten joukossa.

Antaessaan arvion kesäkuun 3 päivän kaudesta liberaali kiinnittää koko huomion siihen, että esivalta on ottanut „taka-askelen” Purishkevitsheja kohti: jos sama esivalta, säilyttäessään valtakomennon (ja *demokraattivastaisen* kuristuskomennon) samat peruspiirteet, olisi ottanut „askelen” häntä, liberaalia, kohti, niin siinä olisi ollut kaikki, mitä hän tarvitsee. Olen todistanut „Vehin” kautta, vehiläisellä politiikallani (Miljukovin „Lontoo”), että minä, liberaali, olen „valtionvastaisten”, luopuruushenkisten, lapsellisten, rikoksellisten, „rosvomaisten”, moraalittomien, jumalattomien — ja miten „Vehissä” vielä sanotaan — demokraattien vilpitiön, vakava, säälimätön vihamies. Ja siitä huolimatta valtaa ei jaeta minun, vaan Purishkevitshin kanssa! — sellaista on *merkitykseltään* liberaalien politiikka kesäkuun 3 päivän kaudella, sellaista on merkitykseltään herrojen Struvein ja Miljukovien „stoly-pinilainen liberalismi”. Pysin sydämeni pohjasta sinun puoleesi, sanoo liberaali esivallan puoleen kääntyen, mutta sinä pidät Purishkevitschia minua parempana!

Proletaaristen demokraattien näkökanta kesäkuun 3 päivän kauden suhteen on sitä vastoin periaatteellisesti ja

perinjuurin toisenlainen. Esivalta on ottanut „taka-askelen” Purishkevitsheja kohti kehitystason ollessa toisenlaisen, paljon korkeamman kuin aikaisemmin. Myös 80-luvulla otettiin „taka-askel” aatelistoa kohti, mutta se oli taka-askel reforminjälkeisen Venäjän tasoon nähden, Venäjän, joka oli edennyt pitkälle niistä Nikolai I kauden ajoista, jolloin aatelistilanherra oli pitänyt komentoa ilman „plutokratiaa”, ilman rautateitä ja ilman kasvavaa kolmatta elementtiä. Samoin on nytkin, „taka-askel” Purishkevitsheja kohti otetaan porvarillisen agraaripolitiikan pohjalla, sen pohjalla, että porvaristo osallistuu järjestyneesti ja varmasti edustuslaitokseen: tämä on Purishkevitshin hegemoniaa siinä yleisessä, niin purishkevitsheilaisessa kuin miljukovilaisessakin, käänteessä, joka suuntautuu demokraattisia aineksia *vastaan*, joukkojen liikettä vastaan, niin sanottuja „äärimmäisyyksiä” vastaan, niin sanottua „intelligentti-(Vehi)vallankumousta” vastaan j.n.e.

Liberaalin tehtävänä on „säilyttellä” Purishkevitshia niin, että tämä „asettuisi ahtaammalle” ja antaisi enemmän tilaa liberaaleille, mutta niin, ettei tällöin suinkaan voitaisi kokonaan hävittää maan päältä kaikkia purishkevitsheilaisuuden taloudellisia ja poliittisia perustoja. Yleensä demokraatin ja varsinkin proletaaristen demokraattien edustajan, marxilaisen, tehtävänä on käyttää hyväksi kärkevää selkkausta, jotta pohjakerrokset saataisiin vedettyä areenalle juuri tuota hävittämistä varten. Yleensä Venäjän uudistamistehtävän kannalta katsoen kesäkuun 3 päivän kauden historiallinen merkitys onkin nimenomaan siinä, että tuo uusi askel tiellä, joka johtaa porvarilliseksi monarkiaksi muuttumiseen, on askel siihen suuntaan, että luokat erottuvat yhä enemmän joka suhteessa ja muun muassa yhä enemmän erottuvat liberalismi („vastuuntuntainen” oppositio Purishkevitsheja vastaan) ja demokratia (purishkevitsheilaisuuden kaikkien perustojen hävittäminen).

Tästä selviää, että Martov, joka arvostelee muka vain „epäonnistunutta määritelmää”, *itse asiassa* esittää *liberaalisen työväenpolitiikan* ohjelman. Hän näkee „taka-askelen”, jonka vanha esivalta on ottanut Purishkevitsheja kohti, mutta hän ei näe taka-askelta, jonka liberaalinen porvaristo on ottanut vanhaa esivaltaa kohti. Hän näkee, että vuoden 1905 tapahtumat ovat luoneet otolliset edellytykset liberaalisten porvarien „mobilisoinnille ja järjestämiselle”

Purishkevitsheja vastaan ja Purishkevitskien rinnalle, mutta hän *ei* näe, että nuo tapahtumat ovat luoneet „otolliset edellytykset” vehiläisen, vastavallankumouksellisen, liberaalisen porvariston mobilisoinnille ja järjestämiselle demokraattisia aineksia ja joukkojen liikettä vastaan. Martovin sitaatista seuraa sen tähden väistämättömästi, että työläisten on „tuettava” liberaaleja *näiden* taistellessa Purishkevitsheja vastaan ja luovutettava *hegemonia* liberaaleille, mutta siitä ei suinkaan seuraa, että työläisten on *huolimatta* liberaalien vehiläisyydestä ja *huolimatta* Miljukovien pyrkimyksistä istuuduttava Purishkevitskien rinnalle, nostettava pohjakerrokset työhön hävittämään purishkevitshilaisuutta loppuun saakka sen syvimpiä juuria (ja ylimpiä latjuksia) myöten.

Tästä selviää edelleen, miksi Martov voi ja miksi hänen täytyy olla yhtä mieltä Larinin kanssa perusasiasta, samalla kun hän on eri mieltä vain yksityisasioista, vain liberaalisen työväenpolitiikan tehtävien määrittämistavoista. Porvarillinen monarkia meillä jo on, sanoo Larin, maanomistajat eivät meillä enää ole „maaorjanomistajia”, vaan maatalousmiehiä, t.s. porvarillisia maalaisyrittäjiä. Siitä syystä meillä eivät ole vuorossa historialliset „hyppäykset”, meillä tulee olla, „*ei* hegemoniaa, vaan luokkapuolue” (Levitski), meidän tehtävämme on tukea perustuslaillisia liberaaleja säilyttäen itsenäisyytemme*. Meillä ei ole vielä porvarillista monarkiaa, väittää vastaan Martov, mutta meille on „täysin riittävää”, kun tiedämme, että itsevaltiuden ja perustuslaillisuuden yhdistelmä on ristiriitainen ja että meidän on „kouraistava vanhaa järjestelmää ristiriitaisuuksien akilleenkantapäältä”. Kumpikaan väittelijä ei näe syntyneen tai syntyvän porvarillisen monarkian ja vastavallankumouksellisen liberaalisen porvariston yhteyttä, kummallakin katoaa näyttämöltä „hegemonin” toiminta, joka määräisi Venäjän porvarillisen uudistamisen laajuuden lisäksi myös sen tyyppin; kummallakin — riippumatta siitä, puhuvatko he siitä vai eivät puhu — työväenluokka „järjestäytyy elämään” uudella, porvarillisella Venäjällä, mutta ei *järjestä* sitä vetämällä mukaansa demokraattisia aineksia, jotka voivat hävittää kaikki purishkevitshilaisuuden perustat.

* „Pitää puolemme tulevassa perustuslaillisessa uudistuksessa”, kirjoitti Larin.

V

Kiinnostavaa on, että Martovin seuraavat päätelmät työvät hänet vieläkin kouraantuntuvammin.

„Niinpä”, jatkaa Martov, „v. 1815 valtaan palanneet Bourbonit eivät luoneet porvarillista monarkiaa, mutta niiden oli pakko antaa omalle ja heidän takanaan seisovan aateliston herruudelle sellaiset poliittiset muodot, jotka jouduttivat porvariluokan järjestymistä ja antoivat sille mahdollisuuden kehittyä voimaksi, joka pystyi luomaan vuoden 1830 porvarillisen monarkian”...

Mainiota. Ennen vuoden 1815 Bourboneja, ennen vuotta 1789 monarkia oli Ranskassa feodaalinen, patriarkaalinen. Vuoden 1830 jälkeen monarkia oli porvarillinen. Entä min-käläinen oli monarkia, josta Martov ryhtyi puhumaan (omaksi vahingokseen), t.s. vuosien 1815—1830 monarkia? On selvää, että se oli „askel tiellä, joka johtaa porvaril-liseksi monarkiaksi muuttumiseen”. Martovin esimerkki kohdistuu kerrassaan merkittävästi häntä vastaan! Edelleen. Ranskan liberaalinen porvaristo alkoi osoittaa vihamieli-syyttään johdonmukaista demokratiaa kohtaan jo vuosien 1789—1793 liikkeessä. Demokraattien tehtävänä ei suin-kaan ollut porvarillisen *monarkian* luominen, kuten Martov mainiosti tietää. Ja liberaalisen porvariston horjumisista, petoksista ja vastavallankumouksellisesta mielialasta *huolimatta* Ranskan demokraattiset ainekset työväenluokan joh-dolla loivat monien vaikeiden „kampanjoiden” jälkeen sen valtiollisen järjestelmän, joka vakiintui vuodesta 1871. Porvarillisten vallankumousten alkukaudella Ranskan libe-raalinen porvaristo oli monarkistinen; porvarillisten vullan-kumousten pitkän ajanjakson lopulla — sitä mukaa kun proletariaatin ja demokraattisen porvariston (Martov älköön närkeästykö, jos sanomme „vasemmistoblokin”!) ainesten esiintymiset kävivät päättäväisemmiksi ja itsenäi-semmiksi — koko Ranskan porvaristo *muokattiin* tasavalta-laiseksi, kasvatettiin ja kouluttiin toisenlaiseksi, synnytet-tiin uudelleen. Preussissa ja yleensä Saksassa tilanherra piti hegemonian käsissään koko porvarillisten vallanku-mousten ajan, ja hän „kasvatti” porvariston oman itsensä mukaiseksi ja kaltaiseksi. Ranskassa porvarillisten vullan-kumousten kahdeksan vuosikymmenen kuluessa hegemo-

nian valloitti itselleen noin nelisen kertaa proletariaatti yhtyneenä eri tavoin pikkuporvariston „vasemmistoblokin” ainesten kanssa, ja sen tuloksena porvariston täytyi luoda sellainen valtiollinen järjestelmä, joka oli sopivampi sen antipodille.

On olemassa erilaista porvaristoa. Porvarilliset vallankumoukset ovat meille osoituksena sekä itse porvariston että työväenluokan eri ryhmien, kerrosten ja ainesten tavottoman moninaisista kombinaatioista. Kun XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen Venäjän porvarillista vallankumousta koskeviin konkreettisiin kysymyksiin „imetään” vastausta porvarillisen vallankumouksen „yleiskäsitteestä” — sanan ahtaimmassa mielessä — niin se on marxilaisuuden mataloittamista liberalismiksi.

„Niinpä”, Martov jatkaa, „Preussin vallanpitäjien täytyi vuoden 1848 vallankumouksen tukahduttamisen jälkeen saattaa voimaan perustuslaki ja muodostaa lakiasäätävä edustuslaitos, joka järjestettiin maanomistuksen etuja silmällä pitäen; mutta näiden perustuslaillis-parlamentaarisen järjestelmän surkeiden itujen perustalla järjestäytyi poliittisesti porvaristo, joka kuitenkin ei ole vielääkään onnistunut lopullisesti muuttamaan valtiota „porvarilliseksi monarkiaksi”.

Edellä mainittu määritelmä on näin ollen vajavainen siinä suhteessa, ettei siinä ole luokkien ratkaisevan yhteentörmäyksen momenttia, minkä puuttuessa ei voi realisoitua elämässä se objektiivinen tendenssi, joka ilmenee kesäkuun 3 päivän tyyppiä olevissa asiakirjoissa!”

Tuo on todellakin suurenmoista, eikö totta? Martov on kerrassaan taituri pukemaan reformistiset päätelmät, teoriat ja ohjelmat efektiivisen marxilaisilta ja efektiivisen vallankumouksellisilta näyttäviin sanoihin! Sen samaisen „määritelmän” vuoksi, jota Martov arvostelee, F. Dan löylytti niitä, jotka haluavat „tuppautua sinne, missä kerran saivat päihinsä”. J. Larin on kirjoittanut, ettei työväenluokan pidä järjestäytyä „vallankumouksen odottamiseksi”, vaan ilman muuta „puolustaakseen varmasti ja suunnitelmallisesti omia erikoisetujaan”. Nyt Martov tekee keksinnön: määritelmän vajavaisuutena on se, ettei siinä *ole luokkien ratkaisevan yhteentörmäyksen momenttia*. Kerrassaan mainiota!

Mutta tässä Martovin fraasissa on koomillisuuden lisäksi vielä jotain. Martov sanoi sanottavansa taiturimaisen välttelevästi. Hän ei sanonut, *mistä* luokista hän puhuu. Edellä

puhuttiin maanomistajista ja porvaristosta. Voidaan olettaa, että tässä Martov puhuu *vain* maanomistajien ja porvariston välisestä ratkaisevasta yhteentörmäyksestä. Vain *tällaisen* olettamuksen kannalta voidaan „ottaa vakavasti” Martovin lainatut sanat. Mutta *tällainen* olettaus paljastaa hänet sen sijaan erikoisen kouraantuntuvasti liberaalisen työväenpolitiikan saarnaajaksi tai puolustajaksi.

Määritelmässämme „ei ole” maanomistajaluokan ja porvariluokan välisen „ratkaisevan yhteentörmäyksen momenttia”! Älkäähän toki: määritelmässämme puhutaan suoraan, selvästi ja tarkasti näiden luokkien „*pikku riidoista*”. Meidän kannaltamme näiden luokkien riidat ovat *pikku riidoja*. Suurimerkityksellinen *ei ole* näiden luokkien, vaan muiden luokkien yhteentörmäys, joista „määritelmässä” puhutaan etempänä yhtä suoraan ja yhtä selvästi.

Kysymys asettuu siis tällä tavalla. Se, joka pitää kiinni marxilaisesta kannasta, ei voi odottaa Venäjän pelastuvan „kesäkuun 3 päivän kaudesta” mitenkään muutoin kuin „luokkien ratkaisevan yhteentörmäyksen” kautta. On käsiteltävä „kesäkuun 3 päivän kauden” historiallinen merkitys, jotta voitaisiin tietää, *mitkä* luokat voivat ja minkä luokkien täytyy (ei subjektiivisen tarpeellisuuden, vaan objektiivisen välttämättömyyden pakosta) nyky-Venäjällä törmätä ratkaisevasti yhteen. Martov nähtävästi luulee — niinkuin kaikki likvidaattoritkin luulevat —, että Venäjällä on odotettavissa ratkaiseva yhteentörmäys maa-aateliston ja liberaalisen porvariston välillä. (Huomautamme suluissa, että jos „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” ohjelmaluonnoksessa tullaan *suoraan* sanomaan tämä mielipide, niin likvidaattorit tekevät suuren palveluksen työväenliikkeelle selittäessään työläisille, mistä tässä on kysymys; *ellei* näiden kirjallisten äänenkannattajain ohjelmassa tulla sanomaan suoraan tätä mielipidettä, niin se on merkitsevä, että ohjelma kirjoitetaan mielipiteiden salaamiseksi, että ohjelma eroaa kummankin aikakauslehden propagandan todellisesta aatteellisesta sisällöstä.)

Me olemme sitä mieltä — ja se on „määritelmässämme” sanottu suoraan —, että Venäjän vanhantyyppisen tilanherramaanomistuksen ja liberaalisen porvariston välillä *ei ole* odotettavissa ratkaisevaa yhteentörmäystä; näiden

luokkien väliset yhteentörmäykset ovat väistämättömiä, mutta vain „pikku riitojen” muodossa, jotka „eivät ratkaise” mitään Venäjän kohtaloita eivätkä voi aiheuttaa mitään ratkaisevaa, vakavaa muutosta parempaan päin*.

Todella ratkaiseva yhteentörmäys on odotettavissa *muiden* luokkien välillä — yhteentörmäys porvarillisen yhteiskunnan, t.s. tavarantuotannon ja kapitalismin, maaperällä ja rajoissa.

Mihin tällainen mielipide pohjautuu? Sekä teoreettisiin näkökohtiin että vv. 1905—1907 kokemukseen. Noina kolmena vuotena Venäjä koki sellaisen kärkevän luokkien yhteentörmäyksen, jolla on eräs tärkein sija luokkien välisen kärkevien yhteentörmäysten maailmanhistoriassa. Ja silti jopa noin kolmena vuotena, porvarillisen yhteiskunnan oloissa, yhteiskunnan, jossa silloin ei ollut a!keellisimpiakaan porvarillisen vapauden ehtoja eikä takeita, yhteentörmäys tilanherramaanomistuksen ja liberaalisen porvariston välillä, tämän viimeksi mainitun ja vanhan vallan välillä ei ollut kärkevä eikä ratkaisevakaan. Kärkeviä ja ratkaisevia — jossain määrin kärkeviä ja ratkaisevia — olivat sitä vastoin talonpoikien ja tilanherrojen väliset, työläisten ja kapitalistien väliset yhteentörmäykset.

Millä on selvitetävissä tämä ilmiö? Ennen muuta sillä, että liberaalinen porvaristo on sidottu liian lujin taloudellisiin sitein tilanherramaanomistukseen, niiden edut ovat liiaksi punoutuneet toisiinsa, joten ensiksi mainitusta tuntuu vaarattomalta ja toivottavalta vain viimeksi mainitun reformointi eikä suinkaan sen tuhoaminen. Mieluimminkin hitain, jopa näkymättömän hidas reformointi kuin tuhoaminen — sillä tavalla ajattelee liberaalisten porvarien

* Tästä ei tietenkään seuraa, että liberaalinen porvaristo olisi yhdessä tilanherramaanomistuksen kanssa „samaa taantumuksellista massaa”, että selkkaukset edellisen ja jälkimmäisen välillä eivät esitä mitään osaa politiikassa, että ne eivät voi antaa aihetta demokraattiseen liikkeeseen ja että nuo selkkaukset voidaan jättää huomion ulkopuolelle. Moiset johtopäätökset olisivat oikean väitteen kehittämistä järjettömyydeksi, sitä, ettei ymmärretä, missä puitteissa tuo väite on oikea. Onhan tunnettua, että mitä „suurin oikeudenmukaisuus”, kun siinä mennään järjettömyyteen ymmärtämättä oikeudenmukaisen ja epäoikeudenmukaisen rajoja ja edellytyksiä, muuttuu „mitä suurimmaksi epäoikeudenmukaisuudeksi”: summum jus — summa injuria. Johdatamme venäläisen marxilaisuuden historiasta mieleen sen tosiasian, että tunnetussa Lontoon edustajakokouksessa annettiin Venäjän liberaalisista porvaripuolueista (ja niiden johdossa olevasta kadettipuolueesta) nimenomaan se arvio, joka on esitetty tekstissä ja täälläin tunnustettu välttämättömäksi „käyttää näiden puolueiden toimintaa kansan poliittisessa kasvattamisessa”.

valtaenemmistö *eikä* tuo luokka *voikaan* ajatella muulla tavalla Venäjän taloudellisen ja poliittisen tilanteen ollessa *nykyisellään*.

Edelleen, jos otetaan esim. lakkoliike, niin osoittautuu, että mainittuna kolmena vuotena Venäjä kehitti sen niin korkealle tasolle, jollaista ei ole ennen nähty missään maailman edistyneimmässä, kapitalistisimmassakaan maassa. Tämä panee *väistämättömästi* liberaalisen porvariston ajattelemaan siten, että vanhentuneiden työolojen hitainkin, näkymättömän hidas reformointi on parempi kuin päättävä eroaminen vanhasta; parempi on säilyttää vanha kuin erota siitä päättävästi. Sitä vastoin talonpoikaiston ja työläisten osalta on heidän taloudellinen asemansa tehnyt *mahdottomaksi* ajatella tuohon tapaan; taloudellinen asema aiheutti tässä todella kärkeviä, todella ratkaisevia yhteentörmäyksiä. Virheellistä on luulla, niinkuin narodnikit luulevat talonpoikien suhteen ja Trotski työläisten suhteen, että nuo yhteentörmäykset eivät mahdu porvarillisen yhteiskunnan puitteisiin. Mutta ei ole pienintäkään epäilystä, että *nuo* yhteentörmäykset ja *vain ne* voivat (edellyttäen yhteentörmäysten tiettyä lopputulosta) poistaa lopullisesti, hävittää kokonaan *kaiken* mikä on vanhaa, ränsistynyttä, esi-porvarillista.

Venäjän tilanherrat, alkaen Purishkevitshista ja aina Dolgorukovia myöten, ovat kasvattaneet ja kasvattavat liberaalista porvaristoamme historiassa ennennäkemättömän orjamaisuuden, luutuneisuuden, muutospelon hengessä. Venäjän talonpojat — Venäjän taloudellisen ja poliittisen tilanteen *ollessa nykyisellään* — muodostavat sinänsä väestön *porvarillisen* kerroksen, josta „yhteentörmäysten” aikakausi, porvarillisten vallankumousten aikakausi (tämän sanan historiallis-metodologisessa mielessä) *kasvattaa* työläisten ohjaavalla osanotolla porvaristoa, jonka erikoisuuksiin eivät kuulu yllä mainitut herttaiset ominaisuudet. Kasvattaakohan? tähän kysymykseen voidaan vastata vasta sitten, kun porvarillisten liikkeiden kausi Venäjällä päättyy. Siihen saakka tulevat Venäjän poliittisen ajattelun kaikki edistykselliset suunnat kiertämättömästi olemaan kahta päätyyppiä riippuen siitä, kallistuvatko ne liberaalien hegemonian puolelle, liberaalien, jotka pyrkivät muuttamaan ja uusimaan Venäjää loukkaamatta Purishkevitshija, vai työ-

väenluokan hegemonian puolelle, työväenluokan, joka vie mukanaan talonpoikaiston parhaat ainekset.

Sanoin: „kallistuvat”, sillä ei voida olettaa kaikkia edistyksellisiä suuntia tietoisiksi siinä mielessä, että ne käsittäisivät, missä ovat tämän tai tuon politiikan luokkajuuret. Mutta marxilaiset eivät voi olla marxilaisia, elleivät he ole löytäneet noita juuria, elleivät he ole käsittäneet, että niin työväenluokan erikoisetujen puolustaminen kuin myös sen valmistaminen esittämään tulevaa osaansa porvarillisella Venäjällä suuntautuvat yhteiskunnan objektiivisten voimasuhteiden pakottamana väistämättömästi samaan kahteen pääuomaan: joko *seurataan* liberaaleja (jotka kulkevat Purishkevitshien perässä tai heidän rinnallaan) tai johdetaan demokraattiset ainekset eteenpäin *huolimatta* liberaalien horjumisista, siirtymisestä puolelta toiselle, vehiläisyydestä.

VI

Olemme näin ollen välittömästi päätyneet surullisenkuuluisaan „vasemmistoblokkilaisuus”-kysymykseen. Liiottelematta voidaan sanoa, että Juri Tshatski ja F. Dan suorastaan riehuvat vasemmistoblokkilaisuutta vastaan; viimeksi mainitun politikoitsijan taholta se on sitä luonnollisempaa, sillä täytyyhän hänen jollain tavoin peitellä sitä, että hän kavalsi työläisten asian ja aiheutti keväällä 1907 hajaannuksen Pietarin työväenjärjestössä saadakseen aikaan liittoutuman kadettien kanssa! Mutta kysymys vasemmistoblokkilaisuudesta on mielenkiintoinen ja tärkeä periaatteellinen kysymys, kun ei puhuta ainoastaan ja yksinomaisesti vaalisopimuksista (nykyisen vaalilain aikana „vasemmistoblokki” on ollut käytännössä ani harvoin), vaan koko vaalipropagandan ja -agitaation yleisestä luonteesta ja sisällöstä. Maan runsaslukuisimman demokraattisen massan (talonpoikaiston ja sille läheisten maataviljelemättömän pikkuporvariston kerrosten) „pakottaminen” „tekemään valintansa kadettien ja marxilaisten välillä”; työläisten ja talonpoikaisdemokraattien „yhteistoiminta”-linjan noudattaminen vanhaa valtakomentoa ja horjuvaa vastavallankumouksellista liberaalista porvaristoa vastaan — juuri tämä on perustana ja olemuksena siinä „vasemmistoblokki”-taktiikassa, jolle ovat antaneet

siunauksensa sekä vuoden 1905 tapahtumien kulku (työläisten ja talonpoikain liike) että „työryhmän” ja työväen ryhmän äänestykset kummassakin ensimmäisessä Duumassa samoin kuin eri puolueiden lehdistön suhtautuminen demokratian peruskysymyksiin ja jopa III Duuman „talonpoikaisryhmän” kannanotto agraarikysymyksessä (vaikka tuossa ryhmässä oli runsaasti oikeistolaisaineksia!). Onhan tunnettua, että *kolmannen* Duuman 43 talonpojan maalaki ehdotus¹²⁴ oli kadettien, liberaalien ehdotusta paljon demokraattisempi, minkä itse kadetitkin ovat tunnustaneet!

Epäilemätöntä on, että likvidaattorit torjuvat „vasemmistoblokkilaisuuden” juuri tässä yleisperiaatteellisessa mielessä. Ja yhtä epäilemätöntä on, että heidän luopumisensa vasemmistoblokkilaisuudesta on demokratian asiaa kavaltamista. Maailmassa ei ole ollut *ainoatakaan* porvarillista vapausliikettä, joka ei olisi antanut esimerkkejä ja näytteitä „vasemmistoblokki”-taktiikasta, jota paitsi noiden liikkeiden *kaikki* voiton momentit ovat *aina* liittyneet tuon taktiikan menestyksiin, taistelun suuntaamiseen sille tielle huolimatta liberaalien horjumisista ja petoksista. Englannin XVII vuosisadan vallankumoukselle ja Ranskan XVIII vuosisadan vallankumoukselle antoi kantavuutta ja voimaa nimenomaan „vasemmistoblokkitaktiikka”, nimenomaan kaupungin „plebsin” (= nykyisen proletariaatin) ja demokraattisen talonpoikaiston liitto. Marx ja Engels puhuivat tästä monta kertaa, ei ainoastaan v. 1848, vaan paljoa myöhemmin. Ettemme esittäisi jo monia kertoja esitettyjä sitaatteja, muistutamme Marxin ja Lassallen kirjenvaihdosta vuodelta 1859. Lassallen „Sickingen” tragedian johdosta Marx kirjoitti, että draamassa esitetty kollisio „ei ole ainoastaan traagillinen, vaan se on juuri se traagillinen kollisio, joka täysin aiheellisesti johti vuosien 1848 ja 1849 vallankumouspuolueen haaksirikkoon”. Ja jo hahmotellessaan yleispiirtein lassallelaisten ja eisenachilaisten tulevien erimielisyyksien linjaa *kokonaisuudessaan*, Marx moitti Lassallea siitä, että tämä tekee virheen „asettaessaan *lutherilaisen ritari*opposition *plebeijiläis-müntzeriläistä* oppositiota korkeammalle”¹²⁵.

Meitä ei koske tässä se kysymys, onko Marxin moite oikea vai ei: luulemme, että se on oikea, joskin Lassalle puolustautui tarmokkaasti tuota moitetta vastaan. Tärkeätä on se, että „lutherilaisen ritari”-opposition (liberaalien ja

tilanherrain opposition, käännettynä XX vuosisadan alun venäjän kielelle) asettaminen „plebeijiläis-müntzeriläistä” (proletaaris-talonpoikaista, samalle kielelle käännettynä) *korkeammalle* oli Marxin ja Engelsin mielestä ilmeinen virhe, se oli heidän mielestään kerrassaan sallimatonta sosialidemokraatille!

Kiroillen ja sättien vasemmistoblokkitaktiikkaa likvi-daattorit yrittävät sanaporulla vaimentaa tällöin heräävän tärkeän periaatekysymyksen, onko „vasemmistoblokkilaisuus” ehdotonta jokaiselle työväenpuolueelle jokaisessa porvarillis-demokraattisessa liikkeessä. Kykenemättä asettamaan kysymystä periaatteellisesti, he joutuvat hassunkurisiin ristiriitaisuuksiin lyöden itse itseään. Esimerkiksi samainen L. Martov, joka pelkää „vasemmistoblokkia” kuin ruttoa, määrittellen „ohjelman perusteisien” puitteissa agraariohjelman kirjoittaa: „tilanherramaiden ottaminen pois niiden nykyisten omistajien hallusta ja niiden siirtäminen kansalle on edelleenkin oikeinta, kivuttominta ja edullisinta kulttuuriselle kehitykselle”. Meni vahingossa puheissaan — voi kauhistus! — kansallistamiseen! Tämä ensiksikin. Ja toiseksi, sanottuaan oikean ajatuksen Martov tuli sanoneeksi (päinvastoin kuin hänen kollegansa Tsherevanin: ks. tämän *vehiläistä* kirjaa „Nykytilanne” vuodelta 1908) *vasemmistoblokkilaisen* ajatuksen, sillä hänen hahmottelemansa agraariohjelma on *vasemmistoblokin* toimintaohjelma vanhaa valtakomentoa vastaan ja *kadettipuolueen tapaisia liberaalisia puolueita vastaan!* „Kun karkotat luonnon ovesta ulos, niin se lentää ikkunasta sisään”!!

L. Martovin määrittelemä agraariohjelma on sellainen, että sen pohjalla yhdistyvät (tosiasiallisesti yhdistyvät, t.s. yhtyvät *riippumatta* mistään „sopimuksista”) niin työläiset kuin myös trudovikkitalonpojat aatteellisine narodnikkijoh-tajineen. Ja päinvastoin, tuollainen agraariohjelma *erottaa* sekä työläiset että trudovikkitalonpojat yhteisesti kadeteista (ja yleensä liberaalisesta porvaristosta). Jos te tämän kerrassaan eittämättömän poliittisen johtopäätöksen lisäksi otatte huomioon, että agraarikysymys (kysymys demokraattisesta agraariuudistuksesta) on vapausliikkeemme keskeisin kysymys, niin huomaatte, että aikakautemme *keskeisim-män* kysymyksen suhteen Martovin oli *pakko* määritellä „vasemmistoblokkilainen” taktiikka!

Kuinka ja miten saattoi tapahtua moinen onnettomuus „vasemmistoblokkilaisuuden” vastustajallemme? Varsin yksinkertaisesti. Hänen täytyi joko *luopua* suoraan ja selvästi vanhasta ohjelmasta, mitä hän ei uskaltanut tehdä; hän ei ole vielä „saavuttanut” rohkeaa (luopuruudessa rohkeaa) Tsherevaninia eikä Larinia. Tai täytyi kertoilla edes likimain oikein vanhaa ohjelmaa, ja se edellyttää väistämättömästi „vasemmistoblokkilaisuutta”. Sellainen se on likvidaattoriemme karvas kohtalo.

VII

Meidän on vielä viitattava pariin tärkeään kohtaan Martovin artikkelissa. „Kun kesäkuun 3 päivän järjestelmän sisällä syntyy jokin tällainen selkkaus” (puhe on tätä järjestelmää mädättävistä ja kalvavista selkkauksista ja hankauksista), kirjoittaa hän, „niin työväenpuolueen tulee pyrkiä siihen, että saadaan omistavat luokat ottamaan askel tai toinen lainsäädännön demokratisoimisen ja perustuslaillisten takeiden laajentamisen suuntaan ja, mikä on meille sinänsä arvokkainta, kansan voimien esteettömän järjestämisen piirin laajentamisen suuntaan” (s. 50, „Nasha Zarja” № 7—8).

Määritelmä, jonka Martov tässä antaa, on varsin onnistunut. Mutta se on nimenomaan liberaalisen työväenpolitiikan tehtävien ja linjan määrittelyä. „Saada omistavat luokat ottamaan askel”, „laajentaa työn esteettömän järjestämisen piiriä” — näitä Martovin fraaseja kertailevat tarkalleen maailman *kaikki* vähänkin sivistyneet liberaaliset porvarit, joissa vähänkin on „eurooppalaisuuden” henkeä. Liberaalisen työväenpolitiikan ja marxilaisen työväenpolitiikan eroavaisuus alkaa *vasta* siitä ja silloin, missä ja milloin me näemme selitettävän työläisille, että vastikään esittämämme liberaalinen määritelmä on riittämätön, epätydyttävä, pettävä. On saatava omistamattomat luokat ottamaan askel siihen suuntaan, että muutetaan *sitä samaa* „piiriä”, jota liberaalit lupaavat „laajentaa”, vaihdetaan se *periaatteellisesti* toisenlaiseen „piiriin” — kas näin pitäisi (likipitäen) määritellä työväenpuolueen tehtävät ja pyrkimykset, mikäli ei aiota rakentaa liberaalista työväenpuoluetta.

Erisukummallisuutena panemme merkille, että siteerattuun kohtaan liittyvässä huomautuksessa L. Martov itse sanoo

määritelmänsä johdosta: „Tämä määritelmä tulee tietysti aiheuttamaan välttämättömästi syytöksiä opportunistista ja legalismista”. Entä millä luulette hänen torjuvan nämä syytökset? Sillä, että hän viittaa N. Rozhkovin kirjoitukseen, joka on julkaistu „Obskaja Zhizn”¹²⁶ lehden 171. numerossa. Tästä kirjoituksesta Martov lainaa 5 äärimmäisen epäonnistuneesti muotoiltua ja epäselvää riviä, joissa puhutaan „julkisista poliittisista liitoista”. Emme ole lukeneet tuota kirjoitusta. Olettakaamme, että Rozhkov on „julkisen puolueen” kannalla. Mutta mitä se tähän kuuluu, kun kysymyksessä on *Martovin* määritelmä *liberaalisesta työväenpolitiikasta*? Mistä lähtien on käynyt mahdolliseksi puolustaa *yhtä* omaa virhettä vetoamalla *toisen* kirjoittajan *toiseen* virheeseen?

Mutta selvimmin ja parhaiten ilmaisee Martovin artikkelin koko *hengen* seuraava tiradi artikkelin loppupykälän loppukappaleesta:

„Koko vaalikamppailua meidän on käytävä proletariaatin taistelulipun alla, proletariaatin, joka taistelee poliittisen itsemääräämisvapautensa puolesta, oikeudesta omata oma luokkapuolue ja kehittää vapaasti omaa toimintaansa, osallistua poliittiseen elämään itsenäisenä järjestyneenä voimana. Tätä periaatetta (kuulkaat) palvelemaan tulee alistaa niin vaaliagitaation sisältö kuin myös vaalitaktiikan ja vaaleja edeltävän organisatorisen työn menetelmät”.

Siinä sanat, jotka ilmaisevat *oikein* sen „periaatteen”, joka määrää likvidaattorien koko vaaliagitaation (ja koko politiikan) „sisällön”! Hyvät sanat: „ei ole tyypistettävä mitään, ei ole mistään kieltäydyttävä”, joilla Martov on lohdutellut marxilaista lukijaa, osoittautuvat vain sanoiksi, sisällyksettömiksi sanoiksi, kun „periaate” muotoillaan *noin*. Periaatepa osoittautuukin liberaalisen työväenpolitiikan periaatteeksi, juuri siinä on asian ydin.

Liberaalinen porvari sanoo työläisille: teillä on oikeus taistella, teidän pitää taistella *oman* poliittisen itsemääräämisvapautenne puolesta, oikeudesta omata *oma* luokkapuolue, kehittää vapaasti omaa toimintaanne, *osallistua* poliittiseen elämään itsenäisenä järjestyneenä voimana. Juuri näitä liberaalisen, sivistyneen, radikaalisen — kun käytämme englantilaista tai ranskalaista termiä — porvariston periaatteita tarjoaakin Martov työläisille marxilaisuuden nimellä.

Marxilainen sanoo työläisille: voidaksenne todella ja menestyksellisesti taistella „oman” poliittisen itsemääräämisvapautenne puolesta teidän on taisteltava koko kansan poliittisen itsemääräämisvapauden puolesta, osoitettava sille sen valtiollisen olemassaolon johdonmukaisesti demokraattiset muodot, vapautettava työtätekevien joukot ja kehittymättömät kerrokset liberaalien vaikutuksesta. Jotta puolueenne todellakin olisi luokkatehtävien ymmärtämisen tasolla, jotta sen toiminta todellakin olisi luokkatoimintaa eikä ammattikuntatoimintaa, niin sen ei pidä ainoastaan osallistua poliittiseen elämään, vaan myöskin suunnata — liberaalien kaikista horjumisista huolimatta — laajojen kerrosten poliittinen elämä ja omatoimisuus areenalle, joka on liberaalien osoittamaa areenaa paljon korkeampi, tavoitteisiin, jotka ovat paljoo oleellisempia, tärkeämpiä. Luokkatehtäviä ei ymmärrä se, joka erottaa luokalle „oman” „toiminta”-nurkan areenalta, jonka rajat, muodon ja laadun määräävät tai sallivat liberaalit. Luokkatehtävät ymmärtää vain se, jonka huomion (ja ajatusten sekä käytännöllisen toiminnan j.n.e.) kohteena on itse tuon areenan, sen koko muodon, sen koko laadun sellainen muuttaminen, joka ei rajoitu liberalismiin normeihin.

Missä nämä kummatkin määritelmät eroavat toisistaan? *Muun muassa* juuri siinä, että edellinen *jättää pois* ajatuksen työväenluokan „hegemoniasta”, kun taas jälkimmäinen määrittelee varta vasten juuri tämän ajatuksen; edellinen on entisen ekonomismin („työläisille taloudellinen, liberaaleille poliittinen taistelu”) nykyaikainen, uusin muunnos. jälkimmäinen pyrkii riistämään tietoisuudesta pohjan sekä entiseltä ekonomismilta että uusekonomismilta.

Nyt jää asetettavaksi viimeinen kysymys: missä Levitski ja Martov eroavat toisistaan? Siinä, että edellinen on nuoria, uuden polven likvidaattoreita, hän on vapaa perinteistä ja vanhoista muistoista. Nuoruudelle ominaisella kiihkolla ja avomielisyydellä hän sanoo suoraan: „ei hegemoniaa, vaan luokkapuolue”! Mutta Martov „on kokenut monta kovia”, hän oli muinoin vanhaiskralainen, hänessä on sekaisin vanhoja perinteitä, jotka eivät ole vielä kokonaan haihtuneet *, ja uutta likvidaattoruutta, joka ei ole vielä täysin

* Oikeamminkin: noiden perinteiden sisältö, niiden aatteellinen ydin on Martovilta jo tyystin haihtunut, mutta sanat ovat jääneet ja tottumus „leppymättömän internationalistin” „kunnolliseen kylttiin” vaikuttaa.

rohkea; siksi hän vannoo ja vakuuttaa utterasti: „ei saa mitään typistää, ei saa mistään kieltäytyä”, ja sitten pitkän pitkien kiertopuheiden jälkeen sanoo, että koko vaaliagitaa-tion „periaatteen” tulee näet olla likvidaattoruushenkinen.

Mutta koko juttu on juuri vaalikamppailun „periaat-teessa”.

„Prosvestshenije” №№ 1 ja 2,
joulukuu 1911 ja tammikuu 1912
Allekirjoitus: K. T u l i n

Julkaistaan
„Prosvestshenije” aikakauslehden
tekstin mukaan

ALKUPALJASTUKSIA KADETTIPUOLUEEN JA MINISTERIEN NEUVOTTELUISTA

Ne, jotka kuusi tai viisi ja puoli vuotta sitten nostivat hälytyksen sen johdosta, että kadetit neuvottelevat ministerien kanssa yleensä ja erikoisesti ministerinsalkuista, eivät voi olla tuntematta nyt syvää tyydytystä. Historian totuus ottaa omansa ja tulee toisinaan ilmi sellaiselta taholta, jolta totuutta vähimmin saatetaan odottaa. Paljastukset ovat nyt alkaneet, ja siitä huolimatta, että „asiasta kiinnostuneet” henkilöt (ja puolueet) tekevät kaikkensa estääkseen ilmitulon, paljastukset jatkuvat. Täydellä varmuudella voidaan sanoa, että nuo paljastukset vahvistavat ja vahvistavat täydellisesti sen, että silloiset hyökkäyksemme kadetteja vastaan olivat oikeutettuja.

Paljastukset aloitti Witte polemisoidessaan Gutshkovia vastaan. Witten esiintymisten tarkoitusperä ja hänen esiintymistensä luonne ovat mitä halpamaisimpia; pahimman lajin juonittelu, halu kampata ja päästä lähemmäksi salkkua — siinä hänen motiivinsa. Mutta onhan tunnettua, että kun kaksi varasta tappelee, niin siitä on aina jotain hyötyä rehellisille ihmisille, ja kun tappelee kolme varasta, niin hyöty lienee sitä suurempi.

Oleellisinta oli Witten kirjeessä tietysti se, että hänen täytyi tahtoen tai tahtomattaan esittää eräitä *tosiasioita* — tehden siten mahdolliseksi (ja tarpeelliseksi) tarkistaa nuo tosiasiat kysymällä kaikilta asiaan osallisilta. Witten kirjeestä käyvät ilmi seuraavat tärkeimmät tosiasiat:

1) Witten kanssa pidettyihin neuvotteluihin osallistui Shipov, Gutshkov, Urusov, J. Trubetskoi ja M. Stahovitsh, t.s. kadettipuolueen, rauhallisen uudistuksen puolueen ja lokakuulaisten puolueen toimihenkilöt.

2) „Neuvottelukokouksen ensimmäisessä istunnossa kreivi Witte (siteeraamme hänen kirjettään) ja yllä mainitut yhteiskunnalliset toimihenkilöt pääsivät periaatteessa yksimielisyyteen kaikista tärkeimmistä kysymyksistä paitsi sisäministerin nimittämistä koskevasta kysymyksestä”.

3) „Kreivi Witte vaati Durnovon nimittämistä, mutta yhteiskunnalliset toimihenkilöt, lukuunottamatta ruhtinas Urusovia, olivat tätä nimitystä vastaan. Ruhtinas Urusov koetti taivuttaa neuvottelukokoustovereitaan myöntymään Durnovon nimittämiseen, koska ajankohta oli vaikea ja viivyttely mahdotonta, ja näyttääkseen esimerkkiä sanoi omasta puolestaan olevansa valmis ottamaan vastaan Durnovon apulaisen viran ministeriössä... Seuraavassa istunnossa Shipov, Gutshkov ja ruhtinas Trubetskoi ilmoittivat, etteivät he voi osallistua ministeristöön, jossa tulisi olemaan Durnovo”...

4) Ehdokkaaksi asetettiin Stolypin, mutta hänestä ei päästy yksimielisyyteen, toiset kannattivat, toiset olivat vastaan.

Herää kysymys, mitä oikaisuja on tehnyt Gutshkov tähän asian esitykseen? Hän on vahvistanut, että „Durnovon ehdokkuuden innokkaana puolustajana oli ruhtinas Urusov, josta myöhemmin tuli I Valtakunnanduuman jäsen”. Gutshkovin kertoman mukaan Witte oli ollut kahden vaiheilla ja erään kerran jo suostuvainen luopumaan Durnovosta, koska lehdistö valmisteli paljastuksia ja jymy-artikkeleja tätä vastaan. „Kaikki kerrottu”, Gutshkov lisäsi, „tapahtui heti lokakuun 17 pn manifestin jälkeen, jolloin vallitsi mitä laajin, minä sanoisin hillitön, painovapaus”.

Neuvotteluja käytiin kauan: Gutshkov kirjoittaa „pitkistyneiden neuvottelujen uuvuttavista päivistä”. Stolypinista ei muka „kukaan antanut kielteistä lausuntoa, josta kirjoittaa kreivi Witte”. Luonnehtiessaan yleensä silloista tilannetta Gutshkov sanoo: „Nyt on ilmaantunut runsaasti isänmaan „pelastajia”... Entä missä he olivat silloin?.. Monet heistä eivät olleet silloin vielä päättäneet, kummalle puolelle barrikadia oli asetuttava”.

Tällaisia ovat Witten ja Gutshkovin tekemien paljastusten oleelliset kohdat; pikkuseikat jätämme tietysti sivuun. Historian totuus paljastuu täysin selvänä: 1) *Tuona Venäjän historian mitä vakavimpana ajankohtana kadettien ja loka-kuulaisten välillä ei ollut mitään vakavia eroavaisuuksia;*

2) „monet” (porvarilliset toimihenkilöt ja, Gutshkovin „hienosta” vihjauksesta päätellen, kaiketi ministeritkään) „eivät olleet silloin vielä päättäneet, kummalle puolelle barrikadia oli asetettava”. Mutta se on tosiasia, että neuvottelua pitämään kokoontuivat useamminkin kuin kerran „barrikadin” tietyllä samalla „puolella” olevat henkilöt. Niin ministerit kuin lokakuulaiset ja kadetitkin olivat neuvottelukokouksissa samalla puolella barrikadia. Historian totuutta ei voida epäillä eikä muuksi tulkita: ne olivat hallituksen ja vastavallankumouksellisen, liberaalisen porvariston keskustelu- ja neuvottelutilaisuuksia.

Silmäilkäpä nyt kadettien käyttäytymistä. Witten ja Gutshkovin tekemien paljastusten jälkeen (niin toisen kuin toisenkin kirjeet julkaistiin Pietarissa 26 p:nä ja Moskovassa 27 p:nä syyskuuta v.l.) kadetit ovat olleet visusti vaiti *omasta* osallisuudestaan yrittäen vain „härnätä” Gutshkovia. Syyskuun 28 päivän „*Retsh*” ja saman päivän „*Russkije Vedomosti*” nimenomaan „härnäävät” Gutshkovia sillä, että tämä oli muka sittemmin Durnovon aateveljien virkatoverina, mutta eivät julkaise mitään oikaisuja eivätkä mitään peruutuksia historiallisiin tosiasioihin nähden. Kolmas varas luottaa siihen, ettei häntä huomata Witten ja Gutshkovin kinastelun takia!

Silloin lokakuulaiset alkavat „kostaa” sekä Wittelle että kadeteille yhteisesti. Lokakuun 14 p:nä „*Golos Moskvyy*” lehdessä (kaksi viikkoa tunnustelua lokakuulaisten taholla, pelkurimaista ja halpamaista vaitioloa kadettien taholla!) ilmestyy „oikaisu” otsikoituna: „Kreivi Witte ja P. N. Durnovo liitossa kadettien kanssa”. Uudet paljastukset päätyvät seuraavaan: 1) J. Trubetskoi oli siihen aikaan kadetti-puolueen jäsen. 2) „Haluamatta johtaa kreivi Witteä jollain tavoin harhaan ruhtinas Trubetskoi katsoi velvollisuudekseen varoittaa tätä, että kaikista hänen neuvotteluistaan yhteiskunnallisten toimihenkilöiden kanssa” (työläis- ja talonpoikaisdemokraatteja eivät enempää lokakuulaiset kuin kadetitkaan ymmärrettävästi laske „yhteiskunnallisiin toimihenkilöihin” kuuluviksi: vuoden 1905 lokakuussa työläiset ja talonpojat olivat nähtävästi yhteiskunnan *ulkopuolisia* „toimihenkilöitä”!) „hän, ruhtinas Trubetskoi, tulee tiedottamaan oman puolueensa byroolle, mikä joka päivä kokoontuu professori Petrazhitskin asuntoon käsittelemään juoksevia asioita”. 3) Stolypinin ehdokkuutta vastusti

erikoisen kiihkeästi hra Petrunkevitch, joka arveli, „että äärimmäisessä tapauksessa (sic! *) on kehotettava kreivi Witteä nimittämään sisäministeriksi mieluummin Durnovo kuin Stolypin. Muut kadettipuolueen toimihenkilöt yhtyivät täydellisesti Petrunkevitchin kantaan, ja ruhtinas Trubetskoin tehtäväksi annettiin saattaa kreivi Witten tietoon niiden yhteiskunnallisten toimihenkilöiden lopullinen kanta, jotka pitivät istuntojaan Petrazhitskin asunnossa”. Trubetskoi lähti seuraavana aamuna kreivi Witten luo ja ilmoitti tarkalleen kadettipuolueen byroon lausunnon kummastakin ehdokkaasta.

Onko J. Trubetskoi vahvistanut oikeaksi häneen kohdistuneen viitteen? Hän on vahvistanut sen täydellisesti, sanoen sekä „Novoje Vremjan” kirjeenvaihtajalle (lokakuun 15 pn numero) että „Retshin” kirjeenvaihtajalle (lokakuun 19 pn numero) „Golos Moskvyn” tiedotuksen olevan „täysin tarkan”. „Sana „byroo” ei ehken ole sopiva”, sanoi Trubetskoi, „olisi pitänyt sanoa: puolueen” (kadettipuolueen) „johtomiehet”, Trubetskoin toinen, yhtä epäoleellinen „oikaisu” koskee sitä, että Witten luona hän kävi „ehken 2—3 päivän kuluuttua eikä seuraavana aamuna”. Lopuksi Trubetskoi sanoi „Retshin” kirjeenvaihtajalle:

„Pitänee vastustaa erästä Gutshkovin väitettä. Hän sanoi, että yhteiskunnalliset toimihenkilöt kieltäytyivät menemästä hallitukseen vain Durnovon vuoksi. Se ei ole aivan niin (ei ole aivan niin!), mitä tulee minuun ja, ellen erehdy, Shipoviin. Minä ja Shipov sanoimme suostuvamme menemään hallitukseen ehdolla, että ohjelma laaditaan ennakoita, mutta Witte taivutteli meitä menemään ministeristöön asettamatta tuota ehtoa. Tässä juuri onkin ero meidän ja Gutshkovin välillä, joka muistaakseni ei asettanut sellaista ehtoa”. Varovaisia ovat hra Trubetskoin sanat tämän kohdan suhteen: „ei ole aivan niin”, „muistaakseni”!

Hra Petrunkevitch esiintyi „Retshissä” 19 p:nä loka-kuuta — kolme viikkoa sen jälkeen, kun paljastukset alkoivat! Ja katsokaas, miten hän esiintyy.

Hän alkaa järkeilemällä pitkälti (27 riviä) siitä, ettei muistiin ole luottamista, ja että muistiinpanoja teki yksinomaan Shipov.

* — sillä lailla! Totm.

Mihin tarvitaan tuota järkeilyä? Tahdotteko, että totuus tulisi julki heti ja täydellisesti? Siinä tapauksessa ei ole mitään sen helpompaa, kuin *nimetä kaikki* osalliset ja kysyä heiltä. Ellette halua tuoda ilmi totuutta *omasta* puolueestanne, niin turhaa on olla piilosilla ja vedota Shipoviin.

Edelleen 27 rivillä järkeillään lokakuulaisten taipuvaisuudesta „puhua perättömiä”.— Mikä merkitys on tuolla järkeilyllä, kun kerran „Golos Moskvyy” on maininnut *henkilön*, joka on vahvistanut tiedotuksen todeksi?? Hra Petrunkevitch pyrkii ilmeisesti kätkemään suoran ja selvän kysymyksen kirjalliseen ja diplomaattiseen roskakasaan. Moinen menettely *ei ole rehellistä*.

Seuraa 20 riviä hra Trubetskoille tarkoitettua piikittelyä: „henkilökohtaisia muistelmia” — mitään muita kuin henkilökohtaisia muistelmia ei ole olemassakaan! — ruhtinas „*ei ole*” tästä „*puhunut kenellekään sanaakaan*” — kursivointi Petrunkevitchin, joka ilmeisesti moittii siten Trubetskoita epätahdikkaudesta. Sen sijaan, että vastaisivat kysymykseen suoraan, kadetit alkavat moittia toinen toistaan epätahdikkaudesta! Mitä muuta *voisi* moinen menettely merkitä, ellei sitä, että se tuo ilmi paljastuksien aiheuttaman kadettien *mieliharmin?* tuo ilmi heidän yrityksensä *hämätä* juttu (älkää olko muka vastaisuudessa epätahdikas, ruhtinas!).

74 riviä pilkän esipuheen jälkeen seuraa vihdoin varsinainen peruutus: 1) kadettipuolueen byroo oli Moskovassa eikä siitä syystä voinut kokoontua Petrazhitskin luo; 2) Petrazhitski „ei siihen aikaan kuulunut puolueen asioita johtavien henkilöiden joukkoon”; 3) „niitä muutamia jäseniä (kadettipuolueen byroon jäseniä), jotka olivat Pietarissa, ei oltu valtuutettu ryhtymään mihinkään neuvotteluihin saatikka liittoihin kreivi Witten, Durnovon tai jonkun muun kanssa”. 4) „Minä (hra Petrunkevitch) olin henkilökohtaisesti *yhden* (kursivointi hra Petrunkevitchin) kerran Petrazhitskin luona, jolloin todellakin keskusteltiin ruhtinas J. Trubetskoin mahdollisesta asettamisesta kansanvalistusministeriehdokkaaksi ja tällöin kaikki läsnä olleet ilmaisivat vakaumuksenaan, että ruhtinas voi astua tarjottuun virkaan vain ehdolla, että koko ministeristöllä on selvä ja määritelty ohjelma, joka vastaa täydellisesti poliittisen ajankohdan vaatimuksia, ja että ministeristö olisi

lisäksi sellainen, johon „yhteiskuntapiirit” (muistakaa, *mitä* tarkoittavat „yhteiskuntapiireillä” *kaikki* kiistelijät: työläiset ja talonpojat *eivät ole* „yhteiskuntapiirejä”) voivat luottaa. Varsin mahdollista on, että tällöin arvosteltiin eri ehdokkaiden, muun muassa Durnovon ja Stolypinin persoonallisia ja poliittisia ominaisuuksia, mutta en muista kiihkomielistä puhetta, joka sai vakuuttumaan kaikki läsnäolleet, eivätkä sitä muista viimeksi mainitutkaan, joiden muistitietoihin olen turvautunut”.

Tässä onkin hra Petrunkevitshin koko asiallinen „peruutus”, minkä lisäksi hän vielä 48 rivillä piikittelee Trubetskoita, jonka muisti on muka pettänyt, sillä kadetti-puolue ei tehnyt mitään liittoa Durnovon kanssa „eikä päästänyt puolueensa jäsentä, ruhtinas Trubetskoita, osallistumaan ministeristöön, jota puolue ei voinut kannattaa”.

„Retshissä” lokakuun 27 p:nä julkaistut Trubetskoin ja Petrunkevitshin kirjeet eivät anna mitään uutta lisäaineistoa: edellinen väittää, että juuri Petrunkevitsh „kehotti antamaan Durnovolle etutilan Stolypiniin verrattuna”, jälkimmäinen kieltää sen.

Mikä on siis lopputulos?

Hra Petrunkevitsh sanoi, että niitä muutamia byroon jäseniä, jotka olivat Pietarissa, *ei oltu valtuutettu ryhtymään mihinkään neuvotteluihin*, mutta vahvistaa vastoin tahtoaan neuvottelut *todeksi!* „Petrazhitskin luona pidetyssä neuvottelukokouksessa”, kirjoittaa hra Petrunkevitsh itse („Retsh” 27. X), „keskustelimme ruhtinas Trubetskoin ehdokkuudesta”.

Siis *neuvotteluja käytiin*. Jos kerran „puolue”, kuten sama hra Petrunkevitsh kirjoittaa, „ei päästänyt” Trubetskoita, niin neuvotteluja *käytiin siis puolueen nimissä!*

Hra Petrunkevitsh kumoo itsensä erinomaisella taidolla. Neuvotteluja ei ollut, mutta... mutta „neuvottelukokous ehdokkaasta” oli. Puolueen byroon istuntoja ei ollut, mutta... mutta puolueen päätös oli. Moiset sääliittävät verukkeet ovat luonteenomaisia henkilöille, jotka eivät onnistu *piiloutumisyrityksessään*. Mikä olisi tosiaankin yksinkertaisempaa, kuin nimetä *kaikki* neuvottelukokouksen osanottajat? kuin esittää „byroon” tai puolueen taikka johtohenkilöiden

konkreuttinen päätös? Kuin esittää se muka selvä ja määritelty ohjelma, jota kadetit (muka) vaativat Witten ministristöltä? Mutta siinähan se liberaalimme onnettomuus onkin, että he *eivät voi* sanoa totuutta, että he *pelkäävät* sen olevan heille *tuhoisan*.

Niinpä sitten ilmaantuukin pikkumaisia, vähäpätöisiä juonia, verukkeita ja tekosyitä, jotka tekevät vaikeammaksi (ainakin vähemmän tarkkaavaiselle lukijalle) saada selvää siitä suurimerkityksisestä historiallisesta kysymyksestä, miten liberaalit suhtaantuivat hallitukseen lokakuussa 1905.

Miksi totuus on tuhoisaa kadeteille? Siksi, että neuvottelut tosiasiana, niiden asema ja ehdot kumoavat sadun kadettien „demokratismista” ja ovat todistuksena heidän liberalisminsa vastavallankumouksellisuudesta.

Olisiko yleensä todella demokraattinen puolue voinut ryhtyä neuvotteluihin sellaisen miehen kuin Witten kanssa ja sellaisena aikana kuin lokakuussa 1905? Ei, ei olisi voinut; sellaisia neuvotteluja varten piti ehdottomasti olla tietty yhteinen pohja, nimittäin vastavallankumouksellisten pyrkimysten, mielialojen ja aikeiden muodostama yhteinen pohja*. Witten kanssa ei voitu neuvotella mistään muusta kuin demokraattisen joukkoliikkeen tukahduttamisesta.

Edelleen. Vaikka olettaisimmekin hetkeksi, että kadetit ryhtyivät neuvotteluihin *omaten* demokraattisia tarkoituksia, niin olisiko demokraattinen puolue voinut olla puhumatta kansalle näistä neuvotteluista, kun ne keskeytettiin? Ei millään muotoa. Juuri tässä ilmeneekin ero vastavallankumouksellisen liberalismin ja sellaisen demokratismien välillä, joka ei ansaitse moista luonnehtimista. Liberaali *tahtoo* laajentaa vapautta, *mutta siten*, etteivät demokraatit siitä voimistuisi ja että neuvotteluja ja lähentymistä vanhan vallan kanssa jatkettaisiin, voimistettaisiin ja varmennettaisiin; sen tähden liberaali *ei voi* neuvottelujen keskeydyttyä antaa niistä julkista tietoa, sillä siten hän

* Ks. *tämän* yhteisen pohjan mainiota, *iisensä* hra Miljukovin artikkeleihin („Vuosi taistelua”) perustuvaa selitystä J. K:n artikkelista: „Venäläisen liberalismin historiaa” kokoelmassa „Zarnitsy”. Pietari, 1907. „Kreivi Witten virkaero on samaa kuin viimeisen sopimuksentekomahdollisuuden menettäminen”, kirjoitti hra Miljukov huhtikuun 18 p:nä 1906 tunnustaen siten mitä selvemmin ja määrittelyimmän, että *sopimusta* oli hierottu ja oli ollut *mahdollista* ja tarkoituksenmukaista yrittää *toistamiseen* päästä sopimukseen.

vaikeuttaisi uusien neuvottelujen alkamista, „paljastaisi itsensä” demokraateille, katkaisisi suhteensa esivaltaan, ja juuri siihenhän liberaali ei kykenekään katkaisemaan suhteitaan. Sitä vastoin demokraatti, jos hän joutuisi käymään neuvotteluja Witten kanssa ja huomaisi neuvottelut turhiksi, antaisi niistä heti paikalla julkisen tiedon, saattaen siten häpeään herrat Wittet, paljastaen heidän pelinsä ja saaden aikaan demokraattisen liikkeen edistymistä.

Kiinnittäkää niin ikään huomiota ministeristön ohjelmaa ja kokoonpanoa koskevaan kysymykseen. Jälkimmäisestä puhuvat kaikki osanottajat ja tarkasti ja selvästi puhuvatkin: sille ja sille tarjottiin sitä ja sitä salkkua. Mutta *edellisestä*, t.s. ohjelmasta *ei ainoatakaan* selvää ja tarkkaa sanaa! Ketkä olivat salkkuja tavoittamassa, sen sekä Trubetskoj että Petrunkevitch muistavat hyvin ja puhuvat siitä. Mikä oli „ohjelma”, sitä *ei kukaan* heistä *sano!* Mitä tämä on, sattumako? Ei tietenkään. Se johtuu siitä (ja epäilemättä todistaa sitä), että „ohjelmat” olivat herroilla liberaaleilla yhdeksännellä sijalla, pelkästään kylttinä, „sanaloruna” — todellisuudessa ei Witten ohjelmana voinut olla mikään muu kuin vallan lujittaminen ja demokratian heikentäminen, ja hän olisi *noudattanut* vain sitä politiikkaa, olipa lupaukset, vakuuttelut ja ilmoitukset millaisia tahansa, — „elintärkeänä” asiana heillä oli salkkujen jako. Vain sen vuoksi esimerkiksi Witte saattoi *vallan* unohtaa ohjelman (Witten kertoman mukaan oli olemassa jopa täydellinen periaatteellinen yksimielisyyskin!), mutta sen, kuka on parempi (tai kuka huonompi?), Durnovo vaiko Stolypin, sen kiistan muistavat kaikki, siitä puhuvat kaikki, siitä esittävät kaikki lainauksia milloin minkin henkilön puheista tai todisteista.

Naskalia et pussiin piilota. Historian totuus käy kyllin selvänä esiin yksinpä kolmen neljän hengen tarkoituksellisesti väritetyistä kertomuksistaikin.

Venäjän koko liberaalinen porvaristo Gutshkovista Miljukoviin asti — joka epäilemättä on poliittisesti vastuussa Trubetskoista — kääntyi heti lokakuun 17 pn jälkeen *pois* demokratiasta Witten puoleen. Ja tämä ei ole sattuma eikä yksityisten henkilöiden petos, vaan *luokan* siirtymistä sen taloudellisia etuja vastaavalle vastavallankumoukselliselle

kannalle. Vain tällä kannalla ollen kadetit saattoivat käydä neuvotteluja Trubetskoin välityksellä Witten kanssa v. 1905, Muromtsevin välityksellä Trepovin kanssa v. 1906 j.n.e. Ymmärtämättä, missä vastavallankumouksellinen liberalismi eroaa demokratiasta, ei voida ymmärtää lainkaan tämän viimeksi mainitun historiaa eikä sen tehtäviä.

„*Prosvestsheniye*” № 1,
joulukuu 1911
Allekirjoitus: P.

Julkaistaan
„*Prosvestsheniye*” aikakauslehden
tekstin mukaan

KOLME VÄLIKYSYMYSTÄ

Valtakunnanduuman — yksinpä III:kin Duuman — pika-kirjoituspöytäkirjat ovat sinänsä merkillepantavan mielenkiintoista ja opettavaista poliittista aineistoa. Liioittelematta voi sanoa, että ostettavan „Rossija” lehden liite on kaikkia liberaalisia lehtiä arvokkaampi. Sillä liberaaliset lehdet kaunistelevat liberaaleja, tasoittelevat teräviä särmiä toisaalta „oikeistolaisten” ja toisaalta väestönjoukkojen todellisten edustajain kysymystenasettelusta, antavat aina ja pysyvästi vilpillisen arvion „sisäpolitiikkamme” *olemuksesta*. Mutta juuri vastaavien kysymysten *asettelussa*, juuri asian *olemuksen* arvioinnissa onkin nykyajan kaikkien yhteiskunnallis-taloudellisten ja poliittisten tehtävien painopiste.

Yritämme mikäli mahdollista selittää sanottua niiden keskustelujen nojalla, joita käytiin kolmesta välikysymyksestä: ohranasta, nälänhädästä ja vuoden 1881 „väliaikaisesta” säädöksestä ¹²⁷.

Duuman nykyisen istuntokauden ensimmäinen istunto alkoi puheella, jonka lokakuulaispuheenjohtaja piti Stolypinista. Mielenkiintoista siinä oli se, että lokakuulaisten johtajan sanojen mukaan, „hän (Stolypin) oli pitänyt herkeämättä huolta jatkuvasta, joskin varovaisesta, harkitusta Venäjän valtiollisen ja yhteiskunnallisen elämän kehityksen edistämisestä”. Mainiota, eikö totta? Stolypin „edistäjänä”? Moni Rodzjankon puheen demokraattinen lukija lienee pysähtynyt miettimään sitä, miksi koko tämän hallitusjärjestelmän aikana, tämän valtiojärjestyksen aikana, sen luokan säilyessä, jonka politiikkaa ajoi Stolypin, ei voi olla *muunlaista*, paitsi nykyistä, kyseistä

„edistystä” — joka ei tyydytä edes lokakuulaisia. Kukaan niistä Duuman edustajista, jotka olivat saapuvilla tätä puhetta pidettäessä * ja pitävät itseään demokraatteina, ei valitettavasti halunnut pysähtyä selittämään stolypinilaisen „edistys”-muodon *luokkajuuria*.

Siihenhän olisi ollut sopivaa aihetta keskusteltaessa ohranasta.

Stolypin „luotti kunnianarvoisaan A. I. Gutshkoviin”, jylisi Markov 2., „ja tämän yhtä kunnianarvoisiin, Duuman keskustalaisiin kuuluviin ystäviin. Luottamuksesta häntä rangaistiin kuolemalla. Rauha, jota olemme saaneet tuntea, on haudan rauhaa. Muuta rauhaa ei ole (ääniä vasemmalta: oikein). On olemassa vallankumouksellista nousua... Rauhaa ei ole, vaan lähenee vallankumous. Vallankumousta vastaan on taisteltava, taisteltava rinta rintaa vasten, otsa otsaa vasten (naurua vasemmalta), nuo roistot, fanaatikot ja lurjukset on hirtettävä. Tämä minulla oli sanottavaa tämän välikysymyksen kiireellisyyttä vastaan”.

Tällä tavoin asetti kysymyksen tilanherrojen edustaja.

Markov 2:sen jälkeen puhui — jo itse asiasta — Roditshev. Hän puhui kauniisti, niinkuin aina. Mutta tämä kaunopuheisen liberaalin kysymyksenasettelu oli uskomattoman kurjaa. Liberaalisia fraaseja, fraaseja eikä muuta. „Kun keskustomitea (lokakuulaisten keskustomitea)”, huudahti hra Roditshev, „sanoo oppositiosta, että tämän pyrkimyksenä on poliittisten vastustajiensa murhaaminen, niin se on hävytöntä valhetta. Tämänkin valheen olen valmis antamaan teille anteeksi, jos vannotte ottavanne hengiltä käärmeen, joka on anastanut vallan Venäjällä, tekevänne lopun kyttävallasta” (ks. „Rossijan” pikakirjoituspöytäkirjaa s. 23 ja vielä kerran s. 24, missä niin ikään „vannotaan”).

Efektiiä, „hirmuisen” efektiiä! Roditshev on valmis antamaan anteeksi lokakuulaisille, jos nämä „vannovat” teke-

* Markov 2:sen puheesta tiedämme, että työläisedustajat eivät olleet saapuvilla. „Te”, sanoi Markov 2. kääntyen heidän puoleensa, „ilmaisitte avoimesti suhtautumisenne... kun penkinne olivat juuri tyhjät... Te lähditte pois... Joskaan en siitä hyvästä teltä kunnioita, niin ymmärrän kuitenkin”. Markov 2. käyttäytyy Duumassa hyvin usein kerrassaan hullugaanimaisesti. Mutta häneltä lainaamme sanoista, samoin kuin hänen kollegojensa monen monista lausunnoista käy ilmi, että he asettavat kysymyksen suoraan, tietyn luokan kannalta. Tämä suoruus on joukkojen poliittisen tietoisuuden kehittämisen kannalta useinkin sata kertaa hyödyllisempää kuin „luokkien yläpuoliseen” asennoitumiseen pyrkivien liberaalien kuluneet fraasit.

vänsä lopun! Riittää jo valehtelu, hra lörpöttelijä: enempiä lokakuulaiset, kuin *tekään*, kadetit, ette voi *tehdä loppua* mistään todellisesta pahasta, vaikka kuinka „vannoisitte”. Tällaisessa vakavassa kysymyksessä te *pimitätte* „vannomis”-fraseologialla joukkojen poliittista tietoisuutta sen sijaan, että selventäisitte sitä, te *ahdatte* päähän *roskaa* sanaporullanne sen sijaan, että selvittäisitte rauhallisesti ja kertoisitte yksinkertaisesti ja selvästi, *miksi* tuo „käärme” on anastanut, on voinut anastaa tämän vallan ja miksi sen on täytynyt se anastaa.

Koska hra Roditshev ei selitä sitä eikä uskalla kajota suoraan ja avoimesti kysymyksen ytimeen ja olemukseen, hän ei eroa lokakuulaisista suinkaan kysymyksen asettelussa, hän eroaa niistä vain lennokkaan kaunopuheisuutensa ansiosta eikä periaatteessa. Kun hiemankin tarkkaavaisemmin silmäilee hänen puhettaan ja edes hiukan ajattelee sitä, niin hän on oikeastaan lokakuulaisten kannalla: *vain* siksi hän saattaakin luvata näille „anteeksiannon”, jos nämä „vannovat”. Kaikki nuo anteeksiannot, kaikki nuo vannomiset ovat läpeensä pelkkää komediaa, jota vähänkin johdonmukaista demokratiaa pelkäävät liberaalit esittävät. Tästä johtuu, että kysymys asetetaan siten, kuin näemme Roditshevin sen asettavan puhumalla „määräsuhteesta”, puolustamalla Lopuhinia j.n.e. Lokakuulaisten ja liberaalien kannanotoissa *ei ole* oleellista eroa.

Syventykääpä sitä vastoin Pokrovski 2:sen puheeseen. Hän aloittaa viittaamalla siihen, että hänen ja hänen kollegojensa välikysymys „oleellisesti eroaa kokonaan” lokakuulaisten välikysymyksestä. Ja vaikka Pokrovski 2:sen ja hänen kollegojensa välikysymyksessä on kohtia, jotka eivät ole aivan onnistuneita, tuo *oleellinen* ero pantiin silti aivan oikein merkille. „Meitä ei huoleta se”, sanoi Pokrovski 2., „että ohrana on tuhoisa hallitukselle, mikä teitä huolettaa; meitä huolettaa se, että ohrana, jota hallitus kultivoi teidän avustuksellanne, että tuo ohrana saattaa tuhoon maan”...

Ja Pokrovski 2. yrittää *selittää* — ei deklamoida, vaan selittää — miksi esivalta tarvitsee ohranaa ja mitkä ovat moisen laitoksen luokkajuuret („vannomiset” ja „anteeksiannot” eivät koske luokkajuuriin). „Hallituksen”, sanoi Pokrovski 2., „joka on muuttunut täysin vieraaksi yhteiskuntapiireille, hallituksen, jolla ei ole ollut yhteiskuntapiireissä

mitään kannatusta, koska se on muuttunut demokraattien viholliseksi, hallituksen, jossa oli vain kuolleen aateliluokan surkeita rippeitä, tämän hallituksen *on pitänyt* (kursivointi meidän) suojautua, vetäytyä erilleen ja eristäytyä yhteiskuntapiireistä — ja niinpä se on luonut ohranan... Ja nyt, sitä mukaa kun laaja yhteiskunnallinen liike kasvaa, sitä mukaa kun kaikki laajat demokraattiset kerrokset yhtyvät tähän liikkeeseen, ohranan merkitys ja vaikutusvalta kasvaa”.

Pokrovski 2. itsekkin nähtävästi huomasi, ettei sana „yhteiskuntapiirit” ole tässä tarkka ja ryhtyi siksi käyttämään sen asemesta *oikeaa* sanaa: demokraatit. Joka tapauksessa hän yritti — ja se on hänen hyvin suuri ansionsa — *selittää* ohranan olemusta, ottaa selvää sen luokkajuurista, sen yhteydestä *koko* valtiojärjestykseen.

Vaikka jättäisimmekin sivuun hra Roditshevin hillittömän ja mauttoman fraseologian, niin eikö ole ilmeistä, että Pokrovski 2:sen ja Gegetshkorin kysymyksenasettelu eroaa Roditshevien kysymyksenasettelusta kuin taivas maasta? Muuten työläisedustajain kysymyksenasettelussa oli oleellista demokratismia ja vain demokratismia johdonmukainen soveltaminen. Tärkeimpiä tehtäviä III Duumassa yleensä, m.m. vv. 1906—1911 kauden jälkeen ja varsinkin IV Duuman vaalien edellä on selittää, mikä syvä ero on todellisen demokratismia ja kadettien liberalismia („yhteiskuntapiirien” liberalismia) välillä, joka syyttä kantaa demokratian nimeä.

Siirtykäämme seuraavaan, nälänhätää koskevaan väliskysymykseen. Ensimmäisenä puhui hra Dzubinski ja puhui peräti kehnosti. Ei sen vuoksi, ettei hänellä olisi ollut paikkansapitäviä tosiasioita — ei, hän oli valinnut ehdottomasti paikkansapitäviä tosiasioita ja esitti ne yksinkertaisesti, selvästi ja totuudenmukaisesti. Ei sen vuoksi, ettei hän olisi ollut myötätuntoinen nälkäänäkeviä kohtaan — ei, epäilemättä hän oli myötätuntoinen. Ei sen vuoksi, että hän olisi ollut arvostelematta hallitusta, — hän arvosteli sitä koko ajan. Mutta hän ei puhunut kuin demokraatti, vaan niin kuin liberaalinen virkamies ja se on hänen puheensa perusvika, se on työryhmän „intelligenttien” koko asennoitumisen perusvika, mikä ilmenee vieläkin selvemmin esim. ensimmäisen ja toisen Duuman pöytäkirjoista. Dzubinski

erosi kadeteista vain siinä, ettei hänen puheessaan ollut vastavallankumouksellista sävyä, jonka jokainen tarkkaavainen henkilö aina huomaa kadettien puheista; mutta kysymyksenasettelussaan Dzjubinski ei mennyt liberaalisen virkamiehen katsantokantaa pitemmälle. Sen tähden hänen puheensa oli niin äärettömän heikko, niin tappavan ikävä, niin rujo — varsinkin kun vertaa sitä puheeseen, minkä piti hänen puoluetoverinsa, talonpoika Petrov 3., jossa tuntuu (niinkuin miltei jokaisessa toisen ja kolmannen Duuman *talonpoikais*-trudovikissa) todellinen, vakaumuksellinen, „maaperän omaava” demokraatti.

Katsokaas, miten hra Dzjubinski alkaa. Nälänhädästä puhuessaan hän asettaa pääpainon... mihin luulette hänen sen asettavan?.. „vuoden 1900 kesäkuun 12 pn väliaikaisten sääntöjen” elintarvikesäädökseen!! Huomaatte heti, että tämä mies, tämä poliittinen toimihenkilö on elävimmät vaikutelmansa nälänhädästä saanut, ei omakohtaisesta kokemuksestaan, ei joukkojen elämän havainnoimisesta eikä tämän elämän syvästä käsittämisestä, vaan poliisioikeuden oppikirjasta ja tällöin tietenkin hän on ottanut liberaalimmman, kaikkein liberaalimmman professorin uusimman ja parhaimman oppikirjan.

Hra Dzjubinski arvostelee vuoden 1900 kesäkuun 12 pn sääntöjä. Katsokaas, *miten* hän arvostelee: „sekä hallitus itse että yhteiskuntapiirit ovat tunnustaneet vuoden 1900 kesäkuun 12 pn säännöt epätyydyttäväksi jo miltei niiden antopäivästä”... Koska hallitus itse on tunnustanut ne epätyydyttäväksi, niin demokraattien tehtävä on siis oikoa vuoden 1900 kesäkuun 12 pn sääntöjä, jotta hallitus itse voisi „tunnustaa” ne „tyydyttäväksi”! Ajatuksissasi joudut heti Venäjän maaseutuviraston ilmapiiriin. Ilma on tunkaantunutta. Kanslianhajua. Läsä ovat kuvernööri, prokuraattori, santarmieverst, vakinainen jäsen ja pari liberaalista zemstvomiestä. Liberaalinen zemstvomies todistelee, että on esitettävä pyyntö vuoden 1900 kesäkuun 12 pn sääntöjen oikaisemisesta, koska ne on „hallitus itse tunnustanut epätyydyttäväksi”... Armollinen hra Dzjubinski! Mitä me, demokraatit, teemme Duumalla, jos me *sinnekin* viemme ne puhe- ja käytöstavat, sen „poliittisen” ajatustavan ja kysymyksenasettelun, jotka olivat anteeksiannettavia (jos olivat anteeksiannettavia) 30 vuotta sitten maaseutuvirastossa, proporvarin kodikkaassa „pesäsessä” —

liberaalisen insinöörin, asianajajan, professorin, zemstvo-miehen kabinetissa? Siihen ei tarvita mitään Duumaa!

Sananlaskussa sanotaan: „sano minulle kenen kanssa seurustelet, ja minä sanon sinulle, ken olet”. Kun lukee Duuman pikakirjoituspöytäkirjoja, niin tekee mieli muuttaa tuota sananlaskua tämän tai tuon edustajan suhteen seuraavaan tapaan: „näytä minulle, *kenen kanssa* puhelet, kun astut Valtakunnanduuman puhujalavalle, ja minä sanon sinulle, ken olet”.

Hra Roditshev esim. puhelee aina, samoin kuin kaikki kadetit, hallituksen ja lokakuulaisten kanssa. Hra Roditshev, niinkuin kaikki kadetit, kehottaa heitä „vännömaan” ja suostuu tällä ehdolla „antamaan” heille „anteeksi”. Oikeastaan tämä Roditshevin nerokas sanonta — (sattui sanomaan vahingossa totuuden) — ilmaisee loistavasti kokosen hengen, mikä on kadettien poliittisissa kannanotoissa yleensä, *kaikissa* Duumissa, kadettipuolueen kaikissa tärkeimmissä esiintymisissä niin parlamentissa kuin lehdistössä ja ministerin eteishuoneessa. „Olen valmis antamaan teille anteeksi valheen, jos vannotte ottavanne hengiltä käärmeen, joka on anastanut vallan Venäjällä”, — nämä sanat pitäisi kaivertaa muistomerkkiin, joka on jo aika pystyttää hra Roditsheville.

Mutta hra Dzjubinski ei ole kadetti; hän ei kuulu niiden poliittisesti valistumattomien henkilöiden joukkoon, jotka pitävät kadetteja demokraattisena puolueena; hän sanoo itseään trudovikiksi, narodnikiksi. Ja häneltä puuttuu siinä määrin demokraatin vaistoa, että hän, noustuaan Valtakunnanduuman puhujalavalle, jatkaa keskustelua virkamiesten kanssa. Häneltä puuttuu siinä määrin vaistoa, että hän kääntyy — ja tämä on mahdollista Venäjällä nimenomaan Duumasta käsin — ei miljoonien talonpoikien puoleen, jotka näkevät nälkää, vaan satojen virkamiesten puoleen, jotka ovat tietoisia vuoden 1900 kesäkuun 12 pn säännöistä.

„Kesäkuun 12 pn säännöillä”, sanoi hra Dzjubinski, „oli puhtaasti poliittinen merkitys; niiden tarkoituksena oli syrjäyttää yhteiskunnalliset zemstvojärjestöt ja antaa tämä väestön elintarvikkeilla avustamisen asia, antaa se kokonaan hallituksen höiviin”.

„Kesäkuun 12 pn säännöillä oli puhtaasti poliittinen merkitys”... Mitä kieltä tuo on? Kuinka se haiskahtakaan

ränsistyneeltä muinaisuudelta! Noin 25—30 vuotta sitten, viime vuosisadan kirodulla 80-luvulla, „Russkije Vedomosti” käytti juuri tuollaista kieltä arvostellessaan zemstvon kannalta hallitusta. Herätkää, hra Dzjubinski! Olette nukunut XX vuosisadan ensimmäisen vuosikymmenen ajan. Sinä aikana, minkä olette suvainnut maata, vanha Venäjä kuoli ja syntyi uusi Venäjä. Tämän uuden Venäjän kanssa keskusteltaessa *ei voida* käyttää sellaista kieltä, että hallitusta moititaan sen sääntöjen „puhtaasti poliittisen” merkityksen vuoksi. Kaikesta säädyllisyydestään, arvokkuudestaan ja säntillisestä hyvänsuopuudestaan huolimatta tuo kieli on paljon taantumuksellisempaa kuin III Duuman taantumusmiesten kieli. Tuota kieltä käyttää sellainen väki — tai sellainen, kaikesta politiikasta pois säilytetty maaseudun virkamies —, joka pitää „politiikkaa” jonain viettelyksenä ja haaveilee „politiikattomasta” elintarvikekampanjasta. Nyky-Venäjän kanssa voidaan puhua ainoastaan vetoamalla yhteen tai toiseen politiikkaan, yhden tai toisen luokan tai toisten luokkien politiikkaan, yhteen tai toiseen poliittiseen järjestelmään: tämä ei ole ainoastaan demokratismin, vaan jopa rajoitetuimmankin liberalismien aakkosia, kun otetaan vakavasti noiden poliittisten termien merkitys.

Dzjubinskin koko puhe on hengeltään läpensä samanlaista kuin sen alkukin. Hän puhuu veronperimistä koskevista kiertokirjeistä, veropuristuksesta, niittäjille ja tilapäistyöläisille tehtävistä tariffihelpotuksista, siitä, että siemenet saadaan kylvöjen jälkeen, lainan annosta lehmää varten — sillä hallituksesta on tärkeämpää karjan ruokkiminen kuin ihmisten ruokkiminen, — siitä, että talonpojista on parempi 75.000 ruplan lainaaminen yksityispankista 12% korkoa vastaan kuin se *vittutus*, joka liittyy 70.000 ruplan korottoman lainan saamiseen valtionkassasta. Hän esittää lopuksi paikkakunnilta saapuneita opettavia kirjeitä, joissa kuvastuu hirveän laajuuden saanut puute. Mutta koko tuossa mitä hyväntahtoisimmassa puheessa ei ole kipinän vertaa demokraattista tuntua eikä tilkkaakaan demokraattisen „*politiikan*” tehtävien ymmärrystä. Epäilemättä puheesta käy ilmi — ja sen tahtoi hyväntahtoinen hra Dzjubinski todistaa — että järjestelmämme on mätä, mutta murehdittavaa on se, että puhuja ei edes huomaa, kuinka hänen puheestaan „seuraa” samalla kehnon liberaalisen virkamiehen mätä moraal.

Dzjubinskista seuraavan puhujan jälkeen puhui Ufan läänin edustaja kreivi Tolstoi, joka on hyvin kaukana trudovikeista, mutta puhui aivan samaan tapaan kuin Dzjubinski: „syytä, että on joitakin poliittisia näkökohtia, joita hallitus pitää ohjeenaan estäen zemstvoa jatkuvasti osallistumasta elintarvikeasiaan, kärsii valtava osa rahvaasta”... Dzjubinskin ja kreivi Tolstoin puheet olisi voitu pitää jo kaksikymmentä ja viisikymmentäkin vuotta sitten. Noissa puheissa elää yhä entinen, nyt jo onneksi kuollut. Venäjä, missä ei ollut luokkia, jotka olisivat tajunneet tai alkaneet tajuta erilaisten väestönainesten „politiikan” erilaisuuden, oppineet tai alkaneet oppia taistelemaan avoimesti ja välittömästi vastakkaisten intressiensä puolesta, Venäjä, missä alhaalla oli „rahvas” ja ylhäällä liberaalinen zemstvomies ja enimmäkseen ei-liberaalinen virkamies. Sekä „rahvas” että liberaalinen zemstvomies pelkäsivät siihen aikaan „joitakin poliittisia näkökohtia” pahemmin kuin tulta.

Kääntäkää pari pikakirjoituspöytäkirjan lehteä. Näette puheita, joita ei olisi voitu pitää Venäjällä viisikymmentä, ei kaksikymmentä eikä edes seitsemän vuotta sitten, mikäli nuo puheet otetaan kokonaisuutena. Markov 2:sen ja Petrov 3:n kaksintaistelu — miehillä on kuin varta vasten numerot, jotta nähtäisiin, että edessämme on vastaavien luokkien tyypillisiä edustajia, sellaisia, joita on paljon. Markov 2. hyökkää vanhaan tapaan, Petrov 3. puolustautuu ja siirtyy puolustuksesta hyökkäykseen tavalla, joka *ei ole* vanha.

Markov 2:n: „...Perustelemattomien ja todellisen asiain-tilan kannalta täysin aiheettomien syytösten selityksenä on tietysti... se, että vaikka Venäjän hallitus tekisi mitä hyvänsä, kansaamme on yllytettävä kapinaan”... „Jäntisissä lääneissä... ihmiset ahertavat pellolla ja tekevät sitä, mitä teillä Volgalla ei haluta tehdä” — (ei ole aivan selvää kenen puoleen puhuja kääntyy sanoin: „teillä Volgalla”, sillä ennen häntä puhui vain trudovikki Kropotov, joka on Vjatkan läänistä; nähtävästi tuolla sanonnalla „teillä Volgalla” *ei* tarkoiteta Duuman edustajia *eikä* sitä, mitä on tai on ollut Duumassa, vaan jotain muuta), — „sillä Volgalla on liian paljon laiskureita, muistakaa se... Me tiedämme, että teillä on nälkää kärsivien joukossa paljon niitä, joita

todellakin sietää pitää nälässä, jotta tekisivät työtä eivätkä laiskottelisi”.

Petrov 3., joskaan hän ei ole Volgalta, vaan Permin läänistä, vastaa: „Muistutan jälleen, herrat, että Markov 2:sen, jollei hän ole laiskuri, pitäisi muistaa vuodet 1905 ja 1906, joiden jälkeen herrat tilanomistajat saivat miljoonavastuksia valtion rahastosta. Mitä se merkitsee? Pitää muistaa ennen muuta tämä, mutta talonpojille teillä ei ole ollut mitään oikeutta esittää haastetta”.

Markov 2. (paikaltaan): „Hiljemmin, hyvä mies”.

— Kuinka karkeasti käyttäytyvätkään nuo „toiset” ja „kolmannet”, eikö totta?

Mikä holtittomuus — verrattuna siihen säädyliseen, arvokkaaseen, valtiolliseen kieleen, jolla Dzubinskit todistelivat aatelismarsalkoille vuoden 1850... tuota noin vuoden 1900 elintarvikesääntöjen vajavaisuuksia! — On kuin olisimme säädylisen „yhteiskunnallisen toimihenkilön” säädylisestä kabinetista joutuneet torille, kadulle, tungokseen, hälinään. Kuinka sopimatonta, kuinka rauhatonta! Mutta näemme oitis, miten „järjestyksen” palautti — älkää luulko, että puheenjohtaja, ei, vaan säädylinen yhteiskunnallinen toimihenkilö, kadetti puolueen jäsen hra Shingarjov. Mutta ensin kuvaamme loppuun nykyajan tapoja.

Petrov 3:s: „...Sanotaan, että jos te myönnätte varoja elintarvikkeita varten, niin he kiikuttavat ne kapakkaan. Herrat, tuo ei ole totta. Kenestä riippuu sen estäminen? Nykyäänhän monien läänien väestö pyytää hävittämään kapakat, mutta niitä ei hävitetä. Niin, ehkä väestö juo tietyn osan. Mutta Markov 2:sen ja muiden pitäisi tutkistella itseään, paljonko te, herrat aatelit, juotte? Jos katsoimme, kuinka paljon tulee henkeä kohti, niin ehkä osoitetaan, että te juotte paljon enemmän kuin talonpojat... Niin kauan kuin maa, jonka tulisi kuulua talonpojille, on tuollaisten Markovien, Purishkevitskien ja kumppanien käsissä, nälänhätää tulee tietysti jatkuvasti olemaan. Mutta nuo herrat tulevat sanomaan, että nälänhätä johtuu siitä, että talonpojat ovat laiskureita.

Markov 2. (paikaltaan). Meidän eivät ole nälänhädässä.

Petrov 3:s. Luulen, hyvät herrat, että se peruskysymys, miten tehdään loppu kaikenlaisista nälänhätätapauksista, on nimenomaan siinä, että on otettava maat pois niiltä, jotka eivät viljele niitä, noilta herroilta „ei-laiskureilta”, ja

annettava niille, jotka niitä viljelevät, mutta niin kauan kuin te ette anna — ja tiedän varmasti sen, ettette niitä anna — talonpoikaisväestö tulee näkemään nälkää. On itsestään selvää, että se sota, jota käytiin 1905, on väistämätön, siihen viette te, sillä nälkäinen ihminen on kuin peto, ja tässä suhteessa te pakotatte väestön tekemään vallankumouksen ja ottamaan voimalla sen, mikä sille oikeuden mukaan kuuluu”.

Jos III Duuman puheenjohtajana olisi ollut Muromtsev, niin tämä olisi varmaankin keskeyttänyt puhujan: ensimmäisessä Duumassa hän keskeytti tuollaisten sopimattomien puheiden vuoksi. Kun ei Muromtsevia ollut, niin „järjestyksen” palautti seuraava puhuja — Shingarjov. Hän nolasi avoimesti Markov 2:sta „toripuhesävystä” ja antoi Petrov 3:nnelle oppitunnin siitä, *miten* tulee väitellä Markovien kanssa. Markovin ryhmätoveri Vishnevski, sanoi hra Shingarjov, „puhui vilpittömästi” ja puhui välikysymyksen hyväksymisen puolesta. Hän, Shingarjov, „luottaa, että hallitus tulee olemaan viisaampi kuin edustaja Markovin puhe... venäläisen kansanedustajan velvollisuus on sanoa tuollaisille herroille: hävetkää”.

Roditshev ja Shingarjov nolasivat Markovin lopullisesti, ja esimerkillisellä polemiikillaan Markovia vastaan Shingarjov löi „kolmannen” perinpohjaisesti.

Viimeisenä niistä välikysymyksistä, joille nämä rivit on omistettu, oli välikysymys, joka koski vuoden 1881 elokuun 14 pn „väliaikaisia” sääntöjä, t.s. kuulua Ohrana-asetusta, minkä voimassaoloa on jatkettu herkeämättä kolmenkymmenen vuoden ajan ja mikä sinänsä on Venäjän tosiasiallinen perustuslaki. Tästä välikysymyksestä pitivät pääpuheet Teslenko ja Miljukov, ja loppuepisodina oli „Jellinekin erottaminen”, t.s. Teslenkon erottaminen 15 istunnon ajaksi Jellinekiltä¹²⁸ otetun lainauksen takia, *vaikka* Teslenko ilmoittikin, ettei hänen sanoiltaan „ole sitä merkitystä, minkä nyt ilmeisesti tahtovat antaa ne, jotka haluavat äänestää” erottamisen puolesta.

Emme ryhdy seikkaperäisemmin arvostelemaan tätä mielenkiintoista episodina, huomautamme vain, että yksin tässäkin — poliittisesti niin yksinkertaisessa ja selvässä — vuoden 1881 elokuun 14 pn asetusta koskevassa kysymyk-

sessä kadettipuolueen johtomies hra Miljukov osasi tuoda ilmi koko „komeudessaan” kadettien omalaatuisen rajoittuneisuuden ja vilpillisyyden kysymyksen asettelussa. „Herrat”, huudahti Miljukov, „ei ole sen kipeämpää kysymystä kuin se kysymys, jonka me olemme asettaneet, sillä siinä on Venäjän olojen tärkein, pohjimmainen ristiriita (voitaneenkohan sanoa paperin ja Venäjän olojen välistä ristiriitaa Venäjän olojen ristiriidaksi?), siinä on valtiojärjestelmän nykyisen muodon ja valtionhallintamenetelmien välinen ristiriita”...

Tuo ei ole totta, hra Miljukov. Juuri vuoden 1881 elokuun 14 pn asetus, juuri sen kolmikymmenvuotispäivä, juuri sen „omalaatuinen” „juridinen olemus” todistaa, että „valtiojärjestelmän nykyinen muoto” ja hallintamenetelmät ovat keskenään *mitä täydellisimmässä* sopusoinnussa eivätkä suinkaan „ristiriidassa”. Nähdessään tässä ristiriidan, yrittäessään muodostaa kuilua „järjestelmän” ja „hallinnan” välille hra Miljukov madaltaa *siten* arvostelunsa, joka on suunnattu pahetta vastaan, demokraattisen taistelun tasalta liberaalisten hyvien toivomusten tasalle. Muodostaessaan sanoin, näennäisesti, kuilun niiden välille, jotka elämässä ovat *erottamattomasti* sidotut toisiinsa, Miljukov pitää nimenomaan *siten* yllä juridisia ja valtio-oikeudellisia fiktioita, jotka *helpottavat* pahan puolustamista ja varjoavat sen todelliset juuret. Nimenomaan *siten* Miljukov asettuu *lokakuulaisuuden kannalle*, lokakuulaisuuden, joka niin ikään ei kiellä pahetta, vaan yrittää poistaa *muodollisia* ristiriitoja poistamatta alhaalta ylös ja ylhäältä alas ulottuvaa byrokratian *reaalista* kaikkivaltaa.

Ehta kadettina Miljukov ei ainoastaan ole huomaamatta sitä, että „demokraattina” hän on lopullisesti sotkeentunut ja ajattelee kuin lokakuulainen, vaan hän on lisäksi jopa *ylpeäkin* omasta „valtiollisesta” kysymyksen asettelustaan. Hänen puheestaan lainaamiemme sanojen jälkeen luemme oitis heti:

...„Tuo ristiriita, hyvät herrat, on siinä määrin ilmeinen, että teidänkin taholtanne (hra Miljukov keskustelee tietenkin vain lokakuulaisten, „III Duuman johtavimman puolueen”, kanssa) on siihen monesti ja aika usein viitattu, mutta ani harvoin otettu selvää sen olemuksesta, siitä ytimestä, siitä alkusyystä, josta puhumme tänään. Mihin te olette tavallisesti päätyneet tässä järjestelmän ja

hallinnan ristiriitaa koskevassa kysymyksessä? Te olette viitanneet siihen, ettei administraation tavoista voida tehdä kerralla loppua"... (oikea viittaus, jollei... jollei hävitetä koko „administraatiota”, mihin kadetitkaan eivät suostu)... „te viittaatte siihen, että paikalliset administraatiot eivät noudata keskuksen ohjeita, keskukselta lähetettyjä ohjeita, te olette enintään uskaltaneet siihen, että olette syyttäneet keskusta siitä, ettei se anna asianmukaisia ohjeita. Te olette aina asettaneet tämän kysymyksen faktakysymyksenä, me asetamme sen oikeuskysymyksenä”.

Hra Miljukov, te kumoatte itsenne kerrassaan mainiosti! Lokakuulaiset ovat oikeassa, täydellisesti ja kokonaan oikeassa, kun he viittaavat keskuksen ja paikallisten administraatioiden kiinteään, erottamattomaan, mitä kiinteimpään ja erottamattomimpaan yhteyteen. Tästä on tehtävä demokraattinen johtopäätös, sillä naurettavaa olisi kieltää tuo yhteys — kaiken sen jälkeen, mitä Venäjä tietää Tolmatshovista, Dumbadzesta, Reinbotista, Ilidorista, Herzensteinin murhaajista j.n.e. Mutta te teette tästä puolinaisuudessaan naiivin „oikeuskysymyksen”. Entä kuka on määrittelevä tuon oikeuden laajuuden? Millä tavoin te pääsette siitä „sopimukseen”? Mitä muuta on poliittinen oikeus, ellei voimasuhteiden määrittelemistä, rekisteröimistä? Te kopioitte oikeusmääritelmänne länsieurooppalaisista oppikirjoista, joihin on kirjoitettu se, mikä on tulosta Lännessä käytyjen pitkällisten taistelujen kaudesta, tulosta Lännen porvariston, Lännen talonpoikaiston, Lännen feodaaliherrojen, esivallan j.n.e. eri aineiden välisistä vakiintuneista (siihen saakka kunnes syntyy periaatteellisesti toisenlaisia työväenluokan liikkeitä) voimasuhteista. Venäjällä tuo kausi on vasta alkanut, kysymys esiintyy meillä — sellainen on nykyinen historiallinen tilanne — nimenomaan „tosiasia”-kysymyksenä, mutta te vältätte asettamasta sitä suoraan ja selvästi, peitätte päänne siiven suojaan, pukeudutte näkymättömäksi tekevään „oikeus”-fiktiolakkiin. Te olette liberaalisen virkamiehen, ettekä demokraatin näkökannalla.

„Prosvestshenije” № 1, joulukuu 1911
Allekirjoitus: Pietarilainen

Julkaistaan
„Prosvestshenije” aikakauslehden
tekstin mukaan

NÄLÄNHÄTÄ JA MUSTASOTNIALAIS-DUUMA

Ei ole vielä kovin pitkä aika siitä, kun ostettavissa olevat sepustelijat, viimevuotisen sadon tekemän vaikutelman nojalla, ennustelivat ylvästellen „uuden agraarisuunnan” siunauksellisista seurauksista, ja eräät naiivit henkilöt julistivat heidän perässään, että maataloudessamme on alkanut käänne, nousu koko Venäjän mitassa.

Nyt, juuri kun on päästy vuoden 1906 marraskuun 9 pn asetuksen 5-vuotispäivään, miltei puolet Venäjstä käsittävä nälänhätä ja kato todistaa mitä kouraantuntuvimmalla ja kumoamattomimmalla tavalla, miten paljon tahallista valhetta tai lapsellista ymmärtämättömyyttä on piillyt noissa Stolypinin agraaripolitiikkaan pannuissa toiveissa.

Yksinpä hallituksenkin laskelmien mukaan, joiden tarkkuuden ja „vaatimattomuuden” ovat todistaneet aikaisemmat nälänhädät, kato-onnettomuus on kohdannut 20 lääniä; 20 miljoonalla hengellä väestöstä „on oikeus elintarvikeavustuksen saamiseen”, t.s. he pöhöttivät nälästä ja hävittävät talouttaan.

Kokovtsov ei olisi finanssiministeri eikä vastavallankumouksellisen hallituksen päämies, ellei hän „lohduttelisi”: katoa ei, näettekös, ole, on vain — „huono sato”; nälänhätä „ei aiheuta sairauksia”, vaan päinvastoin „toisinaan auttaa” niistä pääsemään, kertomukset nälkääkärsivien hädästä ovat pelkkää sanomalehtien keksintöä — sen todistavat kaunopuheisesti kuvernöörit; päinvastoin, „huonon sadon alueilla eivät taloudelliset olot ole lainkaan niin kovin huonot”; „ajatus väestön ilmaisesta ruokkimisesta on vahingollinen”; ja lopuksi, toimenpiteet, joihin hallitus on ryhtynyt, „ovat riittäviä ja oikea-aikaisia”.

Perustuslaillisen hallituksen päämies unohti vielä mainita nerokkaasta keksinnöstään taistelussa nälänhätää vastaan: poliisikeyttien valtuuttamisesta järjestämään „apua nälkääkärsiville”.

„Yhteiskunnallinen avustus” on nyt lopetettu jopa legaalisten liberaalisten järjestöjenkin taholta, ja saratovilainen poliisikeyttä on nälkäänäkevien monopolistisena huoltajana voinut esteettömästi juopotella kapakoissa niillä lainavaroilla, jotka oli hänelle uskottu nälkäänäkeviä varten.

Oikeistolaiset maaorjuuttajat ovat tietysti ihastuksissaan „hrra Ministerineuvoston puheenjohtajan seikkaperäisestä ja niin sanoaksemme kaikkikäsitävästä puheesta” (edustaja Vishnevski, marraskuun 9 pn istunto); orjamieliset loka-kuulaiset ovat tietysti kiirehtineet todistamaan ehdottaessaan Duumassa siirryttäväksi seuraavaan asiaan, että „hallitus on aikanaan osoittanut huolenpitoa ryhtymällä toimenpiteisiin katoseurausten voittamiseksi”; ja eräs heidän johtomiehistään (eikä tavallisista kuolevaisista!) on järkeillyt syvämielteisesti „kalakonservien vapaasta kierrosta, jotta väestö voitaisiin turvata tarkoituksenmukaisella ravinnolla”.

Nälänhädän aiheuttama lavantauti, keripukki, koirilta riistettyjen raatojen sekä sellaisen tuhka- ja lantasekoteleivän käyttäminen ravinnoksi, jollaista näyteltiin Valtakunnanduuman istunnoissa — kaikki tuo on lokakuulaisille olematonta. Ministerin sana on heille laki.

Entä kadetit? Tällaisessakaan kysymyksessä he, sen sijaan että olisivat rehellisesti arvostaneet hallituksen halpamaisen menettelyn, eivät keksineet mitään parempaa kuin puhujansa Kutlerin suun kautta „tehdä rauhoittavia johtopäätöksiä Ministerineuvoston puheenjohtajan laajasta puheesta” (marraskuun 9 pn istunto); ja ehdottaessaan siirryttäväksi seuraavaan asiaan he sanoivat hellävaroen hallituksen toimintaa vain „puutteellisesti (!) suunnitelluksi, riittämättömäksi ja sellaiseksi, joka ei läheskään aina (!) ole ollut oikea-aikaista”...

Elintarveavun muotoja ja sen järjestämistä koskeva kysymys on vain toinen puoli asiasta, kuten sosialidemokraattiedustaja, toveri Belousov, aivan oikein huomautti puheessaan. Vähemmän tärkeä ei ole se peruskysymys, joka herää aina silloin, kun tulee puhe nälänhäädästä —

nälänhädän *syitä* ja kadontorjuntatoimenpiteitä koskeva kysymys.

Oikeistolaisista maaorjuuttajista ratkaisu on „varsin yksinkertainen”: musikka-„laiskurit” on pakotettava tekemään työtä vielä enemmän ja silloin „hiä hankkii”. Kurskilainen patavanhoillinen Markov 2. pitää „hirveänä”, että „365 päivästä musikka tekee töitä 55—70 päivää, mutta 300 päivänä ei tee mitään”, vaan loikoilee uunilla „vaatien kruunun annosta”.

Natsionalisteihin ja lokakuulaisiin kuuluvat puoli-maaorjuuttajat katsovat „syvemälle”: velvollisina ylistämään esivaltaa he koettavat yhä vakuutella, että „nälänhätäkysymys tulee ratkaistuksi radikaalisesti silloin, kun maat siirtyvät heikkojen ja juoppojen käsistä voimakkaiden ja raittiiden käsiin”, „kun toteutetaan manalle menneen P. A. Stolypinin suunnittelema uudistus, kun pääsee voitolle voimakkaisiin nojautuminen” (Kelepovskin puhe Duumassa marraskuun 9 pn istunnossa).

Mutta marraskuun 9 pn asetuksen äskeiset, kaukonäköisimmät kannattajat alkavat jo tuntea, että tuon „suuren uudistuksen” yllä leijuu surman henki. Saratovin edustaja N. Lvov, joka on ollut ja „on marraskuun 9 pn lain kannalla”, kertoo Duumalle seuraavista vaikutelmista, jotka on saatu „olemalla kosketuksessa todellisuuteen”: — „kaikki se, mitä te puhutte täällä Valtakunnanduumassa, on jotenkin hirveän kaukana siitä välittömästä lähimmästä kurjuudesta, jonka te näette omin silmin”. „Tarvitaan suurta varovaisuutta ja on säälettävä sitä väestönosaa, josta eräät tahtovat olla välittämättä. Marraskuun 9 pn lain ansiosta on eräihin lääneihin, m.m. Saratovin lääniin, ilmaantunut paljon uutta väkeä, maan hinta on noussut ja köyhimmän väestönosan asema on käynyt äärimmäisen vaikeaksi... Talonpoikaisväestön keskuudessa voimistuu hirveä viha ja kurjuuden kirous, joita vastaan pitäisi ryhtyä joihinkin toimenpiteisiin... Eihän voimakkaisiin nojautuminen lainkaan merkitse sitä, että köyhimmät on nujerrettava lopullisesti ja jätettävä heidät tuhoutumaan kurjuuteen” j.n.e. y.m.s.

Sanalla sanoen vaikutelmat, jotka „on saatu olemalla kosketuksessa todellisuuteen”, alkavat avata tuon „marraskuun 9 pn lain kannalla olevan” tilanherran silmiä.

Verrattomasti syvällisempää epäilyä sen suhteen, että Stolypinin „maareformi” olisi pelastus, on tämän vuoden

nälänhätä kylvänyt oikeistolaisten talonpoikien sisimpään; ja oikeistolaistalonpoika Andreitshukin ehdotus, „että hallitus esittäisi Valtakunnanduumalle lähiaikoina lakiehdotuksen maan määrää koskevan rajanormin säätämisestä suurmaanomistuksessa”,— tämä ehdotus, jota kannattivat kaikki oikeistolaiset talonpojat ja jopa maalaispapitkin, osoittaa parhaiten sen, miten talonpojat, vaikkapa olisivatkin oikeistolaisia, ymmärtävät „taistelun nälänhätää vastaan”.

Andreitshukin talonpoikainen „sisimmästä lähtenyt” vaatimus vielä ja vielä kerran (muistakaamme oikeistolaisten ja vasemmistolaisten talonpoikain julkilausuma maan jakamisesta niille, joilla sitä on vähän, tilanherrojen maiden pakollisen luovuttamisen tietä, muistakaamme, mitä puhuivat talonpojat keskusteltaessa marraskuun 9 pn asetuksesta, j.n.e.) todistaa sitä, kuinka agraarivallankumouksen tarpeellisuus tunkeutuu jopa oikeistolaistenkin talonpoikain tietoisuuteen ja kuinka taistelu nälänhätää vastaan liittyy heidän ajatuksissaan *erottamattomasti „maasta käytävään” taisteluun.*

Todellinen taistelu nälänhätää vastaan on mahdotonta ilman talonpoikien maanpuutteen poistamista, ilman talonpoikien verotaakan keventämistä, ilman heidän kulttuuritasonsa kohottamista, ilman heidän oikeudellisen asemansa jyrkkää parantamista, ilman tilanherrojen maiden konfiskoimista — *ilman vallankumousta.*

Ja tässä mielessä tämän vuoden kato on uusi muistutus siitä, että koko nykyistä järjestelmää, koko kesäkuun 3 pn monarkiaa odottaa kuolema.

„Rabotshaja Gazeta” № 7,
joulukuun 22 pnä 1911
(tammikuun 4 pnä 1912)

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan”
tekstin mukaan

**VSDTP:n VI („PRAHAN“)
YLEISVENÄLÄINEN
KONFERENSSI¹²⁹**

5—17 (18—30) p:nä TAMMIKUUTA 1912

1

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS
KONFERENSSIN KONSTITUOIMISESTA ¹⁹⁰

PÄÄTÖSLAUSELMA KONSTITUOIMISESTA

Ottaen huomioon,

1) että hajaannus ja sekasortoisuus useimmissa puoluejärjestöissä, minkä ovat aiheuttaneet vastavallankumouksellisten mielialojen vuolas virta ja tsarismmin hurjat vaino-toimenpiteet, samalla kun useiden vuosien ajan on puuttunut puolueen käytännöntyön keskus, Keskuskomitea, ovat johtaneet Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen tavattoman vaikeaan tilaan;

2) että tätä nykyä työväenliikkeen vilkastumisen yhteydessä kaikkialla havaitaan valveutuneiden työläisten pyrkivän voimaperäisesti ennallistamaan puolueen illegaalisia järjestöjä ja että tämän pohjalla useimmat VSDTP:n paikalliset järjestöt ovat osoittaneet tavattoman suurta ja menestyksellistä aloitteellisuutta puolueen henkiinherättämiseksi ja yleisen puoluekonferenssin koollekutsumiseksi;

3) että työväenliikkeen ja tsarisminvastaisen vallankumouksellisen taistelun käytännölliset lykkäystä sietämättömät tehtävät (taloudellisen taistelun, poliittisen agitaatiotyön ja proletaarien joukkokokousten johtaminen, IV Duuman vaalit j.n.e.) tekevät ehdottoman välttämättömäksi ryhtyä viivyttelämättä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin täysivaltaisen ja paikallisjärjestöihin tiukasti sidotun puolueen käytännöntyön keskuksen ennallistamiseksi;

4) että VSDTP:n viimeksi pidetystä konferenssista kulu-
neen, yli kolme vuotta kestäneen väliajan jälkeen ja sen jälkeen, kun on yli kahden vuoden ajan yritetty moneen kertaan kutsua koolle puolueen kaikkien järjestöjen edustajain kokousta, on nyt vihdoinkin onnistuttu yhdistämään 20 Venäjällä olevaa puoluejärjestöä tämän konferenssin

koollekutsuneen Venäjän organisaatiokomission ympärille, joka jo useita kuukausia sitten on tiedottanut konferenssista kaikille sosialidemokraateille ja kutsunut konferenssiin poikkeuksetta kaikkia puolueemme järjestöjä, minkä lisäksi kaikille järjestöille on suotu tilaisuus osallistua konferenssiin;

5) että tässä konferenssissa, sen myöhästymisestä ja useista raskaista paloista huolimatta, ovat edustettuina kaikki Venäjällä toimivat järjestöt, peräti yksityisiä poikkeuksia lukuunottamatta —

— konferenssi konstituoidaan VSDTP:n yleiseksi puoluekonferenssiksi, joka on puolueen ylin elin ja velvollinen muodostamaan täysivaltaiset keskuselimet.

*Kirjoitettu viimeistään
tammikuun 5 (18) pnä 1912
Julkaistu ensi kerran tammikuun
18 pnä 1937 „Pravda” lehdessä
18. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

2

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA
JA PUOLUEEN TEHTÄVISTÄ

Ennen kaikkea konferenssi vahvistaa „nykyistä ajankohtaa ja puolueen tehtäviä” koskevan päätöslauselman, jonka puoluekonferenssi hyväksyi joulukuussa 1908. Konferenssi tähdentää tämän päätöslauselman erikoisen tärkeää merkitystä, päätöslauselman, jonka väittämät toisaalta kesäkuun 3 p:n koko valtakomennon historiallisesta merkityksestä ja luokkaolemuksesta sekä toisaalta vallankumouksellisen kriisin syvenemisestä ovat kokonaisuudessaan saaneet vahvistuksensa kuluneiden kolmen vuoden tapahtumista.

Näistä tapahtumista konferenssi panee merkille muun muassa seuraavaa:

a) Tsarismin agrariipolitiikka, johon niin tilanherrojen ja suurporvariston hallituspuolueet kuin myös vastavallankumouksellinen liberalismi ovat sitoneet vastavallankumoukselliset intressinsä, ei ainoastaan ole ollut luomatta maaseudulla jossain määrin kestäviä porvarillisia suhteita, vaan se ei myöskään ole pelastanut talonpoikaisväestöä joukkomittaiselta nälänhädältä, mikä merkitsee väestön aseman äärimmäistä huononemista ja tuotantovoimien valtavaa menetystä.

b) Edelleenkin voimattomana kestäämään nykyaikaisten kapitalististen valtioiden maailmankilpailua ja joutuen tungetuksi yhä kauemmas taka-alalle Euroopassa itsevaltius yrittää nyt yhdessä mustasotnialaisen aateliston ja voimistuvan teollisuusporvariston kanssa tyydyttää saalistuspyrkimyksensä harjoittamalla karkean „natsionalistista” politiikkaa, joka on suunnattu kulttuurisempia alueita (Suomea, Puolaa, Luoteista aluetta) vastaan, ja suorittamalla

siirtomaa-anastuksia, jotka suuntautuvat vallankumouksellista vapaustaistelua käyviä Aasian (Persian, Mongolian) kansoja vastaan.

c) Talonpoikaiston taloudellisen aseman täydellinen järkyttyminen, itsevaltiuden ryövärimäinen budjettipoliittikka ja byrokraattisen hallintokoneiston täydellinen rappeutuminen lamauttavat valtavassa mitassa alkavaa taloudellista nousua, ja elinkustannusten jatkuva kallistuminen syventää toisaalta työväenluokan ja laajojen väestönjoukkojen puutteenalaisuutta.

d) Samalla laajat väestönjoukot ovat III Duuman viisivuotisen olemassaolon aikana vakuuttuneet yhä enemmän siitä, että Duuma on haluton, kykenemätön ja voimaton tekemään jotain laajojen kansanjoukkojen aseman parantamiseksi ja että Duuman johtavimmat puolueet ovat luonteeltaan kansanvastaisia.

e) Demokratian laajoissa piireissä ja ennen kaikkea proletariaatin keskuudessa on havaittavissa poliittista vilkastumista. Työläisten lakot vuosina 1910—1911, alkanee mielenosoitukset ja proletaarien joukkokokoukset, kaupunkien porvarillis-demokraattisten aineiden keskuudessa alkanut liikehtiminen (ylioppilaslakot) j.n.e.— kaikki nuo ovat merkkejä siitä, että joukoissa voimistuu vallankumouksellinen mieliala kesäkuun 3 p:n valtakomentoa vastaan.

Pitäen kaikkia näitä seikkoja lähtökohtanaan konferenssi toistamiseen vahvistaa puolueen edessäoleviksi tehtäviksi ne tehtävät, jotka on tarkoin osoitettu vuoden 1908 joulukuun konferenssin päätöslauselmassa, ja kiinnittää tovereiden erikoista huomiota siihen,

1) että päiväjärjestyksessä on kuten aikaisemminkin ennen kaikkea jatkuva työ, jonka tarkoituksena on proletariaatin valveutuneiden joukkojen sosialistinen kasvattaminen, järjestäminen ja tiivistäminen;

2) että on välttämättömästi toimittava voimaperäisesti siihen suuntaan, että ennallistetaan VSDTP:n illegaalinen järjestö, joka tulee käyttämään vieläkin laajemmin kuin tähän asti kaikkia legaalisia mahdollisuuksia, kykenee johtamaan proletariaatin taloudellista taistelua ja yksin vain voi johtaa sen yhä tiheneviä poliittisia esiintymisiä;

3) että on välttämättömästi järjestettävä ja laajennettava järjestelmällistä poliittista agitaatiotyötä ja tuettava kaikinpuolisesti joukkojen alkavaa liikettä sekä laajennettava sitä

ottaen lipuksi puolueen täysin toteutettavissa olevat tunnukset.

Tsaarin monarkian politiikkaa vastaan suuntautuva tasa-valtalaishenkinen propaganda tulee erikoisesti asettaa kärkeen muun muassa sen propagandan vastapainoksi, jota harjoitetaan laajalti tunnuksien tyypistämisen ja vallitsevaan „legaalisuuteen“ sopeutumisen puolesta.

*Kirjoitettu tammikuun
alkupuolella 1912*

*Julkaistu ensi kerran v. 1941
„Proletarskaja Revoljutsija“
aikakauslehden 1. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

3

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS SOSIALIDEMOKRAATTIEN
TEHTÄVISTÄ TAISTELTAESSA NÄLÄNHÄTÄÄ VASTAAN ¹³¹

Ottaen huomioon,

1) että 20 miljoonan talonpojan nälänhätä Venäjällä osoittaa vielä kerran tsarismien ja maaorjuuttajatilanherröjen luokan sortamien talonpoikaisjoukkojen olevan kerrassaan sietämättömässä, poljetussa asemassa, jollainen ei ole ajateltavissakaan missään sivistysmaassa maailmassa;

2) että nykyinen nälänhätä todistaa vielä kerran hallituksen agraaripolitiikan epäonnistumista ja sitä, että Venäjän jossain määrin normaalia porvarillista kehitystä on mahdoton turvata, mikäli Venäjän politiikkaa yleensä ja muun muassa agraaripolitiikkaa on ohjaava maaorjuuttajatilanherrain luokka, jotka oikeistopuolueiden muodossa hallitsevat niin III Duumassa kuin myös Valtakunnan-uustossa ja Nikolai II:n hovipiireissä;

3) että mustasotnialaispuolueet (herrojen Markovien y.m.s. johdolla) ovat Duumassa esittämillään julkilausumilla ja sälyttämällä vastuun „laiskojen talonpoikien” niskoille kehittäneet Venäjää rosvoavien tsaarin ja tilanherrain joukkion häpeämättömyyden siihen pisteeseen, että takapajuisimpienkin silmät avautuvat ja välinpitämättömmätkin kiihtyvät;

4) että hallituksen asettamat haitat nälkäänäkevien auttamisessa, poliisin koukkuilu zemstvoja, keräyksen toimittajia ja ruokailukomiteain järjestäjiä y.m.s. vastaan aiheuttavat mitä laajimmalti tyytymättömyyttä jopa porvaristonkin keskuudessa ja vastalauseita jopa niinkin takapajuisen ja vastavallankumouksellisen porvariston kuin lokakuulaisten keskuudessa;

5) että liberaalis-monarkistinen porvaristo, auttaessaan lehdistönsä välityksellä tiedottamaan yhteiskuntapiireille nälänhädästä ja hallituksen menettelystä, on toisaalta kadetti Kutlerin ominaisuudessa ottanut III Duumassa

sellaisen maltillisen opposition kannan, joka ei missään tapauksessa voi tyydyttää demokraatteja, samoin kuin ei voida suhtautua sovinnollisesti myöskään liberaalien enemmistön filantrooppiseen kysymyksen asetteluun nälkäänäkevien avustamisessa;

6) että työväenluokan keskuudessa, riippumatta lainkaan sen taloudellisen aseman siitä huononemisesta, joka aiheutuu nälkäänäkevien ja työttömien lukumäärän lisääntymisestä, on havaittavissa vaistonvaraista pyrkimystä suorittaa keräyksiä nälkäänäkevien hyväksi ja antaa muuta apua ja että tätä pyrkimystä, mikä on luonnollista jokaiselle demokraatille, sosialisteista puhumattakaan, tulee kaikkien sosialidemokraattien tukea ja suunnata luokkataistelun hengessä;

— konferenssi päättää, että

a) on välttämättömästi jännitettävä kaikki voimat propaganda- ja agitaatiotyön laajentamiseksi väestön laajojen joukkojen ja varsinkin talonpoikaiston keskuudessa, selitettävä, missä yhteydessä nälänhätä on tsarismiin ja sen koko politiikkaan, levitettävä kylissä agitaatiotarkoituksessa ei ainoastaan sosialidemokraattien ja trudovikkien, vaan myös Markov 2:sen tapaisten tsaarin ystävien duumapuheita, ja propagoitava sosialidemokratian poliittisia vaatimuksia, ennen kaikkea tsaarin monarkian kukistamista ja demokraattisen tasavallan perustamista sekä edelleen tilanherrojen maiden konfiskoimista;

(b) on tuettava työläisten pyrkimystä auttaa mikäli mahdollista nälkäänäkeviä, kehottaen toimittamaan lahjoitukset yksinomaan sosialidemokraattien duumaryhmälle, työväen lehdistölle tai työväen kulttuuri- ja valistusseuroille sekä muille työväenyhdistyksille j.n.e. ja muodostaen erikoisia sosialidemokraattien ja demokraattien soluja, kun osallistutaan nälkäänäkevien avustamisryhmiin, -komiteoihin ja -toimikuntiin;

(c) on pyrittävä ohjaamaan nälänhädän aiheuttama demokraattinen kiihtymys mielenosoitusten, kansankokousten, joukkoesiintymisten ja joukkojen tsarisminvastaisen vallankumoustaistelun muiden alkumuotojen suuntaan.

*Kirjoitettu tammikuun
alkupuolella 1912*

*Julkaistu ensi kerran
tammikuun 18 p:nä 1937
„Pravda“ lehden 18. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

4

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS LIKVIDAATTORUUDESTA
JA LIKVIDAATTORIEN RYHMÄSTÄ

LIKVIDAATTORUUDESTA JA LIKVIDAATTORIEN RYHMÄSTÄ

Ottaen huomioon,

1) että Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue on jo lähes neljä vuotta käynyt päättäväistä taistelua likvidatorista virtausta vastaan, joka vuoden 1908 joulukuun puoluekonferenssissa määriteltiin

„puolueintelligenssin erään osan yritykseksi likvidoida VSDTP:n nykyinen järjestö ja vaihtaa se muodottomaan yhtymiseen minkä hinnan tahansa vaativan legaalisuuden puitteissa, vaikkapa tuon legaalisuuden lunastushintana olisi ilmeinen luopuminen puolueen ohjelmasta, taktiikasta ja perinteistä”;

2) että Keskuskomitean täysistunto tammikuussa 1910, jatkaen taistelua tätä virtausta vastaan, myönsi yksimielisesti sen olevan „ilmausta proletariaattiin kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta” ja asetti puolueen todellisen yhtenäisyyden samoin kuin entisten bolshevikki- ja menshevikkiryhmiä yhtymisen ehdoksi sen, että tehdään täydellinen pesäero likvidatoruudesta ja päättävä loppu tuosta porvarillisesta poikkeamisesta pois sosialismista;

3) että vastoin kaikkia puolueen päätöksiä ja vastoin sitä velvoittavaa lupausta, minkä menshevismien edustajat antoivat vuoden 1910 tammikuun täysistunnossa, osa „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni” aikakauslehtipahaisten ympärille ryhtyneistä menshevikeistä on kieltäytynyt auttamasta Keskuskomitean ennallistamista (Mihail, Juri ja Roman eivät kieltäytyneet ainoastaan Keskuskomitean jäsenyydestä keväällä 1910, vaan vieläpä saapumasta vaikkapa yhteen istuntoon uusien jäsenten kooptoisista varten);

4) että mainitut julkaisut ovat nimenomaan vuoden 1910 täysistunnon jälkeen kääntyneet päättäväisesti ja kautta linjan likvidaattoruuteen, ei ainoastaan „väheksyen“ (vastoin täysistunnon päätöstä) „illegaalisen puolueen merkitystä“, vaan suorastaan kieltäen puolueen, julistaen sen jo likvidoiduksi, julistaen illegaalisen puolueen ennallistamisen „taantumukselliseksi utopiaksi“, pilkaten ja parjaten sitä sensuurin alaisten aikakausjulkaisujen palstoilla, kehottaen työläisiä katsomaan puolueen järjestösolut ja sen hierarkian „kuolleeksi“ j.n.e.;

5) että likvidaattorien harvalukuiset paikalliset pikku ryhmät, joihin kuuluu etupäässä intelligenssin edustajia, jatkaessaan toimintaansa puolueen hajottamiseksi, eivät ainoastaan ole kieltäytyneet noudattamasta vuonna 1911 toistettua kehotusta auttaa illegaalisen puolueen ennallistamista ja puoluekonferenssin koollekutsumista, vaan ne ovat, yhdistyttyään täysin itsenäisiksi pikku ryhmiksi, harjoittaneet työläisten keskuudessa suoranaista agitaatiota illegaalista puoluetta vastaan ja taistelleet välittömästi sen ennallistamista vastaan — yksinpä sielläkin, missä puoluekantaiset menshevikit ovat olleet enemmistönä (esim. Jekaterinoslavissa, Bakussa, Kieivissä j.n.e.);

— Konferenssi julistaa, että mainittu ryhmä on menetellyllään asettanut itsensä lopullisesti puolueen ulkopuolelle.

Konferenssi kehottaa kaikkia puoluemiehiä, virtauksista ja suuntavivahteista riippumatta, käymään taistelua likvidaattoruutta vastaan, selittämään, mitä kaikkea vahinkoa likvidaattoruudesta on työväenluokan vapausasialle, ja jännittämään kaikki voimansa illegaalisen Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen ennallistamiseksi ja lujittamiseksi.

Kirjoitettu tammikuun alkupuolella 1912

Julkaisu ensi kerran vv. 1929—1930

V. I. Leninin Teosten

2. ja 3. painoksen XV osassa

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

5

KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMAT

KONFERENSSIN KOOLLEKUTSUMISEKSI MUODOSTETUSTA
VENÄJÄN ORGANISAATIOKOMISSIESTA

Kuultuaan ja käsiteltyään Venäjän organisaatiokomission edustajan selostuksen komission toiminnasta yleisen puoluekonferenssin koollekutsumiseksi —

Konferenssi katsoo velvollisuudekseen tähdentää sitä valtavaa merkitystä, mikä on Venäjän organisaatiokomission toiminnalla kaikkien Venäjällä olevien puoluejärjestöjen yhdistämiseksi ryhmäeroavaisuuksista riippumatta ja puolueemme ennallistamiseksi yleisvenäläiseksi järjestöksi.

Venäjän organisaatiokomission toiminta, johon ovat yksimielisesti osallistuneet sekä bolshevikit että Venäjällä olevat puoluemies-menshevikit, ansaitsee sitäkin suuremman tunnustuksen, kun Venäjän organisaatiokomissio joutui toimimaan ennenkuulumattoman vaikeissa poliisivallan oloissa ja puolueen sisäisestä tilanteesta aiheutuneiden monien haittojen ja vaikeuksien keskellä.

KONFERENSSIN KONSTITUOIMISESTA

Ottaen huomioon,

1) että hajaannus ja sekasortoisuus useimmissa puoluejärjestöissä, minkä ovat aiheuttaneet vastavallankumouksellisten mielialojen vuolas virta ja tsarismin hurjat vainotoimenpiteet, samalla kun useiden vuosien ajan on puuttunut puolueen käytännöntyön keskus, Keskuskomitea, ovat johtaneet VSDTP:n tavattoman vaikeaan tilaan vuosien 1908—1911 aikana;

2) että tätä nykyä työväenliikkeen vilkastumisen yhteydessä kaikkialla havaitaan valvutuneiden työläisten pyrkivän voimaperäisesti ennallistamaan puolueen illegaalisia

järjestöjä ja järjestämään systemaattista legaalista ja illegaalista sosialidemokraattista toimintaa, ja että tällä pohjalla useimmat VSDTP:n paikalliset järjestöt ovat osoittaneet tavattoman suurta ja pontevaa aloitteellisuutta puolueen henkiinherättämiseksi ja yleisen puoluekonferenssin koollekutsumiseksi;

3) että työväenliikkeen ja tsarisminvastaisen vallankumouksellisen taistelun käytännölliset lykkäystä sietämättömät tehtävät (taloudellisen taistelun, yleispoliittisen agitaatiotyön, proletarien joukkokokousten, IV Duuman vaalikamppailun j.n.e. johtaminen) tekevät ehdottoman välttämättömäksi ryhtyä viivyttelämättä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin täysivaltaisen ja paikallisjärjestöihin tiukasti sidotun puolueen käytännöntyön keskuksen ennallistamiseksi;

4) että VSDTP:n viimeksi pidetystä konferenssista kulu-
neen, yli kolme vuotta kestäneen väliajan jälkeen ja sen jälkeen, kun on yli kahden vuoden ajan yritetty kutsua koolle puolueen kaikkien järjestöjen edustajain kokousta, on nyt vihdoin onnistuttu yhdistämään alun kolmattakymmentä Venäjällä olevaa puoluejärjestöä (Pietari, Moskova, Saratov, Kasan, Samara, Nizhni-Novgorod, Sormovo, Rostov, Jekaterinoslav, Kiev, Nikolajev, Lugansk, Baku, Tiflisiin ryhmä, Vilnon ryhmä, Dvinskin ryhmä, Jekaterinburg, Ufa, Tjumen, useat keskisen alueen paikkakunnat ja muut) tämän konferenssin koollekutsuneen Venäjän organisaatiokomission ympärille, joka jo useita kuukausia sitten on tiedottanut konferenssista kaikille sosialidemokraateille ja kutsunut konferenssiin poikkeuksetta kaikkia puolueemme järjestöjä, minkä lisäksi kaikille järjestöille on suotu tilaisuus osallistua konferenssiin;

5) että tässä konferenssissa, useista raskaista poliisin suorittamista pidätyksistä huolimatta, ovat edustettuina kaikki Venäjällä toimivat puoluejärjestöt, peräti yksityisiä poikkeuksia lukuunottamatta;

6) että konferenssiin on kutsuttu Venäjän useiden suurimpien kaupunkien (Pietari, Moskova, Kaukasia) legaaliossa työväenliikkeessä toimivien sosialidemokraattien ryhmiä, jotka ovat ilmaisseet olevansa myötämielisiä konferenssille; —

Konferenssi konstituoidaan VSDTP:n yleiseksi puoluekonferenssiksi, joka on puolueen ylin elin.

KANSALLISTEN KESKUSTEN EDUSTAJAIN POISJÄÄMISESTÄ
PUOLUEEN YLEISESTÄ KONFERENSSISTA

Tunnustaen Venäjän kaikkien kansallisuuksien sosialidemokraattisten työläisten yksimielisyyden lujittamisen tavattoman tärkeäksi ja pitäen ehdottoman välttämättömänä, että päästään yksimielisyyteen „kansallisten” kanssa paikkakunnilla ja lujitetaan kansallisten järjestöjen ja yleisvenäläisen keskuksen yhteyttä, konferenssin on samalla pakko todeta seuraavaa:

1) kokemus on kerta kaikkiaan todistanut sallimattomaksi sellaisen asiointilan puolueessa, jolloin „kansalliset”, jotka toimivat täydellisesti eristäytyneinä venäläisistä järjestöistä, ovat toteuttaneet pahimmantyyppistä federaatiota ja — useinkin tahdostaan huolimatta — asettaneet tärkeimmät venäläiset järjestöt sellaiseen asemaan, että ilman kansallisia keskuksia, jotka käytännössä eivät osallistu lainkaan venäläisten järjestöjen toimintaan, — VSDTP ei ole voinut panna täytäntöön mitä välttämättöimpiä ja tärkeimpiä puoluealoitteita.

2) Eräs kansallisista (Bundin) keskuselimistä auttoi viime vuonna avoimesti likvidaattoreita ja yritti järjestää VSDTP:n kahtiajakaantumisen, kun taas toiset (latvialaisten ja Puolan sosialidemokratian keskuselimet) vetäytyivät ratkaisevalla hetkellä syrjään taistelusta puolueen hajottajia — likvidaattoreita — vastaan.

3) Kansallisten järjestöjen puoluekantaiset ainekset ja ennen muuta kaikki työläispuoluemiehet, mikäli he saavat tietoja *venäläisten* järjestöjen puolue-elämästä, ovat jyrkästi kansallisten ja venäläisten illegaalisten sosialidemokraattisten järjestöjen yhtenäisyyden *kannalla*, Venäjän organisaatiokomission tukemisen *kannalla* ja likvidaattoruutta vastaan käytävän taistelun *kannalla*.

4) Kaikkien kolmen kansallisen järjestön keskuskomiteoita on kolme kertaa kutsuttu puoluekonferenssiin (Ulkomaisen organisaatiokomission, Venäjän organisaatiokomission ja konferenssin edustajien taholta) ja niille on taattu täydellinen mahdollisuus edustajiensa lähettämiseen.

Kaiken tämän takia ja katsoen mahdottomaksi lykätä VSDTP:n työtä tuonemmaksi sen vuoksi, että kansalliset keskuselimet eivät ole halunneet lähettää edustajiaan ylei-

seen puoluekonferenssiin, — konferenssi langettaa koko vastuun „kansallisten“ poisjäämisestä niiden keskuselimille ja kehottaa VSDTP:n KK:aa toimimaan väsymättömästi yhtenäisyyden ja normaalien suhteiden aikaansaamiseksi VSDTP:seen kuuluvien kansallisten järjestöjen kanssa.

Konferenssi julkilausuu vakaumuksenaan, että Venäjän kaikkien eri kansallisuuksien työläissosialidemokraatit tulevat kaikista esteistä huolimatta taistelemaan yksissä miehin ja käsi kädessä proletariaatin asian puolesta ja työväenluokan kaikkia vihollisia vastaan.

PAIKALLISJÄRJESTÖJEN SELOSTUKSISTA

Kuultuaan paikallisjärjestöjen toimintaselostukset konferenssi toteaa:

1) sosialidemokraattisten työläisten keskuudessa suoritetaan kaikkialla paikkakunnilla tarmokasta työtä paikallisten illegaalisten sosialidemokraattisten järjestöjen ja ryhmien lujittamiseksi;

2) kaikkialla tunnustetaan tarpeelliseksi tehdä rinnakkaisesti sekä illegaalista että legaalista sosialidemokraattista työtä, sosialidemokraatit ovat kaikkialla myöntäneet, että illegaalisilla puoluejärjestöillämme tulee joukkotyössään olla tukikohtina kaikenlaisia legaalisia työväenyhdistyksiä. Mutta käytännöllinen sosialidemokraattinen työ ammattiyhdistyksissä, osuuskunnissa, klubeissa j.n.e., marxilaisen kirjallisuuden levittäminen, sosialidemokraattien duumapuheiden hyväksikäyttö j.n.e. ei kuitenkaan ole ollut vielä riittävää, ja illegaalisten sosialidemokraattisten ryhmien on tällä alalla ehdottomasti toimittava tarmokkaammin;

3) paikallista puoluetyötä tekevät ilman mitään poikkeusta kaikkialla yhdessä ja yksimielisinä etupäässä bolševikit ja puoluemies-menshevikit, sekä niin ikään venäläiset yperjodilaiset siellä, missä heitä on, ja kaikki muut sosialidemokraatit, jotka tunnustavat illegaalisen VSDTP:n välttämättömäksi, jota paitsi koko toiminta tapahtuu puoluekantaisuuden puolustamisen ja likvidaattoruusvastaisen taistelun hengessä.

Konferenssi julkilausuu vakaumuksenaan, että työväenliikkeessä alkaneen vilkastumisen yhteydessä tullaan

edelleen toimimaan tarmokkaasti siihen suuntaan, että vakiinnutetaan entisiä ja luodaan uusia, kyllin joustavia organisatorisia muotoja, jotka auttavat sosialidemokraattisen puolueen taistelua *entisten* vallankumouksellisten päämäärien ja vallankumouksellisten metodien puolesta *uudessa* tilanteessa.

NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA JA PUOLUEEN TEHTÄVISTÄ

Ennen kaikkea konferenssi toistamiseen vahvistaa kesäkuun 3 p:n valtakomentoa ja puolueen tehtäviä koskevan päätöslauselman, jonka puoluekonferenssi hyväksyi joulukuussa 1908. Konferenssi tähdentää tämän päätöslauselman erikoisen tärkeää merkitystä, päätöslauselman, jonka väittämät toisaalta kesäkuun 3 p:n koko valtakomennon historiallisesta merkityksestä ja luokkaolemuksesta sekä toisaalta vallankumouksellisen kriisin syvenemisestä ovat kokonaisuudessaan saaneet vahvistuksensa kuluneiden kolmen vuoden tapahtumista.

Näistä tapahtumista konferenssi panee merkille muun muassa seuraavaa:

a) Tsarismien agraaripolitiikka, johon niin tilanherrojen ja suurporvariston hallituspuolueet kuin käytännöllisesti katsoen myös vastavallankumouksellinen liberalismi ovat sitoneet vastavallankumoukselliset intressinsä, ei ainoastaan ole ollut luomatta maaseudulla jossain määrin kestäviä porvarillisia suhteita, vaan se ei myöskään ole pelastanut talonpoikaista joukkomittaiselta nälänhädältä, mikä merkitsee väestön aseman äärimmäistä huononemista ja maan tuotantovoimien valtavaa haaskaamista.

b) Edelleenkin voimattomana kestämaan nykyaikaisten kapitalististen valtioiden maailmankilpailua ja joutuen tungetuksi yhä kauemmas taka-alalle Euroopassa tsarismi yrittää nyt yhdessä mustasotnialaisen aateliston ja voimistuvan teollisuusporvariston kanssa tyydyttää saalistuspyrkimyksensä harjoittamalla karkean „natsionalistista” politiikkaa, joka on suunnattu reunamaita, kaikkia sorrettuja kansallisuuksia, kulttuurisempia alueita (Suomea, Puolaa, Luoteista aluetta) vastaan, ja muun muassa suorittamalla siirtomaa-anastuksia, jotka suuntautuvat vallankumouksellista vapaustaistelua käyviä Aasian (Persian, Kiinan) kansoja vastaan.

c) Talonpoikaiston taloudellisen aseman täydellinen järkyttyminen, itsevaltiuden ryövärimäinen budjettipolitiikka ja byrokraattisen hallintokoneiston rappeutuminen lamauttavat valtavassa mitassa taloudellista nousua, ja elinkustannusten jatkuva kallistuminen syventää toisaalta työväenluokan ja laajojen väestönjoukkojen puutteenalaisuutta.

d) Samalla laajat väestönjoukot ovat III Duuman viisivuotisen olemassaolon aikana vakuuttuneet yhä enemmän siitä, että Duuma on haluton, kykenemätön ja voimaton tekemään jotain laajojen kansanjoukkojen aseman parantamiseksi ja että Duuman johtavimmat puolueet ovat luonteeltaan kansanvastaisia.

e) Laajoissa demokraattisissa piireissä ja ennen kaikkea proletariaatin keskuudessa on havaittavissa poliittista vilkastumista. Työläisten lakot vuosina 1910—1911, alkaneet mielenosoitukset ja proletaarien joukkokokoukset, kaupunkien porvarillis-demokraattisten aineiden keskuudessa alkanut liikehtiminen (ylioppilaslakot) j.n.e. — kaikki nuo ovat ilmauksia siitä, että joukoissa voimistuu vallankumouksellinen mieliala kesäkuun 3 p:n valtakomentoa vastaan.

Pitäen kaikkia näitä seikkoja lähtökohtanaan konferenssi toistamiseen vahvistaa puolueen edessäoleviksi tehtäviksi ne tehtävät, jotka on tarkoin osoitettu vuoden 1908 joulukuun konferenssin päätöslauselmassa, tähdentäen erikokoisesti, että Venäjän demokraattisen kumouksen tehtäväksi jää edelleenkin se, että proletariaatti, johtaen mukaansa talonpoikaiston, valtaa vallan. Konferenssi kiinnittää tovereiden erikoista huomiota

1) siihen, että päiväjärjestyksessä on kuten aikaisemminkin ennen kaikkea jatkuva työ, jonka tarkoituksena on proletariaatin edistyksellisimpien joukkojen sosialistinen kasvattaminen, järjestäminen ja tiivistäminen;

2) siihen, että on välttämättömästi toimittava voimaperäisesti siihen suuntaan, että ennallistetaan VSDTP:n illegaalinen järjestö, joka tulee käyttämään vieläkin laajemmin kuin tähän asti kaikkia legaalisia mahdollisuuksia, kykenee johtamaan proletariaatin taloudellista taistelua ja yksin vain voi johtaa sen yhä tiheneviä poliittisia esiintymisiä;

3) siihen, että on välttämättömästi järjestettävä ja laajennettava järjestelmällistä poliittista agitaatiotyötä ja

tuettava kaikinpuolisesti joukkojen alkavaa liikettä sekä laajennettava sitä ottaen lipuksi puolueen täysin toteutettavissa olevat tunnukset. Tsaarin monarkian politiikkaa vastaan suuntautuva tasavaltalaishenkinen propaganda tulee erikoisesti asettaa kärkeen muun muassa sen propagandan vastapainoksi, jota harjoitetaan laajalti tunnuksien typistämiseksi ja toiminnan rajoittamiseksi olemassaolevan „legaalisuuden” puitteisiin.

IV VALTAKUNNANDUUMAN VAALEISTA

I

Konferenssi pitää ehdottoman välttämättömänä, että Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue osallistuu IV Duuman tulevaan vaalikamppailuun, että puolueemme asettaa omat ehdokkaansa ja että IV Duumassa muodostetaan sosialidemokraattinen ryhmä, joka osana on koko puolueemme alainen.

Puolueemme päätehtävänä vaaleissa, samoin kuin tulevan sosialidemokraattisen ryhmän tehtävänä itse Duumassa — tehtävänä, jonka tulee olla määräävänä kaikkeen muuhun nähden, on sosialistinen luokkapropaganda ja työväenluokan järjestäminen.

Puolueemme tärkeimpinä vaalitunnuksina tulee tulevilla vaaleissa olla seuraavien:

1) *Demokraattinen tasavalta*

2) *8-tuntinen työpäivä*

3) *tilanherrojen kaikkien maiden konfiskoiminen.*

Kaikessa vaaliagitaatiossamme on näitä vaatimuksia selitettävä mahdollisimman havainnollisesti ottamalla pohjaksi III Duuman antama kokemus ja hallituksen koko toiminta niin keskushallinnon kuin myös paikallisen hallinnon alalla.

Socialidemokraattien minimiohjelman kaikkia muita vaatimuksia, sellaisia kuin yleinen äänioikeus, yhdistymisvapaus, kansan suorittama tuomarien ja virkamiesten vaali, työläisten valtionvakuutus, kansanaseistuksen saattaminen vakinaisen armeijan tilalle j.n.e., tulee propagoida sitomalla ne erottamattomasti kolmeen edellä mainittuun vaatimukseen.

II

VSDTP:n yleisen taktillisen linjan tulee olla vaaleissa seuraava: puolueen on käytävä säälimätöntä sotaa tsaarin monarkiaa ja sitä tukevia tilanherrojen ja kapitalistien puolueita vastaan, paljastaen samalla horjumatta porvarillisten liberaalien (ja niitä johtavan kadettipuolueen) vastavallankumoukselliset katsomukset ja valheellinen demokraattismi.

Vaalikamppailussa on kiinnitettävä erikoista huomiota siihen, että proletariaatin puolueen kanta erotetaan *kaikkien* ei-proletaaristen puolueiden kannasta ja että tehdään selvää demokraattisten (etupäässä trudovikkien, narodnikkien ja eserrien) ryhmien luulotellun sosialismin pikkuporvarillisesta olemuksesta ja myös siitä vahingosta, jota niiden horjumisesta johdonmukaisen ja joukkomittaisen vallankumouksellisen taistelun kysymyksissä aiheutuu demokratian asialle.

Mitä tulee vaalisopimuksiin, niin puolueen, mikäli se pitää kiinni Lontoon edustajakokouksen päätöksistä, täytyy:

1) työväenkuuriassa asettaa kaikkialla omat ehdokkaansa eikä sen saa sallia tässä suhteessa *mitään* sopimuksia muiden puolueiden tai ryhmien (likvidaattorien) kanssa;

2) ottaen huomioon sen suuren agitatorisen merkityksen, mikä jo pelkkänä tosiasiana on sosialidemokraattien omien ehdokkaiden itsenäisellä asettamisella, on huolehdittava siitä, että puolueella olisi myös kaupunkilaisvalitsijain toisessa kategoriassa ja mikäli mahdollista talonpoikaiskuuriassakin omia ehdokkaitaan;

3) uusintäänestyksessä (vaaliasetuksen 106. pykälä), valittaessa valitsijamiehiä kaupunkilaisvalitsijain toisesta kategoriasta, voidaan tehdä sopimuksia porvarillisten demokraattien kanssa liberaaleja vastaan ja sitten myös liberaalien kanssa kaikkia hallituspuolueita vastaan. Sopimuksen eräänä muotona voi olla yhteisten valitsijamieslistojen laatiminen yhden tai useamman kaupungin puiteissa ja vaalien ensi asteessa annettujen äänien määrää vastavasti;

4) niissä 5 kaupungissa (Pietarissa, Moskovassa, Riassa, Odessassa, Kievissä), joissa vaalit uusintäänestyksineen ovat välittömiä, on vaalien ensi asteessa asetettava

itsenäisesti sosialidemokraattien ehdokkaita kaupunkilaisvalitsijain toisessa kategoriassa. Täällä voidaan siinä tapauksessa, että suoritetaan uusintäänestys eikä ilmeisesti ole mustasotnialaisvaaraa, tehdä sopimuksia vain demokraattisten ryhmien kanssa liberaaleja vastaan;

5) mitkään vaalisopimukset eivät voi koskea yhteisen vaaliohjelman esittämistä eivätkä saa sitoa sosialidemokraattien ehdokkaita minkäänlaisilla poliittisilla sitoumuksilla eikä estää sosialidemokraatteja arvostelemasta jyrkästi liberaalien vastavallankumouksellisuutta ja porvarillisten demokraattien puolinaisuutta ja epäjohdonmukaisuutta;

6) vaalien toisessa vaiheessa (valtuutettujen kihlakunnankokouksissa, läänin vaalikokouksissa j.n.e.) on välttämättömästi kaikkialla, missä lokakuulaisten ja mustasotnialaisten tai yleensä hallituksen listan kumoajajaminen käy tarpeelliseksi, tehtävä sopimuksia edustajapaikkojen jaosta ennen kaikkea porvarillisten demokraattien (trudovikkien, kansansosialistien y.m.s.) kanssa ja sitten myös liberaalien (kadettien), puolueettomien, progressistien kanssa j.n.e.

III

Kaikkien sosialidemokraattien on *heti* alettava valmistautua vaalikamppailuun ja kiinnitettävä sen vuoksi erikoista huomiota seuraavaan:

1) on viivyttelöttä muodostettava kaikkialla illegaalisia sosialidemokraattisia soluja siinä mielessä, että ne ryhtyisivät vitkastelematta valmistelemaan sosialidemokraattien vaalikamppailua;

2) on kiinnitettävä vastaavaa huomiota legaalisen työväenlehdistön vakauttamiseen ja laajentamiseen;

3) koko vaalitoimintaa on harjoitettava kiinteässä liitossa työväen ammattiyhdistysten ja kaikkien muiden työväenyhdistysten kanssa, samalla kun näiden yhdistysten osallistumismuotojen valinnassa on otettava lukuun noiden yhdistysten legaalisuus;

4) on kiinnitettävä erikoista huomiota vaalien organisatoriseen ja agitatoriseen valmisteluun työväenkuuriassa niissä 6 läänissä, joissa työväenkuuriän edustajan valitseminen Duumaan on varmaa (Pietarin, Moskovan, Vladimirin, Kostroman, Harkovin ja Jekaterinoslavin läänit). Kaikkien työläisvalitsijamiesten, aina viimeistä miestä

myöten, on sekä näissä että muissa lääneissä oltava puolue mies-sosialidemokraatteja;

5) pitäen ohjeenaan illegaalisten puoluejärjestöjen päätöksiä työläisten valtuusmiesten kokousten tulee päättää, *kenet nimenomaan* on valittava työläisten edustajaksi Duumaan, ja velvoittaa kaikkia valitsijamiehiä luopumaan ehdokkuudestaan puolueen ehdokkaan hyväksi, uhaten petoksesta boikotoinnilla ja rangaistuksella;

6) hallituksen vainotoimenpiteiden, sosialidemokraattiehdokkaiden vangitsemisten y.m.s. vuoksi on välttämättä toimittava erikoisen johdon mukaisesti, järjestelmällisesti ja varovaisesti, jotta käyttämällä kaikkia keinoja ja mukautamalla nopeasti poliisin erilaisiin taktillisiin menetelmiin tehtäisiin tehottomaksi kaikki tsaarihallituksen juonittelut ja väkivaltaisuuudet ja saataisiin sosialidemokraatteja IV Valtakunnanduumaan ja sitten yleensäkin lujitettua demokraattisten edustajain ryhmää tuossa Duumassa;

7) sosialidemokraattisen puolueen ehdokkaiden hyväksymisen ja vaaleja koskevien ohjeiden antamisen suorittavat paikalliset illegaaliset puoluejärjestöt ja -ryhmät puolueen KK:n yleisen valvonnan ja johdon alaisina;

8) ellei kaikista ponnistuksista huolimatta onnistuta ennen IV Duuman vaaleja samaan koolle puolueen edustajakokousta tai uutta konferenssia, niin konferenssi valtuuttaa KK:n tai sen laitoksen, jonka viimeksi mainittu nimittää, antamaan konkreettisia ohjeita kysymyksistä, jotka koskevat vaalikamppailun suorittamista eri paikkakunnilla, tai mahdollisesti muodostuvien erikoisolojen mukaisesti j.n.e.

DUUMAN SOSIALIDEMOKRAATTISESTA RYHMÄSTÄ

Konferenssi toteaa, että Duuman sosialidemokraattinen ryhmä on käyttänyt Duuman puhujalavaa sitä linjaa vastaavasti, jonka joulukuun (1908) puoluekonferenssi määritteli ja jonka on edelleenkin oltava puolueen duumatoiminnan suuntaa ohjaavana.

Konferenssi panee erikoisesti merkille proletariaatin tehtäviä vastaavana piirteenä sen piirteen ryhmän toiminnassa, että puolustaessaan mitä tarmokkaimmalla tavalla työläisten etuja ja kaikkia toimenpiteitä, jotka saattavat parantaa heidän asemaansa (esim. työlakiehdotusten

alalla), ryhmä on pyrkinyt valaisemaan kaikkia osatehtäviä proletariaatin johtaman vapausliikkeen yleistettävien kannalta, osoittaen joukkoliikkeen olevan ainoan keinon, jolla pelastetaan Venäjä siitä hädästä ja siltä häpeältä, mihin tsarismi on sen saattanut.

Konferenssi tervehtii sitä työväen julkisten esiintymisten alkamista, minkä on ansiokkaalla toiminnallaan aiheuttanut sosialidemokraattinen duumaryhmä, joka on kohottanut mustasotnialais-Duumassa II Duuman sosialidemokraattiedustajain lipun ja paljastanut koko maailman työläisille vuoden 1907 valtiokaappauksen järjestäneen mustasotnialaisen tsaristisen koplakunnan kaikki likaiset provokaatioiteot. Konferenssi kehottaa Venäjän kaikkia tietoisia työläisiä tukemaan mahdollisimman monipuolisesti yllämainittuja sosialidemokraattien esiintymisiä III Duumassa ja Pietarin työläisten alkamaa proletaarien joukkokokoukuskampanjaa.

Konferenssi tunnustaa, että koska edessä on IV Duuman vaalikamppailu, sosialidemokraattisen duumaryhmän tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota kaikkien ei-proletaaristen puolueiden luokkaolemuksen selittämiseen kansalle (ja m.m. kadettipuolueen vastavallankumouksellisen ja petoksellisen olemuksen paljastamiseen), pitäen tässä ohjearinaan Lontoon (vuoden 1907) edustajakokouksen päätöslauselmaa, joka kaikilta olennaisimmilta osiltaan on saanut vahvistuksensa vastavallankumouksen antamasta kokemuksesta. Keskeisimpinä tunnuksina, joiden on oltava yhdistämässä sosialidemokraattisen ryhmän esiintymisiä, suuntaamassa sen toimintatapaa, keskittämässä kaikkia osavaatimuksia ja -uudistuksia pääkohtiin, tulee tällöin olla seuraavien kolmen tunnuksen: 1) demokraattinen tasavalta; 2) 8-tuntinen työpäivä; 3) tilanherrojen kaikkien maiden konfiskoiminen talonpoikien hyväksi.

PUOLUETYÖN LUONTEESTA JA ORGANISATORISISTA MUODOISTA

Todeten, että viimeksi kuluneiden kolmen vuoden kokemus on ehdottomasti todistanut oikeiksi joulukuun (1908) konferenssin hyväksymän organisaatiokysymystä koskevan päätöslauselman peruskohdat, ja edellyttäen, että työväenliikkeessä alkaneen vilkastumisen pohjalla käy mahdolliseksi kehittää puolue työn organisatorisia muotoja edelleen samaan suuntaan, t.s. siihen suuntaan, että muodostetaan

illegaalisia sosialidemokraattisia soluja, joiden ympärillä on mahdollisimman monipuolinen verkosto kaikenlaisia legaalisia työväenyhdistyksiä,—

Konferenssi katsoo, että:

1) on välttämätöntä, että illegaaliset puoluejärjestöt ovat mitä toimeliaimmin mukana johtamassa *taloudellista taistelua* (lakot, lakkokomiteat j.n.e.) ja että tällä alalla saadaan aikaan yhteistoimintaa illegaalisten puoluesolujen ja ammattiyhdistysten, varsinkin ammattiyhdistyksissä olevien sosialidemokraattisten solujen sekä myös ammatillisen liikkeen eri toimihenkilöiden kesken;

2) olisi suotavaa, että ammattiyhdistyksissä olevat *ammattialaperiaatteen* mukaisesti järjestetyt sosialidemokraattiset solut yhdistettäisiin — ottamalla tällöin huomioon paikalliset olosuhteet — puoluesoluihin, jotka on muodostettu *alueperiaatteen* mukaisesti;

3) on osoitettava mahdollisimman suurta aloitteellisuutta järjestettäessä sosialidemokraattista toimintaa julkisissa yhdistyksissä: liitot, lukusalit, kirjastot, erilaiset työväen huviseurat, ammattiyhdistysten äänenkannattajien levittäminen ja ammattiyhdistyslehdistön ohjaaminen marxilaisuuden hengessä, sosialidemokraattien duumapuheidon hyväksikäyttö, julkisten luennoitsijain kouluttaminen työläisistä, työläisten ja muiden vaalikomiteain muodostaminen (IV Duuman vaalien yhteydessä) piireittäin, kaduttain j.n.e., sosialidemokraattinen agitaatiotyö kaupunkien itsehallintoelinten vaalien yhteydessä y.m.s.;

4) on ponnisteltava tarmokkaasti illegaalisten puoluesolujen lujittamiseksi ja niiden lukumäärän lisäämiseksi, uusien, mahdollisimman joustavien organisatorien muotojen löytämiseksi noille soluille, johtavien illegaalisten puoluejärjestöjen muodostamiseksi ja lujittamiseksi joka kaupungissa ja sellaisten illegaalisen joukko-organisaation muotojen kuin „pörssien”, tehtaiden puoluekokousten j.n.e. propagoimiseksi;

5) on suotavaa, että propagandakerhot vedetään mukaan jokapäiväiseen *käytännölliseen* työhön: maanalaisen sosialidemokraattisen ja julkisen marxilaisen kirjallisuuden levittäminen y.m.s.;

6) on otettava huomioon, että järjestelmällisellä kirjallisella sosialidemokraattisella agitaatiolla ja varsinkin ajoissa ja usein ilmestyvän maanalaisen puoluelehden

säännöllisellä levittämällä voi olla suuri merkitys myös järjestettäessä organisatorisia yhteyksiä niin illegaalisten puoluesolujen välillä kuin myös sosialidemokraattisten solujen välillä julkisissa työväenyhdistyksissä.

SOSIALIDEMOKRAATTIEN TEHTÄVISTÄ TAISTELTAESSA
NÄLÄNHÄTÄÄ VASTAAN

1) 20 miljoonan talonpojan nälänhätä Venäjällä osoittaa vielä kerran tsarismiin ja maaorjuuttajatilanherröiden luokan sortamien talonpoikaisköyhälistöjoukkojen olevan kerrassaan sietämättömässä, poljetussa asemassa, jollainen ei ole ajateltavissakaan missään sivistysmaassa maailmassa;

2) nykyinen nälänhätä todistaa vielä kerran hallituksen agrariipolitiikan epäonnistumista ja sitä, että Venäjän jossain määrin normaalia porvarillista kehitystä on mahdoton turvata, mikäli Venäjän politiikkaa yleensä ja muun muassa agrariipolitiikkaa on ohjaava maaorjuuttajatilanherrain luokka, jotka oikeistopuolueiden muodossa hallitsevat niin kesäkuun 3 p:n Duumassa kuin myös Valtakunnan-neuvostossa ja Nikolai II:n hovipiireissä;

3) mustasotnialaispuolueet (herrojen Markovien y.m.s. johdolla) ovat Duumassa esittämillään julkilausumilla ja säilyttämällä vastuun „laiskojen talonpoikien” niskoille kehittäneet Venäjää rosvoavien tsaarin ja tilanherrain joukkion häpeämättömyyden siihen pisteeseen, että takapajuisimpienkin silmät avautuvat ja välinpitämättömmimmätkin kiihtyvät;

4) hallituksen asettamat haitat nälkäänäkevien auttamisessa, poliisin koukkuilu zemstvoja, keräyksen toimittajia ja ruokailukomiteain järjestäjiä y.m.s. vastaan aiheuttavat mitä laajimmalti tyytymättömyyttä jopa zemstvojen ja kaupunkiporvariston keskuudessakin;

5) liberaalis-monarkistinen porvaristo, auttaessaan lehdistönsä välityksellä tiedottamaan yhteiskuntapiireille nälänhädästä ja hallituksen menettelystä, on toisaalta III Duuman kadettiryhmän ominaisuudessa esiintynyt niin maltilliselta oppositiokannalta, ettei sen menettely voi missään tapauksessa tyydyttää demokraatteja, samoin kuin ei voida suhtaantua sovinnollisesti myöskään liberaalien enemmistön filantrooppiseen kysymyksen asetteluun nälkäänäkevien avustamisessa;

6) työväenluokan keskuudessa, riippumatta lainkaan sen taloudellisen aseman siitä huononemisesta, joka aiheutuu nälkäänäkevien ja työttömien lukumäärän lisääntymisestä, on havaittavissa vaistonvaraista pyrkimystä suorittaa keräyksiä nälkäänäkevien hyväksi ja antaa muuta apua. Tätä pyrkimystä, mikä on luonnollista jokaiselle demokraatille, sosialisteista puhumattakaan, tulee kaikkien sosialidemokraattien tukea ja suunnata luokkataistelun hengessä.

Otaen kaiken tämän huomioon —

Konferenssi päättää, että on välttämättömästi:

a) jännitettävä kaikki sosialidemokraattiset voimat propaganda- ja agitaatiotyön laajentamiseksi väestön laajojen joukkojen ja varsinkin talonpoikaiston keskuudessa, selitettävä, missä yhteydessä nälänhätä on tsarismiin ja sen koko politiikkaan, levitettävä kylissä agitaatiotarkoituksessa ei ainoastaan sosialidemokraattien ja trudovikkien, vaan myös Markov 2:sen tapaisten tsaarin ystävien duumapuheita, ja propagoitava sosialidemokratian poliittisia vaatimuksia: tsaarin monarkian kukistamista, demokraattisen tasavallan perustamista, tilanherrojen maiden konfiskoimista;

b) tuettava työläisten pyrkimystä auttaa mikäli mahdollista nälkäänäkeviä, kehottaen toimittamaan lahjoitukset yksinomaan sosialidemokraattien duumaryhmälle, työväen lehdistölle tai työväen kulttuuri- ja valistusseuroille sekä muille työväenyhdistyksille j.n.e. ja muodostaen erikoisia sosialidemokraattien ja demokraattien soluja, kun osallistutaan nälkäänäkevien avustamisryhmiin, * -komiteoihin ja -toimikuntiin;

c) pyrittävä ohjaamaan nälänhädän aiheuttama demokraattinen kiihtymys mielenosoitusten, kansankokousten, joukkoesiintymisten ja joukkojen tsarisminvastaisen taistelun muiden muotojen suuntaan.

SUHTEESTA TYÖLAISTEN VALTIONVAKUUTUSTA
KOSKEVAAN DUUMAN LAKIEHDOTUKSEEN

I

1. Se osa palkkatyöläisen tuottamista rikkauksista, minkä hän saa työpalkan muodossa, on niin vähäinen, että se tuskin riittää hänen kipeimpien elämäntarpeidensa tyydyttämiseen; proletaarilla ei näin ollen ole mitään

mahdollisuutta säästää palkastaan siltä varalta, jos hän menettää työkykynsä tapaturman, sairauden, vanhuuden, invaliditeetin vuoksi tai joutuu työttömäksi, mikä on erottamattomassa yhteydessä kapitalistiseen tuotantotapaan. Sen vuoksi työläisten vakuuttaminen kaikkien mainittujen tapausten varalta on uudistus, jota koko kapitalismin kehityksen kulku pakottavasti vaatii.

2. Työväenvakuutuksen parhain muoto on *valtion*vakuutus, joka rakentuu seuraaville perustoille: a) sen on turvattava työläiset työkyvyn menettämisen *kaikissa* tapauksissa (tapaturma, sairaus, vanhuus, invaliditeetti; työläisnaisiin nähden lisäksi raskaus ja synnytys; apuraha leskille ja orvoille elättäjän kuoleman jälkeen) sekä työttömyydestä johtuvan ansioiden menetyksen tapauksessa; b) vakuutuksen tulee koskea *kaikkia* palkkatyöntekijöitä ja heidän perheitään; c) kaikkien vakuutettujen tulee saada apurahaa sen periaatteen mukaisesti, että työpalkka korvataan *täydellisesti*, ja *kaikki* vakuutusmenot tulee kustantaa työnantajien ja valtion; d) kaikkia eri vakuutuksia tulee hoitaa *yhteisten* vakuutuslaitosten, jotka on muodostettu *alueperiaatteen* mukaisesti ja vakuutettujen *täydellisen* itsehallinnon pohjalle.

3. Kaikkien näiden järkiperäisesti järjestetyn vakuutuksen perusvaatimuksien kanssa on perinpohjin ristiriidassa se hallituksen lakiehdotus, jonka Valtakunnanduuma on hyväksynyt; se a) koskee ainoastaan *kahta* vakuutusmuotoa — tapaturma- ja sairausvakuutusta; b) se käsittää vain pienen osan (optimistisimpienkin laskelmien mukaan — yhden kuudesosan) Venäjän proletariaatista, jättäen vakuutuksen ulkopuolelle kokonaisia alueita (Siperian, hallituksen ehdotuksessa myös Kaukasian) ja kokonaisia työläiskategorioita, jotka kaipaavat erikoisen kipeästi vakuutusta (maatalous- ja rakennustyöläiset, rautatieläiset, posti- ja lennätinlaitoksen työläiset, kauppa-apulaiset j.n.e.); c) säättää kurjan pienet apurahamäärät (suurin apuraha *täydellisen* raajarikkoisuuden tapauksessa — kaksi kolmasosaa palkasta, mikä lisäksi lasketaan todellisen palkan alittavien laskuperiaatteiden mukaisesti) ja samanaikaisesti sälyttää työläisten hartioille pääosan vakuutusmenoista: työläisten kustannettavaksi suunnitellaan paitsi sairausvakuutusta myös „pieniä” — käytännössä useimmin

sattuvia — tapaturmia koskeva tapaturmavakuutus. Tämä, uusi järjestys merkitsee huononemista jopa nykyiseenkin lakiin verrattuna, jonka mukaan tapaturmakorvausten maksaminen oli yksinomaan työnantajien velvollisuus; d) riistää vakuutuslaitoksilta kaiken itsenäisyyden saattaen ne monitahoiseen valvontaan, jota suorittavat virkamiehet („Vakuutustoimistosta” ja „Vakuutusneuvostosta”), san-tarmilaitos, poliisi (jotka yleisen valvonnan lisäksi oikeu-tetaan ohjaamaan niiden varsinaista toimintaa, vaikutta-maan niiden henkilökuntaan j.n.e.), isännät (tapaturma-vakuutuksia myöntäviin yhtiöihin kuuluu yksinomaisesti liikeyrittäjiä; sen tyyppiset sairausvakuutuksia myöntävät sairaskassat kuin tehtaissa; sääntöjen turvaama liikeyrittä-jäin vaikutus niihin j.n.e.).

4. Vain tuollainen laki, joka tekee mitä karkeinta pilkkaa työläisten elintärkeimmistä eduista, saattoikin syntyä nykyi-senä hurjan taantumuksen aikana, vastavallankumouksen herruuden kaudella, hallituksen ja pääoman edustajain monivuotisten alustavien neuvottelujen ja sopimusten tulok-sena. Proletariaatin etuja todella vastaavan vakuutusuudis-tuksen toteuttamisen välttämättömänä ehtona on tsarismmin lopullinen kukistaminen ja edellytysten hankkiminen prole-tariaatin vapaata luokkataistelua varten.

II

Pitäen kaikkea tätä lähtökohtanaan konferenssi päättää, että:

1) Niin illegaalisten puoluejärjestöjen kuin julkisissa järjestöissä (ammattiyhdistyksissä, klubeissa, osuuskunnissa j.n.e.) toimivien tovereidenkin välittömänä tehtävänä on ryhtyä harjoittamaan mitä laajaperäisintä agitaatiota Duu-man vakuutusehdotusta vastaan, joka koskee koko Venäjän proletariaatin, luokan etuja ja loukkaa noita etuja mitä karkeimmalla tavalla.

2) Konferenssi katsoo tarpeelliseksi korostaa, että vakuu-tuslakiehdotuksen johdosta harjoitettava sosialidemokraat-tinen agitaatio kokonaisuudessaan on sidottava proletariaa-tin luokka-asemaan nykyisessä kapitalistisessa yhteiskun-nassa, sosialireformaattorien levittelemien porvarillisten harhakuvitelmien arvosteluun ja yleensäkin sosialistisiin

perustehtäviimme; toisaalta tässä agitaatiossa on Duuman „reformin” luonne sidottava nykyiseen poliittiseen tilanteeseen ja yleensä vallankumouksellis-demokraattisiin tehtäviimme ja tunnuksiimme.

3) Hyväksyen täydellisesti sen, että sosialidemokraattien duumaryhmä äänesti Duuman lakiehdotusta vastaan, konferenssi kiinnittää tovereiden huomiota siihen valtavaan ja arvokkaaseen aineistoon, minkä tästä kysymyksestä Duumassa käyty keskustelu on antanut sen valaisemiseksi, miten eri luokat suhtautuvat työläisiä koskeviin uudistuksiin; konferenssi kiinnittää erikoisesti huomiota taantumuksellista pääomaa edustavien lokakuulaisten pyrkimyksiin, jotka työläisille ilmeisesti vihamielisinä pyrkimyksinä tulivat selvästi ilmi väittelyssä, sekä kadettipuolueen ulkokultaisiin esiintymisiin, joiden verhona olivat sosialireformaattoriset fraasit „yhteiskunnallisesta rauhasta”; Duumassa kadetit itse asiassa esiintyivät työväenluokan omatoimisuutta vastaan ja kamppailivat vihaisesti niitä tärkeimpiä korjauksia vastaan, joita sosialidemokraattien duumaryhmä ehdotti tehtäväksi lakiehdotukseen.

4) Konferenssi varoittaa mitä päättäväisimmin työläisiä kaikkien sellaisten yritysten varalta, joiden tarkoituksena on tyypistää ja kokonaan väärentää sosialidemokraattien agitaatiotyötä rajoittamalla se niihin puitteisiin, mikä on laillisesti sallittua vastavallankumouksen herruuden kaudella; sitä vastoin konferenssi tähdentää, että tuon agitaatiotyön perusmomenttina tulee olla sen totuuden selittäminen proletariaatin laajoille joukoille, että työläisen aseman kaikinainen todellinen parantaminen on mahdollista ilman uutta vallankumouksellista nousua; että jokaisen, joka tahtoo saavuttaa todellisia uudistuksia työläisille, on kamppailtava ennen kaikkea uuden voitokkaan vallankumouksen puolesta.

5) Siltä varalta, että Duuman lakiehdotus tulisi toteutettua käytännössä tietoisien proletariaatin vastalauseesta huolimatta, konferenssi kehottaa tovereita käyttämään hyväksi niitä uusia järjestömuotoja, mitkä laki säätää (työläisten sairaskassat), siihen tarkoitukseen, että noissakin järjestösoluissa harjoitettaisiin tarmokasta sosialidemokratian aatteiden propagandaa ja siten muutettaisiin tuokin proletariaatin uuden orjuuttamisen ja sortamisen mielessä

keksitty laki aseeksi, jolla kehitetään proletariaatin luokkatietoisuutta, lujitetaan sen järjestyneisyyttä ja tehostetaan sen taistelua täydellisen poliittisen vapauden ja sosialismin puolesta.

„PETITIOKAMPANJASTA“ 182

1. Nähdessä työväenliikkeen pääviholliseksi vastavallankumous, hallituksen ja III Duuman ominaisuudessa, vainoaa sitä sen kaikissa ilmenemismuodoissa, rikkoen järjestelmällisesti jopa niitä „laillisiakin mahdollisuuksia“ vastaan, joita oli jäänyt työväenluokalle vallankumouksen jälkeen.

2. Tämä järjestelmä panee laajat työläisjoukot toteamaan alinomaan sen tosiasian, ettei niiden alkeellisimpiakaan oikeuksia (ennen muuta yhdistymisvapautta) voida toteuttaa kukistamatta lopullisesti tsaarin monarkiaa.

3. Petitio, jonka Pietarin likvidaattorien ryhmä päästi talvella 1910 kiertämään, ja se agitaatio, jota he sen yhteydessä ovat harjoittaneet, ovat kiskaisseet yhdistymisvapausvaatimuksen erilleen kaikista muista työväenluokan vallankumouksellisista vaatimuksista. Sen sijaan, että olisivat osoittaneet työläisille, että täydellisen yhdistymisvapauden valloittaminen Venäjällä vaatii joukkojen vallankumouksellista taistelua demokraattisten perusvaatimusten puolesta, likvidaattorit ovat todellisuudessa propagoineet niin sanottua „oikeustaistelua“, t.s. liberaalista taistelua kesäkuun 3 p:n valtakomennon „uudistamiseksi“ osittaisten parannusten avulla.

4. Mainittu kampanja on Venäjän poliittisen elämän konkreettisten ehtojen ja työväenjoukkojen aseman vuoksi muuttunut väistämättömästi pelkäksi muodolliseksi ja elottomaksi allekirjoitusten merkitsemiseksi paperilappuun saamatta mitään vastakaikua ja herättämättä poliittista kiinnostusta joukkojen keskuudessa.

5. Kyseisen petitiokampanjan kohtalo on ilmeisesti todistanut koko aloitteen olleen virheellisen ja irrallaan työväenjoukoista: petitioon on kerätty kaikkiaan 1.300 allekirjoitusta, minkä lisäksi petitiokampanja ei ole saanut kerrassaan minkäänlaista kannatusta missään puoluejärjestöissä *ryhmä- ja suuntaeroavaisuuksiin katsomatta*, ja sosialidemokraattinen duumaryhmämme ei niin ikään ole katsonut mahdolliseksi ottaa siihen osaa.

6. Työläisjoukkokokouskampanja II Duuman edustajain osaksi tulleen kohtalon johdosta ja työläisten mielenosoitukset eri kaupungeissa tammikuun 9 p:nä 1912 ovat osoittaneet, etteivät työläisjoukkojen omatoimisuuden suuntana ole lainkaan sellaiset keinot kuin petitiokampanja eikä sitä suinkaan harjoiteta „osittaisten oikeuksien” merkeissä.

Konferenssi, pitäen lähtökohtanaan kaikkea edellä mainittua,

1) kehottaa kaikkia sosialidemokraatteja selittämään työläisille, kuinka välttämätön on yhdistymisvapaus proletariaatille, minkä lisäksi tuo vaatimus on aina välttämättömästi sidottava kiinteästi meidän yleisiin poliittisiin vaatimuksiimme ja joukkojen keskuudessa harjoitettavaan valankumoukselliseen agitaatioon;

2) myöntäen, että työläisten joukkopetitiio voi tietyissä oloissa olla varsin sopiva vastalausemuoto, katsoo, että nykyisellä kaudella petitiio on Venäjällä eräs vähimmin sopiva sosialidemokraattisen agitaation keino.

LIKVIDAATTORUUDESTA JA LIKVIDAATTORIEN RYHMÄSTÄ

Ottaen huomioon,

1) että VSDTP on jo lähes neljä vuotta käynyt päättävää taistelua likvidatorista virtausta vastaan, joka vuoden 1908 joulukuun puoluekonferenssissa määriteltiin

„puolueintelligenssin erään osan yritykseksi likvidoida VSDTP:n nykyinen järjestö ja vaihtaa se muodottomaan yhtymiseen minkä hinnan tahansa vaativan legaalisuuden puitteissa, vaikkapa tuon legaalisuuden lunastushintana olisi ilmeinen luopuminen puolueen ohjelmasta, taktiikasta ja perinteistä”;

2) että Keskuskomitean täysistunto tammikuussa 1910, jatkaen taistelua tätä virtausta vastaan, myönsi yksimielisesti sen olevan ilmausta proletariaattiin kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta ja asetti puolueen todellisen yhtenäisyyden samoin kuin entisten bolshevikki- ja menševikkiryhmien yhtymisen ehdoksi sen, että tehdään täydellinen pesäero likvidaattoruudesta ja päättävä loppu tuosta porvarillisesta poikkeamisesta pois sosialismista;

3) että vastoin kaikkia puolueen päätöksiä ja vastoin sitä velvoittavaa lupautta, minkä kaikkien ryhmien edustajat antoivat vuoden 1910 tammikuun täysistunnossa, osa

„Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni” aikakauslehtien ympärille ryhmittyneistä sosialidemokraateista on asettunut avoimesti puolustamaan virtausta, jonka koko puolue on tunnustanut tulokseksi proletariaattiin kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta;

4) että entiset Keskuskomitean jäsenet M—1, Juri ja Roman eivät ainoastaan kieltäytyneet Keskuskomitean jäsenyydestä keväällä 1910, vaan vieläpä kieltäytyivät saapumasta edes yhteen istuntoon uusien jäsenten kooptoimista varten ja ilmoittivat avoimesti, että he katsovat puolueen Keskuskomitean olemassaolon sinänsä „vahingolliseksi”;

5) että mainitut likvidaattorien tärkeimmät julkaisut „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni” ovat nimenomaan vuoden 1910 täysistunnon jälkeen kääntyneet päättäväisesti ja kautta linjan likvidaattoruuteen „väheksyen” (vastoin täysistunnon päätöksiä) „illegaalisen puolueen merkitystä” ja jopa suorastaan kieltäen puolueen, julistaen sen „vainajaksi”, julistaen puolueen jo likvidoiduksi, julistaen illegaalisen puolueen ennallistamisen „taantumukseksi utopiaksi”, syytäen julkisten aikakausjulkaisujen palstoilta valhetta ja parjauksia illegaalista puoluetta vastaan, kehoittaen työläisiä katsomaan puolueen järjestösolut ja sen hierarkian „kuolleeksi” j.n.e.;

6) että samaan aikaan, kun puoluemiehet kautta koko Venäjän ovat puolueeryhmistä riippumatta yhtyneet vuorossa olevaa tehtävää — puoluekonferenssin koollekutsumista varten, likvidaattorit, eristäytyttyään täysin itsenäisiksi pikku ryhmiksi, ovat eronneet jopa sellaisillakin paikkakunnilla, missä puoluemies-menshevikit ovat enemmistönä (Jekaterinoslav, Kiev), ja kieltäytyneet lopullisesti olemasta missään puolueyhteydessä VSDTP:n paikallisiin järjestöihin; —

konferenssi julistaa, että „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” ryhmä on menettelyllään *asettanut itsensä lopullisesti puolueen ulkopuolelle.*

Konferenssi kehottaa kaikkia puoluemiehiä virtauksista ja suuntavivahteista riippumatta käymään taistelua likvidaattoruutta vastaan, selittämään, mitä kaikkea vahinkoa likvidaattoruudesta on työväenluokan vapausasialle, ja jännittämään kaikki voimansa illegaalisen VSDTP:n ennallistamiseksi ja lujittamiseksi.

PÄÄ-ÄÄNENKANNATAJASTA

Kuultuaan Pää-äänenkannattajan edustajan selostuksen ja keskusteltuaan sen johdosta konferenssi, hyväksyessään Pää-äänenkannattajan periaatteellisen linjan,—

ilmaisee toivomuksenaan, että Pää-äänenkannattajassa kiinnitettäisiin enemmän huomiota propagandaluontoisiin artikkeleihin ja että artikkelit kirjoitettaisiin kansantajuemmin ja työläisille ymmärrettävämmin.

„RABOTSHAJA GAZETASTA”

Todeten, että „Rabotshaja Gazeta” on päättäväisesti ja johdonmukaisesti ryhtynyt puolustamaan puoluetta ja puoluekantaisuutta ja kohdannut täydellistä myötätuntoa paikallisjärjestöjen puolueyöntekijäin taholta ryhmäeroavaisuuksista huolimatta,

Konferenssi

1) kehottaa kaikkia paikallisjärjestöissä työskenteleviä tovereita antamaan kaikinpuolista tukea „Rabotshaja Gazetalle”.

2) Tunnustaa „Rabotshaja Gazetan” puolueen Keskuskomitean viralliseksi äänenkannattajaksi.

„PRAVDA” LEHDESTÄ¹³³

Konferenssi mitätöi sen sopimuksen, jonka KK:n täysistunto solmi tammikuussa 1910 „Pravda” lehden toimituksen kanssa.

PUOLUEEN JÄRJESTÖSAANTOJEN MUUTOKSIA

2. §:ään lisätään:

Joulukuun (1908) konferenssin päätösten mukaisesti — kooptoiminen katsotaan sallittavaksi.

8. § poistetaan ja sen tilalle asetetaan:

KK kutsuu mahdollisimman usein koolle kaikkien puoluejärjestöjen edustajain konferensseja.

9. §:n kolmas kohta, joka koskee edustusta edustajakokouksessa, muutetaan seuraavaksi:

Puolueen tulevien edustajakokousten edustusnormit määrää KK otettuaan alustavasti yhteyden paikallisjärjestöihin.

VAROISTA, JOTKA OVAT ENTISEN HALLUSSAPITÄJÄN HUOSTASSA,
JA RAHATILITYKSISTA

Merkiten kuulluksi niiden bolshevikkeja edustavien valtuutettujen ilmoituksen, joiden kanssa KK:n täysistunto tammikuussa 1910 teki sopimuksen siitä, että bolshevikit ehdollisesti luovuttavat ryhmälleen kuuluvat varat KK:n kassaan, konferenssi

1) toteaa, että bolshevikkien edustajilla, koska likvidaatorit ovat rikkoneet sopimusta ja koska hallussapitäjät ovat kieltäytyneet olemasta sovintotuomareina, on kaikki muodolliset oikeudet määrätä niin heidän käytössään olevista kuin myös entisen hallussapitäjän, tov. Zetkinin huostassa olevista varoista;

2) bolshevikkien edustajain tekemän ilmoituksen jälkeen konferenssi katsoo tov. Zetkinin huostassa olevien varojen kuuluvan ehdottomasti puolueelle konferenssin valitseman KK:n ominaisuudessa ja

3) velvoittaa KK:n ryhtymään kaikkiin toimenpiteisiin puolueen varojen saamiseksi viivyttämättä tov. Zetkiniltä.

* * *

Tarkastusvaliokunta, tarkastettuaan tilikertomukset ja vastaavat asiakirjatodisteet, joita on esittänyt konferenssin nyt KK:n äänenkannattajaksi vahvistaman „Rabotshaja Gazetan“ toimitus sekä ryhmä bolshevikkeja, joille KK:n täysistunto antoi varoja sosialidemokraattista kirjallisuutta varten, myöntää tilikertomukset oikeiksi ja kehottaa konferenssia ne vahvistamaan.

„PUNAISESTA RISTISTA“

Konferenssi kehottaa kaikkia paikallisjärjestöissä työskenteleviä tovereita tekemään kaikkensa sen hyväksi, että „Punainen Risti“, joka on niin tuiki tarpeellinen vangittujen ja karkotettujen auttamiseksi, saataisiin luoduksi uudelleen.

ULKOMAILLA OLEVASTA PUOLUEJÄRJESTÖSTÄ

Konferenssi pitää ehdottoman tarpeellisenä, että ulkomailla on olemassa yhtenäinen puoluejärjestö, joka toimii puolueen hyväksi KK:n valvonnan ja ohjauksen alaisena.

Konferenssi vahvistaa Ulkomaisen järjestön komitean¹³⁴ erääksi ulkomailla olevaksi puolueen järjestöksi ja kehottaa ryhmä- ja suuntaeroavaisuuksiin katsomatta kaikkia puolueaineiksia, jotka ovat illegaalisen puolueen kannattajia ja käyvät leppymätöntä taistelua puolueenvastaisia suuntia (likvidaattoruutta) vastaan, tiivistymään KK:n ympärille auttaaksemme puolueen toimintaa Venäjällä ja luodaksemme yhtenäisen ulkomaisen järjestön.

Kaikki ulkomaiset ryhmät, ilman mitään poikkeuksia, saavat pitää yhteyttä Venäjällä oleviin järjestöihin vain KK:n kautta.

Konferenssi katsoo, että ne ulkomaiset ryhmät, jotka eivät alistu sosialidemokraattisen toiminnan venäläisen keskuksen, t.s. KK:n alaiseksi ja hajottavat toimintaa pitämällä erikseen yhteyttä Venäjällä oleviin järjestöihin sivuuttamalla KK:n, eivät voi käyttää VSDTP:n nimeä.

VENÄJÄN HALLITUKSEN HYÖKKÄYKSESTÄ PERSIAAN

Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue esittää vastalauseensa sitä rosvouspolitiikkaa vastaan, mitä harjoittaa tsaarin koplakunta, joka on päättänyt tukahduttaa Persian kansan vapauden kaihtamatta tällöin barbaarimaisimpiakaan ja halpamaisimpiakaan tekoja.

Konferenssi toteaa, että venäläisten liberaalien kaikkinaisesti mainostama ja tukema Venäjän hallituksen ja Englannin hallituksen liitto on suunnattu ennen kaikkea Aasian kansanjoukkojen vallankumouksellista liikettä vastaan ja että tuo liitto tekee Englannin liberaalisesta hallituksesta verisiin petomaisuuksiin syyllistyneen tsarismmin kansarikollisen.

Konferenssi ilmoittaa olevansa täysin myötätuntoinen Persian kansan taistelua ja muun muassa sitä taistelua kohtaan, jota käy Persian sosialidemokraattinen puolue, joka on antanut niin monet uhrit taistelussa tsaarin väkivallanharjoittajia vastaan.

KIINAN VALLANKUMOUKSESTA

Sen kampanjan johdosta, jota käyvät hallituksen ja liberaalien („Retsh”) lehdet propagoiden — Venäjän kapitalistien eduksi — käyttämään hyväksi Kiinan vallankumousliikettä ja valtaamaan Kiinalta Venäjän rajan lähellä

olevia maa-alueita, konferenssi toteaa, että Kiinan kansan vallankumouksellisella taistelulla, joka tuo vapautuksen Aasialle ja horjuttaa Euroopan porvariston herruutta, on yleismaailmallinen merkitys; tervehtii Kiinan vallankumouksellisia tasavaltalaisia; tuo ilmi sen syvän innostuksen ja täydellisen myötätunnon, jolla Venäjän proletariaatti seuraa Kiinan vallankumouksellisen kansan menestyksiä, ja tuomitsee tsarismiin anastuspolitiikkaa kannattavien venäläisten liberaalien menettelyn.

POLITIIKASTA, JOTA TSARISMI HARJOITTAÄ SUOMEN SUHTEEN

Kokoonnuttuaan ensimmäisen kerran sen jälkeen, kun Venäjän tsarismi ja vastavallankumouksen Duuma ajoivat läpi lait, jotka tekevät lopun Suomen kansan oikeuksista ja vapaudesta, VSDTP:n konferenssi ilmoittaa olevansa täysin solidaarinen Suomen sosialidemokraattisen veljespuolueen kanssa, tähdentää niiden tehtävien yhteisyyttä, joita Suomen ja Venäjän työläisillä on taistelussa kansan oikeuksia polkevia Venäjän vastavallankumouksellista hallitusta ja vastavallankumouksellista porvaristoa vastaan, ja lausuu lujana vakaumuksenaan, että Venäjän ja Suomen työläiset voivat vain yhteisin ponnistuksin kukistaa tsarismia ja hankkia vapauden Venäjän ja Suomen kansoille.

TERVEHDYS SAKSAN SOSIALIDEMOKRATIALLE

Konferenssin toimeksiannosta lähetettiin Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattajalle seuraava sähkösanoma:

Venäjän sosialidemokraattinen työväenpuolue lähettää Venäjän organisaatiokomission ja puolueen Pää-äänenkannattajan nimissä palavan tervehdyksensä Saksan sosialidemokraattiselle veljespuolueelle, joka on vaaleissa saanut loistavan voiton koko porvarillisesta maailmasta¹³⁵

Eläköön kansainvälinen, eläköön Saksan sosialidemokratia!

Kirjoitettu tammikuussa 1912

Julkaistu helmikuussa 1912 kirjasessa „Ven. Sos. Dem. Työväenpuolueen yleisvenäläinen konferenssi“. Julk. KK, Pariisi

Julkaistaan kirjasen tekstin mukaan

LIBERAALISEN TYÖVÄENPOLITIIKAN ÄÄNENKANNATTAJA

Edessäni on kuluvan vuoden tammikuusta lähtien ilmestyvän pietarilaisen viikkolehden „Zhivoje Delon”¹³⁶ kolme numeroa.

Kehotan lukijoita syventymään propagandan sisältöön.

Päivänpolitiikan tärkeimpänä kysymyksenä ovat IV Duuman vaalit. Tälle kysymykselle on 2. numerossa omistettu Martovin kirjoitus. Hänen heittämiensä tunnus kuuluu: „On pyrittävä lyömään taantumus asemista, jotka sillä on Duumassa”. Ja Dan toistaa 3. numerossa: „Parhain keino sen (Valtakunnanpuolustuksen) turmiollisen vaikutuksen heikentämiseksi on se, että temmataan Duuma taantumuksen käsistä”.

Tunnus on selvä. Ja tietysti jokainen tietoinen työläinen huomaa vaivatta, ettei tuo tunnus ole marxilainen, ei prolettaarinen eikä edes demokraattinen, vaan *liberaalinen*. Se on liberaalisen työväenpolitiikan tunnus.

Martov puolustelee tuota tunnusta seuraavasti: „Onko tämä tehtävä nykyisen vaalilain aikana ratkaistavissa? Ehdottomasti on. Tosin tämä vaalilaki turvaa ennakoita huomattavan (?) monissa lääninkokouksissa maanomistajien ja ensimmäisen (kapitalistien) kaupunkikuurian valitsijamiesten enemmistön”...

Huonon asian puolustelu pani Martovin heti tekemään peräti väärän väitteen. Ei „huomattavan monissa”, vaan *ehdottomasti kaikissa* (Euroopan-Venäjän) lääninkokouksissa maanomistajien valitsijamiehet ynnä 1. kaupunkikuuria muodostavat absoluuttisen enemmistön. Eikä siinä kaikki. 53 läänistä 28 läänissä maanomistajien valitsijamiehet *yksistään* muodostavat *absoluuttisen enemmistön*

läninkokouksissa. Ja nämä 28 lääniä antavat Duumaan 255 edustajaa edustajien koko määrän ollessa 442, t.s. taas-kin absoluuttisen enemmistön!

Puolustaaakseen liberaalista tunnusta „taantumuksen lyömisestä asemista, jotka sillä on Duumassa”, Martovin täytyi aloittaa Venäjän maanomistajien liberaalisesta kaunistelemisesta. Alku ei ole hullumpi!

„Mutta”, jatkaa Martov, „viime vaalit osoittivat, että niin maanomistajien kuin kaupunkilaisen suurporvaristonkin keskuudessa on mustasotnialaiselle, natsionalistiselle ja lokakuulaiselle taantumukselle vihamielisiä aineksia”.

Epäilemättä. Yksinpä maanomistajienkin valitsijamielistä osa kuuluu oppositioon, kadetteihin. Entä mikä johtopäätös siitä seuraa? Vain se, että vuoden 1907 kesäkuun 3 pn lain nojalla valittavan Duuman enemmistöä ei saada siirretyksi *tilanherrojen* „liberaalista” oppositiota *pitemmälle*. Tilanherra ratkaisee. Tämä tosiasia, minkä Martov yritti kiertää, pysyy tosiasiana. Siis (*tilanherrojen*) „oppositiolle” voi antaa ylivoiman yksinomaan vain tilanherran siirtyminen oppositioon. Mutta siinäpä se kysymyksen ydin onkin: voidaanko liberaaliksi muuttumatta sanoa, että (*tilanherrojen*) „liberaalinen oppositio pystyy lyömään taantumuksen asemista, jotka sillä on Duumassa”?

Ensiksikään ei pidä kaunistella vaalilakimme tilanherra- maista luonnetta. Toiseksi ei pidä unohtaa, että *tilanherrojen* „oppositio” muistuttaa kaikilta piirteiltään niin sanottuja „*vasemmistolokakuulaisia*” (joiden kanssa liittoutumisen kadetit sallivat viimeksi pitämässään konferenssissa! — tästäkin Martov on suotta vaiti). Vain koomilliset liberaalipoliitikot voivat puhua „vasemmistolokakuulaisten” mahdollisen voiton nojalla „Duuman tempaamisesta taantumuksen käsistä” tai „taantumuksen lyömisestä asemista, jotka sillä on Duumassa”.

Työläisdemokratian tehtävänä on *käyttää hyväksi* liberaalien ja Duuman nykyisen enemmistön selkkauksia demokratian voimistamiseksi Duumassa eikä suinkaan pitää yllä sellaista liberaalista harhaluuloa, että voidaan muka „temmata Duuma taantumuksen käsistä”.

Sitäkin hullummin ovat kirjoittajamme asiat, kun hän siirtyy siihen *periaatekysymykseen*, mikä *merkitys* olisi sillä, jos „*koko* oppositio” nujertaisi Duuman mustasotnialais-lokakuulaisen enemmistön”.

„Työläisille on edullista se”, päättelee Martov, „että luokkavaltiossa valta siirtyisi villin tilanherran käsistä kulttuurisemman porvarin käsiin”.

Mainio päätelmä! On vain unohtunut eräs pikkuseikka... kerrassaan vähäpätöinen pikkuseikka: Venäjän „kulttuurisemmille porvareille”, liberaaleille, kadeteille „on edullista se”, ettei horjuteta villin tilanherran valtaa. Liberaaleille „on edullista se”, että he jakavat vallan tilanherran kanssa horjuttamatta tämän valtaa ja antamatta mitään asetta demokratian käsiin.

Juuri siinä on asian ydin! Te suvaitsette suotta märehtiä tärkeän näköisenä sisällyksettömiä banaalisuuksia, kiertäen vakavan kysymyksen.

„Lisäämällä edustustaan Duumassa kadetit ja progressistit”, kirjoittaa Martov, „eivät vielä nouse valtaan, mutta tekevät oman valtaannousunsa helpommaksi”. Niin. Niin. Mistä sitten johtuu, että Saksan kadetit ja progressistit ovat moneen otteeseen vuodesta 1848 alkaen „lisänneet edustustaan” parlamentissa, mutta eivät kuitenkaan tähän päivään mennessä ole „nousseet valtaan”? Mistä johtuu, että he ovat 64 vuoden ajan jättäneet ja *jättävät nytkin* vallan junkkerien käsiin? Mistä johtuu, että Venäjän kadetit, „lisättyään edustustaan” I ja II „Duumassa”, eivät ole „tehneet omaa valtaannousuaan helpommaksi”?

Martov tunnustaa marxilaisuuden vain sikäli, mikäli se *sopii jokaiselle* valistuneelle liberaalille. Työläisille on edullista vallan siirtyminen tilanherran käsistä kulttuurisemman porvarin käsiin — „*työläisen etujen*” tällaisen „ymmärtämisen” alle panevat nimensä maailman kaikki liberaalit. Mutta se ei ole vielä marxilaisuutta. Marxilaisuus sanoo enemmän: 1) liberaaleille on edullista istuutua tilanherran viereen horjuttamatta tämän valtaa; 2) liberaaleille on edullista jakaa valta tilanherran kanssa siten, ettei työläiselle eikä demokratialle jäisi kerrassaan mitään; 3) *todenteolla* valta „kirpoaa” tilanherran käsistä ja „siirtyy” liberaalin „käsiin” *vasta silloin*, kun demokratia voittaa *vastoin* liberaalin tahtoa. Todisteitako? Ranskan koko historia ja Kiinan uusin historia: valta ei olisi koskaan siirtynyt edes väliaikaisesti, edes ehdollisesti liberaali Juan Shi-kaille, ellei Kiinan demokratia olisi voittanut *vastoin* Juan Shi-kain tahtoa.

Mutta joskin lattea totuus: liberaali on mustasotnialaista parempi, muodostaa *koko* sen „marxilaisuuden”, mikä sopii herroille Struvelle, Izgojeville ja kumpp., niin luokkataistelun dialektiikka on sekä liberaalille että Martoville seitsemällä sinetillä sinetöity kirja.

Teen yhteenvedon: nimenomaan siksi, että Venäjällä valta todella „siirtyisi” tilanherran käsistä porvarin käsiin, ei pidä pettää eikä heikentää demokratiaa yleensä eikä varsinkaan työläisiä *valheellisella* tunnuksella: „on temmattava Duuma taantumuksen käsistä”. Käytännöntehtävämme vaaleissa ei suinkaan ole „taantumuksen lyöminen asemista, jotka sillä on Duumassa”, vaan yleensä demokratian ja eritoten työläisdemokratian voimistaminen. Tämä tehtävä käy väliin ristiin liberaalien lukumäärän lisäämis- „tehtävän” kanssa: meille on tärkeämpää — ja proletariaatille hyödyllisempää — saada viisi ylimääräistä demokraattia kuin 50 ylimääräistä liberaalia.

Tästä seuraa johtopäätös, jota Martov ei halua, vaikka hän onkin tunnustavinaan, että kadetit ovat liberaaleja *eivätkä* demokraatteja: 1) viidessä suurkaupungissa ¹³⁷ sopii uusintavaaleissa tehdä sopimuksia *vain* demokraattien kanssa liberaaleja vastaan; 2) vaalien toisessa vaiheessa on *kaikissa* äänestyksissä ja *kaikissa* sopimuksentekotapauksissa tehtävä *ensi sijassa* sopimuksia demokraattien kanssa liberaaleja vastaan ja vasta sitten liberaalien kanssa oikeistolaisia vastaan.

„Zvezda” № 11 (47),
helmikuun 19 p:nä 1912
Allekirjoitus: F. L—ko

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

EI YHTYMISTÄ — LIKVIDAATTORIEN KANSSA

Likvidaattorien „Zhivoje Delo” lehden 7. numerossa on julkaistu toimituksen artikkeli „Yhdistymisen puolesta — jakaantumista vastaan”. Tämä artikkeli koskettelee kysymystä, joka epäilemättä on sangen mielenkiintoinen ja tärkeä ja jota pohtivat kaikki ajattelevat työläiset. Katsoimme velvollisuudeksemme lausua vaikkapa epätäydellisesti, vaikkapa lyhyesti mielipiteemme niistä seikoista, joista „Zhivoje Delo” antaa lukijoilleen ilmeisen ja silminnähtävän vääriä tietoja.

„Golos Zemli”, „Russkoje Slovo” ja „Kievskaja Mysl” lehtien ¹³⁸ tiedotusten perusteella — tiedotusten, „jotka eivät eroa „Zhivoje Delolla” olevista tiedoista”, — „Zhivoje Delo” toteaa sen tosiasian, että ulkomailla on pidetty yleinen puoluekonferenssi, joka on muka „vängällä määrännyt kaikille Venäjän marxilaisille määrätyn vaalikamppailutaktiikan” ja julistanut muun muassa „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” ryhmän *puolueen ulkopuolella olevaksi* (kursivointi „Zhivoje Delon”). Tämän johdosta „Zhivoje Delo” (varustaen artikkelinsa likvidaattorien vastustajille osoitetuilla tavanomaisilla parjauksilla ja panettelulla) yrittää kaikin voimin ensiksikin diskreditoida konferenssia ja toiseksi puolustaa „Nasha Zarjaa ja kumpp.” sanomalla, ettei niitä voi asettaa „ulkopuolelle” ja että tämän suunnan „kynämiehet” „vastaavat moiseen päätökseen ylenkatseellisella olankohautuksella” j.n.e.

Huomautamme ennen muuta, että „Zhivoje Delon” artikkelin koko sisältö, koko sen hysteerinen sävy, kaikki huudot „yhdistymisen puolesta” todistavat silminnähtävästi sitä, miten arkaan paikkaan likvidaattoreja on satutettu ja

miten nurjasti he koettavat hämätä *asian olemuksen*. Siirrymmekin käsittelemään tätä *asian olemusta*.

On ymmärrettävää, ettei meillä ole mahdollisuutta puolustaa konferenssia eikä täydentää tai oikoa tietoja, joita on julkaistu mainituissa lehdissä (niihin on nyt lisäksi luetava „*Golos Moskvu*” lehti). Eikä tehtävämme olekaan se. Riittää kyllä kun toistamme *kirjaimellisesti* vaikkapa yhden lauseen „*Zhivoje Delosta*”: „*Me kysymme*”, huutavat likvidaattorit, „kuka heidät (konferenssin edustajat) valitsi, kuka heidät valtuutti puhumaan ja tekemään päätöksiä Moskovan, Pietarin j.n.e. marxilaisten nimessä?” Jos tätä „*kyselisivät*” julkisesti esim. hra Purishkevitch tai hra Zamyslovski, olisi se varsin luonnollista. Mutta kun tätä *kyselevät* yleisöltä likvidaattorit „*Zhivoje Delon*” palstoilla, niin pelkästään tällä kysymyksellä he paljastavat likvidatorisen olemuksensa niin mainiosti, paljastavat itsensä niin oivallisesti, että meidän tarvitsee vain osoittaa sormella likvidaattorien menetelmiin ja siinä kaikki.

Toistamme, että tässä kosketeltuja kysymyksiä käsittelemme ainoastaan sikäli, mikäli velvollisuutemme on reagoida lehdistön kaikkiin ääniin ja panna merkille se, mikä koskee työläisten vaalikamppailua. Lukijain tulee tietää totuus. Kun likvidaattorit sanovat: „yhdistymisen puolesta — jakaantumista vastaan”, niin velvollisuutemme on paljastaa siihen sisältyvä valhe. Ensiksikin: turhaa on olla piilosilla ja puhua „yhdistymisestä” yleensä, kun kysymyksessä on oikeastaan *vain yhdistyminen likvidaattorien kanssa*. Miksi „*Zhivoje Delo*” piileskelee? miksi se ei sano suoraan, hyväksyykö se vai ei „*Nasha Zarjan*” ja „*Delo Zhiznin*” kannan? Toiseksi: aikaista on puhua *jakaantumisesta* kun ei vielä ole kahta järjestynyttä, eheää, samassa ympäristöpiirissä toimivaa poliittista kollektiivia.

„*Zhivoje Delon*” pitäisi puhua tästä *asian olemuksesta*, huutaminen ja herjaaminen on vain turhaa touhua.

Yhdistyminen likvidaattorien kanssa ei ole uusi, vaan hyvin vanha kysymys. Yli kaksi vuotta sitten, tammi-kuussa 1910, tehtiin mitä päättäväisimmin ja muotoillusti sellainen yhdistymisyritys, jota vahvistamassa oli sekä sopimus että yksimielinen päätös. Yritys ei onnistunut — sen myöntävät *kaikki*, muun muassa likvidaattoritkin (ks. „*Nasha Zarja*”, v. 1911, № 11, s. 130). Miksi se ei onnistunut? Henkilöt, jotka ovat todella kiinnostuneet

asiasta, ottakoot tästä kysymyksestä omintakeisesti selvää *asiakirjojen perusteella*. Esitämme vain muutamia — mutta merkitykseltään ratkaisevia — asiakirjoja.

Juuri siihen aikaan, kun yritettiin yhdistyä likvidaattorien kanssa, tuon yrityksen tunnettu osanottaja ja „yhdistäjä” eli „sovittelija” hra Ionov kirjoitti:

„Niin vahingollisia kuin otzovismi ja likvidaattoruus sinänsä lienevätkin puolueelle, niin niiden hyväatekevä vaikutus puolueyhmisiin (kysymys on menshevikkien ja bolshevikkien ryhmistä) tuntuu epäilemättömältä. Patologia tuntee kahdenlaisia paiseita: pahanlaatuisia ja hyvänlaatuisia. Hyvänlaatuista paiseita pidetään sairautena, josta on hyötyä elimistölle. Kypsyessään se vetää itseensä kaikenlaisia vahingollisia aineksia koko elimistöstä ja siten edistää sen tervehtymistä. Luulen, että samanlaista osaa ovat esittäneet likvidaattoruus menshevismiin suhteen ja otzovismi-ultimatismi bolshevismiin suhteen”.

Tässä eräs asiakirjallinen todiste siitä, että likvidaattorien kanssa yhdistymisen ehdoksi asetettiin heidän täydellinen luopumisensa likvidaattoruudesta. Tämä tapahtui tammikuussa 1910. Helmikuussa 1910 „Nasha Zarjan” 2. numerossa hra *Potresov* kirjoitti kirjaimellisesti seuraavaa:

„Voiko vuonna 1909 olla olemassa, ei sairaalloisen mielikuvituksen harhanäkymänä, vaan todellisena reaalityettinä likvidoisuutta, joka likvidoi sen, mikä ei enää ole likvidoitavissa, mitä järjestyneenä kokonaisuutena ei itse asiassa enää ole” („Nasha Zarja” 1910, 2. numero, s. 61).

Kaikki praktikot tietävät, että likvidaattorit *menettelivät käytännössä* nimenomaan siten, kuin hra *Potresov* oli heitä neuvonut. Likvidaattorien toinen tunnettu äänenkannattaja „Vozrozhdenije”, jossa ovat esiintyneet samat hrat Martovit, Larinit, Levitskit ja kumpp., kirjoitti, siteeraten myötätunnolla mainittuja hra *Potresovin* sanoja, maaliskuun 30 p:nä 1910 toimituksen nimissä: „Likvidoitavaa ei ole — ja, lisäämme (s.o. „Vozrozhdenijen” toimitus) omasta puolestamme, haave tuon hierarkian palauttamisesta sen entiseen, maanalaiseen muotoon on suorastaan vahingollista, taantumuksellista utopiaa”... („Vozrozhdenije” 1910, 5. numero, s. 51).

Onko muiden henkilöiden ja suuntien paitsi meidän taholta arvostettu nuo julkilausumat likvidaattorien *eroa-*

miseksi entisestä, aikaisemmasta poliittisesta kollektiivista? Epäilemättä on. Todisteet: 1) Hra Izgojevin artikkeli „*Russkaja Myslin*” 8. numerossa vuodelta 1910: „Vehiläinen marxilaisten keskuudessa”. Marxilaispiirin tapahtumia hra Izgojev aina arvostelee johdonmukaisen „vehiläisyyden” kannalta. „Vastaus (minkä hra Potresov on antanut työväenliikkeen kysymyksiin) *lyö täydellisesti yhteen*”, kirjoitti hra Izgojev, „sen kanssa, mitä on kirjoitettu heidän parhaamassaan „Vehissä” ja mitä puhuvat „*Russkaja Myslin*” publisistit” („*Russkaja Mysl*” 1910, 8. numero, s. 67). 2) Menshevikki Plehanov kirjoitti hra Potresovin mainittujen sanojen johdosta toukokuussa 1910: „Se on kuitenkin epäilemätöntä, että *mies, jolle puolueemme on olematon, on itse olematon puolueellemme* (kursivointi Plehanovin). Puolueen kaikkien jäsenten on nyt sanottava, ettei hra Potresov ole heidän toverinsa, ja ehkäpä eräät heistä lakkaavat syyttämästä minua siitä, kun en ole enää pitkään aikaan pitänyt häntä sellaisena”.

Siinä tosiasia. Tässä eivät auta mitkään kieroilut eivätkä verukkeet. Likvidaattorit erosivat entisestä poliittisesta kollektiivista jo vuonna 1910. Kukaan Venäjän poliittisen elämän historiankirjoittaja ei voi sivuuttaa tätä tosiasiaa, jollei hän halua poiketa totuudesta. Ja vuonna 1911 hrat Levitski, Martov, Dan, Larin, Tshatski ja kumpp. tekivät useamminkin kuin kerran ilmoituksia, jotka sisällöltään olivat täysin „potresovilaisia”. Johdatamme mieleen vaikkapa sen, miten Larin „*Delo Zhiznissä*” (1911, 6. numero, s. 15) opetti työläisille, että „parin sadan hengen suuruisen... kerhojen leipominen joka kaupunkiin” ei ole vaikeaa, mutta se on „karnevaali”-hommaa!

Syvä vakaumuksemme on, että tästä, yli kahden vuoden kokemuksesta, seuraa väistämättömänä johtopäätöksenä, ettei mikään yhdistyminen *likvidaattorien kanssa* ole mahdollista. Tässä suhteessa ei ole mahdollista myöskään mikään sopiminen. Tässä suhteessa *on mahdotonta ajatella* sopimista, sillä kysymys on siitä, tuleeko vai eikö tule olemaan se, minkä likvidaattorit ovat halveksivasti ristineet „hierarkiaksi”. Ja *samojen* likvidaattorien *saman* suunnan äänenkannattajan — „Zhivoje Delon” mikään herjaustulva ei voi muuttaa mitään. Likvidaattorit ovat *ulkopuoletella*... — se on eittämätön tosiasia.

Tuo tosiasiaan merkitseekin jakaantumista, sanottaneen meille. Ei. Jakaantumiseksi sanotaan sitä, kun yhden poliittisen kollektiivin tilalle muodostuu *kaksi*. Mutta nykyään, vuoden 1912 maaliskuussa, parhaimman kaukoputken omaava poliittisen elämämme havainnoitsija, joka seuraa asioita Pietarista, Moskovasta, Kievistä, New Yorkista, mistä käsin tahansa, voi nähdä *vain yhden* järjestyneen, eheän poliittisen kollektiivin, joka likvidaattorien herjauksista vain voimistuu työläisten keskuudessa.

Likvidaattorien pula onkin juuri siinä, että suhteensa vanhaan he ovat todellakin *likvidoineet*, mutta *eivät ole luoneet* uutta. Kun he sen luovat, niin sitten katsomme ja tiedotamme siitä poliittisina havainnoitsijoina lukijoille. Mutta toistaiseksi tosiasia pysyy tosiasiana: toista eheää poliittista kollektiivia ei ole eikä siis ole myöskään jakaantumista.

Likvidaattorit ovat kauan sitten luvanneet luoda „julkisen” poliittisen yhdistyksen. Mutta lupaukset eivät ole tosiasioita. „*Itse*” hra Levitskikin, Potresovin ja Martovin lähin aatetoveri, kirjoitti *valitellen* „Nasha Zarjan” 11. numeron (1911) pääkirjoituksessa, että „emme näe tehtävän mitään huomattavimpia yrityksiä legaalisen *poliittisen* (kursivointi hra Levitskin) yhdistyksen järjestämiseksi”. Hra Levitski panee sen sekä „joukkojen” että „johtajien” syyksi. Mutta nyt ei ole kysymys syytöksistä, vaan tosiasian toteamisesta. *Jos* hra Levitski ja hänen ystävänsä luovat legaalisen poliittisen yhdistyksen ja *jos* se todella tulee ajamaan marxilaista (eikä liberaalista) työväenpolitiikkaa, niin sitten... sitten katsomme. Mutta pitääkö kiirettä, hyvät herrat, vaaleihin ei ole pitkä aika, ja tarvitaan Herkuleen voimat, jotta voitaisiin kuukausien aikana tehdä se, mitä ei ole tehty *vuosikausiin* (tai *muuttaa* se suorastaan *päinvastaiseksi* siihen nähden, mikä tuli tehtyä aikaisemmin).

Likvidaattorit ovat itse lyöneet itseltään pään poikki. Ja kun pää on lyöty poikki, niin tukan vuoksi ei itketä.

Venäjän poliittisen elämän havainnoitsija voi löytää vain yhden poliittisen kollektiivin meitä kiinnostavalta alalta. Sen liepeillä on yksityisiä henkilöitä ja järjestymättömiä pikku ryhmiä, joilla ei ole edes täydellisiä vastauksia *ajankohtaisimpiin* poliittisiin kysymyksiin. Toisin sanoen kaikkialla on hajaannusta. Kuten aina hajaannuksen vallitessa, niin nytkin on sekä epäröiviä että sellaisia, joilla on

toiveita (mutta suotta!) saada likvidaattorit *todella* luopumaan likvidaattoruudesta. Mutta vain toivottomat poliitikot saattavat yrittää elää toiveilla jonkun puolisen vuotta ennen vaaleja.

Ottakaamme vaikkapa vaalikamppailutunnuksia, taktiikkaa ja sopimuksia koskeva kysymys. On olemassa vain yksi muotoiltu, selvä, tarkka ja tyhjentävä vastaus, jonka jo nyt tuntevat kaikki johtavat työläiset Venäjän kaikilla kolkilla. *Toista vastausta ei ole.* Vielä kerran, herrat likvidaattorit: kun pää on lyöty poikki, niin tukan vuoksi ei itketä.

P. S.* Niihin, joilla „on toiveita” likvidaattorien parantumisesta, katsoo kuuluvansa kaiketi Trotskikin, joka „*Zhivoje Delossa*” kertailee kansantajuisesti kesäkuun 3 p:n valtakomennon olemusta koskevien vuoden 1908 joulukuun päätösten alkua. Tulemme olemaan sangen tyytyväisiä, jos Trotski onnistuu saamaan esim. Larinin ja Martovin taipumaan vaikkapa sen verran, että he pääsisivät yksimielisyyteen jostain määrätystä, tarkasta ja selvästä vastauksesta nykyisen „konstituutiomme” olemusta koskevaan kysymykseen. Huudetaan „yhdistymisen” hyödyllisyydestä, „kerholaisuuden” vahingollisuudesta, mutta ei kyetä muodostamaan edes „oman” kerhon yhteistä mielipidettä enempää periaatteellisista kuin käytännöllisistäkään koko toimintaamme koskevista kysymyksistä! Sitä vastoin fraaseja syntyy vapaasti: „sosialidemokratia”, kirjoittaa Trotski, „osaa muutakin kuin merkitä suuret tehtävänsä kaavana pääkopan sisäpinnalle”... Koreastipa kirjoittaa Trotski, ainakin yhtä hyvin kuin Potresov ja Nevedomski!

„*Prosvestsheniye*” № 3—4,
helmi—maaliskuu 1912
Allekirjoitus: M. B.

Julkaistaan
„*Prosvestsheniye*” aikakauslehden
tekstin mukaan

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. Toim.

POLIITTISET PUOLUEET KOLMANNEN DUUMAN VIISIVUOTISKAUDELLA

I

„*Retsch*” lehden „Vuosikirjassa” vuodeksi 1912” — tuossa liberalismiin pienessä poliittisessa tietosanakirjassa — on julkaistu hra Miljukovin artikkeli: „Poliittiset puolueet *Valtakunnanduumassa* viiden vuoden aikana”. Tämä liberalismiin tunnustetun johtajan ja huomattavan historioitsijan kynästä lähtenyt artikkeli ansaitsee sitäkin suuremman huomion, koska se koskettelee, voitaneen sanoa, *tärkeintä vaaliainetta*. Poliittiset yhteenvedot puolueiden toiminnasta, niiden merkitystä koskevat kysymykset, tieteelliset yhteenvedot yhteiskunnallisten tekijöiden voimasuhteista, tulevan vaalikamppailun tunnuksat — kaikki tuo pyrkii väkistenkin paperille, koska kerran on otettu tällainen aihe, ja hra Miljukovkin *joutui* koskettelemaan kaikkea sitä, vaikka hän kuinka yritti rajoittaa Duuman „näkyvän historian” tapahtumien pelkkään kertomiseen.

Tuloksena oli mielenkiintoinen kuvaus, joka valaisee vanhaa, mutta silti iäti uutta kysymystä: millaiselta näyttää Venäjän poliittinen elämä liberaalin silmissä?

„Kansanvapauden puoluetta”, kirjoittaa hra Miljukov, „jolla I Duumassa oli määrällinen ja II Duumassa moraalinen valta-asema, edusti III Duumassa vain 56—53 edustajaa. Johtavan enemmistön asemasta se siirtyi opposition asemaan, mutta säilytti kuitenkin opposition riveissä johtoseman niin lukumääränsä kuin myös jäsenistönsä laadullisen kokoomuksen sekä esiintymisissään ja äänestyksissään noudattamansa ankaran ryhmäkurin puolesta”.

Poliittisista puolueista kirjoittamassaan artikkelissa puolueen johtaja julistaa oman puolueensa olevan „johtosemassa” „jäsenistönsä laadullisen kokoomuksen puo-

lesta". Tuo ei ole hullumpaa. Mainostus olisi saanut olla vain hiotumpaa... Entä onko totta, että kadetit ovat johto-
 asemassa, mitä tulee ankaran ryhmäkurin noudattamiseen? Ei ole, sillä kaikki muistavat esim. hra Maklakovin monet esiintymiset, Maklakovin, joka erkani kadettiryhmästä oikealle. Hra Miljukov on menetellyt varomattomasti: jos kohta oman puolueen „laadun" mainostaminen on vaarantonta siinä mielessä, että tuo arvio on täysin subjektiivinen, niin puoluekurin suhteen tosiasiat heti kumoavat mainostuksen. Luonnehtivaa on, että juuri kadettien oikeistosiipi Duumassa — Maklakovin ominaisuudessa — ja lehdistössä — „Russkaja Myslin" hra Struven ja kumpp. ominaisuudessa — on vetäytynyt erilleen, rikkoen kadettipuolueen ei ainoastaan ankaraa, vaan jopa kaikkinaistakin kuria.

„Vasemmalla puolellaan", jatkaa hra Miljukov, „kansanvapauden ryhmällä oli vain 14 trudovikkia ja 15 sosialidemokraattia. Trudovikkien ryhmällä oli vain varjo jäljellä siitä merkityksestä, mikä sillä oli ollut kahdessa ensimmäisessä Duumassa. Hieman paremmin järjestäytynyt sosialidemokraattien ryhmä käytti aika ajoin puheenvuoronsa „luokkaristiriitojen" jyrkkään paljastamiseen, mutta oleellisesti se ei voinut noudattaa mitään muuta kuin sitä taktiikkaa, jota „porvarillinenkin" oppositio noudatti".

Siinä kaikki, kirjaimellisesti kaikki, mitä huomattava historioitsija mainitsee 20 sivua käsittävässä artikkelissaan kadetteja vasemmistolaisimmista puolueista. Mutta artikkelihan on omistettu Valtakunnanduumassa edustetuille poliittisille puolueille — artikkelissa on käsitelty mitä seikkaperäisimmin kaikkia pienimpiäkin tilanherrojen keskuudessa olleita siirtymisiä, kaikenlaisia „maltillis-oikeistolaisia" ja „oikeistolais-lokakuulaisia ryhmiä", käsitelty niiden ryhmien eri askeleita. Miksi siis trudovikkien ja sosialidemokraattien yli on vedetty risti? — sillä niiden kuvaaminen *siten*, kuin sen tekee hra Miljukov, merkitsee ilmeisesti ristin vetämistä niiden yli.

Ainoa mahdollinen vastaus tähän kysymykseen on seuraava: siksi, että erikoisesti nämä puolueet eivät miellytä hra Miljukovia, ja näitä puolueita koskevien yleisesti tunnettujen tosiasioiden pelkkä toteaminenkin on ristiriidassa liberalismiin *etujen* kanssa. Tosiaankin, hra Miljukov tietää mainiosti, minkälaisilla valitsijamiehistön kokoonpanon muutoksilla on saatu aikaan se, että Duumissa olleesta

trudovikkien „entisestä merkityksestä on varjo” jäljellä. Nuo hra Kryzhanovskin ja vuoden 1907 kesäkuun 3 p:n muiden sankarien suorittamat muutokset veivät kadeteilta enemmistön. Mutta oikeuttaako se sivuuttamaan huomiotta tai vieläpä esittämään vääriä tietoja niiden puolueiden merkityksestä, jotka ovat hyvin heikosti edustettuina tilanherrojen Duumassa? Trudovikit ovat edustettuina hyvin, hyvin heikosti III Duumassa, mutta niiden merkitys on viiden vuoden aikana ollut suuri, sillä ne ovat edustaneet miljoonia talonpoikia. Tilanherrojen intressit ovat pakottaneet supistamaan nimenomaan talonpoikien edustusta. Herää kysymys, mitkä intressit pakottavat liberaaleja olemaan piittaamatta trudovikeista??

Tai sitten hra Miljukovin kiukkuinen sisunpurkaus sosialidemokraatteja vastaan. Eikö hän tiedä, että näiden viimeksi mainittujen „taktiikan” ja kadettien taktiikan eroavaisuus ei ole ainoastaan proletaarisen ja porvarillisen opposition eroavaisuutta, vaan myös demokratismin ja liberalismin eroavaisuutta? Tietysti hra Miljukov tietää sen varsin hyvin, ja Euroopan kaikkien maiden uuden historian tarjoamien esimerkkien nojalla hän olisi voinut selittää demokraattien ja liberaalien eroavaisuuksia. Koko juttu on siinä, että koska kysymys on Venäjistä, niin venäläinen liberaali *ei halua* nähdä sitä, mikä erottaa hänet venäläisistä demokraateista. Venäläiselle liberaalille *on edullista* esittäytyä venäläiselle lukijalle yleensä koko „demokraattisen opposition” edustajaksi. Mutta totuus ei ole mitenkään yhtäpitävä tuon edun kanssa.

Itse asiassa jokainen tietää, että sosialidemokraatit noudattivat III Duumassa *kokonaan* toisenlaista taktiikkaa kuin yleensä porvarillinen oppositio ja muun muassa kadetti- (liberaalinen) oppositio. Jos hra Miljukov olisi yrittänyt esitellä lukijalle millaisia tahansa konkreettisia politiikan kysymyksiä, niin varmaa on, ettei hän olisi keksinyt *yhtäkään* kysymystä, jossa sosialidemokraatit eivät olisi noudattaneet periaatteellisesti *toisenlaista* taktiikkaa. Otettuaan aiheeksi III Duuman poliittiset puolueet, hra Miljukov on vääristellyt sitä, mikä on tärkeintä ja perustavaa laatua: poliittisten puolueiden kolmen perusr ryhmän noudattama taktiikka oli kolmea erilaista taktiikkaa, hallituspuolueiden (Purishkevitchshista Gutshkoviin), liberalismin puolueiden (kadetit, natsionalistit ja progressistit), demokraattisten

puolueiden (trudovikit — porvarillinen demokratia, ja työläisdemokratia) taktiikkaa. Kaksi ensimmäistä yleistystä ovat hra Miljukoville selviä, hän näkee mainiosti sen asian olemuksen, joka lähentää toisaalta Purishkevitchia ja Gutshkovia ja toisaalta kaikkia liberaaleja. Mutta sitä, mikä erottaa viimeksi mainitut demokraateista, hän ei näe, sillä hän *ei halua* nähdä.

II

Sama toistuu myös, kun on kysymys eri puolueiden luokkajohdasta. Oikealle päin hra Miljukov näkee ja hän paljastaa tuon pohjan, mutta vasemman puolen suhteen hän muuttuu heti umpisokeaksi. „Jo itse kesäkuun 3 p:n lain”, kirjoittaa hän, „saneli yhdistynyt aatelisto. Juuri aateliston edut ottikin suojelukseensa Duuman enemmistön oikea sivusta. Tuon enemmistön vasen sivusta otti lisäksi suojelukseensa kaupunkien suurporvariston edut”. Varsin opettavaista, eikö totta? Kun kadetti katsoo oikealle, hän vetää selvästi „luokkaristiriitojen” rajat: tuolla ovat aateliset, tuolla suurporvarit. Mutta heti kun liberaalin katse suuntautuu vasemmalle, sana „luokkaristiriidat” pannaan kohta ironisiin lainausmerkkeihin. Luokkaeroavaisuudet häviävät: liberaalit edustavat yleis-„demokraattisena oppositiona” sekä talonpoikia että työläisiä ja kaupunkien demokraattisia aineksia!

Ei, herrat, tuo ei ole tieteellistä historiaa, tuo ei ole oikeaa politiikkaa, tuo on politikointia ja mainostamista.

Liberaalit eivät edusta enempää talonpoikia kuin työläisiäkään, vaan he edustavat vain erästä kaupunkiporvariston, maata omistavan j.n.e. porvariston osaa.

III Duuman historian tosiasiat ovat siinä määrin yleisesti tunnettuja, ettei hra Miljukovkaan voi olla myöntämättä, että lokakuulaiset ja liberaalit ovat monesti äänestäneet yhdessä — ei ainoastaan *vastaan* (hallitusta vastaan), vaan myös tiettyjen positiivisten toimenpiteiden *puolesta*. Nuo tosiasiat, yhdessä lokakuulaisuuden ja kadettilaisuuden yleisen historian kanssa (vuosina 1904—1905, ennen lokakuun 17 päivää, ne olivat sulautuneet yhdeksi kokonaisuudeksi), *todistavat* jokaiselle, joka vähänkin välittää historiallisesta todellisuudesta, että lokakuulaiset ja kadetit ovat *saman luokan* kaksi sivustaa, toisaalta hallituksen ja

tilanherrojen ja toisaalta demokratian (työläisten ja talonpoikaiston) välillä horjuvan porvarillisen *keskustan* kaksi sivustaa. Tämä *tärkein* johtopäätös, mikä seuraa „III Duuman poliittisten puolueiden” historiasta, jää hra Miljukovilta huomaamatta vain siksi, ettei sen huomaaminen ole hänelle edullista.

Kolmas Duuma on uudelta taholta, uusissa oloissa *vahvistanut* sen Venäjän poliittisten voimien ja Venäjän poliittisten puolueiden perusjaon, joka hahmottui täysin selvästi XIX vuosisadan puolivälistä alkaen, muodostui yhä täydellisemmäksi vv. 1861—1904, tuli ilmi ja vakiintui joukkojen taistelun julkisella areenalla vv. 1905—1907, pysyen samanalaisena myös vv. 1908—1912. Miksi tuo jako pitää paikkansa nykyäänkin? Siksi, ettei ole vielä ratkaistu niitä Venäjän historiallisen kehityksen objektiivisia tehtäviä, jotka muodostavat demokraattisten uudistusten ja demokraattisten mullistusten sisällön kaikkialla ja joka paikassa alkaen vuoden 1789 Ranskasta aina vuoden 1911 Kiinaan asti.

Tällä pohjalla on „byrokration” ja tilanherrojen sitkeä vastarinta väistämätöntä, samoin kuin porvariston horjumisetkin; viimeksi mainitulle ovat uudistukset välttämättömiä, mutta se pelkää kansanjoukkojen yleensä ja eritoten työläisten käyttävän niitä hyväkseen. Tuo pelko tuli erikoisen selvästi ilmi — duumapolitiikan alalla — I ja II Duuman kadettien ja III Duuman lokakuulaisten taholla, t.s. nimenomaan silloin, kun nuo puolueet olivat „johtavana” enemmistönä. Kadetit kamppailevat lokakuulaisten kanssa pysytellen samalla periaatteellisella kannalla kuin ne, he enemmänkin kilpailevat kuin kamppailevat niiden kanssa. He kinastelevat keskenään tilanherrojen *rinnalla olevan* valtapaikan jaosta — tästä johtuu vallanpitäjien ja kadettien, lähimpien kilpailijain, välisen konfliktin näennäinen kärkevyys.

Sivuuttaessaan huomiotta demokraattien ja liberaalien välisen eroavaisuuden hra Miljukov käsittelee tavattoman seikkaperäisesti, yksityiskohtaisesti, voitaneen sanoa, nautinnolla, tilanherrojen keskuudessa olleita siirtymisiä: oikeistolaiset, maltilliset oikeistolaiset, yleensä natsionalistit, riippumattomat natsionalistit, oikeistolaiset lokakuulaiset, tavalliset lokakuulaiset, vasemmistolaiset lokakuulaiset. Näissä puitteissa noilla jaoilla ja siirtymi-

sillä ei ole vähänkään tärkeämpää merkitystä: ne johtuvat korkeintaan jonkun Ugrjum-Burtshejevin asettamisesta jonkun Tverdoonton tilalle hallintoelimiin, henkilöiden vaihdoksesta, kerhojen tai nurkkakuntien voitosta. Kaikki, mikä poliittisessa linjassa on vähänkin oleellista, on tässä täysin samaa.

„Kamppailemaan (IV Duuman vaaleissa) tulee kaksi leiriä”, jankkaa hra Miljukov, niinkuin sitä jankkaa herkeämättä myös koko kadettilehdistö. Se ei ole totta, hyvät herrat. *Kamppailee* ja tulee kamppailemaan kolme tärkeintä leiriä: hallituksen leiri, liberaalien leiri ja työläisdemokraatit, jotka ovat yleensä kaikkien demokraattien veto-voimakeskus. Kahdeksi leiriksi jakaminen on liberaalisen politiikan jutku, mikä väliin saa, ikävä kyllä, harhautetuksi eräitä työväenluokan puolella olevia. Vasta ymmärrettyään, että jakaantuminen kolmeksi perusleiriksi on väistämätöntä, työväenluokka voi todella harjoittaa omaa eikä liberaalista työväenpolitiikkaa käyttäen hyväksi ensimmäisen leirin ja toisen leirin välisiä selkkauksia, mutta antautumatta hetkeksikään liberaalien muka demokraattisen fraseologian petettäväksi. Ja paitsi sitä, ettei itse antauduta petettäväksi, ei saa antaa pettää myöskään talonpoikia, porvarillisen *demokratian* tärkeintä tukea — sellaisia ovat työläisten tehtävät. Sellainen johtopäätös seuraa myös III Duuman poliittisten puolueiden historiasta.

„Zvezda” № 14 (50),
maaliskuun 4 pnä 1912
Allekirjoitus: K. T.

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan

SELOSTUS KANSAINVÄLISELLE SOSIALISTISELLE TOIMISTOLLE VSDTP:n YLEISVENÄLÄISESTÄ KONFERENSSISTA ¹³⁹

Viime vuodet ovat VSDTP:lle olleet horjunnan ja sekasorron vuosia. Puolue ei voinut kolmeen vuoteen kutsua koolle konferenssia eikä edustajakokousta, ja KK ei voinut kahtena viimeksi kuluneena vuonna saada alulle mitään toimintaa. Puolue oli tosin edelleenkin olemassa, mutta erillisinä ryhminä, joita oli kaikissa vähänkin huomattavissa kaupungeissa — ryhminä, jotka Keskuskomitean puuttumisen vuoksi elivät kukin omaa hieman eristäytynyttä elämäänsä.

Aivan viime aikoina Venäjän proletariaatin uuden heräämisen vaikutuksesta puolue on alkanut jälleen voimistua, ja aivan äskettäin me saimme vihdoin mahdollisuuden kutsua koolle konferenssin (mikä vuodesta 1908 lähtien oli koko ajan ollut mahdotonta), jossa olivat edustettuina kummankin pääkaupungin, Luoteis- ja Etelä-Venäjän, Kaukasian sekä keskisen teollisuusalueen puoluejärjestöt. Yleensä 20 järjestöä otti kiinteän yhteyden Organisaatiokomissioon, joka kutsui koolle tuon konferenssin, t.s. melkein kaikki järjestöt, niin menshevistiset kuin bolshevistisetkin, jotka tätä nykyä ovat Venäjällä olemassa.

Kahdessakymmenessä kolmessa istunnossaan konferenssi, tunnustaen omaavansa ylimmän puolue-elimen oikeudet ja velvollisuudet, käsitteli kaikki päiväjärjestyksessä olleet kysymykset, joiden joukossa oli useita poikkeuksellisen tärkeitä kysymyksiä. Niinpä konferenssi antoi syvällisen ja peräti kaikinpuolisen arvion nykyisestä poliittisesta tilanteesta ja puolueen politiikasta, arvion, joka on täydessä

sopuossuinnussa vuoden 1908 konferenssin päätöslauselmien ja vuonna 1910 pidetyn KK:n täysistunnon päätösten kanssa. Konferenssi kiinnitti erikoista huomiota Duuman vaaleihin, jotka ovat edessä muutaman kuukauden kuluttua, ja hyväksyi tästä kolme osaa käsittävän päätöslauselman, missä selostetaan varsin selvästi ja seikkaperäisesti meidän sotkuista vaalilakiamme, eritellään toisten puolueiden kanssa tehtäviä vaalisopimuksia koskevaa kysymystä ja tehdään kaikin puolin selkoa siitä, mikä on puolueemme asenne ja taktiikka tulevan vaalikamppailun aikana. Niin ikään käsiteltiin kysymyksiä, jotka koskivat nälänhätää vastaan käytävää taistelua, työväenvakuutusta, ammattiyhdistyksiä ja lakkoja y.m., ja tehtiin niistä päätökset.

Konferenssi käsitteli myös „likvidaattoreita” koskevan kysymyksen. Tämä virtaus kieltää illegaalisen puolueen olemassaolon, julistaa tämän puolueen jo likvidoiduksi, sanoo illegaalisen puolueen ennallistamista taantumukseksi utopiaksi ja vakuuttaa, että puolue voidaan rakentaa uudelleen vain legaalissa muodossa. Kuitenkaan tuo virtaus, joka on sanoutunut irti illegaalisesta puolueesta, ei ole tähän päivään mennessä kyennyt perustamaan mitään legaalista puoluetta. Konferenssi totesi, että puolue on taistellut jo neljä vuotta tuota virtausta vastaan, että vuoden 1908 konferenssi ja v. 1910 pidetty KK:n täysistunto esiintyivät likvidaattoruutta vastaan, että puolueen kaikista ponnistuksista huolimatta tuo virtaus on edelleenkin pysytellyt erillisenä ryhmäkuntana ja käy taistelua puoluetta vastaan julkisen lehdistön palstoilla. Sen tähden konferenssi julisti, että aikakauslehtien „Nasha Zarja”, „Delo Zhizni” (niiden joukkoon kuuluvaksi on nykyään katsottava myös „Zhivoje Delo”) ympärille ryhmittyneet likvidaattorit ovat asettaneet itsensä VSDTP:n ulkopuolelle.

Lopuksi konferenssi valitsi Keskuskomitean ja Pää-äänenkannattaja „Sotsial-Demokratin” toimituskunnan. Sitä paitsi konferenssi korosti erikoisesti sitä, että ulkomailla on lukuisia ryhmiä, jotka ovat enemmän tai vähemmän sosialistisia, mutta joilla ei kuitenkaan ole kerrassaan mitään yhteyttä Venäjän proletariaattiin ja sen sosialistiseen toimintaan ja jotka ovat siis täysin vastuuttomia; että nämä ryhmät eivät missään tapauksessa ole oikeutettuja

edustamaan VSDTP:tta eivätkä esiintymään sen nimissä; että puolue ei ota missään määrässä vastuulleen näitä ryhmiä eikä mene takuuseen niistä ja että kaikenlainen yhteydenpito VSDTP:seen voi tapahtua vain KK:n kautta, jonka ulkomaisen osoitteen annamme tässä: Vladimir Uljanov, 4 Rue Marie Rose, Pariisi XIV (Keskuskomitealle).

Kirjottettu maaliskuun alussa 1912

*Julkaistu maaliskuun 18 p:nä (u.l.) 1912
Kansainvälisen sosialistisen toimiston
4. kiertokirjeessä*

*Julkaistaan kiertokirjeen
tekstin mukaan
Venäjänns saksasta*

VSDTP:n VAALIOHJELMA¹⁴⁰

Työläistoverit ja kaikki Venäjän kansalaiset!

Aivan piakkoin tullaan toimittamaan IV Valtakunnanduuman vaalit. Sekä eri poliittiset puolueet että itse hallitus valmistautuvat jo täyttä päätä vaaleihin. Valveutuneen proletariaatin puolue, joka vuoden 1905 maineikkaalla taistelullaan antoi ensimmäisen tuntuvan iskun tsarismille ja sai siltä kiskaistua edustuslaitokset, Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue kehottaa kaikkia äänioikeutettuja samoin kuin „oikeudettomiakin”, jotka muodostavat valtavan suuren enemmistön, osallistumaan mitä tarmokkaimmalla tavalla vaaleihin. Kaikkien niiden, joiden pyrkimyksenä on työväenluokan vapauttaminen palkkaorjuudesta, kaikkien niiden, joille Venäjän vapautuksen asia on kallis, tulee viivyttelämättä ryhtyä toimeen, jotta myös neljännen, tilanherrain Duuman vaaleilla autettaisiin vapaustaistelijain yhteenliittymistä ja voimistumista ja edistettäisiin Venäjän demokraattisten ainesten valveutumista ja järjestymistä.

Viisi vuotta on kulunut vuoden 1907 kesäkuun 3 pn valtiokaappauksesta, jolloin Nikolai Verinen, Hodynin tsaari, ensimmäisen ja toisen Duuman „voittaja ja hävittäjä”, viskasi sivuun valansa, lupauksensa ja manifestinsa ryhtyäkseen kostamaan yhdessä tilanherrain mustan sotnian ja lokakuulaiskauppiaiden kanssa Venäjän työväenluokalle ja kaikille vallankumouksellisille aineksille, t.s. väestön valtavalle enemmistölle, viidennen vuoden vallankumouksen vuoksi.

Kostaminen vallankumouksen johdosta on ollut leimaantavana koko III Duuman kaudelle. Tsarismän vainotoinmenpiteet eivät ole vielä koskaan olleet Venäjällä noin

hillittömiä. Viidessä vuodessa on lyöty Venäjän historian kolmen vuosisadan hirsipuuennätys. Karkotuspaikat, pakkotyöleirit ja vankilat eivät ole koskaan olleet niin täpösen täynnä poliittisia vankeja eikä voitettuja ole koskaan piinattu ja kidutettu niin kuin Nikolai II:n aikana. Koskaan ennen ei ole ollut sellaista hillitöntä kruununvarkautta, sellaista virkamiesten säädyttömyyttä ja mielivaltaa — heidän intonsa taistelussa „kerettiläisyyttä” vastaan kuittaa kaiken — eikä sellaista yleensä pieneläjän ja eritoten talonpojan pilkkaamista kenen tahansa virkamiehen taholta. Koskaan ei vielä ole vainottu yhtä innokkaasti, yhtä kiukkuisesti ja yhtä häikäilemättömästi juutalaisia ja niin ikään myös muita kansallisuuksia, jotka eivät kuulu hallitsevaan kansakuntaan.

Antisemitismi ja mitä karkein natsionalismi ovat muodostuneet hallituspuolueen ainoaksi poliittiseksi ohjelmaksi ja Purishkevitsh nykyisen tsaristisen monarkian kaikkien hallintomenetelmien ainoaksi kaikinpuoliseksi, täydelliseksi ja totuudenmukaiseksi ilmaisijaksi.

Entä mikä on tulos noista vastavallankumouksen riehumisista?

Yksinpä yhteiskunnan „ylä”-luokatkin, riistäjäluokat, alkavat tajuta, ettei tällainen elämä käy edelleen päinsä. Lokakuulaiset itse, III Duuman valtapuolue, vallankumouksen pelästyttämän ja esivallan edessä matelevan tilanherran ja kauppiaan puolue, tuovat lehdistössään yhä useammin ja useammin julki sen vakaumuksensa, että tsaari ja aateliset, joita lokakuulaiset ovat palvelleet uskollisesti ja vilpittömästi, ovat johdattaneet Venäjän umpikujaan.

Oli aika, jolloin tsaristinen monarkia oli Euroopan santarmi, varjellen taantumusta Venäjällä ja auttaen tukahduttamaan väkivaltaisesti kaiken vapausliikkeen Euroopassa. Nikolai II on mennyt niin pitkälle, että tsaari ei ole nykyään ainoastaan Euroopan, vaan myös Aasian santarmi, joka juonittelulla, rahalla ja mitä petomaisimmalla väkivallalla pyrkii tukahduttamaan kaiken vapausliikkeen Turkissa, Persiassa, Kiinassa.

Mutta tsarismien mitkään petomaisuudet eivät voi pysäyttää Venäjän kehitystä. Se edistyy kuitenkin, vaikka Purishkevitshit, Romanovit, Markovit — nuo maaorjanomistajain viimeiset jälkeläiset — kuinka ruhjoisivat ja runtelsivat Venäjää. Ja sitä mukaa kuin sen kehitys kulkee

eteenpäin, vaaditaan yhä tiukemmin poliittista vapautta. Venäjä samoin kuin mikään muukaan maa XX vuosisadalla ei voi elää ilman poliittista vapautta. Mutta voitaisiinko odottaa poliittisia uudistuksia tsaristiselta monarkialta, kun tsaari on hajottanut kummatkin ensimmäiset Duumat ja polkenut jalkoihinsa oman, lokakuun 17 p:nä vuonna 1905 antamansa manifestin? Voitaisiinko odottaa poliittisia uudistuksia nyky-Venäjällä, kun virkamiesten joukkio tekee pilkkaa kaikista laeista tietäen, että tsaari ja tämän aateveitjet painavat kaiken villasella? Emmekö näkisi sitä, miten tsaarin omaa ja hänen sukukuntansa suojelusta hyväksi käyttäen eilen Iljodor, tänään Rasputin, eilen Tolmatshov, tänään Hvostov, eilen Stolypin, tänään Makarov — polkevat jalkoihinsa kaikki lait? Emmekö näkisi sitä, että Valtakunnanneuvoston toimesta tai Nikolai Verisen omasta määräyksestä hyljätään ja ruhjotaan vähäisimmätkin, aivan naurettavan mitättömät tilanherrain Duuman ehdottamat „reformit”, reformit, joiden tarkoituksena on tsaarivallan elvyttäminen ja lujittaminen? Emmekö tietäisi, että mustasotnialainen murhaajajoukkio, joka nurkan takaa ammuskelee esivallalle epämieluisia edustajia, joka toimittaa pakkotyöleireille II Duuman sosialidemokraattisia edustajia, joka on alati puuhaamassa pogromeja ja kaikkialla rosvoamassa julkeasti kruunun varoja — on tsaarin erikoisessa suosiossa ja saa tältä varsin huonosti salattua apua, suuntausta ja ohjausta? Katsokaa, miten on käynyt Nikolai Romanovin aikana niille Venäjän kansan tärkeimmille poliittisille vaatimuksille, joiden vuoksi kansan parhaimmisto on $\frac{3}{4}$ vuosisataa käynyt sankarillista taistelua ja joiden vuoksi vuonna 1905 nousivat miljoonat. Sopiiko Romanovien monarkian rinnalle yleinen, yhtäläinen, välitön äänioikeus, kun ensimmäisen ja toisen Duuman vaaleissa tsarismi polki maahan äänioikeuden, joka ei ollut edes yleinen, ei yhtäläinen eikä välitön? Sopiiko tsaarin monarkian rinnalle liittoutumis-, yhdistymis- ja lakkovapaus, kun taantumuksellinenkin, rujo vuoden 1906 maaliskuun 4 p:n laki¹⁴¹ on kuvernöörien ja ministerien toimesta tyhistetty kokonaan olemattomaksi? Eivätkö vuoden 1905 lokakuun 17 p:n manifestin sanat „kansalaisvapauden horjumattomista perustoista”, „todellisesta henkilöllisestä koskemattomuudesta”, „omantunnonvapaudesta, sanan-, kokoontumis- ja liittoutumisvapaudesta” kuulosta pilkanteolta? Tsaarin

jokainen „alamainen” näkee joka päivä tuon pilkan-
teon.

Ei! Olemme saaneet kylliksemme siitä liberaalisesta valheesta, että vapauden ja vanhan vallan yhdistäminen on muka mahdollista, että tsaristisen monarkian vallitessa voi muka olla poliittisia uudistuksia. Nuo lapselliset harhakuvitelmat Venäjän kansa sai maksaa vastavallankumouksen antamalla raskailla opetuksilla! Ken vakavissaan ja vilpittömästi tahtoo poliittista vapautta, hän nostakoon ylväästi ja rohkeasti *tasavallan* lipun, ja tsaarin ja tilanherrain joukkion politiikka on jatkuvasti kokoava Venäjän demokratian *kaikkia* eläviä voimia tuon lipun alle.

Oli aika — eikä siitä ole kulunut kovinkaan kauan — jolloin tunnus: alas itsevaltius! tuntui Venäjää varten liian edistykselliseltä. VSOT heitti kuitenkin tuon tunnuksen, työläisten märkiosastot yhtyivät siihen ja veivät sen joka puolelle maata; 2—3 vuodessa tuosta tunnuksesta tuli „kansan sananparsi”. Siis työhön, työläistoverit ja Venäjän kaikki kansalaiset, jotka ette halua, että maamme lopullisesti juuttuisi paikoilleen, kymmenien miljoonien sivistymättömyyteen, oikeudettomuuteen ja hirveään kurjuuteen! Venäjän sosialidemokraatit, Venäjän työläiset ovat saava aikaan sen, että Venäjän maalla tulee kansan sananpariksi: alas tsaristinen monarkia! Eläköön Venäjän demokraattinen tasavalta!

Työläiset! Muistakaa vuosi 1905: lakkotaistelullanne te nostitte miljoonat työtätekevät uuteen elämään, tiedonvaloon ja vapauteen. Kymmenien vuosien tsaristiset uudistukset eivät ole antaneet eivätkä voi antaa kymmenetäkään osaa niistä elämänne parannuksista, jotka te silloin saitte joukkotaistelulla. Tilanherrojen Duuman toimesta — ja kadettien osanotolla — runnellun työväenvakuutusta koskevan lakiehdotuksen kohtalo on vielä kerran osoittanut sen, mitä työläiset voivat odottaa „ylhäältäkin”.

Vastavallankumous on vienyt miltei kaiken sen, minkä valloitimme, mutta työläisnuorison, Venäjän kasvavan ja voimistuvan proletariaatin voimaa, reippautta ja uskoa asiansa voittoon se ei ole vienyt eikä voikaan viedä.

Eläköön uusi taistelu työläisten elinehtojen parantamiseksi, työläisten, jotka eivät halua jäädä tehtaiden pakko-työorjiksi! *Eläköön 8-tuntinen työpäivä!* Ken haluaa vapautta Venäjällä, sen on autettava luokkaa, joka vuonna

1905 kaivoi haudan tsaristiselle monarkialle ja joka Venäjällä koittavassa vallankumouksessa on syöksevä tuohon hautaan Venäjän kaikkien kansojen pahimman vihollisen.

Talonpojat! Te lähetitte I ja II Duumaan omia trudovik-kiedustajianne uskoen tsaaria ja luottaen saavanne hänet sovinnolla suostumaan tilanherrojen maiden luovuttamiseen kansalle. Teillä on nyt ollut mahdollisuus vakuuttua siitä, että puolustaessaan tilanherroja ja virkamiehiä tsaari — Venäjän suurin tilanherra — ei kaihda mitään vääränvalantekoa, mitään laittomuutta, mitään väkivaltaa eikä mitään verenvuodatusta. Onko siedettävä maoorjanomistajien jälkeläisten iestä, kärsittävä vaiteliaana virkaherrojen pilkkaa ja piinausta ja kuoltava kiduttavaan nälkään ja nälän ja äärimmäisen puutteen aiheuttamiin tauteihin sadoin tuhansin ja miljoonin — vai kaadettava taistelussa tsaristista monarkiaa ja tsaarin ja tilanherrojen Duumaa vastaan, valloittaaksemme lapsillemme edes jonkinverran siedettävän ja inhimillisen elämän?

Siinä kysymys, joka Venäjän talonpojilla on edessään. Sosialidemokraattinen työväenpuolue kutsuu talonpoikia taisteluun täyden vapauden puolesta ja sen puolesta, että kaikki tilanherrojen maat annettaisiin talonpojille ilman mitään lunastusmaksua. Almuilla ei poisteta talonpoikien kurjuutta eikä pelasteta talonpoikia nälänhädästä. Talonpojat eivät vaadi armopaloja, vaan sitä maata, jota he ovat vuosisatoja kostuttaneet hiellään ja verellään. Talonpojat eivät kaipaa esivallan ja tsaarin holhousa, vaan vapautta virkamiehistä ja tsaarista, vapautta hoitaa itse omat asiansa.

Auttakoot IV Duuman vaalit joukkojen poliittisen tajun selvenemistä, niiden saamista jälleen mukaan ratkaisevaan taisteluun. Vaaleissa kamppailevat kolme johtavinta puoluetta: 1) mustasotnialaiset, 2) liberaalit ja 3) sosialidemokraatit.

Mustasotnialaisiin kuuluvat oikeistolaiset, „natsionalistit” ja lokakuulaiset. Kaikki ne ovat hallituksen kannattajia, joten niiden välisillä erimielisyyksillä ei voi olla mitään vakavampaa merkitystä. Armoton taistelu kaikkia näitä mustasotnialaisia puolueita vastaan — siinä tunnuksemme!

Liberaaleihin kuuluu kadettipuolue („perustuslaillisdemokraattinen” eli „kansanvapauden” puolue). Tämä on liberaalisen porvariston puolue, joka tahtoo jakaa vallan

tsaarin ja maaorjuuttajatilanherröjen kanssa siten, ettei näiden valtaa hävitettäisi perustuksia myöten, siten, ettei valtaa annettaisi kansalle. Vaikka liberaalit vihaavatkin hallitusta, joka sysää heitä erilleen vallasta, auttavat sen paljastamista ja aiheuttavat sen riveissä horjuntaa ja sekasortoa, niin he vihaavat vielä verrattomasti enemmän vallankumousta, pelkäävät kaikkea joukkojen taistelua, suhtautuvat sitäkin enemmän epäroivästi ja horjuvasti kansan vapaustaisteluun, siirtyen ratkaisevina hetkinä petoksellisesti monarkian puolelle. Vastavallankumouksen aikana liberaalit ovat syrjäytyneet yhä enemmän ja enemmän vapaustaistelusta, asettuen kannattamaan tsarismmin „slaaivilais”-haaveita, pelaten „vastuuntuntoista oppositiota”, madellen tsaarin edessä „hänön majesteettinsa oppositiona” ja solvaten vallankumouksellisia ja joukkojen vallankumouksellista taistelua.

Venäjäñ sosialidemokraattinen työväenpuolue pystyi III mustasotnialais-Duumassakin nostamaan vallankumouksen lipun, se pystyi sieltä käsinkin auttamaan työläisten järjestämistä ja vallankumouksellista valistamista, talonpoikien taistelua tilanherröjä vastaan. Proletariaatin puolue on ainoa edistyksellisen luokan puolue, luokan, joka kykenee valloittamaan Venäjälle vapauden. Eikä puolueemme mene nyt Duumaan leikitelläkseen siellä „reformeilla”, se ei mene sinne „puolustaakseen perustuslakia”, „taivuttaakseen” lokakuulaisia tai „karkottaakseen taantumuksen” pois Duumasta niin kuin kansaa pettävät liberaalit sanovat tekevänsä, vaan kutsuakseen Duuman puhujalavalta joukkoja taisteluun, selittääkseen sosialismin oppia, paljastaakseen hallituksen ja liberaalien jokaisen petoksen, paljastaakseen takapajuisten kansankerrosten monarkistiset ennakkoluulot ja porvarillisten puolueiden luokkajuuret — sanalla sanoen se menee sinne valmentaa kseen Venäjän uuden vallankumouksen tietösten taistelijain armeijan.

Tsaarin hallitus ja mustasotnialaiset tilanherrat ovat täydellisesti ymmärtäneet sen, mitä vallankumouksen voimaa Duuman sosialidemokraattinen ryhmä sinänsä edustaa. Poliisi ja sisäministeriö ponnistelevat nyt kaikkiin voimin siihen suuntaan, ettei sosialidemokraatteja päästettäisi IV Duumaan. Siis yhdistykää, työläiset ja kansalaiset! liittykää VSDTP:n ympärille, joka äskettäin pidesyssä konferenssissaan, toipuen routavuosien aiheuttamasta

hajaannuksesta, on jälleen koonnut voimansa ja nostanut lippunsa! Osallistukoon jokainen vaaleihin ja vaaliagitatioon — niin hallituksen ponnistukset murretaan, vallankumouksellisen sosialidemokratian punainen lippu pystytetään Duuman puhujalavalta myös poliisivallan alaisella, oikeudettomalla, vereen tahratulla, poljetulla ja nälkää näkevällä Venäjällä!

Eläköön Venäjän demokraattinen tasavalta!

Eläköön 8-tuntinen työpäivä!

Eläköön tilanherrain maiden konfiskoiminen!

Työläiset ja kansalaiset! Tukekaa VSDTP:n vaaliagitatiota! Valitkaa VSDTP:n ehdokkaita!

*Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen
Keskuskomitea*

*Kirjoitettu maaliskuun alkupäivinä 1912
Julkaistu erillisenä lentolehhtisenä
maaliskuussa 1912*

*Julkaistaan lentolehhtisen tekstistä,
joka on tarkistettu V. I. Leninin
korjuileman käsikirjoituksesta
otetun kopion mukaan*

„ZVEZDA“ LEHDEN TOIMITUKSELLE

(LISÄYS „VSDTP:n VAALIOHJELMAAN“)¹⁴²

Kyseisen vaaliohjelman * lähetämme vain sitä varten, että se *saatettaisiin kaikkien*, varsinkin vaaliohjelmien *sepittäjien tietoon*. On aika *jättää* vaaliohjelmien *sepittäminen*, kun *on olemassa* Keskuskomitean vahvistama ja julkaisema vaaliohjelma (siitä on Venäjällä *jo julkaistu* lento-lehtinen, mutta meillä on sitä *vain yksi* kappale emmekä voi sitä lähettää; olemme sen vuoksi kopioineet sen ja lähettämme kopion). Erittäin typerää olisi *laillisten* vaaliohjelmien *sepittäminen*. *Kaikki* vaaliohjelmaa ja „vaaliohjelman perusteita“ käsittelevät artikkelit on julkaistava ehdottomasti varustettuna kirjoittajan allekirjoituksella ja *merkinnällä*: kommentoimiskokeilua.

Muun muassa suosittelisin *hyvin hartaasti* teille tunnetulle kollegiolle, että se *ei* vahvistaisi mitään vaaliohjelmaa. Se, että vaaliohjelman vahvistaisi jokin muu kuin Keskuskomitea, on likvidaattoruushenkinen hanke! Sitä paitsi asian olemuksenkaan kannalta ei koidu mitään hyvää siitä, että kollegio vahvistaa vaaliohjelman. Kollegio joko hyväksyköön tämän tai olkoon vaihi.

Kirjoitettu
maaliskuun 13 (26) p:nä 1912

Julkaistaan ensi kerran,
käsikirjoituksen mukaan

* Ks. tätä osaa, s. 485. Toim.

KORTIT PÖYDÄLLE ¹⁴³

Monacon ruhtinaskunnan kieli ¹⁴⁴ on kieli, jota taitavat hyvin ylimystömme, herrat ministerit, Valtakunneuvoston jäsenet j.n.e. Tiedetään myös, kuka on ottanut tuon kielen käytäntöön Valtakunneuvostossamme! Kummasuimme sen vuoksi hieman, kun tapasimme „Zhivoje Delon” 8. numerosta sanonnan, joka on otettu artikkelimme otsikoksi.

Mutta eihän kysymys ole sanontatavassa. Sitä käyttäneen henkilön (L. Martov) arvovaltaisuus — likvidaattorien keskuudessa —, käsiteltäväksi otetun aiheen tärkeys („kortit pöydälle” kysymyksissä, jotka koskevat vaalikamppailua, sen periaatteita, sen taktiikkaa j.n.e.) — kaikki tämä panee meidät yhtymään tunnukseen huolimatta siitä, miten se on sanottu.

„Kortit pöydälle”, tuo on mainio tunnus. Ja haluaisimme ennen kaikkea, että sitä sovellettaisiin „Zhivoje Delo” lehden suhteen. Kortit pöydälle, hyvät herrat!

Kirjallista kokemusta omaavat henkilöt määrittelevät heti julkaisun luonteen avustajien kokoonpanon ja jopa erillisten sanontojenkin mukaan, mitkä osoittavat äänenkannattajan *suunnan*, jos tuo suunta kuuluu vähänkin määräytyneiden ja tunnettujen suuntien joukkoon. Sellaisten henkilöiden tarvitsee vain vilkaista „Zhivoje Delo” lehteen määritelläkseen sen likvidaattoruussuuntaan kuuluvaksi.

Laaja yleisö ei kuitenkaan saa yhtä helposti selvää äänenkannattajien suuntauksesta, varsinkin jos kysymyksessä eivät ole teoreettiset perustelut, vaan käytännöllinen politiikka. Tässä yhteydessä on erikoisen tärkeää ja erikoisen sopivaa muistuttaa L. Martovin niin parahiksi

esittämästä tunnuksesta: „kortit pöydälle”. Sillä nimenomaan „Zhivoje Delolla” — kortit ovat näet pöydän alla!

Niitä aatteita, joita „Zhivoje Delo” hankkiutuu ajamaan, on jossain määrin johdonmukaisemmin ja järjestelmällisemmin kehitelty *vasta* kahtena viimeksi kuluneena vuonna sellaisissa äänenkannattajissa kuin „Nasha Zarja”, „Zhizn”, „Vozrozhdenije”, „Delo Žhizni”. Tässä suhteessa on kahdessa vuodessa kerääntynyt aika huomattavasti aineistoa. Puuttuu vain *yhteenvetoa* ja varsinkin sellaista yhteenvetoa, jonka olisivat tehneet nimenomaan ne, jotka kaksi vuotta ovat noita aatteita kehitelleet. Puuttuu likvidaattoruusaatteiden ajajien *julkista* esitystä niistä tuloksista, joihin he ovat päässeet „Nasha Zarjan” kaksi vuotta kestäneellä „toiminnalla”.

Ja juuri tässä suhteessa ne, joiden harrastuksena ovat olleet jutut „*julkisesta* työväenpuolueesta”, ovat osoittautuneet *salaisen* pelin harrastajiksi! Esim. 8. numerosta, pääkirjoituksesta saatte lukea, että „yleisen, työ- ja elin- ehtojen yleisen parantamisen ja *perinpohjaisen* muuttamisen puolesta käytävän taistelun tie” kulkee „*osittaisten* (kursivointi artikkelin kirjoittajan) oikeuksien puolustamisen” *kautta*. Saman numeron kirjoituksesta saatte lukea joistakin „julkisen työväenliikkeen pietarilaisista toimihenkilöistä”, että nämä tulevat „*samoin kuin tähänkin saakka*” „populärisoimaan sosialidemokratiassa niitä proletarisen sosialidemokraattisen puolueen uudestisynnyttämis- ja luomismetodeja, joita he ovat tähän asti puolustaneet”.

Kortit pöydälle! Mikä on tämä osittaisten oikeuksien puolustamisen teoria? Tuota teoriaa ei ole esitetty missään työläisryhmien tai ryhmien edustajien hyväksymissä, muotoilluissa, virallisissa, *avoimesti* julistetuissa väittämässä. Olisiko tämä sitä teoriaa, josta meille kertoi esim. hra V. Levitski „Nasha Zarjan” 11. numerossa vuodelta 1911? Edelleen, kuinka lehden lukijat voisivat tietää, *mitä* metodeja ovat jotkut nimeämättömät julkisen liikkeen toimihenkilöt puolustaneet „uudestisynnyttääkseen ja *luodakseen* puolueen” — jota nähtävästi ei ole luotu, t.s. ei ole olemassa!? Mikä estäisi nimeämästä noita toimihenkilöitä, jos he todellakin ovat „julkisen” liikkeen toimihenkilöitä ja jos nuo sanat eivät ole pelkästään vain *sovinnaista* fraseologiaa?

Карты на ставе.

Этот картончик Москва еще знает,
 который знаменитый камешек знает, советский
 коммунист, такая же карта 47. 2. (1919)
 но, это было в промышленные годы
 в камешек тов. Соловьев! Попробуй ио. 1919.
 ко удивлению, восторг в этот "История
 1919" и 8, то впрочем, кому не
 было в замять время.

Но это же в советский Временный. Об.
 промышленный — среди коммунистов —
 была, промышленный его (И. Мухомов),
 известный промышленный труд (Карты на
 ставе) в восторг от удивительной кам-
 камешек, со восторгом, со 1919 (47. 2) же
 это заметный кем подвигами Советов,
 камешек 1919, как он впрочем.
 "Карты на ставе", это — промышленный
 камешек. И камешек время кем камешек 1919,

Eihän „puolueen uudestisyntymis- ja luomismetodeja” koskeva kysymys ole mikään osakysymys, joka voidaan herättää ja ratkaista oheisesti, jokaista lehteä kiinnostavien muiden poliittisten kysymysten joukossa. Ei. Se on peruskysymys. Puolueen vaalikamppailusta, puolueen vaalitaktiikasta, puolueen ehdokkaista ei voida puhua ennen kuin on ratkaistu tämä kysymys. Ja se on ratkaistava suoraan, positiivisella tavalla, sillä se vaatii selvän teoreettisen vastauksen lisäksi myös *käytännöllistä* ratkaisua.

Sofismeja — ja pahinta lajia sofismeja — ovat sellaiset usein tavattavat ajatukset, että puolueen uudestisyntymisen ja luomisen ainekset j.n.e. y.m.s. muodostuvat tai yhdistyvät muka vaalikamppailun kulussa. Tuo on sofismi, sillä puolue on jotain *järjestynyttä*. Mitään työväenluokan vaalikamppailua ei ole eikä voi olla, jollei koko luokalla tai ainakin sen valveutuneimmalla kerroksella ole *yhteisiä* päätöksiä, yhteistä *taktiikkaa*, yhteistä vaaliohjelmaa, yhteisiä ehdokkaita.

Mitä suurimman vaaran, josta ei voida olla varoittamatta työläisiä, muodostavat nuo kaikki tuontapaiset sofismit ja salaperäiset julkilausumat, joita tehdään anonyymisten *proletariaatille* tuntemattomien ja tietymättömien julkisten toimihenkilöiden nimessä — kaikki ne vielä sanovatkin itseään „julkisen työväenliikkeen toimihenkilöiksi”! mitä kaikkia porvareita naamioikaan tuo nimi! Vaara on siinä, että „julkisesta” esiintymisestä näet puhutaan *vain silmäin lumeeksi*, kun taas käytännöllisenä tuloksena on mitä pahimman lajin *salainen* kerhodiktatuuri!

Huudetaan „maanalaisuutta” vastaan, vaikka juuri siellä havaitsemme tehdyksi julkisia päätöksiä, jotka nyt ovat tulleet huomattavassa mitassa tunnetuiksi porvarilehdistön ansiosta („Golos Zemlin”, „Kievskaja Myslin”, „Russkoje Slovon”, „Golos Moskvyn”, „Novoje Vremjan” ansiosta — kuinka monille *sadoille tuhansille* lukijoille onkaan nyt *julkisesti* tiedotettu täysin määritellyistä päätöksistä, jotka merkitsevät vaalikamppailun todellista yhtenäisyyttä). Mutta ne, jotka huutavat maanalaisuutta *vastaan* tai „julkisen poliittisen toiminnan” *puolesta*, ovatkin meille juuri esimerkkinä siitä, että he ovat rannasta lähteneet, mutta eivät ole laskeneet toiseen. Entisestä on luovuttu, uudesta on vain pelkkiä puheita.

„Uudestisynnyttämis- ja luomismetodeista”, joista „Zhivoje Delo” puhuu, me tunnemme — ja kaikki tuntevat *julkisesti* — vain ne, joita on kehitelty ja puolustettu „Nasha Zarjassa”. Muista meillä ei ole enempää julkista kuin muunlaistakaan tietoa. Ryhmien edustajat eivät ole kertaakaan yrittäneet — joko julkisesti tai muulla tavoin — keskustella näistä metodeista, *ei ole* mitään muodollista ja muotoiltua, virallista *esitystä* näistä metodeista. *Sanojen* — julkinen, julkista, julkisesta — turvin saadaan aikaan jotain, mikä on täysin salaista ja sanan täydessä mielessä kerho-kuntalaista, kirjallisuuskerhoista.

Me tunnemme yksityisiä kynäilijöitä, jotka eivät ole kenellekään vastuussa eivätkä missään suhteessa eroa porvarillisen lehdistön vapaista ampujista. *Heidän* puheensa „metodeista” ja vanhan likvidoinimisesta me tunnemme.

Mitään muuta *julkista* poliittista toimintaa me emme tunne eikä tunne kukaan. Siinä paradoksi — näennäisesti paradoksi, mutta itse asiassa suoranainen ja luonnollinen tulos Venäjän *kaikista* elinehdoista — että yllä mainittu sarja levinneimpiä porvarillisia äänenkannattajia on „ei-julkisesta” poliittisesta toiminnasta, ratkaisuisista, tunnuk-sista, taktiikasta ja muusta tiedottanut joukoille seikka-peräisemmin, nopeammin ja suoremmin kuin „julkisen liikkeen toimihenkilöiden” *olemattomista* ratkaisuisista!

Rupeesiko ehkä joku väittämään, että vaalikamppailua voidaan käydä ilman muotoiltuja päätöksiä?? Että ilman muotoiltuja päätöksiä voidaan määritellä sekä taktiikka että vaaliohjelma, sekä sopimukset että ehdokkaat — ja että sen tekisivät kymmenet ja sadat tuhannet valitsijat eri puolilla maata??

Sanomalla „kortit pöydälle”, Martov satutti likvidaattorien kipeimpään kohtaan, ja työläisiä on varoitettava mitä tarmokkaimmin. Ilman muotoiltuja päätöksiä, ilman mitään varmoja vastauksia käytännön kysymyksiin, ilman vaikkapa edes muutaman kymmenen tai sadan eturintamamiehen osallistumista tärkeimpien päätösten kunkin lauseen ja kunkin sanan käsittelyyn työväen joukoille tarjotaan... „julkisen liikkeen” *julkisesti nimeämättömien* „toimihenkilöiden”, t.s. herrojen Potresovien, Levitskien, Tshatskien, Jeshovien, Larinien ajatuksia ja hahmotelmia.

Kortit pistetään piiloon, sillä niiden näyttäminen työläisille edes vilaukselta osoittaisi heille selvääkin sel-

vemmin, ettei tässä ole kysymys työväenpuolueesta eikä työväenpolitiikasta, vaan niiden *liberaalisten* lehtimiesten saarnasta, jotka pitävät liberaaliseen tapaan huolta työläisistä, likvidoivat vanhaa ja ovat voimattomia antamaan edes jotain uutta tilalle.

Vaara on suuri. Sen varjolla, että puhutaan korulauseita „julkisesta”... huomispäivästä, työläisille ei anneta *min-käänlaista eikä vain* julkista ratkaisua tämänpäiväisen vaalikamppailun, tämänpäiväisen puolue-elämän mitä polttavimmista käytännön kysymyksistä.

Valveutuneiden työläisten sietää harkita tätä vaarallista tilannetta.

P. S.*

(1) Lähettäkää välttämättömästi mitä pikemmin vuoden 1907 kesäkuun 3 p:n vaalilakia käsittelevää kirjallisuutta. Tai vielä kappale vuoden 1910 hakuteosta¹⁴⁵. Ja lisäksi *laki* (vaalilaki) *juristin* kommentoimana. Kysykää „omiltanne” ja lähettäkää mitä pikemmin. Valitsijan oppaasta¹⁴⁶ ei tule muutoin mitään. (2) „Zvezdaa” saan jälleen epäsäännöllisesti. Lähettäkää toistamiseen. Antakaa osoitteeni (entinen). Eihän toki saa lähettää noin epäsäännöllisesti. (3) Kirjoitusta „Vaaliohjelman perusteet” *ei tarvitse* vahvistaa kollegiossa; julkaiskaa se varustettuna allekirjoituksella ja alaotsikolla (kommentoimiskokelua); kollegion *ei* pidä „vahvistaa” *mitään* vaaliohjelmaa: ottakaa huomioon, että jos tässä otetaan yksikin sopimaton askel, niin meteli on väistämätön. Olkoon kollegio pidettyväinen ja pysyköön vaii. Vaaliohjelman vahvistaminen on kokonaan toisen instanssin asia. (4) Lähettäkää sanomaja aikakauslehtiä, kirjoja. Ilman niitä olemme suorastaan pulassa. (5) Kirjoittakaa tarkoin, milloin jokapäiväinen lehti alkaa ilmestyä, minkä kokoisena j.n.e. (6) „*Zhivoje Deloa*” vastaan sotikaa uutterammin — silloin on voitto taattu. Muutoin käy pahoin. Älkää pelätkö väittelyä. Ehdottomasti 2—3 polemiikkista artikkelia viikossa.

Kirjoitettu maaliskuun 12
tai 13 (25 tai 26) p:nä 1912

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

Julkaistu ensi kerran
tammikuun 21 p:nä 1935
„Pravda” lehden 21. numerossa

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. Toim.

EDUSTAJA T. O. BELOUSOVIN EROAMISESTA SOSIALIDEMOKRAATTIEN DUUMARYHMÄSTÄ

Luimme kovin kummastuneina „Zhivoje Delon” 7. numerosta hra Belousovin haukuskelevan ilmoituksen¹⁴⁷, joka on lainattu „Retshistä”. Siinä, että „Retsh” on ottanut julkaistavakseen tuon uuden yliloikkarin ilmoituksen, ei ole mitään kummastelemista. On luonnollistakin, kun „Retsh” julkaisee entisen sosialidemokraatin sellaiset parkaisut, että sosialidemokraattien duumaryhmän lausunto hänen karkulaisuudestaan olisi muka johtunut „koston halusta”. Mutta minkä vuoksi sen julkaisee lainauksena „Zhivoje Delo”? Ja eikö ole kummastuttavaa nähdä samassa „Zhivoje Delossa” kirjoitus „Edustaja Belousovin eroamisen johdosta”, jossa happaman imelästi jutustellaan siitä, „että meidän ei pidä joutua hämminkiin niiden karkaamistapausten johdosta, joita on ollut”?

Toisaalta „Zhivoje Delo” „ei katso itsellään olevan oikeutta päätyä arvostelemaan Belousovin ottamaa askelta niin kauan kuin ei ole saatettu julkisuuteen motiiveja, joista hänen tekonsa on johtunut”. Toisaalta se kuitenkin *päätyy*... puolitiehen, puhuen suuta muikistellen „moisesta karkulaisuudesta”!

Mihin tuolla pelillä pyritään? Eiköhän lehdistön ole aika täyttää velvollisuutensa ja käsitellä avoimesti tosiasioita, joilla on poliittinen merkitys?

Duuman sosialidemokraattinen ryhmä julkilausui *yksimielisesti*, että hra Belousovin pitäisi *luopua viivyttelämästä edustajanvaltuuksistaan*, sillä hänet vietiin Duumaan sosialidemokraattien äänin ja hän oli neljä ja puoli vuotta Duuman sosialidemokraattisessa ryhmässä.

Hra Belousov on julkaissut „*Retshissä*” vastauksen *kiertäen* kokonaan tämän asian ytimen. Mutta tietoisten työläisten yleisen mielipiteen *ei saa sallia*, että tämä kysymys sivuutetaan vaitiololla. Jos hra Belousov tahtoo olla vaiti, niin meillä ei ole oikeutta pysyä vaiti. Mihin sitten tarvitaan työväen lehdistöä, ellei käsittelemään tosiasioita, jotka ovat tärkeitä työväenluokan duumaedustuksen kannalta?

Onko yleensä demokraatin velvollisuuksien kannalta katsoen sallittavaa, että edustaja, joka on valittu *socialidemokraattina* ja joka on ollut neljä ja puoli vuotta socialidemokraattien duumaryhmässä, eroaa ryhmästä muutamia kuukausia ennen vaaleja *poistumatta silti Duumasta*? Siinä kysymys, jolla on yleistä merkitystä. Yksikään demokraatti, joka tuntee velvollisuutensa valitsijoita kohtaan — ei paikakunnallisten etujen „*ajajan*” velvollisuuksien, vaan niiden velvollisuuksien mielessä, joita on *poliittisella* toimihenkilöllä, joka on vaaleissa esiintynyt *kaiken kansan nähden tietyn* lipun alla —, yksikään demokraatti ei rupea kieltämään sitä, että tämä kysymys on periaatteellinen ja peräti tärkeä.

Kaikki työläiset, jotka lukevat työväenlehtiä ja ovat kiinnostuneita Valtakunnanduuman työväenedustusta koskevasta kysymyksestä, kiinnittäkööt mitä suurinta huomiota hra Belousovin eroon, miettikööt ja pohtikoot tätä kysymystä. *Ei saa olla vaiti*. Tietoisen työläisen ei sovi olla vaiti tällaisissa tapauksissa. On osattava puolustaa *oikeuttansa*, jokaisen valitsijan oikeutta vaatia sitä, että heidän valitsemansa edustajat pysyisivät uskollisina lipulleen ja *etteivät* nämä *voisi* karata rankaisematta.

Onko duumaryhmä oikeassa vai ei vaatiessaan, että edustaja, joka on kuulunut siihen neljä ja puoli vuotta ja tullut valituksi Valtakunnanduumaan socialidemokraattien äänin, on *nyt* ryhmästä erotessaan *velvollinen* poistumaan Duumasta? On! Socialidemokraattinen ryhmä on täysin oikeassa! Jos olemme *todellisuudessa* emmekä vain sanallisesti työväenedustuksen yksimielisyyden, yhteenliittyneisyyden, eheyden ja periaatteellisen johdonmukaisuuden kannalla, niin meidän on tuotava julki mielipiteemme, meidän, kaikkien ja jokaisen, on yksitellen ja yhteisesti

käännyttävä sekä „Zvezdan” että duumaryhmän puoleen sellaisin kirjein (jotka on saatettava myös paikallisen lehdistön tietoon), että tuomitsemme jyrkästi ja peruuttamattomasti hra Belousovin menettelyn, ettei ainoastaan työväenluokan kannalla olevien, vaan jokaisen *demokraatinkin* on tuomittava moiset menettelyt. Ajatelkaahan toki, mitä „kansanedustusta” on se, jos tietyn lipun alla valituksi tulleet edustajat, oltuaan sen alla yhdeksän kymmenesosaa Duuman istuntokaudesta, ilmoittavat *vaalien edellä*: eroan ryhmästä, *mutta* jään edustajaksi, haluan jäädä „kansan”-edustajaksi!

Hetkinen, herra yliloikkari! Mitä *kansaa* te nyt edustatte? *Ette* ainakaan sitä, joka valitsi teidät sosialidemokraattina! *Ettekä* sitä, joka näki teidän olleen $\frac{9}{10}$ Duuman istuntokaudesta sosialidemokraattien duumaryhmän riveissä! Te ette ole kansan edustaja, vaan kansan pettäjä, sillä siinä ajassa, mikä on jäljellä vaaleihin, tuo kansa *ei voi*, sen on fyysillisesti mahdotonta (siinäkin tapauksessa, että tuo kansa nauttisi täydellistä poliittista vapautta) ottaa nyt käytännössä teidän edesottamuksienne perusteella selvää, *kuka* te olette, *mikä* teistä on tullut, *minne* olette luisunut, *kenen tai minkä puoleen* teitä on vetänyt. Teidän on poistuttava Duumasta, tai muutoin jokainen on oikeutettu kohtelemaan teitä poliittisena seikkailijana ja veijarina!

Eroamisia on kaikenlaisia. Saattaa olla niin selviä, ilmeisiä, julkisia, yleisesti tunnetuista tosiasioista johtuvia mielipiteiden muutoksia, ettei erinäisten eroamisten arviointamisessa synny mitään erimielisyyttä eikä niissä ole mitään paheksuttavaa, epärehellistä. Mutta eihän duumaryhmä sattumalta esittänyt lehdistössä nyt ja *vain* nyt, *vain* kyseisessä tapauksessa vastalauseita! Sosialidemokraattinen ryhmä sanoo suoraan, että hra Belousov „sanoi toivovansa, ettei hänen eroamistaan ryhmästä saatettaisi julkisuuteen”. Hra Belousov haukuskelee vastauksessaan, jonka „Zhivoje Delo” on lainauksena julkaissut, mutta hän ei kumoa tosiasiaa. Kysymme: mitä jokaisen työläisen tulisi ajatella henkilöstä, joka erotessaan ryhmästä sanoo toivovansa, että hänen eroamisensa pysyisi salassa? Ellei tuo ole petosta, niin mikä sitten on maailmassa petosta?

Socialidemokraattinen ryhmä sanoo suoraan, ettei „se voi ollenkaan saada selvää, kuinka pitkälle sen ryhmän

entinen jäsen on evoluutiossaan menevä". Lukija mietti-
köön näitä paljonpuhuvia sanoja! Duuman sosialidemo-
kraattinen ryhmä ei ole sanonut näitä vakavia sanoja
kaikista eronneista, vaan ainoastaan yhdestä kyseessäole-
vasta eronneesta. Se on täydellinen epäluottamuslause
(päättös hyväksyttiin äänestyksellä). Enemmänkin. Se on
varoitus kaikille valitsijoille, koko kansalle, että siihen
ja siihen edustajaan on kerrassaan mahdotonta luottaa.
Sosialidemokraattien duumaryhmä varoittaa siitä yksimieli-
sesti kaikkia. Jokainen tietoinen työläinen on nyt velvolli-
nen vastaamaan, että hän on saanut tuon varoituksen, että
hän on sen ymmärtänyt, että hän yhtyy siihen, että hän
ei tule vaiteliaana katsomaan, miten Venäjällä, henkilöiden
keskuudessa, jotka katsovat kuuluvansa demokraatteihin,
vakiintuu sellainen parlamentaarinen moraalinen moraalittomuus,
että edustajat pyydystelevät valtakirjoja kuin saalista, vehkeilläkseen
„vapaasti" tuon saaliinsa avulla. Sellaista on ollut ja sel-
laista on kaikissa porvarillisissa parlamenteissa, ja työläi-
set, jotka ovat ymmärtäneet historiallisen osansa, taistele-
vat kaikkialla sitä vastaan, kasvattaen *taistelullaan* itsel-
leen omia työläisedustajia, jotka eivät ole valtakirjojen
saalistajia eivätkä parlamenttiafäärimiehiä, vaan työväen-
luokan luottamusmiehiä.

Älköötäkä työläiset antako narrata itseään sofismeilla.
Sellainen sofismi on „Zhivoje Delon" päätelmä: „emme
katso itsellämme olevan oikeutta ryhtyä arvostelemaan
T. O. Belousovin ottamaa askelta niin kauan kuin ei ole
saatettu julkisuuteen motiiveja, joista hänen tekonsa on
johtunut".

Ensiksikin Duuman sosialidemokraattisen ryhmän julki-
lausumassa sanotaan: „eroaan hra Belousov motivoi
sillä, että ryhmä on jo pari vuotta sitten tullut hänelle
aivan vieraaksi seuraksi". Eikö tämä ole motiivien saatta-
mista julkisuuteen? Eivätkö nämä ole selviä venäläisiä
sanoja? Ellei „Zhivoje Delo" usko ryhmän julkilausumaa,
niin sanokoon se sen suoraan, älköönkään kierrelkö ja kaar-
relko ja sanoko, että sillä „ei ole oikeutta ryhtyä", kun
ryhmä *jo* on ryhtynyt toimeen, jo saattanut julkisuuteen
motiivit tai motiivin, jota se pitää tärkeimpänä.

Toiseksi, kadettien „Retshin" ja likvidaattorien „Zhivoje
Delon" julkaisemassa hra Belousovin vastauksessa

sanotaan: „Ilmoitan, ettei ryhmä ole sanonut julkilausumassaan kerrassaan mitään (??!) minun ja sen välien katkaisemisen todellisista motiiveista. Tiedän pakottavien syiden estävän ryhmää saattamasta julkisuuteen minun ja sen välisiä erimielisyyksiä, jotka olen esittänyt sekä suullisessa että kirjallisessa selityksessäni”.

Katsokaas, mitä tästä oikein syntyy. Ryhmä on virallisesti saattanut julkisuuteen hra Belousovin motivoinnin. Hra Belousov haukuskelee („panettelua, parjausta” j.n.e.), mutta ei kumoa tuota motivointia. Hän ilmoittaa, että pakottavat syyt *estävät* ryhmää „saattamasta julkisuuteen” vielä jotain. (Jos *julkisuuteen saattamista* estämässä on todellisia syitä, niin miksi te, arvoisa herra, vihjaatte *julkisesti* siihen, mitä ei saa saattaa julkisuuteen? Eiköhän menettelyenne ole lähellä panettelua?) Julkaistessaan lainauksena hra Belousovin emävalheen, joka on silmiinpistävän ilmeinen, „Zhivoje Delo” kuitenkin sanoo samassa puolestaan: „meillä ei ole oikeutta ryhtyä, *niin kauan kuin* ei ole saatettu julkisuuteen motiiveja”... joiden julkisuuteen saattamista „estävät” pakottavat syyt!! Toisin sanoen: antaakseen arvionsa hra Belousovin eroamisesta „Zhivoje Delo” jää odottelemaan, milloin saatetaan julkisuuteen se, mitä (hra Belousovin oman ilmoituksen mukaan) ei saa saattaa julkisuuteen.

Eikö maar ole selvää, että lainauksena julkaisemiensa hra Belousovin valheiden paljastamisen asemesta „Zhivoje Delo” peittelee noita valheita?

Meillä ei ole paljoakaan lisättävää. Itsensä paljastamista on se, kun vedotaan siihen, ettei ole saatettu julkisuuteen sitä, mitä ei saa saattaa julkisuuteen. Kuitenkin jokaisen, jolle työväenluokan duumaedustus on kallis, on välttämättömästi ja ehdottomasti annettava arvionsa siitä, mikä jo on saatettu julkisuuteen, mikä on jo tiedossa. Hra Belousov vakuuttaa: „eroamiseni ryhmästä ei ole hivenen vertaakaan muuttanut poliittisen eikä yhteiskunnallisen toimintani suuntaa”. Nuo ovat pelkkiä sanoja, joita kertailevat kaikki luopiot. Nuo sanat ovat ristiriidassa ryhmän julkilausuman kanssa. Me uskomme sosialidemokraattista ryhmää emmekä yliloikkaria. Hra Belousovin „suunnasta” me, samoin kuin useimmat marxilaiset, tiedämme vain sen, että se on ollut jyrkkää *likvidaatton* suuntaa. Hra Belousov on päässyt

likvidaattoruudessa niin pitkälle, että ryhmä on lopullisesti „likvidoinut” hänen ja sosialidemokratian yhteyden. Sitä parempi ryhmälle, työläisille ja työväenasiaille.

Ja hra Belousovin eroamista Duumasta vaatikoot ei ainoastaan kaikki työläiset, vaan myös kaikki demokraatit.

„Zvezda” № 17 (53),
maaliskuun 13 pnd 1912
Allekirjoitus: T.

Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

NÄLÄNHÄTÄ

Jälleen nähdään nälkää kuten ennenkin vanhalla Venäjällä, ennen vuotta 1905. Kaikkialla on katoja, mutta *vain* Venäjällä niiden seurauksena on toivoton hädänalaisuus, miljoonien talonpoikien nälänhätä. Ja nykyinen hädänalaisuus, niinkuin hallituksen ja tilanherrojen kannattajienkin on ollut pakko tunnustaa, on mittasuhteiltaan vuoden 1891 nälänhätää suurempi.

30 miljoonaa henkeä käsittävä väestö on joutunut kokemaan mitä kovimpia kärsimyksiä. Talonpojat myyvät pilkkahintaan maaosuutensa, karjansa ja kaiken, mikä suinkin voidaan myydä. Myydään nuoria tyttöjä — orjuuden ankarimmat ajat ovat palaamassa. Kansan hätä tuo kerralla näkyviin koko meidän mukamas „sivilisoituneen” yhteiskuntajärjestyksemme todellisen olemuksen: tuo järjestys on toisessa muodossa, toisessa asussa, toisenlaisen „kulttuurin” vallitessa esiintyvää *entistä orjuutta*, miljoonien työtätekevien orjuutta „huipulla olevan” kymmenen tuhannen rikkouden, ylellisyyden ja laiskottelun hyväksi. Orjien raskasta näännyttävää raatamista, kuten aina, ja rikkaiden täydellistä välinpitämättömyyttä orjien kohtalon suhteen: ennen tapettiin orjia nälkään julkisesti, naisia vietiin julkisesti tilanherran haaremiin, kidutettiin orjia julkisesti. Nykyään on talonpoikia ryövätty — sivilisaation kaikkien metkujen, saavutusten ja edistysten avulla — ryövätty niin, että he pöhöttyvät nälästä, syövät saviheinää, syövät likakokkareita leivän asemesta, sairastavat keripukkia ja kuolevat tuskiinsa. Sitä vastoin Venäjän tilanherrat, Nikolai II etunenässä, ja Venäjän kapitalistit lyövät rahaa kasaan miljoonia: pääkaupunkien huvittelulaitosten omistajat kertovat, etteivät he ole pitkään aikaan hankkineet rutkemmin. Pitkään aikaan ei ole ollut sellaista

julkeata, hillitöntä ylellisyyden näytteille asettamista kuin nykyisin suurkaupungeissa.

Miksi Venäjällä ja vain Venäjällä on yhä vielä tuota keskiaikaista nälänhätää rinnan sivilisaation uusimman edistyksen kanssa? Siksi, että uusi vampyyri — pääoma — käy Venäjän talonpoikien kimppuun sellaisissa oloissa, jolloin maaorjuuttajatilanherrat ja maaorjuuttajien, tilanherrojen, tsaarin itsevaltius ovat sitoneet talonpojilta sekä kädet että jalat. Tilanherrojen ryövääminä, virkamiesten mielivallan kuristamina, poliisikieltojen, poliisin koukkujen ja väkivaltaisuuksien verkon pauloittamina, kyläpoliisien, pappien, maapiiripäälliköiden uudenaikaisimman valvonnan kahlehtimina talonpojat ovat luonnononnettomuuksia ja pääomaa vastaan yhtä suojattomia kuin Afrikan villi-i ihmiset. Vain villien maassa voidaankin tavata nykyään sellaista yleistä nälkään kuolemista kuin XX vuosisadan Venäjällä.

Mutta nyky-Venäjällä, nyt kun tsaarihallitus on niin laveasti leuhkinut uuden maankäyttöjärjestelmän hyvydestä, huutoritalouden edistymisestä j.n.e., nälänhätä ei mene ohi *opettamatta* paljonkin talonpoikia. Nälänhätä tuhoaa miljoonia ihmisiä, mutta se tuhoaa myös viimeiset rippeet siitä tsaariin kohdistuneesta, alkeellisesta, barbaarisesta orjanuskosta, joka estää tajuamasta, että vallankumouksellinen taistelu tsaarin yksinvaltaa ja tilanherroja vastaan on välttämätöntä ja väistämätöntä. Talonpojat voivat löytää pelastuksen vain tilanherrojen maanomistuksen hävittämisestä. Vain tsaarin yksinvallan, tuon tilanherrojen suojavaruksen, kukistaminen auttaa pääsemään vähänkin ihmismäiseen elämään, pelastumaan nälänhädältä, synkkääkin synkemmästä kurjuudesta.

Tämän seikan selvittäminen on jokaisen tietoisien työläisen, jokaisen tietoisien talonpojan velvollisuus. Se on päätehtävämme, mitä tulee nälänhätään. Avunkeräyksen järjestäminen työläisten keskuudessa siellä, missä voidaan, nälänhädässä olevien talonpoikien avustamiseksi ja kerättyjen varojen toimittaminen perille sosialidemokraattiedustajien välityksellä on tietysti niin ikään eräitä välttämättömiä tehtäviä.

TALONPOIKAISTO JA IV DUUMAN VAALIT

Hallitus on jo alkanut „valmistautua” IV Duuman vaaleihin. Kuvernöörien ja ministerin kiertokirjelmien hoputtamina maapiiripäälliköt yrittävät parastaan, komisarit ja mustasotnialaiset ovat uutterassa toimessa, „pyhät isät”, joita on käsketty voimiensa takaa ahkeroimaan „oikeistolaisten” puolueiden puolesta, ponnistelevat minkä voivat. Talonpoikienkin on aika ajatella vaaleja.

Talonpojille on vaaleilla erikoisen tärkeä merkitys, kun taas talonpojat ovat vaaleissa hyvin vaikeassa asemassa. Talonpoikien poliittinen järjestyneisyys on heikompi sekä työläisiin että liberaalien, kadettien puolueeseen verrattuna. Mutta ilman poliittista järjestymistä talonpojat, jotka elinolojensa vuoksi ovat väestön muita kerroksia hajanaisempia, eivät kykene lainkaan tekemään vastarintaa tilanherroille ja virkamiehille, jotka nykyään juuri kuristavatkin talonpoikia ja piinaavat heitä pahemmin kuin koskaan ennen. Ryhmä sellaisia talonpoikaisedustajia, jotka todella ovat uskollisia talonpoikien asialle, tietoisia ja kykeneviä puolustamaan kaikissa kysymyksissä talonpoikaiston etuja, poliittisesti järjestyneitä ja toimivat sitkeästi laajentaakseen ja lujittaakseen paikkakunnilla yhteyksiä talonpoikiin, sellainen ryhmä IV Duumassa voisi olla tavattoman suureksi hyödyksi talonpoikaisjoukkojen liittämässä yhteen niiden taistellessa vapauden ja elämän puolesta.

Voidaanko sellainen ryhmä muodostaa IV Duumaan? III Duumassa oli 14 henkeä käsittävä *trudovikkiryhmä*, joka puolusti talonpoikaisdemokratian intressejä — joutuen tällöin valitettavasti liian usein riippuvaiseksi liberaaleista, kadeteista, jotka vetävät talonpoikia nenästä puijaamalla

heitä talonpoikien ja tilanherrojen sekä tilanherroille otollisen tsaristisen monarkian välisen „rauhan” harhanäyllä. Lisäksi on tunnettua, että yksinpä „*oikeistolaiset*” talonpojatkin ovat III Duumassa esiintyneet maakysymyksessä demokraattisemmin kuin kadetit. III Duuman 43 talonpoikaisedustajan maalakiehdotus todistaa sitä kumoamattomasti, ja Purishkevitchin äskettäinen „esiintyminen” talonpoikien oikeistolaisia edustajia vastaan osoittaa, että mustasotnialaisilla on syytä olla yleensä tyytymättömiä „oikeistolaisiin” talonpoikaisedustajiin.

Siis mielialansa puolesta talonpoikaisto — jolle III Duuman aikana uusi agrariipolitiikka, „maankäytön epäjärjestykseen saattaminen” ja suurin onnettomuus: nälänhätä ovat olleet kovana *kouluna* — on täysin kykenevä antamaan *demokraattisia* edustajia IV Duumaan. Koko pulma on vaalilaissa! Tuo tilanherrojen omaksi edukseen laatima ja tilanherrojen tsaarin vahvistama laki oikeuttaa talonpoikien duumaedustajan vaaliin — *ei talonpoikien valitsijamiehiä, vaan tilanherrat*. Talonpoikien edustajaksi Duumaan tilanherrat valitsevat talonpoikien valitsijamiesten joukosta juuri sen, kenet he tahtovat! Selvää on, että tilanherrat tulevat aina valitsemaan mustasotnialaisia talonpoikia.

Siis saadakseen Duumaan *omia* edustajiaan, todella luotettavia ja lujia talonpoikien etujen puolustajia, talonpojilla on käytettävissään *vain yksi keino*. Tuo keino on siinä, että tehdään siten kuin työläiset ovat tehneet, t.s. valitsijamiehiksi ei päästetä ketään muita kuin puoluekantaisia, tietoisia ja luotettavia henkilöitä, jotka ovat täysin uskollisia talonpoikaistolle.

Sosialidemokraattinen työväenpuolue on tehnyt konferenssissaan päätöksen: työläisten tulee jo *valtuutettujen* kokouksissa (joissa valitsijamiehet valitaan) päättää, *kenet nimenomaan* on valittava työläisten edustajaksi Duumaan. Toisten valitsijamiesten tulee kieltäytyä asettumasta ehdokkaaksi, *muussa tapauksessa heidät julistetaan boikottiin ja tuomitaan petturuudesta*.

Talonpojat menetelkoot samoin. On viivyttlemättä ryhdyttävä vaalivalmisteluihin, tehtävä talonpojille selkoa heidän asemastaan ja muodostettava kaikkialla kylissä, missä suinkin voidaan, vaikkapa vain aivan pieniä ryhmiä tietoisista talonpojista johtamaan vaaleja. *Valtuutettujensa* kokouksissa talonpoikien tulee ennen valitsijamiesten

vaalia päättää, *kenen nimenomaan* tulee päästä talonpoikien edustajaksi Duumaan, ja vaatia kaikkia muita talonpoikien valitsijamiehiä, uhkaamalla heitä boikotilla ja petturuudesta tuomitsemisella, olemaan hyväksymättä tilanherrojen ehdotuksia ja ehdottomasti *kieltäytymään* omasta ehdokkuudesta *talonpoikien* edustajaehdokkaan hyväksi.

Kaikkien tietoisten työläisten, kaikkien sosialidemokraattien, kaikkien todellisten demokraattien on tultava talonpoikaiston avuksi IV Duuman vaaleja koskevassa asiassa. Nälänhädästä ja talonpoikien maiden rosvoamisesta saatujen raskaiden opetusten ei saa joutua hukkaan. Tulkoon IV Duumaan voimakkaampi ja lujempi talonpoikaistolle uskollinen todella demokraattisten talonpoikaiedustajain ryhmä.

„Rabotshaja Gazeta“ № 8,
maaliskuun 17 (30) pnä 1912

Julkaistaan „Rabotshaja Gazetan“
tekstin mukaan

**„VORWÄRTS'IN“ ANONYYMI
JA ASIAINTILA VSDTP:ssa¹⁴⁸**

Kirjoitettu maaliskuussa 1912

*Julkaistu 1912 Pariisissa
erillisenä saksankielisenä kirjasena*

Allekirjoitus:

*VSDTP:n Pää-äänenkannattajan
„Sotsial-Demokratien“ toimitus*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan
Venäjännös saksasta*

ALKULAUSE

Maaliskuun 26 p:nä „Vorwärts’issä” julkaistiin virallinen tiedotus VSDTP:n konferenssista ja anonyymi artikkeli, jonka kirjoittaja parhaamalla parjaa konferenssia, seuraten siinä venäläisten sosialidemokraattien ulkomaisten ryhmien päätöslauselman¹⁴⁹ esimerkkiä. Tämä konferenssi vei päätökseen neljä vuotta kestäneen VSDTP:n taistelun likvidaattoreja vastaan, ja se pidettiin likvidaattorien kaikesta vehkeilystä huolimatta näiden yrittäessä hinnalla millä hyvänsä estää puolueen ennallistamisen. Konferenssi julisti likvidaattorit puolueeseen kuulumattomiksi. Luonnollista on, että likvidaattorit ja kaikki heidän mukana kulkijansa hyökkäilevät nyt konferenssia vastaan.

Koska „Vorwärts” kieltäytyy julkaisemasta vastauksiamme anonyymin valheelliseen ja panettelemaan kirjoitukseen ja käy edelleenkin kampanjaansa likvidaattorien hyväksi, niin julkaisemme tämän vastauksen erillisenä kirjasena informoidaksemme saksalaisia tovereita. Sen pääasiallisena tarkoituksena on antaa lyhyt esitys likvidaattoreja vastaan käydyn taistelun merkityksestä, kulusta ja lopputuloksesta.

*VSDTP:n Pää-äänenkannattajan
„Sotsial-Demokratin” toimitus*

P. S.* Kirjasemme oli jo annettu painoon, kun ilmestyi Plehanovin „Dnevnik Sotsial-Demokratin” 16. numero (huhtikuu 1912). Tämä numero antaa parhaan todisteen siitä, että anonyymi on pettänyt „Vorwärts’iä”, joka puolestaan on johtanut harhaan Saksan työläisiä.

* — Postscriptum — jälkkikirjoitus. *Toim.*

Ilmoittaen selvästi, ettei hän edelleenkään ole vuoden 1912 tammikuussa pidetyn konferenssin kannalla, Plehanov väittää suoraan, että Bund ei kutsu koolle *olemassaolevien* puoluejärjestöjen konferenssia, vaan „*perustavaa*”, t.s. sellaista konferenssia, jonka tehtävänä on uuden puolueen perustaminen; että mainitun konferenssin järjestelijät asettavat pohjaksi „*tyypillisen anarkistisen periaatteen*”; että he ovat hyväksyneet „*likvidaattoruushenkisen päätöslauselman*”; että tuota uutta konferenssia „*kutsuvat koolle likvidaattorit*”.

Täytyy vain ihmetellä, kuinka naiivisti eräät saksalaiset toverit ovat ottaneet vakavalta kannalta kaikki sentapaiset hirmusanat kuin „usurpaatio”, „valtiokaappaus” j.n.e., joita ulkomaiset venäläisten sosialidemokraattien pikku ryhmät käyttävät hyökkäillessään Venäjällä olevien VSDTP:n järjestöjen konferenssia vastaan. Alkoon muuten unohdetako sananpartta, että jokaisella tuomitulla on oikeus sättiä tuomareitaan 24 tunnin ajan.

Maaliskuun 26 pnä „Vorwärts'issä” julkaistussa artikkelissa, jonka otsikkona on „Venäjän puolueen elämästä”, esitetään konferenssin virallinen tiedotus, missä puhutaan likvidaattorien erottamisesta puolueesta. Asia on täysin selvä: Venäjällä olevat VSDTP:n järjestöt ovat asettuneet sille kannalle, että yhteistyö likvidaattorien kanssa on mahdotonta. Tästä kysymyksestä voidaan tietenkin olla eri mieltä, mutta siinä tapauksessa olisi pitänyt selostaa hieman seikkaperäisemmin sellaisen päätöksen motiiveja ja likvidaattoruutta vastaan käydyn nelivuotisen taistelun koko historiaa! „Vorwärts'issä” julkaistun anonyymien artikkelin kirjoittaja ei kuitenkaan sano sanaakaan *tämän peruskysymyksen* olemuksesta. Sellainen todistaa tietenkin varsin vähäistä lukijain kunnioittamista, kun asian olemuksesta ollaan vaiti ja vain kevennetään sydäntä melodramaattisilla vuodatuksilla. Kuinka avuton onkaan anonyymimme, kun hän ei voi asettaa puolueen ja likvidaattoruuden tosiasiallisen välien katkeamisen vastapainoksi mitään muuta kuin haukkumisia!

Riittää, jos otamme anonyymien mahtipontisesta artikkelista summassa muutamia hullunkurisuuksia. Hän sanoo,

etteivät konferenssiin osallistuneet sellaiset „aatesuunnat” eli „ryhmät” kuin „Vperjod”, „Pravda”, „Golos Sotsial-Demokrata” j.n.e. Mitä sanottaisiin sellaisesta saksalaisesta sosialidemokraatista, joka rupeisi murehtimaan sitä, että puoluekonferenssissa eivät olleet edustettuina „Friedbergin aatesuunta” tai „ryhmä” tai „Sozialistische Monatshefte” *? Samoin mekin pidämme puolueessamme kiinni säännöstä, että konferenssiin osallistuvat Venäjällä toimivat järjestöt eivätkä kaikenlaiset ulkomaiset „aatesuunnat” tai „ryhmät”. Jos nuo „ryhmät” erkanevat Venäjällä olevista järjestöistä, niin jo yksin siihen sisältyy niiden mitä ankarin tuomio, niiden kuolemantuomio, jonka ne ovat täydellä syyllä ansainneet. Venäjän emigraation — samoin kuin kaikkien muidenkin maiden emigraation — historiassa on runsaasti tapauksia, jolloin tuollaiset „aatesuunnat” tai „ryhmät”, irtauduttuaan Venäjän sosialidemokraattisten työläisten toiminnasta, ovat saaneet luonnollisen kuolemansa.

Eivätkö ole naurettavia kirjoittajamme sellaiset huudot, että itse Plehanov on kieltänyt ne puoluemies-menshevikit (t.s. likvidaattoruuden vastustajat), jotka osallistuivat konferenssiin? Kievin järjestö voisi tietysti kieltää ulkomailla oleskelevat „plehanovilaiset” (t.s. Plehanovin kannattajat), mutta kukaan yksityinen ulkomailla oleskeleva kynäilijä ei voisi puolestaan „kieltää” Kievin järjestöä. Pietarin, Moskovan kaupungin, Moskovan piirikunnan, Kasanin, Saratovin, Tiflisiin, Bakun, Nikolajevin, Kievin, Jekaterinoslavin, Vilnon ja Dvinskin järjestöt „ovat kieltäneet” kaikki ulkomaiset pikku ryhmät, jotka auttoivat likvidaattoreita tai kuhertelivat niiden kanssa. Tuskinpa „kiellettyjen” huudot ja parjaukset voivat tässä mitään muuttaa.

Edelleen, eikö ole hassunkurista, kun kirjoittaja sanoo suoraan, että Venäjän „kansalliset” sosialidemokraattiset järjestöt (Puolan ja Latvian järjestöt, Bund) ja Taka-Kaukasian aluekomitea ovat „venäläisen puolueemme vanhimpia, voimakkaimpia järjestöjä, muodostaen oikeastaan liikkeen selkärangan”? Taka-Kaukasian aluekomitean olemassaolon kyseenalaisuus on kaikille tunnettua ja todistuksena siitä on se, minkä luontoista oli sen edustus vuoden 1908 konferenssissa. Puolalaiset ja latvialaiset

* — „Sosialistinen Kuukausijulkaisu”. Toim.

elivät VSDTP:n olemassaolon ensimmäisten 9 vuoden aikana (1898—1907) täysin erillään siitä; — tämä erilläänolo jatkui tosiasiallisesti myös vv. 1907—1911. Bund erosi v. 1903 puolueesta ja oli sen ulkopuolella vuoteen 1906 (tarkemmin 1907). Sen ja puolueen välillä ei tähänkään päivään mennessä ole paikkakunnilla tapahtunut yhtymistä, kuten vuonna 1908 ollut VSDTP:n konferenssi on virallisesti todennut¹⁵⁰. Latvian järjestössä ja Bundissa ovat olleet voitolla vuoroin likvidaattoruutta kannattavat vuoroin likvidaattoruutta vastustavat suuntaukset. Mitä tulee puolalaisiin, niin he olivat v. 1903 menshevikkien kannalla, v. 1905 bolshevikkien kannalla ja v. 1912 he yrittivät menestyksettä päästä „sovintoon” likvidaattorien kanssa.

Kirjoittaja koettaa kainosti peitellä tätä viimeksi mainitua epäonnistumista seuraavalla lauseella: „Tässä konferenssissa oli alussa mukana myös Puolan ja Liettuan sosialidemokratian edustaja”. Miksi vain *alussa*? Ei tarvitse muuta kuin lukea lukea Bundin virallinen tiedonanto tästä konferenssista, niin löytää siitä selityksen tähän kainoon vaihteluun. Juuri siinä on kirjoitettu mustalla valkoiselle: puolalaisten edustaja poistui konferenssista jättäen kirjallisen selityksen siitä, miksi hänen kävi mahdottomaksi osallistua konferenssin työhön: konferenssissa kävi ilmi, että se oli hengeltään puolueellinen ja kallistui *likvidaattorien* suuntaan.

Onhan tietysti paljon helpompaa kasata yhteen sisällytettömiä, mitään sanomattomia fraaseja „yhtenäisyydestä” (likvidaattorienko kanssa?), niinkuin kirjoittaja mielellään tekee, kuin tutkia likvidaattorien suuntauksen todellista olemusta, heidän kieltäytymistään auttamasta puolueen ennallistamista, heidän toimintaansa puolueen Keskuskomitean hajottamiseksi. Ja pelkkien fraasien puhuminen on sitäkin helpompaa, jos pysytään samalla vaiti siitä tosiasiasta, että puolalaisten edustaja kieltäytyi toimimasta yhdessä — ei, herra varjelkoon, bolshevikkien eli leninläisten kanssa! — vaan bundilaisten ja latvialaisten kanssa, koska sellainen toiminta olisi ollut hedelmätöntä.

Mutta mikä oikeastaan on likvidaattoruuden alkuperä, ja miksi vuoden 1912 konferenssin täytyi konstituoitua puolueen ylimmäksi elimeksi ja erottaa likvidaattorit?

Venäjän vastavallankumous aiheutti voimakasta hajaannusta puolueemme riveissä. Proletariaattia vastaan ryhdyttiin ennenkuulumattomiin, mitä hillittömimpiin repressiiviin toimenpiteisiin. Luopuruus sai porvariston riveissä mitä laajimman levinneisyyden. Porvarilliset mukana-kulkijat, jotka luonnollisesti olivat lyöttäytyneet proletariaatin, kuten porvarillisen vallankumouksemme hegemonin seuraan v. 1905, alkoivat kääntyä selin sosialidemokraattiseen puolueeseen. Tämä etäännyminen tapahtui kahdessa suunnassa: *likvidaattoruuden* ja *otzovismin* suunnassa. Edellisen ydinjoukon muodosti menshevikkikirjailijain enemmistö (Potresov, Levitski, Larin, Martov, Dan, Martynov j.n.e.). He julistivat illegaalisen puolueen jo likvidoiduksi ja jokaisen yrityksen, jonka tarkoituksena oli puolueen ennallistaminen,— taantumukselliseksi utopiaksi. Heidän ohjelauseenaan oli — julkinen työväenpuolue. On itsestään selvää, että Venäjän nykyisissä poliittisissa oloissa, kun ei edes liberaalien — kadettien — puoluekaan ole legaalinen, julkisen Sosialidemokraattisen työväenpuolueen perustaminen oli pakostakin jäävä vain viattomaksi toivomukseksi. Likvidaattorit luopuivat illegaalisesta puolueesta, mutta eivät kuitenkaan ole täyttäneet lupastaan julkisen puolueen perustamisesta. Ja vihdoin päädyttiin vain siihen, että legaalisisissa julkaisuissa naureskeltiin „maanalaisuudelle”, haudattiin sitä sulassa sovussa liberaalien kanssa ja ylistettiin liberaalisen työväenpolitiikan aatteita. Kyllä Plehanov oli aivan oikeassa verratessaan likvidaattorien „Nasha Zarjaa” saksalaiseen „Sozialistische Monatsheften”! Menshevikki Plehanov (bolshevikeista ei tietysti tarvitse puhuaakaan) julisti likvidaattoruudelle armottoman sodan, kieltäytyi osallistumasta minkään heidän kirjallisen äänenkannattajansa julkaisemiseen ja katkaisi suhteensa Martoviin ja Axelrodiin. „Mies, jolle puolueemme on olematon”, kirjoitti Plehanov puolueen Pää-äänenkannattajassa Potresovista, „on itse olematon puolueelle”. Jo joulukuussa 1908 puoluekonferenssi tuomitsi jyrkästi likvidaattoruuden, jonka se luonnehti „puolueintelligenssin erään osan yritykseksi likvidoida VSDTP:n nykyinen järjestö ja vaihtaa se (huomatkaa varsinkin tämä!) muodottomaan yhtymiseen *minkä hinnan tahansa vaativan legaalisuuden puitteissa*”. On itsestään ymmärrettävää, ettei VSDTP suinkaan kiellä, vaan päinvastoin vaatii mitä jyrkimmin

käyttämään välttämättömästi kaikkia legaalisia mahdollisuuksia. Julkinen legaalinen *puolue* ei Venäjällä kuitenkaan ole mahdollinen, ja vain intelligenttiopportunistit voivat puhua jostain sentapaisesta. Meikälaistyyppistä puolueorganisaatiota voidaan — tietysti vain likipitäisesti — verrata sosialistivastaisen poikkeuslain aikaiseen saksalaiseen puolueorganisaatioon: legaalinen parlamenttiryhmä, kaikenlaiset legaaliset työväenyhdistykset välttämättömänä edellytyksenä — ja sittenkin *illegaalinen puoluejärjestö* perustana.

„Otzovistit” tahtivat kutsua pois sosialidemokraattisen ryhmän III Valtakunnanduudesta, esittäen tunnukseksi tämän viimeksi mainitun boikotoimisen. Otzovisteihin liittyi osa bolsheveikeista, joille Lenin ja muut julistivat armottoman sodan. Otzovistit ja heidän kannattajansa muodostivat „Vperjod” ryhmän, jonka kynäilijät (Maksimov, Lunatsharski, Bogdanov, Aleksinski) propagoivat mitä erilaisimmissa muodoissa idealistista filosofiaa — „proletariaatin filosofian” kaikuvalla nimellä — ja *uskonnon* sekä sosialismin yhdistämistä. Tämän ryhmän vaikutus on koko ajan ollut varsin vähäinen, ja se on elää kituuttanut vain tekemällä kauppoja kaikenkarvaisten Venäjältä irtautuneiden ja voimattomien ulkomaisten ryhmien kanssa. Moiset ryhmät, jollaisia jokaisen hajaannuksen yhteydessä tulee välttämättömästi olemaan, horjuvat sinne ja tänne, harjoittavat kaikenlaista politikoimista edustamatta kuitenkaan mitään aatesuuntaa, ja niiden toiminta ilmenee ennenkaikkea pikku vehkeilynä: sellaisten ryhmien joukkoon kuuluu myös Trotskin „Pravda”.

Jokaiselle marxilaiselle on tietysti selvää, että niin likvidaattoruus kuin otzovismikin ovat pikkuporvarillisia virtauksia, jotka vetävät puoleensa sosialidemokraattisen puolueen porvarillisia mukanaakuljijoita. „Rauha” tai „sovinto” näiden *aatevirtausten* kanssa oli jo etukäteen mahdotonta. Sosialidemokraattisen puolueen täytyi joko tuhoutua tai vapautua kokonaan noista virtauksista.

Tämän teoreettisen johtopäätöksen on todistanut oikeaksi se kokemus, minkä antoi sovintoyritys tammikuussa 1910, jolloin Keskuskomitean viimeinen täysistunto *likvidaattorien ja otzovistien ollessa mukana* julisti *yksimielisesti* teesin, *ettei* enempää toinen kuin toinenkaan virtaus *ole sosialidemokraattinen*. Mutta viattomia toivomuksia

pitemmälle ei päästy: sekä likvidaattorit että otzovistit tosin „allekirjoittivat” vastaavan päätöslauselman, mutta harjoittivat edelleenkin voimiensa takaa omaa puolueenvastaista propagandaansa ja säilyttivät oman erillisen järjestönsä. Koko vuoden 1910 kuluessa oli havaittavissa kumpaakin virtausta vastaan käydyn taistelun *jatkuvasti kiihtyvää kärjistymistä*. Ylempänä siteeratut Plehanovin sanat ovat vuoden 1910 toukokuulta, ja toukokuussa Lenin ilmoitti kaikkien bolshevikkien puolesta, että kaikkien niiden rikkomusten jälkeen, joita likvidaattorit ovat tehneet tammikuun päätöslauselmaa vastaan, ei voi olla puhettakaan mistään sovinnosta heidän kanssaan*.

Venäjällä olevan Keskuskomitean ennallistamiseksi tehty yritys epäonnistui, sillä likvidaattorit kieltäytyivät sitä tukemasta. „Yhtenäisyyden” pelastamiseksi ei viime kädessä ollut jäljellä muuta keinoa kuin kutsua Keskuskomitea koolle ulkomaille. Tätä yritettiin vuoden 1911 toukokuussa. Keskuskomitean 15 jäsenestä oli 9 jäsentä ulkomailla, istuntoon saapui 8... ja 2 *likvidaattoria* — „golosilainen” („Golosin” kannattaja) Igorev ja bundilainen (Beer) — lähti siitä heti pois hajottaen siten lopullisesti puolueen Keskuskomitean.

Likvidaattorien kieltäytyminen osallistumasta Keskuskomitean merkitsi heidän lopullista eroaan ja Keskuskomitean hajoamista. Ulkomailla oli täten enää jäljellä vain yksi keskuselin, n.s. Keskuskomitean Ulkomainen byroo. Bolshevikit erosivat siitä, kun Keskuskomitea hajosi. Siihen jäivät puolalaiset, latvialaiset, bundilaiset ja „golosilaiset” (=ulkomaiset likvidaattorit), t.s. — kuten „Vorwärts’in” artikkelin tunteva lukija voi vakuuttua — se oli kokoonpanoltaan samanlainen kuin Bundin kuulu konferenssikin, sillä Taka-Kaukasian aluekomitea oli jo 1908 luovuttanut valtakirjansa „golosilaisille”. Mutta tarkastelkaamme nyt sitä, mitä ovat saaneet aikaan nämä — niinkuin anonyymimme uusin keksintö kuuluu — „Venäjän vanhimmat ja vankimmat järjestöt”. Ne ovat *osoittautuneet kykenemättömiksi yhdistymään ja jopa laskeneet hajalle Ulkomaisen byroon!* Jo syksyllä 1911 Keskuskomitean Ulkomainen byroo julkaisi ilmoituksen, että se laskee itsensä hajalle, ja Plehanov omisti sille „Dnevnikissään” seuraavat

* Ks. Teokset, 16. osa, ss. 202—254. *Toim.*

muistosanat: „Jää hyvästi! Tuo puolue-elin, joka oli muodostunut aseeksi puoluetta likvidoimaan pyrkivien herrojen käsissä ja uhannut sen tähden vahingoittaa pahasti Venäjän sosialidemokratian asiaa, saattoi tehdä vallankumoukselliselle proletariaatille vain *yhden* palveluksen: kuolla aikaan”. („Dnevnik Sotsial-Demokrata”, 2. Liite 15. numeroon, s. 1.) Kun tällaisen arvion antaa Plehanov, jonka ei suinkaan voida sanoa olevan konferenssin kannattajia, niin se riittää osoittamaan, kuinka naurettavaa on niiden teeskentely, jotka huutavat „usurpaatiosta” ja muusta sellaisesta!

Puolueen yhtenäisyyden saavuttamiseksi oli jäljellä vielä *yksi* käytettävissä oleva mahdollisuus — *Venäjällä* olevien järjestöjen konferenssin koollekutsuminen. Kansalliset järjestöt (puolalaiset, latvialaiset, bundilaiset), koska niillä ei ollut mitään yhteyttä venäläisten toimintaan, eivät voineet tehdä kerrassaan mitään tämän konferenssin hyväksi.

Vuoden 1910 marraskuun 26 pnä ilmestyi Trotskin vetoamus konferenssin koollekutsumisesta. Häntä tukivat (sanoin) „vperjodilaiset” ja „golosilaiset” (= ulkomaiset likvidaattorit). Mutta kuten saattoi odottaakin, mitkään heidän ponnistelunsa eivät antaneet kerrassaan mitään tuloksia, mikä johtui noiden ryhmien voimattomuudesta.

Kesäkuussa 1911 ilmestyi bolshevikkien, „sovittelijain” (toisin sanoen „puoluemies-bolshevikkien”) ja puolalaisten vetoamus. Työ aloitettiin kutsumalla mukaan *Kievin* järjestöä, joka siihen aikaan oli eräitä voimakkaimpia järjestöjä. Lokakuussa 1911 syntyi „Venäjän (t.s. Venäjällä toimiva, venäläisten järjestöjen perustama) organisaatiokomissio konferenssin koollekutsumista varten”. Tämän komission olivat muodostaneet Kievin, Jekaterinoslavin, Tiflisiin, Bakun ja Jekaterinburgin järjestöt, joihin pian yhtyi vielä 20 järjestöä. *Venäläisten* järjestöjen edustajien mukaantulo antoi *heti* ratkaisevan ylivoiman bolshevikeille (n.s. „leniniläisille”) ja puoluemies-menshevikeille. *Inde ira* *, jota kantoivat ulkomaiset pikku ryhmät, jotka „kiellettiin”, koska niillä ei osoittautunut olevan kannattajia Venäjällä.

Tammikuussa 1912 Venäjän organisaatiokomissio sai vihdoin koolle konferenssin, mihin oli kutsuttu poikkeuksetta

* — Siitä viha. *Toim.*

kaikkia Venäjällä olevia järjestöjä. Konferenssista jäivät pois niin likvidaattorit kuin „kansallisetkin” (puolalaiset, latvialaiset, Bund) ja kaikki horjuvat ulkomaiset pikku ryhmät. Sitten kun konferenssi oli varmistunut siitä, että *venäläiset* järjestöt olivat edustettuina niin täydellisesti kuin puolueen ennennäkemättömän raskaan aseman oloissa oli mahdollista, sitten kun konferenssi oli todennut, että keskustelimen puuttuessa Venäjällä puolue tuhoutuu, kun taas ulkomailla hajaannus käy yhä pahemmaksi, ja että edessäolevat IV Duuman vaalit vaativat viivyttelämättä ennallistamaan puolueen, konferenssin *täytyi* konstituoida itsensä *ylimmäksi puolue-elimeksi* ja valita Keskuskomitea sekä julistaa likvidaattorit puolueesta erotetuiksi.

Tällainen on monivuotisen taistelun kulku ja lopputulos. Onnistuvatko likvidaattorit luomaan „julkisen” puolueen vai kyhäävätkö he kokoon näennäisen puolueen jonkin mädän kompromissin pohjalla — siihen on vastaava tulevaisuus.

Onko olemassa julkisia, tarkastettavissa olevia tietoja likvidaattorien ja puoluemiesten — konferenssin kannattajien — voimista *itse* Venäjällä? On. Venäjällä on *kaksi* — ja vain kaksi — yleisvenäläistä poliittista äänenkannattajaa, joiden julkaisemiseen osallistuvat marxilaiset kirjailijat ja duumaryhmän jäsenet. Nämä äänenkannattajat edustavat „aatevirtauksia”, mutta ne eivät tee sitä siten kuin ulkomaiset lehtipahaset, jotka ovat täynnänsä parjausta, vaan suorittamalla julkista, vakavaa kirjallista työtä, joka on jatkunut useita vuosia. Ne eivät tietenkään ole puolueen äänenkannattajia; ne ovat peräti legaalaisia ja pysyttelevät Venäjällä vallitsevan järjestelmän säätämässä puitteissa. Silti sosialidemokratian teoreettisen ajattelun *kaikki* vähänkin merkittävämmät vivahteet saavat niissä ylipäänsä ehdottomasti oikean ilmaisun. *Kahta* „virtausta” — likvidaattoruutta ja likvidaattoruuden vastustajia (konferenssin kannattajia) — lukuunottamatta mitkään muut „virtaukset” eivät ole edustettuina, sillä mitään muita vähänkään merkittävämpiä „virtauksia” *ei ole olemassakaan*. Kaikki sen tapaiset pikku ryhmät kuin „Pravda”, „Vperjod”, „puolue mies-bolshevikit” (eli „sovittelijat”, sovittelumieliset) j.n.e. ovat nolliä. Likvidaattorien mielipiteet saavat ilmauksensa Venäjällä kuukausijulkaisussa „Nasha Zarja” (ilmestyy vuodesta 1910) ja viikkolehdestä „Zhivoje Delo” (viimeksi

ilmestyi 8. numero). Puoluemiesten (bolshevikit ja puolue-mies-menshevikit) mielipiteet — kuukausijulkaisussa „Prosveshtshenije”¹⁵¹ (ilmestyy vuodesta 1911 — entinen „Mysl”) ja sanomalehdessä „Zvezda” (viimeksi ilmestyi 53. numero). Ei ole mitään virheellisempää kuin mielipide, että puolueimies-socialidemokraatit kieltäisivät muka „julkisen” toiminnan: päinvastoin he harjoittavat *tätäkin toimintaa* voimaperäisemmin kuin likvidaattorit. Legaalisten socialidemokraattien ainoa kiistaton yleisvenäläinen julkinen järjestö on socialidemokraattinen duumaryhmä. Se on peräti julkinen, eikä sillä ole mitään suoranaista yhteyttä puolueeseen. Mutta sen kaikki jäsenet ovat tunnettuja, samoin kuin on tunnettua sekin, mitä suuntaa kukin heistä edustaa.

Likvidaattorien „Zhivoje Delossa” toimii vakinaisina avustajina *kaksi* duumaryhmän jäsentä — Astrahantsev ja Kuznetsov*. Likvidaattoreja vastustavassa „Zvezdassa” näemme 8 Duuman jäsentä: Voroninin, Voiloshnikovin, Jegorovin, Zaharovin, Pokrovskin, Priedkalinin, Poletajevin ja Surkovin. Kaksi Duuman edustajaa, Tshheidze ja Gegetshkori, ei avusta sitä eikä tätä. Yksi (Shurkanov) — on kummankin äänenkannattajan avustaja.

Näemme suhteen: kaksi kahdeksaa vastaan! Nämä ovat todella kiistattomia, tarkastettavissa olevia; julkisia tietoja, jotka antavat mahdollisuuden tehdä päätelmiä likvidaattorien ja heidän vastustajiensa voimasuhteista. Näin ollen ei kannata haaskata sanoja puhumalla siitä anonyymin kirjoittajan kerskailevasta väitteestä, että likvidaattoreja kannattaa muka valtava enemmistö j.n.e. Nämä fraasit à la Tartarin Tarasconista muistuttavat liiaksi Trotskia**, jotta siitä voisi väitellä todenteolla.

Taistelu VSDTP:n sisällä saa väliin varsin kärkeviä muotoja. Emigranttielämän oloissa ei toisin voi ollakaan, toisin ei ole ollut missään muussakaan vastavallankumouksen ja emigranttielämän oloihin tuomitussa maassa.

* Joku aika sitten oli vielä kolmaskin — Belousov. Tämä äärimmäinen likvidaattori — venäläinen Bissolatii — on nyt eronnut duumaryhmästä. Ryhmä on varoittanut julkisesti kaikkia valitsijoita ja vaatii häntä eroamaan Duumasta. Pikku esimerkki siitä, kuinka pitkälle johdonmukainen likvidaattoruus voi väliin johtaa!

** Kööpenhaminan kongressin aikana Trotski julkaisi „Vorwärts'issä” anonyymin artikkelin, joka oli täynnänsä niin hävyttömiä syytöksiä VSDTP:ta vastaan, ettei ainoastaan Leninin, vaan myös Plehanovin ja Varskin, venäläisten edustajiston jäsenten, täytyi lähettää Johtokunnalle kirjallinen vastalause.

Pelkkää kevytmielisyyttä todistaa se, kun „tuomitaan” lennokkain fraasein nuo taistelumuodot, torjutaan ne ja tyydytään järkeilemään filisterimäisen imelästi „yhtenäisyyden hyödystä”. Kenellä on vakaa aikomus tutkia raskaiden 1908—1911 vuosien aikaista VSDTP:n historiaa, hänellä on käytettävissään suuri määrä illegaalista ja sitäkin enemmän legaalista kirjallisuutta. Se sisältää opettavaista aineistoa aatevirtausten luonteesta, erimielisyyksien periaatteellisesta merkityksestä, taistelun alkusyistä, sen kehittymisen eri seikoista ja ehdoista j.n.e.

Mitään sosialidemokraattista puoluetta maailmassa ei ole luotu — varsinkaan porvarillisten vallankumousten aikakaudella — ilman sitä, ettei olisi käyty raskasta taistelua ja ollut useita jakaantumisia proletariaatin porvarillisten mukana-kulkijoiden kanssa. Raskaassa taistelussa noita mukana-kulkijoita vastaan on vuodesta 1898 lähtien luotu aivan samalla tavalla myös Venäjän sosialidemokraattista työväenpuoluetta, joka kasvaa, voimistuu ja karaistuu kaikista vastuksista huolimatta.

KIRJE KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON SIHTEERILLE HUYSMANSILLE ¹⁵²

Kallis toveri!

Eräiden VSDTP:seen lukeutuvien ulkomaisten ryhmien ja kahden, niin ikään ulkomaisen lehden toimitusten jäsenten päätöslauselman johdosta minä, VSDTP:n Keskuskomitean edustaja, teen tiettäväksi seuraavaa:

1) Sen jälkeen kun useaan vuoteen ei oltu onnistuttu kutsumaan koolle venäläisten puoluejärjestöjen konferenssia eikä myöskään muodostamaan tai ennallistamaan Keskuskomiteaa, joka olisi voinut yhdistää nämä järjestöt, vastikään päättynyt puoluekonferenssi on saanut yhdistetyksi 23 Venäjällä toimivaa puoluejärjestöä.

Kaikki tästä konferenssista tehdyt selostukset, jotka on kuultu jo useimmissa venäläisissä puoluejärjestöissä, ovat kaikkialla kohdanneet palavaa myötämielisyyttä, ja kaikki nuo järjestöt ovat ilmoittaneet antavansa tukea konferenssin valitsemalle Keskuskomitealle, ja vuoden 1912 maaliskuun 30 pille päivätyssä „Rabotshaja Gazetan” (KK:n äänenkannattaja) numerossa saatoimme jo julkaista useita päätöslauselmia, joita ovat hyväksyneet Pietarin (Vasiljevski Ostrovin piirin), Moskovan, Kievin, Samaran, Nikolajevin järjestöt ja joissa tuodaan ilmi palava myötämielisyys konferenssia kohtaan sekä luvataan tukea sitä ja Keskuskomiteaa. (Mainitun numeron ilmestymisen jälkeen olemme saaneet vielä erään samantapaisen päätöslauselman Tiflisistä.) Emme siis voi antaa mitään merkitystä pienten ulkomaisten ryhmien vastalauseille, ryhmien, jotka eivät nojaa mihinkään puoluejärjestöihin Venäjällä.

2) Tämä Venäjällä toimivien puolueenjäsenten konferenssi, joka on aiheuttanut vastalauseita kaikkien noiden

pienien ulkomaisten ryhmien taholta, käsitteli erikoisena kysymyksenä ulkomaisten ryhmien hajotustoimintaa ja sekasortoa, jota nuo ryhmät aiheuttavat tämän tästä puolueutyössä Venäjällä. Nuo ryhmät, joilla ei ole yhteyttä mihinkään Venäjällä olevaan puoluejärjestöön, käyttäen hyväkseen täydellistä vastuuttomuuttaan, rohkenevat puhua puolueen nimissä. Tämä tauti, joka on jo kauan aikaa jäytännyt puolueettamme, johtuu Venäjän poliittisesta järjestelmästä, mikä toisaalta on tuominnut puolueemme maan-alaisuuteen ja toisaalta pakottanut suuren määrän puolueen toimihenkilöitä muuttamaan pois maasta ja pysymään ulkomailla.

Konferenssi tuomitsi ankarasti noiden ryhmien hajotustoiminnan, jotka kaikki ovat ulkomaisia ja täysin vastuuttomia. Sen vuoksi puolueelle eivät ole yllätyksellisiä kaikki ne hyökkäykset, joiden avulla nuo ryhmät yrittävät saattaa huonoon huutoon konferenssin, joka on tuominnut niiden menettelyn.

3) Päättölauselman allekirjoittaneiden joukossa huomaamme „Golos Sotsial-Demokratian” ryhmän. Tuo allekirjoitus sanoo meille varsin paljon ja selittää meille, mikä todellinen merkitys on koko tuolla vihamielisellä kampanjalla, jonka ovat aloittaneet konferenssia vastaan likvidaat-torien ja porvarien lehdistö Venäjällä ja jopa eräät ulkomaalaisetkin lehdet.

Asianlaita on siten, että päätöslauselmassa, jossa tehdään yhteenveto puolueessamme esiintyneiden eri aatevirtausten taistelusta viimeksi kuluneiden neljän vuoden ajalta, konferenssi esiintyi erikoisesti „Golos Sotsial-Demokratian” edustamaa virtausta vastaan. Valaistakseni mahdollisimman täydellisesti tätä kysymystä katson hyödylliseksi esittää tässä tuon päätöslauselman.

Se on seuraava:

„Ottuen huomioon,

1) että VSDTP on jo lähes neljä vuotta käynyt päättäväistä taistelua likvidatorista virtausta vastaan, joka vuoden 1908 joulukuun puoluekonferenssissa määriteltiin

„puolueintelligenssin erään osan yritykseksi likvidoida VSDTP:n nykyinen järjestö ja vaihtaa se muodottomaan yhtymiseen minkä hinnan tahansa vaativan legaalisuuden puitteissa, vaikkapa tuon legaalisuuden lunastushintana

olisi ilmeinen luopuminen puolueen ohjelmasta, taktiikasta ja perinteistä”;

2) että Keskuskomitean täysistunto tammikuussa 1910, jatkaen taistelua tätä virtausta vastaan, myönsi yksimielisesti sen olevan ilmausta proletariaattiin kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta ja asetti puolueen todellisen yhtenäisyyden samoin kuin entisten bolshevikki- ja menshevikki-ryhmien yhtymisen ehdoksi sen, että tehdään täydellinen pesäero likvidaattoruudesta ja päättävä loppu tuosta porvarillisesta poikkeamisesta pois sosialismista;

3) että vastoin kaikkia puolueen päätöksiä ja vastoin sitä velvoittavaa lupausta, minkä kaikkien puolueryhmiä edustajat antoivat vuoden 1910 tammikuun täysistunnossa, osa „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni” aikakauslehtien ympärille ryhmittyneistä sosialidemokraateista on asettunut avoimesti puolustamaan virtausta, jonka koko puolue on tunnustanut tulokseksi proletariaattiin kohdistuvasta porvariston vaikutuksesta;

4) että entiset Keskuskomitean jäsenet M—1, Juri ja Roman eivät ainoastaan kieltäytyneet Keskuskomitean jäsenyydestä keväällä 1910, vaan vieläpä kieltäytyivät saapumasta edes yhteen istuntoon uusien jäsenten kooptointia varten ja ilmoittivat avoimesti, että he katsovat puolueen Keskuskomitean olemassaolon sinänsä „vahingolliseksi”;

5) että mainitut likvidaattorien tärkeimmät julkaisut „Nasha Zarja” ja „Delo Zhizni” ovat nimenomaan vuoden 1910 täysistunnon jälkeen kääntyneet päättäväisesti ja kautta linjan likvidaattoruuteen „väheksyen” (vastoin puolueen päätöksiä) „illegaalisen puolueen merkitystä” ja jopa suorastaan kieltäen puolueen, julistaen sen „vainajaksi”, julistaen puolueen jo likvidoiduksi, julistaen illegaalisen puolueen ennallistamisen „taantumukseksi utopiaksi”, syytäen julkisten aikakausjulkaisujen palstoilta valhetta ja parjauksia illegaalista puoluetta vastaan, kehottaen työläisiä katsomaan puolueen järjestösolut ja sen hierarkian „kuolleeksi” j.n.e.;

6) että samaan aikaan, kun puoluemiehet kautta koko Venäjän ovat puolueyryhmistä riippumatta yhtyneet vuorossaolevaa tehtävää — puoluekonferenssin koollekutsu- mista varten, likvidaattorit, eristäytyttyään täysin itse- näisiksi pikku ryhmiksi, ovat eronneet jopa sellaisilla- kin paikkakunnilla, missä puoluemies-menshevikit ovat

enemmistönä (Jekaterinoslav, Kiev), ja kieltäytyneet lopullisesti olemasta missään puolueyhteydessä VSDTP:n paikallisiin järjestöihin; —

konferenssi julistaa, että „Nasha Zarjan” ja „Delo Zhiznin” ryhmä on menettelyllään *asettanut itsensä lopullisesti puolueen ulkopuolelle*.

Konferenssi kehottaa kaikkia puoluemiehiä virtauksista ja suuntavivahteista riippumatta käymään taistelua likvidaattoruutta vastaan, selittämään, mitä kaikkea vahinkoa likvidaattoruudesta on työväenluokan vapausasialle, ja jännittämään kaikki voimansa illegaalisen VSDTP:n ennallistamiseksi ja lujittamiseksi”.

4) Kaiken tämän jälkeen on aivan selvää, ettei tässä suinkaan ole kysymyksessä „usurpaatio” eikä „jakaantuminen” j.n.e. ja ettei likvidaattorien kiukustumisen syy ole lainkaan siinä, VSDTP:n konferenssi on sanonut vastustavansa virtausta, joka itse asiassa jo kauan sitten on kokonaan irtautunut kaikesta puolueyhteydestä ja vastustanut kaikin voimin KK:n ennallistamista sekä tehnyt viimeisestä, vielä jäljelläolevasta puolue-elimestä (KK:n Ulkomaisesta byroosta) „puoluetta likvidoimaan pyrkivien herrojen aseeseen” (konferenssin kannattajiin kuulumattoman tov. Plehanovin sanat).

5) Mitä tulee kansallisiin järjestöihin, niin minun on todettava, että VSDTP:na VSDTP oli vuoteen 1906 (eli oikeamminkin vuoteen 1907), t.s. ennen kansallisten järjestöjen liittymistä puolueeseemme (Bund erosi puolueesta v. 1903 ja liittyi siihen jälleen samoin v. 1907). Koska niitä ei ollut konferenssissa, konferenssi antoi KK:n toimeksi ryhtyä neuvotteluihin kansallisten järjestöjen kanssa, jotta päästäisiin jälleen normaalsiin suhteisiin niiden kanssa.

Kirjoitettu maaliskuun lopulla 1912
Julkaistu huhtikuun 12 p:nä (u. l.) 1912
Kansainvälisen sosialistisen toimiston
kiertokirjeessä № 7
Allekirjoitus: N. Lenin

Julkaistaan kiertokirjeen
tekstin mukaan
Venäjännös ranskasta

KADETTIEN JA PROGRESSISTIEN LIITTOUTUMA JA SEN MERKITYS

Lehdet tiedottivat jo muutamia päiviä sitten „puolueettomien progressistien” ja kadettien neuvottelukokouksesta, joka pidettiin maaliskuun 18 pnä Moskovassa.

Puolivirallisen „Retshin” puolivirallisessa pääkirjoituksessa (maaliskuun 21 pttä) vahvistetaan neuvottelukokouksen pitäminen todeksi ja annetaan siitä lausunto. Kun on vähänkin huomaavaisuutta, niin erottaa helposti tuossa lausunnossa asian olemuksen, jota huolellisesti peitellään, ja sen hunnun, jonka tarkoituksena on ulkonäön säilyttäminen.

Asian olemus on siinä, että oppositioryhminä niin progressistit kuin kadetitkin „kuuluvat siihen opposition osaan, jota luonnehtii nimi „vastuuntuntoinen””. Niin sanoo „Retsh”. Kadetit eivät siis voi olla myöntämättä, että oppositiossa on kaksi „osaa”: osa, joka ansaitsee nimen „vastuuntuntoinen”, ja toinen osa, joka ei ansaitse tätä nimeä. Tämä kadettien tunnustus johtaa meidät heti kysymyksen ytimeen.

Puhumalla „vastuuntuntoisesta” oppositiosta — jota Miljukovin kuuluisat „Lontoon” tunnukset omaperäisestä oppositiosta luonnehtivat vielä lähemmin ja vielä paremmin — kadetit erottavat siten itsensä ja muut samantapaiset ryhmät demokratiasta, t.s. trudovikeista ja työläisistä. „Vastuuntuntoisella” oppositiolla tarkoitetaan itse asiassa porvariston liberaalis-monarkistista keskustaa, joka on keskivälissä demokratian ollessa toisella puolella ja absolutismin ja maaorjuuteen perustuvan maan omistuksen ollessa toisella puolella. Tämä porvariston liberaalis-monarkistinen keskusta, joka pelkää ennemminkin johdonmukaista demokratiaa kuin niin sanottua „taantumusta”,

ilmaantui Venäjän poliittiselle areenalle jo kauan sitten. Sen elämänhistoria on jo sikäli pitkä ja opettavainen, että olisi kerrassaan sallimatonta erehtyä sen todellisen olemuksen suhteen — ja etenkin olla vaiti tai esittää verukkeeksi tietämättömyys.

Tuo keskusta hahmottui kyllin selvästi maorjuuden kukistumiskaudella. Sinä miltei puolivuosisataisena väliaikana, joka erottaa tuon kauden vuodesta 1905, liberaalis-monarkistinen porvaristo on niin zemstvoissa kuin kaupunginvaltuustoissakin, niin koulualalla kuin lehdistössäkin kasvanut ja muodostunut kyllin selväksi tekijäksi. Vanhan järjestelmän kriisi vuonna 1905 ja kaikkien luokkien avoin esiintyminen Venäjällä muovasivat lopullisesti ja kiteyttivät puoluemuotoon porvariston liberaalis-monarkistisen keskustan ja sen oikean (lokakuulaiset) ja vasemman (kadetit) sivustan. Tuo keskusta vetäytyi mitä jyrkimmin erilleen demokratiasta ja niin tapahtui yhteiskunnallisen elämän kaikilla aloilla, vuosien 1905—1907 kaikissa „äkkikäänteissä”, joskaan kaikki demokraatit, kaikki työläis-demokraatitkaan eivät ymmärtäneet tuon erilleenvetäytymisen olemusta ja merkitystä.

Venäjän porvaristoa sitovat tuhannet taloudelliset siteet niin vanhaan tilanherrojen maanomistukseen kuin myös vanhaan virkavaltaan. Sitä paitsi Venäjän työväenluokka on osoittanut itsensä kyllin itsenäiseksi ja kykeneväksi puolustamaan itseään, enemmänkin: kykeneväksi johtamaan demokratiaa liberalismista huolimatta. Juuri siitä syystä porvaristomme on muuttunut liberaalis-monarkistiseksi ja demokrationvastaiseksi, kansanvastaiseksi. Juuri siksi se pelkää enemmän demokratiaa kuin taantumusta. Juuri siksi se alinomaa horjuu, luovii ja kavaltaa edellisen jälkimmäisen hyväksi. Juuri siksi se muuttui vuoden 1905 jälkeen vastavallankumoukselliseksi ja sai „virkapaikan” kesäkuun 3 p:n järjestelmässä. Jos kohta lokakuulaisista on tullut hallituspuolue (Purishkevitchien luvalla ja valvonnassa), niin kadeteista on tullut *siedetty* oppositio.

Se, että kadettien konferenssi päätti sallia liittouduttavan „vasemmistolaisten” (älkää naurako!) lokakuulaisten kanssa, ja nykyinen „epävirallinen” kadettien ja „puolueettomien progressistien” yhdistyminen — kaikki nuo ovat vain saman pitkän ketjun renkaita, porvariston liberaalis-monarkistisen keskustapuolueen keskittymisvaiheita.

Mutta vaalien edellä oppositio ei voi olla verhoutumatta „demokraattisiin” vaatteisiin. Varustautuessaan kalastelemaan ei ainoastaan suur- ja keskiporvariston, vaan myös demokraattisen pikkuporvariston, puotilaisten j.n.e. ääniä, kadetin täytyy tähdentää sitä, että hän on „kansanvapauden puolueen” jäsen, „perustuslaillinen demokraatti”, niin että leikki pois! Kadetti puolue, joka todellisuudessa on maltillisen monarkistisen liberalismiin puolue, pukeutuu vaalien edellä ja vaaleja varten demokratismin vaatteisiin ja peittää hunnulla sen, että se lähentelee „puolueettomia progressisteja” ja „vasemmistolaisia” lokakuulaisia.

Tästä johtuvat „Retshin” lukuisat muikistelut ja diplomaattiset metkut, sen mahtipontiset ilmoitukset, että „kansanvapauden puolue ei tule mukautumaan olosuhteisiin” j.n.e. y.m.s. Tuo on tietysti vain naurettavaa. Kadetti puolueen koko historia on ollut sen ohjelman pelkkää pilkkaamista, se on ollut pelkkää „mukaantumista” olosuhteisiin tuon sanan pahimmassa merkityksessä. „Toisenlaisissa poliittisissä oloissa”, kirjoittaa „Retsh”, „joissa kansanvapauden puolue voisi esittää lakiasäättävässä laitoksessa koko ohjelmansa, niin sanotut „progressistit” olisivat tietenkin sen vihollisia, joita ne ovatkin olleet läheisen menneisyyden kärkevimpinä ajankohtina”.

Että toisen Duuman kausi oli kärkevimpiä ajankohtia — sitä vastaan herrat kadetit tuskin rupeavat kiistämään. Kuitenkaan progressistit samoin kuin paljon oikeistolaisemmatkaan ainekset eivät silloin olleet kadettien vihollisia, vaan liittolaisia demokratiaa vastaan. Ja sitten III Duumassa demokraatit esittivät julkilausumia, jotka olivat paljon pitemmälle meneviä kuin mitkään kadettien ohjelman kohdat — kadetti puolue olisi siis kyllä „voinut esittää koko ohjelmansa” vieläpä sellaisessakin „lakiasäättävässä laitoksessa” kuin III Duumassa! Kun kadetti puolue ei sitä tehnyt, niin syy ei ole suinkaan „poliittisissa oloissa”, — älä sano: en voi, vaan sano: en halua! — vaan siinä, että kadetit ovat täysin vieraantuneet demokratiasta. Kadetit olisivat kyllä voineet esittää koko ohjelmansa, mutta sitä esti tekemästä heidän kääntymisensä pois demokratiasta, heidän oma oikeistolaistumisensa.

„Retshin” pääkirjoitusten kirjoittajan järkeilyt kadettien ja progressistien liittoutumasta ovat eräs niistä lukuisista esimerkeistä, jotka osoittavat, miten helposti Miljukovin

kaltaiset ja muut samanlaiset kadettipuolueen johtajat vetävät nenästä harvalukuisia „vasemmistolais”-kadetteja. Vasemmistolais-kadetteja he ruokkivat fraseologialla, Koljubakin he tyydyttävät täydellisesti juhlallisilla sanasilla „demokratismista”, mutta käytännössä he suuntaavat koko politiikkaansa demokratianvastaisessa hengessä, pyrkien lähenemään progressisteja ja vasemmistolaisia lokakuulaisia ja yhtymään heihin. Kadettien „työnjako” on täydellisesti sama kuin kaikkien länsieurooppalaisten porvariparlamentaarikkojen työnjako: Koljubakin ja muut „vasemmistolaiskadetit” puhukoot kansalle „vapaudesta”, mutta parlamentissa, käytännöllisessä politiikassaan kadettipuolue astuu täysin yhtä jalkaa mitä maltillisimpien liberaalien kanssa.

„Uusi ryhmä”, kirjoittavat likvidaattorit progressisteista, „vain voimistaa, vain pahentaa sitä poliittista järjestymättömyyttä, sitä poliittista sekamelskaa, jonka keskellä porvarillinen valitsija on ja joka juuri onkin syynä Venäjän porvariston koko poliittiseen avuttomuuteen”.

Venäjän porvariston poliittinen avuttomuus ei suinkaan johdu „porvarillisen valitsijan” „järjestymättömyydestä” — siten voivat luulla vain vasemmistolaiskadettilaiset illusionistit —, vaan taloudellisista ehdoista, jotka tekevät porvariston työläisten viholliseksi ja Purishkevitchien orjaksi, joka ei mene kukertelua ja hyviä toiveita pitemmälle.

Vasemmistolaiskadettilaiset parlamentaarikot, olkoon heidän lähtökohtanaan idealistinen politiikkateoria tai vulgääri pelko menettää vasemmistolaisuneen ja Purishkevitchien suututtaman valitsijan ääni, voivat kylläkin käydä taistelua virallista kadettipuoluetta vastaan sellaisin perustein, että on muka aika viisastua, muistaa oma ohjelma, nousta vastustamaan järjestymättömyyttä, poroporvarillisuutta, periaatteettomuutta j.n.e. j.n.e. tavanomaisten porvarillis-demokraattisten fraasien hengessä.

Marxilaiset käyvät taistelua kaikenkaltaisia kadetteja vastaan pitäen lähtökohtanaan materialistista politiikkateoriaa ja tehden selkoa koko porvariston luokkaintresseistä, jotka sysäävät sitä noudattamaan liberaalis-monarkistista ohjelmaa, lähentymään progressisteja ja „vasemmistolaisia” lokakuulaisia. Sen tähden me emme päädy vetoamaan kadettien „järkeen”, kadettien „muistiin”, kadettien „periaatteisiin”, vaan tulemme selittämään kansalle, *miksi*

liberaalit muuttuvat vastavallankumouksellisiksi ja eroavat demokraateista. Me emme tule huudahtamaan: viisastuvatko kadetit vihdoinkin, muistavatko he oman ohjelmansa? Me sanomme: eivätkö demokraatit jo vihdoinkin ymmärrä, kuinka syvä on heidän ja vastavallankumouksellisten liberaalien — kadettien välinen ero? Eivätkö ne, joiden taloudellisia etuja ei ole kahlehdittu tilanherrojen maanomistukseen eikä virkavallan, asianajajakunnan virkapaikkoihin ja tuloihin j.n.e., jo vihdoinkin ymmärrä, että todellisen kansanvapauden etujen vuoksi on esiinnyttävä yhdessä työläisdemokraattien kanssa oikeistolaisia ja kadetti-puoluetta vastaan?

„Zvezda“ № 23 (59),
maaliskuun 29 pnä 1912
Allekirjoitus: B. K.

Julkaistaan „Zvezda“ lehden
tekstin mukaan

LIBERAALISEN TYÖVÄENPOLITIIKAN KEHNOA PUOLUSTELUA

„Zhivoje Delon” 8. numerossa Martov vastaa kirjoitukseeni „Liberaalisen työväenpolitiikan äänenkannattaja”*, joka julkaistiin „Zvezdan” 11. numerossa. Kysymyksessä on työläisten peruslinja vaalikamppailussa ja siksi se ansaitsee erikoista huomiota.

Sanoin „Zhivoje Deloa” *liberaalisen* työväenpolitiikan äänenkannattajaksi ja perustelin kantaani seuraavasti: 1) Martovin ja Danin tunnus taantumuksen lyömisestä asemista, jotka sillä on *Duumassa*, ja *Duuman* tempaamisesta taantumuksen käsistä ei ole demokraattien, vaan liberaalien tunnus. Taistelu „taantumusta” vastaan Venäjällä ei suinkaan rajoitu *Duuman* tempaamiseen taantumuksen käsistä eikä se myöskään *keskity* siihen. 2) Puhuesaan asettamansa tavoitteen saavutettavuudesta Martov aloitti vaalilakimme kaunistelemisesta. Martov sanoi, että „huomattavan monissa lääninkokouksissa maanomistajien ja ensimmäisen kaupunkikuurian valitsijamiesten enemmistö” on varma. Huomautin tosiasioista: tuo enemmistö on *kaikissa* lääninkokouksissa varma — 53 läänistä 28 läänissä enemmistönä (lääninkokouksissa) ovat *yksinomaisesti* maanomistajat, ja nuo läänit lähettävät *Duumaan* 255 edustajaa 440:stä. 3) Puhuessaan taantumuksen lyömisestä asemista, jotka sillä on *Duumassa*, Martov on unohtanut sen, että *Duuma* ei voida siirtää *tilanherrojen* liberaalista oppositiota kauemmas. Martovin ja Danin tunnus on tunnus *tilanherran* tempaamisesta taantumuksen kynsistä. 4) Sanoessaan, että vallan siirtyminen „kulttuuri-

* Ks. tätä osaa, ss. 466—469. *Toim.*

selle porvarille” on edullista työläisille, Martov „unohti” mainita eräästä seikasta. Nimittäin: liberaaleille on edullista jakaa valta Purishkevitshien kanssa sillä tavalla, ettei demokraateille jäisi „mitään asetta”! 5) Sanoessaan, että kadetit, lujittaen asemiaan Duumassa, „helpottavat valtaantäpääsyään”, Martov on unohtanut kokemuksen, jonka ovat antaneet vuodet 1905—1906 Venäjällä, 1789 ja sitä seuraavat vuodet Ranskassa, vuosi 1911 Kiinassa. Tuo kokemus sanoo: liberaalille (tai vasemmistolaisemmille) valta siirtyy vain silloin, kun demokraattiset ainekset voittavat *vastoin* liberaalien tahtoa. 6) Martov siis tunnustaa marxilaisuuden vain sikäli, mikäli se sopii jokaiselle valistuneelle liberaalille.

Mitä Martov vastaa näihin kuuteen kohtaan? Ei kerrassaan mitään. Hän on aivan vaiti. Miksi aloititte väittelyn, jos kerran olitte päättäneet olla vaiti?

Kiertäen vaiteliaasti *kaikki* todisteeni Martov yrittää saada minut „satimeen” seuraavan lauseeni avulla:

„Käytännöntehtävänämme vaaleissa ei suinkaan ole „taantumuksen lyöminen asemista, jotka sillä on Duumassa”, vaan yleensä demokraattien ja eritoten työläisdemokraattien voimistaminen. Tämä tehtävä käy väliin ristiin liberaalien lukumäärän lisäämis-„tehtävän” kanssa: meille on tärkeämpää — ja proletariaatille hyödyllisempää — saada viisi ylimääräistä * demokraattia kuin 50 ylimääräistä liberaalia”.

Lainatessaan tämän lauseen Martov huudahtaa ilahtuneena (sainpas muka kiinni „taantumuksen kannattajan”!): „Kehotan lukijoita ajattelemaan syvemmin tätä lausetta”. Kannatan sydämeni pohjasta tätä *ajattelemisehdotusta*.

Martov alkaa ajatella ja päättyä ajattelussaan seuraavaan syllogismiin. Laki sallii nyt uusintavaalin kaikkialla. Siis „*voi olla vain yksi tapaus*”, jolloin me, sysäten syrjään 50 liberaalia, viemme läpi 5 demokraattia. Tuo „tapaus” on se, että demokraattien äänet *myydään* mustasotnialaisille duumapaikoista.

Ja Martov riemuitsee ja teiskuu kokonaisten viidenkymmenen rivin pituudelta: sainpas muka lävistettyä mustasotnialaisten apurin ja lävistäessäni F. L.—kon, „haavoitin” myös V. Freytä¹⁵³, joka näet „kinnaa samaan suuntaan”.

* Kirjoituksessa on painovirhe: sana ylimääräistä on sanan voimakasta asemesta. Martov olisi voinut helposti huomata, että „voimakkaiden” demokraattien asettaminen „ylimääräisten” (t.s. entisten lisäksi valittujen) liberaalien vastakohtaksi on järjetöntä. Mutta kiistan ydinhän ei ole tässä.

Kovinpa naiiveiksi luulee Martov lukijoitaan! Ja kuinka varomatonta olikaan kehottaa lukijoita *ajattelemaan*, kun sellaista kehottaa kirjoittaja, joka kirjoittaa *ajattelematta*.

Lauseeni, joka Martovista on niin epämiellyttävä, asettaa ajatteleville lukijoille *kaksi* kysymystä: 1) onko työläisille 5 demokraatista Duumassa todellakin enemmän hyötyä kuin 50 liberaalista? 2) voiko käytännössä sattua niin, että nuo tehtävät „käyvät ristiin”?

Ajatteleva Martov on sivuuttanut ensimmäisen kysymyksen *kokonaan*. Suotta. Te, hrat likvidaattorit, itse sivuutate politiikan, voidaksenne syyttää meitä intohimoisesta laskuopin harrastamisesta. 50 liberaalia antavat Duumassa ollessaan kansalle kasan *valedemokraattisia* puheita, turmellen niillä kansaa, ja *kourallisen* „reformreja”, jotka ensiksikin rajoittuvat pesulaitteisiin ja toiseksi juuttuvat Valtakunnanneuvostoon ja niin *edelleen*. Viisi demokraattia selittävät Duuman puhujalavalta kansalle useita *demokratian* totuuksia (ja työläiset lisäksi sosialismin totuuksia). Mistä on proletariaatille enemmän hyötyä?

Toinen kysymys. Onko Martov oikeassa sanoessaan, että *vain* hänen mainitsemassaan tapauksessa sellainen tehtävä kuin 5 demokraatin („ylimääräisen”, t.s. nykyisten lisäksi) läpivieminen *voi käydä ristiin* tehtävän kanssa, jona on 50 liberaalin läpivieminen? Sillä kehotettuaan ajattelemaan Martov sanoi suoraan: „voi olla vain yksi tapaus”.

Jos Martov on oikeassa, niin lukijan on syytettävä minua, F. L—koa, joko siitä, että olen maininnut mahdottoman tapauksen, tai siitä, että salaisena toiveenani on demokraattien äänten myyminen mustasotnialaisille duumapaikoista (lisään salaisuutena: salaisena ja *typeränä* toiveena: Purishkevitch ostamassa Petrov 3:n ja Voiloshnikovin ystävien ääniä Voiloshnikovin viemiseksi IV Duumaan — „ajatteleva” Martov kirjoittaa tavattoman uskottavasti).

Jos voi olla jokin muu tapaus, jolloin molemmat tehtävät käyvät ristiin, niin silloin Martov on väärässä.

Siis: voivatko ne jossain muussa tapauksessa käydä samaten ristiin? *Epäilemättä*: niin käy, kun demokraatit *uusintavaaleissa*, tekemättä sopimusta liberaalien kanssa, kamppailevat sekä oikeistolaisia että liberaaleja vastaan.

Ja siinä kaikki*.

Ajatteleva Martov on niinkuin kaikki muutkin likvidaattorit ihastunut ideaan: kaksi leiriä eikä huomaa, että kolmas leiri taistelee niin toista kuin toistakin leiriä vastaan!

Heti sen lauseen jälkeen, joka on niin kovin kiihdyttänyt Martovia, kirjoituksessani sanotaan:

„Tästä seuraa johtopäätös („tästä”, rakastettava Martov!), jota Martov ei halua, vaikka onkin tunnustavinaan, että kadetit ovat liberaaleja *eivätkä* demokraatteja: 1) 5 suurkaupungissa sopii uusintavaaleissa tehdä sopimuksia *vain* demokraattien kanssa liberaaleja vastaan; 2) vaalien toisessa vaiheessa on *kaikissa* äänestyksissä ja *kaikissa* sopimuksetapauksissa tehtävä *ensi sijassa* sopimuksia demokraattien kanssa liberaaleja vastaan ja vasta sitten liberaalien kanssa oikeistolaisia vastaan”.

Sanottuaan, etten puhu totta, Martov mainitsi vain *toisen* kohdan, koska Martov on siitä samaa mieltä (katsotaanpa, ovatko *kaikki* likvidaattorit siitä samaa mieltä!), *mutta ensimmäisestä kohdasta Martov oli vaiti!*

Vielä kerran: on joko oltava vaiti tai väiteltävä.

Uusintavaalit 5 kaupungissa. Yleinen linja: demokraattien kanssa liberaaleja *vastaan*. Sopiminen liberaalien kanssa *kiellettyä* (sillä kokemus on osoittanut, että täällä ei *ylipäänsä* ole mustasotnialaisvaaraa).

Oletteko tämän kiellon *kannalla* vai sitä *vastaan*? Sanokaa suoraan.

Edelleen. Minkälainen *voi* olla käytännöllinen tulos näissä uusintavaaleissa? Äänet voivat mennä kolmen leirin kesken *miltei* tasoihin. Suhteellinen enemmistö ratkaisee. Ottakaamme mitä yksinkertaisin esimerkki: 100 äänestä oikeistolaisilla on 33, liberaaleilla 33, demokraateilla 34. Valituksi tuli demokraatti. Jos sosialidemokraatti saa yhtä ääntä vähemmän ja mustasotnialainen äänen lisää, niin valituksi voi tulla mustasotnialainen!

Työväenpolitiikan kaksi linjaa: *liberaalinen* — varo eniten mustasotnialaisen valitsemista ja anna sen vuoksi hegemonia taistelutta liberaalille! *Marxilainen* — älä anna liberaalisten mustasotnialaisvaara-huutojen pelottaa itseäsi, vaan

* Mieleeni juolahti eräs „hirveä” ajatus: olisikohan Martovin koko kirjoitus perustunut siihen, *ettei tiedetä* uusintavaalien merkittävän vaalilakimme mukaan uusia vaaleja eikä kahden ehdokkaan kamppailua? Siinä tapauksessa on, ennen kuin ryhdytään vaaleissa „kamppailemaan taantumusta vastaan”, kamppailtava vaalilakia koskevaa tietämättömyyttä vastaan!

käy *rohkeasti* „kolmen kulman” (englantilaisittain sanoen) taisteluun. Yleisenä sääntönä on, ettei mustasotnialaisvaaraa ole, ja jos jossakin poikkeuksellisesti tulee valituksi mustasotnialainen, niin *sen sijaan jossain muualla tulee valituksi demokraatti!*...

Jotta opittaisiin uimaan, on mentävä veteen. Maailmassa ei ole sellaista taistelua, jonka kaikki mahdollisuudet olisivat jo etukäteen tiedossa. Jos antaudutaan liberaalisten mustasotnialaisvaara-huutojen peloteltaviksi, niin työläiset eivät *koskaan* opi käymään „kolmen kulman” taistelua. Kaikkialla maailmassa taantumuksen leiri ja liberaalien leiri ovat kiteytyneet aikaisemmin ja järjestäytyneet (tietenkintantumuksellisten lakien turvin) paremmin kuin työläiset. Kaikkialla maailmassa liberaalit jankuttavat työläisille juuri niitä juttuja, joita Martovkin kertailee.

Meidän on otettava vielä yksi viimeinen askel, osoittaaksemme „ajattelevalle” Martoville, mitä merkitsee sana: *ajatella*.

Sopimusten teko liberaalien kanssa uusintavaaleissa on kiellettyä viidessä kaupungissa. Muualla uusintavaaleissa se ei ole kiellettyä. Merkitseekö tämä, että sopimuksia tullaan *aina* tekemään? Nähdäkseni ei merkitse, vai kuinka?

Jos sopimusta *ei ole*, niin eivätkö äänet voi *joka* uusintavaaleissa jakaantua miltei tasan kolmen leirin kesken?

Nähdäkseni voivat, jos todella „ajatellaan”!

Tästä johtopäätös. Kaksi työväenpolitiikan linjaa.

Liberaalinen työväenpolitiikka: maa vasemmistuu; „sen tähden”... varokaa eniten mustasotnialaisvaaraa; tunnukseksi — taantumus on lyötävä asemista, jotka sillä on Duumassa; ja näistä asemista sen voivat lyödä vain liberaalit; siksi ei pidä „uhata” liberaaleja eikä „kiristää” niiltä paikkoja — sopusopimusta „kulttuurisen” työmiehen kiristää selailuilta hyviltä ihmisiltä kuin liberaaleilta? — t.s. on tehtävä kaikenlaisia myönnytyksiä solmittaessa sopimuksia liberaalien kanssa, kaihtaen „kolmen kulman” taistelua.

Marxilainen työväenpolitiikka: maa vasemmistuu; sen tähden älkää uskoko liberaalien mustasotnialaisvaarajuttuja; tehdessänne sopimuksia liberaalien kanssa *uhatkaa heitä ja kiristäkää* voimienne takaa heiltä duumapaikkoja; ja jotta uhkauksissanne olisi pontta, toverit työläiset, älkää pelätkö „kolmen kulman” taistelua; ryhtykää rohkeasti tähän taisteluun ja paljastakaa kansalle liberaalien vasta-

vallankumouksellisuus; taistelua, jossa ei voisi joutua tappiolle, ei tietenkään ole olemassa — jossain tulee valituksi mustasotnialainen, *mutta sen sijaan jossain muualla tulee valituksi demokraatti*; mieluumminkin 5 demokraattia kuin 50 liberaalia lisää Duumaan; yleensä mustasotnialaisia ei tulla valitsemaan, sillä Purishkevitshit tunnetaan liian hyvin ja liberaalit pelottelevat kansaa mustasotnialaisvaaralla *tarkoituksellisesti*, turvatakseen itselleen hegemonian (vaikka Maklakovit ovat miltei samanlaisia mustasotnialaisia) ja pelastuakseen „vasemmistolais”-vaaralta.

Yhteenveto. Yhteenkään liberaalisesta työväenpolitiikasta esittämistäni kuudesta kohdasta Martov ei ole vastannut mitään. Hän on „salannut” sen kysymyksen, että viidessä kaupungissa kielletään tekemästä vaaliliittoja liberaalien kanssa. Uusintavaaleissa mahdollista kolmen kulman vaalia hän ei ole ajatellut — vaikka lupasikin ajatella. Sen sijaan hän on suorittanut kaksi tehtävää: 1) suojellut liberaaleja „uhkauksilta” ja 2) paljastanut, että Voiloshnikovin ystävät ovat sopineet salassa Purishkevitshin kanssa äänten myymisestä Purishkevitshille, jotta Purishkevitsh veisi IV Duumaan Voiloshnikoveja!!

„Zvezda” № 24 (60),
huhtikuun 1 pnä 1912
Allekirjoitus: F. L—ko

Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

UUSINTAVAALIT VENÄJÄLLÄ JA TYÖVÄENLUOKAN TEHTÄVÄT

Yhä useammin tapaa esimerkkejä siitä, miten laajalle on levinnyt virheellinen käsitys vaalilakimme edellyttämästä uusintavaalista. „Nasha Zarjan” 1.—2. numerossa Dan kirjoitti, että taktiikkamme on uusintavaaleissa samanlaista kuin länsieurooppalainen taktiikka. „Zhivoje Delon” 8. numerossa Martov viittaa suoranaisesti „saksalaisiin työläisiin”, jotka ovat esimerkkinä venäläisille uusintavaaleissa noudatettavaa taktiikkaa koskevassa kysymyksessä. Aivan hiljattain Trotski kirjoitti uusintavaaleista erikoisen artikkelin, jossa sama virhe on läpikäyvä.

Virhe toistuu niin usein, että pakostakin herää ajatus: eiköhän tuo eräiden piirien „yleinen kiintyminen” faktilliseen virheeseen ole sen seurausta, *ettei haluta* ymmärtää, mitkä ovat työläisdemokraattien tehtävät taistelussa kadetteja vastaan?

Vuoden 1907 kesäkuun 3 pn lain mukaan Venäjällä *ei ole* saksalaistyyppisiä uusintavaaleja *eikä* yleensä „uusintavaaleja” sanan tarkassa merkityksessä, vaan on ainoastaan lisävaalit eli uudet vaalit. Saksassa äänestetään uusintavaaleissa vain kahdesta ehdokkaasta, jotka ensimmäisessä äänestyksessä saivat eniten ääniä. Saksassa uusintavaaleissa äänestys ratkaisee vain sen kysymyksen, kenet eniten ääniä saaneista kahdesta ehdokkaasta valitaan.

Mitään sellaista ei ole meillä. Meidän lakimme mukaan uusintavaaleissa sallitaan asettaa ehdokkaita kuinka paljon tahansa ja millaisia tahansa. Tarkasti sanoen, nämä eivät ole uusintavaaleja, vaan uudet eli toiset vaalit. Sen vuoksi on kokonaan virheellistä vedota Saksan esimerkkiin!

Uusintavaaleja koskevan lakimme peruspykälänä on „Vaaliasetuksen” 106. pykälä. Siinä sanotaan: „Alustavissa

kokouksissa valituiksi valtuutetuiksi, samoin kuin vaalikokouksissa valituiksi valitsijamiehiksi katsotaan henkilöt, joita on äänestänyt enemmän kuin puolet kokoukseen osallistujista”...

Tässä on selvästi sanottu vaadittavan alustavissa vaaleissa absoluuttista enemmistöä. Samassa pykälässä sanotaan edelleen, että jollei absoluuttista äänten enemmistöä ole saatu, niin „puuttuva määrä valitsijamiehiä” (t.s. kaikki muut paitsi absoluuttisella äänten enemmistöllä valitut) „valitaan lisävaaleissa”.

Kenet katsotaan valituksi „lisävaaleissa”? „Valituiksi katsotaan”, sanotaan saman pykälän lopussa, „ne, jotka ovat saaneet suhteellisen äänten enemmistön”.

Vuoden 1907 kesäkuun 3 p:n laissa sanotaan samaa uusintavaaleista valittaessa *välittömästi*, t.s. Pietarin, Moskovan, Odessan, Kievin ja Riian kaupungeissa. Ero on vain siinä, että sanonnan „suhteellisen äänten enemmistön” asemesta 104. pykälässä puhutaan „suurimmasta äänimäärästä”. Ja vihdoin läänien vaalikokouksissa tapahtuvaan Duuman edustajain vaaliin nähden on samaten säädetty suoritettavaksi uusintavaali — jolleivät ehdokkaat ole saaneet „enemmän kuin puolet äänistä”, t.s. absoluuttista äänten enemmistöä, jota paitsi „valituiksi katsotaan ne, jotka ovat saaneet suhteellisen äänten enemmistön” (350. pykälä).

Siis vaalilakimme ei tunne mitään saksalaisten tapaista uusintavaalia. Mikään ei voi olla sen virheellisempää kuin viittaaminen esikuvaan, saksalaisten työläisten menettelyyn. Virallisessa julkaisussa „Asetus Valtakunnanduuman vaaleista”, sisäministeriön julkaisu, Pietari, 1912, sanotaan 106. pykälään liittyvässä selitysten 14. kohdassa: „Lisävaaliin voivat osallistua myös ne, jotka eivät ottaneet osaa alustavaan vaaliin”. Tällä ei nähtävästi tarkoiteta vain uusia valitsijoita, vaan myös uusia ehdokkaita. Lain kannalta katsoen voidaan uusintavaaleissa asettaa sellainen ehdokas, jota ei asetettu alustavissa vaaleissa.

Herää kysymys, mitä poliittisia johtopäätöksiä seuraa vaalitaktiikan suhteen tästä kesäkuun 3 p:n vaaliasetuksen erikoisuudesta?

Ensimmäinen, tärkein ja yleisin johtopäätös on seuraava: meidän lakimme antaa *laajempia* mahdollisuuksia vaalisopinusten tekoon uusintavaaleissa kuin saksalaisten

vaalilaki. Saksassa voi tulla kysymykseen vain *pienemmän pahan* valitseminen: muunlaista tavoitetta eivät voi asettaa itselleen ne, jotka kärsivät tappion alustavissa vaaleissa (jota paitsi tappion kärsineiksi on katsottava ne, jotka eivät joutuneet uusintavaaliin). Sitä vastoin Venäjällä, jollei kukaan ole osoittautunut alustavissa vaaleissa voittajaksi, niin kukaan ei myöskään ole, tarkasti sanoen, kärsinyt tappiota, sillä *jokainen* voi koettaa toistamiseen onneaan uudessa ottelussa liittoutuen mitä erilaisimmalla tavalla eri liittolaisten kanssa.

Esimerkiksi Saksassa työläisehdokas ei voi uusintavaaleissa käyttää *hyväkseen*, t.s. välittömästi, porvarillisten oikeisto- ja oppositiopuolueiden välistä taistelua: hän voi tukea liberaalien oppositiota oikeistolaisten oppositiota vastaan, jos ne molemmat ovat miltei tasaväkisiä, mutta hän *itse* ei voi voittaa siinä tapauksessa, että hänen liberaalinen vastustajansa ja taantumuksellinen vastustajansa ovat tasaväkisiä. Venäjällä tämä viimeksi mainittu on mahdollista.

Tästä seuraa toinen johtopäätös. Venäjän vaalilaki antaa työläisdemokraateille *laajemmat mahdollisuudet* käydä uusintavaaleissa taistelua *liberaaleja vastaan* kuin Saksan vaalilaki. Venäjällä, kuten useimmissa Länsi-Euroopan maissakin, vaaleissa ovat voitolla kaksi vallassaolevien omistavien luokkien ryhmää (eli kaksi puolueyhmittymää): „konservaattorit” ja liberaalit, mustasotniaiset ja „oppositio”. Työläiset taistelevat *sekä* niitä *että* näitä vastaan. Samalla väestön takapajuiset kerrokset, koska niiden herääminen alkaa taistelusta feodalismia ja absolutismia vastaan eivätkä ne alussa tajua pääomanvastaisen taistelun tehtäviä, kulkevat tavallisesti melko kauan liberaalien perässä. Sen tähden työväenpuolueet, lisätessään vaikutustaan, valloittavat itselleen kannattajia useinkin enemmän liberaaleilta kuin oikeistolaisilta. Tästä johtuvat ne *kaikkien* maiden „kadettien” tavanomaiset ulkokultaiset huudot, että työväenpuolueet muka pelaavat taantumuksen pussiin, heikentävät „edistyksen yhteisvoimaa” j.n.e. y.m.s.

Saksassa työläisedustaja voi uusintavaaleissa ryhtyä taisteluun liberaalia vastaan vain silloin, kun oikeistolaiset kärsivät tappion alustavissa vaaleissa eivätkä lainkaan pääse mukaan uusintavaaliin. Venäjällä uusintavaaleissa työläisedustaja voi ja hänen siis täytyykin ryhtyä taisteluun-

liberaalia vastaan *aina, kun* oikeistolainen on alustavissa vaaleissa saanut ääniä vähemmän kuin liberaali. Toisin sanoen Saksan uusintavaaleissa työläinen voi taistella liberaalia vastaan vain „yksin yhtä vastaan”; sen sijaan Venäjällä voi myös uusintavaaleissa olla mahdollinen „kolmen kulman taistelu”, t.s. sellainen taistelu, johon osallistuvat sekä oikeistolaiset että liberaalit ja työläisedustajat. Siis Venäjällä voi uusintavaaleissa olla *enemmän* sellaisia tapauksia, jolloin työväenjoukot ovat kiinnostuneet oman ehdokkaansa läpiviennistä.

Olemme nyt tulleet kolmanteen johtopäätökseen. Venäjällä, nykyisten poliittisten jaotusten aikana, uusintavaaleissa tarjoutuu erikoisen laajoja mahdollisuuksia niin sanotulle *vasemmistoblokille* kaikissa niissä kuurioissa ja kaikissa niissä vaiheissa, missä liberaalit ovat mustasotnialaisia voimakkaampia (kun lasketaan mustasotnialaisiksi tietenkin kaikki oikeistolaiset, sekä natsionalistit että loka-kuulaiset, t.s. poikkeuksetta kaikki hallituspuolueet). Kun liberaalit ovat osoittautuneet alustavissa vaaleissa mustasotnialaisia voimakkaammiksi ja työläisehdokkaat liberaaleja heikommiksi, niin on *välttämätöntä* — sekä yleensä demokraattisten ainesten järjestämistä koskevien poliittisten tehtävien kannalta katsoen että työläisehdokkaiden Duumaan-viemisen kannalta katsoen —, että työläiset yhtyvät porvarillisten demokraattien (narodnikkien, trudovikkien j.n.e.) kanssa liberaaleja *vastaan*.

Tuleeko tällaista tapahtumaan useinkin?

Läänien vaalikokouksissa sellaista ei tule tapahtumaan kovinkaan usein; niissä tulee ehdottomasti käymään enimmäkseen sillä tavalla, että liberaalit ovat mustasotnialaisia heikompia ja siis mustasotnialaisten kaatamiseksi tarvitaan yhteistä oppositioblokkia.

Vähimmin selviä ja muotoutuneita poliittiset jaotukset ovat talonpoikaiskuuriassa; siellä poliisisorto on voimakainta; valtuusmiehen, valitsijamiehen, jopa Duuman edustajaehdokkaankin kohdalta siellä tuntuu erikoisen selvästi oman todellisen „fysionomian” „salaamisen” välttämättömyys; työläisehdokkaita, puoluekannan mielessä, siellä on vähän. Tässä kuuriassa poliittisena tehtävänä on epäilemättä demokraattisten ainesten järjestäminen, taistelu liberaalis-monarkistisen porvariston vaikutusta ja ennakkoluuloja vastaan. Uusintavaalien suhteen taas on vaikea

tehdä varmoja johtopäätöksiä siitä, miten usein minkinlaisia tapauksia tulee olemaan kuin jopa siitäkään, miten laajassa mitassa (todellisuudessa) uusintavaaleja tulee yleensä olemaan.

Maanomistajien kuuriassa ja ensimmäisessä kaupunkikuuriassa demokraateilla yleensä ja varsinkin työläisdemokraateilla on liian mitätön osuus, joten siitä ei kannata puhua.

Jää siis toinen kaupunkikuuria. Siinä on melkoisesti työläisvalitsijoita ja sellaisia valitsijoita, jotka ovat lähellä työläisiä: kauppa-apulaisia, työläisiin kuuluvia asunnonvuokraajia, eläkkeensaajia j.n.e. Tällä kuurialla on edes jotain poliittisen lehdistön tapaista ja jonkinlaisia yhdistyksiä. Sanalla sanoen se on pääareenana uusintavaaleissa, joihin valitsijat itse osallistuvat. Entä miten on siinä valitsijain puolueyhmittymisen laita?

III Valtakunnanduuman toisen kaupunkikuurian valitsijamiesten puoluekantaa koskevat tiedot antavat tähän kysymykseen melko tarkan, joskin epäsuoran vastauksen. Kadettien „Retshin” (1907, 241. numero) yhteenvetojen mukaan, jotka koskevat Euroopan Venäjän 51 läänin 4.897 valitsijamiestä valitsijamiesten koko lukumäärän ollessa 5.161,— toisen kaupunkikuurian 533 valitsijamiestä jakaantui puolueittain seuraavasti: oppositioon kuului 405 (100 „vasemmistolaista”, 209 kadettia ja 96 progressistia), oikeistoon — 101 (17 maltillista, 19 lokakuulaista ja 65 oikeistolaista), puolueettomia — 21 ja puoluekanta tuntematon — 6. Ne kolme tärkeintä puolue ryhmää, jotka ottelevat nykyisissä vaaleissa, käyvät tässä selvästi ilmi: 100 demokraattia, 305 liberaalia, 101 oikeistolaista.

Liberaalit ovat enemmän kuin kolme kertaa voimakkaampia kuin oikeistolaiset, jotka voimiltaan ovat miltei tasoissa demokraattien kanssa. Selvää on, että *ylipäänsä* tässä ei voi olla edes puhetta mistään mustasotnialaisvaarasta. Selvää on edelleen, että tässä kuuriassa työläisdemokratian *päätehtävänä* on nimenomaan taistelu liberaaleja vastaan; tällainen taistelu työntyy erikoisesti etualalle nyt, kun maa on epäilemättä kauttaaltaan vasemmistolaistumassa, minkä myöntävät niin liberaalit kuin lokakuulaiset ja Purishkevitshitkin. Tietysti vaalien ensi vaiheessa työläisehdokkaiden tulee käydä vain itsenäistä taistelua, puhtaasti omin listoin. Toisessa vaiheessa, uusintavaaleissa, tulee kysy-

mykseen *useimmiten* demokraattien taistelu liberaaleja vastaan.

Käydäkseen *tätä* taistelua marxilaisten tulee uusintavaaleissa yhtyä *kaikkien* demokraattien kanssa (t.s. myös porvarillisten demokraattien, narodnikkien, trudovikkien y.m.s. kanssa) liberaaleja *vastaan*. Surullisen kuuluisan „vastuuntuntoisen opposition”, kadettien, koko menettely III Duumassa, liberaalis-monarkistisen porvariston koko politiikka ja taktiikka ja edelleen nykyinen kauppa-apulaisten keskuudessa havaittava liikehtiminen luovat erikoisen suotuisan maaperän tällaiselle työläisten järjestämien demokraattien taistelulle liberaaleja, t.s. kadettipuoluetta vastaan. Koska toinen kaupunkikuuria on uusintavaalien suhteen johtavin kuuria, niin työläisten *pää*linjana uusintavaaleissa on nimenomaan oleva: demokraattien kanssa oikeistolaisia ja liberaaleja *vastaan*.

Tulokseksi saamme sen johtopäätöksen, että likvidaattorit ja heidän puolustajansa tekevät uusintavaalien suhteen sekä „teknillisen” että poliittisen virheen. He tekevät „teknillisen” virheen sekoittaessaan Saksan uusintavaalit ja Venäjän „lisä”-vaalit eli uudet vaalit. He tekevät poliittisen virheen ja luisuvat liberaalisen työväenpolitiikan linjalle, kun he rajoittuvat puhumaan yleisiä fraaseja opposition tukemisesta oikeistolaisia vastaan. Marxilaisten yleistettävä nyky-Venäjällä — työläisten järjestäminen demokraattisten ainesten etujoukoksi *sekä* oikeistolaisia *että* vastavallankumouksellista liberalismia vastaan — ja erikoinen asemamme tärkeimmässä „uusintavaali”-kuuriassa pakottavat meidät antamaan todellisuudessa toisenlaisen tunnuksen. Uusintavaaleissa on useimmiten ensiksi, ennen kaikkea toisessa kaupunkikuuriassa, mentävä kaikkien demokraattien kanssa liberaaleja ja oikeistolaisia vastaan; vasta sitten joudutaan esiintymään uusintavaaleissa yhteisenä oppositioblokkina mustasotnialaisia vastaan.

LIBERALISMI JA DEMOKRATIA

I

Trudovikkien konferenssilla, josta olemme jo puhuneet ja josta on ollut tiedotuksia useissa lehdissä (m.m. „Retshissä” maaliskuun 28 p:nä), on sinänsä erikoinen merkitys siltä kannalta katsoen, että se selventää puoluekantaista IV Duuman koko vaalikamppailun suhteen. Sen jälkeen, kun maltilliset liberaalit (kadetit ja „puolueettomat progressistit”) solmivat vaaliliiton ja työläisdemokraatit päättivät vaalitaktiikastaan, oli vain trudovikkien vielä „määriteltävä kantansa”, jotta kuva olisi täydellinen.

Venäjän *kaikki* yhteiskuntaluokat ovat nyt määritelleet kantansa vaalikamppailussa kaikkien vähänkin vakavampien ja huomiota ansaitsevien poliittisten puolueiden muodossa. Ja jos kohta porvaripuolueille, varsinkin niille, jotka ovat asettuneet „pysyvästi” kesäkuun 3 p:n valtakomennon rakennukseen, vaalit ovat etupäässä tehostetun mainostuksen aikaa, niin työläisdemokraattien, marxilaisten päätehtävänä vaalikamppailussa on *selittää* kansalle, mikä on erilaisten poliittisten puolueiden *olemus, mikä on minkin* kannalla, mitkä todelliset, elintärkeät intressit ohjaavat eri puolueita ja mitkä yhteiskuntaluokat piilevät tämän tai tuon nimikilven takana.

Tältä kannalta joudumme koskettelemaan *useamman kerran* trudovikkien konferenssia, ja työväenluokan etujen vuoksi meidän tulee kiinnittää erikoista huomiota juuri vastikään mainitsemaamme periaatekysymykseen. Sekä mustasotnialaiset, oikeistolaiset, puolueet että *liberaalit* (kadetit) ovat joko vaiti tästä kysymyksestä tai vääristelevät tuhannella tavalla sen asettelua ja sen ratkaisua, mikä muuten ei johdu eri henkilöiden ymmärtämättömyydestä tai

ilkimielisyydestä, vaan siitä, että tilanherrojen ja porvariston *luokkaedut pakottavat* niitä vääristelemään talonpoikien ja työläisten puolueiden olemusta.

Trudovikit — puolue, joka on etupäässä talonpoikaispuolue — eivät puolestaan ole kiinnostuneet siitä, että oltaisiin vaiti vaikkapa sellaisesta kysymyksestä kuin missä suhteessa liberaalit eroavat demokraateista, mutta he ratkaisevat tämän kysymyksen virheellisesti. Talonpojan, t.s. pikkuisännän, kannalta tuota kysymystä ei voidakaan ratkaista oikein; vain palkkatyöläisen kannalta tuo kysymys *on ratkaistu* — minkä todistuksena ei ole vain teoria, tiede, vaan myös Euroopan kaikkien maiden *kokemus*, Euroopan puolueiden koko taloudellinen ja poliittinen historia varsinkin 19. vuosisadan ajalta.

Tarkastelkaapa vaikka sitä, mitä liberaalit puhuvat trudovikeista ja mitä trudovikit itse puhuvat itsestään. Liberaalien „Retsh”, kadettipuolueen pää-äänenkannattaja, sanoo, että trudovikit ovat eniten kärsineet vuoden 1907 kesäkuun 3 pn vaalilain muutoksista, että trudovikkien taktiikka „ei voi huomattavammin erota” kadettien taktiikasta, sillä kadetit, nähkääs, voivat „toistaa” ja toistavatkin melkein kaiken sen, mitä trudovikit ovat sanoneet. „Vihdoin, vaalisopimukset trudovikkien kanssa voivat ehken olla tarpeellisia”, kirjoittaa „Retsh”, „vain erinäisillä ja lisäksi hyvin harvoilla paikkakunnilla”.

Syventykää tähän arvioon ja te huomaatte, että se on liberaalisen porvarin arvio, sen saman, jonka kesäkuun 3 pn laki tunki syrjään johtoasemasta (mikä sillä oli ollut vuoden 1905 joulukuun 11 pn lain ansiosta), antaen sille samalla kuitenkin huomattavan, demokraateilta *suojatun* oppositioaseman. Me emme teitä, herrat trudovikit, tarvitse emmekä ota teitä vakavammin huomioon, siinä „Retshin” julkilausuman todellinen ajatus. Miksi ette tarvitse? Siksi, että kesäkuun 3 pn laki teki teidät voimattomiksi vaaleissa.

Jokaisen demokraatin ja varsinkin jokaisen työläisen kannalta tärkeitä eivät ole ne puolueet, jotka voimassaolevan vaalilain mukaan nauttivat monopoli- tai etuoikeutta, vaan tärkeitä ovat ne puolueet, jotka edustavat laajoja väestönjoukkoja, m.m. työtätekevää ja riistonalaista väestöä. Mutta kesäkuun 3 pn lakipa *suojelikin* liberaalista porvaria juuri näillä joukoilla, ja siksi nämä joukot eivät ole sille

tärkeitä. Liberaaliset asianajajat ja lehtimiehet tahtovat duumapaikkoja, liberaaliset porvarit tahtovat jakaa vallan Purishkevitshien kanssa — juuri sitä ne tahtovat, mutta talonpoikaisjoukkojen itsenäisen poliittisen ajattelun kehittäminen ja niiden omatoimisuuden kehittäminen luokkana ei ole liberaalista ainoastaan tarpeetonta, vaan suorastaan vahingollistakin. Liberaali tarvitsee valitsijaa, liberaalit tarvitsevat (voidakseen pakottaa Purishkevitshit asettumaan ahtaammalle) väkijoukkoa, joka luottaa heihin ja seuraa heitä, mutta väkijoukon poliittista itsenäisyyttä liberaali pelkää.

Mutta miksi liberaali ei pelkää trudovikkeja, jotka „itsenäisenä”, erikoisesti talonpoikaistolle, t.s. väestön valtaenemmistölle läheisenä puolueena *eivät* sinänsä edusta liberalismia, vaan porvarillista demokratiaa? Juuri siksi, että trudovikit ovat demokraatteja, jotka eivät ole liberaalien suhteen *kyllin* itsenäisiä *eivätkä osaa* taistella liberaaleja vastaan joukkoihin kohdistuvasta vaikutusvallasta! Tähän mitä tärkeimpään Venäjän nykypoliittikan kysymykseen ei voida olla kajoamatta yhä ja yhä uudelleen, mikäli tuohon politiikkaan suhtaannutaan vakavasti, tunnollisesti, periaatteellisesti, eikä veijarimaisen (t.s. liberaalisen) edustajapaikkojen saalistamisen mielessä. Niin kauan kuin aikakauden historialliseksi tehtäväksi Venäjällä jää Venäjän poliittinen uudistaminen demokraattiseen suuntaan, niin kauan tämän uudistamiskysymyksen *koko ytimenä* tulee kiertämättä olemaan se, että *mahdollisimman* laajoista, mitä laajimmista väestönjoukoista tulisi tietoisien demokraattisia, t.s. liberalismiin kaikenlaisen ahdasmielisyyden, rajoituneisuuden, puolinaisuuden ja pelkuruuden täysin määrätietoisia, johdonmukaisia ja jyrkkiä vastustajia. Eikä sellainen työläinen ole vielä tietoinen työläinen, joka ei ole käsittänyt, että *ilman* tämän nykyisen poliittisen tehtävän omaksumista ja toteuttamista ei voida taistella johdonmukaisesti palkkaorjuuden hävittämiseksi.

Kun liberaalit, kadetit, sanovat, ettei heidän „taktiikkansa” eroa „huomattavammin” trudovikkien taktiikasta, niin se on mitä huutavinta tietämättömyyttä tai mitä hävyttömin valhe. Viime vuosikymmenen ajalta Venäjän poliittisen historian joka sivu kumooa sata- ja tuhatkertaisesti tuon valheen. Venäjän uusin historia todistaa meille venäläisen *kokemuksemme* perusteella, että liberaa-

lien ja talonpoikaisdemokraattien välinen ero on kaikkia „taktiikka”-kysymyksiä määrättömästi syvempi, sillä viimeksi kuluneiden, sanokaamme, kahdeksan vuoden aikana tuo ero on alituisesti ja poikkeuksetta tullut näkyviin siitäkin huolimatta, että tapahtumien kulku on monesti aiheuttanut mitä jyrkimpiä käännteitä „taktiikassa”. Tuo ero on kaikkia „ohjelmia” määrättömästi syvempi, sillä ohjelmista käy ilmi vain se, mitä luokan edistyksellisimmät henkilöt *ajattelevat* luokan tehtävistä ja sen asemasta. Mutta eivät edistyksellisten henkilöiden mielipiteet, vaan miljoonaisten joukkojen toiminta on osoittanut meille sen peruseron, mikä on olemassa toisaalta liberaalisen porvariston ja toisaalta porvarillis-demokraattisen talonpoikaiston *nykyisessä* taloudellisessa ja poliittisessä asemassa. Tästä johtuu, että nykyisen Venäjän „komentoa pitävien voimien” suhteen *luokkaedut* ovat peräti erilaiset. Tästä johtuu, että poliittinen aktiivisuus on kaikilta lähtökohdiltaan ja koko kantavuudeltaan peräti erilaista.

Sekä liberaalista että trudovikista saattaa tuntua, että he ovat poliittisia aateveljiä, koska molemmat „vastustavat Purishkevitshia”. Mutta jos jätätte nämä poliittisten toimihenkilöiden *mielipiteet* ja tarkastelette hieman syvemmältä joukkojen *luokka-asemaa*, niin huomaatte, että *elämässä* liberaalinen porvaristo jakaa poliittiset etuoikeudet Purishkevitshien kanssa ja ne kinastelevat *vain* siitä, tuleeko kaksi kolmannesta noista etuoikeuksista kuulumaan Purishkevitshille ja yksi kolmannes Miljukoveille vaiko päinvastoin. Tarkastelkaa Venäjän nykyisen talonpoikaiston „elämää”, tarkastelkaa sitä taloudellista asemaa, jossa talonpoikaisto maanviljelyksen pikkuisäntien kerroksena on, niin huomaatte, ettei kysymys ole suinkaan poliittisten etuoikeuksien jaosta eikä lainkaan poliittisista etuoikeuksista ja että tässä on sana „*elämä*” pantava lainausmerkkeihin, sillä Purishkevitshien olemassaolo sinänsä merkitsee miljoonien sellaisten pikkuisäntien *nälkäkuolemaa*.

Nyky-Venäjällä on kaksi porvaristoa. Toisena on hyvin rajoitettu kerros kypsiä ja ylikypsiä kapitalisteja, jotka lokakuulaisen ja kadetin muodossa käyvät *käytännössä* keskenään ja Purishkevitshien kanssa jakoa nykyisestä poliittisesta vallasta ja nykyisistä poliittisista etuoikeuksista. Sana nykyiset on käsitettävä melko laajasti, sisällyttäen siihen esim. myös ne etuoikeudet, joita tänään suojelee

vuoden 1907 kesäkuun 3 pn laki, samoin kuin ne, joita eilen suojeli myös vuoden 1905 joulukuun 11 pn laki.

Toisena porvaristona on hyvin laaja kerros aivan kypsymättömiä, mutta tarmokkaasti kypsymään pyrkiviä pikkuisäntiä ja osaksi keskivarakkaita isäntiä, etupäässä talonpoikia, jotka *käytännössä* eivät suinkaan joudu ratkomaan Venäjän historiallisen elämän nykyisen kauden etuoikeuskysymyksiä, vaan sitä kysymystä, miten he pelastuisivat Purishkevitshien *aiheuttamalta* nälkäkuolemalta. Mutta juuri tämä on se kysymys, joka koskee Purishkevitshien vallan itse perusteita yleensä, Purishkevitshien minkälaisen tahansa vallan alkulähteitä.

Venäjän poliittisen vapautuksen koko historia on ensimmäisen ja toisen porvarillisen tendenssin taistelun historiaa. Vapaudesta ja tasa-arvoisuudesta, maan „tasapuolisesta” jaosta ja „narodnikkilaisuudesta” lausuttujen tuhansien ja tuhansien kauniiden sanojen koko merkitys on näiden porvarillisten tendenssien taistelussa. Taistelun lopputuloksena on väistämättömästi muodostuva täysin porvarillinen Venäjä, joka yltäänsä tai suurimmalta osaltaan on maalattu jommallakummalla näistä kahdesta „väristä”. On itsestään selvää, että palkkatyöläiselle tämä taistelu ei suinkaan ole yhdentekevää; päinvastoin, jos hän on tietoinen, niin hän puuttuu siihen mitä tarmokkaimmalla tavalla koettaen saada talonpojan seuraamaan häntä eikä liberaalia.

Juuri tätä koskevat myös ne kysymykset, joihin trudovikien konferenssi ei voinut olla kajoamatta. Näistä kysymyksistä tulemme puhumaan seikkaperäisesti seuraavissa artikkeleissa. Mutta nyt tehkäämme lyhykäinen yhteenveto sanotusta. Trudovikkeja ja kadetteja koskeva kysymys on koko Venäjän poliittisen vapautuksen suurimpia kysymyksiä. Ei ole mitään sen halpamaisempaa, kuin typistää tuo kysymys kesäkuun 3 pn järjestelmässä esiintyvien niiden tai näiden puolueiden „voima”-kysymykseksi, tuon järjestelmän mukaisissa vaaleissa tehtävien niiden tai näiden sopimusten „edullisuus”-kysymykseksi. Päinvastoin, sopimuksia, uusintavaaleja y.m. koskeva osakysymys voidaan ratkaista palkkatyöläisen kannalta oikein vain siinä tapauksessa, kun ollaan selvillä kummankin puolueen, porvarillisten demokraattien (trudovikit) ja porvarillisen liberalismiin (kadetit, „progressistit” j.n.e.), *luokkajuurista*.

II

Trudovikkien konferenssi asetti joukon varsin mielenkiintoisia ja opettavaisia poliittisia kysymyksiä. Meillä on parhaillaan mainio kommentaari sen päätöksiin — hra V. Vodovozovin artikkeli „Työryhmän vaaliohjelmasta” „Zaprosy Zhiznin” 13. numerossa, pietarilaisessa viikkolehdessä, jonka julkaisutyöhön osallistuvat mitä kiinteimmin hrat Kovalevski ja Blank. Hra Vodovozovin kommentaari ei ole „mainio” tietenkään meidän kannaltamme katsoen, vaan sen vuoksi, että se antaa oikean kuvan trudovikkien mielipiteistä ja pyrkimyksistä. Jokaisen, jota kiinnostaa Venäjän demokraattisten yhteiskunnallisten voimien merkitys, tulee suhtaantua mitä huomaavaisimmin hra Vodovozovin artikkeliin.

„Työryhmä”, kirjoittaa hän, „lähtee siitä vakaumuksesta, että historian nykyisenä ajankohtana talonpoikaiston, työväenluokan ja työtätekevän sivistyneistön edut eivät suinkaan ole ristiriidassa keskenään, vaan ne ovat miltei yhtäläisiä; yksi puolue voisi siis täydellisesti palvella näiden kolmen yhteiskuntaluokan etuja. Mutta historiallisten ehtojen pakosta työväenluokka löysi edustajakseen sosialidemokraattisen puolueen, joten työryhmän tulee luonnollisesti olla etupäässä talonpoikaiston poliittisena edustajana. Sellaisena se on ollutkin”.

Tässä näkyy heti se perusvirhe, minkä tekevät kaikki narodnikit aina „vasemmistolaisimpia” myöten. He lähtevät sellaisesta „vakaumuksesta”, mikä on ristiriidassa taloustieteen kaikkien totuuksien ja koko niiden maiden kokemuksen kanssa, jotka ovat eläneet Venäjän nykykauden tapaisia kausia. He pitävät yhä kiinni noista „vakaumuksista”, vieläpä silloinkin, kun Venäjän historiallinen kokemus pakottaa heidät myöntämään, että tapahtumien kulku kumooa nuo vakaumukset meidänkin maaperällämme.

Trudovikkien toinen lause lyö korvalle ensimmäistä. Jos yksi puolue voisi palvella sekä työväenluokan että talonpoikaiston etuja, niin mistä sitten muodostuisi erikoinen työväenluokan puolue? Mutta koska se on muodostunut ja lujittunut Venäjän historian erikoisen tärkeällä, erikoisen kriittisellä kaudella (1905) ja koska trudovikkienkin täytyy sanoa itselleen, että työväenluokka „löysi” puolueensa „historiallisten ehtojen pakosta”, niin „historiallisten ehtojen pakko” on siis *kumonnut* trudovikkien „vakaumukset”.

Koska trudovikit *ovat osoittautuneet* talonpoikaiston puolueeksi, vaikka vakaumuksiensa mukaisesti heidän ei pitäisi olla ainoastaan talonpoikaism puolue, niin heidän vakaumuksiensa ovat siis virheellisiä, sinänsä harhakuvitelma. Ja tuo harhakuvitelma on nimenomaan sellainen, millainen oli Euroopan *kaikkien* porvarillis-demokraattisten puolueiden harhakuvitelma feodalismiin ja absolutismiin vastaisen taistelun kaudella. „Ei-luokkapuolue”-aate oli muodossa tai toisessa vallitsevana, jota paitsi „historiallisten ehtojen pakko” kumosi alinomaan tämän aatteen, pirstoi tämän harhakuvitelman. Ponnistukset eli pinnistykset „yhden puolueen” ulottamiseksi käsittämään eri luokkia ovat ominaisia juuri porvarilliselle demokratismille sinä kautena, jolloin se on joutunut näkemään päävihollisensa takanaan eikä edessään, maaorjanomistajissa eikä proletariaatissa.

Pyrkimys „käsittämään” eri luokkia lähentää trudovikkeja kadetteihin: nämäkin tahtovat olla *luokkien yläpuolella oleva* puolue ja samoin vakuuttavat, että työväenluokan, talonpoikaiston ja työtätekevän sivistyneistön „edut ovat miltei yhtäläisiä”. Työtätekevällä sivistyneistöllä he tarkoittavat myös herroja Maklakoveja! Tietoinen työläinen on aina taisteleva kaikkia sellaisia aatteita vastaan, joiden sisältönä on luokkien yläpuolella oleva puolue, kaikkea palkkatyöläisten ja pikkuisäntien välillä olevan luokkakuilun hämäämistä vastaan.

Mutta jos kohta trudovikkien ja kadettien yhtäläisyys on siinä, että kummatkin uskovat porvarillisen ennakkoluuloisesti eri luokkien yhteensulautumismahdollisuuteen, niin ero heidän välillään on siinä, *minkä* luokan puoleen tapahtumien kulku vetää toisen ja toisen noista puolueista vastoin niiden tahtoa ja toisinaan vastoin niiden eri jäsenten tietoisuutta. Trudovikit on historia opettanut pysyttelemään lähempänä totuutta, sanomaan, että he ovat talonpoikaism puolue. Kadetit sanovat edelleenkin itseään demokraateiksi, vaikka he todellisuudessa ovat vastavallankumouksellisia liberaaleja.

Valitettavasti trudovikit eivät tajua läheskään selvästi tätä viimeksi mainittua totuutta — se on heille siinä määrin epäselvä, että heidän konferenssinsa virallisissa päätöksissä *ei* luonnehdita lainkaan kadetteja. Virallisissa päätöksissä puhutaan vain sopimuksista, joita tehtäisiin „*ensi vuorossa*

sosialidemokraattien ja sitten kadettien kanssa". Se ei riitä. Vaalisopimuskysymys voidaan ratkaista oikein, johdonmukaisesti, periaatteellisesti *vasta* sitten, kun ollaan täysin selvillä siitä, millainen on sopivien puolueiden luokaluonne, missä on niiden peruseroavaisuus ja missä niiden edut lyövät väliaikaisesti yhteen.

Tästä puhutaan vain hra Vodovozovin kommentaarissa. „Retsh”, pannessaan merkille hänen artikkelinsa ja sitä käsitellessään, on pyrkinyt kokonaan *salaamaan* lukijalta juuri nämä kohdat. Mielestämme on ehdottomasti pysähdyttävä tarkastelemaan huomaavaisesti näitä kohtia.

„Työryhmä”, kirjoittaa hra Vodovozov, „käsitti hyvin, että Venäjän nykyinen järjestelmä on absolutismin ja mielivallan järjestelmä, ja siksi se suhtautui jyrkän tuomitsevasti kaikkiin sellaisiin puheisiin, joilla kadettipuolue tahtoi tiedottaa urbi et orbi *, että Venäjällä on perustuslaillinen järjestelmä, ja suhtautui kielteisesti juhlallisuuksiin, joita järjestettiin Englannin ja Ranskan parlamenttien edustajille Venäjän perustuslaillisuuden manifestoimiseksi. Työryhmälle ei ollut epäilyksenalaista se, että vain koko valtio- ja yhteiskuntajärjestelmän perinpohjainen ja syvälinen mullistus voi johtaa Venäjän oikean ja terveen kehityksen tielle; sen vuoksi se suhtautui myötätuntoisesti sellaisen vakaumuksen kaikkiin ilmauksiin yhteiskunnallisessa elämässämme. Juuri tämä vakaumus uursi syvän kuilun sen ja kadettipuolueen välille”... ja hieman myöhemmin toistuu sama ajatus „kadettien säyseästä evolutionismista ja tuon evolutionismin luomasta kadettien taktiikasta”, joka „on aina etäännyttänyt trudovikkeja enemmän kadeteista kuin sosialidemokraateista”.

Ymmärtäähän sen, miksi kadettien „Retshin” piti huolehtia tämän ajatuksen salaamisesta lukijoiltaan. Siinä ilmeisesti halutaan vetää raja demokratismiin ja liberalismiin välille. Raja on epäilemättä olemassa, mutta vaikka hra Vodovozov puhuuakin „syvästä kuilusta”, niin hänen käsityksensä tuosta rajasta ei ole kovinkaan syvälinen. Hänestä ero on oikeastaan taktiikassa ja tilannearviossa: trudovikit ovat perinpohjaisen mullistuksen kannalla, kadetit ovat säyseitä evolutionisteja; trudovikit ovat sitä mieltä, että järjestelmämme on absolutistinen, jota vastoin kadetit

* — koko maailmalle. Toim.

ovat sitä mieltä, että meillä on, luoja kiitos, perustuslaki. Tuollaista eroavaisuutta voi olla saman luokan oikeisto- ja vasemmistosiiiven välillä!

Rajoittuuko trudovikkien ja kadettien eroavaisuus tähän? Eikö hra Vodovozov itsekin tunnustanut, että trudovikit ovat talonpoikaiston puolue? Eikö esim. Purishkevitchiin ja purishkevitchilaisuuteen nähden talonpoikaiston *luokka-
asemassa* ole piirteitä, jotka erottavat sen liberaalisen porvariston asemasta?

Ellei ole, niin siinä tapauksessa ero trudovikkien ja kadettien välillä ei ole syvä edes feodalismiin ja absolutismiin suhtaantumisenkaan kannalta. Jos on, niin siinä tapauksessa on asetettava etualalle nimenomaan *luokka-
etujen* eroavaisuus eikä niitä „mielipide”-eroavaisuuksia, jotka koskevat absolutismia ja perustuslakia tai rauhallista kehitystä.

Trudovikit tahtovat olla kadetteja radikaalisempia. Se on mainiota. Mutta heidän radikalisminsa olisi johdonmukaisempaa ja syvällisempää, jos heillä olisi selvä käsitys liberaalis-monarkistisen porvariston luokkaolemuksesta ja jos he ohjelmassaan sanoisivat suorat sanat kadettien vastavallankumouksellisesta liberalismista.

Suotta siis hra Vodovozov vetoaa „puolustukseksi” ulkonaisiin esteisiin, joiden vuoksi trudovikkien muka „täytyi laatia päätöslauselma, jossa oleellimmat kohdat peitettiin lukijain enemmistölle epäselvällä viittauksella „työryhmän ohjelmaan”, jota heidän on vaikea saada käsiinsä”. Ensinnäkään trudovikkien ei ollut mikään pakko rajoittua noiden esteiden piirittämään areenaan; rajoittamalla siihen he osoittavat aivan kuin likvidaattorimmekin, etteivät he eroa kyllin syvällisesti kadeteista. Toiseksi, kadettien liberalismin luokkaolemuksen ja vastavallankumouksellisuuden formuloiminen oli täysin mahdollista millä areenalla tahansa.

Huomaamme siis, että trudovikkien horjahtelut kadettien ja sosialidemokraattien välillä eivät ole satunnaisia, vaan ne johtuvat niistä varsin syvällistä ja perustavaa laatua olevista olosuhteista, joihin talonpoikaisto on saattettu. Se, että he asemaltaan ovat välillä, syrjässä porvarin ja proletaarin avoimesta taistelusta, pitää yllä harhakuvitelmia luokkien ulko- tai yläpuolella olevasta puolueesta. Isännälle ja pikkuisännälle yhteisesti ominaiset

porvarilliset ennakkoluulot lähentävät trudovikkeja ja kadetteja. Siitä johtuu, että porvarillisina demokraatteina trudovikit eivät ole kyllin johdonmukaisia edes taistellessaan Purishkevitchien vallan perustuksia vastaan.

Tietoisten työläisten tehtävä on olla apuna yhdistämässä niitä talonpoikaisdemokraatteja, jotka ovat vähimmin riippuvaisia liberaaleista ja vähimmin alttiita näiden vaikutukselle, johdonmukaisimpia ja päättäväisimpiä. Valtavan suurten talonpoikaisjoukkojen asema on sellainen, että hra Vodovozovin formuloimilla pyrkimyksillä „perinpohjaiseen ja syvälliseen mullistukseen” on tavattoman lujat, laajalle haarautuneet ja syvälle maahan tunkeutuneet juuret.

„Zvezda” №№ 27 (63) ja 32 (68);
huhtikuun 8 ja 19 pnä 1912
Allekirjoitus: P. P.

Julkaistaan „Zvezda” lehdessä
tekstin mukaan

HUOMAUTUKSIA

¹ *Keskuskomitean Venäjän-kollegio* („suppea KK”, „Venäjällä toimiva Keskuskomitean kollegio”), jonka VSDTP:n KK:n täysistunto vahvisti elokuussa 1908, oli olemassa vuoteen 1910. Sen ensimmäisessä kokoonpanossa bolsheveikeilla, mensheveikeillä, Puolan, Latvian sosialidemokraateilla ja Bundilla oli kullakin yksi edustaja.

Vuonna 1910 Keskuskomitean Venäjän-kollegion kokoonpanoa suurennettiin tammikuun täysistunnossa hyväksytyjen KK:n sääntöjen mukaisesti 7 henkeen; siihen tuli kuulua 4 KK:n jäsentä, jotka valittiin V (Lontoon) edustajakokouksessa ja 3 edustajaa kansallisista järjestöistä. Tammikuun täysistunnon jälkeen ei kuitenkaan onnistuttu järjestämään KK:n Venäjän-kollegion työtä; likvidaattorimenshevikit kieltäytyivät osallistumasta siihen. Leninin ohjetta — puolue mies-menshevikkien ottamisesta KK:n Venäjän-kollegioon likvidaattorien asemesta — sovittelukannalla olevat KK:n jäsenet (Nogin, Goldenberg, Leiteizen y.m.) eivät noudattaneet.

Vuonna 1910 ja vuoden 1911 alussa vangittiin kaikki Venäjällä toimineet KK:n bolshevikki-jäsenet.

VSDTP:n Keskuskomitean Venäjän-kollegiolle osoitettu kirje julkaistaan poliisidepartementin asiakirjojen joukosta löydetyn kopion mukaan. Asiakirjan otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninismin instituutti.— 1.

² *„Golos Sotsial-Demokrata”* („Sosialidemokraatin Ääni”) — likvidaattori-menshevikkien ulkomainen äänenkannattaja; ilmestyi Genevessä ja myöhemmin Pariisissa helmikuusta 1908 joulukuuhun 1911. „Golos Sotsial-Demokrata” lehdestä annettua karakteristiikkaa ks. Leninin artikkelista „Likvidaattorien „Golos” vastustaa puoluetta” (Teokset, 16. osa, ss. 148—156).— 1.

³ *VSDTP:n Keskuskomitean täysistunto*, joka tunnetaan nimellä „Yhdistävä”, pidettiin tammikuun 2—23 (tammikuun 15—helmikuun 5) pnä 1910 Pariisissa. Täysistunto kutsuttiin koolle vastoin Leninin tahtoa Trotskin salaisten liittolaisten Zinovjevin, Kamenevin ja Rykovin myötävaikutuksella. Siinä olivat läsnä, paitsi bolshevikkeja, kaikkien puolueyhmiin ja ryhmittymien edustajat sekä kansallisten sosialidemokraattisten järjestöjen edustajat. Vastaakohtana Leninin suunnitelmalle, joka tavoitelti lähentymistä

puoluemies-menshevikkeihin (plehanovilaisiin) taistelun käymiseksi likvidaattoruutta vastaan, sovittelijat, salaiset trotskilaiset, vaativat kaikkien puolueyhmiin hajottamista ja bolshevikkien yhdistymistä likvidaattoreihin ja trotskilaisiin. Täysistunnossa saivat ylivoiman sovittelija-ainekset. Lenin jäi vähemmistöön. Vain Leninin vaatimuksesta täysistunto hyväksyi päätöksen likvidaattoruuden ja otzovismin tuomitsemisesta. Vastoin Leninin mielipidettä täysistunto hyväksyi päätöksen bolshevistisen äänenkannattajan „Proletarin” lakkauttamisesta, Bolshevistisen Keskuksen hajallelaskemisesta ja sen omaisuuden siirtämisestä KK:lle sekä käteisvarojen luovuttamisesta kansainvälisen sosialidemokratian edustajille („hallussapitäjille”) F. Mehringille, K. Zetkinille ja K. Kautskylle. Lenin sai aikaan sen, että täysistunnon päätökseen lisättiin ehto, että samanaikaisesti kun likvidoidaan Bolshevistinen Keskus hävitetään myös „golosilaisten” ja „vperjodilaisten” ryhmäkeskukset. Täysistunto hyväksyi päätöksen raha-avustuksen myöntämisestä Trotskin wieniläiselle „Pravdalle”, josta Trotskin asiamiehet Zinovjev ja Kamenev yrittivät tehdä Keskuskomitean äänenkannattajan.

Leninin vastalauseesta huolimatta keskustelimiin valittiin myös likvidaattori-menshevikkejä. Leninin taistelusta täysistunnossa likvidaattoreja, trotskilaisia ja sovittelijoita vastaan ks. hänen artikkeliaan „Publisistin kirjoituksia” (Teokset, 16. osa, ss. 189—254).— 1.

⁴ *Mihail* (I. A. Isuv), *Roman* (K. M. Jermolajev) ja *Juri* (P. A. Bronstein)— likvidaattori-menshevikkejä, VSDTP:n V (Lontoon) edustajakokouksessa valittuja VSDTP:n KK:n kandidaattijäseniä.— 1.

⁵ „*Vperjodilaiset*” („*Vperjod*” ryhmä) — otzovistien, ultimatistien, jumalanrakentajien ja empiriomonistien (Machin ja Avenariuksen taantumuksellisen idealistisen filosofian kannattajien) puoluevastainen ryhmä; perustettiin joulukuussa 1909 A. Bogdanovin ja G. Aleksinskin aloitteesta; sillä oli oma samanniminen kirjallinen äänenkannattajansa. Vuonna 1912 „vperjodilaiset” yhdistyivät likvidaattori-menshevikkien kanssa yhteiseksi puoluevastaiseksi Trotskin järjestämäksi (Elokuun) blokiksi bolshevikkeja vastaan.

Saamalla työläisesti kannatusta ryhmä tosiasiallisesti hajosi jo vuonna 1913. Sen lopullinen ja virallinen hajoaminen tapahtui vuonna 1917, helmikuun vallankumouksen jälkeen.— 1.

⁶ *VSDTP:n Pää-äänenkannattaja* — „Sotsial-Demokrat” — illegaalinen lehti; ilmestyi vuoden 1908 helmikuusta vuoden 1917 tammi-kuuhun; kaikkiaan ilmestyi 58 numeroa. Ensimmäinen numero ilmestyi Venäjällä, mutta sittemmin julkaiseminen siirrettiin ulkomaille, ensin Pariisiin, myöhemmin Geneveen. VSDTP:n KK:n päätöksen mukaisesti Pää-äänenkannattajan toimitus muodostettiin bolshevikkien, menshevikkien ja Puolan sosialidemokraattien edustajista. „Sotsial-Demokrat” lehdessä julkaistiin yli 80 Leninin artikkelia ja pienempää kirjoitusta. Lehden toimituksen sisällä Lenin kävi taistelua johdonmukaisen bolshevistisen linjan puolesta. Osa toimituksen jäsenistä (Kamenev ja Zinovjev) suhtautui likvidaattoreihin sovittellavasti ja yritti estää leniniläisen linjan toteuttamisen. Toimituksen menshevikkijäsenet Martov ja Dan sabotivat Pää-äänenkannattajan toimituksen työtä ja samaan aikaan puolustivat

avoimesti likvidaattoruutta „Golos Sotsial-Demokrata” lehdessä. Leninin leppymätön taistelu likvidaattoreja vastaan johti Martovin ja Danin eroamiseen „Sotsial-Demokratin” toimituksen kokoonpanosta kesäkuussa 1911. Vuoden 1911 joulukuusta lähtien „Sotsial-Demokrat” lehteä toimitti V. I. Lenin.— 2.

- ⁷ Lenin tarkoittaa bolshevikkien deklaraatiota („sopimusta”), joka allekirjoitettiin ja saatettiin julkisuuteen VSDTP:n KK:n („Yhdistävässä”) täysistunnossa tammikuussa 1910. Ks. tätä osaa, ss. 348—350.— 2.
- ⁸ Igor (Igorov, Gorev)— likvidaattori-menshevikki B. I. Goldman.— 2.
- ⁹ **KKUB** (VSDTP:n Keskuskomitean Ulkomainen byroo) muodostettiin VSDTP:n KK:n täysistunnossa vuoden 1908 elokuussa edustamaan koko puoluetta ulkomailla, ja se oli Keskuskomitean Venäjänkollegion alainen ja tilivelvollinen tälle. Pian Keskuskomitean tammikuun täysistunnon jälkeen vuonna 1910 KKUB:ssa muodostui likvidaattorienemmistö ja KKUB:sta tuli puoluevastaisten voimien keskus. KKUB:n likvidaattoruustaktiikka pakotti leniniläiset bolshevikit kutsumaan edustajansa Aleksandrovin (N. A. Semashkon) pois sen kokoonpanosta toukokuussa 1911. Hieman myöhemmin kutsuttiin pois Puolan ja Latvian sosialidemokratian edustajat. Vuoden 1912 tammikuussa KKUB itse lopetti toimintansa.— 2.
- ¹⁰ Tarkoitetaan puolemies-menshevikkejä, jotka siihen aikaan olivat yhteistoiminnassa bolshevikkien kanssa Pää-äänenkannattajassa „Sotsial-Demokrat”, bolshevikkien „Zvezda” ja „Rabotshaja Gazeta” lehdissä sekä paikalliskomiteoissa. Vuonna 1911 puolemies-menshevikit kuuluivat puolueen yleistä konferenssia valmistelemaan Venäjän organisaatiokomissioon.— 3.
- ¹¹ „*Rabotshaja Gazeta*” („Työväenlehti”)— bolshevikkien populäärinen lehti; julkaistiin Pariisissa lokakuun 30 (marraskuun 12) päivästä 1910 heinäkuun 30 (elokuun 12) päivään 1912; ilmestyi 9 numeroa. Lehteä avustivat myös puolemies-menshevikit. „*Rabotshaja Gazeta*” perustajana ja johtajana oli Lenin. Lenin julkaisi lehdessä toistakymmentä kirjoitustaan.
- VSDTP:n Prahan konferenssi (tammikuu 1912) totesi, että „*Rabotshaja Gazeta*” puolusti päättäväisesti ja johdonmukaisesti puoluetta ja puoluekantaisuutta, ja julisti sen VSDTP:n bolshevikkien Keskuskomitean viralliseksi äänenkannattajaksi.— 3.
- ¹² *Ulkomainen ryhmäkuntalaiskoulu* — bolshevismivastaista taistelua varten yhtyneiden otzovistien, ultimatistien ja jumalanrakentajien ryhmäkuntalaiskeskus; sen muodostivat vuonna 1909 Caprin saarella (Italia) A. Bogdanov (Maksimov), G. Aleksinski ja A. Lunatsharski A. M. Gorkin osanotolla. Käyttäen kilpenään puoluekantasuutta bogdanovilaiset saivat eräät paikalliset sosialidemokraattiset järjestöt lähettämään kouluun 13 opiskelijaa. Koulu toimi noin 4 kuukautta (elo—joulukuu 1909). Marraskuussa opiskelijain keskuudessa tapahtui hajaannus: osa heistä erosi työmies N. J. Vilonovin

johdolla päättäväisesti bogdanovilaisista. Leniniläiset opiskelijat lähettivät „Proletari” lehden toimitukseen vastalauseen luennoitsijain puoluevastaisen menettelyn johdosta, josta syystä heidät erotettiin koulusta. Marraskuun lopulla 1909 he saapuivat V. I. Leninin kutsusta Pariisiin, jossa he saivat kuulla luENTOSARJAN, MUUN MUASSA Leninin luennon „Nykyhetki ja tehtävämm” ja „Stolypinin agrariipolitiikka”. Caprin saarelle jääneet opiskelijat perustivat yhdessä luennoitsijain kanssa joulukuussa 1909 puoluevastaisen „Vperjod” ryhmän.

„Proletarin” laajennetun toimituksen neuvottelukokous tuomitsi Caprin koulun, kuten „uuden, bolshevikeista erottautuvan ryhmän, keskuksen”.— 3.

- ¹³ Lenin tarkoittaa bolshevikkien ja G. V. Plehanovin yhteistoimintaa VSDTP:n edustajistossa Kansainvälisessä sosialistkongressissa, joka oli koolla Kööpenhaminassa elokuun 28 päivästä syyskuun 3 päivään (uutta lukua) 1910. Kongressin aikana V. I. Lenin ja G. V. Plehanov esittivät Saksan sosialidemokraattisen puolueen hallitukselle vastalauseen sen johdosta, että „Vorwärts’issä”, Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattajassa, oli julkaistu Venäjän sosialidemokratian tilaa koskeva nimetön panetteleva artikkeli, jonka kirjoittaja oli Trotski.— 4.

- ¹⁴ „Pravda” („Totuus”) (wieniläinen) — likvidaattori-menshevikkien lehti, Trotskin puolueyhjän äänenkannattaja; ilmestyi vv. 1908—1912 Wienissä. „Puolueyhjien ulkopuolella olemisen” naamiota käyttäen lehti asettui kaikissa peruskysymyksissä likvidaattorien kannalle sekä kannatti myös otzovisteja ja ultimatisteja: Vuonna 1912 Trotski ja hänen lehtensä olivat puoluevastaisen Elokuun blokin järjestäjiä.— 4.

- ¹⁵ 16:n kirje — likvidaattori-menshevikkien avoin kirje, joka oli vastaus „Dnevnik Sotsial-Demokratian” („Sosialidemokraatin Päiväkirja”) 9. numerossa (elokuu 1909) julkaistuun likvidaattoreita ja heidän johtajaansa A. N. Potresovia vastaan tähdättyyn G. V. Plehanovin kirjoitukseen.

16:n kirjettä Lenin sanoi „herostraattisen kuuluksi” asiakirjaksi (ks. kirjoitusta „Likvidaattorien „Golos” vastustaa puoluetta”, Teokset, 16. osa, ss. 148—156).— 8.

- ¹⁶ „Vehiläiset” — kadettien „Vehi” kokoelman kirjoittajat. Kokoelma ilmestyi Moskovassa keväällä 1909 sisältäen N. Berdjajevin, S. Bulgakovin, P. Struven, M. Herschensonin ja muiden vastavallankumouksellisen liberaalisen porvariston edustajien kirjoituksia. Venäjän intelligenssiä koskettelevissa kirjoituksissa „vehiläiset” yrittivät mustata Venäjän kansan parhaimpien edustajien, muun muassa Belinskin ja Tshernyshevskin vallankumouksellis-demokraattisia perinteitä; he herjasivat vuoden 1905 vallankumouksellisuutta ja kiittelivät tsaarihallitusta siitä, että tämä „pistimillään ja vankiloillaan” pelasti porvariston „kansan raivolta”. Kokoelma kutsui intelligenssiä palvelemaan itsevaltiutta. Lenin vertasi „Vehin” ohjelmaa niin filosofian kuin puolistitiikankin alalla mustasotnialaisen „Moskovskije

Vedomosti" lehden ohjelmaan, nimittäen kokoelman „liberaalisen luopuruuden tietosanakirjaksi”, „demokratian päälle kaadettujen taantumuksen likavesien yhtämittäiseksi ryöpyksi”.— 9.

¹⁷ „Rossija” („Venäjä”)—jokapäiväinen poliisi- ja mustasotnialais-henkinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuosina 1905—1914. Vuodesta 1906 sisäasiainministeriön virallinen äänenkannattaja.— 9.

¹⁸ „Retsh” („Puhe”)—päivälehti, kadettipuolueen pää-äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1906 helmikuusta lähtien. Lehti lakkautettiin Pietarin Neuvoston Sotilaallisen Vallankumouskomitean toimesta lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä 1917.— 19.

¹⁹ Artikkelit „Eräistä marxilaisuuden historiallisen kehityksen erikoisuuksista” julkaistiin „Zvezda” lehdessä.

„Zvezda” („Tähti”)—bolshevistinen legaalinen sanomalehti, „Pravdan” edeltäjä; ilmestyi Pietarissa joulukuun 16 (29) päivästä 1910 huhtikuun 22 (toukokuun 5) päivään 1912 (ensin kerran viikossa, tammikuusta 1912— kaksi kertaa ja maaliskuusta lähtien— kolme kertaa viikossa). Helmikuun 26 (maaliskuun 10) pnä 1912 ilmestyi samanaikaisesti „Zvezdan” kanssa 1. numero „Nevskaja Zvezda” („Nevan Tähti”) lehteä, joka „Zvezdan” lakkauttamisen jälkeen muodostui sen jatkoksi. „Nevskaja Zvezdan” viimeinen, 27. numero ilmestyi lokakuun 5 (18) pnä 1912.

„Zvezda” lehden avustajina toimivat N. N. Baturin, K. S. Jere-mejev, V. M. Molotov (Skrjabin), M. S. Olminski, N. G. Poletajev, J. V. Stalin sekä myös A. M. Gorki. Vuoden 1911 syksyyn asti „Zvezdaa” avustivat puoluemies-menshevikit (plehanovilaiset). Aatteellisesti lehteä johti (ulkomaailta käsin) V. I. Lenin. „Zvezdassa” ja „Nevskaja Zvezdassa” julkaistiin lähes 50 Leninin kirjoitusta.

Leninin ohjaamana legaalinen sanomalehti „Zvezda” oli bolshevistinen taistelulehti, joka puolusti illegaalisen puolueen ohjelmaa. „Zvezda” järjesti laajalle kannalle työläiskirjeosaston ottamalla vakinaisen, pysyvän yhteyden työläisiin. Eri numeroiden painosmäärä nousi 50—60 tuhanteen.

Lehti oli ainaisena hallituksen vainotoimenpiteiden kohteena: „Zvezdan” ja „Nevskaja Zvezdan” 96 numerosta takavarikoitiin 39 ja 10 numerosta sakotettiin. „Zvezda” oli alkuvalmistelua bolshevistisen päivälehdessä „Pravdan” julkaisemiselle; lehti lakkautettiin hallituksen toimesta „Pravdan” 1. numeron ilmestymispäivänä.— 22.

²⁰ „Nasha Zarja” („Meidän Sarastuksemme”)—likvidaattori-menshevikien legaalinen kuukausijulkaisu; ilmestyi vv. 1910—1914 Pietarissa. „Nasha Zarjan” ympärille muodostui Venäjällä olleiden likvidaattorien keskus.— 28.

²¹ „Vorwärts” („Eteenpäin”)—Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja. Lehti alkoi ilmestyä vuonna 1876 W. Liebknechtin y.m. toimittamana. F. Engels kävi lehden palstoilla taistelua kaikkinaisia opportunistien ilmauksia vastaan. 90-luvun toiselta puoliskolta lähtien, F. Engelsin kuoleman jälkeen, „Vorwärts’issa” julkaistiin säännöllisesti Saksan sosialidemokratiassa ja II Internationalessa vallassa olleiden opportunistien kirjoituksia.— 28.

- ²² „*L'Humanité*” („Ihmiskunta”) — päivälehti, jonka J. Jaurès perusti vuonna 1904 Ranskan sosialistisen puolueen äänenkannattajaksi. Kohta sen jälkeen kun sosialistinen puolue vuoden 1920 joulukuun kongressissa jakautui kahtia ja perustettiin Ranskan Kommunistinen puolue, tuli lehdestä tämän puolueen äänenkannattaja. „*L'Humanité*” ilmestyy Pariisissa nykyäänkin Kommunistisen puolueen Pää-äänenkannattajana. — 29.
- ²³ „*Vestnik Narodnoi Voli*” („Narodnaja Voljan Sanansaattaja”) ilmestyi Genevessä vuosina 1883—1886 „Narodnaja Volja” puolueen ulkomaisena äänenkannattajana P. L. Lavrovin ja L. A. Tihomirovin toimittamana; ilmestyi 5 numeroa. — 29.
- ²⁴ „*Birzhevyye Vedomosti*” („Pörssitiedonannot”) — porvarillinen päivälehti, joka ilmestyi Pietarissa vuodesta 1880. „Birzhevka” nimityksestä tuli porvarillisen lehdistön periaatteettomuutta ja lahjottavuutta tarkoittava yleisnimi. Lehti lakkautettiin lokakuun lopulla 1917. — 29.
- ²⁵ Tässä ja alempana Lenin tarkoittaa ja siteeraa „Kommunistisen puolueen manifestia” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 28—30 ja 37). — 35.
- ²⁶ Artikkelin „*Marxilaisuus ja „Nasha Zarja”*” julkaistiin „*Sovremennaja Zhizn*” aikakauslehden 3. numerossa.
„*Sovremennaja Zhizn*” („Nykyajan Elämä”) — bolshevistinen legaalinen yhteiskunnallis-poliittinen viikkolehti, joka ilmestyi Bakussa vuoden 1911 maaliskuun 26 (huhtikuun 8) pstä saman vuoden huhtikuun 22 (toukokuun 5) päivään S. G. Shaumjanin ohjauksella. Ilmestyi kolme numeroa. Kolmannen numeron takavarikoimisen jälkeen aikakauslehti lakkautettiin hallituksen toimesta. — 37.
- ²⁷ „*Vozrozhdenije*” („Jälleensyntyminen”) — likvidaattori-menshevikkien legaalinen aikakauslehti, ilmestyi Moskovassa vuoden 1908 joulukuusta vuoden 1910 heinäkuuhun; sen asemesta julkaistiin myöhemmin „*Zhizn*” (1910) ja „*Delo Zhizni*” (1911) aikakauslehteä. — 38.
- ²⁸ *Majevski* — menshevikki V. A. Gutovski. — 40.
- ²⁹ Lenin tarkoittaa Tsherevaninin kirjasta „VSDTP:n Lontoon edustajakokous vuonna 1907”, jonka loppuosassa tekijä arvostelee likvidaattoruuden kannalta päätöstä, minkä VSDTP:n V (Lontoon) edustajakokous hyväksyi työväen edustajakokousta ja puolueettomia työväenjärjestöjä koskevasta kysymyksestä. — 41.
- ³⁰ Kirjoitus „*Lakkauttajamme*” ilmestyi „*Mysl*” nimisessä aikakauslehdessä.
„*Mysl*” („Ajatus”) — bolshevikkien legaalinen filosofinen ja yhteiskunnallis-taloustieteellinen kuukausijulkaisu; ilmestyi Moskovassa vuoden 1910 joulukuusta alkaen. Aikakauslehti perustettiin Leninin toimesta vastapainoksi likvidaattorien aikakauslehdille ja taistelun käymiseksi niitä vastaan. Lenin ohjasi aikakauslehteä ulkomailta käsin.

„Myslin” neljässä ensiksi ilmestyneessä niteessä Lenin julkaisi 6 artikkelia, muun muassa laajan kirjoituksen „Venäjän lakkoilastosta”. Aikakauslehteä avustivat lähinnä: V. V. Vorovski, M. S. Olminski, I. I. Skvortsov-Stepanov. Aikakauslehdien avustajina toimivat myös puolemies-menshevikit (G. V. Plehanov ja muut). Aikakauslehteä julkaistiin vuoden 1911 huhtikuuhun asti; kaikkiaan ilmestyi 5 numeroa. Viimeinen, viides, numero takavarikoitiin.— 43.

- ³¹ „*Osvobozhdenije*” („Vapautus”) — porvarillisten liberaalien kerran kahdessa viikossa ilmestynyt aikakauslehti; julkaistiin ulkomailla vuosina 1902—1905 P. B. Struven toimittamana. Tammikuusta 1904 — liberaalis-monarkistisen „*Osvobozhdenije-liiton*” äänenkannattaja. Myöhemmin „*osvobozhdenijelaiset*” muodostivat kadettipuolueen, Venäjän johtavimman porvaripuolueen, ydinjoukon.— 44.
- ³² Lenin tarkoittaa kirjoitustaan „*Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät*”, jonka hän kirjoitti maaliskuussa ja joka ilmestyi julkisuuteen erillisenä kirjaseinä huhtikuussa 1906 (ks. Teokset, 10. osa, ss. 191—270).— 47.
- ³³ *104:n ohjelma* (maalakiehdotus), jonka esittivät I ja II Duuman *trudovikkiedustajat*, piti lähtökohtanaan tasasuhtaista maankäyttöä edellyttäviä *narodnikkilaisia* periaatteita: yleiskansallisen maavarannon muodostamista kruunun, hallitsijasuvun ja -perheen sekä luostarien maista samoin kuin yksityisten omistajienkin maista, mikäli tilan pinta-ala ylitti määrätyn työhön perustuvan normin; luovutettavista yksityisten omistajien maista edellytettiin maksettavaksi korvausta. Maareformin suorittaminen jätettiin paikallisten talonpoikaismετεin huoleksi. (*104:n ohjelmaa* koskevaa aineistoa ks. V. I. Lenin. Teokset, 12. osa, ss. 186—187, ja 13. osa, ss. 254—259).— 49.
- ³⁴ „*Zhizn*” („Elämä”) — aikakauslehti, likvidaattori-menshevikkien äänenkannattaja; julkaistiin Moskovassa; kaikkiaan ilmestyi kaksi numeroa (elo- ja syyskuussa 1910).— 54.
- ³⁵ „*Russkaja Mys*” („Venäläinen Ajatus”) — liberaalisen porvariston kuukausijulkaisu; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1880. Vuoden 1905 vallankumouksen jälkeen — kadettipuolueen oikeistosiiven äänenkannattaja. Näihin aikoihin Lenin sanoi „*Russkaja Mysliä*” „*Mustasotnialaisten Ajatukseksi*”. Aikakauslehti lakkautettiin vuoden 1918 puolivälissä.— 54.
- ³⁶ Lenin siteeraa N. A. Nekrasovin lyyrillistä komediaa „*Karhujahti*” (ks. N. A. Nekrasov. Kootut runot, II osa, I kirja, 1937, s. 173).— 54.
- ³⁷ *N. Beltov* — G. V. Plehanovin kirjailijanimi, joka oli hänen vuonna 1895 ilmestyneessä teoksessaan „*Monistisen historiänkäsityksen kehityksestä*”.— 57.
- ³⁸ „*Venäjän yhteiskunnallinen liike XX vuosisadan alussa*” — menshevistinen viisisosaiseksi aiottu kokoelmateos (ilmestyi neljä osaa), jonka toimittajina olivat L. Martov, P. Maslov ja A. N. Potresov.

G. V. Plehanov, joka alussa kuului toimituskuntaan, erosi siitä vuoden 1908 lopulla, sillä hän ei suostunut siihen, että mainitun teoksen ensimmäiseen osaan sisällytettäisiin A. N. Potresovin likvidaattorihenkinen artikkeli.— 61.

- ³⁹ „*Russkije Vedomosti*” („Venäläiset Sanomat”)— päivälehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1863 Moskovan yliopiston liberaalisten professorien ja zemstvotoimihenkilöiden julkaisemana; se edusti liberaalisten tilanherrojen ja porvariston etuja. Vuodesta 1905— oikeistokadettien äänenkannattaja. Lakkautettiin vuoden 1917 Lokakuun vallankumouksen jälkeen.— 65.
- ⁴⁰ „*Progressisteiksi*” sanoivat itseään II ja III Duuman vaaleissa etupäässä kaupunkien pikkuporvariston ja osaksi talonpoikien edustajat.— 66.
- ⁴¹ *Yhdistyneen aateliston neuvosto*— tilanherrojen vastavallankumouksellinen järjestö; perustettiin toukokuussa 1906; vaikutti suuresti hallituksen politiikkaan. Huomattava osa Neuvoston jäsenistä kuului III Valtakunnanduuman kaudella Valtakunnan neuvostoon ja mustasotnialaisjärjestöjen johtolimiini.— 68.
- ⁴² *Tolmatshov I. N.*— Odessan kaupunginpäällikkö, äärimmäisiä mustasotnialaisia.— 69.
- ⁴³ *Gromoboi*— lokakuulaisten „*Golos Moskvyy*” lehden avustaja. *Izgojev*— kadettilainen lehtimies, „*Vehi*” kokoelman kirjoittaja, „*Retsh*” lehden avustaja.— 78.
- ⁴⁴ Lenin tarkoittaa 66 moskovalaisen teollisuusmiehen julkilausumaa, joka julkaistiin „*Russkije Vedomosti*” lehdessä helmikuun 11 (24) p:nä 1911. Suurpääoman edustajat esiintyivät ylioppilasvainoja vastaan, koska ne kohdistuivat myös porvarilliseen nuorisoon ja haittasivat spesialistien kouluttamista Venäjän teollisuutta varten.— 78.
- ⁴⁵ „*Golos Moskvyy*” („Moskovan Ääni”)— päivälehti; lokakuulaisten—teollisen suurporvariston ja suurtilanomistajien vastavallankumouksellisen puolueen— äänenkannattaja; ilmestyi Moskovassa vuoden 1906 joulukuusta vuoden 1915 kesäkuuhun.— 79.
- ⁴⁶ „*Zemshchina*” („Zemstvolaisuus”)— mustasotnialaisten päivälehti, ilmestyi Pietarissa vuoden 1909 heinäkuusta vuoden 1917 helmikuuhun; Valtakunnanduuman äärimmäisten oikeistolaisedustajien äänenkannattaja.— 82.
- ⁴⁷ *Meshkovski* (I. P. Goldenberg)— VSDTP:n KK:n jäsen, sovittelukannalla ollut bolshevikki.— 88.
- ⁴⁸ *Innokenti* (Innokentijev, Inok)— I. F. Dubrovinski, VSDTP:n KK:n jäsen, bolshevikki; vuosina 1910—1911 oli sovittelukannalla.— 89.
- ⁴⁹ *Olgin*— V. P. Fomin, puoluemies-menshevikki.— 90.

- ⁵⁰ Seuraavat Leninin ja K.K:n kahden muun jäsenen allekirjoitukset.— 91.
- ⁵¹ „*Novoje Vremja*” („Uusi Aika”) — päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1868 vuoden 1917 lokakuuhun. Alussa se oli maltillis-liberaalinen, mutta XIX vuosisadan 70-luvun lopulla muuttui taantumuksellisten aateli- ja virkamiesbyrokratiapiirien äänenkannattajaksi. Lehti kävi taistelua ei ainoastaan vallankumouksellista, vaan myös liberaalis-porvarillista liikettä vastaan. Vuodesta 1905 alkaen se oli eräs mustasotnialaisten äänenkannattajia. Lenin sanoi „*Novoje Vremjaa*” lahjottavien sanomalehtien esikuvaksi.— 97.
- ⁵² „*Vestnik Jevropy*” („Euroopan Sanomat”) — kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1866 vuoden 1918 kevääseen. Julkaisu edusti Venäjän liberaalisen porvariston mielipiteitä; 90-luvun alusta lähtien se kävi järjestelmällistä taistelua marxilaisuutta vastaan.— 101.
- ⁵³ Vuoden 1906 marraskuun 9 (22) p:nä annetussa asetuksessa „Lisäyksistä voimassaolevan lain eräisiin talonpoikien maanomistusta ja -käyttöä koskeviin määräyksiin” ja vuoden 1910 kesäkuun 14 (27) päivän laissa „Muutoksista ja lisäyksistä eräisiin talonpoikien maanomistuksesta annettuihin määräyksiin” määriteltiin ne säännöt, joiden mukaisesti tuli tapahtua talonpoikien eroaminen yhteisöstä ja osuusmaan kiinnittäminen heidän yksityisomistukseensa.— 102.
- ⁵⁴ Lenin siteeraa Volginin — N. G. Tshernyshevskin „Prologi” romaanin sankarin — sanoja (ks. N. G. Tshernyshevski. Valittuja teoksia, V nide, 1932, s. 412).— 105.
- ⁵⁵ A. *Moskovski* — menshevikki G. I. Hundadze.— 113.
- ⁵⁶ Tarkoitetaan I. F. Dubrovinskia, joka pidätettiin kesäkuussa 1910.— 114.
- ⁵⁷ Lenin tarkoittaa vuoden 1911 marraskuun tapahtumia, jotka johtuivat siitä, että Valtakunnanneuvosto kieltäytyi hyväksymästä Ministerineuvoston puheenjohtajan P. A. Stolypinin esittämää lakiehdotusta zemstvojen perustamisesta läntisissä lääneissä.
- Vastaukseksi siihen Stolypin jätti eroanomuksen, jota Nikolai II ei kuitenkaan hyväksynyt. Stolypin sai aikaan sen, että Valtakunnanduuma ja Valtakunnanneuvosto laskettiin kolmeksi päiväksi [maaliskuun 12 p:stä 14 päivään (25 p:stä 27 päivään)] lomalle, ja saattoi voimaan lain zemstvoista läntisissä lääneissä nojautuen 87. pykälään, joka oikeutti hallituksen säätämään lakeja lainsäädäntöelinten toiminnan väliaikoina näistä elimistä riippumatta, „jos sellainen toimenpide osoittautuu välttämättömäksi poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi”.
87. pykälän soveltaminen lainsäädäntölaitosten kiertämiseksi johti Valtakunnanduuman puheenjohtajan A. I. Gutshkovin mielenosoitukselliseen virkaeroon ja oikeistolaislokakuulaisen M. V. Rodzjankon valitsemiseen Duuman uudeksi puheenjohtajaksi.— 116.

- ⁵⁸ Lenin tarkoittaa ensimmäistä Yleisvenäläistä raittiuskokousta, joka pidettiin Pietarissa joulukuun 28 p:nä 1909 — tammikuun 6 p:nä 1910 (tammikuun 10—19 p:nä 1910) ja ensimmäistä Yleisvenäläistä tehdaslääkärien ja tehdasteollisuuden edustajain kokousta, joka pidettiin Moskovassa huhtikuun 1—6 (14—19) p:nä 1909.— 128.
- ⁵⁹ Lenin siteeraa likvidaattori-menshevikki Danin sanoja, jotka hän sanoi VSDTP:n Viidennessä (vuoden 1908 Yleisvenäläisessä) konferenssissa, käsiteltäessä kysymystä „Nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä”.— 129.
- ⁶⁰ „Bureninin tai Menshikovin taitavuus” — mustasotnialais-monarkistisen „Novoje Vremja” lehden avustajille Bureninille ja Menshikoville ominainen kunniaton väittelytapa.— 133.
- ⁶¹ *Erfurtin profession de foi* — Saksan sosialidemokratian ohjelma, joka hyväksyttiin vuonna 1891 Erfurtin edustajakokouksessa.— 143.
- ⁶² Lenin tarkoittaa erästä kohtaa päätöslauselmasta „Nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä”, joka hyväksyttiin VSDTP:n Viidennessä (vuoden 1908 Yleisvenäläisessä) konferenssissa; päätöslauselman tässä kohdassa julistettiin taistelu likvidaattoruutta vastaan.— 143.
- ⁶³ „*Russkoje Bogatstvo*” („Venäjän Rikkaus”) — kuukausijulkaisu; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1876 vuoden 1918 puoliväliin. 90-luvun alusta julkaisu oli liberaalisten narodnikkien äänenkannattaja. Vuodesta 1906 „*Russkoje Bogatstvo*” tuli tosiasiallisesti ensiesien („kansansosialistien”) puolittain kadettilaisen puolueen äänenkannattaja.— 148.
- ⁶⁴ Englannin sosialidemokratian lahkolaisluonteesta F. Engels puhui monesti F. A. Sorgelle lähettämässään kirjeissä (ks. K. Marx ja F. Engels, Teokset, XXVIII osa, 1940, ss. 320—321; XXIX osa, 1946, ss. 210, 306; K. Marx ja F. Engels, Valittuja kirjoituksia, 1953, s. 476).— 157.
- ⁶⁵ Artikkelin „*Legalistien keskustelu likvidaattoruuden vastustajan kanssa*” julkaistiin „*Diskussionnyi Listok*’in” 3. numerossa. „*Diskussionnyi Listok*” („Väittelylehtinen”) — VSDTP:n Pää-äänenkannattajan „*Sotsial-Demokratii*” liitelehti; julkaistiin vuoden 1910 tammikuussa pidetyn VSDTP:n KK:n täysistunnon päätöksen perusteella. Ilmestyi vuoden 1910 maaliskuun 6 (19) p:nä vuoden 1911 huhtikuun 29 (toukokuun 12) päivään Pariisissa. Kaikkiaan ilmestyi kolme numeroa. „*Diskussionnyi Listok*’issa” julkaistiin niin ikään Leninin kirjoitukset „*Publisistien kirjoituksia*” ja „*Venäjällä käydyin puolueensisäisen taistelun historiallinen sisältö*”.— 161.
- ⁶⁶ *Ulkomailla oleskelevien VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokous*, joka järjestettiin Leninin aloitteesta, pidettiin Pariisissa toukokuun 28 — kesäkuun 4 p:nä (kesäkuun 10—17 p:nä) 1911. Neuvottelukokouksen tarkoituksena oli suunnitella toimenpiteet VSDTP:n KK:n täysistunnon ja yleisen puoluekonferenssin pikaista

koollekutsumista varten. Siihen mennessä kaikki Venäjällä toimineet KK:n bolshevikkijäsenet oli vangittu, ja likvidaattoreista kokoonpantu Keskuskomitean Ulkomainen byroo kieltäytyi kutsumasta täysistuntoa koolle ulkomaille. Kokouskutsu lähetettiin 14 (27) pnä toukokuuta 1911 bolshevikkien ja Puolan sosialidemokratian edustajien nimissä.

Neuvottelukokoukseen osallistui 3 bolshevikkiä, kaksi Puolan ja Liettuan sosialidemokratian edustajaa ja yksi Latvian sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustaja. Kokoukseen saapuivat niin ikään „golosilainen” menshevikki (joka lähti kokouksesta heti konstituointi-päätöslauselman hyväksymisen jälkeen) ja Bundin edustaja (poistui kokouksesta seuraavana päivänä).

Neuvottelukokouksen päiväjärjestys käsitti seuraavat kysymykset: 1) KK:n täysistunnon koollekutsuminen; 2) Neuvottelukokous tulevia IV Duuman vaaleja koskevasta kysymyksestä; 3) Puoluekonferenssin koollekutsuminen; 4) KKUB; 5) Teknillisen komission muodostaminen. Neuvottelukokouksessa hyväksyttiin päätös KK:n täysistunnon koollekutsumisesta ulkomaille; muodostettiin Organisaatiokomissio yleisvenäläisen puoluekonferenssin koollekutsumista varten ja Ulkomainen teknillinen komissio (UTK) pitämään huolta puolueen julkaisutyöstä, kuljetuksista j.n.e. Organisaatiokomissioon asetettiin ehdokkaiksi M. F. Vladimirski, S. S. Spandarjan, J. V. Stalin y.m. Neuvottelukokous tuomitsi KKUB:n puoluevastaisen menettelyn ja asetti KK:n täysistunnon käsiteltäväksi kysymyksen tämän laitoksen olemassaolosta tulevaisuudessa. Neuvottelukokouksesta annetussa tiedotuksessa, joka julkaistiin erillisenä lentolehtisenä, kehoitettiin puoluejärjestöjä ottamaan yhteys Organisaatiokomissioon ja ryhtymään „heti käytännöllisesti valmistelemaan konferenssia, joka yksin vain voi auttaa puoluetta tiivistämään rivinsä ja valmistautumaan tulevaan taisteluun”. Puolueen paikallisjärjestöt hyväksyivät neuvottelukokouksen päätökset. Vuoden 1911 syyskuun 1 (14) päivään mennessä noin kymmenkunta tärkeintä puoluejärjestöä antoivat luottamuslauseensa ulkomailta pidetylle KK:n jäsenen neuvottelukokoukselle ja ryhtyivät käytännöllisesti valmistelemaan konferenssia.— 177.

⁶⁷ Käsikirjoituksesta puuttuu otsikko. Otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninismin instituutti.— 179.

⁶⁸ *Judin* (I. L. Eisenstad), *Kostrov* (N. N. Jordania) — VSDTP:n KK:n jäseniä, likvidaattori-menshevikkejä.— 179.

⁶⁹ *Makar* (V. P. Nogin), *Lindov* (G. D. Leiteizen) — VSDTP:n KK:n jäseniä, sovittelekannalla olleita bolshevikkeja; vangittiin maaliskuun lopulla 1911.— 179.

⁷⁰ *Katsap* — A. Poljakov.— 179.

⁷¹ „*Olginin*” (puoluemies-menshevikki V. P. Fominin) „*paljastuksia*” koskevaa aineistoa ks. tästä osasta, s. 90.— 180.

⁷² *Pjotr* (N. V. Ramishvili) — VSDTP:n KK:n jäsen, Gruusian likvidaattori-menshevikkien johtomiehiä.— 180.

- ⁷³ Käsikirjoituksesta puuttuu otsikko. Otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninisin instituutti.— 187.
- ⁷⁴ Kysymyksessä on tehdaslääkärien ja tehdasteollisuuden edustajain toisen Yleisvenäläisen kokouksen työläisedustajain vangitseminen, joka suoritettiin huhtikuun 13 (26) pnä 1911, kokouksen avajaispäivän aattona.— 193.
- ⁷⁵ VSDTP:n II Partisiin ryhmän kokous pidettiin kesäkuun 18 (heinäkuun 1) pnä 1911.— 199.
- ⁷⁶ Lieber, Ber (M. I. Goldman) — likvidaattori, Bundin johtomiehiä.— 201.
- ⁷⁷ Organisaatiokomissio (Ulkomainen organisaatiokomissio, UOK) muodostettiin VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokouksessa kesäkuussa 1911 valmistelemaan VSDTP:n konferenssin koollekutsumista. UOK:oon kuului bolshevikkeja, sovittelijoita ja Puolan sosialidemokratian edustajia. Muut puolue ryhmät (puoluemiesmenshevikit, „vperjodilaiset” j.n.e.) eivät lähettäneet edustajiaan UOK:oon.
- UOK julkaisi „Tiedotuksen” VSDTP:n KK:n jäsenten kesäkuun neuvottelukokouksesta ja konferenssin koollekutsumista koskevan lentolehtisen „Kaikille sosialidemokraattisille puoluejärjestöille, -ryhmille ja -kerhoille” sekä lähetti Venäjälle kolme valtuutettua, muun muassa G. K. Ordzhonikidzen, joiden tehtävänä oli valmistella konferenssin koollekutsumista ja muodostaa Venäjän organisaatiokomissio.
- Perustamisvaiheesta saakka oli UOK:ssa enemmistö sovittelijoilla ja heitä kannattaneilla Puolan sosialidemokratian edustajilla. Marraskuussa 1911 UOK kieltäytyi alistumasta Venäjällä muodostetun organisaatiokomission päätöksiin, jonka vuoksi UOK:n bolshevikijäsenet kieltäytyivät kantamasta vastuuta UOK:n toimenpiteistä ja erosivat siitä. Sittemmin UOK:n sovittelukantainen enemmistö asettui avoimesti vastustamaan Venäjän organisaatiokomissiota. G. K. Ordzhonikidze paljasti UOK:n puoluevastaiset toimenpiteet „Kirjeessä toimitukselle”, joka julkaistiin joulukuussa 1911 „Sotsial-Demokrat” lehden 25. numerossa.— 203.
- ⁷⁸ Kysymys on bolshevikkien legaalisesta „Zvezda” lehdestä.— 203.
- ⁷⁹ „Dnevnik Sotsial-Demokrata” („Sosialidemokraatin Päiväkirja”) — epäsäännöllisesti ilmestynyt lehti, jota G. V. Plehanov julkaisi; ilmestyi Genevessä pitkin väliajoin maaliskuusta 1905 huhtikuuhun 1912; ilmestyi 16 numeroa. „Dnevnikä” alettiin julkaista uudelleen Pietarissa vuonna 1916; ilmestyi yksi numero.— 204.
- ⁸⁰ VSDTP:n viides (Lontoon) edustajakokous [huhtikuun 30 — toukokuun 19 pnä (toukokuun 13—kesäkuun 1 pnä) 1907] myönsi päätöslauselmassaan „Suhtautuminen ei-proletaarisiin puolueisiin”, ettei yhteistoiminnassa narodnikkilaisten puolueiden kanssa „tule olla minkäänlaista mahdollisuutta poiketa jollain tavoin sosialidemokra-

tian ohjelmasta ja taktiikasta, vaan sen tarkoituksena on vain yhteinen rynnistys taantumusta samoin kuin liberaalisen porvariston petoksellista taktiikkaa vastaan" (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 165).

VSDTP:n kolmas („Toinen yleisvenäläinen”) konferenssi [21—23 p:nä heinäkuuta (3—5 p:nä elokuuta) 1907] vahvisti päätöslauselmassaan, joka koski osallistumista Valtakunnanduuman vaaleihin, että „vaalikamppailun kulussa samoin kuin itse Duumassakin sosialidemokratian on levitettävä ja tehtävä kansanjoukkojen keskuudessa tunnetuksi sosialismin aatetta ja vallankumouksellisia tunnuskia ja käytävä päättävistä taistelusta vastustaen niin taantumusta kuin myös kadettiin hegemoniaa vapausliikkeessä yleensä ja muun muassa Duumassa” (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 174).— 207.

- ⁸¹ „Proletari” („Proletaari”)—illegaalinen sanomalehti, jonka bolshevikit perustivat VSDTP:n IV (Yhdistävän) edustajakokouksen jälkeen; ilmestyi elokuun 21 (syyskuun 3) päivästä 1906 marraskuun 28 (joulukuun 11) päivään 1909 Leninin toimittamana. „Proletari” kantoi VSDTP:n Moskovan ja Pietarin komiteain ja erääseen aikaan myöskin Moskovan piirikunnan, Permin, Kurskin ja Kasanin komiteain äänenkannattajan nimeä. Tosiasiallisesti „Proletari” oli bolshevikien Pää-äänenkannattaja. Ilmestyi 50 numeroa; ensimmäiset 20 numeroa julkaistiin Suomessa (Viipurissa). Helmikuun 13 (26) päivästä joulukuun 1 (14) päivään 1908 „Proletari” ilmestyi Genevessä; tammikuun 8 (21) päivästä marraskuun 28 (joulukuun 11) päivään 1909 — Pariisissa.

Lehdessä julkaistiin yli 100 Leninin artikkelia ja pienempää kirjoitusta. Stolypinilaisen taantumuksen vuosina „Proletarilla” oli huomattava merkitys bolshevististen järjestöjen säilyttämisessä ja lujittamisessa.— 208.

- ⁸² *Teknillinen komissio* (Ulkomainen teknillinen komissio, UTK) perustettiin VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokouksessa kesäkuussa 1911 suorittamaan tilapäisenä elimenä, KK:n täysistunnon koollekutsumiseen asti, teknillisiä tehtäviä (julkaisutoiminta, kuljetukset j.n.e.). UTK oli vuoden 1911 kesäkuun neuvottelukokoukseen osallistuneista KK:n jäsenistä muodostuneen ryhmän alainen. UTK:on kokoonpanoon kuului yksi bolshevikien, yksi sovittelijain ja yksi Puolan sosialidemokratian edustaja. UTK:ssa enemmistönä olleet sovittelijat jarruttivat bolshevikien organisatorisia toimenpiteitä, kieltäytyivät alistumasta Venäjän organisaatiokomission päätöksiin, lakkasivat luovuttamasta varoja VSDTP:n Pää-äänenkannattajan — „Sotsial-Demokrat” lehden — julkaisemista varten ja hyökkäilivät lehdistössä (lentolehtisissä ja UTK:n „Informationsnyy Bjullete-nissa”) Leniniä ja bolshevikkeja vastaan.

Lokakuun 19 (marraskuun 1) p:nä 1911 bolshevikien edustaja M. F. Vladimirski erosi UTK:sta, ja bolshevikit katkaisivat kaikki yhteytensä siihen.— 209.

- ⁸³ *Tov. Viktorin kirje* — bolshevikki V. K. Taratutyn kirje. Koska oli levitetty huhuja Taratutyn osallistumisesta provokaatiotekoihin, VSDTP:n Moskovan komitea käsitteli hänen juttunsa lokakuussa 1906. Moskovan komitea tunnusti nuo syytökset täysin perättömiksi. — 209.
- ⁸⁴ Leninin mainitsemassa kirjeessä, joka julkaistiin „Sotsial-Demokratian” 23. numerossa syyskuun 1 (14) p:nä 1911, tiedotettiin, että huomattava pietarilainen likvidaattori oli esiintynyt puolueeseen kuuluvien Viipurin piirin työläisten kokouksessa ehdottaen puoluejärjestön ennallistamisen asemesta muodostettavaksi „aloiteryhmiä” legaalista valistustyötä varten. Kokous torjui yksimielisesti tuon esityksen eikä likvidaattorin ehdotuksen puolesta äänestänyt kukaan. — 226.
- ⁸⁵ „*Rabotsheje Delo*” („Työväen Asia”) — „ekonomistien” aikakauslehti, „Venäläisten sosialidemokraattien ulkomaisen liiton” epäsuosittavasti ilmestynyt äänenkannattaja; julkaistiin Genevessä vuosina 1899—1902. Lenin arvosteli „rabotshejedelolaisten” katsantokantoja „Iskra” lehdessä julkaistuissa kirjoituksissaan ja teoksessaan „Mitä on tehtävä?”. — 227.
- ⁸⁶ „*Rabotshaja Mysl*” („Työväen Ajatus”) — „ekonomistien” lehti; ilmestyi vuosina 1897—1902. Useissa teoksissaan, varsinkin „Iskra” lehdessä julkaistuissa kirjoituksissaan sekä kirjassa „Mitä on tehtävä?”, Lenin arvosteli „Rabotshaja Myslin” katsomuksia pitäen niitä kansainvälisen opportunistin venäläisenä muunnoksena. — 227.
- ⁸⁷ *Schwarz* (J. Eliass) — latvialainen sosialidemokraatti, likvidaattori. — 228.
- ⁸⁸ *Huomautuksen* Lenin kirjoitti liitteeksi KK:n täysistunnon koollekutsumista valmistelevalle komission ilmoitukseen. Mainittu komissio nimettiin kesäkuussa 1911 VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokouksessa. Komission ilmoituksessa esitettiin tosiasioita likvidaattorien hajotustoiminnasta, jonka tarkoituksena oli estää KK:n täysistunnon valmistelu Venäjällä ja ulkomailla. — 229.
- ⁸⁹ Ulkomaisen teknillisen komission „*Informatsionnyi Bjulleten*” („Informaatiobulletiini”) ilmestyi Pariisissa. Kaikkiaan ilmestyi kaksi numeroa (elo- ja lokakuussa 1911). Sovittelijat tekivät „Informatsionnyi Bjulletenista” ryhmäkuntansa äänenkannattajan, jonka palstoilla he kävivät periaatteetonta taistelua bolshevismia vastaan. — 241.
- ⁹⁰ Lenin tarkoittaa Caprin saarella ollutta koulua, otzovistien puolue-ryhmän keskusta, jonka A. A. Bogdanov järjesti vuonna 1909. — 244.
- ⁹¹ *Ionov* (F. M. Koigen) — Bundin johtomiehiä. — 245.
- ⁹² Lenin tarkoittaa päätöslauselmaa „Likvidaattoruudesta”, joka hyväksyttiin niin sanotussa „Taka-Kaukasian sosialidemokraattisten järjestöjen konferenssissa”. Konferenssi oli itse asiassa Kaukasian

- likvidaattorien konferenssi. „Konferenssin” puoluevastainen luonne paljastettiin kirjeessä, joka julkaistiin „Sotsial-Demokrat” lehden 24. numerossa lokakuun 18 (31) pnä 1911.—252.
- ⁹⁸ „*Rabotshaja Zhizn*” („Työväen Elämä”) — kuukausilehti; „golosi-laisten” menshevikkien ja sovittelijain äänenkannattaja; ilmestyi Pariisissa helmikuun 21 (maaliskuun 6) päivästä huhtikuun 18 (toukokuun 1) päivään 1911. Ilmestyi kolme numeroa.—254.
- ⁹⁴ *German* — K. H. Danishevski, *Arkadi* — F. I. Kalinin.—257.
- ⁹⁵ *Ljahov V. P.* — tsaarin armeijan eversti; oli vuonna 1908 Persian vallankumousliikettä tukahduttamassa olleiden venäläisten joukkojen komentajana.—265.
- ⁹⁶ Kysymys on V. I. Leninin alempana siteeraamista F. A. Sorgelle osoitetuista K. Marxin kirjeistä, jotka on päivätty kesäkuun 20 ja joulukuun 15 pnä 1881 (ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, ss. 349—351 sekä K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXVII osa, 1935, ss. 171—173).—294.
- ⁹⁷ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXVII osa, 1935, ss. 101—102.—294.
- ⁹⁸ Kysymys on N. Rozhkovin artikkelista „Venäjän nykytilanne ja työväenliikkeen perustehtävä tällä hetkellä”. Samaa N. Rozhkovin artikkelia Lenin arvostelee myös toisessa kirjoituksessaan: „Stolypinilaisen „työväen”-puolueen leiristä” (ks. tätä osaa, ss. 337—342).—297.
- ⁹⁹ „*Chambre introuvable*” (kamari, jota parempaa et löydä)— tätä nimeä käytti Ludvig XVIII Ranskan vastavallankumouksellisesta edustajakamarista, joka valittiin Bourbonien restauraation jälkeen elokuussa 1815. Edustajakamari oli kokoomukseltaan siinä määrin taantumuksellinen, että Ludvigin täytyi laskea se hajalle, sillä hän pelkäsi uutta vallankumouksellista purkausta.—304.
- ¹⁰⁰ Lenin tarkoittaa esipuhetta, jonka P. B. Struve kirjoitti (R. N. S:n nimellä) Witten kirjelmään „Itsevaltius ja zemstvo”. Lenin arvosteli tätä esipuhetta artikkelissaan „Zemstvon vainoojat ja liberalismin Hannibalit” (ks. Teokset, 5. osa, ss. 21—69).—307.
- ¹⁰¹ *Mymretsov* — G. I. Uspenskin „Vahtikoju” nimisen kertomuksen sankari, tyyppikuva tsaari-Venäjän syrjäkolkkan pikkukaupungin raa’asta ja sivistymättömästä poliisimiehestä.—307.
- ¹⁰² Artikkel (selostus) „*II Duuman sosialidemokraattisesta ryhmästä*” julkaistiin Kansainvälisen sosialistisen toimiston Toimeenpanevan komitean toimesta liitteenä kiertokirjeeseen № 21. Artikkel ja II Duuman sosialidemokraattiedustajien jutun aineistoa julkaistiin saksaksi, ranskaksi ja englanniksi „Bulletin périodique du Bureau Socialiste International” („Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston

Periodinen Bulletin”) nimisen julkaisun 8. numerossa. V. I. Leninin artikkelin ilmestymisen jälkeen ulkomailta voimistui agitaatiokampanja II Valtakunnanduuman sosialidemokraattiedustajien vapauttamisen puolesta. Bolshevistisen „Rabotshaja Gazetan” 8. numerossa julkaistussa toimituksen lehtikirjoituksessa ilmoitettiin: „Ulkomaiden sosialidemokraattiset puolueet ovat käyneet voimaperäistä agitaatiokampanjaa sen jälkeen, kun siihen kehotti Kansainvälinen sosialistinen toimisto, joka lähetti kaikille puolueille tov. Leninin — Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa olevan puolue-edustajamme — selostuksen tästä jutusta. Vastalauseita ovat esittäneet kaikki sosialidemokraattiedustajat Saksassa, Ranskassa, Belgiassa, Ruotsissa, Suomessa, Itävallassa j.n.e.”.

Asiakirjan otsikon on antanut NKP:n KK:n marximin-leninismen instituutti.— 309.

¹⁰³ „L’Avenir” („Tulevaisuus”) — liberaalisten porvarien lehti; ilmestyi Pariisissa lokakuun 22 päivästä 1911 tammikuun 4 päivään 1914 (u.l.) V. L. Burtsevin toimittamana venäjän kielellä (osa aineistosta julkaistiin myös ranskan kielellä). Lehden avustajina oli menshevikkejä ja eserriä.— 310.

¹⁰⁴ II Valtakunnanduuman sosialidemokraattista ryhmää koskevan jutun oikeuskäsittelyssä saivat tuomion 55 ryhmän jäsentä. Kaksi heistä kuoli pian vankilassa. Sen vuoksi Duuman istunnossa lokakuun 17 (30) pnä 1911 puhuttiin 53 edustajasta.— 312.

¹⁰⁵ Sosialidemokraattisen ryhmän välikysymystä käsiteltiin marraskuun 15 (28) pnä 1911, jonka jälkeen sitä käsiteltiin vielä kolmessa suljetussa istunnossa; välikysymys siirrettiin valiokuntaan, jossa se tuli evätyksi.— 315.

¹⁰⁶ Siteerataan VSDTP:n viidennen („vuoden 1908 Yleisvenäläisen”) konferenssin päätöslauselmaa „Nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä” (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 197).— 317.

¹⁰⁷ Ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, ss. 164—165.— 318.

¹⁰⁸ A. A. Voiloshnikov — III Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen ryhmän jäsen, joka Duuman istunnossa joulukuun 2 (15) pnä 1911 pitämänsä asevelvollisuuslakia koskevan puheen vuoksi erotettiin Duuman jäsenyydestä 15 istunnon ajaksi.— 326.

¹⁰⁹ Venäjän organisaatiokomissio (VOK) puoluekonferenssin koollekutsumista varten muodostettiin syyskuun loppupuolella 1911 puolueen paikallisjärjestöjen edustajain neuvottelukokouksessa. Neuvottelukokous alkoi Bakussa konferenssin koollekutsumiseksi perustetun Ulkomaisen organisaatiokomission valtuusmiehen G. K. Ordzhonikidzen johdolla. Kokoukseen osallistuivat Bakun,

Tiflisiin, Jekaterinburgin, Kievin ja Jekaterinoslavin järjestöjen edustajat. Edustajina olivat muun muassa S. G. Shaumjan ja S. S. Spandarjan. Poliisivainon ja palamisvaaran vuoksi neuvottelukokouksen istunnot siirrettiin Tiflisiin. Kokouksessa käsiteltiin paikallisjärjestöjen selostukset, kysymykset Venäjän organisaatiokomission konstituoinnista, suhtautumisesta Ulkomaiseen organisaatiokomissioon, puoluekonferenssin edustajien vaaleista, legaalisten järjestöjen edustuksesta, kansallisten puoluejärjestöjen edustajain vaaleista. Joulukuun 8 (21) p:nä 1911 „Sotsial-Demokrat” lehden 25. numerossa G. K. Ordzhonikidze julkaisi selostuksen VOK:n istunnoista. Neuvottelukokous hyväksyi paikallisjärjestöille osoitetun vetoumuksen ja julkaisi sen erillisenä lentolehtisenä yhdessä neuvottelukokouksen päätöslauselmien kanssa (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, ss. 251—255).— 327.

¹¹⁰ Lenin tarkoittaa bolshevikkien äänenkannattajia — „Zvezda” lehteä ja „Mysl” julkaisua, joissa avustajina toimivat myös puoluemiesmenshevikit.— 329.

¹¹¹ Tarkemmin ks. tätä Leninin kirjoituksesta „„Hallussapitäjien” sovinto-oikeuden tulokset” (tämä osa, ss. 348—350).— 331.

¹¹² *Mark* — A. I. Ljubimovin salanimi.— 331.

¹¹³ „*Otkliki Bunda*” („Bundin Vastauksia”) — Bundin Ulkomaisen komitean aika ajoittain ilmestynyt äänenkannattaja; ilmestyi Genevessä vuoden 1909 maaliskuusta vuoden 1911 helmikuuhun saakka. Ilmestyi viisi numeroa.— 332.

¹¹⁴ *Bakun* puoluejärjestö oli taantumisvuosina eräitä johtavimpia järjestöjä. Vuoden 1911 alussa likvidaattoreja ja otzovisteja vastaan käydyin taistelun pohjalla tapahtui bolshevikkien ja puoluemiesmenshevikkien yhdistyminen. Muodostettiin yhteinen VSDTP:n Bakun komitea. Bakun järjestö kannatti vuoden 1911 kesäkuussa pidetyn KK:n jäsenten neuvottelukokouksen päätöstä yleisvenäläisen puoluekonferenssin koollekutsumisesta ja oli aktiivisesti mukana perustamassa Venäjän organisaatiokomissiota.

Kievin sosialidemokraattinen järjestö toimi taantumisvuosina miltei keskeytyksittä; vuosina 1910—1911 bolshevikit olivat yhteistoiminnassa puoluemiesmenshevikkien kanssa. Kievin järjestö ensimmäisenä tuki kesäkuussa pidettyä KK:n jäsenten neuvottelukokousta ja sitä ajatusta, että muodostettaisiin VOK puoluekonferenssin koollekutsumista varten; se valitsi Kievin komiteasta yhden jäsenen Ulkomaisen organisaatiokomission edustajan avuksi.— 332.

¹¹⁵ Tarkoitetaan Venäjän organisaatiokomission lentolehtistä, joka julkaistiin syksyllä 1911.— 333.

¹¹⁶ Lenin tarkoittaa kirjettä, jonka G. K. Ordzhonikidze lähetti „Sotsial-Demokrat” lehden toimitukselle ja joka julkaistiin N. nimimerkillä

- varustettuna lehden 25. numerossa joulukuun 8 (21) päivänä 1911.— 334.
- ¹¹⁷ *Z:n kaupunki* — Bryssel, jossa sijaitsi Lätinmaan sosialidemokratian ulkomainen komitea.— 335.
- ¹¹⁸ Kysymyksessä on otzovisti Stanislav Volski (A. V. Sokolovin salanimi).— 335.
- ¹¹⁹ Lenin tarkoittaa Pietarin otzovistien päätöslauselmaehdotusta, jonka he esittivät Pietarin komitean laajennetussa istunnossa vuoden 1908 joulukuun yleisen puoluekonferenssin (VSDTP:n viidennen konferenssin) edellä. Päätöslauselma julkaistiin „Proletarin” 44. numeron liitteessä huhtikuun 4 (17) pnä 1909. Lenin suoritti tämän asiakirjan arvostelevan erittelyn samassa liitteessä, artikkelissaan „Bolshevismin irvikuva” (ks. Teokset, 15. osa, ss. 379—390).— 346.
- ¹²⁰ *M. Aleksandrov* — bolshevikki M. S. Olminski. Tässä ja alempana Lenin tarkoittaa hänen kirjastaan „Valtio, virkavalta ja absolutismi Venäjän historiassa”, Pietari, 1910.— 346.
- ¹²¹ Seuraavat Leninin ja muiden allekirjoitukset.— 349.
- ¹²² Ulkomaisten bolshevikkiryhmien neuvottelukokous pidettiin Pariisissa 14—17 (27—30) pnä joulukuuta 1911. Neuvottelukokous kutsuttiin koolle bolshevistisen „Rabotshaja Gazetan” pariisilaisen avustuksen aloitteesta. Neuvottelukokouksen tarkoituksena oli ulkomaisten bolshevikkijärjestöjen yhteenliittäminen ja yleisvenäläisen puoluekonferenssin koollekutsumisen auttaminen. Neuvottelukokoukseen osallistui 11 päätösvaltaista edustajaa Pariisin, Nancyn, Zürichin, Davosin, Geneven, Liégen, Bernin, Bremenin ja Berliinin bolshevikkiryhmistä. Lenin teki selostuksen asiantilasta puoleessa. Tätä kysymystä koskeva päätöslauselmaehdotus oli Leninin kirjoittama, ja se otettiin neuvottelukokouksen hyväksymän yleisen päätöslauselman pohjaksi. VSDTP:n Ulkomaisen järjestön komitea julkaisi neuvottelukokouksen „Tiedonannon” ja päätöslauselmat erillisenä lehtisenä tammikuun 12 pnä 1912 (u.l.) (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmassa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, ss. 256—264).
- Asiakirjan otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninismin instituutti.— 375.
- ¹²³ Päätöslauselma hyväksyttiin joulukuun 17 (30) pnä 1911 ulkomaisten bolshevikkiryhmien neuvottelukokouksen viimeisessä istunnossa. Päätöslauselma julkaistiin VSDTP:n Ulkomaisen järjestön komitean „Tiedonannossa” seuraavin selityksin: „Erikoisessa päätöslauselmassaan neuvottelukokous kiinnitti kaikkien puoluetovereiden huomiota siihen, että on tuettava tarmokkaasti VOK:ta ja sen toimesta koollekutsuttavaa konferenssia” (ks. NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1953, s. 263).
- Asiakirjan otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninismin instituutti.— 378.

- ¹²⁴ Kysymys on talonpoikaisedustajien (puolueettomien ja oikeistolaisen) maalakiehdotuksesta, joka esitettiin III Valtakunnanduudumalle toukokuun 10 (23) pnä 1908. Laki ehdotuksesta edellytettiin pakollisesti luovutettaviksi keskinkertaisesta markkinahinnasta ne tilanomistajien maat, joita omistajat itse eivät viljelleet. Maareformin toimeenpanoa varten ehdotettiin muodostettavaksi paikallisia maa-komiteoita, jotka valittaisiin yleisellä äänestyksellä. Lenin on antanut arvionsa tästä lakiehdotuksesta artikkeleissa „Uusi agrariipolitiikka” ja „Keskustelut agrariikysymyksestä III Duumassa” (ks. Teokset, 13. osa, ss. 438—442 ja 15. osa, ss. 297—311).— 400.
- ¹²⁵ Lenin siteeraa kirjettä, jonka K. Marx kirjoitti F. Lassallelle huhtikuun 19 pnä 1859. Kun Lenin kirjoitti artikkelia, Marxin kirjettä ei oltu vielä julkaistu. Lenin käytti tästä kirjeestä niitä otteita, jotka Lassalle esitti vuoden 1859 toukokuun 27 pnä päivätyssä Marxille ja Engelsille osoitetussa vastauskirjeessään (ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, ss. 110—112).— 400.
- ¹²⁶ „Obskaja Zhizn” („Obin Elämä”) — suuntauksestaan liberaaliporvarillinen päivälehti; ilmestyi Novonikolajevskissa (Novosibirskissä) vuosina 1909—1912.— 403.
- ¹²⁷ Välikysymykset olivat esillä III Valtakunnanduuman istunnoissa lokakuun 15 ja 17 (28 ja 30) pnä 1911.— 415.
- ¹²⁸ *Jellinek* — saksalainen porvarillinen oikeusoppinut.— 424.
- ¹²⁹ *VSDTP:n kuudes („Prahan”) Yleisvenäläinen konferenssi* pidettiin tammikuun 5—17 (18—30) pnä 1912. Konferenssissa oli edustettuna yli 20 puoluejärjestöä. Konferenssilla oli muodollisesti puolueen edustajakokouksen merkitys. Lenin piti konferenssissa puheen konferenssin konstituimisesta ja selostukset nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä, Kansainvälisen sosialistisen toimiston työstä, sosialidemokraattien tehtävistä taisteltaessa nälänhätää vastaan, organisaatiokysymyksestä, Pää-äänenkannattaja „Sotsial-Demokrat” lehden toiminnasta ja muista kysymyksistä. Konferenssin koollektsumiseksi muodostetun Venäjän organisaatiokomission toimintaa selosti G. K. Ordzhonikidze. Leninin ehdotuksesta konferenssi korosti VOK:n suorittaman työn valtavaa merkitystä.
- Viisi istuntoa konferenssin 23 istunnosta omistettiin paikallisjärjestöjen selostusten käsittelylle. Ovat säilyneet muistiinpanot, jotka Lenin teki Pietarin, Jekaterinoslavin, Nikolajevin, Suhumin, Potin, Batumin, Kutaisin, Tshiaturin, Gorin, Tiflisiin, Bakun, Odessan, Harkovin, Donin Rostovin ja Kievin järjestöjen puoluetyön tilaa koskevista selostuksista. Lenin kirjoitti päätöslausemaehdotukset konferenssin päiväjärjestyksen tärkeimmistä kysymyksistä.
- Konferenssin päätöksellä menshevikki-likvidaatit erotettiin puolueesta ja tehtiin ainiaksi loppu bolshevikkien ja menshevikkien muodollisesta samaan puolueeseen kuulumisesta. Prahan konferenssi muodosti bolshevikkien itsenäisen puolueen. Konferenssi valitsi Keskuskomitean, johon tulivat V. I. Lenin, G. K. Ordzhonikidze, S. S. Spandarjan ja muita. KK:n istunnossa koottiin KK:n

- jäseneksi poissaolevana J. V. Stalin, joka oli siihen aikaan karkotettu; myöhemmin kooptoititiin J. M. Sverdlov. KK:n jäsenten vangittamisen varalta KK:n kokoonpanoon esitettiin kooptointia varten: M. I. Kalinin, S. G. Shaumjan, J. D. Stasova ja A. S. Bubnov. Puoluetyötä johtamaan Venäjällä muodostettiin KK:n Venäjän byroo, johon tulivat valituiksi G. K. Ordzhonikidze, J. V. Stalin ja S. S. Spandarjan. KK:n Venäjän byroon toimintaa ohjasi V. I. Lenin.— 431.
- ¹³⁰ Asiakirjan otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninismin instituutti.— 433.
- ¹³¹ Asiakirjan otsikon on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninismin instituutti.— 438.
- ¹³² „*Petitiokampanja*” — likvidaattorien ja Trotskin nostama agitaatiomelu „petition” puolesta, jonka Pietarin likvidaattorit laativat joulukuussa 1910. „Petitio” — anomus liittoutumis-, kokoontumis- ja lakkovapauden säätämisestä — ehdotettiin lähetettäväksi työläisten nimissä III Valtakunnanduumalle. „Petitiokampanjalla” ei ollut menestystä työläisjoukkojen keskuudessa.— 459.
- ¹³³ Tarkoitetaan Trotskin menshevistis-likvidatorista ryhmäkuntalehteä — Wienin „Pravdaa”.— 462.
- ¹³⁴ *Ulkomaisen järjestön komitea* (UJK) muodostettiin joulukuussa 1911 ulkomaisten bolshevikkiryhmiä neuvottelukokouksessa. UJK:n tehtäviä valaistetaan neuvottelukokouksen hyväksymässä yleisessä päätöslauselmassa (ks. „NKP edustajakousten, konferenssien ja KK:n täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, 1. osa, 1953, ss. 262—263).— 464.
- ¹³⁵ Vuoden 1912 tammikuussa päättyi Saksan valtiopäivävaalikamppailu. VSDTP:n tervehdys Saksan sosialidemokratialle julkaistiin „Vorwärts” lehdessä tammikuun 27 pnä (uutta lukua) 1912.— 465.
- ¹³⁶ „*Zhivoje Delo*” („Elävä Asia”) — menshevikki-likvidaattorien legaalinen viikkolehti; ilmestyi Pietarissa vuoden 1912 tammikuun 20 (helmikuun 2) päivästä huhtikuun 28 (toukokuun 11) päivään. Ilmestyi 16 numeroa.— 466.
- ¹³⁷ Viisi suurta kaupunkia, joissa vaalilain mukaisesti vaalit suoritettiin välittömästi ja uusintavaalein, olivat Pietari, Moskova, Riika, Kiev ja Odessa.— 469.
- ¹³⁸ „*Golos Zemli*” („Maan Ääni”) — porvarillisten liberaalien lehti; ilmestyi Pietarissa 1912.
- „*Russkoje Slovo*” („Venäläinen Sana”) — porvarillisten liberaalien päivälehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1895; lakkautettu marraskuussa 1917.
- „*Kievskaja Mysl*” („Kievin Ajatus”) — porvarillisten liberaalien päivälehti; ilmestyi vuosina 1906—1918 Kievisä. Lehden julkaisu-työhön osallistuivat läheisesti menshevikki-likvidaattorit.— 470.

- ¹³⁹ Kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteeri K. Huysmans lähetti Leninin selostuksen virallisena tiedonantona VSDTP:n Yleisvenäläisen konferenssin pitämisestä kaikille sosialistisille puolueille. Tiedonanto lähetettiin KST:n kiertokirjeen ohella ja sosialistisia puolueita pyydettiin julkaisemaan se lehdistössään. Tiedonanto konferenssista julkaistiin Belgian työväenpuolueen äänenkannattajassa „Le Peuple” („Kansa”) maaliskuun 23 p:nä (uutta lukua) 1912, Saksan sosialidemokraattien pää-äänenkannattajassa „Vorwärts’issä” maaliskuun 26 p:nä (uutta lukua) 1912 (№ 72, Liite 1) ja muissa lehdissä. Julkaistessaan tiedonannon konferenssista „Vorwärts” lehti varusti sen Trotskin parhaavilla kommentaareilla (ks. tätä koskevaa Leninin artikkelia „„Vorwärts’in” anonyymi ja asiointi VSDTP:ssä” — tästä osasta, ss. 511—524).— 482.
- ¹⁴⁰ „VSDTP:n vaaliohjelman” V. I. Lenin kirjoitti Pariisissa kohta Prahan konferenssin jälkeen. Venäjällä vaaliohjelma julkaistiin erillisenä lentolehtisenä puolueen Keskuskomitean nimissä. Lentolehtistä toimitettiin 18 eri paikkaan, muun muassa huomattavimpiin proletaarisiiin keskuksiin. „Sotsial-Demokrat” lehti julkaisi „VSDTP:n vaaliohjelman” 26. numeronsa liitteenä Venäjällä painetun lentolehtisen mukaan. Niin ikään monet paikalliset bolshevistiset järjestöt ottivat siitä uusintapainoksia. Tiflisissä vaaliohjelmasta otettiin uusintapainos VSDTP:n KK:n Venäjän byroon toimesta. Tämän asiakirjan merkitystä V. I. Lenin on valaissut artikkelissaan „Reformistien ohjelma ja vallankumouksellisten sosialidemokraattien ohjelma”.— 485.
- ¹⁴¹ Vuoden 1906 maaliskuun 4 p:n laki — tilapäiset säännöt yhdistyksistä, liitoista ja seuroista — salli perustaa yhdistyksiä, liittoja j.n.e., mutta asetti samalla useita esteitä, jotka itse asiassa mitätöivät koko lain. Laki oikeutti sisäministerin lakkauttamaan mielensä mukaan yhdistyksiä ja liittoja sekä kieltäytymään myös rekisteröimästä uusia liittoja.— 487.
- ¹⁴² Asiakirja on lisäys lentolehtisen „VSDTP:n vaaliohjelma” mukaeltuun kopioon. Käsikirjoituksesta puuttuu otsikko. Sen on antanut NKP:n KK:n marxismin-leninisin instituutti.— 492.
- ¹⁴³ Artikkelin „Kortit pöydälle” Lenin kirjoitti Pariisissa maaliskuussa 1912 ja se oli aiottu julkaistavaksi bolshevistisessa „Zvezda” lehdessä, mutta jäi silloin julkaisematta. Artikkelin mukana seurasi lehden toimitukselle osoitettu kirje, joka oli merkitty Postscriptumiksi.— 493.
- ¹⁴⁴ „Monacon ruhtinaskunnan kieli” — uhkapelurien kieli.— 493.
- ¹⁴⁵ Tarkoitetaan teosta „Valtakunnanduuma. III kokoonpano — 3. istunto. Hakemisto. 1910. 2. vihko”. Pietari, 1910.— 499.
- ¹⁴⁶ Kirjanen „Valitsijan opas (Vaalilakimme)” ilmestyi Pietarissa 1912. Lenin piti suurimerkityksisenä „Valitsijan oppaan” julkaisemista ja välittömästi laati ja toimitti aineistoa tätä kirjasta varten.

Kirjeessään, jonka hän kirjoitti huhtikuun 9 (22) pnä 1912 „Zvezda” lehden toimitukselle, Lenin kehotti toimitusta laittamaan kokoelmaan toisen ja kolmannen luvun artikkelista „IV Valtakunnanduuman vaalikamppailu” (ks. tätä osaa, ss. 355—366). Lenin neuvoi toimitusta julkaisemaan „perusteellisen teoksen”, josta „on hyötyä selvänä ohjeena vaaleissa”. „Zvezda” lehden toimitus onnistui kuitenkin julkaisemaan vain kirjasen ensimmäisen osan, joka koskee välittömästi vaalilakia ja duumavaalijärjestystä.— 499.

- ¹⁴⁷ Helmikuussa 1912 Irkutskin läänistä valittu III Duuman edustaja menshevikki-likvidaattori T. O. Belousov jätti Duuman sosialidemokraattiselle ryhmälle ilmoituksen ryhmästä eroamisestaan. Tätä asiaa koskeva ryhmän päätös julkaistiin „Zvezda” lehdessä helmikuun 23 (maaliskuun 7) pnä 1912. Kirjoittaessaan artikkeliaan Lenin ei ollut tietoinen Belousovin ja Irkutskin pörssikomitean välisestä kirjeenvaihdosta, jossa Belousov kiitti komiteaa „tuesta ja luottamuksesta”.

Julkaistessaan V. I. Leninin artikkelin „Zvezdan” toimitus saattoi lukijoiden tietoon tuon kirjeenvaihdon sisällön.— 500.

- ¹⁴⁸ Kirjanen on vastaus Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattajassa („Vorwärts’issä”) julkaistuun Trotskin anonyymiin panettelevaan kirjoitukseen, joka oli tähdätty Prahan konferenssia ja sen päätöksiä vastaan.— 511.

- ¹⁴⁹ Tarkoitetaan puolueenvastaista, panettelevaa päätöslauselmaa, joka hyväksyttiin Bundin ulkomaisen komitean, „Vperjod” ryhmän, „Golos Sotsial-Demokratian”, Trotskin wieniläisen „Pravdan”, puoluemiesmenshevikkien ja sovittelijain edustajien neuvottelukokouksessa Pariisissa maaliskuun 12 pnä (uutta lukua) 1912. Neuvottelukokouksen päätöslauselma oli suunnattu Yleisvenäläistä („Prahan”) puoluekonferenssia ja tämän päätöksiä vastaan. Se ilmestyi erillisenä lehtisenä, minkä lisäksi se julkaistiin Wienin „Pravdassa” ja Bundin „Informatsionnyi Listokin” („Informaatiolehdessä”) 4. numerossa. Mainitun päätöslauselman johdosta Lenin, joka edusti Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa VSDTP:n KK:aa, kirjoitti virallisen kirjelmän ja sittemmin kirjeen KST:n sihteerille Huysmansille (ks. tätä osaa, ss. 525—528).— 513.

- ¹⁵⁰ Kysymys on VSDTP:n viidennen („vuoden 1908 Yleisvenäläisen”) konferenssin päätöslauselmasta „Kansallisten paikallisjärjestöjen yhdistämisestä” (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja KK:n täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, 1. osa, 1953, s. 203).— 517.

- ¹⁵¹ „Prosvestshenije” („Valistus”) — bolshevikkien äänenkannattaja, yhteiskunnallis-poliittinen ja kirjallinen kuukausijulkaisu; ilmestyi legaalisesti Pietarissa vuoden 1911 joulukuusta vuoden 1914 kesäkuuhun. Aikauslehti perustettiin Leninin kehotuksesta tsaarihallituksen lakkauttaman bolshevistisen, Moskovassa ilmestyneen „Mysl” aikauslehden tilalle. Lenin johti „Prosvestshenijen” julkaisutyötä ulkomailta käsin, toimitteli kirjoituksia, oli säännöllisessä kirjeen-

vaihdossa toimituskollegion jäsenten kanssa. Aikakauslehdessä ilmes-
tyivät Leninin kirjoitukset: „Vaalikamppailun periaatekysymyksiä”,
„Marxilaisuuden kolme lähdettä ja kolme perusosaa”, „Ärvostelevia
huomautuksia kansallisuuskysymyksestä”, „Kansakuntien itsemää-
räämisoikeudesta” y.m.

„Prosvestshenije” aikakauslehden vakituksena avustajana toimi
V. M. Molotov; aikakauslehden julkaisutoimintaan osallistui
J. V. Stalin. Kirjallis-taiteellista osastoa toimitti A. M. Gorki.
Toimituskollegiossa työskentelivät M. A. Saveljev, M. S. Olminski,
A. I. Jelizarova y.m. Aikakauslehden painosmäärä lähenteli 5 tuhatta.
Ensimmäisen maailmansodan edellä hallitus lakkautti lehden.
Syksyllä 1917 „Prosvestshenijeta” alettiin julkaista uudelleen, mutta
ilmestyi vain yksi numero (kaksoisnumero), jossa julkaistiin Leninin
kirjoitukset „Kykenevätkö bolshevikit pitämään valtiovallan?” ja
„Puolueohjelman tarkistamisesta”.— 523.

¹⁵² Huhtikuun 12 p:nä (uutta lukua) 1912 Kansainvälinen sosialistinen
toimisto lähetti Leninin kirjeen kaikille sosialistisille puolueille
kehottaen julkaisemaan sen lehdistössä.— 525.

¹⁵³ *F. L—ko, V. Frey* — V. I. Leninin salanimiä.— 535.

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA
(Joulukuu 1910 — huhtikuu 1912)

1910

- Joulukuun puoliväli.* Lenin kirjoittaa Pariisissa ollessaan kirjeen VSDTP:n Keskuskomitean Venäjän-kollegiolle asiointilasta puolueessa.
- Joulukuun, 23 tai 24 (tammikuun 5 tai 6 1911).* Leninin artikkeli „Asiointilasta puolueessa” julkaitaan lentolehtisenä — „Vedoksena „Sotsial-Demokratin”, VSDTP:n Pää-äänenkannattajan, 19. numerosta”.
- Joulukuun, 23 (tammikuun 5 1911).* Leninin artikkeli „Eräistä marxilaisuuden historiallisen kehityksen erikoisuuksista” julkaistaan „Zvezda” lehden 2. numerossa.

1911

- Vuoden alku.* Lenin kirjoittaa pikku kirjoituksen „Häpeänpunasta Juudas Trotskin kasvoilla”.
- Tammikuu, 5 (18).* Lenin pitää Pariisissa esitelmän L. N. Tolstoista.
- Tammikuu, 13 (26).* Ilmestyy „Sotsial-Demokratin” 19.—20. numero, jossa on Leninin artikkeli „Venäläisen terroristin karrierei”. Lehden saman numeron liitteessä julkaitaan Leninin artikkeli „Asiointilasta puolueessa”.
- Tammikuu, 22 (helmikuu, 4).* Leninin artikkeli „L. N. Tolstoi ja hänen aikakautensa” julkaistaan „Zvezda” lehden 6. numerossa.
- Tammikuu.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Marxilaisuus ja „Nasha Zarja””. Artikkelin julkaitaan huhtikuun 22 (toukokuun 5) pnä „Sovremennaja Zhizn” aikakauslehden 3. numerossa (Baku).

- Helmikuu, ennen 5 (18) päivää.* Ilmestyy „Mysl” aikakauslehden 2. numero, jossa on Leninin artikkeli „Lakkauttajamme (Hra Potresovista ja V. Bazarovista)”.
- Helmikuu, 5 (18).* Leninin artikkeli „Kadetit „kahdesta leiristä” ja „järkevästä kompromissista” ” julkaistaan „Zvezda” lehden 8. numerossa.
- Helmikuu, 8 (21).* „Rabotshaja Gazetan” 3. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Viisikymmentä vuotta maaorjuuden kukistumisesta” ja „Paul Singer”.
- Helmikuu, 20—23 (maaliskuu, 5—8).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Pikapiirtoja. Menshikov, Gromoboi, Izgojev”. Artikkelin julkaistiin „Zvezda” lehden 11. numerossa helmikuun 26 (maaliskuun 11) pnä.
- Helmikuu, 22 tai 23 (maaliskuu, 7 tai 8).* „Zvezdan” toimitukselle osoittamassa kirjeessään Lenin paljastaa likvidaattorien kirstytystaktiikan ja vaatii taistelemaan päättäväisesti ja johdonmukaisesti heitä vastaan.
- Helmikuu.* Lenin kirjoittaa kirjeen „Keskuskomitean Venäjänkollegiolle” „golosilaisten” (likvidaattorien), „vperjodilaisten” ja Trotskin hajottavasta toiminnasta.
- Maaliskuu, ennen 5 (18) päivää.* Ilmestyy „Mysl” aikakauslehden 3. numero, jossa on Leninin kirjoitus „Merkkipäivän johdosta” ja loppuosa artikkelista „Lakkauttajamme”.
- Maaliskuu, 19 (huhtikuu, 1).* Leninin artikkelit „„Talonpoikaisreformi” ja prolettaaris-talonpoikainen vallankumous” ja „Puolueen kumoojat „tarujen kumoojien” osassa” julkaistaan „Sotsial-Demokratini” 21.—22. numerossa.
- Maaliskuu, 26—29 (huhtikuu, 8—11).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kadetit ja lokakuulaiset”. Artikkelin julkaistiin „Zvezda” lehden 16. numerossa huhtikuun 2 (15) pnä.
- Huhtikuu, 9—13 (22—26).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Englannin sosialidemokraattisen puolueen kongressi”. Artikkelin julkaistiin „Zvezda” lehden 18. numerossa huhtikuun 16 (29) pnä 1911.
- Huhtikuu, 15 (28).* Leninin artikkeli „Kommunin muistolle” julkaistaan „Rabotshaja Gazetan” 4.—5. numerossa.
- Huhtikuu, ennen 16 (29) päivää.* Ilmestyy „Mysl” aikakauslehden 4. numero, jossa ovat Leninin artikkelit „Vallan sosiaalisesta rakenteesta, tulevaisuuden näköaloista ja likvidaattoruudesta” ja „Poleemisia huomautuksia”.

- Huhtikuu, 16 (29).* Leninin artikkeli „Kriisin merkityksestä” julkaistaan „Zvezda” lehden 18. numerossa.
- Huhtikuu, 29 (toukokuu, 12).* Leninin artikkelit „Legalistin keskustelu likvidaat-
toruuden vastustajan kanssa” ja „Venäjällä käydyin puolueensisäisen taistelun historiallinen sisältö” julkaistaan „Diskussionnyi Listok'in” („Sotsial-Demokratin”, Pää-äänenkannattajan, liitteen) 3. numerossa.
- Toukokuu, viimeistään 4 (17).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Mielipahaa” ja „häpeää”. Artikkelit julkaistiin „Zvezda” lehden 21. numerossa toukokuun 7 (20) pñä.
- Toukokuu, 8 (21).* Lenin ja Krupskaja saapuvat päiväksi Fontaine-bleau'hon (Seinen ja Marnen departementti).
- Toukokuun alku.* Lenin tiedottaa A. M. Gorkille „Mysl” aikakauslehd-
den 5. numeron takavarikoimisesta ja „Myslin” julkaisemiskiellostasta; hän pyytää, että Gorki auttaisi löytämään julkaisijan uuden aikakauslehden perustamiseksi Pietariin.
- Toukokuu, 14 (27).* Lenin lähettää ulkomailla oleskeleville VSDTP:n KK:n jäsenille kirjeen kutsuen näitä osallistumaan KK:n täysistunnon koollekutsumista koskevasta kysymyksestä pidettävään neuvottelukokoukseen.
- Toukokuun 19 ja 23 (kesäkuun 1 ja 5) välillä.* Lenin kirjoittaa ulkomailla oleskelevien VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokoukselle kirjeen, jossa paljastaa likvidaat-
torien vehkeilyn VSDTP:n KK:n täysistunnon ajamiseksi karille.
- Toukokuun 19 ja 28 (kesäkuun 1 ja 10) välillä.* Lenin kirjoittaa „KK:n kolmen bolshevikijäsenen selostuksen KK:n yhdeksän jäsenen yksityisluontoiselle neuvottelukokoukselle. Konsepti (jäsenitys”).
- Toukokuu, 28 (kesäkuu, 10).* Leninin artikkeli „Duuman istuntokauden lopputuloksista. „Yhdessä teimme” ” julkaistaan „Zvezda” lehden 24. numerossa.
- Toukokuu, 28—kesäkuu, 4 (kesäkuu, 10—17).* Lenin ohjaa VSDTP:n KK:n jäsenten neuvottelukokousta, joka hänen aloitteestaan kutsuttiin koolle Pariisiin suunnittelemaan toimenpiteitä VSDTP:n KK:n täysistunnon ja yleisen puoluekonferenssin mitä pikaisinta koollekutsumista varten.
- Kesäkuu, 11 (24).* Leninin artikkeli „Vanhoista, mutta iäti uusista totuuksista” julkaistaan „Zvezda” lehden 25. numerossa.

- Kesäkuu, 18*
(heinäkuu, 1). Lenin osallistuu VSDTP:n II Pariisin avustamisryhmän kokoukseen, tekee päätöslauselmaehdotuksen asiointilasta puolueessa. Ryhmä hyväksyy päätöslauselman ja heinäkuussa 1911 se julkaistaan erillisinä lehtisenä.
- Heinäkuu, 20*
(elokuu, 2). Lenin kirjoittaa esipuheen kirjaseen „Kaksi puoluetta”.
- Heinäkuu.* Lenin antaa ohjeita M. A. Saveljevälle, joka on nimitetty legaalisen bolshevistisen „Prosveshtsheniije” aikakauslehden toimittajaksi, ja sopii tämän kanssa siitä, millä tavalla hän tulee osallistumaan ulkomailta käsin aikakauslehden toimittamiseen.
- Kevät ja kesä,*
elokuun 17 (30)
päivään asti. Lenin ja N. K. Krupskaja asuvat Longjumeau'ssa (Pariisin lähistöllä).
Lenin ohjaa puoluekoulun järjestämistä Longjumeau'ssa.
Lenin pitää koulussa sarjan luentoja poliittisesta taloustieteestä (30 luentoja), agraarikysymyksestä (10 luentoja), sosialismin teoriasta ja käytännöstä (5 luentoja).
- Syyskuu, 1 (14).* „Sotsial-Demokratin” 23. numerossa julkaistaan Leninin artikkelit „Reformismi Venäjän sosialidemokratiassa”, „Stolypinilaisen „työvään”-puolueen leiristä. Omistetaan „rauhanhierojillemme” ja „sovitteijoillemme”” ja „„Sotsial-Demokratin” toimituksen huomautus VSDTP:n KK:n täysistunnon koolle-
kutsumista valmistelevalle komission ilmoitukseen”.
- Syyskuu, 2 (15).* A. M. Gorkille lähettämässään kirjeessä Lenin pyytää Gorkia olemaan edelleenkin „Zvezda” lehden avustajana.
- Syyskuu, 9—10*
(22—23). Matkallaan Zürichiin Lenin poikkeaa Luzerniin ja kiipeää Pilatus vuorelle.
- Syyskuu, 10—11*
(23—24). Lenin osallistuu Zürichissä Kansainvälisen sosialistisen toimiston neuvottelukokoukseen, jossa esiintyy puolustaan Rosa Luxemburgin kantaa Saksan sosialidemokraattien opportunistia vastaan.
- Syyskuu,*
12 (25). Lenin tekee Zürichissä VSDTP:n paikallisen ryhmän kokouksessa selostuksen asiointilasta puolueessa.
- Syyskuu,*
13 (26). Lenin pitää Zürichissä esitelmän aiheesta „Stolypin ja vallankumous”.
- Syyskuu,*
15 (28). Lenin pitää Bernissä esitelmän aiheesta „Stolypin ja vallankumous”.

- Syyskuu, 19*
(lokakuu 2). Lenin pitää Genevessä esitelmän aiheesta „Stolypin ja vallankumous”.
- Lokakuu,*
18 (31). „Sotsial-Demokrat” lehden 24. numerossa julkaistaan Leninin artikkelit: „Stolypin ja vallankumous”, „Sovittelijain eli hyveellisten uudesta puolueyhmästä”, „Vaalikamppailusta ja vaaliohjelmasta” ja „Stolypinilaisen „työväen”-puolueen leiristä”.
- Lenin pitää Pariisissa esitelmän aiheesta „Stolypin ja vallankumous”.
- Lokakuu, 19*
(marraskuu, 1). Lenin lähettää Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa olevalle tshekkien sosialidemokraattisen puolueen edustajalle kirjeen, tiedustellen, voitaisiinko VSDTP:n konferenssi kutsua koolle Prahaan, ja pyytäen apua sen järjestämisessä.
- Lokakuu, 23*
(marraskuu, 5). Leninin artikkeli „Lopputuloks” julkaistaan „Zvezda” lehden 26. numerossa.
- Marraskuu,*
5 (18). Leninin artikkelit „Kaksi keskusta” ja „Vanhaa ja uutta. Sanomalehden lukijan muistiinpanoista” julkaistaan „Zvezda” lehden 28. numerossa.
- Marraskuu,*
14 (27). Lenin pitää Pariisissa esitelmän aiheesta „Liberaalisen työväenpuolueen manifesti”.
- Marraskuu, 20*
(joulukuun, 3). Lenin pitää VSDTP:n nimessä puheen Paul ja Laura Lafargue’in hautajaisissa. Puhe julkaistiin „Sotsial-Demokrat” lehden 25. numerossa joulukuun 8 (21) pnä.
- Marraskuu, 26*
(joulukuun, 9). Leninin artikkeli „Hyndman Marxista” julkaistaan „Zvezda” lehden 31. numerossa.
- Marraskuun loppu —*
joulukuun alku. Lenin kirjoittaa artikkelin (selostuksen) „II Duuman sosialidemokraattisesta ryhmästä”. Artikkelit julkaistaan „Kansainvälisen sosialistisen toimiston periodisen bullettiin” 8. numerossa joulukuussa 1911.
- Joulukuun,*
3 (16). Leninin artikkeli „Liberaalisen työväenpuolueen manifesti” julkaistaan „Zvezda” lehden 32. numerossa.
- Joulukuun,*
8 (21). Leninin artikkelit „Tunnuksista ja sosialidemokratien toiminnan järjestämisestä Duumassa ja Duuman ulkopuolella”, „Liberaalisen porvariston asiamieskuntaa”, „Puoluekriisi selviämässä”, „Stolypinilaisen „työväen”-puolueen leiristä”, „Trotskin diplomaatiasta

- ja eräästä puoluemiesten toimintaohjelmasta" ja „„Hallussapitäjien" sovinto-oikeuden tulokset" julkaistaan „Sotsial-Demokrat" lehden 25. numerossa.
- Joulukuu, 10 (23).* Leninin artikkeli „Vanhaa ja uutta" julkaistaan „Zvezda" lehden 33. numerossa.
- Joulukuu, 10 (23)—tammikuun 6 (19) 1912.* Sarja Leninin artikkeleja yleisotsikkonaan „IV Valtakunnanduuman vaalikamppailu" ilmestyy „Zvezda" lehden 33., 34., 36. numeroissa vuodelta 1911 ja 1. numerossa vuodelta 1912.
- Joulukuu, viimeistään 14 (27).* Lenin valmistautuu ulkomaisten bolshevikkiryhmien neuvottelukokoukseen: laatii asiaintilaa puolueessa koskevan selostuksen teesit, kirjoittaa päätöslauselmaehdotuksen „Sosialidemokraattisten puoluevoimien järjestäminen ulkomailla ja bolshevikkien tehtävät".
- Joulukuu, 14—17 (27—30).* Lenin ohjaa ulkomaisten bolshevikkiryhmien neuvottelukokouksen työtä Pariisissa.
- Joulukuu, 14 (27).* Lenin avaa neuvottelukokouksen pitäen tervehdyspuheen, tekee selostuksen asiaintilasta puolueessa.
- Joulukuu, 15 (28).* Lenin johtaa keskustelua neuvottelukokouksessa ja käyttää loppupuheenvuoron selostuksensa johdosta.
- Joulukuu, 16—17 (29—30).* Lenin osallistuu päätöslauselman lopullisen tekstin laatimista koskevaan keskusteluun. Neuvottelukokous valitsee Leninin ehdotuksesta Ulkomaisen järjestön komitean ja antaa sääntöjen laatimisen UJK:n tehtäväksi.
- Lenin osallistuu Venäjän organisaatiokomission ja koollekutsuttavan puoluekonferenssin tukemista koskevaan keskusteluun. Neuvottelukokous hyväksyy Leninin päätöslauselmaehdotuksen.
- Joulukuu, ennen 17 (30).* Ilmestyy „Prosveshtshenije" aikakauslehden 1. numero, jossa ovat Leninin artikkelit „Vaalikamppailun periaatekysymyksiä" (artikkelin alkuosa), „Alkupaljastuksia kadettipuolueen ja ministerien neuvotteluista" ja „Kolme välikysymystä".
- Joulukuu, 22 (tammikuun 4 1912).* Leninin artikkeli „Nälänhätä ja mustasotniaalais-Duuma" julkaistaan „Rabotshaja Gazetan" 7. numerossa.
- Vuoden loppu.* Lenin kirjoittaa poliittista tilannetta koskevan selostuksensa konseptin.

1912

- Tammikuu,*
5—17 (18—30). Lenin ohjaa VSDTP:n Prahan konferenssin työtä; pitää konferenssissa avajaispuheen ja selostuksen nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä; johtaa puhetta istuntojen aikana; kirjoittaa päätöslauselmaehdotukset: konferenssin konstituomisesta, nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä, likvidaattoruudesta ja likvidaattorien ryhmästä, sosialidemokraattien tehtävistä taisteltaessa nälänhätää vastaan, petitiokampanjasta; laatii ehdotuksen puolueen järjestö sääntöihin tehtävistä muutoksista.
- Tammikuu,*
5 (18). Lenin pitää konferenssissa puheen konferenssin konstituomisesta.
- Tammikuu,*
6 (19). Lenin tekee konferenssin kolmannessa istunnossa muistiinpanoja paikallisjärjestöjen selostuksista.
- Tammikuu,*
7 (20). Konferenssin viidennessä istunnossa Lenin pitää puheen Pää-äänenkannattajan työstä ja selostuksen Kansainvälisen sosialistisen toimiston toiminnasta; vastaa edustajien kysymyksiin ja osallistuu keskusteluun pohdittaessa paikallisjärjestöjen selostuksia koskevaa päätöslauselmaehdotusta.
- Konferenssin kuudennessa istunnossa Lenin käyttää kaksi puheenvuoroa Kansainvälisen sosialistisen toimiston toiminnasta tekemänsä selostuksen johdosta käydyin keskustelun aikana.
- Tammikuu,*
8 (21). Lenin käyttää konferenssin kahdeksannessa istunnossa puheenvuoron kysymyksestä, mitkä ovat sosialidemokraattien tehtävät taisteltaessa nälänhätää vastaan.
- Konferenssi hyväksyy Leninin tästä kysymyksestä kirjoittaman päätöslauselmaehdotuksen.
- Tammikuun 9*
ja 13 (22 ja
26) välillä. Lenin kirjoittaa konferenssin toimeksiannosta tervehdyksen Saksan sosialidemokratialle Saksan valtiopäivävaaleissa saavutetun menestyksen johdosta. Tervehdys julkaistiin „Vorwärts” lehdessä tammikuun 27 p:nä (u. l.) 1912.
- Tammikuu,*
10 (23). Lenin pitää konferenssin yhdennessätoista istunnossa puheen keskusteltaessa ulkomailta suoritettavasta puoluetystä.
- Tammikuu,*
11 (24). Lenin pitää konferenssin kahdennessatoista istunnossa puheen organisaatiokysymyksestä.

- Tammikuu, 12 (25).* Leninin kirjoittama päätöslauselmaehdotus nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä hyväksytään konferenssin viidennessätoista istunnossa.
- Tammikuun 12 ja 17 (25 ja 30) välillä.* Prahan konferenssi valitsee Leninin Keskuskomiteaan, Pää-äänenkannattajan toimitukseen ja edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon.
- Tammikuu, 19 (helmikuu, 1).* Lenin tapaa Leipzigissa Valtakunnanduuman sosialidemokraattiedustajia ja informoi heitä Prahan konferenssin päätöksistä.
- Tammikuun loppu.* Lenin matkustaa Leipzigista Berliiniin noutamaan entisiltä „hallussapitäjiltä” puolueelle kuuluvat varat Prahan konferenssin päätöksen mukaisesti.
- Tammikuun loppu — helmikuun alku.* V. I. Lenin tiedottaa A. M. Gorkille kirjeessään VSDTP:n Yleisvenäläisen konferenssin pitämisestä ja pyytää kirjoittamaan vappulentolehtisen, joka julkaistaisiin Venäjällä.
- Helmikuu, 19 (maaliskuu, 3).* Leninin artikkeli „Liberaalisen työväenpolitiikan äänenkannattaja” julkaistaan „Zvezda” lehden 11. numerossa.
- Helmikuu, 28 (maaliskuu, 12).* Lenin kirjoittaa kirjeen VSDTP:n berniläiselle avustusryhmälle Prahan konferenssin työstä, sen kokoonpanosta, paikallisjärjestöjen edustajain selostuksista konferenssissa; paljastaa likvidaatortien yritykset kutsua koolle oma konferenssi.
- Helmikuu.* Lenin toimittaa lentokirjusen „Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen Yleisvenäläinen konferenssi vuonna 1912”. Kirjanen ilmestyi helmikuussa 1912 Pariisissa VSDTP:n Keskuskomitean julkaisemana.
- Maaliskuu, ei ennen 2 (15).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Ei yhtymistä — likvidaatortien kanssa”. Artikkelin julkaistiin „Prosveshtshenije” aikakauslehden 3.—4. numerossa, helmimaaliskuu 1912.
- Maaliskuu, 4 (17).* Leninin artikkeli „Poliittiset puolueet kolmannen Duuman viisivuotiskaudella” julkaistaan „Zvezda” lehden 14. numerossa.
- Maaliskuu, 5 (18).* Leninin selostus Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle VSDTP:n Yleisvenäläisestä konferenssista lähetetään KST:n sihteerin toimesta sosialistisille puolueille maaliskuun 18 p:nä (u. l.) päivätyn kierto-kirjeen № 4 ohella puoluelehdissä julkaistavaksi.

- Maaliskuun alku.* Lenin kirjoittaa „VSDTP:n vaaliohjelman”. Vaaliohjelma julkaistiin maaliskuussa 1912 Venäjällä erillisenä lentolehtisenä ja huhtikuussa — ulkomailla „Sotsial-Demokrat” lehden 26. numeron liitteenä.
- Maaliskuu, 12—13 (25—26).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kortit pöydälle”. Kirjeessään „Zvezda” lehden toimitukselle Lenin pyytää lähettämään hänelle vuoden 1907 kesäkuun 3 (16) päivän vaalilakia koskevaa kirjallisuutta ja muuta aineistoa, jota tarvitaan „Valitsijan oppaan (Vaalilakimme)” laatimista ja toimittamista varten; tiedustelee jokapäiväisen työväenlehden ilmestymistä koskevia asioita, lehden kokoa j.n.e.
- Maaliskuu, 13 (26).* Lenin kirjoittaa vaaliohjelman johdosta kirjeen „Zvezda” lehden toimitukselle.
- Leninin artikkeli „Edustaja T. O. Belousovin eroamisesta sosialidemokraattien duumaryhmästä” julkaistaan „Zvezda” lehden 17. numerossa.
- Maaliskuun 13 ja 19 (maaliskuun 26 ja huhtikuun 1) välillä.* Lenin kirjoittaa lentokirjansen „„Vorwärts’in” anonyymi ja asiaintila VSDTP:ssä”. Kirjanen ilmestyy 1912 Pariisissa VSDTP:n Pää-äänenkannattajan „Sotsial-Demokratin” toimituksen erillisenä julkaisuna.
- Maaliskuu, 15 (28).* G. K. Ordzhonikidzelle lähettämässään kirjeessä Lenin tiedustelee J. V. Stalinin olinpaikkaa; osoittaa, että on välttämättä parannettava paikallisten puoluejärjestöjen ja ulkomaisen keskuksen yhteyksiä, vaatii käymään mitä pikaisimmin paikallisyjärjestöissä pitämässä selostuksia Prahan konferenssista.
- Maaliskuu, 17 (30).* „Rabotshaja Gazetan” 8. numerossa julkaistaan Leninin artikkelit „Nälänhätä” ja „Talonpoikaisto ja IV Duuman vaalit”.
- Maaliskuun 23 ja 26 (huhtikuun 5 ja 8) välillä.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kadettien ja progressiivien liittoutuma ja sen merkitys”. Artikkelin julkaisiin „Zvezda” lehden 23. numerossa maaliskuun 29 (huhtikuun 11) pnä.
- Maaliskuun loppupuoli.* V. I. Lenin ja N. K. Krupskaja tiedottavat G. K. Ordzhonikidzelle lähettämässään kirjeessä, että he ovat saaneet Tiflisiin järjestöltä „VSDTP:n vaaliohjelman” ja lentolehtisen „Puolueen puolesta”. Lenin korostaa erikoisesti, että on käytävä sisukasta, johdonmukaista kamppailua likvidaattorien paljastamiseksi.

Lenin pitää Pariisissa Ulkomaisen järjestön komitean järjestämässä kokouksessa puheen Prahan konferenssin tuloksista.

Maaliskuu, ennen 30 (huhtikuun 12) päivää.

Lenin kirjoittaa ilmoituksen ja kirjeen Kansainvälisen sosialistisen toimiston sihteerille Huysmansille sen johdosta, että likvidaattorien ja otzovistien ulkomaiset ryhmät ovat esiintyneet Prahan konferenssin päätöksiä vastaan.

Leninin ilmoitus lähetettiin kiertokirjeen № 7 ohella maaliskuun 30 (huhtikuun 12) pnä Kansainvälisen sosialistisen toimiston toimesta kaikille sosialistisille puolueille puoluelehdissä julkaistavaksi.

Huhtikuu, 1 (14).

Leninin artikkeli „Liberaalisen työväenpolitiikan kehnoa puolustelua” julkaistaan „Zvezda” lehden 24. numerossa.

Huhtikuu, 3 (16).

Leninin artikkeli „Uusintavaalit Venäjällä ja työväenluokan tehtävät” julkaistaan „Zvezda” lehden 25. numerossa.

Huhtikuu, 8 ja 19 (huhtikuu, 21 ja toukokuu, 2).

Leninin artikkeli „Liberalismi ja demokratia” julkaistaan „Zvezda” lehden 27. ja 32. numeroissa.

Huhtikuu, ennen 9 (22) päivää.

Lenin toimittaa „Valitsijan oppaan” ja lähettää toimitetun aineiston „Zvezda” lehden toimitukselle.

Huhtikuu.

Lenin ohjaa legaalisen bolshevistisen „Pravda” lehden julkaisemisen järjestämistä.

SISÄLTÖ

Esipuhe	IX
---------------	----

1910

KIRJE VSDTP:n KESKUSKOMITEAN VENÄJÄN-KOLLEGIOLLE	1—6
ASIAINTILASTA PUOLUEESSA	7—21
ERÄISTÄ MARXILAISUUDEN HISTORIAALLISEN KEHITYKSEN ERIKOISUUKSISTA	22—27

1911

HÄPEÄNPUNASTA JUUDAS TROTSKIN KASVOILLA	28
VENÄLÄISEN TERRORISTIN KARRIEERI	29—31
L. N. TOLSTOI JA HÄNEN AIKAKAUTENSA	32—36
MARXILAISUUS JA „NASHA ZARJA”	37—42
LAKKAUTTAJAMME (<i>Hra Potresovista ja V. Bazarovista</i>)	43—64
I	43
II	48
III	50
IV	55
V	60
KADETIT „KAHDESTA LEIRISTÄ” JA „JÄRKEVÄSTÄ KOMPRO- MISSISTA”	65—69
VIISIKYMMENÄ VUOTTA MAAORJUUDEN KUKISTUMISESTA	70—73

PAUL SINGER	74—77
PIKAPIIRTOJA. <i>Menshikov, Gromoboi, Izgojev</i>	78—87
KESKUSKOMITEAN VENÄJÄN-KOLLEGIOLLE	88—91
MERKKIPÄIVÄN JOHDOSTA	92—100
„TALONPOIKAISREFORMI” JA PROLETAARIS-TALONPOIKAINEN VALLANKUMOUS	101—110
PUOLUEEN KUMOOJAT „TARUJEN KUMOOJIEN” OSASSA	111—115
KADETIT JA LOKAKUULAISET	116—119
KOMMUUNIN MUISTOLLE	120—124
VALLAN SOSIAALISESTA RAKENTEESTA, TULEVAISUUDEN NÄKÖ- ALOISTA JA LIKVIDAATTORUUDESTA	125—145
POLEEMISIA HUOMAUTUKSIA	146—149
KRIISIN MERKITYKSESTÄ	150—154
ENGLANNIN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN KONGRESSI	155—160
LEGALISTIN KESKUSTELU LIKVIDAATTORUUDEN VASTUSTAJAN KANSSA	161—170
„MIELIPAHAA” JA „HÄPEÄÄ”	171—176
VSDTP:n KK:n JÄSENTEN NEUVOTTELUKOKOUSTA KOSKEVAA AINEISTOA <i>toukokuun 28 — kesäkuun 4 (kesäkuun 10—17) pnä</i> 1911	177—187
1. KIRJE ULKOMAILLA OLESKELEVIEN VSDTP:n KK:n JÄSENTEN NEUVOTTELUKOKOUKSELLE	179
2. KK:n KOLMEN BOLSHEVIKKIJÄSENEEN SELOSTUS KK:n YHDEKSÄN JÄSENEEN YKSITYISLUONTOISELLE NEUVOT- TELUKOKOUKSELLE. KONSEPTI (JÄSENNYS)	182
3. KONSTITUOINTIA KOSKEVA PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS	187
DUUMAN ISTUNTOKAUDEN LOPPUTULOKSISTA. „ <i>Yhdessä</i> <i>teimme</i> ”	188—192
VANHOISTA, MUTTA IÄTI UUSISTA TOTUUKSISTA	193—198
VSDTP:n II PARIISIN RYHMÄN PÄÄTÖSLAUSELMA ASIAIN- TILASTA PUOLUEESSA	199—207

Esipuhe	199
I	200
II	203
III	204
ESIPUHE KIRJASEEN „KAKSI PUOLUETTA”	208—211
REFORMISMI VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIASSA	212—225
STOLYPINILAISEN „TYÖVÄEN”-PUOLUEEN LEIRISTÄ (<i>Omistetaan „rauhanhierojillemme” ja „sovittelijoillemme”</i>)	226—228
„SOTSIAL-DEMOKRATIN” TOIMITUKSEN HUOMAUTUS VSDTP:n KK:n TÄYSISTUNNON KOOLLEKUTSUMISTA VALMISTELEVAN KOMISSION ILMOITUKSEEN	229—230
STOLYPIN JA VALLANKUMOUS	231—240
SOVITTELIJAIN ELI HYVEELLISTEN UUESTA PUOLUERYHMÄSTÄ	241—261
VAALIKAMPPAILUSTA JA VAALIOHJELMASTA	262—270
STOLYPINILAISEN „TYÖVÄEN”-PUOLUEEN LEIRISTÄ	271—275
LOPPUTULOS	276—280
KAKSI KESKUSTA	281—283
VANHA JA UUTTA (<i>Sanomalehden lukijan muistiinpanoista</i>)	284—287
PAUL JA LAURA LAFARGUE’IN HAUTAJAISISSA VUODEN 1911 MARRASKUUN 20 (JOULUKUUN 3) PNA VSDTP:n NIMESSÄ PIDETTY PUHE	288—289
HYNDMAN MARXISTA	290—296
LIBERAALISEN TYÖVÄENPUOLUEEN MANIFESTI	297—308
I	297
II	301
III	305
II DUUMAN SOSIALIDEMOKRAATTISESTA RYHMÄSTÄ. <i>Koko asian esitys</i>	309—314
TUNNUKSISTA JA SOSIALIDEMOKRAATTIEN TOIMINNAN JÄRJES- TÄMISESTÄ DUUMASSA JA DUUMAN ULKOPUOLELLA	315—325
LIBERAALISEN PORVARISTON ASIAMIESKUNTAA	326

PUOLUEKRIISI SELVIÄMÄSSÄ	327—336
STOLYPINILAISEN „TYÖVÄEN“-PUOLUEEN LEIRISTA	337—342
TROTSKIN DIPLOMATIASTA JA ERAÄSTÄ PUOLUEMIESTEN TOIMINTAOHJELMASTA	343—347
„HALLUSSAPITÄJIEN“ SOVINTO-OIKEUDEN TULOKSET	348—350
IV VALTAKUNNANDUUMAN VAALIKAMPPAILU	351—369
I. Tärkeimmät periaatekysymykset	351
II. Työläisvalitsijamiesten osuus vaalikamppailussa	355
III. Talonpoikaisto ja talonpoikien valitsijamiehet vaali- kamppailussa	362
IV. Johtopäätöksiä kolmannen Duuman vaalien prak- tiikasta	366
VANHAA JA UUTTA	370—374
ULKOMAISTEN BOLSHEVIKKIRYHMIEN NEUVOTTELUKOKOUS <i>Joulukuun 14—17 (27—30) pnä 1911</i>	375—378
1. ASIAINTILAA PUOLUEESSA KOSKEVAN SELOSTUKSEN JOHDOSTA TEHTY PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS. <i>Sosiali- demokraattisten puoluevoimien järjestäminen ulkomailla ja bolshevikkien tehtävät</i>	375
2. PÄÄTÖSLAUSELMA KONFERENSSIN KOOLLEKUTSUMISTA VALMISTELEVASTA VENÄJÄN ORGANISAATIOKOMISSIOSTA	378
VAALIKAMPPAILUN PERIAATEKYSYMYKSIÄ	379—405
I	379
II	384
III	387
IV	389
V	394
VI	399
VII	402
ALKUPALJASTUKSIA KADETTIPUOLUEEN JA MINISTERIEN NEUVOTTELUISTA	406—414
KOLME VALIKYSYMYSTÄ	415—426
NÄLÄNHÄTÄ JA MUSTASOTNIALAIS-DUUMA	427—430

1912

VSDTP:n VI („PRAHAN“) YLEISVENÄLÄINEN KONFERENSSI 5—17 (18—30) pñä tammikuuta 1912.....	431—465
1. PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS KONFERENSSIN KONSTITUOIMISESTA. <i>Päätöslauselma konstituomisesta</i>	433—434
2. PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA JA PUOLUEEN TEHTÄVISTÄ	435—437
3. PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS SOSIALIDEMOKRAATTIEN TEHTÄVISTÄ TAISTELTAESSA NÄLÄNHÄTÄÄ VASTAAN	438—439
4. PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS LIKVIDAATTORUUDESTA JA LIKVIDAATTORIEN RYHMÄSTÄ. <i>Likvidaattoruudesta ja likvidaattorien ryhmästä</i>	440—441
5. KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMAT	442—465
Konferenssin koollekutsumiseksi muodostetusta Venäjän organisaatiokomissiosta	442
Konferenssin konstituomisesta	442
Kansallisten keskusten edustajain poisjäämisestä puolueen yleisestä konferenssista	444
Paikallisjärjestöjen selostuksista	445
Nykyisestä ajankohdasta ja puolueen tehtävistä	446
IV Valtakunnanduuman vaaleista	448
I.....	448
II.....	449
III.....	450
Duman sosialidemokraattisesta ryhmästä	451
Puoluetyön luonteesta ja organisatorisista muodoista.....	452
Sosialidemokraattien tehtävistä taisteltaessa nälänhätää vastaan	454
Suhteesta työläisten valtionvakuutusta koskevaan Duuman lakiehdotukseen.....	455
I.....	455
II.....	457

„Petitiokampanjasta”	459
Likvidaattoruudesta ja likvidaattorien ryhmästä	460
Pää-äänenkannattajasta	462
„Rabotshaja Gazetasta”	462
„Pravda” lehdestä	462
Puolueen järjestösääntöjen muutoksia	462
Varoista, jotka ovat entisen hallussapitäjän huostassa, ja rahatilityksistä	463
„Punaisesta Rististä”	463
Ulkomailla olevasta puoluejärjestöstä	463
Venäjän hallituksen hyökkäyksestä Persiaan	464
Kiinan vallankumouksesta	464
Politiikasta, jota tsarismi harjoittaa Suomen suhteen	465
Tervehdys Saksan sosialidemokratialle	465
LIBERAALISEN TYÖVÄENPOLITIIKAN ÄÄNENKANNATTAJA	466—469
EI YHTYMISTÄ — LIKVIDAATTORIEN KANSSA	470—475
POLIITTISET PUOLUEET KOLMANNEN DUUMAN VIISIVUOTIS- KAUDELLA	476—481
I	476
II	479
SELOSTUS KANSAINVÄLISELLE SOSIALISTISELLE TOIMISTOLLE VSDTP:n YLEISVENÄLÄISESTÄ KONFERENSSISTA	482—484
VSDTP:n VAALIOHJELMA	485—491
„ZVEZDA” LEHDEN TOIMITUKSELLE (<i>Lisäys „VSDTP:n vaali-</i> <i>ohjelmaan”</i>)	492
KORTIT POYDALLE	493—499
EDUSTAJA T. O. BELOUSOVIN EROAMISESTA SOSIALIDEMO- KRAATTIEN DUUMARYHMÄSTÄ	500—505
NÄLÄNHÄTÄ	506—507

TALONPOIKAISTO JA IV DUUMAN VAALIT	508—510
„VORWARTS'IN" ANONYymi JA ASIAINTILA VSDTP:ssa.....	511—524
Alkulause	513
KIRJE KANSAINVALISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON SIHTEERILLE HUYSMANSILLE	525—528
KADETTIEN JA PROGRESSISTIEN LIITTOUTUMA JA SEN MERKITYS.....	529—533
LIBERAALISEN TYÖVÄENPOLITIIKAN KEHNOA PUOLUSTELUA	534—539
UUSINTAVAALIT VENÄJÄLLÄ JA TYÖVÄENLUOKAN TEHTÄVÄT	540—545
LIBERALISMI JA DEMOKRATIA	546—555
I	546
II.....	551
<i>Huomautuksia</i>	557—581
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	583—594

 KUVAT

Kansilehti tammikuussa 1911 ilmestyneen aikakauslehti „Myslin" 2. numerosta, jossa julkaistiin: V. I. Leninin teoksen „Venäjän lakkotilastoa" II luku ja artikkeliin „Lakkauttajamme (Hra Potresovista ja V. Bazarovista)" alku.....	45
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Kortit pöydälle".— Maaliskuu 1912	495

Karjalan ASNT
Kulttuuriasiain ministeriön
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
